Védjegy Módszertani Útmutató

A védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény
2023. január 1. napjától hatályos rendelkezései alapján

3. kiadás, hatályos 2024. január 1. napjától

Szellemi Tulajdon
Nemzeti Hivatala

TARTALOMJEGYZÉK

Az Útmutatóban hivatkozott jogszabályok jegyzéke ... 11
ELSŐ RÉSZ: ALAKI VIZSGÁLAT ... 15
I. A VÉDJEGYBEJELENTÉS BENYÚJTÁSA ... 15
II. A BEJELENTÉS BENYÚJTÁSÁT KÖVETŐ VIZSGÁLAT ... 16
1. A BEJELENTÉSI NAP ELISMERÉSE ... 16
1.1. Utalás a védjegyoltalmi igényre ... 16
1.2. A védjegybejelentő adatai ... 16
1.3. A megjelölés ábrázolása ... 17
1.4. Árujegyzék ... 17
1.5. Hiányok pótlása ... 17
2. DÍJFIZETÉS ... 18
3. ÁBRÁS ELEMEK OSZTÁLYOZÁSA ... 18
III. A VÉDJEGYBEJELENTÉS ALAKI VIZSGÁLATA ... 19
1. A VÉDJEGYBEJELENTÉSRE VONATKOZÓ ALAKI SZABÁLYOK ... 19
1.1. Védjegytípusok és azok ábrázolási módja ... 20
1.1.1. Szóvédjegy ... 20
1.1.2. Ábrás védjegy ... 21
1.1.3. Térbeli védjegy ... 21
1.1.4. Pozíció védjegy ... 21
1.1.5. Mintázat védjegy ... 21
1.1.6. Színvédjegy ... 21
1.1.7. Hangvédjegy ... 22
1.1.8. Mozgásvédjegy ... 23
1.1.9. Multimédia-védjegy ... 23
1.1.10. Hologram-védjegy ... 23
1.1.11. Egyéb védjegyek ... 23
1.1.12. Illatvédjegyek ... 24
1.2. A megjelölés ábrázolásával és a bejelentés benyújtásával kapcsolatos további követelmények ... 24
2. A MEGJELÖLÉS EGYSÉGE ... 25
2.1. A bejelentés megosztása a Hivatal felhívására ... 29

2.2. A bejelentés megosztása a bejelentő kérelme alapján ... 30
2.2.1. A nem egységes bejelentés megosztása ... 30
2.2.2. A bejelentés megosztása az árujegyzék szétválasztásával ... 30
3. OSZTÁLYOZÁSI RENDSZEREK ... 31
3.1. A nizzai osztályozás ... 31
3.1.1. A nizzai osztályozás hatálya ... 32
3.1.2. A nizzai osztályozás változásai ... 32
3.1.3 A nizzai osztályozás felépítése ... 32
3.1.4 Az áruk besorolása ... 33
3.1.5. A szolgáltatások besorolása ... 34
3.1.6. Osztályozási segédeszköz (TMclass) ... 35
3.1.7. A nizzai osztályozás a védjegy lajstromozása iránti eljárásban ... 35
3.1.8. Az árujegyzék bővítése ... 38
3.1.9. Az árujegyzék korlátozása ... 39
3.1.10 A nizzai osztályozás használata az áruhasonlóság megítélésénél (osztályon belüli hasonlóság – osztályok közötti hasonlóság) ... 39
3.1.11. A nizzai osztályozás alkalmazása megújítás esetén ... 40
3.2. A bécsi osztályozás ... 40
3.2.1. A bécsi osztályozás felépítése ... 40
3.2.2. A bécsi osztályozás használata ... 41
4. ELSŐBBSÉGEK ... 42
4.1. Bejelentési elsőbbség ... 42
4.2. Uniós elsőbbség ... 42
4.3. Kiállítási elsőbbség ... 43
4.4. Belső elsőbbség ... 43
4.5. A fekete-fehér és szürkeárnyalatos színben lajstromozott védjegyekkel kapcsolatos elsőbbségi igény ... 44
4.6. Az igazolás szabályai az elsőbbség körében ... 45
4.7. Több elsőbbség feltüntetése ... 45
5. A BEJELENTÉS MÓDOSÍTÁSA ... 45
5.1. Nem megengedett módosítások ... 45
5.1.1. A megjelölés megváltoztatása ... 46
5.1.2. Az árujegyzék bővítése ... 46
5.2. Megengedhető módosítások ... 46

6. GYORSÍTOTT ELJÁRÁSOK ... 47
6.1. A védjegy lajstromozására irányuló gyorsított eljárás ... 47
6.2. A védjegy lajstromozására irányuló különleges gyorsított eljárás ... 48
MÁSODIK RÉSZ: ÉRDEMI VIZSGÁLAT HIVATALBÓL ... 50
Bevezetés ... 50
I. A FELTÉTLEN KIZÁRÓ OKOK ... 51
1. A VT. 1. §-ÁBAN MEGHATÁROZOTT KÖVETELMÉNYEKNEK NEM MEGFELELŐ MEGJELÖLÉSEK ... 51
1.1. A védjegy fogalma és védjegytípusok ... 51
1.2. Megjelölés ... 52
1.3. Megkülönböztető képesség ... 52
1.4. Ábrázolhatóság a védjegylajstromban ... 52
2. LEÍRÓ JELLEGŰ MEGJELÖLÉSEK ... 53
2.1. A leíró jelleg fogalma ... 53
2.2. A leíró jelleg megítélésének alapja ... 53
2.3. A Vt. 2. § (2) bekezdés a) pontjában említett jellemzők ... 54
2.3.1. Áruk és szolgáltatások fajtája ... 54
2.3.2. Áruk és szolgáltatások minősége ... 54
2.3.3. Áruk és szolgáltatások mennyisége ... 55
2.3.4. Áruk és szolgáltatások rendeltetése ... 55
2.3.5. Áruk és szolgáltatások értéke ... 55
2.3.6. Áruk és szolgáltatások földrajzi származása ... 56
2.3.7. Áruk és szolgáltatások előállítási vagy teljesítési ideje ... 58
2.3.8. Áruk és szolgáltatások egyéb jellemzője ... 58
2.4. Szókombináció ... 59
2.5. Szavakat tartalmazó ábrás megjelölések - Az EUIPO Konvergencia Programjának keretein belül indult CP3. számú projekt eredményeként elfogadott közös gyakorlat megállapításai ... 59
3. ÁLLANDÓAN ÉS SZOKÁSOSAN ALKALMAZOTT MEGJELÖLÉSEK ... 61
4. A MEGKÜLÖNBÖZTETŐ KÉPESSÉGGEL EGYÉB OKBÓL NEM RENDELKEZŐ MEGJELÖLÉSEK ... 61
5. A MEGKÜLÖNBÖZTETŐ KÉPESSÉG HIÁNYÁNAK VIZSGÁLATI SZEMPONTJAI ... 63
5.1. Szavak, szóelemek ... 63
5.2. Idegen szavak ... 64

5.3. Dicsérő kifejezések, jelmondatok, szlogenek ... 66
5.4. Ábrás elemek ... 67
5.5. Térbeli védjegyek ... 68
5.6. Színvédjegyek ... 69
5.7. További példák megkülönböztető képességgel nem rendelkező megjelölésekre . 70
6. A MEGKÜLÖNBÖZTETŐ KÉPESSÉG MEGSZERZÉSE ... 72
6.1. Bizonyítási teher ... 72
6.2. A vizsgálat során alkalmazandó szempontok ... 72
6.3. A benyújtható bizonyítékok ... 74
6.4. Példák a Hivatal gyakorlatából ... 75
7. ALAPVETŐEN MŰSZAKI FUNKCIÓJÚ, LÉNYEGES ÉRTÉKET HORDOZÓ VAGY AZ ÁRUK JELLEGÉBŐL EREDŐ FORMÁK VAGY EGYÉB JELLEMZŐK ... 77
7.1. A megjelölés kizárólag olyan formából vagy egyéb jellemzőből áll, amely az áru jellegéből következik ... 78
7.2. A megjelölés kizárólag az áru olyan formájából vagy egyéb jellemzőjéből áll, amely a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges ... 79
7.3. A megjelölés kizárólag olyan formából vagy egyéb jellemzőből áll, amely lényeges értéket ad az áruhoz ... 82
8. A KÖZRENDBE VAGY KÖZERKÖLCSBE ÜTKÖZŐ MEGJELÖLÉSEK ... 83
8.1. Közrendbe ütköző megjelölések ... 84
8.2. Közerkölcsbe ütköző megjelölések ... 86
9. A MEGTÉVESZTÉSRE ALKALMAS MEGJELÖLÉSEK ... 90
9.1. A megjelölés megtévesztésre alkalmasságának vizsgálatakor irányadó szempontok ... 91
9.2. Megtévesztés az áru fajtája vagy a szolgáltatás fajtája tekintetében ... 92
9.3. Megtévesztés az áru vagy a szolgáltatás földrajzi származása tekintetében ... 94
9.4. Az áruk és szolgáltatások egyéb tulajdonsága tekintetében megtévesztésre alkalmas megjelölések ... 99
10. A ROSSZHISZEMŰ BEJELENTÉSEK ... 99
10.1. Releváns időpont ... 100
10.2. A rosszhiszeműség fogalma, rosszhiszeműség fennállását valószínűsítő tényezők ... 100
10.3. Hivatali és bírósági gyakorlat ... 101
11. ÁLLAMI FELSÉGJELEKBŐL, ILLETVE HATÓSÁGOT VAGY NEMZETKÖZI SZERVEZETET MEGILLETŐ JELZÉSBŐL ÁLLÓ MEGJELÖLÉSEK ... 107

11.1. Állami felségjelek ... 109
11.2. Nemzetközi szervezeteket megillető jelzések ... 113
11.3. Hivatalos ellenőrzési jegyek, hitelesítési jegyek, fémjelzések ... 115
12. AZ OLYAN JELVÉNYBŐL, JELKÉPBŐL VAGY CÍMERBŐL ÁLLÓ VAGY EZEKET TARTALMAZÓ MEGJELÖLÉSEK, AMELYEK HASZNÁLATÁHOZ KÖZÉRDEK FŰZŐDIK ... 115
13. VALLÁSI VAGY EGYÉB MEGGYŐZŐDÉST ERŐTELJESEN KIFEJEZŐ JELKÉPET TARTALMAZÓ MEGJELÖLÉSEK ... 117
14. A VT. VAGY AZ EURÓPAI UNIÓ JOGSZABÁLYAI ALAPJÁN LAJSTROMOZOTT FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐBŐL ÁLLÓ VAGY AZT TARTALMAZÓ MEGJELÖLÉSEK ... 120
14.1. Kutatás ... 123
14.2. Felhívás kiadása ... 124
14.3. Árujegyzék ... 125
14.4. Összetevőként használt termékek ... 126
14.5. Két vagy több földrajzi árujelzőt tartalmazó megjelölés ... 126
15. BOROKKAL KAPCSOLATOS HAGYOMÁNYOS KIFEJEZÉST TARTALMAZÓ MEGJELÖLÉSEK ... 127
16. HAGYOMÁNYOS KÜLÖNLEGES TERMÉK ELNEVEZÉSÉT TARTALMAZÓ MEGJELÖLÉSEK ... 130
17. KORÁBBI NÖVÉNYFAJTANÉVBŐL ÁLLÓ, ILLETVE ALAPVETŐ ELEMEIBEN KORÁBBI NÖVÉNYFAJTA-NEVET MEGJELENÍTŐ MEGJELÖLÉSEK ... 133
II. AZ ÉRDEMI VIZSGÁLAT SORÁN HASZNÁLT ADATBÁZISOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK ... 136
1. A 6ter adatbázis ... 137
2. Növényfajták neveinek adatbázisai ... 137
3. INN – Nemzetközi Gyógyszer Szabadnevek Adatbázisa ... 138
4. ISO – peszticidnevek adatbázisa ... 138
5. A Lisszaboni Megállapodás szerint lajstromozott nemzetközi földrajzi árujelzők adatbázisa ... 139
6. Az Európai Unió jogszabályai alapján figyelembe veendő földrajzi árujelzők adatbázisa ... 139
7. Világatlasz ... 140
8. Szótárak, lexikonok, szakkönyvek, folyóiratok, jogi adatbázisok ... 140
9. Az interneten elérhető egyéb adatok ... 140

10. Egyebek ... 142
III. AZ ÉSZREVÉTEL ... 143
IV. KUTATÁS ÉS A VÉDJEGYBEJELENTÉS MEGHIRDETÉSE ... 145
1. Kutatás ... 145
1.1. Az Acsepto Szoftver ... 145
1.2. A kutatás terjedelme ... 145
1.3. A kutatás folyamata ... 145
1.4. A kutatási jelentés ... 146
2. Védjegyfigyelés ... 147
3. A védjegybejelentés meghirdetése ... 148
4. A védjegy lajstromozása ... 149
HARMADIK RÉSZ: ÉRDEMI VIZSGÁLAT FELSZÓLALÁS ESETÉN ... 150
I. A VISZONYLAGOS KIZÁRÓ OKOK ... 150
1. A KORÁBBI VÉDJEGGYEL, ILLETVE KORÁBBI JÓHÍRŰ VÉDJEGGYEL AZONOS, ILLETVE AZZAL ÖSSZETÉVESZTHETŐ KÉSŐBBI ELSŐBBSÉGŰ MEGJELÖLÉSEK ... 150
1.1. Vt. 4. § (1) bekezdés a) pont ... 150
1.2. Vt. 4. § (1) bekezdés b) pont ... 152
1.3. Vt. 4. § (1) bekezdés c) pont ... 162
1.4. A korábbi védjegy fogalma ... 168
2. MÁS SZEMÉLYISÉGI, SZERZŐI, SZERZŐI JOGHOZ KAPCSOLÓDÓ VAGY IPARJOGVÉDELMI JOGÁBA ÜTKÖZŐ MEGJELÖLÉSEK ... 169
2.1. Vt. 5. § (1) bekezdés a) pont ... 169
2.1.1. A természetes személyek névviselési joga ... 170
2.1.2. A felvett név védelme ... 171
2.1.3. A jogi személyek névviselési joga ... 171
2.1.4. A képmáshoz és hangfelvételhez való jog védelme ... 172
2.1.5. A kegyeleti jogok védelme ... 173
2.2. Vt. 5. § (1) bekezdés b) pont ... 174
3. MÁS ÁLTAL KORÁBBTÓL FOGVA LAJSTROMOZÁS NÉLKÜL TÉNYLEGESEN HASZNÁLT MEGJELÖLÉS ... 178
4. KORÁBBI EREDETMEGJELÖLÉS, FÖLDRAJZI JELZŐ ... 184
5. A KÉPVISELŐ VAGY AZ ÜGYNÖK JOGOSULATLAN BEJELENTÉSE ... 186
6. A HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT ... 190

II. ÉRDEMI VIZSGÁLAT FELSZÓLALÁS ESETÉN ... 193
1. A FELSZÓLALÁS BENYÚJTÁSÁRA NYITVA ÁLLÓ HATÁRIDŐ ... 193
1.1. Az idő előtti „felszólalás” ... 193
1.2. Az elkésett „felszólalás” ... 193
2. A FELSZÓLALÁS BENYÚJTÁSÁRA JOGOSULTAK KÖRE ... 194
3. A FELSZÓLALÁS ALAKI KÖVETELMÉNYEI ... 195
4. A FELSZÓLALÁS ÉRDEMI ELINTÉZÉSE ... 197
5. AZ ELJÁRÁS FELFÜGGESZTÉSE TÖBB FELSZÓLALÁS ESETÉN ... 200
6. ÉRDEMI DÖNTÉS FELSZÓLALÁS ESETÉN ... 201
6.1. Döntés a megjelölés oltalomképessége tárgyában ... 201
6.2. Döntés a költségviselésről ... 201
NEGYEDIK RÉSZ: AZ EGYÜTTES ÉS A TANÚSÍTÓ VÉDJEGY ... 205
I. AZ EGYÜTTES VÉDJEGY ... 205
1. Az együttes védjegyek fogalma és jellege ... 205
2. Az együttes védjegy jogosultja ... 205
3. Példák együttes védjegyre ... 206
4. Az együttes védjegy lajstromozására irányuló eljárás ... 206
5. Sajátosságok a feltétlen kizáró okok tekintetében ... 207
6. Az együttes védjegyoltalom átruházása ... 208
7. Az oltalom megszűnése ... 208
8. Az együttes védjegy oltalmából folyó jogok érvényesítése ... 208
II. A TANÚSÍTÓ VÉDJEGY ... 209
1. A tanúsító védjegyek fogalma és jellege ... 209
2. A tanúsító védjegy jogosultja ... 209
3. A tanúsító védjegy lajstromozására irányuló eljárás ... 209
4. A tanúsító védjegy oltalmának megszűnése ... 210
III. AZ EGYÜTTES ÉS TANÚSÍTÓ VÉDJEGY BEJELENTÉSÉNEK DÍJA ... 212
ÖTÖDIK RÉSZ: TÖRLÉS ÉS AZ OLTALOM MEGSZŰNÉSÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA ... 213
I. A VÉDJEGYTÖRLÉSI ELJÁRÁS ... 213
1. A VÉDJEGY TÖRLÉSÉNEK OKAI ... 213
2. A TÖRLÉS TÖRVÉNY ÁLTALI KIZÁRTSÁGA ... 215
3. A TÖRLÉSI ELJÁRÁS SORÁN ALKALMAZANDÓ JOGSZABÁLY ... 217
4. A TÖRLÉSI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA ... 218

4.1. A védjegy törlésének kérelmezője ... 218
4.2. A törlési kérelem benyújtása és intézése ... 219
4.3. A törlési kérelem kellékei ... 219
4.4. A törlési kérelem benyújtását követő vizsgálat (megengedhetőség) ... 220
4.5. A törlési eljárás írásbeli előkészítő szakasza ... 221
4.6. A gyorsított törlési eljárás ... 221
5. A TÖRLÉSI ELJÁRÁS EREDMÉNYEKÉNT MEGHOZHATÓ DÖNTÉSEK ... 223
5.1. A törlési kérelem visszavonása, visszavontnak tekintése, visszautasítása, az eljárás okafogyottá válása és az egyezség ... 223
5.1.1. Visszavontnak tekintés ... 223
5.1.2. Visszautasítás ... 223
5.1.3. Visszavonás ... 223
5.1.4. Az eljárás okafogyottá válása ... 224
5.1.5. Az egyezség ... 224
5.2. A törlési eljárásban meghozható érdemi döntések ... 224
5.3. Döntés a költségviselésről ... 225
II. A VÉDJEGYOLTALOM MEGSZŰNÉSÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ ELJÁRÁSOK ... 226
1. A VÉDJEGYOLTALOM MEGSZŰNÉSÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ ELJÁRÁSOK SORÁN ALKALMAZANDÓ JOGSZABÁLY ... 226
2. A VÉDJEGYOLTALOM MEGSZŰNÉSE HASZNÁLAT HIÁNYA MIATT ... 227
2.1. A védjegyhasználati módok ... 227
2.2. A védjegy tényleges használata és a használat elmulasztása ... 230
2.2.1. A lajstromozás napja ... 230
2.2.2. A használat hiánya miatti megszűnés megállapításának kizártsága ... 231
2.3. A védjegyhasználat vizsgálata ... 232
3. A VÉDJEGYOLTALOM MEGSZŰNÉSE A MEGJELÖLÉS MEGKÜLÖNBÖZTETŐ KÉPESSÉGÉNEK ELVESZTÉSE MIATT ... 238
4. A VÉDJEGYOLTALOM MEGSZŰNÉSE A MEGJELÖLÉS MEGTÉVESZTŐVÉ VÁLÁSA MIATT ... 238
5. A VÉDJEGYOLTALOM MEGSZŰNÉSE A VÉDJEGYJOGOSULT JOGUTÓD NÉLKÜLI MEGSZŰNÉSE MIATT ... 240
6. A MEGSZŰNÉS MEGÁLLAPÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA ... 241
6.1. A megszűnés megállapítása iránti eljárások kérelmezője ... 241

6.2. A kérelem benyújtása ... 241
6.3. A megszűnés megállapítására irányuló kérelem kellékei ... 241
6.4. A megszűnés megállapítása iránti kérelem benyújtását követő vizsgálata (megengedhetőség) ... 243
6.5. A kérelem visszavonása, visszavontnak tekintése, visszautasítása és az eljárás okafogyottá válása ... 244
6.5.1. Visszavontnak tekintés ... 244
6.5.2. Visszautasítás ... 244
6.5.3. Visszavonás ... 244
6.5.4. Az eljárás okafogyottá válása ... 245
6.6. A megszűnés megállapítása iránti eljárásban meghozható érdemi döntések ... 245
6.7. Döntés a költségviselésről ... 246
III. SZÓBELI TÁRGYALÁS A SZELLEMI TULAJDON NEMZETI HIVATALA ELŐTT ... 247
1. A tárgyalás előkészítése, az eljáró tanács kijelölése ... 247
2. A tárgyalás vezetése, rendfenntartás, jegyzőkönyv ... 247
3. A felek jelenléte, a tárgyalás elmulasztásának következményei ... 248
4. A tárgyalás menete ... 249
5. Tanúmeghallgatás ... 250
6. A tárgyalás elhalasztása és a Folytatólagos tárgyalás ... 251
7. A költségigények előterjesztése, a tárgyalás berekesztése ... 252
8. A döntés kihirdetése ... 252
HATODIK RÉSZ: A NEMZETKÖZI VÉDJEGYEKKEL KAPCSOLATOS ELJÁRÁSOK ... 253
I. A MADRIDI RENDSZER SAJÁTOSSÁGAI ... 253
1. a madridi rendszer kialakulása ... 253
2. A nemzetközi védjegybejelentésekre vonatkozó általános szabályok ... 255
2.1. Munkamegosztás és együttműködés a Nemzetközi Iroda és a nemzeti, illetve regionális hivatalok között ... 256
2.2. Magyarország és a Madridi Rendszer ... 257
2.3. Védjegyfüggőség, központi megtámadás ... 259
2.4. A nemzetközi lajstromozás átalakítása nemzeti védjegybejelentéssé ... 260
3. A Hivatal útján benyújtott bejelentések ... 261
3.1. A továbbítási kérelem ... 261
3.2. A kérelem vizsgálata ... 263

3.3. A továbbítási kérelem díja és a nemzetközi díjak megfizetésének szabályai 266
3.4. A nemzetközi védjegylajstrom vezetésével kapcsolatos szabályok 266
4. A nemzetközi lajstromozásból eredő oltalom utólagos kiterjesztése a Hivatal útján 267
4.1. A kérelem benyújtása 267
4.2. A nemzetközi védjegybejelentéssel vagy a nemzetközi lajstromozásból eredő oltalommal kapcsolatos változásoknál alkalmazandó szabályok 268
5. A nemzetközi védjegy lajstromozását követő eljárások 269
5.1. Módosítások 269
5.1.1. Jogutódlás 269
5.1.2. A jogosult nevében és/vagy címében történt változás feljegyzése 271
5.1.3. A képviselő nevében és/vagy címében történt változás feljegyzése 272
5.1.4. A képviseleti megbízás feljegyzése – képviseletváltozás 273
5.1.5. Az oltalmi kör szűkítésére irányuló kérelem 274
5.1.5.1. Korlátozás 274
5.1.5.2. Lemondás 275
5.1.5.3. Törlés 276
5.1.6. Javítások a nemzetközi lajstromban 277
5.2. A nemzetközi védjegy megújítása 278
6. Magyarországot megjelölő bejelentések 279
6.1. A nemzetközi lajstromozás hatályának elismerése 279
6.2. A Magyarországot megjelölő nemzetközi bejelentés meghirdetése 280
6.3. Érdemi vizsgálat hivatalból és kutatás 281
6.4. Nemzeti lajstromozás helyébe lépő nemzetközi lajstromozás (replacement) 283
6.5. Észrevétel 284
6.6. Felszólalás 285
6.7. A felszólalás kapcsán felmerülő költségigény 287
6.8. A nemzetközi védjegy magyarországi oltalmának elismerése 287
7. Átruházás és használati engedély hatályának elutasítása 290
8. A nemzetközi védjegy érvénytelenítése 291
9. Kiegészítő lajstrom 292

Az Útmutatóban hivatkozott jogszabályok jegyzéke

Jogszabály	Rövidítés
1997. évi XI. törvény a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról	Vt.
Az Európai Parlament és a Tanács 2008/95/EK irányelve (2008. október 22.) a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről	Védjegyjogi Irányelv
Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2436 irányelve (2015. december 16.) a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről	Új Védjegyjogi Irányelv
2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról	Pp.
19/2005. (IV.12.) GKM rendelet a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól	Díjrendelet
16/2004. (IV.27.) IM rendelet a védjegybejelentés és a földrajzi árujelzőre vonatkozó bejelentés részletes alaki szabályairól	R.
2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről	Btk.
2011. évi CCII. törvény Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről	Címertv.
2001. évi XLVIII törvény a formatervezési minták oltalmáról	Fmtv.
Az Európai Parlament és a Tanács 1151/2012/EU rendelete (2012. november 21.) a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről	
Az Európai Parlament és Tanács 110/2008/EK rendelete a szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszereléséről, címkézéséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról, valamint az 1576/89/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről	
Az Európai Parlament és a Tanács 1308/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az	

1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről	
A Bizottság (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelete (2018. október 17.) az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a borágazati eredetmegjelölésekre, földrajzi jelzésekre és hagyományos kifejezésekre vonatkozó oltalom iránti kérelmek, a kifogásolási eljárás, a használatra vonatkozó korlátozások, a termékleírások módosítása, az oltalom törlése, valamint a címkézés és a kiszerelés tekintetében történő kiegészítéséről	
Az Európai Parlament és a Tanács 251/2014/EU rendelete (2014. február 26.) az ízesített borászati termékek meghatározásáról, megnevezéséről, kiszereléséről, jelöléséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról és az 1601/91/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről	
Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/787 rendelete (2019. április 17.) a szeszes italok meghatározásáról, leírásáról, megjelenítéséről, jelöléséről, a szeszes italok elnevezésének használatáról az egyéb élelmiszerek megjelenítése és jelölése során, a szeszes italok földrajzi árujelzőinek oltalmáról, a mezőgazdasági eredetű etil-alkohol és desztillátumok használatáról az alkoholtartalmú italokban, valamint a 110/2008/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről	
A Tanács 2100/94/EK rendelete (1994. július 27.) a közösségi növényfajta-oltalmi jogokról	
1959. évi IV. törvény a Polgári Törvénykönyvről	1959-es Ptk.
2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről	Ptk.
1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról	Szjt.
1996. évi LVII. törvény a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról	Tpvt.
2000. évi CXVIII. törvény az önálló kereskedelmi ügynöki szerződésről	

1970. évi 18. törvényerejű rendelet az ipari tulajdon oltalmára létesült uniós egyezmények 1967. július 14-én Stockholmban felülvizsgált, illetve létrehozott szövegének kihirdetéséről (Párizsi Uniós Egyezmény)	PUE
1983/1. Nemzetközi Szerződés az Országos Találmányi Hivatal Elnökétől, A gyári vagy kereskedelmi védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, az 1957. évi július hó 15-én kötött, Stockholmban, az 1967. évi július hó 14-én és Genfben, az 1977. évi május hó 13-án felülvizsgált NIZZAI MEGÁLLAPODÁS	Nizzai Megállapodás
A Bécsi Diplomáciai Konferencián 1973. június 12-én aláírt nemzetközi megállapodás a védjegyek ábrás elemeinek osztályozására	Bécsi Megállapodás
1973. évi 29. törvényerejű rendelet egyes iparjogvédelmi uniós megállapodások kihirdetéséről	Madridi Megállapodás
1999. évi LXXXIII. törvény a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodáshoz kapcsolódó 1989. évi Jegyzőkönyv kihirdetéséről	Madridi Jegyzőkönyv
74/2012. (VII. 25.) VM rendelet egyes önkéntes megkülönböztető megjelölések élelmiszereken történő használatáról	
37/2012. (VIII. 22.) KIM rendelet a címert vagy a zászlót tartalmazó védjegy és formatervezési minta oltalmának megadásához szükséges engedélyről	
49/1986. (XI. 12.) MT rendelet a Magyar Népköztársaság és a Portugál Köztársaság Kormányai között létrejött, a származási jelzések, eredetmegjelölések és egyéb földrajzi megnevezések oltalmáról szóló Megállapodás kihirdetéséről	
32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről	
24/2004. (VI. 30.) IM rendelet a bírósági eljárásban megállapítható szabadalmi ügyvivői költségekről és a pártfogó szabadalmi ügyvivő részére megállapítható díjról és költségtérítésről	

1981. évi 27. törvényerejű rendelet a Magyar Népköztársaság és a Svájci Államszövetség között létrejött, a származási jelzések, eredetmegjelölések és egyéb földrajzi megjelölések oltalmáról szóló szerződés kihirdetéséről	
1954. évi 32. törvényerejű rendelet a háború áldozatainak védelmére vonatkozóan Genfben, az 1949. évi augusztus hó 12. napján kelt nemzetközi egyezményeknek a Magyar Népköztársaságban való törvényerejéről	
Nairobi Szerződés az olimpiai jelkép oltalmáról (kihirdette a 2008. évi LX. törvény)	Nairobi Szerződés
A hadrakelt fegyveres erők sebesültjei és betegei helyzetének javítására vonatkozóan Genfben, 1949. augusztus 12-én kelt Egyezmény	I. Genfi Egyezmény

Egyéb rövidítések	
Iratkezelési Szabályzat	Szabályzat
Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala	SZTNH vagy Hivatal
Európai Gazdasági Térség	EGT
Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (korábban: Belső Piaci Harmonizációs Hivatal)	EUIPO (korábban: BPHH)
A gyári vagy kereskedelmi védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó Nizzai Megállapodás által létrehozott osztályozási rendszer	nizzai osztályozás
Szellemi Tulajdon Világszervezete	WIPO
Szellemi Tulajdon Világszervezetének Nemzetközi Irodája	WIPO Nemzetközi Irodája vagy Nemzetközi Iroda

ELSŐ RÉSZ: ALAKI VIZSGÁLAT

I. A VÉDJEGYBEJELENTÉS BENYÚJTÁSA

A nemzeti védjegyoltalom a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala által történő lajstromozással keletkezik. A nemzeti védjegy lajstromozására irányuló eljárás megindításához védjegybejelentést kell benyújtani a Hivatalhoz. A védjegybejelentés benyújtható postai úton vagy elektronikus formában.

A postai úton történő benyújtás céljára rendszeresített papíralapú űrlap itt érhető el.

A védjegybejelentés megtehető az említett formanyomtatvány kitöltése nélkül is, de a védjegybejelentési kérelemnek tartalmaznia kell az utalást a védjegyoltalom iránti igényre, továbbá a bejelentő nevét, címét, azonosításra alkalmas adatait, a megjelölést, a megjelölés típusának feltüntetését és az árujegyzéket. Papíralapú bejelentés esetén a beadványokat a Hivatal címére kell elküldeni (1081 Budapest, II. János Pál pápa tér 7.).

Hatékony és gyors ügyintézési lehetőséget biztosít a védjegybejelentési eljárás során az elektronikus kommunikáció. A védjegybejelentési kérelem elektronikus úton a Hivatal elektronikus ügyintézési felületén keresztül nyújtható be.

Az elektronikus ügyintézéssel kapcsolatos általános tájékoztató itt, míg a Hivatal elektronikus ügyintézési felülete itt érhető el.

Erre a linkre kattintva pedig videós segédlet érhető el a védjegybejelentés benyújtásához és a védjegy lajstromozási eljárás folyamatának áttekintéséhez. A védjegybejelentési eljárás folyamatának leírása itt érhető el.

A bejelentőnek arra is lehetősége van, hogy az eljárás során a papír alapú kommunikációról elektronikus kommunikációra térjen át, és fordítva.

A Hivatal a védjegybejelentés alaki vizsgálatát a védjegybejelentés benyújtását követően akkor kezdi meg, amennyiben az igazgatási szolgáltatási díjat a bejelentő határidőben befizette. A védjegybejelentéshez kapcsolódó díjakról bővebb információ a Módszertani Útmutató Első rész II. fejezet 2. alpontjában olvasható.

II. A BEJELENTÉS BENYÚJTÁSÁT KÖVETŐ VIZSGÁLAT

A Vt. 55. §-a alapján a Hivatal a védjegybejelentés benyújtását követően megvizsgálja, hogy:

a) a bejelentés megfelel-e a bejelentési nap elismeréséhez előírt feltételeknek [Vt. 51. §];
b) megfizették-e a bejelentési díjat [Vt. 50. § (4) bek.];
c) benyújtották-e a magyar nyelvű árujegyzéket [Vt. 50. § (5) bek.].

1. A BEJELENTÉSI NAP ELISMERÉSE

A bejelentési nap akkor ismerhető el, ha a Hivatalhoz beérkezett bejelentés legalább a következőket tartalmazza:

- utalást a védjegyoltalom iránti igényre;
- a bejelentő nevét, továbbá lakcímét vagy székhelyét vagy biztonságos kézbesítési szolgáltatási címét, vagy a bejelentővel való kapcsolatfelvételt lehetővé tevő más adatot;
- a megjelölés olyan ábrázolását, amely kielégíti az 1. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt követelményeket;
- az 52. § (2) bekezdése szerinti árujegyzéket, függetlenül attól, hogy ez az árujegyzék megfelel-e az egyéb követelményeknek [Vt. 51. § (1) bek.].

1.1. Utalás a védjegyoltalmi igényre

A védjegybejelentésből – annak formátumától függetlenül – egyértelműen ki kell tűnnie, hogy a bejelentő az érintett megjelölésre védjegyoltalmat igényel. Formanyomtatvány kitöltése esetén egyértelmű a védjegyoltalmi igény, szabad szöveggel megfogalmazott bejelentési kérelem esetén pedig megfelelő, amennyiben a bejelentő kérelme bármely szakaszában elhelyez egy mondatot, amellyel kéri, hogy a Hivatal a megjelölést részesítse védjegyoltalomban.

1.2. A védjegybejelentő adatai

A bejelentő azonosítását lehetővé tevő adat különösen a bejelentő neve, vagy bármilyen adat, amely a vele való kapcsolatfelvételt lehetővé teszi. A „biztonságos kézbesítési szolgáltatási cím” megadására ügyfélkapus tárhely esetén a születési név, születési hely és idő, valamint anyja neve, cégkapu esetén a cég nevén túl az adószám, hivatali kapu esetében pedig annak rövid nevének és KR azonosító számának rendelkezésre bocsátásával kerülhet sor. A gyakorlatban előfordul, hogy a bejelentés a bejelentő nevén és telefonszámán vagy e-mail címén túl nem tartalmazza a bejelentő egyéb kapcsolattartási adatát (pl. lakcím vagy székhely). Közös védjegybejelentés esetén, ha a bejelentők valamelyikének a neve vagy a címe a bejelentésből hiányzik, de elegendő adat áll a Hivatal rendelkezésére, hogy valamelyik bejelentővel felvegye a kapcsolatot, a bejelentési nap elismerhető.

1.3. A megjelölés ábrázolása

A bejelentőknek lehetőségük nyílik nem hagyományos megjelölések lajstromozását kérni a Hivataltól (pl. mozgást és pozíciót megjelenítő megjelölés, multimédia-megjelölés, mintázat). Ennek megfelelően azonban a bejelentési nap elismerésének feltételévé válik az is, hogy a megjelölés ábrázolása a bejelentésben olyan legyen, hogy annak alapján a jogosultat megillető oltalom tárgyát a jogalkalmazó szervek és a nyilvánosság egyértelműen és pontosan meg tudják határozni [Vt. 1. § (1) bek.]. A megjelölést olyan módon kell megjeleníteni, hogy az lehetővé tegye a védjegynek a Vt. 47. §-a szerinti lajstromban való egyértelmű, pontos, önmagában teljes, könnyen hozzáférhető, érthető, tartós és objektív módon történő megjelenítését [R. 3. § (1) bek.].

Amennyiben a bejelentésbe foglalt megjelölés nem azonosítható, a bejelentőt fel kell hívni a hiányok harminc napon belül történő pótlására.

1.4. Árujegyzék

Az árujegyzék azoknak az áruknak, illetve szolgáltatásoknak a felsorolása, amelyekkel kapcsolatban a megjelölésre a védjegyoltalmat igénylik [Vt. 52. § (2) bek.]. A bejelentési nap elismeréséhez a megjelölés és az árujegyzék benyújtása helyett elsőbbségi iratra is elegendő utalni [Vt. 51. § (2) bek.].

Az árujegyzékben szereplő árukat és szolgáltatásokat a nizzai osztályozással összhangban kell osztályozni [Vt. 52. § (3) bek.].

Ha a bejelentési nap elismeréséhez elsőbbségi iratra utaltak, ez csak abban az esetben fogadható el, ha az elsőbbségi irat az adatok alapján azonosítható, azaz az elsőbbségi irat számát, a kiállító hatóságot, az elsőbbség napját megadták.

Az árujegyzékkel és a nizzai osztályozással részletesen az Első rész II. fejezet 3.1. alpont foglalkozik.

1.5. Hiányok pótlása

Ha a bejelentési nap nem ismerhető el, a bejelentőt végzéssel fel kell hívni a hiányok harminc napon belül történő pótlására. Ha a bejelentő a hiányt e határidőn belül pótolja, akkor a bejelentés napja az a nap, amikor a hiánypótlás a Hivatalhoz beérkezett. Ha a bejelentő a hiányt határidőn belül nem vagy nem megfelelően pótolja, a bejelentést visszavontnak kell tekinteni [Vt. 56. § (1) bek.].

A hiányok pótlására előírt harminc napos határidő törvényi határidő, amely nem hosszabbítható meg. A határidő elmulasztása esetén igazolási kérelmet lehet előterjeszteni [Vt. 42. § (1) bek.].

Az elismert bejelentési napról a bejelentőt a Hivatal értesíti [Vt. 56. § (3) bek.].

2. DÍJFIZETÉS

A bejelentési díjat a bejelentőnek az elismert bejelentési naptól számított egy hónapon belül kell megfizetnie [Vt. 50. § (4) bek.].

A bejelentési díj összege attól függ, hogy a nizzai osztályozás szerint hány osztályba tartoznak azok az áruk, illetve szolgáltatások, amelyekre a megjelölés oltalmát igénylik.

A díjat a Hivatal előirányzat-felhasználási keretszámlájára átutalással vagy készpénz-átutalási megbízás útján kell befizetni az azonosítási adatok (az ügyszám, illetve a lajstromszám) és a rendeltetés (jogcím) feltüntetésével [Díjrendelet 21. §].

Ha a bejelentési díjat nem fizették meg a kérelem benyújtásakor, a Hivatal figyelmezteti a bejelentőt a törvény által megszabott határidőben történő teljesítésére. A díjfizetés elmaradása esetén a bejelentést visszavontnak kell tekinteni [Vt. 56. § (4) bek.].

A díjfizetési kötelezettségre vonatkozó figyelmeztetést a Hivatal a bejelentési nap elismerésével egyidőben küldi ki a teljesítésre nyitva álló, a Vt.-ben meghatározott egyhónapos határidő feltüntetésével. Mindazonáltal a díjfizetésre rendelkezésre álló egyhónapos határidő elmulasztásának jogkövetkezményei a Hivatal által küldött figyelmeztetéstől függetlenül bekövetkeznek [Vt. 41. § (1) bek.].

A díjfizetésre megszabott egyhónapos határidő szintén törvényi határidő, amely nem hosszabbítható meg. A határidő elmulasztása esetén igazolási kérelmet lehet előterjeszteni.

Az aktuális díjtáblázat itt érhető el.

3. ÁBRÁS ELEMEK OSZTÁLYOZÁSA

Ha a védjegybejelentésben ábra, kép, sík- vagy térbeli alakzat – beleértve az áru vagy csomagolás formáját –, szín, színösszetétel, fényjel, hologram, hang, mozgást megjelenítő megjelölés, pozíció-megjelölés, multimédia-megjelölés, mintázat, valamint többféle megjelölés összetételének lajstromozását kérik, a védjegyelbíráló elvégzi a megjelölés ábrás, térbeli, valamint multimédiás elemeinek osztályozását a bécsi osztályozásban meghatározott kategóriáknak megfelelően.

A bécsi osztályozással részletesen az Első rész II. fejezet 3.2. alpont foglalkozik.

III. A VÉDJEGYBEJELENTÉS ALAKI VIZSGÁLATA

1. A VÉDJEGYBEJELENTÉSRE VONATKOZÓ ALAKI SZABÁLYOK

Ha a védjegybejelentés megfelel a Vt. 55. §-a alapján vizsgált feltételeknek, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala megvizsgálja a bejelentést abból a szempontból, hogy az kielégíti-e az 50. § (2)-(3b) bekezdésében meghatározott alaki követelményeket, valamint a megjelölés egységére és az árujegyzék meghatározására vonatkozó, 52. §-ban foglalt követelményeket [Vt. 59. § (1) bek.].

A védjegybejelentésnek tartalmaznia kell:

- a védjegybejelentési kérelmet;
- a megjelölést;
- az árujegyzéket;
- képviselet esetén annak igazolását;
- együttes vagy tanúsító védjegyre vonatkozó bejelentés esetén a szabályzatot;
- uniós elsőbbség igénylése esetén az elsőbbségi iratot;
- kiállítási elsőbbség igénylése esetén a kiállítási igazolást;
- a hatáskörrel rendelkező szerv hozzájárulását ahhoz, hogy az a megjelölés, amelynek az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Uniós Egyezményben meghatározott állami felségjel, illetve hatóságot vagy nemzetközi szervezetet megillető jelzés vagy olyan kitüntetés, jelvény, címer, illetve hivatalos szavatossági vagy hitelesítési jegyből áll vagy azt tartalmazza, amelynek használatához közérdek fűződik, oltalomban részesülhessen, ha ennek hiányában a Vt.-ben az ilyen megjelölések lajstromozásával kapcsolatban szabályozott kizáró ok egyébként fennállna [R. 1. § (1) bek.].

A védjegybejelentési kérelemben és mellékleteiben foglaltaknak egymással összhangban kell állniuk. Például: a védjegybejelentési kérelemben feltüntetett megjelölésnek, illetve árujegyzéknek meg kell egyeznie a külön mellékletként csatolt megjelöléssel, illetve árujegyzékkel; a bejelentőnek, illetve képviselőjének a védjegybejelentési kérelemben, illetve a mellékletként csatolt képviseleti meghatalmazáson szereplő adatainak azonosnak kell lennie. Amennyiben a bejelentő a megjelölés típusát nem vagy rosszul adja meg, hiánypótlásra kell felhívni [R. 1. § (2) bek.].

A védjegybejelentési kérelmet és mellékleteit egy-egy példányban kell benyújtani, azoknak elektronikus eljárással és közvetlenül sokszorosíthatónak kell lenniük, meghatározatlan másolati példányszámban [R. 1. § (3) bek.].

A védjegybejelentési kérelemnek tartalmaznia kell:

- a védjegy lajstromozása iránti kérést;
- több bejelentő esetén az igényjogosultság arányát, ha az nem egyenlő;
- a megjelölést vagy utalást a 3. § (1) és (3) bekezdése szerint megjelenített megjelölésre, továbbá a megjelölés 3. § (2) bekezdése szerinti típusát;

- az árujegyzéket vagy utalást a 3/A. § (2) bekezdése szerint mellékelt árujegyzékre;
- uniós, kiállítási vagy belső elsőbbség igénylése esetén az erre irányuló nyilatkozatot, feltüntetve uniós elsőbbségnél a külföldi bejelentés napját, országát és számát, kiállítási elsőbbségnél a kiállítás napját és megnevezését, belső elsőbbségnél pedig a folyamatban levő bejelentés ügyszámát;
- képviselet esetén a képviselő elérhetőségét;
- a bejelentő, illetve a bejelentők mindegyike vagy a képviselő aláírását [R. 2. §].

A védjegybejelentési kérelem papír alapú ügyintézés esetén az SZTNH honlapjáról díjtalanul letölthető és kinyomtatható formanyomtatvány kitöltésével is elkészíthető. A kitöltött formanyomtatvány személyesen vagy postai úton nyújtható be a Hivatalhoz.

A védjegybejelentést elektronikus úton is be lehet nyújtani a TM e-Filing rendszeren keresztül. A TM e-Filing rendszer használatához partner kártya, ügyfélkapu, cégkapu, hivatali kapu vagy Központi Azonosítási Ügynök szolgáltatás igénybevétele szükséges. A rendszerbe itt lehet belépni.

A TM e-Filing rendszerbe beépítésre került TMclass eszköz segítségével a közös európai uniós osztályozási gyakorlatnak megfelelően állítható össze a védjegybejelentések árujegyzéke.

A TM e-Filing rendszer ún. aktív űrlapos működése nem igényli pdf nyomtatványok letöltését, illetve feltöltését, a bejelentés összeállítása után az űrlap egy kattintással beküldhető.

1.1. Védjegytípusok és azok ábrázolási módja

A megjelölést olyan módon kell megjeleníteni a védjegybejelentésben, hogy az lehetővé tegye a védjegynek a lajstromban való egyértelmű, pontos, önmagában teljes, könnyen hozzáférhető, érthető, tartós és objektív módon történő megjelenítését. A megjelölés típusát az alábbiak szerint kell a védjegybejelentési kérelemben feltüntetni, megjeleníteni, illetve ábrázolni [R. 3. §].

1.1.1. Szóvédjegy

Szóvédjegyként lajstromozható a kizárólag szavakat, szóösszetételeket (beleértve a személyneveket és a jelmondatokat is), számokat vagy egyéb általános nyomdai betű- vagy számkészletet tartalmazó megjelölés. Szóvédjegyként kizárólag a magyar általános nyomdai betűkészlet elemeit tartalmazó megjelölések lajstromozhatók, idegennyelvi abc-k magyar nyelvben ismeretlen elemeit tartalmazó megjelölések kizárólag ábrás védjegyként lajstromozhatók. A megjelölést szokványos írásmóddal és formázással, grafikai elemek vagy színek nélkül kell ábrázolni.

1.1.2. Ábrás védjegy

Ábrás védjegyként lajstromozhatók az olyan megjelölések, amelyek ábrát, képet tartalmaznak, ideértve a kizárólag ábrás elemekből álló, valamint a szó- és ábrás elemeket egyaránt tartalmazó fekete-fehér, illetve egy vagy több színt tartalmazó megjelöléseket is. Az ábrás, illetve színes ábrás megjelölést az azt alkotó valamennyi elemet és színt feltüntetve kell ábrázolni.

1.1.3. Térbeli védjegy

Térbeli védjegyként lajstromozhatók az olyan megjelölések, melyek részben vagy egészben térbeli alakzatból állnak, vagy azt tartalmazzák – ideértve a tárolókat, csomagolóanyagokat és a termékek térbeli megjelenését is. A térbeli megjelölést az azt alkotó térbeli alakzat ábrázolásával – például számítógéppel előállított kép vagy fénykép formájában – kell megjeleníteni, az alábbiak szerint:

- a valós láthatóság szerint, lehetőleg perspektivikus módon;
- a megjelölést több nézetből is be lehet mutatni, a nézet szerinti ábrázolások száma azonban hatnál nem lehet több;
- az ábrázolásokból ki kell derülnie a többi ábrázoláshoz fűződő kapcsolatnak;
- a bejelentéshez tartozó egyes ábrázolásokat számmal kell ellátni.

1.1.4. Pozíció védjegy

A pozíció védjegy a megjelölésnek a terméken való elhelyezését vagy a termékre erősítés konkrét módját ábrázoló megjelölés. A pozíciót megjelenítő megjelölést úgy kell ábrázolni, hogy annak alapján egyértelműen megállapítható legyen a megjelölés elhelyezkedése a terméken, valamint az adott termékhez viszonyított mérete vagy aránya a következők szerint:

- azokat az elemeket, amelyek nem képezik a bejelentés tárgyát, jól látható módon, lehetőleg szaggatott vagy pontozott vonallal el kell választani a többi résztől;
- az ábrázoláshoz leírás mellékelhető, amely bemutatja a terméken történő elhelyezés módját.

1.1.5. Mintázat védjegy

A mintázat védjegy a kizárólag bizonyos elemek ismétlődéséből álló megjelölés. A mintázatot az ismétlődési mintát bemutató ábrázolással kell megjeleníteni. Az ábrázoláshoz olyan leírás mellékelhető, amely részletekkel szolgál az elemek ismétlődéséről.

1.1.6. Színvédjegy

A színvédjegy kizárólag egy adott színből vagy színek kombinációjából álló megjelölés. A színvédjegy esetében:

- ha a megjelölés kizárólag egy adott színből áll, a megjelölést e szín ábrázolásának benyújtásával, körvonalak nélkül kell megjeleníteni a Pantone színskála szerinti kód feltüntetésével;

– ha a megjelölést kizárólag egy adott színösszetétel képezi, a megjelölést a színösszetétel egységes és meghatározott elrendezését bemutató módon kell ábrázolni körvonalak nélkül, azzal, hogy az alkalmazott színeket a Pantone színskála szerinti kódok feltüntetésével kell megjeleníteni. A színek egymáshoz viszonyított elrendezését bemutató leírás mellékelhető az ábrázoláshoz.

A R. az Európai Bíróság által a C-104/1. számú, 2013. május 6-án hozott LIBERTEL-ügyben megfogalmazott követelményeket – vagyis azt, hogy színmegjelölések esetében a grafikai ábrázolhatóság követelményét nem elégíti ki önmagában a színmegjelölés papíron történő megjelenítése, azonban megfelelő ábrázolás a megjelölés papíron történő benyújtása mellett a megjelölés nemzetközileg elismert színkódokkal történő meghatározása – jogszabályi szintre emelte.

1.1.7. Hangvédjegy

A hangvédjegy kizárólag egy adott hangból vagy hangkombinációból álló megjelölés. A hangvédjegyet a hangot tartalmazó audio fájl benyújtásával, vagy a hang kotta formájában történő pontos ábrázolásával kell megjeleníteni. A két megjelenítési forma egy bejelentésben nem kombinálható, azaz a bejelentésben vagy kotta vagy hangfájl formájában szükséges a hangot megjeleníteni.

A hangmegjelölésekkel kapcsolatosan az Európai Bíróság a C-283/01. számú, 2003. november 27-én meghozott SHIELD MARK-ügyben kifejtette, hogy a grafikai ábrázolhatóság követelményét kielégíti, ha a hangmegjelölést a zenei szabályoknak megfelelően elkészített kottában ábrázolják.

Az EUIPO Konvergencia Programjának CP11. számú projektje keretében létrejött az új típusú védjegynek minősülő hang-, mozgás-, multimédia- és hologramvédjegyekkel kapcsolatban iránymutatást nyújtó közös gyakorlat. A közös gyakorlat példákkal szemlélteti az alaki követelmények és a kizáró, illetve törlési okok vizsgálatának sajátos szempontjait, valamint az új típusú védjegyek megjelenítésének új módjait.

A közös gyakorlat értelmében minden olyan megjelölést, amely egy vagy több hangot tartalmaz, az abban foglalt hang jellegétől (pl. a hangban érzékelt szóelemek, természeti hang, állathang, dallam stb.) függetlenül hangvédjegynek kell minősíteni. Ha a hangvédjegyet kotta formájában ábrázolják, ezen ábrázolásnak magában kell foglalnia egy hangjegyvonalat, amely ütemekre (taktusokra) tagolódik, és amely tartalmaz különösen egy hangjegykulcsot és a dallam reprodukálásához szükséges valamennyi hangjegyet. A dallam tempója vagy sebessége és a hangszer(ek) opcionálisan feltüntethető elemek.

A közös gyakorlat implementációjára Magyarországon 2021. május 1. napjával került sor, a közleményben foglalt megállapítások pedig az implementációt követően induló védjegyeljárásokban alkalmazandók.

1.1.8. Mozgásvédjegy

A mozgásvédjegyet az azt képező elemek egészének vagy azok egy részének mozgása vagy helyváltoztatása alkotja. A mozgásmegjelölést videofájl vagy az adott mozgást vagy helyváltoztatást bemutató állóképekből álló sorozat benyújtásával kell megjeleníteni azzal, hogy az állóképeket meg lehet számozni, illetve a sorozathoz a mozgást vagy helyváltoztatást bemutató leírás is mellékelhető.

A CP11. projekt keretében létrejött közös gyakorlat értelmében a mozgásvédjegyek nem korlátozódnak a mozgást ábrázoló megjelölésekre. Egy megjelölés akkor is mozgásvédjegynek minősíthető, ha képes bemutatni az elemek helyének változását (pl. állóképekből álló sorozat), színváltozást vagy az elemeknek egy kép másik képpel való felváltásaként értelmezett változását. Ha a mozgásvédjegyet egy, az adott mozgást vagy helyváltoztatást bemutató állóképekből álló sorozattal jelenítik meg, megkövetelhető, hogy a leírásban tüntessék fel a helyváltoztatás/mozgás időtartamát, ismétlődését és sebességét.

1.1.9. Multimédia-védjegy

A multimédia-védjegy a részben vagy egészben kép és hang kombinációja által alkotott megjelölés. A multimédia-megjelölést egy olyan audiovizuális fájl benyújtásával kell megjeleníteni, amely bemutatja a megjelölést alkotó kép- és hangkombinációt.

A CP11. projekt keretében kibocsátott közös gyakorlat értelmében a vizuális és audioelemek kombinációja által alkotott megjelöléseket multimédia-védjegynek kell minősíteni.

1.1.10. Hologram-védjegy

A hologram-védjegy hologram jellegű elemekből álló megjelölés. E tekintetben a hologram olyan kép, amely különböző szemszögekből nézve megváltoztatja a megjelenését.

A hologram-megjelölést videofájl vagy olyan grafikus vagy fényképes megjelenítések benyújtásával kell ábrázolni, amelyek kellő számú nézetet tartalmaznak ahhoz, hogy a holografikus hatás egésze azonosítható legyen.

1.1.11. Egyéb védjegyek

Az egyéb védjegyek kategóriájába tartozhatnak a fenti típusok egyikéhez sem tartozó megjelölések. Az egyéb típusú védjegyeket az általánosan rendelkezésre álló technológia felhasználásával kell valamilyen megfelelő formában megjeleníteni oly módon, hogy az lehetővé tegye a védjegynek a lajstromban való egyértelmű, pontos, önmagában teljes, könnyen hozzáférhető, érthető, tartós és objektív módon történő megjelenítését annak érdekében, hogy a védjegyjogosult számára biztosított oltalom tárgyát az illetékes hatóságok és a nagyközönség egyértelműen és pontosan meg tudják határozni. A megjelenítéshez leírás csatolható.

Ha a védjegyként lajstromozni kért megjelölés besorolható a R. által konkrétan nevesített megjelölés-típusok egyikébe, akkor a megjelölést elsősorban ebbe a nevesített kategóriába, és nem az egyéb típusú megjelölések kategóriájába kell besorolni.

1.1.12. Illatvédjegyek

Az illatmegjelölések vonatkozásában az Európai Bíróság a C-273/00. számú SIECKMANN ügyben kifejtette, hogy az illatmegjelölések egyelőre nem ábrázolhatók grafikailag, ezért nem lajstromozhatók. A döntés indokolása szerint az illat leírása, annak kémiai képlete, illetve az illatminta benyújtása nem helyettesítheti annak grafikai ábrázolását, a kémiai összetevők leírása nem azonos magával az illattal, illetve a fentiek kombinált alkalmazása sem jelenti a megjelölés megfelelő grafikai ábrázolását. Jóllehet a grafikai ábrázolhatóság, mint követelmény már nem szerepel az irányadó jogszabályokban, ennek ellenére az illatmegjelölések védjegyként történő lajstromozása továbbra sem lehetséges, ugyanis jelenleg nem ismert olyan ábrázolási mód, amely az illatmegjelölések esetében kielégítené a megjelölések lajstrombeli ábrázolására vonatkozó jogszabályi követelményeket.

1.2. A megjelölés ábrázolásával és a bejelentés benyújtásával kapcsolatos további követelmények

A megjelölés típusának és a megjelenítésnek, valamint a leírásnak összhangban kell állnia egymással. Ellenkező esetben a Hivatal a megjelölés megjelenítését tekinti irányadónak és szükség esetén hiánypótlásra hívja fel a bejelentőt az ellentmondás kiküszöbölése érdekében.

A megjelölést kontrasztosan és éles kontúrokkal kell megjeleníteni, az ábrázolás pedig nem tartalmazhat az azonosíthatóságát zavaró vonalat. A megjelölés érzékelhetőségét csillogás, tükröződés, árnyékhatás nem akadályozhatja.

Ha a megjelölés elhelyezkedésének iránya nem nyilvánvaló, azt a „felső rész” szavak szerepeltetésével kell egyértelművé tenni minden egyes ábrán.

A nem elektronikus úton vagy elektronikus adathordozón benyújtott bejelentés esetén a megjelölést egyetlen, a bejelentés egyéb elemeit tartalmazó laptól különálló lapon kell ábrázolni. A megjelölés ábrázolását tartalmazó, A/4-es (29,7 cm x 21 cm) méretű lapon szerepelnie kell az összes releváns nézetnek vagy ábrázolásnak azzal, hogy a lapon körben legalább 2,5 cm szegélyt kell hagyni. Az ábrázolásnak olyan minőségűnek kell lennie, hogy 8 cm széles és 8 cm magas méretre lehessen nagyítani vagy kicsinyíteni.

Elektronikus ügyintézés esetén a védjegybejelentés benyújtása során az alábbi formai kritériumokat kell szem előtt tartani:

- ha az ügyfél vagy képviselője elektronikus aláírással rendelkezik, az ügyfélnek vagy képviselőjének az e-űrlapot elektronikus aláírással kell ellátnia; a Kormány által

biztosított azonosítási szolgáltatáson (Ügyfélkapun) keresztül történő védjegybejelentés esetén az aláírás mellőzhető;
- a megjelöléseket a standard eszközökkel történő egységes megjelenítés érdekében lehetőség szerint JPEG, PDF, MP3, MP4 formátumban kell megjeleníteni a védjegybejelentési kérelemben;
- a védjegybejelentési kérelmet alkotó teljes beadvány mérete – mellékletekkel együtt – nem haladhatja meg a 300 MB-ot;
- a pozíció, mintázat, mozgás és egyéb megjelölés típusok esetében megadható leírás nem haladhatja meg a 2000 karaktert.

Ha a bejelentő a védjegyoltalmat egynél több osztály tekintetében igényli, az árukat és szolgáltatásokat a nizzai osztályozás osztályai szerint csoportosítva és a csoportokat az osztályok számának megfelelő sorrendbe rendezésével kell megjelölnie, minden csoport előtt feltüntetve a nizzai osztályozás adott osztályának számát.

Ha az áruk, illetve szolgáltatások felsorolásának terjedelme indokolttá teszi, az árujegyzéket külön lapon kezdve is el lehet készíteni.

Ha a bejelentés nem felel meg a Vt.-ben, illetve az R.-ben előírt alaki követelményeknek, a bejelentőt fel kell hívni a hiányok pótlására, illetve a bejelentés megosztására. [Vt. 59. § (2)-(4) bek., a hiánypótlásra kitűzött határidő tekintetében bővebben lásd az Első rész I. fejezetének 1.5. pontjában leírtakat.]

A védjegybejelentést el kell utasítani, ha a hiánypótlás, illetve a nyilatkozat ellenére sem elégíti ki a vizsgált követelményeket. A bejelentést csak a felhívásban pontosan és határozottan megjelölt ok alapján lehet elutasítani.

Ha a bejelentő a felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol, a védjegybejelentést visszavontnak kell tekinteni.

Megfelelő hiánypótlás esetén az eljárást – a megjelölés egységének, illetve az árujegyzéknek a vizsgálatával – folytatni kell.

2. A MEGJELÖLÉS EGYSÉGE

A védjegybejelentésben csak egy megjelölésre igényelhető védjegyoltalom [Vt. 52. § (1) bek.].

Egységes a megjelölés akkor, ha egyértelműen megállapítható, hogy a bejelentésben egy megjelölésre kérik az oltalmat. A kombinált megjelölések – amennyiben a megjelölést alkotó elemekről egyértelműen megállapítható, hogy egymással fizikailag összefüggnek – kielégítik az egység követelményét. A fizikailag különálló részekből álló megjelölés is egységes

bejelentésnek minősül, ha annak egyes elemeit az árun vagy a szolgáltatás nyújtásakor szokásosan együttesen alkalmazzák (pl. az italpalackok nyak-, elő- és hátcímkéi).

A megjelölés egysége akkor kifogásolható, ha a bejelentésben – a megjelölések szokásos ábrázolási módjára figyelemmel – több, egymással nyilvánvalóan össze nem függő megjelölés szerepel, illetve, ha nem állapítható meg, hogy egy vagy több különböző megjelölésre kérik az oltalmat. A megjelölés nem tekinthető egységesnek abban az esetben sem, ha a bejelentő a bejelentési űrlap „Egyéb közlemények" pontjánál utal arra, hogy az oltalmat az általa megadott megjelölés további változataira is igényli.

A bejelentés nem egységes, ha az ábrás megjelölést színes és fekete-fehér formában vagy különböző színekben mellékelik. Nem tesz eleget az egység követelményének, ha egy bejelentésben az oltalmat szó- és ábrás megjelölésre egyaránt igénylik. Például, ha a védjegybejelentési kérelemben megjelölésként feltüntetnek egy szót/szóösszetételt, de az oltalmazni kért megjelölés típusát ábrás megjelölésként jelölik meg és mellékletként egy olyan ábrát csatolnak, amely a védjegybejelentésben szereplő szót/szóösszetételt is tartalmazza, a bejelentett ábrás megjelölés kielégíti az egység követelményét (a Hivatal ilyen esetben is kizárólag a kombinált megjelölés – tehát nem külön a szóelem és az ábrás elem – tekintetében folytatja le a lajstromozási eljárást). Amennyiben azonban a becsatolt ábra nem tartalmazza a védjegybejelentésben szereplő szóelemet, a bejelentőt fel kell hívni a védjegybejelentés megosztására.

Egységesnek tekintette a Hivatal a következő megjelöléseket:

Lajstromszám: 188 612

Lajstromszám: 187 754

Lajstromszám: 176 837

Lajstromszám: 164 786

Lajstromszám: 180 145

Nem találta egységesnek a Hivatal az alábbi megjelöléseket:

M0602070

M0502954

M0502799

M0500479

2.1. A bejelentés megosztása a Hivatal felhívására

A Hivatal felhívja a bejelentőt a bejelentés megosztására, ha a bejelentésben szereplő megjelölés nem egységes. (A megosztásra kitűzött határidő tekintetében bővebben lásd az Első rész I. fejezetének 2. pontjában leírtakat.)

Ha a bejelentő a felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol, az egész védjegybejelentést visszavontnak kell tekinteni, lévén, hogy a Hivatal a bejelentő helyett nem választhat a megjelölések között.

A felhívásra válaszolva a bejelentőnek lehetősége van arra, hogy a bejelentésben szereplő megjelölések közül:

- mindegyik;
- több;
- egy megjelölés oltalmát igényelje.

A Hivatal a „MAIN SYSTEMS HUNGARY" megjelölésre vonatkozó bejelentést alaki okból utasította el, mivel a védjegybejelentés a megosztást követően is az alábbi két, egymástól elkülönülő, egymáshoz semmilyen módon nem kapcsolódó megjelölésből állt. (M0500599)

A bejelentő csak az elismert bejelentési napon benyújtott kérelemben vagy annak mellékletében szereplő megjelölések közül választhat.

Amennyiben a bejelentő az elismert bejelentési napon benyújtott kérelemben szereplő több megjelölés lajstromozását kéri, akkor sor kerül a bejelentés megosztására.

A megosztás alapján mindegyik korábban benyújtott megjelölés vonatkozásában tovább folytatódik az eljárás. Az ügyintézőnek az igényelt megjelölések számának megfelelő másolatot kell készítenie az eredeti bejelentésről, majd gondoskodnia kell a lemásolt iratok iktatásáról, és egy-egy új ügyszámmal ellátott aktába helyezéséről. A bejelentő a megosztási felhívásra adott válaszában meghatározhatja azt, hogy az eredeti bejelentési ügyszámú bejelentésében melyik megjelölés védjegyoltalmát igényli.

A megosztott ügyek elismert bejelentési napja az eredeti kérelem bejelentési napja lesz.

A Hivatal figyelmezteti a bejelentőt, hogy a kérelem benyújtásától számított két hónapon belül fizesse meg a megosztási díjat [Vt. 63. § (2)-(3) bek.]. A megosztási díj összege azonos a bejelentési díjjal. A díjtáblázat itt érhető el.

A megosztási díj megfizetésének elmulasztása esetén a megosztás folytán keletkezett új bejelentést vagy bejelentéseket a két hónapos törvényi határidő letelte után visszavontnak kell tekinteni.

2.2. A bejelentés megosztása a bejelentő kérelme alapján

2.2.1. A nem egységes bejelentés megosztása

A bejelentő – a védjegy lajstromozása kérdésében hozott döntés meghozatala napjáig – megoszthatja a bejelentést az erre történő hivatali felhívást megelőzően, ha egy bejelentésben több megjelölésre igényelt oltalmat [Vt. 63. § (1) bek. a) pont].

A bejelentő tehát a Hivatal erre irányuló felhívása hiányában is kérheti a védjegybejelentés megosztását, ha egy bejelentésben több megjelölésre igényelt védjegyoltalmat. A megosztással érintett valamennyi védjegybejelentés megőrzi az eredeti védjegybejelentés elsőbbségét, feltéve, hogy a bejelentő eleget tesz a megosztásra vonatkozó egyéb jogszabályi előírásoknak.

2.2.2. A bejelentés megosztása az árujegyzék szétválasztásával

A bejelentő – a védjegy lajstromozása kérdésében hozott döntés meghozatala napjáig – megoszthatja a bejelentést, ha az árujegyzék szétválasztásával meghatározott áruk, illetve szolgáltatások tekintetében külön-külön igényli az oltalmat [Vt. 63. § (1) bek. b) pont].

A megosztási kérelemmel szemben támasztott alaki követelmények megegyeznek a védjegybejelentésre vonatkozó alaki követelményekkel.

A védjegybejelentő tehát a Hivatal által kiadott felhívás hiányában is dönthet a megosztás mellett. Egységes bejelentések esetén ez kizárólag az árujegyzék tekintetében történő megosztásra – vagyis az árujegyzék szétválasztására – vonatkozhat. Egyebekben a bejelentő által kezdeményezett megosztásra a Hivatal felhívására történő megosztás kapcsán leírtak irányadók.

A megosztási kérelmet el kell utasítani, ha a bejelentésben szereplő megjelölés lajstromozása ellen benyújtott felszólalás esetén a megosztás az árujegyzék felszólalással érintett részét választaná szét [Vt. 63. § (4) bek.].

A fenti szabály hiányában a bejelentőnek lehetősége nyílna arra, hogy egyes áru-, illetve szolgáltatási osztályok vonatkozásában védjegybejelentését kivonja a felszólalás vizsgálata alól az érdemi döntés meghozatalát megelőzően – így amennyiben a felszólaló a megjelölés védjegykénti lajstromozásának elutasítását az adott osztály vonatkozásában továbbra is igényli, ezt kizárólag úgy érhetné el, ha a megosztás következtében keletkezett védjegybejelentés ellen szintén felszólalást terjeszt elő. Az újabb felszólalás előterjesztése pedig egyfelől időben hátráltatná a felszólalói jogérvényesítést, másfelől további költségekkel terhelné a felszólalót annak ellenére, hogy az árujegyzék érintett része vonatkozásában egyszer már előterjesztette felszólalását és lerótta a felszólalás díját. Példa a szabály alkalmazására: ha a védjegybejelentésben a megjelölés oltalmát a nizzai osztályozás szerinti 18., 25. és 35. osztályban igényelték és vele szemben a 18. és 25. osztály tekintetében nyújtottak be felszólalást, a bejelentőnek lehetősége van arra, hogy az árujegyzék szétválasztásával megossza a bejelentését és az egyik bejelentésében a 18. és 25. osztály, a másik bejelentésében pedig a 35. osztály tekintetében igényeljen a megjelölésre oltalmat. Ezzel szemben, ha a bejelentő úgy kívánja megosztani a bejelentést, hogy az egyik bejelentésben a 18. és a 35. osztály, a másik bejelentésben pedig 25. osztály tekintetében igényli a megjelölés oltalmát, a megosztási kérelmet el kell utasítani.

3. OSZTÁLYOZÁSI RENDSZEREK

A Hivatal előtti valamennyi védjegyeljárásban a nizzai osztályozás használata kötelező [összhangban a Vt. 52. § (3) bekezdésével].

A nizzai osztályozás alkalmazásra kerül különösen:

- az árujegyzékben megadott áruk és szolgáltatások osztályokba sorolásánál;
- védjegynyilvántartásokban;
- segédeszközként a megjelölések árujegyzékei hasonlóságának megítélésénél.

A Hivatal a nizzai osztályozás mellett a védjegyek nyilvántartásában alkalmazza a bécsi osztályozási rendszert. A bécsi osztályozás egy nemzetközi osztályozási rendszer, amelyet 1973-ban „*A védjegyek ábrás elemeinek nemzetközi osztályozása létrehozásáról szóló bécsi megállapodás*” létesített, és amelyet a WIPO Nemzetközi Irodája adminisztrál.

3.1. A nizzai osztályozás

A Nizzai Megállapodást az 1957. június 15-i Nizzai Diplomáciai Konferencián kötötték meg a részes tagállamok (Magyarország az aláíró országok egyike volt). A Nizzai Megállapodás 1961.

április 8-án lépett hatályba. A Nizzai Megállapodás valamennyi tagországa a védjegyek lajstromozásánál köteles alkalmazni a nizzai osztályozást alapvető osztályozási rendszerként, kiegészítő osztályozásként, továbbá köteles azon áru-, illetve szolgáltatási osztályok sorszámát a védjegyekre vonatkozó hivatalos dokumentumaiban és közleményeiben feltüntetni.

A nizzai osztályozás jelenlegi, 11. kiadása 2017. január 1-től hatályos. Az új kiadást megelőző ötéves időintervallumban évente frissítésre került a nizzai osztályozás szövege, ezért minden év január elsejével új változat lép hatályba.

A nizzai osztályozás 45 osztályba sorolja mindazokat az árukat és szolgáltatásokat, amelyek vonatkozásában védjegyoltalom igényelhető. 34 áru- és 11 szolgáltatási osztályt tartalmaz a nizzai osztályozás, amely – ellentétben a Nemzetközi Szabadalmi Osztályozással – nem hierarchikus rendszer. Az árukat és szolgáltatásokat anyagelvű, értékesítési, rendeltetési, felhasználási és egyéb szempontok szerint sorolják be az adott osztályba. Mindegyik osztályhoz tartozik egy fejezetcím (heading), amely általános kifejezésekkel összefoglalja az adott osztályba tartozó termék- vagy szolgáltatási kört.

3.1.1. A nizzai osztályozás hatálya

Egy adott védjegybejelentésre a nizzai osztályozásnak a bejelentés napján hatályos kiadása alkalmazandó. A nizzai osztályozás egyes kiadásainak hatályon kívül helyezése az adott kiadás alkalmazásával lajstromozott védjegyek árujegyzékeit nem érinti.

A különböző kiadások közötti „átosztályozásra” csak kivételesen kerül sor. Így például a 8. kiadás hatályba lépése után, amennyiben átosztályozás következtében egy vagy több olyan osztály keletkezett, amelybe a védjegy korábban nem volt besorolva, a többletosztályokért a Hivatal díjat nem számított fel.

3.1.2. A nizzai osztályozás változásai

A nizzai osztályozás 11. kiadása az osztályok száma tekintetében azonos a 9. és a 10. kiadással.

A 11. kiadást kell alkalmazni valamennyi 2017. január 1-je után benyújtott védjegybejelentéssel kapcsolatban a 12. kiadás 2022. január 1-jei hatálybalépéséig. A Magyarországról származó, 2017. január 1. után benyújtott nemzetközi védjegybejelentések vonatkozásában abban az esetben is a 11. kiadást kell alkalmazni, ha a nemzetközi védjegybejelentés alapját képező nemzeti védjegybejelentés 2017. január 1-je előtt került benyújtásra, illetve a lajstromozott védjegy bejelentési napja korábbi.

3.1.3 A nizzai osztályozás felépítése

A nizzai osztályozás az alábbi részekből épül fel:

- Útmutató a felhasználónak;
- Általános megjegyzések;
- Az áru- és szolgáltatási osztályok fejezetcímei és az ezekhez fűzött magyarázó megjegyzések;
- Az áruk és szolgáltatások betűrendes jegyzéke.

Az általános megjegyzések tartalmazzák az osztályozás felhasználásának modelljét egy-egy konkrét áru vagy szolgáltatás besorolása tekintetében.

Ezek alapján egy áru vagy szolgáltatás megfelelő osztályba történő besorolásánál meg kell vizsgálni, hogy az

- szerepel-e valamely osztály fejezetcímében, ha nem,
- a betűrendes jegyzékben szerepel-e, ha nem,
- az osztályokhoz fűzött magyarázó megjegyzésekben említik-e.

Ha ennek az árunak vagy szolgáltatásnak a neve nem szerepel a fenti felsorolásban, akkor meg kell állapítani

- a leginkább hasonló áru/szolgáltatás nevét;
- a „legkisebb közös többszöröst": a megnevezést, ami alá az adott áru/szolgáltatás besorolható.

Ha az osztályozás ezek alapján sem sikeres, az általános megjegyzések irányadók.

Az osztályok fejezetcímeiben szereplő áru- és szolgáltatás megjelölések az azokra a területekre utaló általános megnevezések, amelyekhez az áruk vagy szolgáltatások elvben tartoznak. Éppen ezért a betűrendes listát meg kell tekinteni minden egyes termék vagy szolgáltatás pontos osztályozásának a biztosítása érdekében.

3.1.4 Az áruk besorolása

A késztermékeket alapvetően szerepük vagy céljuk alapján kell a megfelelő osztályba besorolni (pl. a „*gumilabdák*" nem szerepel az áruk betűrendes jegyzékében, viszont a 28. áruosztályban szerepelnek a „*játékok, játékszerek*").

Ha egy késztermék szerepe vagy célja nincs megemlítve egyetlen fejezetcímben sem, úgy azt a hozzá hasonló – a betűrendes jegyzékben megtalálható – késztermékek analógiája alapján kell osztályozni (pl. a „*sportcikkek*" a 28. áruosztályba tartoznak, az „*életmentő berendezések*" a 9. áruosztályba. Ha a termék fő célja a balesetvédelem, akkor az a 9. osztályba tartozik, mint pl. „*sportsisakok*", ha azonban nem a biztonsági szempont a döntő, akkor a 28. osztályba, pl. „*sípcsontvédő*").
Ha ilyen lehetőség nincs, akkor egyéb segédfeltételeket – pl. a termék alapanyaga vagy működési formája – kell figyelembe venni.

Egy többcélú, összetett késztermék minden olyan osztályba besorolható, amelybe valamely funkciója alapján beletartozik (pl. rádiós óra; a rádió miatt a 9. osztályba, ugyanakkor az „*órák*” miatt a 14. osztályba tartozik). Ha ezen funkciók nem találhatók meg egyik fejezetcímben sem, akkor más szempontokat kell alkalmazni.

Nyersanyagokat, nem megmunkált vagy félkész termékeket alapvetően alapanyaguk alapján kell osztályozni (pl. a „*vasérc*” mint nyersanyag a 6. osztályba tartozik, ahova a „*nem nemesfémek és ezek összetevői*” tartoznak, a „*fémlemezek*” mint félkész termékek a betűrendes jegyzék szerint a 6. osztályban szerepelnek).

Egy nagyobb termék részegységéül szolgáló alkatrészt alapvetően ugyanabba az osztályba kell besorolni, ahová magát a terméket, kivéve, ha az alkatrészt más célokra is lehet alkalmazni. (pl. a „*tükrök*” a 20. osztályba tartoznak, viszont a „*visszapillantó tükröket*”, amelyek kizárólag járművek alkatrészeként kerülnek felhasználásra, a 12. osztályba kell sorolni. Ezzel szemben a „*szőnyegek gépkocsikba*” áruk nem a 12., hanem a 27. áruosztályba tartoznak).

Ha egy félkész vagy késztermékет az anyaga szerint osztályoznak, és az több különböző anyagból áll, úgy a legfontosabb anyagot kell figyelembe venni (pl. a „*falétrák*” a 20. osztályba tartoznak, holott tipikusan tartalmaznak fémszögeket, fémvasalásokat, amelyek egyébként a 6. osztályba tartoznának).

Egy-egy termékhez hozzátartozó burkolatot vagy tokot alapvetően a termékkel megegyező osztályba kell sorolni (pl. „*szemüvegtokok*” a 9. áruosztályba tartoznak, illetve „*tokok hangszerekhez*” a 15. áruosztályba tartoznak).

3.1.5. A szolgáltatások besorolása

Ha egy szolgáltatást nem lehet az osztályok listája, a magyarázó megjegyzések és a betűrendes lista alapján osztályozni, az osztályozást a következő szempontokat figyelembe véve kell elvégezni.

A szolgáltatásokat alapvetően a szolgáltatási osztályok fejezetcímeiben és a magyarázó megjegyzéseikben meghatározott tevékenységek alapján, illetve, ha nincs meghatározva, a betűrendes listában felsorolt más hasonló szolgáltatások alapján – az analógia módszerét alkalmazva – kell osztályozni.

A kölcsönzési szolgáltatások alapvetően ugyanabba az osztályba tartoznak, mint a kölcsönzött tárgyakkal biztosított szolgáltatások (pl. a „*telefonok bérlése*” a 38. osztályba tartozik). A bérleti szolgáltatások hasonlók a kölcsönzési szolgáltatásokhoz, ezért besorolásuk is azonos módon történik. Ezzel szemben a lízingfinanszírozás (*hire-/lease-purchase financing*) mint pénzügyi szolgáltatás a 36. osztályban található.

A tanácsadó, információs vagy konzultációs szolgáltatások alapvetően ugyanabban az osztályban szerepelnek, mint a tanácsadás, információ vagy konzultáció tárgyát képező

szolgáltatás [pl. „*szállítási tanácsadás*” (39. osztály), „*üzletviteli tanácsadás*” (35. osztály), „*pénzügyi tanácsadás*” (36. osztály), „*szépségápolási tanácsadás*” (44. osztály)]. A „*tanácsadás, információ vagy konzultáció elektronikus úton*” (pl. telefonon vagy számítógépen) történő lebonyolítása nem érinti e szolgáltatások besorolását.

A franchise keretében nyújtott szolgáltatások alapvetően ugyanabba az osztályba tartoznak, mint a franchise tulajdonosa által nyújtott sajátos szolgáltatások [pl. „*franchise-hoz kapcsolódó üzleti tanácsadás*” (35. osztály), „*franchise-hoz kapcsolódó finanszírozási szolgáltatások*” (36. osztály), „*franchise-hoz kapcsolódó jogi szolgáltatások*” (45. osztály)].

A nizzai osztályozás hatályos verziója a Hivatal honlapján itt érhető el.

3.1.6. Osztályozási segédeszköz (TMclass)

A védjegybejelentések elkészítése, illetve azok alaki vizsgálata során az árujegyzék nizzai osztályozással való összhangjának vizsgálatánál számos probléma merülhet fel egyes áruk vagy szolgáltatások megfogalmazásával, illetve megfelelő osztályba sorolásával kapcsolatban.

A nizzai osztályozásban az egyes osztályok fejezetcímében található meghatározások az árukra és szolgáltatásokra vonatkozó általános tárgyköröket ölelik fel. A pontos osztályba soroláshoz minden egyes árunál és szolgáltatásnál a betűrendes jegyzéket kell segítségül hívni.

Az áruk és szolgáltatások osztályba sorolásánál hasznos online osztályozási segédeszköz lehet a TMclass, amely ezen a weboldalon magyar nyelven is elérhető.

Mivel a nizzai osztályozás pusztán az áruk és szolgáltatások felsorolását tartalmazza, szükségessé vált azok rendszerező csoportosítása. Ennek érdekében az EU nemzeti hivatalainak szakértői az EUIPO-val és a WIPO-val együttműködve kialakították az ún. Taxonómiai fastruktúrát, amely az osztályozás során könnyebb eligazodást biztosít az egyes áruk és szolgáltatások vonatkozásában. A TMclass adatbázis tájékoztató jelleggel magában foglalja a Taxonómia rendszerét is. A Taxonómia segít áttekinteni és megérteni, hogyan és hová kerültek besorolásra az áruk és szolgáltatások, mivel egy pillanat alatt megjeleníti az osztály teljes hierarchikus struktúráját. Noha a fastruktúra a nizzai osztályozáson alapul, nem hivatalos része a nizzai osztályozási rendszernek. Így nincs jogi értelemben vett hatása a védjegyek vizsgálatára vagy az áruk és szolgáltatások összehasonlítására. Ugyanakkor hasznos eszköz lehet az áruk és szolgáltatások besorolása során.

3.1.7. A nizzai osztályozás a védjegy lajstromozása iránti eljárásban

Az árujegyzék azoknak az áruknak, illetve szolgáltatásoknak a felsorolása, amelyekkel kapcsolatban a megjelölésre a védjegyoltalmat igénylik [Vt. 52. § (2) bek.].

A védjegy oltalmi köre (a védjegyoltalom terjedelme) magából a megjelölésből és az árujegyzékből tevődik össze.

A védjegybejelentésben az árujegyzékben szereplő árukat és szolgáltatásokat a nizzai osztályozással összhangban kell osztályozni [Vt. 52. § (3) bek.].

A védjegybejelentésben az árukat és szolgáltatásokat kellően egyértelműen és pontosan kell meghatározni annak érdekében, hogy a jogalkalmazó szervek és a gazdasági élet szereplői önmagában az árujegyzék alapján képesek legyenek meghatározni az igényelt védjegyoltalom terjedelmét [Vt. 52. § (4) bek.].

A nizzai osztályozás fejezetcímeiben található általános fogalmak vagy más általános kifejezések akkor használhatók, ha azok megfelelnek az egyértelműség és pontosság követelményének [Vt. 52. § (5) bek.].

Az általános kifejezéseket – beleértve a nizzai osztályozás fejezetcímeiben szereplő általános fogalmakat – úgy kell értelmezni, hogy azokba a kifejezés szó szerinti jelentése által egyértelműen jelölt áruk és szolgáltatások tartoznak [Vt. 52. § (6) bek.].

Az egyértelműség és pontosság követelményének megfelelően az árujegyzéket úgy kell megadni, hogy a védjegy oltalmi körét a jogalkalmazó szervek (pl. a Hivatal, a bíróságok, a nyomozó hatóságok stb.) és az üzleti élet szereplői képesek legyenek meghatározni. A nizzai osztályozás mindegyik osztályához fejezetcím (ún. heading) tartozik, amely összefoglalja az adott osztályba tartozó áru- vagy szolgáltatási kört. A fejezetcímben megtalálható általános kifejezések abban az esetben használhatók, ha azok megfelelnek az egyértelműség és pontosság követelményének. Az általános kifejezéseket – ideértve a nizzai osztályozás fejezetcímében szereplő általános fogalmakat – úgy kell értelmezni, hogy azok kizárólag a kifejezés szó szerinti jelentése által megjelölt árukat és szolgálatásokat fedik le. Erre tekintettel a 2019. január 1-jét követően indult eljárásokban megszűnt az a gyakorlat, amely az Európai Bíróság C-307/10. számú IP Translator ügyben hozott előzetes döntése alapján nyilatkozattételi kötelezettséget írt elő az árujegyzékben feltüntetett fejezetcímeket használó bejelentők számára. Ebből következően 2019. január 1-jét követően már nincs lehetőség az árujegyzékben feltüntetett fejezetcímeket – a korábbi gyakorlat szerint elfogadott – ügyféli nyilatkozattal az általános kifejezések szó szerinti jelentésén túlmenő hatókörrel felruházni. A 2019. január 1-jét megelőzően bejelentett megjelölések esetében a fejezetcímeket használó bejelentők – amennyiben megtették az erre vonatkozó nyilatkozatot – az adott osztály betűrend szerinti jegyzékében szereplő valamennyi áru, illetve szolgáltatás tekintetében oltalmat szereznek [Vt. 120/B. § (3) bek.].

Az IP Translator ügyben hozott ítéletben felvetett joggyakorlati kérdések egységes értelmezése céljából az EUIPO Konvergencia Programjának CP1. számú projektje keretében kidolgozásra került az áruk és szolgáltatások osztályozási gyakorlatának harmonizálására irányuló közös gyakorlat, valamint a CP2. számú projekt keretében létrejött a nizzai osztályozás fejezetcímeivel kapcsolatos közös gyakorlat. A hivatkozott két közös gyakorlat a

fejezetcímekben – az IP Translator ítéletben foglalt kritériumoknak megfelelően – tizenegy olyan általános kifejezést azonosított, amelyek nem felelnek meg az egyértelműség és pontosság követelményének, másrészt azok felvázolták az el nem fogadhatóság részletes indokait, valamint az osztályozási szempontból elfogadhatónak ítélt kifejezések mögött felsorakoztatható érveket.

A közös gyakorlatban meghatározott, túl általános kifejezések a következők:

- 6. osztály: „*egyéb fémtermékek, amelyek nem tartoznak más osztályokba*";
- 7. osztály: „*gépek*";
- 14. osztály: „*az ilyen anyagokból készült, vagy ezekkel bevont termékek, amelyek nem tartoznak más osztályokba*";
- 16. osztály: „*az ezen anyagokból [papír és karton] készült termékek, amelyek nem tartoznak más osztályokba*";
- 17. osztály: „*az ezen anyagokból [kaucsuk, guttapercha, gumi, azbeszt és csillám] készült termékek, amelyek nem tartoznak más osztályokba*";
- 18. osztály: „*ezen anyagokból [bőr és bőrutánzatok] készült olyan termékek, amelyek nem tartoznak más osztályokba*";
- 20. osztály: „*fából, parafából, nádból, gyékényből, fűzfavesszőből, szaruból, csontból, elefántcsontból, halcsontból, kagylóhéjból, ámbrából, gyöngyházból, tajtékból, és mindezek pótanyagaiból, vagy műanyagokból készült termékek, amelyek nem tartoznak más osztályokba*";
- 37. osztály: „*javítás*";
- 37. osztály: „*szerelési szolgáltatások*";
- 40. osztály: „*anyagmegmunkálás*";
- 45. osztály: „*mások által egyéni igényeknek megfelelően nyújtott személyes és társadalmi jellegű szolgáltatások*".

A lista – a nizzai osztályozás 10. kiadásának 2016. évi felülvizsgálata során – öt általános kifejezésre szűkült:

- 7. osztály „*gépek*";
- 37. osztály: „*javítás*";
- 37. osztály: „*szerelési szolgáltatások*";
- 40. osztály: „*anyagmegmunkálás*";
- 45. osztály: „*mások által egyéni igényeknek megfelelően nyújtott személyes és társadalmi jellegű szolgáltatások*".

Ennek ellenére a korábbi listát is figyelembe kell venni az árujegyzék vizsgálata során, ugyanis az ott szereplő kifejezések továbbra sem felelnek meg az egyértelműség és pontosság követelményének, a listáról való lekerülésük oka mindössze az, hogy már nem szerepelnek a nizzai osztályozás fejezetcímeiben.

A védjegybejelentés árujegyzékében egyéb olyan – az említett listákon nem szereplő – kifejezések is előfordulhatnak, amelyek nem felelnek meg az egyértelműség és pontosság

követelményének, ezáltal bizonytalanná teszik az igényelt oltalom terjedelmét (például „*egyebek mellett*”, „*kis- és nagykereskedelmi szolgáltatások*”; „e-kereskedelem”, illetve egyes esetekben a „*különösen*”, „*elsősorban*”, „*többek között*” kifejezések is).

A Hivatal a közös gyakorlatban lefektetett elveket a 2014. február 1-je után indult eljárásokban alkalmazza.

A közös gyakorlat itt érhető el.

Az alaki vizsgálat során a Hivatal összeveti a bejelentés árujegyzékét a nizzai osztályozással.

Ha a védjegybejelentésben megjelölt árujegyzék egészben vagy részben nem felel meg a nizzai osztályozásnak, akkor a bejelentőt legalább egy hónapos határidő kitűzésével fel kell hívni az árujegyzék pontosítására, az áruk és szolgáltatások megfelelő osztályba történő besorolására, illetve egy vagy több kifejezés törlésére.

Ha a bejelentő a felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol, a védjegybejelentést visszavontnak kell tekinteni [Vt. 59. § (4) bek.].

Ha a bejelentő a felhívásra nem válaszol, akkor a védjegybejelentés árujegyzékének egésze tekintetében kell a bejelentést visszavontnak tekinteni abban az esetben is, ha a Hivatal a hiánypótlási felhívásában csak az árujegyzék egy része tekintetében emelt kifogást.

Fontos kiemelni, hogy a Hivatal – összhangban az Európai Unió Bírósága által a C-371/18. számú Sky ügyben indult előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélettel – a Vt. 52. § (4)-(6) bekezdéseiben az árujegyzékkel kapcsolatban meghatározott feltételeket kizárólag alaki követelményeknek tekinti, így azok alapján a már lajstromozott védjegy törlésének nincs helye.

3.1.8. Az árujegyzék bővítése

A védjegybejelentésben nem változtatható meg az árujegyzék úgy, hogy bővebb legyen annál, mint ami a bejelentés napján benyújtott bejelentésben szerepelt [Vt. 62. § (1) bek. b) pont].

Az árujegyzék bővítésének minősül, amikor a bejelentő

- a bejelentés árujegyzékében megjelölt osztályokon kívül további osztályokat igényel;
- az adott osztályon belül a bejelentéskor nem igényelt áru vagy szolgáltatás oltalmát igényli.

Nem minősül bővítésnek, ha a bejelentéskor igényelt áru vagy szolgáltatás több osztályba is tartozhat. Ebben az esetben – a pontosítás következtében – a bejelentés további osztályokra is kiterjedhet. A többlet osztályok utáni díjat pótlólag kell megfizetni.

3.1.9. Az árujegyzék korlátozása

A bejelentő – az árujegyzék bővítésére vonatkozó tilalom tiszteletben tartása mellett – a védjegy lajstromozása kérdésében hozott döntés meghozatalának napjáig módosíthatja az árujegyzéket [Vt. 62. § (2) bek.].

Az árujegyzék korlátozása történhet

- egy vagy több osztály, vagy egy vagy több kifejezés törlésével;
- egy vagy több kifejezésnek az értelmi szűkítésével (pl. csoportfogalom helyett egyedi fogalmak felsorolása, egyes fogalmak kizárása, további jellemzők felvétele a meghatározásba).

Az árujegyzék korlátozását a kérelemben egyértelműen meg kell jelölni, adott esetben oly módon, hogy valamely árut és/vagy szolgáltatást a bejelentő töröl az árujegyzékből, vagy úgy, hogy a korábbi meghatározás helyébe korlátozott értelmű kifejezés lép.

Az első esetre példaként hozható fel, ha a „*reklámozás, kereskedelmi ügyletek*" szolgáltatások helyett „*reklámozás*" szolgáltatásra szűkíti bejelentésének árujegyzékét a bejelentő. A második esetre példa, ha a bejelentő a „*gépek*" áruk helyett „*gépek, kivéve a vegyipari berendezéseket*" árukra korlátozza az árujegyzéket.

3.1.10 A nizzai osztályozás használata az áruhasonlóság megítélésénél (osztályon belüli hasonlóság – osztályok közötti hasonlóság)

Az áruk és szolgáltatások nem minősülnek egymáshoz hasonlónak, illetve egymástól eltérőnek kizárólag azon az alapon, hogy a nizzai osztályozás azonos, illetve eltérő osztályában szerepelnek [Vt. 52. § (7) bek.].

Az árukat vagy szolgáltatásokat nem lehet csak azon az alapon hasonlónak vagy eltérőnek tekinteni, hogy azok formálisan a nizzai osztályozás azonos vagy eltérő osztályába tartoznak. Egy esetleges felszólalás, illetve törlési eljárás esetén ugyanis az árujegyzékek összevetésével az áruk és szolgáltatások felhasználási, rendeltetési szempontból való hasonlóságát is vizsgálni kell, figyelembe véve az érintett termékek alapvető funkcióját és rendeltetését, valamint a fogyasztói szokásokat és az értékesítési csatornákat is.

Az árujegyzékek vizsgálata során a Hivatal figyelembe veszi az Európai Unió Bíróságának C-39/97. számú CANON-ügyben előzetes döntéshozatali eljárás keretében hozott döntését, amelynek 23. bekezdése szerint a hasonlóság megítélésekor az adott áruk és szolgáltatások valamennyi releváns jellemzőjét figyelembe kell venni. Különös jelentőséggel bír e körben azok természete, a végső fogyasztók köre, a használatuk módja, valamint az, hogy az összevetetett áruk, szolgáltatások a piacon egymással versenyeznek-e, esetleg egymást kiegészítik.

3.1.11. A nizzai osztályozás alkalmazása megújítás esetén

A védjegyoltalom megújítása kapcsán a megjelölés nem változtatható meg, az árujegyzék pedig nem bővíthető [Vt. 65. § (7) bek.].

A védjegyjogosultnak lehetősége van arra, hogy megújításkor a védjegyoltalmat az árujegyzékben szereplő áruknak és szolgáltatásoknak csupán egy részére újítsa meg. Ezt a kérelemben jelezni kell, és pontosan meg kell jelölni, hogy a védjegy oltalmát az árujegyzékben szereplő mely árukra és szolgáltatásokra kívánják megújítani és melyek azok, amelyekre a továbbiakban nem kérik az oltalmat.

3.2. A bécsi osztályozás

A bécsi osztályozás az ábrás védjegyek kutatásának segédeszköze. Bár hazánk nem részese a Bécsi Megállapodásnak, a Hivatal az aktív felhasználók közé tartozik.

A bécsi osztályozás kizárólag nyilvántartási, illetve kutatási célból kerül alkalmazásra. Az oltalomképesség megítélését azonban ez az eszköz nem támogatja. A nemzeti védjegybejelentésekhez és védjegyekhez tartozó bécsi osztályozás szerinti kódok megjelennek a Hivatal védjegyadatbázisaiban. A nemzetközi védjegyek bécsi osztályozás szerinti jelzetei a WIPO Madrid Monitor (korábban: ROMARIN) adatbázisában szerepelnek. Különösen olyan megjelölések kutatásához nélkülözhetetlen segédeszköz, amelyek betűket, írásjeleket nem tartalmaznak.

A bécsi osztályozás – szemben a nizzai osztályozással – hierarchikus rendszert képez, az általánostól a különös felé haladva valamennyi ábrás elemet kategóriákba, osztályokba és alosztályokba sorol.

Az ábrás elemek osztályozását az elbíráló végzi el, ugyanakkor a besorolásnak kötelező ereje nincs.

2018. január 1-jétől a bécsi osztályozás 8. kiadása hatályos.

3.2.1. A bécsi osztályozás felépítése

A bécsi osztályozás a következő részekből épül fel:

- Útmutató a felhasználónak;
- A kategóriák jegyzéke;
- A kategóriák és osztályok jegyzéke magyarázó megjegyzésekkel;
- A kategóriák, osztályok és alosztályok jegyzéke magyarázó megjegyzésekkel.

Az osztályozás a következő három fejezetből áll:

1. A kategóriák jegyzéke, amely gyors eligazítást nyújt az osztályozásban szereplő kategóriákról.
2. A kategóriák és osztályok jegyzéke, magyarázó megjegyzésekkel, amely vázolja az adott kategória alá tartozó osztályokat, és lehetővé teszi az adott ügyben szükséges, leginkább megfelelő osztály kiválasztását.
3. A kategóriák, osztályok és alosztályok jegyzéke magyarázó megjegyzésekkel, amely a kategóriákról, osztályokról és alosztályokról szóló magyarázó megjegyzésekben foglalt információk segítségével lehetővé teszi az ábrás elem megfelelő osztályba sorolását.

A kategóriára vonatkozó magyarázó megjegyzések irányadóak valamennyi osztályra még akkor is, ha nem kerülnek minden egyes esetben megismétlésre.

Az osztályok a kategóriák sorrendjében vannak feltüntetve és minden egyes osztály után alosztályok következnek.

3.2.2. A bécsi osztályozás használata

Az osztályozás felhasználásának menete egy-egy ábrás elem besorolása tekintetében az alábbi:

1. Megnézzük, hogy szerepel-e valamely kategória alatt a kategóriák jegyzékében.
2. Ha igen, akkor megnézzük a kategóriák és osztályok jegyzékében. Az osztályjelzet megállapítása után célszerű a kategóriák, osztályok és alosztályok jegyzékében kikeresni a szükségesnek látszó egy vagy több alosztályt.
3. Ha a keresett kifejezés nem található meg a kategóriák jegyzékében, akkor azt a kategóriát keressük ki, amelynek meghatározása alá tartozhat a keresett kifejezés. Például a „kitüntetések” keresésénél a 24. kategória lesz a megfelelő („Címerek, érmék, emblémák, jelképek”) és végül a 24.5.20 kiegészítő alosztály („rendjelek, érdemrendek”).
4. Ha az ábrás elem valamely tárgy, lény, jelenség nevével nem azonosítható, akkor elvontabb kategóriákat érdemes keresni. Ezek az osztályozás végén szerepelnek. A 25. kategória a díszítőelemek, díszes felületek vagy hátterek, a 26. kategória a mértani ábrák és testek, a 28. kategória a különböző betűs feliratok (pl. kínai, vagy japán, vagy cirill stb.), míg végül a 29. kategória a színek.

Valamennyi Magyarországon érvényes nemzeti, nemzetközi és európai uniós védjegy teljes körben kutatható a bécsi osztályozás kódjai alapján. A nemzetközi védjegyek esetében a kódolást a WIPO Nemzetközi Irodája végzi el és feltünteti a védjegy lajstromívén, valamint a nemzetközi védjegyeknek a saját hivatalos lapjában való meghirdetésekor.

4. ELSŐBBSÉGEK

A Vt. alapján négyféle elsőbbség létezik a magyar védjegyjogban. Ezek a következők: bejelentési elsőbbség, uniós elsőbbség, kiállítási elsőbbség, belső elsőbbség.

4.1. Bejelentési elsőbbség

Az elsőbbség napja általában megegyezik a Hivatalhoz benyújtott védjegybejelentés elismert bejelentési napjával [Vt. 53.§ (1) bek. a)]. Ha a bejelentés a benyújtáskor nem felelt meg a bejelentési nap elismeréséhez szükséges feltételeknek, akkor a bejelentés napja az a nap, amikor a hiánypótlás a Hivatalhoz beérkezik.

Bizonyos körülmények fennállása esetén a bejelentési naptól eltérő, korábbi elsőbbségi nap is igényelhető.

A bejelentési elsőbbségtől eltérő elsőbbségek igénylésénél, valamint az azt megalapozó okiratok benyújtásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a Vt. bizonyos eljárási cselekmények elmulasztása esetén – mint ahogy már az általános szabályokról szóló részben szó volt róla – nem teszi lehetővé azok igazolását.

4.2. Uniós elsőbbség

Az uniós elsőbbségre vonatkozó rendelkezéseket a PUE határozza meg. Hazánk 1909-ben csatlakozott a PUE-hoz, amelynek legutóbbi stockholmi szövegét az 1970. évi 18. törvényerejű rendelet hirdette ki Magyarországon.

Az 1970. évi 18. törvényerejű rendelet itt érhető el.

Az uniós elsőbbségi igény hat hónapon belül érvényesíthető a származási országban tett bejelentés napjától számítva [PUE 4. cikk C) pont (1)].

Az elsőbbséget megalapozó nap a PUE által meghatározott esetben a külföldi bejelentés napja [Vt. 53. § (1) bek. b) pont].

Az uniós elsőbbséget a védjegybejelentés benyújtásától számított két hónapon belül lehet igényelni, az elsőbbséget megalapozó okiratot pedig a bejelentést követő négy hónapon belül kell benyújtani. Az elsőbbségi iratban szereplő védjegy árujegyzékét össze kell vetni a védjegybejelentés árujegyzékével [Vt. 53. § (2) bek.].

Az uniós elsőbbség – a PUE-ban meghatározott egyéb feltételekkel – akkor is igényelhető, ha a külföldi bejelentést a Kereskedelmi Világszervezetnek a PUE hatálya alá nem tartozó tagjában

vagy – viszonosság esetén – más államban tették. A viszonosság kérdésében a Hivatal elnökének állásfoglalása az irányadó [Vt. 53. § (3) bek.].

Uniós elsőbbség a megfelelő feltételek fennállása esetén európai uniós védjegy alapján is érvényesíthető.

4.3. Kiállítási elsőbbség

Az elsőbbséget megalapozó nap ebben az esetben a Hivatal elnökének a Magyar Közlönyben közzétett közleményében meghatározott kiállításon, a megjelölés kiállításának – a bejelentési napnál legfeljebb hat hónapnál korábbi – kezdő napja. Tehát kiállítási elsőbbség kizárólag az olyan kiállításon történt megjelenés alapján érvényesíthető, amelyet a Hivatal elnöke közleményében a Magyar Közlönyben megjelölt és közzétett.

A bejelentés benyújtásától számított két hónapon belül jelezni kell az elsőbbségi igényt, és a kiállítási igazolást a bejelentés napjától számított négy hónapon belül be kell nyújtani [Vt. 53. § (1) bek. c) pont].

A kiállítási igazolással a kiállítás igazgatósága tanúsítja a kiállítás tényét és napját. A kiállítási igazoláshoz csatolni kell a megjelölést, amelynek a kiállításon bemutatott megjelöléssel való azonosságát igazolják. Az igazolást a kiállítás időtartama alatt és csak addig lehet kiadni, amíg a megjelölés a kiállításon megtekinthető [Vt. 54. §].

A Hivatal megvizsgálja, hogy a kiállítási igazoláson szereplő megnevezések az árujegyzék mely áruira, illetve szolgáltatásaira vonatkoznak.

4.4. Belső elsőbbség

A bejelentő azonos megjelölésre vonatkozó korábbi, folyamatban lévő bejelentésére alapozva kérheti a korábbi védjegybejelentés bejelentési napjának figyelembevételét, ha annak bejelentési napja hat hónapnál nem korábbi és azzal kapcsolatban más elsőbbséget nem érvényesítettek [Vt. 53. § (1) bek. d) pont].

A belső elsőbbség igénylésével tett bejelentés árujegyzékének azon része tekintetében, amelyet a korábbi bejelentés is tartalmazott, az elsőbbségi nap a korábbi bejelentés elismert bejelentési napja lesz. Az árujegyzék azon része vonatkozásában, amely nem szerepelt a korábbi bejelentésben, a belső elsőbbség igénylésével tett bejelentés elismert bejelentési napja lesz az elsőbbség napja is.

Belső elsőbbség érvényesítése esetén – a szabadalmi jogban előírtakkal ellentétben – a belső elsőbbséget megalapozó korábbi védjegybejelentést nem kell visszavontnak tekinteni.

Megjegyzendő, hogy nem érvényesíthető belső elsőbbség olyan védjegybejelentésre hivatkozva, amelyet a későbbi – elsőbbségi igénnyel érintett – védjegybejelentés benyújtásának napján a Hivatal jogerősen visszavontnak tekintett, illetve amelyet a védjegybejelentő az elsőbbségi igény előterjesztése előtt visszavont.

Az M1204355 számú „GOURMET HUNGARIA" védjegybejelentési ügyben a bejelentő az M1202971 számú – még folyamatban lévő – védjegybejelentésének belső elsőbbségét igényelte. A megjelölések azonosak voltak, a későbbi bejelentés árujegyzéke pedig a korábbi árujegyzékhez képest szűkebb volt. A Hivatal mindkét bejelentett megjelölést – részben azonos árujegyzékkel – azonos elsőbbséggel lajstromozta.

4.5. A fekete-fehér és szürkeárnyalatos színben lajstromozott védjegyekkel kapcsolatos elsőbbségi igény

Az EUIPO és a tagállami hivatalok együttműködésével indult Konvergencia Program CP4. számú projektje keretében kidolgozott közös gyakorlat kimondja, hogy az elsőbbség vonatkozásában a védjegyeknek a legszigorúbb értelemben véve azonosnak kell lenniük. Rögzíti továbbá, hogy a fekete-fehérben lajstromozott védjegy és annak színes változata nem tekinthető azonosnak az elsőbbségi igények szempontjából. Ha azonban a színbeli eltérések annyira jelentéktelenek, hogy a különbség elkerülné az átlagfogyasztó figyelmét, a fekete-fehér és színes kialakítású megjelölések azonosnak tekintendők.

Az elfogadott közös gyakorlat értelmében tehát a fekete-fehérben lajstromozott védjeggyel, illetve bejelentett megjelöléssel kapcsolatos elsőbbségi igény érvényesítéséhez elegendő, ha az érintett megjelölések között lényegi azonosság áll fenn, tehát ha az elsőbbséggel érintett későbbi megjelölésben az alkalmazott színek tekintetében legfeljebb olyan jelentéktelen eltérés mutatható ki, amelyet a körültekintően eljáró átlagfogyasztó csak akkor vesz észre, ha a megjelöléseket egymás mellé helyezve szemléli.

A lényegi azonosság megállapítható az alábbi megjelölések esetében:

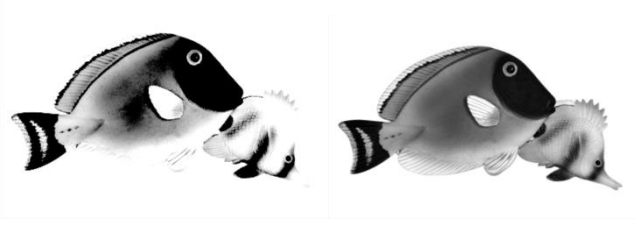

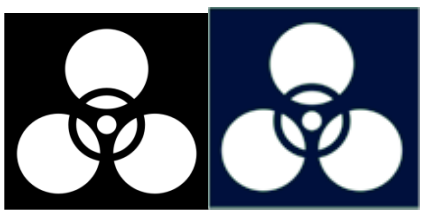

A Hivatal joggyakorlata a közös gyakorlatban foglalt rendelkezések átültetése révén megengedőbbé vált, tekintettel arra, hogy a fekete-fehér védjegyekkel kapcsolatos elsőbbségi igények érvényesítéséhez a közös gyakorlat hatálybalépését követően elegendő, ha az érintett megjelölések között – teljes azonosság helyett – lényegi azonosság áll fenn.

A Hivatal a közös gyakorlat rendelkezéseit a 2014. július 1-je után indult eljárásokban alkalmazza.

4.6. Az igazolás szabályai az elsőbbség körében

Az igazolás ki van zárva:

- az uniós elsőbbségi igény érvényesítésére megszabott hat hónapos és az elsőbbségi nyilatkozat előterjesztésére előírt két hónapos határidő elmulasztása esetén;
- a kiállítási elsőbbségi igény érvényesítésére megszabott hat hónapos és a kiállítási nyilatkozat előterjesztésére előírt két hónapos határidő elmulasztása esetén [Vt. 42. § (5) bek.].

A különböző elsőbbségek igénylésének határideje törvényes határidő, melynek elmulasztása esetén igazolásnak nincs helye. Az elsőbbséget megalapozó okiratok benyújtására nyitva álló határidő tekintetében az igazolás általános szabályai alkalmazandók.

4.7. Több elsőbbség feltüntetése

Ha a bejelentett megjelöléshez több elsőbbség tartozik, az árujegyzékben a különböző elsőbbségeket fel kell tüntetni.

5. A BEJELENTÉS MÓDOSÍTÁSA

A védjegybejelentési kérelem módosítása alatt a megjelölés, valamint az árujegyzék módosítását értjük.

5.1. Nem megengedett módosítások

A Vt. értelmében nem megengedett a védjegybejelentésben foglalt megjelölés megváltoztatása, illetve a bejelentés napján benyújtott árujegyzék bővítése [Vt. 62. §].

5.1.1. A megjelölés megváltoztatása

A bejelentés módosításának számít a megjelölés bármilyen megváltoztatása az elismert bejelentési napon benyújtott megjelöléshez képest, függetlenül a változtatás mértékétől, illetve attól, hogy a megjelölés megkülönböztető képességét érinti-e a módosítás.

A megjelölés megváltoztatásának minősül különösen az, ha a bejelentő:

- a csak szómegjelölést tartalmazó bejelentést utólag ábrával egészíti ki;
- ábrával kombinált megjelölést nyújt be, de később csak a szóelemre, vagy csak az ábrára igényli az oltalmat (abban az esetben, ha a megjelölés egyébként egységesnek minősül);
- csak ábrás megjelölést jelentett be és az eljárás során szóelemmel egészíti ki az ábrát;
- fekete-fehér megjelölést nyújtott be, de utóbb színes formában is igényli az oltalmat, vagy színes ábrás megjelölést jelentett be, és később fekete-fehér ábrára kéri az oltalmat.

5.1.2. Az árujegyzék bővítése

Az árujegyzék bővítésének minősül az, ha a bejelentő:

- a bejelentés árujegyzékében megjelölt áruosztályokon kívül további áruosztályokat jelöl meg;
- az eredetileg megadott áruosztályon belül a bejelentéskor meg nem jelölt áru vagy szolgáltatás tekintetében is védjegyoltalmat igényel.

Ha a bejelentéskor megadott valamely áru vagy szolgáltatás több osztályba is besorolható, a Hivatal az árujegyzék pontosítására hívja fel a bejelentőt. Ebben az esetben nem minősül az árujegyzék bővítésének az, ha a pontosítás következtében a védjegybejelentés további osztályokra is kiterjedhet. Az utólag megjelölt osztályok utáni bejelentési díjat pótlólag meg kell fizetni.

5.2. Megengedhető módosítások

A Hivatal megosztásra történő felhívására nyilatkozva a bejelentők időnként a megjelölés megváltoztatását kezdeményezik, noha főszabály szerint a megjelölés nem változtatható meg az elismert bejelentési napon benyújtotthoz képest.

A megjelölés módosításának tilalma tekintetében a Fővárosi Törvényszék megállapította, hogy az elemek bekeretezése nem ütközne a Vt. 62. § (1) bekezdés a) pontja szerinti módosítás tilalmába, pusztán a stilisztikailag egységet nem alkotó ábrás és szóelem együvé tartozását szemléltetné anélkül, hogy azok esetleges megkülönböztető képességét, vagy általában a védjegy fogyasztók által érzékelhető megjelenését a legcsekélyebb mértékben befolyásolhatná (3.Pk.25.211/2006/4.).

Egyértelműen megengedhető módosításnak minősül az árujegyzék korlátozása, amely történhet:

- egy vagy több osztály, vagy egy vagy több kifejezés törlésével;

– egy vagy több kifejezésnek az értelmi szűkítésével (pl. csoportfogalom helyett egyedi fogalmak felsorolása, egyes fogalmak kizárása, további jellemzők felvétele a meghatározásba).

Az árujegyzék korlátozását a kérelemben egyértelműen meg kell jelölni olyan módon, hogy valamely árut és/vagy szolgáltatást a bejelentő töröl az árujegyzékből, vagy úgy, hogy valamely korábbi meghatározás helyébe korlátozott értelmű kifejezés lép. Az első esetre példaként hozható fel az, ha a bejelentő a „*reklámozás, kereskedelmi ügyletek*" szolgáltatások helyett „*reklámozás*" szolgáltatásra szűkíti bejelentésének árujegyzékét. A második esetre példa, ha a bejelentő a "*gépek*" áruk helyett "*gépek, kivéve a vegyipari berendezéseket*" árukra korlátozza az árujegyzéket.

A megengedhető módosítások közé tartozik a bejelentési kérelem adatainak módosítása, amely alatt különösen a bejelentő nevének, címének, illetve a vele való kapcsolatfelvételt lehetővé tevő adatoknak a módosítását kell érteni. Képviselet esetén lehetőség van a képviselő adatainak (nevének, címének) módosítására is. A védjegybejelentés tehát csak a felsorolt adatok kijavítása érdekében, elírás, másolási hiba vagy nyilvánvaló tévedés esetén módosítható, ugyanakkor a bejelentett megjelölés módosítására még elírásra történő hivatkozás esetén sincs lehetőség, mivel ez a megjelölés megváltoztatásának tilalmába ütközne.

6. GYORSÍTOTT ELJÁRÁSOK

6.1. A védjegy lajstromozására irányuló gyorsított eljárás

A Vt. a bejelentési naptól számított egy hónapos határidőt biztosít arra, hogy a bejelentő a gyorsított eljárás iránti kérelmét benyújtsa [Vt. 64/A. § (1) bek.]. E határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye [Vt. 42. § (5) bek. d) pont].

A gyakorlatban célszerű a védjegybejelentéssel egyidejűleg előterjeszteni a gyorsított eljárás lefolytatása iránti kérelmet annak érdekében, hogy a Hivatal az eljárás kezdetétől fogva ennek megfelelően kezelje a bejelentést.

A gyorsított eljárás iránti kérelemért a Díjrendeletben meghatározott díjat kell fizetni a kérelem benyújtásától számított egy hónapon belül.

A gyorsított eljárás elrendelése érdekében a bejelentési díjat is a gyorsított eljárás díjának megfizetésére nyitva álló egy hónapos határidőn belül kell leróni. A gyorsított eljárás díjának megfizetése mellett tehát a bejelentési díjat is meg kell fizetni. Tekintettel arra, hogy a védjegybejelentés vizsgálata iránti érdemi lépéseket a Hivatal csak a díjfizetés megtörténte után tehet, célszerű az ügymenet további gyorsítása érdekében az igazgatási szolgáltatási díjat az

egy hónapos határidő lejárta előtt megfizetni. Amennyiben a bejelentő a két díj közül csak az egyiket fizeti meg, a Hivatal a befizetést a bejelentési díjnak tekinti, a gyorsított eljárás lefolytatására irányuló kérelmet visszavontnak tekinti és az általános szabályos szabályok szerint folytatja az eljárást.

A gyorsított eljárás díja a bejelentési díjjal azonos összeg, tehát az eljárás gyorsítottan történő lefolytatása érdekében a bejelentési díj dupláját kell megfizetni az említett egy hónapos határidőn belül.

Ha a bejelentő a gyorsított eljárás díját az ilyen típusú eljárás iránti kérelem előterjesztésével egyidejűleg nem fizeti meg, a Hivatal a fizetendő összeget és a díjfizetési határidőt megjelölő figyelmeztetést küld a bejelentőnek [Vt. 64/A. § (4) bek.].

Mivel a díjfizetési határidő törvény által megállapított határidő, annak elmulasztása esetén a jogkövetkezmények külön figyelmeztetés nélkül is beállnak.

Ha a gyorsított eljárás iránti kérelem megfelel a törvényben meghatározott feltételeknek, tehát azt a bejelentés napjától számított egy hónapon belül terjesztették elő és határidőben megfizették a gyorsított eljárás, illetve a lajstromozási eljárás díját, a Hivatal külön végzéssel elrendeli a védjegy lajstromozása iránti eljárás gyorsítottan történő lefolytatását [Vt. 64/A. § (5) bek. d) pont].

A gyorsított eljárás menete alapvetően megegyezik a védjegy lajstromozása iránti eljárás menetével. Különbség annyiban mutatkozik, hogy hiánypótlásra vagy nyilatkozattételre a Hivatal jellemzően egy hónapnál rövidebb (tizenöt napos) határidőt tűz, emellett a határidő-hosszabbítási kérelmek elbírálása során kevésbé megengedő megközelítést alkalmaz. Ezen túlmenően a védjegybejelentés a kutatási jelentés megküldésétől számított tizenöt napon belül kerül meghirdetésre.

A gyorsított eljárásra vonatkozó speciális eljárási szabályokat észrevétel és felszólalás benyújtása esetén is alkalmazni kell. Ha a védjegybejelentéssel szemben felszólalást nyújtanak be, szóbeli tárgyalásra gyorsított eljárásban csak kivételes esetben kerül sor [Vt. 64/A. § (6) bek.].

6.2. A védjegy lajstromozására irányuló különleges gyorsított eljárás

Ha a bejelentő a gyorsított eljárás iránti kérelmében ezt külön kéri, a Hivatal a védjegybejelentés meghirdetésével egyidejűleg a bejelentett megjelölést különleges gyorsított eljárás keretében védjegyként lajstromozza azzal, hogy a védjegyokiratot és a lajstromkivonatot csak akkor küldi meg a bejelentő részére, ha felszólalást nem nyújtanak be a védjegybejelentéssel szemben.

A különleges gyorsított eljárás iránti kérelem csak a gyorsított eljárás iránti kérelem benyújtására előírt egy hónapos határidőn belül terjeszthető elő.

A különleges gyorsított eljárás iránti kérelem díja a gyorsított eljárás iránti kérelem díjának másfélszerese, amelyet a bejelentési díjjal együtt a védjegybejelentés benyújtásától számított egy hónapon belül kell megfizetni [Vt. 64/A. § (6)-(7) bek.]. Amennyiben a bejelentő a két díj közül csak az egyiket fizeti meg, a Hivatal a befizetést a bejelentési díjnak tekinti, a különleges gyorsított eljárás lefolytatására irányuló kérelmet visszavontnak tekinti és az általános szabályos szabályok szerint folytatja az eljárást.

A különleges gyorsított eljárás alapvetően abban különbözik az általános szabályok szerint, illetve a gyorsítottan lefolytatott eljárások szabályaitól, hogy a Hivatal a bejelentett megjelölést a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben történő meghirdetéssel egyidejűleg, azaz a felszólalás benyújtására rendelkezésre álló három hónapos határidő lejárta előtt védjegyként lajstromozza.

Ha a különleges gyorsított eljárásban bejelentett megjelölés védjegyként való lajstromozásával szemben felszólalnak, a lajstromozást elrendelő határozatot a Hivatal visszavonja és a védjegy lajstromozására irányuló eljárást folytatja [Vt. 64/A. § (8) bek.].

Fontos tehát, hogy az a körülmény, hogy a Hivatal a különleges gyorsított eljárásban a megjelölést a meghirdetéssel egyidejűleg védjegyként lajstromozza, nem jelenti azt, hogy a korábbi ütköző jogok jogosultjai ne érvényesíthetnék jogaikat a védjegybejelentéssel szemben. Felszólalás benyújtására ugyanis a különleges gyorsított eljárásban is van lehetőség a védjegybejelentés meghirdetésétől (a védjegyként való lajstromozástól) számított három hónapon belül. Amennyiben a megjelölt határidőben érkezik felszólalás, a Hivatal a lajstromozásról szóló döntését visszavonja, és folytatja a bejelentés érdemi vizsgálatát, amelyet egyúttal kiterjeszt a felszólalásban megjelölt viszonylagos kizáró okok vizsgálatára is. Ha a Hivatal a felszólalást megalapozottnak találja, a bejelentést elutasítja, ha azonban a felszólalás nem alapos, akkor a bejelentett megjelölést az eredeti lajstromszám megtartásával lajstromozza. Abban az esetben, ha nem érkezik felszólalás a három hónapos időtartamon belül, a Hivatal kézbesíti a bejelentő részére a védjegyokiratot és a lajstromkivonatot.

A különleges gyorsított eljárás iránti kérelemre és eljárásra egyebekben a gyorsított eljárás szabályai irányadók. Így hiánypótlásra vagy nyilatkozattételre tizenöt napos határidő is kitűzhető, valamint a Hivatal a védjegybejelentést a kutatási jelentés megküldésétől számított tizenöt napnál rövidebb időn belül meghirdeti.

MÁSODIK RÉSZ:
ÉRDEMI VIZSGÁLAT HIVATALBÓL

Bevezetés

A kizáró okok két csoportját határolhatjuk el egymástól, ezek a feltétlen [Vt. 2-3. §] és viszonylagos kizáró okok [Vt. 4-6. §]. Ahhoz, hogy egy megjelölés védjegyoltalomban részesüljön, nem állhatnak fent a megjelöléssel szemben a lajstromozását gátló feltétlen vagy viszonylagos kizáró okok.

A feltétlen kizáró okokat a Hivatal – a köz érdekében – a védjegy lajstromozására irányuló eljárásban minden esetben hivatalból vizsgálja, továbbá a törlési eljárásban feltétlen kizáró okok alapján bárki kérheti a védjegy törlését. Feltétlen kizáró ok fennállása esetén a védjegybejelentést hivatalból el kell utasítani, illetve a védjegyet törölni kell. Bizonyos feltétlen kizáró okok a védjegybejelentés árujegyzékétől függetlenek, mások viszont a védjegybejelentés árujegyzékében foglalt áruktól, illetve szolgáltatásoktól függően állapíthatók meg. A feltétlen lajstromozást gátló ok a Vt. 7. §-ában szabályozott hozzájáruló nyilatkozattal (ún. *consenttel*) nem hárítható el, azonban a megkülönböztető képesség megszerzésének igazolásával [Vt. 2. § (3) bek.], az árujegyzék korlátozásával [Vt. 3. § (1) bek. b) pont], valamint a hatáskörrel rendelkező szerv hozzájárulásával [Vt. 3. § (3) bek.] – bizonyos esetekben – a feltétlen kizáró okok is kiküszöbölhetők.

A viszonylagos kizáró okokat – a feltétlen kizáró okokkal ellentétben – nem érvényesítheti bárki. Viszonylagos kizáró okok alapján csak a korábbi akadályozó jog jogosultja nyújthat be felszólalást, illetve kérheti a védjegy törlését. A viszonylagos kizáró okok relatív jellege abban is áll, hogy viszonylagos kizáró ok alapján nincs kizárva a megjelölés az oltalomból, ha a korábbi akadályozó jog jogosultja a megjelölés védjegyként történő lajstromozásához hozzájárul. A viszonylagos kizáró ok tehát a Vt. 7. §-ában szabályozott hozzájáruló nyilatkozattal – a feltétlen kizáró okokkal ellentétben – elhárítható.

I. A FELTÉTLEN KIZÁRÓ OKOK

A Hivatal a feltétlen kizáró okokat – a köz érdekében – a védjegy lajstromozására irányuló eljárásban az érdemi vizsgálat részeként minden esetben hivatalból vizsgálja. Az érdemi vizsgálat arra terjed ki, hogy a megjelölés kielégíti-e a Vt. 1. §-ban meghatározott követelményeket, és a Vt. 2-3. §-ok alapján nincs-e kizárva a védjegyoltalomból, valamint a bejelentés megfelel-e a Vt.-ben megszabott feltételeknek. A Vt. 2-3. § szakaszaiban felsorolt okok akár egyikének fennállása elegendő a védjegybejelentés elutasításához.

Az érdemi vizsgálat során a Hivatal hivatalból vizsgálódik, vizsgálata során igénybe vesz különböző szakirodalmat, enciklopédiákat, szótárakat és az internetet is (lásd: Második rész IV. fejezet).

Az érdemi vizsgálat során a Hivatal törekszik a bejelentővel folytatott párbeszédre. A bejelentő által előterjesztett észrevételeket a Hivatal alaposan megvizsgálja.

A bejelentő által, a védjegybejelentés elfogadása érdekében előterjesztett tényeket és érveket a Hivatal minden esetben mérlegeli. A Hivatal a bejelentést akkor utasítja el, ha meggyőződött arról, hogy a határozathozatal időpontjában az emelt kifogás alapos.

Több kizáró ok felmerülése esetén a bejelentőnek valamennyit meg kell szüntetnie, mivel az elutasítás egyetlen kizáró okon is alapulhat.

1. A VT. 1. §-ÁBAN MEGHATÁROZOTT KÖVETELMÉNYEKNEK NEM MEGFELELŐ MEGJELÖLÉSEK

1.1. A védjegy fogalma és védjegytípusok

Nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, ha nem felel meg a Vt. 1. §-ban meghatározott követelményeknek [Vt. 2. § (1) bek.].

A Vt. 1. § (1) és (2) bekezdése alapján védjegyoltalomban részesülhet minden megjelölés – különösen szavak, szóösszetételek, beleértve a személyneveket és a jelmondatokat is; betű, szám; ábra, kép; sík- vagy térbeli alakzat, beleértve az áru vagy a csomagolás formáját; szín, színösszetétel, fényjel, hologram; hang; mozgást megjelenítő megjelölés; pozíció-megjelölés; multimédia-megjelölés; mintázat; valamint többféle megjelölés összetétele – feltéve, hogy alkalmas arra, hogy valamely árut vagy szolgáltatást megkülönböztessen mások áruitól vagy szolgáltatásaitól, valamint a védjegylajstromban olyan módon ábrázolható, hogy a jogalkalmazó szervek és a nyilvánosság egyértelműen és pontosan meg tudják határozni a védjegybejelentő által igényelt, illetve a védjegyjogosult javára fennálló oltalom tárgyát.

1.2. Megjelölés

A következő megjelöléstípusokat különböztetjük meg: szómegjelölés, ábrás megjelölés, térbeli megjelölés, pozíciót megjelenítő megjelölés, mintázat megjelölés, színmegjelölés, hangmegjelölés, mozgásmegjelölés, multimédia-megjelölés, hologram-megjelölés [Vt. 1.§ (2) bekezdés, R. 3. § (2) bek.]. A felsorolás nem kimerítő. Amennyiben a megjelölés a R. 3. § (2) bekezdés a)-j) pontjai szerinti felsorolás egyetlen pontjába sem tartozik bele, egyéb típusú megjelölésnek minősülhet [R. 3. § k) pont].

A megjelölést olyan módon kell megjeleníteni, hogy az lehetővé tegye a védjegynek a Vt. 47. §-a szerinti lajstromban való egyértelmű, pontos, önmagában teljes, könnyen hozzáférhető, érthető, tartós és objektív módon történő megjelenítését [R. 3. § (1) bek.].

1.3. Megkülönböztető képesség

Az oltalomképes megjelölés lényegadó ismérve, hogy megkülönböztető képességgel kell rendelkeznie. Csak a megkülönböztetésre alkalmas megjelölések tudják betölteni a forgalomban a védjegy funkcióit. A megkülönböztető képességgel nem rendelkező megjelölések kizárólagos joggal való lefoglalása, használatukra a védjegyjogosult monopóliumának biztosítása indokolatlan volna mind a versenytársak, mind a fogyasztók szempontjából. Védjegyoltalomban tehát az áruk és szolgáltatások, azaz a különböző vállalkozásoktól származó termékek és szolgáltatások megkülönböztetésére alkalmas megjelölések részesülhetnek.

1.4. Ábrázolhatóság a védjegylajstromban

A megjelölést olyan módon kell megjeleníteni, hogy az lehetővé tegye a védjegynek a Vt. 47. §-a szerinti lajstromban való egyértelmű, pontos, önmagában teljes, könnyen hozzáférhető, érthető, tartós és objektív módon történő megjelenítését [R. 3. § (1) bek.]. Megengedett a megjelölések bármely, széles körben elérhető technológia alkalmazásával (pl. hangfájl vagy videofájl benyújtásával) történő ábrázolása, feltéve, hogy a lajstromból a jogosultat megillető oltalom tárgya a jogalkalmazó szervek és a nyilvánosság számára egyértelműen azonosítható [Vt. 1. §].

Amennyiben a védjegy ábrázolási módja nem teszi lehetővé, hogy a jogosultat megillető oltalom tárgya a jogalkalmazó szervek és a nyilvánosság számára a lajstromból egyértelműen azonosítható legyen, a védjegybejelentést el kell utasítani arra való tekintettel, hogy az nem felel meg a Vt. 1. §-ában meghatározott követelményeknek [Vt. 2. § (1) bek.]. Ez egy objektív kritérium, amelynek vizsgálata során nem kell meghatározott fogyasztói kört figyelembe venni.

A R. 3. § (2) bekezdése megjelölés-típusok szerint meghatározza, hogy miként kell a lajstromozni kért megjelölést megjeleníteni a védjegybejelentésben.

2. LEÍRÓ JELLEGŰ MEGJELÖLÉSEK

2.1. A leíró jelleg fogalma

Ki vannak zárva a védjegyoltalomból azok a megjelölések, amelyek kizárólag olyan jelekből vagy elemekből állnak, amelyeket az üzleti forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak [Vt. 2. § (2) bek. a) pont].

E kizáró ok alapján egy védjegybejelentést el kell utasítani, amennyiben az abban szereplő megjelölés olyan jelentéssel rendelkezik, amelyet az érintett fogyasztói kör a védjegybejelentésben szereplő árukra és szolgáltatásokra vonatkozó információközlésnek tekint. A Vt. 2. § (2) bekezdés a) pontjának alapját az a közérdek képezi, hogy ne szerezhessen senki kizárólagos jogot olyan tisztán leíró jellegű fogalmakra, amelyeket esetlegesen más piaci szereplők is használni kívánnak. Nem szükséges azonban, hogy a megjelölésben szereplő elemeket a bejelentés időpontjában az árujegyzékbe tartozó áruk és szolgáltatások leírására ténylegesen használják, a védjegybejelentés elutasítását már csupán a leíró kifejezésként való használat lehetősége is megalapozza [a C-363/99. számú Koninklijke kontra Benelux MerkenBureau ügyben hozott előzetes döntéshozatali eljárásban született ítéletének 97. pontja]. Ezért, ha egy szó a szokásos és mindennapi jelentése alapján leíró jellegű, ez a kizáró ok nem szüntethető meg például annak bizonyításával, hogy a bejelentő az egyetlen olyan személy, aki a szóban forgó árukat gyártja vagy azok gyártására képes.

2.2. A leíró jelleg megítélésének alapja

A megjelölés leíró jellegének megítélésénél a Hivatal vizsgálatának alapja, hogy az érintett vásárlóközönség mit ért a szóban forgó megjelölés alatt. Ez szótár bejegyzésekkel, a megjelölés használatára vonatkozóan az internetes honlapokon talált, leíró jellegű példákkal támasztható alá, vagy eredhet a megjelölés egyértelmű, szokásos jelentéséből.

Ha a megjelölésről megállapítható, hogy idegen szó, akkor az oltalomképesség elbírálása során a releváns fogyasztói kör átlagos nyelvtudásából kell kiindulni. Meg kell vizsgálni azt, hogy a megjelölés mely nyelvből származik (arab, kínai, japán, cirill, görög, héber stb. betűs feliratok esetében indokolt lehet transzliterációt és fordítást kérni a bejelentőtől), valamint azt, hogy az adott nyelv, illetve maga a szó a fogyasztók milyen körében ismert, továbbá azt, hogy az árujegyzékbe tartozó áruk, illetve szolgáltatások tekintetében – a bejelentés szerinti formában – konkrét leíró jelentéssel szerepel-e a szótárakban vagy lexikonokban. Ha a fogyasztók széles köre által ismert nyelvben honos szó, abban a formában, ahogyan azt oltalomra bejelentették, szótárban vagy lexikonban megtalálható, és az árujegyzékkel összevetve megállapítható, hogy konkrét leíró jelentéssel bír, a bejelentést a megjelölés leíró jellege miatt el kell utasítani. Ha a szó az adott formában nem szerepel ugyan a szótárakban vagy a lexikonokban, ez a tény még nem jelenti automatikusan azt, hogy a kérdéses szó fantáziaszó. Az oltalomképesség elbírálásánál ilyenkor más szempontokat is figyelembe kell venni. Meg kell vizsgálni a

kifejezés használatát az adott szakma irodalmában, illetve az interneten, valamint azt a tényt, hogy az adott szó a köznyelvben bír-e jelentéssel, és ha igen, mi a jelentése. Egy leíró szó vagy kifejezés leíró jellegét önmagában az a tény nem változtatja meg, hogy ha az adott nyelv helyesírási szabályaitól eltérően vagy hibásan írják le.

2.3. A Vt. 2. § (2) bekezdés a) pontjában említett jellemzők

2.3.1. Áruk és szolgáltatások fajtája

Ezen jellemző az áruk és szolgáltatások típusát vagy jellegét írja le.

- A hazai joggyakorlatban például a Hivatal és a Fővárosi Törvényszék is elutasította a „COLT" megjelölés védjegyként történő lajstromozására irányuló kérelmet, kézi lőfegyverek termékekre. A bejelentő fellebbezése alapján az ügy a Kúria elé került. A Kúria a fellebbezést elutasította arra hivatkozással, hogy az átlagos magyar fogyasztó számára a „colt" szó kézi lőfegyvert jelent, és ebből következik, hogy a magyar szóhasználatban ez kizárólag a termék általános megjelölésére használatos, illetve kizárólag az áru fajtáját jelöli [Kúria Pkf. IV. 23.821/1998].
- a „BAKLAVA" megjelölés a 30. osztályba tartozó „*baklava*" áruk tekintetében csak az áru fajtáját jelöli [M0604168].
- Magyarországon a lábbelik fogyasztók részére történő forgalmazásának egyes követelményeiről szóló 24/2008. (XI. 18.) NFGM rendelet (a továbbiakban: NFGM Rendelet) tartalmaz a lábbelik címkézésére vonatkozó szabályokat. Az NFGM Rendelet 3. számú melléklet 1. a) pontja értelmében a bőrt (természetes bőr) kell a tárgybeli nemzetközi védjegybejelentés alapját képező piktogrammal jelölni. A magyarországi átlagfogyasztó a megjelölés (ábra) láttán, egyértelműen egy termék útmutatót vél felfedezni, amely az adott piktogram alapján hitelesen – NFGM Rendelet előírásainak megfelelően – tájékoztatja az adott termék előállítása során felhasznált anyagról (azaz arról, hogy bőrből készült termékről van szó) [A1066504].

2.3.2. Áruk és szolgáltatások minősége

Ide tartoznak a magasztaló szavak, kifejezések, amelyek az érintett áruk kiváló minőségére vonatkoznak. Olyan fogalmakat takar, mint a „finom", „magas minőségű", „könnyű", „extra", „friss" stb. Néhány példa erre az SZTNH gyakorlatából:

- „FINOM FALATOK a 29. és 30. osztályokba sorolt áruk tekintetében: csak az áruk minőségét jelöli [M9900822].
- „MAGAS MINŐSÉGŰ" a 29. osztályba tartozó áruk tekintetében: csak az áruk minőségét jelöli [M0103414].
- „Fogyjon 2 hét alatt akár 2 méretet" jelmondat: az 5. osztályba tartozó áruk tekintetében gyors, illetve felgyorsított testsúly- (és ruhaméret) csökkenést; így olyan fogyókúrára, fogyókúrás, diétás készítményekre utal a kifejezés feldicsérő módon, amely gyorsan

kifejti hatását, vagyis rövid idő alatt el lehet érni a kívánt eredményt. Az átlagfogyasztó a megjelölés láttán-hallatán nem egy kifejezett piaci szereplőre gondol, hanem valamilyen diétás készítményre, gyártótól függetlenül. A bíróság egyetértett azzal a Hivatali állásponttal, hogy a bejelentett jelmondat és az árujegyzék között közvetlen kapcsolat áll fenn, mivel a megjelölés a fogyókúrás szer rövid idő alatt kifejtett hatására és az általa elért testsúlycsökkentésre utal. Egyetértett továbbá a bíróság azzal is, hogy a megjelölés valamennyi eleme leíró jellegű és ezen leíró elemek puszta egymás mellé helyezéséből sem keletkezett olyan szokatlan, meghökkentő mondat, amely a szavak egymásutániságából kialakított jelentésen túlmutatna [M1100402].

– Elutasította a Hivatal a „10 gyógynövénnyel a megfázás ellen" megjelölést az 5. osztályba tartozó áruk tekintetében mivel kizárólag olyan adatokból áll, amelyeket a forgalomban a termékek fajtája, egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak [M1700863].

2.3.3. Áruk és szolgáltatások mennyisége

Ennél a jellemzőnél az adott ágazatra irányadó mennyiségmértéket kell figyelembe venni. Ide tartozik annak a mennyiségnek a jelzése, amelyben az árut általában értékesítik, mint például „egy liter" az italok esetében, „100 gramm" szilárd élelmiszerek esetében.

2.3.4. Áruk és szolgáltatások rendeltetése

A rendeltetés lehet az a mód, az az alkalmazási módszer vagy funkció, amelyben az áru vagy szolgáltatás használata megvalósul. Erre példa lehet a fitnesz edzőfelszerelés, sporttevékenység, orvosi és szépségápolási szolgáltatások esetén a „Slim belly" (lapos has) [T-61/12, Slim belly]; az informatikai ágazatban a biztonságos (megbízható) kapcsolat biztosítását célzó áruk és szolgáltatások tekintetében a „Trustedlink" megnevezés használata [T-345/99, Trustedlink]; a 16. osztályba tartozó különféle irodai cikkek tekintetében az „IRODAELLÁTÁS" megjelölés [M2000596]; a 43. osztályba sorolt élelmezési szolgáltatások esetében az „ENNI ÉS FOGYNI" szómegjelölés [M2000744].

2.3.5. Áruk és szolgáltatások értéke

Ide tartozik a fizetendő (magas vagy alacsony) ár, valamint a minőségi értelemben vett érték. Ezért nem csak az olyan kifejezéseket takarja, mint az „extra" vagy a „top", hanem az olyan kifejezéseket is, mint az „olcsó" vagy a „többet kap a pénzéért". Ide tartoznak azok a kifejezések is, amelyek a mindennapi szóhasználatban kiváló minőségű árukat jelölnek.

Például a „Kicsi Ár" megjelölés a 16., 25., 28., 35., 36., 38., 39., 41. és 42. osztályokban csak az áru és a szolgáltatás ellenértékét jelöli [M0402199].

2.3.6. Áruk és szolgáltatások földrajzi származása

A „földrajzi származás” bármilyen földrajzi helyre, elnevezésre, névre utalhat, lehet pl.: egy ország, egy régió, egy város, egy tó vagy egy folyó neve. Például a „MAGYAR KUTYATÁP” a 31. osztályba tartozó „tápanyagok kutyák számára” áruk tekintetében csak az áru földrajzi származását és fajtáját jelöli [M1000970].

A földrajzi elnevezések védjegyként történő lajstromozásának feltételeire vonatkozóan az európai bírósági gyakorlat ad eligazítást.

Földrajzi nevek rendelkezésre állásának fenntartása közérdek, azon képességükből adódóan, hogy nem csupán adott esetben tájékoztatnak az érintett áru- vagy szolgáltatási kategóriák minőségéről vagy egyéb jellemzőiről, de különbözőképpen befolyásolják is a fogyasztók preferenciáit, például azzal, hogy az árukat vagy a szolgáltatásokat pozitív érzelmek keltésére alkalmas helyhez kapcsolják [Európai Törvényszék, 2005. október 25-i Cloppenburg ítélete, az Európai Törvényszék T-379/03, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, 15/01/2015, T-197/13, MONACO, § 51].

Ezen jellemző a védjegybejelentésben szereplő bármely földrajzi jelzésre vonatkozik. Ugyanakkor a nemzeti oltalomban részesülő földrajzi árujelzőkre, európai uniós jogszabály vagy nemzetközi megállapodás alapján – amelyben az Európai Unió vagy Magyarország részes fél – oltalom alatt álló eredetmegjelölésekre és földrajzi jelzésekre a Vt. 3. § (4) bekezdése vonatkozik.

A többi leíró jellegű fogalomhoz hasonlóan azt kell megvizsgálni, hogy a földrajzi fogalom az áruk és szolgáltatások objektív jellemzőit írja-e le. Az értékelést a védjegybejelentésben szereplő árukra és szolgáltatásokra, valamint az érintett vásárlóközönség észlelésére vonatkozóan kell elvégezni. A földrajzi név leíró jellege vonatkozhat például az árutermelés helyére; az áru tárgyára (pl. a város vagy a régió, amelyről az útikönyv szól, vagy az újság által lefedett terület); a helyre, ahol a szolgáltatásokat nyújtják; valamilyen típusú konyhára (pl. kínai konyha, magyar konyha); vagy egy olyan helyre, amely a fogyasztók preferenciáit befolyásolja (pl. életvitel) stb. [T-197/13. számú, MONACO-ügy, § 47; T-379/03. számú, Cloppenburg-ügy, § 33].

Annak vizsgálatát, hogy az adott földrajzi hely védjegyként lajstromozható-e, több lépcsőben kell elvégezni.

<u>Első lépés</u>: meg kell határozni, hogy azt az érintett vásárlóközönség is földrajzi névként értelmezi-e az adott fogalmat. Ezt az értelmezést normatív módon kell biztosítani, amely során egy megfelelően tájékozott, elegendő általános ismeretekkel rendelkező fogyasztót kell alapul venni, aki földrajzi témákban nem szakértő.

Második lépés: annak meghatározása, hogy a védjegybejelentésben szereplő földrajzi név egy olyan helyet jelöl-e, amelyet az érintett személyek csoportja a védjegybejelentésben szereplő árukkal vagy szolgáltatásokkal hoz összefüggésbe, vagy a jövőben észszerűen azokkal fogja társítani [lásd a C-108/97. és C-109/97. sz. CHIEMSEE egyesített ügyekben hozott ítélet 31. pontját, a T-197/13. sz. MONACO ügyben hozott ítélet, 51. pontját], vagy hogy az adott név az érintett célközönség gondolkodásában az adott áru- vagy szolgáltatáscsoport földrajzi eredetét jelöli [T-197/13, MONACO-ügy, § 51; T-379/03, Cloppenburg-ügy, § 38].

Az Európai Bíróság – annak megállapítása során, hogy az adott képzettársítás fennáll-e – egyértelművé tette, hogy a következő tényezőket kell figyelembe venni [C-108/97 &C-109/97, CHIEMSEE, § 32, 37; T-379/03, Cloppenburg, § 38]: a földrajzi fogalom releváns célközönség általi ismeretének szintje; a fogalom által jelölt hely jellemzői, valamint az áruk vagy szolgáltatások csoportja.

Néhány példa a Hivatal gyakorlatából:

- A „VÁLLAJI SVÁB FÜSTÖLTÁRUK” megjelölés elutasításra került a 29. osztály tekintetében, mivel nem rendelkezik megkülönböztető képességgel, kizárólag az áruk fajtáját, minőségét és földrajzi származását írja le [M1503558].
- Elutasításra került a „TISZA-TAVI BIO SULYOM” megjelölés a 29., a 30. és a 31. osztály tekintetében, mivel az érdemi vizsgálat során felmerült, hogy nem rendelkezik megkülönböztető képességgel, kizárólag az áruk fajtáját, minőségét, és földrajzi származását tartalmazza, valamint a megjelölt áruosztályok egy részére megtévesztő [M1503060].
- A Hivatal megállapította, hogy a „Nyírségi Szeszes ital” megjelölés nem részesíthető védjegyoltalomban, mivel kizárólag olyan adatokból áll, amelyeket a forgalomban a termékek fajtája és származási helye feltüntetésére használhatnak a 33. osztályban. A „Nyírségi Szeszes ital” szóösszetétel egyértelműen Magyarország egy bizonyos tájegységére és egy bizonyos italfajtára utal. A Nyírség az Alföld északkeleti részén található középtáj. A táj nagy része Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében helyezkedik el, de vannak települések Hajdú-Bihar megyében, illetve a romániai Szatmár megyében is. A szeszes ital (alkoholos ital) olyan ital, mely jelentős mennyiségű etanolt (hétköznapi nevén alkoholt vagy szeszt) tartalmaz, és ennek köszönhetően narkotikus hatása van [M1603999].
- Elutasította a Hivatal az „ÓVÁRI HUNGAROCELL” megjelölés védjegykénti lajstromozására vonatkozó kérelmet arra hivatkozva, hogy a 17. osztályba tartozó „*tömítő-, bélelő- és szigetelőanyagok*” vonatkozásában az „óvári” szóelem csak származási helyet jelöl, míg a „hungarocell” szóelem az évek során fantáziaszóból az expandált polisztirol termékek fajtanevévé vált. A bejelentő megváltoztatási kérelme alapján az ügy a Fővárosi Törvényszék elé került. A bíróság a megváltoztatási kérelmet elutasította, lényegében egyetértve a Hivatal indokaival, illetve azt annyiban kiegészítve, hogy a „hungarocell” szó fajtanévvé válását bizonyítja az is, hogy a Helyesírási Szótárban is köznévként szerepel [Fővárosi Törvényszék 3. Pk. 20.072/1994].

2.3.7. Áruk és szolgáltatások előállítási vagy teljesítési ideje

Ide tartoznak azok a kifejezések, amelyek arra az időre vonatkoznak, amikor a szolgáltatásokat nyújtják, akár kifejezetten (pl. „reggeli kávé”, „esti hírek”, „24 óra” stb.), akár a szokásos módon (pl.: éjjel-nappal, non-stop, a hét minden napján) utalnak rá. Az az idő is ide tartozik továbbá, amikor az árut előállítják, ha az adott áru esetében jelentőséggel bír (pl. „késői szüretelésű” bor esetében). A bor esetében például egy évszám megjelenítése is jelentőséggel bírhat (pl. az évjáratot jelző „1998-as” szám), vannak termékek, ahol viszont nem (pl. a csokoládék esetében).

További példaként említhető, hogy az „Éjszakai CAC Kutyakiállítás délután 18:00 óra és éjjel 3:00 óra közötti időszakban” megjelölés a 41. osztályba tartozó szolgáltatások tekintetében csak a szolgáltatás teljesítési idejét és a szolgáltatás tartalmát jelöli [M0802119].

2.3.8. Áruk és szolgáltatások egyéb jellemzője

Az előző lista nem teljeskörű. A Vt. 2. § (2) bekezdés a) pontja értelmében, amennyiben a megjelölés kizárólag olyan jelekből vagy elemekből áll, amelyek az üzleti forgalomban az áru vagy a szolgáltatás – a fentieken túl – bármely egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak, szintén nem lajstromozható. Nem számít, hogy az áruk vagy szolgáltatások jellemzői kereskedelmi szempontból lényegesek-e vagy csupán mellékesek, vagy vannak-e szinonimái az adott jellemzőknek [az Európai Bíróság C-363/99. számú „Postkantoor”-ügyben 2004. február 12-én hozott döntésének 102. pontja és az Európai Elsőfokú Bíróság T-328/11. sz. „EcoPerfect”-ügyben 2012. április 24-én hozott ítéletének 41. pontja].

Példák a Hivatal gyakorlatából:

- A „SOKÁIGFRISS” megjelölés a 29. osztályba tartozó áruk tekintetében csak az áru egyéb jellemzőjét tünteti fel [M0103415].
- A „Maci fröccs” megjelölés azért került elutasításra, mivel kizárólag olyan adatokból áll, amelyek a termékek fajtáját és egyéb jellemzőjét írják le [M1700319].
- Az alábbi ábrás nemzetközi védjegybejelentést elutasította a Hivatal arra való hivatkozással, hogy a lajstromozni kért megjelölés nem alkalmas a megkülönböztetésre, mivel kizárólag a szolgáltatások rendeltetését és egyéb jellemzőjét tünteti fel:

A határozat indoklásában kitért arra, hogy a Magyarországon is érvényes „*Textíliák. Jelképeket használó kezelési útmutató kód*” szabvány szerint a teknő, a kád, az egyenlő oldalú háromszög, a vasaló, a négyzet és a kör jelképeket kell kezelési jelképként használni. A Hivatal határozatával szemben a bejelentő megváltoztatási kérelmet

nyújtott be, amely kérelmet a Bíróság elutasított. A Fővárosi Törvényszék végzésében kitért arra, hogy a szimbólumok nemzeti szabványként történő alkalmazása révén mind a gyártók, nagykereskedők, kiskereskedők, mind a végfelhasználók nap mint nap minden ruházati terméken találkoznak az oltalmazni kért megjelölés felhasználásával alkotott szimbólumokkal. A magyarországi fogyasztók ezt a jelölést tájékoztatásként észlelik és értékelik, ezért a megjelölés nem alkalmas arra, hogy betöltse a védjegy alapvető, származásjelző funkcióját [A849319].

2.4. Szókombináció

Általános szabály, hogy a bejelentés árujegyzéke vonatkozásában külön-külön leírónak számító elemek puszta kombinációja az összetétel ellenére ugyanúgy leíró marad, amennyiben az nem egy szokatlan szókombinációt eredményez [C-363/99. számú POSTKANTOOR ügy, 97-98. pontok]. Ha azonban az árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatban a kombináció szokatlan jellege miatt egy kombináció olyan benyomást kelt, amely kellően távol áll attól, amit az ezt a kombinációt képező elemek által közvetített jelentések puszta kombinációja hoz létre, az a kombináció a részei összességénél többnek tekinthető [C-265/00. számú Biomild-ügyben hozott előzetes döntés, 39., 43. pontok].

2.5. Szavakat tartalmazó ábrás megjelölések - Az EUIPO Konvergencia Programjának keretein belül indult CP3. számú projekt eredményeként elfogadott közös gyakorlat megállapításai

Az EUIPO Konvergencia Programjának keretein belül indult CP3. számú projekt eredményeként elfogadott közös gyakorlat rögzíti, hogy a kizárólag leíró, vagy megkülönböztető képességgel egyéb okból nem rendelkező szavakat tartalmazó ábrás megjelölések milyen esetekben felelnek meg a védjegykénti lajstromozáshoz szükséges feltételeknek. A közös gyakorlat főbb megállapításai a következők:

- amennyiben a szabványos betűtípussal megjelenített szóelem mellett az összetett megjelölés olyan ábrás elemet is tartalmaz, amely alkalmas arra, hogy elterelje a fogyasztó figyelmét a szóelem leíró jelentéséről, illetve maradandó benyomást kelthet a megjelölésről, akkor a megjelölés alkalmas lehet a lajstromozásra;
- egy meghatározott szín puszta hozzáadása egy leíró jellegű/megkülönböztetésre nem alkalmas szóelemhez általában nem ruházza fel a megjelölést a lajstromozáshoz szükséges megkülönböztető jelleggel, ugyanakkor a színek szokatlan, de a fogyasztók által könnyen megjegyezhető elrendezése megkülönböztető erőt kölcsönözhet a megjelölésnek;
- az általánosan használt írásjelek vagy egyéb szimbólumok rendszerint nem ruházzák fel megkülönböztető képességgel a leíró jellegű/megkülönböztető képességgel nem rendelkező szóelemeket tartalmazó megjelöléseket;
- önmagában az, hogy az érintett szóelemek függőlegesen, fejjel lefelé, illetve egy vagy több sorban helyezkednek el, általában nem elegendő ahhoz, hogy a lajstromozáshoz

szükséges minimális szintű megkülönböztető képességgel ruházza fel a megjelölést, mindazonáltal a szóelemek sajátos elrendezése megkülönböztető erőt kölcsönözhet a megjelölésnek akkor, ha az átlagfogyasztó nem a szóelemek által közvetített leíró üzenetet észleli elsőként, hanem inkább a szóelemek elrendezésére koncentrál;

- a leíró/megkülönböztető képességgel nem rendelkező szóelemeknek egyszerű mértani alakzatokkal (pl. ponttal, vonallal, körrel, háromszöggel, négyszöggel stb.) való kombinálása általában nem ruházza fel az összetett megjelölést a lajstromozáshoz szükséges megkülönböztető képességgel, kiváltképp, ha az egyszerű mértani alakzatokat keretként vagy szegélyként használják, ugyanakkor az egyszerű mértani alakzatok megkülönböztető képességgel ruházhatják fel a megjelölés egészét, ha a megjelölés egyéb elemeivel való megjelenítésük, beállításuk vagy kombinációjuk kellően megkülönböztető összbenyomást kelt;
- egy önmagában megkülönböztető képességgel rendelkező ábrás elemből és egy leíró jellegű/megkülönböztető képességgel nem rendelkező szóelemből felépülő megjelölés védjegyként akkor lajstromozható, ha az ábrás elem – méretének és elhelyezkedésének köszönhetően – egyértelműen felismerhető a megjelölésben;
- a grafikai elem abban az esetben tekinthető leíró jellegűnek és/vagy megkülönböztető képességgel nem rendelkezőnek, ha az érintett áruk és szolgáltatások „hiteles" vagy „élethű" megjelenítése, illetőleg ha az érintett áruknak és szolgáltatásoknak olyan szimbolikus/stilizált ábrázolása, amely nem tér el jelentősen az adott áruk és szolgáltatások általános ábrázolásától, emellett főszabályként az árukat és szolgáltatásokat nem ábrázoló, de azok jellemzőihez közvetlenül kapcsolódó ábrás elem nem ruházza fel a megjelölést megkülönböztető képességgel, kivéve, ha az említett grafikai elem kellően stilizált;
- az olyan ábrás- és szóelemek kombinációja, amelyek külön-külön nem rendelkeznek megkülönböztető képességgel, nem ruházza fel a megjelölést megkülönböztető jelleggel, mindazonáltal az említett elemek kombinációja bizonyos esetekben – a megjelölés megjelenítése és összetétele következtében – a gyártóra vagy forgalmazóra utaló jelzésként értelmezhető;
- az összetett megjelölés lajstromozása esetén a jogosult önmagában a leíró jellegű/megkülönböztető képességgel nem rendelkező szóelemre nem szerezhet kizárólagos jogokat, lévén, hogy a védjegyoltalom az összetett megjelölés – ábrás- és szóelemek által együttesen alkotott – teljes kialakítására vonatkozik.

A Hivatal a közös gyakorlatban lefektetett elveket a 2015. december 1-je után indult eljárásokban alkalmazza. Tekintettel arra, hogy a közös gyakorlatban foglalt rendelkezések a Hivatal joggyakorlatában kialakított elvekkel összhangban állnak, a közös gyakorlat végrehajtása nem igényelte a korábbi hazai joggyakorlat módosítását. A közös gyakorlatot magában foglaló Közös Közlemény szövege elérhető a Hivatal honlapján a Konvergencia Program aloldalon.

3. ÁLLANDÓAN ÉS SZOKÁSOSAN ALKALMAZOTT MEGJELÖLÉSEK

Nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, ha kizárólag olyan jelekből vagy elemekből áll, amelyeket az általános nyelvhasználatban, illetve a tisztességes üzleti gyakorlatban állandóan és szokásosan alkalmaznak [Vt. 2. § (2) bek. b) pont].

Ebben az összefüggésben a jelek vagy elemek „szokásos jellege" rendszerint maguknak az áruknak vagy szolgáltatásoknak a tulajdonságain vagy jellemzőin kívüli egyéb dolgokra utalnak.

A kizáró ok csak azon megjelölések oltalmát zárja ki, amelyek kizárólag olyan elemekből állnak, amelyek az általános nyelvhasználatban, illetve az üzleti tisztesség követelményeinek megfelelő, rögzült kereskedelmi gyakorlatban szokásosan alkalmazottá váltak azoknak az áruknak vagy szolgáltatásoknak a megjelölésére, amelyek tekintetében az oltalmat igénylik. Az érintett kizáró ok alá tartozó megjelölések tehát nem a leíró jellegük miatt, hanem azért nem lajstromozhatók, mert azokat a védjegybejelentésben megjelölt árukat vagy szolgáltatásokat magukban foglaló kereskedelmi ágazatokban jelenleg is használják [C-517/99. számú BRAVO-ügyben hozott előzetes döntés].

Ez a kizáró ok olyan szavakra is vonatkozik, amelyek eredetileg nem rendelkeztek jelentéssel vagy mást jelentettek, vagy akár rövidítésekre, amelyek bekerültek a mindennapi, informális nyelvezetbe vagy a zsargonba, és ezáltal szokásossá váltak a kereskedelemben.

El kell utasítani a gyakran használt piktogramnak vagy ehhez hasonló adatoknak minősülő, illetve a bejelentéssel érintett áruk és szolgáltatások általános megjelölésévé vált ábrás elemeket is, például a parkolóhelyet jelölő, kék alapon fehér „P" betűt parkolási szolgáltatások vonatkozásában, a gyógyszertárakat jelölő Aszklépiosz-botot vagy az éttermi szolgáltatás megjelölésére használt kés és villa ábrázolását.

A szokásos jelleg fennállását a védjegybejelentési eljárásban a Hivatal a védjegybejelentés napjára nézve vizsgálja.

4. A MEGKÜLÖNBÖZTETŐ KÉPESSÉGGEL EGYÉB OKBÓL NEM RENDELKEZŐ MEGJELÖLÉSEK

Nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés – a Vt. 2. § (2) bekezdés a) és b) pontjában megjelölt okokon kívül – egyéb okból nem alkalmas a megkülönböztetésre [Vt. 2. § (2) bek. c) pont].

A védjegy megkülönböztető képessége azt jelenti, hogy a védjegy alkalmas arra, hogy az árujegyzékében szereplő árukat vagy szolgáltatásokat egy meghatározott vállalkozástól

származóként azonosítsa be, és így az árukat, illetve szolgáltatásokat más vállalkozás áruitól, illetve szolgáltatásaitól megkülönböztesse.

A Vt. 2. § (2) bekezdés c) pontja azokra az esetekre vonatkozik, amikor a megjelölés maga – a szöveg vagy az ábra jelentésétől függetlenül – önmagában alkalmatlan arra, hogy árukat vagy szolgáltatásokat azonosítson üzleti eredetük szerint (pl. egyszerű geometriai formák vagy – az „új típusú" védjegyek esetén – egy olyan hosszú videó, amely védjegyfunkciót nem tud betölteni).

Az érintett kizáró ok mögött meghúzódó közérdek fogalma nyilvánvalóan összemosódik a védjegy azon alapvető funkciójával, amely biztosítja a fogyasztó vagy a végső felhasználó számára a védjeggyel jelölt áru vagy szolgáltatás származásának azonosíthatóságát, lehetővé téve számára, hogy az összetévesztés veszélye nélkül meg tudja különböztetni azokat a máshonnan származó áruktól vagy szolgáltatásoktól [C‑304/06. P. sz., Eurohypo-ügy, § 56].

A Vt. nem tesz különbséget a különféle védjegykategóriák között. Ez azt is jelenti, hogy a védjegy megkülönböztető képessége értékelésének szempontjai minden védjegytípusnál megegyeznek [C‑299/99. sz. Philips-ügy, előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélet, 48. pontja]. Ugyanakkor, ezen szempontok alkalmazásakor, az érintett közönség észlelése nem szükségszerűen azonos valamennyi védjegykategória esetében és így nehezebbnek bizonyulhat néhány védjegytípus megkülönböztető képességét megállapítani [ld. C‑456/01. P. és C‑457/01. P. sz., Henkel (piros és fehér, kerek tabletta) egyesített ügyekben 2004. április 29‑én hozott ítélet].

A megkülönböztető képesség vizsgálatánál többféle szempontot kell figyelembe venni. A védjegy megkülönböztető képességét egyrészt a védjegybejelentési kérelemben vagy az oltalom iránti kérelemben szereplő áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában, másrészt arra tekintettel kell megítélni, milyen képet alkot róla az érintett vásárlóközönség, amely az említett áruk vagy szolgáltatások átlagfogyasztóiból áll [T‑139/08. sz., A smiley mosoly felét ábrázoló ábrás védjegy ügy, § 15-16.]. Mindazonáltal a megkülönböztető képesség minimális foka is elegendő ahhoz, hogy a Vt. 2. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt feltétlen kizáró ok ne legyen alkalmazható. A védjegynek az érintett közönség általi észlelését mindazonáltal befolyásolja az átlagfogyasztó figyelmének szintje, amely a szóban forgó áruk vagy szolgáltatások kategóriáinak függvényében változhat [C-342/97. sz. Lloyd Schuhfabrik Meyer előzetes döntéshozatali eljárási ügyben hozott ítélet 26. pontja].

A megkülönböztető képességet a megjelölés egésze szempontjából kell vizsgálni, ezért nincs kizárva a védjegyoltalomból az a megjelölés, amelynek csupán valamelyik eleme nem rendelkezik önmagában megkülönböztető képességgel.

5. A MEGKÜLÖNBÖZTETŐ KÉPESSÉG HIÁNYÁNAK VIZSGÁLATI SZEMPONTJAI

5.1. Szavak, szóelemek

Ami a szó megkülönböztető képességét illeti, két kifejezés grafikai vagy szemantikai módosulás nélküli összekapcsolása nem nyújt olyan többletet, amely alkalmassá tenné a megjelölés egészét arra, hogy e többlet által meg lehessen különböztetni a felperes áruit és szolgáltatásait más vállalkozások áruitól és szolgáltatásaitól. Az a körülmény, hogy a szó ebben a formában - akár egybe-, akár különírva - nem szerepel a szótárakban, semmiképpen nem változtat a megítélésén [az Európai Törvényszék a T-19/99. számú COMPANYLINE ügy 26. pontja].

Példák a Hivatal gyakorlatából: „HIRDETÉS", „Prima". De példa lehet egy vonalkód, amely elektronikus rendszer segítségével ugyan azonosítja az egyes árukat, a különböző kódok közötti különbségek azonban az emberi szem által nem érzékelhetők, így ugyanazon kód későbbi felismerése nem lehetséges. Következésképpen egy vonalkód vagy akár QR kód önmagában nem oltalomképes, nem tölti be a megjelölés árujelző, eredetjelző funkcióját [M0204983 és M9902248].

Vannak olyan megjelölések is, amelyeket az általános nyelvhasználatban, illetve az üzleti kapcsolatokban állandóan és szokásosan alkalmaznak. Bár egyes megjelölések oltalomképességének hiánya az árujegyzéktől függetlenül is megállapítható – pl. "Garantáltan jó választás" [M0405094] –, általában a védjegybejelentés árujegyzékéhez viszonyítva kell vizsgálni, hogy a megjelölés a védjegyoltalomból kizárt-e.

A kérelmező az „EGRI BIKAVÉR" szóvédjegy törlését kérte a Vt. 2. §-a (2) bekezdésének a) pontjára való hivatkozással. A Hivatal a törlési kérelemnek helyt adott, és a védjegyet a keletkezésre visszaható hatállyal törölte. A Hivatal megállapította, hogy az „EGRI BIKAVÉR" megjelölés nem rendelkezik megkülönböztető képességgel. Az „EGRI" szóelem származási helyet jelöl, a „BIKAVÉR" szóelem pedig csak a termék nevét, azaz egy vörösborfajtát, amelyet három-négyféle kékszőlő házasításával állítanak elő. A védjegybejelentés elsőbbségi napját megelőzően a korábbi bortörvények is fajtanévként jelölték a „bikavér" bort. A Hivatal a határozatában utalt arra, hogy két jogerős bírósági döntés is elvi éllel mondta ki, hogy önmagában – egyéb, megkülönböztetésre alkalmas elem hiányában – nincs megkülönböztető képessége az „EGRI BIKAVÉR" szóösszetételnek. A védjegyjogosult által becsatolt „Egri Hegyközség Egri Bikavér Szabályzata" sem tartalmazott ezzel a kérdéssel kapcsolatban mást. A hegyközség védeni kívánta az egri bortermelők érdekeit, ezért alkotta meg az „Egri Bikavérre" vonatkozó szabályzatát. A szabályzatban szintén fajtanévként említik a „bikavér"-t mint „védett eredetű száraz vörös bort", azaz eredetmegjelöléssel védett borfajtát. A borpiacon a kérelmező és a jogosult védjegyei mellett több, az „EGRI BIKAVÉR" szóelemet tartalmazó, különféle megkülönböztető jellel ellátott, különböző jogosultak javára oltalom alatt álló ábrás védjegy van forgalomban. A megjelölést bárki használhatja, az egri eredetmegjelölés területéről származó borok vonatkozásában [M8600507].

5.2. Idegen szavak

A megkülönböztető képesség hiánya idegennyelvű kifejezések esetében is felmerülhet. Ha a megjelölésről megállapítható, hogy idegen szó, akkor az oltalomképesség elbírálása során a releváns fogyasztói kör átlagos nyelvtudásából kell kiindulni. Meg kell vizsgálni azt, hogy a megjelölés mely nyelvből származik (arab, kínai, japán, cirill, görög, héber stb. betűs feliratok esetében indokolt lehet transzliterációt és fordítást kérni a bejelentőtől), valamint azt, hogy az adott nyelv, illetve maga a szó a fogyasztók milyen körében ismert, továbbá azt, hogy az árujegyzékbe tartozó áruk, illetve szolgáltatások tekintetében – a bejelentés szerinti formában - konkrét leíró jelentéssel szerepel-e a szótárakban vagy lexikonokban. Ha a fogyasztók széles köre által ismert nyelvben honos szó, abban a formában, ahogyan azt oltalomra bejelentették, szótárban vagy lexikonban megtalálható, és az árujegyzékkel összevetve megállapítható, hogy konkrét leíró jelentéssel bír, a bejelentést a megkülönböztető képesség hiánya miatt el kell utasítani. Ha a szó az adott formában nem szerepel ugyan a szótárakban vagy a lexikonokban, ez a tény még nem jelenti automatikusan azt, hogy a kérdéses szó fantáziaszó. Az oltalomképesség elbírálásánál ilyenkor más szempontokat is figyelembe kell venni. Meg kell vizsgálni a kifejezés használatát az adott szakma irodalmában, illetve az interneten, valamint azt a tényt, hogy az adott szó a köznyelvben bír-e jelentéssel, és ha igen, mi a jelentése. Egy megkülönböztető képességgel nem rendelkező szót vagy kifejezést önmagában az a tény nem tesz megkülönböztetővé, ha az adott nyelv helyesírási szabályaitól eltérően vagy hibásan írják le.

Példák a Hivatal gyakorlatából:

- A „ONE MORE THING” szómegjelölésre vonatkozó nemzetközi védjegybejelentést a 9. és 14. osztályba tartozó egyes áruk vonatkozásában a Hivatal – a Vt. 2. § (2) bekezdés a) pontja alapján – elutasította. Tekintettel arra, hogy a lajstromozni kért szóösszetétel magyar nyelvű jelentése szavanként: a „one” szónak az „egy, egyetlen”, a „more” szónak a „több, nagyobb, még”, míg a „thing” szónak magyarul a „dolog, darab, tárgy, cikk” értelmezés felel meg. A szóösszetétel együttesen a „még egy dolog”, „még valami” jelentést hordozza. A három szóból álló megjelölés az általános nyelvhasználatban, a köznapi beszédben szokásosan előforduló, gyakran használt szófordulat. A Fővárosi Törvényszék osztotta a Hivatal arra vonatkozó álláspontját, hogy a szóösszetétel valamennyi szóeleme az angol alapszókincsbe tartozik, a magyar lakosság nagy része pedig – noha nyelvvizsgához elegendő szintű angol nyelvtudással nem rendelkezik – a legegyszerűbb angol szavakat, kifejezéseket ismeri, azok jelentésével tisztában van. Helytállóan utalt emellett a Hivatal arra a bírósági gyakorlatra (BH. 1993.495), mely szerint a nem magyar nyelvű szavak sem lajstromozhatók, ha magyar jelentésük megkülönböztetésre nem alkalmas. Jelen esetben az angol szóösszetétel magyar nyelvű jelentése „még valami”, „még egy dolog”. A bíróság a hivatali álláspontot osztva maga is arra a következtetésre jutott, hogy a bejelentett megjelölés semmiféle olyan egyedi jellemzővel nem rendelkezik, amely azt

megkülönböztetésre alkalmassá tenné. A bejelentő utalt az angol nyelvet beszélő magyarok számával kapcsolatos felmérésre, amely szerint az angolt legalább társalgási szinten beszélő magyarok száma továbbra is 20% alatt van. Ezzel kapcsolatban a bíróság arra utalt, hogy ez egyfelől 2012-es piaci felmérés, másfelől a bejelentett szóösszetétel értelmezéséhez nem szükséges társalgási szintű nyelvtudás, az angol nyelv alapszókincsének készletébe tartozó szavakról lévén szó [1.Pk.20.797/2017/8.].

- Az. 1. osztályra vonatkozó „BRILLIANCE" megjelölést érintő nemzetközi védjegybejelentés ügyében a Hivatal ideiglenes elutasítást adott ki, ebben nyilatkozattételre hívta fel a bejelentőt utalva arra, hogy az árujegyzékre tekintettel a bejelentés nem rendelkezik megkülönböztető képességgel. A bejelentő válasznyilatkozatában kifejtette, hogy a „BRILLIANCE" szó számos jelentéssel bír, ezek közül csak egy kötődik a fényességhez, a bejelentett megjelölésben azonban olyan értelemben kíván a termékére utalni, mint kivételes képességgel vagy intelligenciával bíró ragasztóanyag. A Hivatal fenntartotta az ideiglenes elutasításban foglaltakat, álláspontja szerint a nemzetközi lajstromozás magyarországi elismerése a Vt. 2. § (2) bekezdés a) pontja alapján nem lehetséges. Megállapította, hogy a „BRILLIANCE" megjelölés egy olyan, több idegen nyelvben is azonos jelentéssel bíró kifejezés, amely a magyar nyelvben is használatos „briliáns" alakban. A kifejezés hallatán a magyar átlagfogyasztó mindenféle gondolkodás nélkül egy „briliáns" termékre gondol, amely egyrészt a ragasztó anyagának csillogó, briliáns fényére utalhat, másrészt egy briliáns technológiájú ragasztóra, amely valamilyen jellemzője szerint nagyszerű, briliáns technikai adottsággal rendelkezik. A kifejezés egy olyan minőségjelző, amely valaminek az átlagostól eltérő, ragyogó, nagyszerű jellegét fejezi ki. Az árujegyzékben feltüntetett ragasztó ilyen tulajdonsága minden további asszociáció nélkül tudatosul az átlagfogyasztóban. Önmagában a leíró szóelem nem tekinthető egyedi megjelölésnek, mivel semmilyen többlettartalmat nem kölcsönöz a kizárólag a bejelentőhöz köthető sajátos jellegű megjelölésnek, azt a releváns fogyasztó nem fogja fantáziaszóként azonosítani [A1353084/9]. A bejelentő által benyújtott megváltoztatási kérelmet a Fővárosi Törvényszék elutasította. A Törvényszék osztotta a hivatali határozatban foglalt megállapításokat. Kifejtette, hogy a „BRILLIANCE" megjelölés típusát tekintve szóvédjegy, így annak jelentéséből kell kiindulni. Nem vitásan több jelentése van, ez a hivatali határozatban kimerítően felsorolásra is került. A bíróság álláspontja szerint a szó kiejtése a magyar fogyasztóban minden különösebb gondolkodás nélkül a briliáns szót idézi fel, mert a hangzási benyomás ismerős, a kiejtési ritmus hasonló, e szó jelentésével, annak dicsérő, pozitív tartalmával pedig tisztában van. A bíróság álláspontja szerint a szó önmagában leíró, azt a magyar átlagfogyasztó nem fantáziaszóként értékeli. Egy minőségjelző, amelyet a kereskedelemben előszeretettel alkalmaznak a gyártók, forgalmazók, termékük kelendőbbé tétele céljából, nem tekinthető egyedinek, nem tartalmaz semmilyen olyan többletet, amely lehetővé tenné, hogy az áru mögött a fogyasztó a bejelentőt azonosítsa [1.Pk.23.707/2018/3.].

5.3. Dicsérő kifejezések, jelmondatok, szlogenek

A jelmondatok védjegyként történő lajstromozásának feltételeire vonatkozóan az európai bírósági gyakorlat ad eligazítást.

Az, hogy az érintett közönség szakemberekből áll, és figyelmének szintje az átlagnál magasabb, döntően nem befolyásolhatja a megjelölés megkülönböztető képességének értékelésénél alkalmazott jogi kritériumokat. A Bíróság megállapítása szerint „ebből nem következik szükségszerűen, hogy a megjelölés csekélyebb megkülönböztető képessége is elegendő, amennyiben az érintett közönség szakemberekből áll" [C-311/11 P. számú, Wir machen das Besondere einfach ügy, 48. pont].

Emellett az Európai Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a promóciós megjelölések esetében előfordulhat, hogy a releváns célközönség figyelme viszonylag alacsony szintű, függetlenül attól, hogy a célközönség átlagos végső fogyasztókból áll vagy szakértőkből, illetve körültekintőbb fogyasztókból álló, figyelmesebb célközönségről van-e szó. Ez a megállapítás az árukra és/vagy szolgáltatásokra akkor is vonatkozik, ha a releváns célközönség figyelme általában magasabb szintű, például pénzügyi és monetáris szolgáltatások esetén [T-609/13. számú, SO WHAT DO I DO WITH MY MONEY ügy, 27. pont; T-59/14. számú, INVESTING FOR A NEW WORLD ügy, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat].

Az európai bírósági gyakorlat szerint a jelmondatokra megkülönböztető képességük értékelésekor nem lehet szigorúbb kritériumokat alkalmazni a más típusú megjelölések tekintetében alkalmazottakénál. A reklámszlogenek a megkülönböztető képesség hiánya alapján abban az esetben kifogásolhatók, ha az érintett vásárlóközönség azokat egyszerű reklámkifejezésként észleli. Megkülönböztető képességgel rendelkezőknek kell azonban tekinteni őket, ha reklámfunkciójukon túl a vásárlóközönség a szóban forgó áruk vagy szolgáltatások kereskedelmi származása megjelöléseként észleli azokat.

Az Európai Bíróság a jelmondatok megkülönböztető képességének vizsgálata tekintetében az alábbi szempontokat állapította meg. A reklámszlogen vélhetően alkalmas a megkülönböztetésre, ha azt a szóban forgó áruk vagy szolgáltatások tulajdonságait magasztaló puszta reklámüzenetnél többnek tekintik, mert: szójátékot alkot; és/vagy olyan fogalmi intrikát, feszültséget vagy meglepetést hordozó elemeket vezet be, melyek a szlogent fantáziadússá, meglepővé vagy váratlanná teszik; és/vagy különös eredetiséget vagy visszhangot hordoz; és/vagy az érintett vásárlóközönségben kognitív folyamatokat indít el, vagy értelmezésre irányuló erőfeszítést követel. Az előbbieken túl a szokatlan mondattani struktúrák, olyan nyelvi és stilisztikai eszközök, mint például az alliteráció, a metaforák, a rím, a paradoxon stb. használata is hozzájárulhatnak a megkülönböztető képesség megállapításához [C-311/11 P, A WIR MACHEN DAS BESONDERE EINFACH szóvédjegy ügy, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat].

Példa a Hivatal gyakorlatából:

– ”Garantáltan jó választás”: elutasító döntésében a Hivatal megállapította, hogy a megjelölés kizárólag az áruk és szolgáltatások jellemzőjét, minőségét jelöli, feldicsérő módon. A kifejezés a köz- és üzleti nyelvben jelen van, általánosan használt; a köznapi szavak együttesen sem alkotnak fantáziaszót [M0405094].

5.4. Ábrás elemek

Az Európai Bíróság megállapítása szerint egy rendkívül egyszerű megjelölés, amely olyan alapvető mértani formából áll, mint a kör, a vonal, a négyszög vagy az ötszög, nem alkalmas olyan üzenet közlésére, amelyre a fogyasztók emlékezni tudnának, így az nem tekinthető védjegynek [T-304/05. számú, Pentagon ügy, 22. pont].

Bizonyos esetekben az ábrás elem a védjegyoltalommal érintett áruk vagy szolgáltatások (vagy azok egy része) megjelenítéséből áll. Főszabály szerint az említett megjelenítés leíró jellegűnek és/vagy megkülönböztetésre nem alkalmasnak minősül minden olyan esetben, ha az az áruk és szolgáltatások „hiteles” vagy „élethű” megjelenítése, vagy ha az áruk és szolgáltatások olyan szimbolikus/stilizált megjelenítése, amely jelentősen nem tér el ezen áruk és szolgáltatások közönséges megjelenítésétől. Más esetekben előfordulhat, hogy az ábrás elem ugyan nem ábrázolja az árukat és szolgáltatásokat, de közvetlenül kapcsolódhat az áruk és/vagy szolgáltatások jellemzőihez. Ilyen esetekben a megjelölés nem rendelkezik megkülönböztető képességgel, kivéve, ha kellő mértékben stilizált.

A tipográfiai szimbólumokat, például a pontot, a vesszőt, a pontosvesszőt, az idézőjelet vagy a felkiáltójelet a fogyasztók nem fogják a származás megjelölésének tekinteni. A fogyasztó figyelmének felhívására szolgáló megjelölésként, nem pedig a kereskedelmi származás jelölését célzó megjelölésként fogják azokat észlelni. Hasonló érvelés vonatkozik az általános pénzjelekre, mint például az €, £, $ szimbólumok; az érintett áruktól függően ezek a megjelölések a fogyasztókat csak arról tájékoztatják, hogy az adott terméket vagy szolgáltatást a szóban forgó pénznemben forgalmazzák.

A piktogramok alapvető és díszítés nélküli jelek és szimbólumok, amelyek úgy értelmezhetők, hogy az érintett árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatban pusztán tájékoztató vagy utasítást hordozó értékkel bírnak. Példaként lehetne felhozni azokat a megjelöléseket, amelyek a használati módot jelzik (például a telefon képe a pizza házhozszállítási szolgáltatással kapcsolatban), vagy amelyek egyetemesen érthető üzenetet közvetítenek (mint a kés és a villa az élelmiszer-ellátással kapcsolatban).

Az ábrás jel formákból, mintákból vagy ábrákból is állhat, amelyeket az érintett vásárlóközönség megkülönböztetésre nem alkalmas címkeként észlel. Az elutasítás oka ebben az esetben az, hogy az ábrás elemek nem képesek arra, hogy bevésődjenek a fogyasztók emlékezetébe, mivel túlzottan egyszerűek és/vagy a védjegybejelentésben szereplő árukkal/szolgáltatásokkal kapcsolatos használatuk széles körben elterjedt.

5.5. Térbeli védjegyek

Az EUIPO Konvergencia Programja keretében indult, a szó- és/vagy ábrás elemeket tartalmazó háromdimenziós védjegyek (térbeli védjegyek) megkülönböztető képességét érintő CP9. projekt keretében létrehozott közös gyakorlat meghatározza azokat a minimális követelményeket, melyek alapján eldönthető, hogy mely esetekben rendelkezik megkülönböztető képességgel egy térbeli megjelölés akkor, ha a megjelölést alkotó forma önmagában nem rendelkezik megkülönböztető képességgel.

A közös gyakorlatban meghatározott legfontosabb elvek:

- Ha egy megkülönböztetésre nem alkalmas alakzat olyan elemet tartalmaz, amely önmagában is megkülönböztető képességgel rendelkezik, ez elegendő ahhoz, hogy a megjelölés egésze megkülönböztető képességgel rendelkezzen. A szó- és ábrás elemek mérete és aránya, az alakzathoz képest észlelhető kontrasztjuk és az alakzaton való tényleges elhelyezkedésük mind olyan tényezők, amelyek befolyásolhatják a megjelölés észlelését a megkülönböztető képességének értékelésekor.

- A színek megkülönböztető képességének értékelésénél figyelembe kell venni az ahhoz fűződő közérdeket, hogy indokolatlanul ne szűküljön le a védjegybejelentési kérelemben megjelöltekkel megegyező típusú árukat és szolgáltatásokat kínáló többi gazdasági szereplő rendelkezésére álló színek köre.

- A megjelölés megkülönböztető képessége minden esetben az adott tényezők és elemek kombinációja által keltett összbenyomástól függ.

A közös gyakorlatban rögzített részletes megállapítások itt ismerhetők meg.

Az áru formájából álló, térbeli védjegy megkülönböztető képességének mérlegelésekor alkalmazott szempontok nem különböznek a védjegyek más típusainak esetében alkalmazandó szempontoktól, de sokkal nehezebb lehet a megkülönböztető képesség megállapítása, mivel elképzelhető, hogy ezeket a védjegyeket az érintett vásárlóközönség nem ugyanolyan módon észleli, mint a szó- vagy az ábrás védjegyeket [C‑136/02. P. sz. Zseblámpák térbeli alakja ügy, 30. pont].

Összhangban az Európai Bíróságnak a Procter&Gamble v. OHIM C-473/01 P és C-474-01-P számú egyesített ügyekben hozott előzetes döntésével, minél inkább hasonlít egy oltalmazni kért térbeli forma az adott áru esetében tipikusan alkalmazott formához, annál nagyobb annak valószínűsége, hogy a szóban forgó forma nem alkalmas a megkülönböztetésre. A kereskedelmi eredet jelzésének funkcióját csak az olyan védjegy töltheti be, amely jelentősen eltér az adott szektorban általában és szokásosan alkalmazottaktól.

Az áruk tárolóinak, tartóinak esetében egy adott elem funkcionális tulajdonságára is tekintettel kell lenni. Mivel a tárolók és tartók, illetve az üvegek ágazatában a különböző típusú áruk esetében eltérhet a kereskedelmi használat, ajánlatos azzal kapcsolatos kutatást végezni, hogy milyen formák léteznek a piacon, és ehhez az érintett áruk meglehetősen széles kategóriáját kell kiválasztani (azaz a tejes doboz megkülönböztető képességének értékeléséhez általánosságban az italos dobozokkal kapcsolatos kutatást kell lefolytatni [C-173/04 P. számú, Gyümölcsitalok és gyümölcslevek tárolására szolgáló álló tasakok térbeli alakja ügy].

Nem találta például oltalomképesnek a Hivatal a bal oldalon látható megjelölést a 3. osztályba sorolt fertőtlenítőszerek és az 5. osztályba sorolt fehérítőszerek vonatkozásában. A megjelölés ugyanis kizárólag egy, a forgalomban általánosan használt flakon kialakítást jelenít meg. A Fővárosi Törvényszék a Hivatal által hozott döntést helybenhagyva szintén megállapította, hogy a lajstromozni kért megjelölés a piacon fellelhető hasonló kialakítású flakonoktól minimális, a megkülönböztető képességet nem érintő eltérést mutat, puszta formájával aligha lehet alkalmas arra, hogy a kérelmezőt vagy termékét megkülönböztesse vagy azonosítsa. [M0802835 számú ügy, 3.Pk.20.273/2011/3. számú végzés].

5.6. Színvédjegyek

Figyelemmel arra, hogy a ténylegesen rendelkezésre álló színek száma korlátozott, már a védjegylajstromozások kis száma is kimerítheti a teljes színpalettát. Az ilyen monopólium – vagyis a színeknek az egyes piaci szereplők általi kisajátítása – a piaci verseny torzulását eredményezné.

Az Európai Bíróság megállapítása szerint nem jellemző a fogyasztók szokásaira, hogy grafikus vagy szóelemek hiányában színük vagy csomagolásuk színe alapján alakítanak ki feltételezéseket az áruk származásával kapcsolatban, mivel a színeket önmagukban a jelenlegi kereskedelmi gyakorlatban rendszerint nem használják azonosításra. Ezért néhány rendkívüli körülmény kivételével az önálló színek az áruk és szolgáltatások esetében nem alkalmasak megkülönböztetésre [az Európai Bíróságnak előzetes döntéshozatal eljárásban a Libertel/„Önmagában vett szín – Narancsszín” ügyben, 2003. május 6-án hozott ítélete]. E rendkívüli körülmények esetén a bejelentőnek igazolnia kell, hogy a védjegy az érintett árukkal vagy szolgáltatásokkal összefüggésben szokatlan vagy meglepő. Ha egy önálló színről megállapítják, hogy azt az érintett iparágban általánosan és/vagy dekorációs vagy funkcionális célból használják, a bejelentést el kell utasítani. A Törvényszék szerint a közérdek az önálló szín kisajátításának megakadályozása, függetlenül attól, hogy az érintett érdekeltségi terület egy igen sajátos piaci szegmenst érint-e [T-97/08. sz, Szín (narancsszín) II ügy, 44-47. pont].

Két vagy több szín kombinációjából álló megjelölés esetében is fennállhat a megkülönböztető képesség hiánya. Számos esetben előfordulhat, hogy a szín vagy színek csupán az áruk díszítő elemei vagy fogyasztó igényének felelnek meg (pl. az autók vagy a pólók színe), az érintett

színek számától függetlenül. Néhány esetben a szín magához az áruk jellegéhez tartozik (pl. festékek esetében), vagy lehet technikai szempontból funkcionális (pl. elektromos vezetékek esetében).

5.7. További példák megkülönböztető képességgel nem rendelkező megjelölésekre

Ügyiratszám	Megjelölés
M1703821	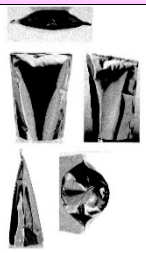
M1402403	
M1603971	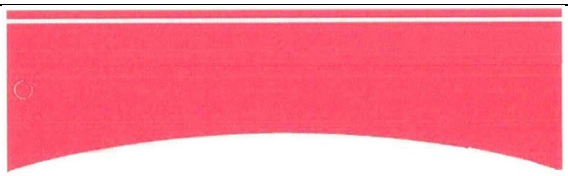
M1601260	599
M1601344	
M1701162	BACH ORGONA
M1602999	

M1603000	
M0802835	

6. A MEGKÜLÖNBÖZTETŐ KÉPESSÉG MEGSZERZÉSE

Nincs kizárva az oltalomból a megjelölés a megkülönböztető képesség hiányának a Vt. 2. § (2) bekezdés a)-c) pontokban feltüntetett eseteiben akkor, ha használata révén – akár a bejelentés napját megelőzően, akár azt követően, de a lajstromozás napját megelőzően – megkülönböztető képességet szerzett [Vt. 2. § (3) bek.].

A megkülönböztető képesség megszerzését a védjegybejelentés időpontjához viszonyítva kell vizsgálni és annak még a lajstromozás napját megelőzően be kell következnie.

A megjelölés széles körű, hosszú ideig tartó és intenzív használata a megkülönböztető képesség megszerzését eredményezheti. Az intenzív használat következtében a releváns fogyasztói kör a megjelölést olyan árujelzőnek tekinti, amely alapján az árut vagy a szolgáltatást egy bizonyos személyhez kapcsolja, ezáltal képes megkülönböztetni azt mások áruitól és szolgáltatásaitól. A megkülönböztető képesség a védjegybejelentés napját megelőzően, akár azt követően, de a lajstromozás napjáig megszerezhető.

A megkülönböztető képesség megszerzése a megjelölés huzamos, kiterjedt használata útján, széles körű reklámozással (televízió, rádió, internet, újságok, óriásplakátok) történhet. A bejelentési eljárásban vizsgálni kell, hogy a megjelölést a bejelentő rendszeresen, védjegyszerűen, a megkülönböztető képesség megszerzésére alkalmas módon használta-e, illetve azt is, hogy valóban kizárólag a bejelentő nevéhez kötődött-e a használat. Lényeges vizsgálandó körülmény az is, hogy a védjegyszerű használat az árujegyzékben szereplő áruk és szolgáltatások teljes köre, vagy csupán egy része viszonylatában állt-e fenn.

6.1. Bizonyítási teher

A Hivatal kizárólag a védjegy bejelentőjének kérelmére vizsgálja a megkülönböztető képesség megszerzését, annak elbírálása nem tartozik automatikusan a védjegy lajstromozása iránti eljárásban a hivatali vizsgálat körébe. Miután a Hivatal megállapította, hogy a megjelölés nem rendelkezik megkülönböztető képességgel, a bejelentőt terheli annak bizonyítása, hogy a megjelölés megszerezte a megkülönböztető képességet. Ha a bejelentő csupán hivatkozik a megkülönböztető képesség megszerzésére, de nem csatolja a megfelelő bizonyítékokat, a Hivatal hiánypótlásra hívja fel.

6.2. A vizsgálat során alkalmazandó szempontok

Az Európai Bíróság a C-108/97. és C-109/97. számú CHIEMSEE egyesített ügyekben részletesen kifejtette a földrajzi elnevezések védjegyként történő lajstromozásának feltételeit is, illetve azzal összefüggésben a megkülönböztető képesség megszerzésének vizsgálatánál alkalmazandó szempontokat.

Az Európai Bíróság ezen döntésének 49. és 51. pontjai szerint a megkülönböztető képesség megszerzésének vizsgálatakor releváns körülmény lehet:

- a megjelöléssel ellátott áru vagy szolgáltatás piaci részesedése;
- a megjelölés használatának intenzitása, földrajzi kiterjedése és időtartama;
- a használónak a megjelöléssel ellátott áru vagy szolgáltatás népszerűsítésére fordított kiadásai;
- a releváns fogyasztói körön belül azon fogyasztók aránya, akik a megjelölést a használóval azonosítják.

A bejelentőknek gondoskodniuk kell arról, hogy a benyújtott bizonyítékok a bejelentett megjelölés használatát igazolják, valamint, hogy egyértelműen meghatározzák a használat időpontját és a használat földrajzi területét. A benyújtott bizonyítéknak egyértelműnek és meggyőzőnek kell lennie.

A benyújtott bizonyítéknak igazolnia kell, hogy a megjelölés a lajstromozás napját megelőzően használat révén megkülönböztető képességet szerzett.

A megkülönböztető képesség megszerzését mindig a szóban forgó árukra és szolgáltatásokra tekintettel kell értékelni. Következésképpen a bejelentő bizonyítékainak igazolnia kell a kapcsolatot a megjelölés és a bejelentett megjelöléssel érintett áruk és szolgáltatások között, megállapítva, hogy az érintett személyek csoportja vagy legalább annak jelentős része a megjelölés miatt meghatározott vállalkozástól származóknak tekinti az árukat és szolgáltatásokat [C-108/97 & C-109/97, CHIEMSEE egyesített ügyekben hozott ítélet 49. pont].

A megkülönböztető képesség megszerzését mindig a szóban forgó áruk vagy szolgáltatások csoportja tekintetében az átlagos fogyasztó szemszögéből kell értékelni.

A megkülönböztető képesség megszerzését a bejelentett megjelölés tekintetében kell bizonyítani. A bizonyítéknak a megjelölés tényleges használatára vonatkozó példákat kell tartalmaznia (brosúrák, csomagolás stb.).

A más védjegyekkel együtt használt megjelölés szerzett megkülönböztető képessége igazolható, feltéve, hogy az érintett fogyasztó a szóban forgó megjelöléshez azonosítási funkciót rendel hozzá [C-353/03, Have a break ügy]. Függetlenül attól, hogy a bejelentett megjelölés használata valamely lajstromozott védjegy részeként vagy pedig azzal összefüggésben történik, a bejelentőnek a megjelölés lajstromozásához bizonyítania kell, hogy a bejelentett megjelölés – szemben minden más védjeggyel, amely szintén jelen lehet – önmagában is alkalmas az áruknak, mint valamely adott vállalkozástól származóknak a jelölésére [C-215/14, Nestlé KIT KAT, § 66].

A bizonyítéknak meg kell jelölnie a használat kezdő időpontját és a használat folytonosságát is igazolnia kell, vagy meg kell jelölnie, hogy a használat időtartama során miért történtek kimaradások.

Valamely dokumentum bizonyító erejének értékelése során figyelembe kell venni annak hitelességét. Szükséges továbbá figyelembe venni azt a személyt, akitől a dokumentum származik, a körülményeket, amelyek között a dokumentum létrejött, valamint a dokumentum címzettjét.

A Hivatalnak a benyújtott bizonyítékokat átfogóan kell értékelnie [C-108/97 & C-109/97, CHIEMSEE egyesített ügyekben hozott ítélet 49. pont].

6.3. A benyújtható bizonyítékok

A megkülönböztető képesség megszerzésének igazolására alkalmas bizonyítékok például:

- az értékesítési prospektusok;
- katalógusok;
- árlisták;
- számlák;
- éves beszámolók;
- bevételadatok;
- reklámozásra fordított kiadásokat igazoló adatok és beszámolók;
- hirdetések (sajtótermékekből kivágott hirdetések, óriásplakátok, tévéreklámok) az intenzitásra és a hatókörükre vonatkozó adatokkal együtt, illetve
- az ügyfél- és/vagy piaci felmérések;
- szakmai szervezetek nyilatkozatai;
- eskü alatt tett nyilatkozatok.

A lista nem teljeskörű, csak útmutatásként szolgál a bejelentőknek.

A megkülönböztető képesség megszerzésének eredményes igazolásához a bejelentő által csatolt bizonyítékoknak a következőket kell tartalmaznia: a megjelölést a bejelentett formában, a bejelentő nevét, a bizonyíték keletkezésének dátumát, az érintett áruk és szolgáltatások megjelölését, a megjelölés-használat intenzitását alátámasztó adatokat (pl. értékesítés, forgalmazás mennyisége, honlap látogatottsági adatai stb.). Fontos kiemelni, hogy a megkülönböztető képesség megszerzését eredményező használatot a bejelentőnek személyesen kell megvalósítania, a bejelentő engedélye alapján más személy által megvalósított használat nem eredményezi a megkülönböztető képesség megszerzését [lásd az M1202997 számú „SZŰZTEA” ügyben született bírósági döntést (3.Pk.20.629/2013/4)].

6.4. Példák a Hivatal gyakorlatából

A bejelentő a „BUDAPESTRUN” szóösszetétel megjelölés lajstromozását kérte a 41. osztályba tartozó futóversenyek, futással kapcsolatos szolgáltatások vonatkozásában. A Vt. 2. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Hivatal azt állapította meg, hogy a megjelölés nem rendelkezik megkülönböztető képességgel. A „BUDAPEST” szó Magyarország fővárosát jelöli, ez az árujegyzékbe tartozó szolgáltatások földrajzi származását, a szolgáltatás nyújtásának helyét határozza meg. A „RUN” angol szó, fut, szalad, rohan jelentéssel bír, ezzel az átlagfogyasztók is tisztában vannak, a szolgáltatás fajtájára utal, vagyis arra, hogy milyen jellegű sportverseny kerül megrendezésre. A szóösszetétel nem rendelkezik olyan egyéb elemmel, ábrával vagy jellegzetes írásmóddal, amely alkalmassá tenné arra, hogy a bejelentő szolgáltatásait megkülönböztesse más cégek hasonló szolgáltatásaitól. A Vt. 2. § (3) bekezdésére utalva a Hivatal kifejtette, hogy nem állapítható meg a bejelentő által csatolt iratokból, hogy a megjelölést a bejelentést megelőzően széles körben, hosszú ideig, intenzíven használta volna, ennek következtében az sem állapítható meg, hogy a releváns fogyasztó a megjelölést a bejelentőhöz kötné vagy vele azonosítaná [M1702345]. A bejelentő a hivatali határozat megváltoztatását kérte a Fővárosi Törvényszéktől. A Törvényszék a megváltoztatási kérelmet elutasította. A Törvényszék egyetértett a Hivatal álláspontjával a megjelölés leíró jellegét illetően, továbbá osztotta a megkülönböztető képesség megszerzésének hiányával kapcsolatos okfejtést is. A bírósági döntés szerint a Hivatal előtt csatolt bizonyítékokon további elemekkel (ábrával, színnel, jelmondattal) kiegészítve jelenik meg a bejelentett megjelölés, azokon nem kizárólag a „BUDAPESTRUN” szómegjelölés szerepel, így nem állapítható meg, hogy a megjelölést 2017 júliusát megelőzően olyan mértékben használta volna a bejelentő, hogy az megszerezte volna a megkülönböztető képességet [1.Pk.23.415/2018/6.].

Sikerült a bejelentőnek a megkülönböztető képesség megszerzését igazolnia újságok tekintetében a „MAGYAR HÍRLAP” megjelölés vonatkozásában, illetve vodka termékek tekintetében az „ABSOLUT” megjelölés esetében [M0102783 és A143494]. Mindkét megjelölés alapvetően csak a termék fajtáját, illetve jellemzőjét jelöli, azonban a becsatolt bizonyítékok által igazolt, évtizedeken keresztül történő folyamatos használat eredményeképpen a megjelölések védjegyként rögzültek a fogyasztók tudatában.

Fontos kiemelni, hogy a színmegjelölések általában csak a megkülönböztető képesség megszerzésének igazolása esetén részesülhetnek oltalomban. Itt kell említést tenni a Kraft cég színvédjegyéről, a köznyelvben „MILKA lila”-ként ismert színről, amely egy jellegzetes lila színárnyalat vonatkozásában szerezte meg a megkülönböztető képességet, illetve a SHELL üzemanyagtöltő állomások jellegzetes színmegjelöléséről, a „SHELL-sárgáról”.

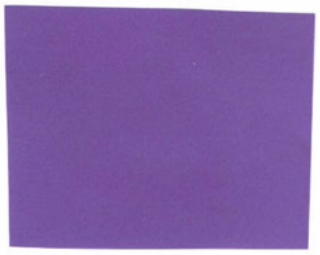

[00031336]

[M9803244]

A „JÁRMŰPIAC.COM” szómegjelölés lajstromozását kérték a 35. osztályba tartozó „reklámozás (főként jármű reklám); kereskedelmi ügyletek járművekkel és alkatrészekkel kapcsolatban”, a 38. osztály betűrend szerinti jegyzékében szereplő valamennyi szolgáltatás, valamint a 41. osztályba tartozó „szórakoztatás” szolgáltatások tekintetében. A Hivatal a védjegybejelentést a 35. osztály tekintetében elutasította, ugyanis megállapítható volt, hogy a megjelölés egyértelműen egy olyan internetes oldalra utal, amely járművek értékesítésével és az azokhoz kapcsolódó szolgáltatásokkal foglalkozik. A megkülönböztető képesség megszerzésére vonatkozó bizonyítékokat értékelve a Hivatal megállapította, hogy azokon a bejelentő nem abban a formában használja a megjelölést, amely a bejelentési napon benyújtott védjegybejelentésben szerepel, nem állapítható meg továbbá, hogy a fogyasztók a megjelölésre védjegyként tekintenek, s annak láttán a bejelentőre asszociálnak. Mindezek alapján a Hivatal arra a következtetésre jutott, hogy a lajstromozni kért megjelölés a 35. osztályban igényelt szolgáltatások tekintetében védjegyként nem lajstromozható, míg a 38. és 41. osztályokban felsorolt szolgáltatások tekintetében alkalmas lehet a védjegykénti lajstromozásra. A Fővárosi Törvényszék a bejelentő megváltoztatási kérelmét elutasította. Indokolásában rámutatott arra, hogy a 35. osztályban lévő szolgáltatások igénybe vevője a legáltalánosabb értelemben vett átlagfogyasztó, és a megkülönböztető képesség megszerzéséhez olyan mértékű, intenzitású és földrajzi kiterjedtségű használat szükséges, amely biztosítja, hogy lényegében a teljes magyar lakosságszámmal összemérhető számosságú releváns fogyasztói kör jelentősebb része tekintse úgy a megjelölést, mint amely egy meghatározott vállalkozást azonosít. A bíróság álláspontja szerint ilyen intenzitású használat a csatolt bizonyítékokból nem volt megállapítható [M1402804].

A bal oldalon látható színes ábrás megjelölés védjegykénti lajstromozását kérték a 29. és 30. osztályba sorolt áruk körében. A Hivatal a védjegybejelentést elutasította, mivel úgy értékelte, hogy az egy általánosan használt, élelmiszerekkel kapcsolatos színes ábra, melyen a fonott kosár és a zöld növényekből álló háttér alig látható, továbbá a nagy területet kitöltő, piros színű, élelmiszerek csomagolására elterjedten alkalmazott tasakot ábrázoló elem nem rendelkezik megkülönböztető képességgel. A megjelölés így egy olyan általánosan használt színes termékcsomagolás ábrája, amelyet az árujegyzékben szereplő árucikkek tekintetében több piaci szereplő alkalmaz, és amely semmilyen szöveget nem tartalmaz. A megkülönböztető képesség megszerzése tekintetében benyújtott bizonyítékokat értékelve a Hivatal megállapította, hogy

a fotók a „DELIKÁT” termékeket és csomagolásukat ábrázolják, ebből pedig arra a következtetésre jutott, hogy a bejelentő a színes ábrát a forgalomban nem használta, arról bizonyítékot egyáltalán nem tudott szolgáltatni, így nem bizonyította, hogy a megjelölés a fogyasztók tudatában védjegyként rögzült és ezáltal hozzá kapcsolódik. A Fővárosi Törvényszék osztotta a Hivatal álláspontját és a megváltoztatási kérelmet elutasította. A Fővárosi Ítélőtábla azonban nem találta fennállónak a Vt. 2. § (2) bekezdése a) pontjának utolsó fordulatában meghatározott okot, ezért a végzést megváltoztatta és a Hivatalt a lajstromozási eljárás folytatására utasította. Álláspontja szerint jelen ügyben annak van relevanciája, hogy az árujegyzékkel érintett élelmiszerek, fűszerek körében mennyiben tekinthető állandóan és szokásosan alkalmazottnak a megjelölés. Kérdéses ugyanis, hogy az élelmiszeriparban tevékenykedő többi gyártó és kereskedő a termékeinek egyedi jelzésére szokásosan használja-e a domináns piros hátteret, két szélén a zöldségeket megjelenítő sávokkal, mindezt egy fonott kosárba állítva. A bejelentő által csatolt, áruházi polcokat mutató színes fényképfelvételeken jól látható az, hogy az egyes gyártók egymástól jól elkülöníthető, egyedi külső megjelenéssel látják el saját termékeiket a termék neveként funkcionáló megjelölések mellett. Megállapítható tehát, hogy a versenytársak nem alkalmazzák szokásosan a megjelölésre jellemző ábrás kombinációt és színeket áruik jelölésére, így a fogyasztó a tévedés veszélye nélkül meg tudja egymástól és a bejelentésben látható megjelöléstől különböztetni. Ebből pedig az következik, hogy a bejelentett megjelölés rendelkezik magában rejlő, belső megkülönböztető képességgel. Erre tekintettel a használat révén megszerzett megkülönböztető képességet a másodfokú bíróság már nem vizsgálta [M1303773].

7. ALAPVETŐEN MŰSZAKI FUNKCIÓJÚ, LÉNYEGES ÉRTÉKET HORDOZÓ VAGY AZ ÁRUK JELLEGÉBŐL EREDŐ FORMÁK VAGY EGYÉB JELLEMZŐK

A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha kizárólag:

- olyan formából vagy egyéb jellemzőből áll, amely az áru jellegéből következik;
- az áru olyan formájából vagy egyéb jellemzőjéből áll, amely a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges, vagy
- olyan formából vagy egyéb jellemzőből áll, amely lényeges értéket ad az áruhoz [Vt. 2. § (2) bek. d) pont].

A formákkal kapcsolatban a Vt. 2. § (2) bekezdés d) pontjában követett célkitűzés mind a három okot illetően azonos: a védjegy által biztosított kizárólagos és állandó jogok tekintetében annak elkerülése, hogy az egyéb szellemi tulajdonjogok (például szabadalmak vagy formatervezési minták) jogalkotó által korlátozott időszakban megállapított időtartamának határozatlan időre való kiterjesztését szolgálják [C-205/13. számú, „Tripp Trapp” állítható gyerekszék ügyben előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában hozott ítélet, 19-20. pontok].

Az iparjogvédelmi jogintézmények jellegüknél fogva egymást hasznosan egészítik ki, azonban egyik iparjogvédelmi jogintézmény sem szolgálhat arra, hogy a más oltalmi körbe tartozó, vagy a már közkinccsé vált megoldásokra más formában, kizárólagos jogot biztosítson, ezáltal a jogszerző ismét monopolhelyzetbe kerüljön, ami alapján a versenytársakat elzárja attól, hogy az ilyen műszaki megoldáson alapuló termékeket hasznosítsák. A védjegyjognak nem lehet olyan szerepe, olyan társadalmi rendeltetése, amely arra irányul, hogy a védjegyoltalom eszközeivel a szabadalmi, használatiminta-oltalmi, formatervezési-mintaoltalmi – időben korlátozott – monopólium lejártával, azt ismételten felélesztve, további korlátlan időre szóló kizárólagosságot biztosítson. A védjegyjog eszközeinek ilyen célzatú felhasználása ellentétes lenne a jogalkotó céljával, az egész jogintézmény társadalmi rendeltetésével, jellegével, és indokolatlanul korlátozná a piaci versenyt.

A kizáró ok alkalmazása során fontos a „*kizárólag*" szó szerepe. Amennyiben a védjegy olyan egyedi formai jellemzőket is tartalmaz, amelyek önkényes kialakításuk révén megkülönböztető képességet is kölcsönöznek a megjelölésnek, úgy ez a kizáró ok nem alkalmazható. „Ellenkező esetben a szabály kollízióba kerülne a Vt. 1. § (2) bekezdésének d) pontjában foglalt azon lehetőséggel, hogy az áru formája védjegyként lajstromozható. Valamilyen funkciója, rendeltetése és jellege ugyanis minden árunak van – ez adja használati értékét –, így azonban a Vt. 2. § (2) bekezdésének d) pontja alapján lényegében minden áruforma kizárt volna a lajstromozásból, ami nyilvánvalóan nem volt a jogalkotó célja" [Fővárosi Bíróság Pk.630.755/2005/13.]

A Vt. 2. § (2) bekezdés d) pontja szerinti – korábban csak az áru formájára vonatkozó – feltétlen kizáró ok alkalmazási körét az új szabályozás kiterjeszti azokra a megjelölésekre is, amelyek kizárólag olyan *egyéb jellemzőből* állnak, amely az áru jellegéből következik, műszaki hatás eléréséhez szükséges, vagy amely lényeges értéket ad az áruhoz. Az *„egyéb jellemző"* kifejezés mindhárom alponthoz való hozzáillesztésével a védjegy fogalmából törölt grafikai ábrázolhatóság követelményének hiányát ellensúlyozza. Ez nem jelenti ugyanakkor azt, hogy a formán kívül csak azok a jellemzők eredményezhetik az érintett kizáró okok fennállását, amelyek grafikailag nem ábrázolhatóak – az „*egyéb jellemző*" alatt bármilyen olyan tulajdonságot érteni kell, amellyel kapcsolatban a kizáró okok értelmezhetőek.

7.1. A megjelölés kizárólag olyan formából vagy egyéb jellemzőből áll, amely az áru jellegéből következik

A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha kizárólag olyan formából vagy egyéb jellemzőből áll, amely az áru jellegéből következik [Vt. 2. § (2) bek. d) pont da) alpont].

Az „áru jellegéből következő forma" fogalma arra a formára vonatkozik, amely elválaszthatatlanul kapcsolódik az érintett áru jellegéhez, és amely így semmilyen lehetőséget nem ad a gyártó számára a személyes alakításra. Ez az értelmezés az alternatív formával nem

rendelkező árukra korlátozza a szóban forgó ok alkalmazását, vagyis a természetes árukra (ezen ok alkalmazásának klasszikus példája a „banánok tekintetében a banán formája" lajstromozásának kizárása), illetve az olyan termékekre, amelyek formai jellemzőire szabályok vonatkoznak (mint például egy rögbilabda jellemzői) [Főtanácsnok indítványa a C -205/13. sz. „Tripp Trapp" állítható gyerekszék az előzetes döntéshozatali eljárásban].

Ezen kizáró ok alkalmazása során figyelembe kell venni azt, hogy „az áru jellegéből következő forma" fogalmából az következik, hogy főszabály szerint az olyan formák esetében is meg kell tagadni a lajstromozást, amelyek alapvető jellemzői szorosan kapcsolódnak az áru fő funkciójához, illetve funkcióihoz [C-205/13. számú, „Tripp Trapp" állítható gyerekszék ügyben előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában hozott ítélet, 19-20. pontok].

A Vt. 2. § (2) bekezdés da) pontjába foglalt kizáró ok nem alkalmazható olyan forma védjegyként való lajstromozása esetén, amelyben egy másik, az áru fő funkciójához szorosan nem kapcsolódó – például díszítő vagy fantázia szülte – elem jelentős, illetve alapvető szerepet játszik [C-205/13. számú, „Tripp Trapp" állítható gyerekszék ügyben előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában hozott ítélet, 22. pont].

A Hivatal a fenti kizáró okba ütközőnek találta a jobb oldali megjelölést tartalmazó nemzetközi védjegybejelentést, amelynek árujegyzékébe a 30. osztályba sorolt „csokoládé desszertek" tartoztak. A védjegybejelentést elutasító döntésében a Hivatal megállapította, hogy a megjelölés olyan formát ábrázol, mely egyszerű és tipikus kialakításnak tekinthető csokoládé áruk tekintetében, míg a díszítésre használt cikkcakk vonalak szintén gyakran használt díszítő elemei az édességeknek. A Hivatal döntésében hivatkozott az Európai Bíróság Procter&Gamble v. OHIM (C-473/01 P és C-474-01-P) ügyekben hozott előzetes döntésére, miszerint minél inkább hasonlít egy oltalmazni kért térbeli forma az adott áru esetében tipikusan alkalmazott formához, annál nagyobb annak a valószínűsége, hogy a szóban forgó forma nem alkalmas a megkülönböztetésre. A kereskedelmi eredet jelzésének funkcióját csak az olyan védjegy töltheti be, amely jelentősen eltér az adott szektorban általában és szokásosan alkalmazottaktól.

7.2. A megjelölés kizárólag az áru olyan formájából vagy egyéb jellemzőjéből áll, amely a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges

A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha kizárólag az áru olyan formájából vagy egyéb jellemzőjéből áll, amely a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges [Vt. 2. § (2) bek. d) pont db) alpont].

A kizáró ok lényegében a technikai funkcionalitás kizártságának kérdéskörével foglalkozik. Fontos hangsúlyozni, hogy nem változtat a megjelölés kizártságán a védjegyoltalomból, ha az árunak vannak olyan – az érintett megjelölésben nem foglalt – jellemzői, amelyek szintén

szükségesek az azonosított műszaki hatás eléréséhez, de ahhoz a megjelölés jellemzői is hozzájárulnak, vagy abból szükségképpen következnek. A kizáró ok kiüresedne, és így nem tudná betölteni a rendeltetését, ha csak azokra a megjelölésekre vonatkozna, amelyek egy áru minden egyes technikai alkotóelemét tartalmazzák.

Ezen kizáró ok alkalmazásának feltételeire vonatkozóan az Európai Bírósági gyakorlat is ad eligazítást.

Egy megjelölés „kizárólag" akkor áll a műszaki hatás eléréséhez szükséges formából, ha az említett forma valamennyi alapvető jellemzője műszaki funkciót tölt be, és a műszaki funkciót be nem töltő, nem alapvető jellemzők e tekintetben irrelevánsak. Az a tény, hogy lehetnek ugyanolyan műszaki hatás elérését lehetővé tevő alternatív formák, amelyeknek más a mérete vagy a kivitelezése, önmagában nem zárja ki ennek a rendelkezésnek az alkalmazását. Hasonlóképpen, az önmagukban is működő különböző elemek ötvözése nem teszi a megjelölést lajstromozhatóvá. Egy vagy több kisebb önkényes elem jelenléte egy olyan térbeli védjegyben, amelynek valamennyi alapvető elemét azon műszaki megoldás szabja meg, amelynek e megjelölés a kifejeződése, nem befolyásolja azt a megállapítást, mely szerint az említett megjelölés kizárólag a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges formából áll. Továbbá az említett értelmezés, amennyiben feltételezi, hogy a fenti kizáró ok akkor alkalmazandó, ha valamely megjelölés alapvető jellemzőinek mindegyike funkcióval bír, az említett értelmezés biztosítja, hogy az ilyen megjelölés védjegyként történő lajstromozása nem tagadható meg e rendelkezés alapján, ha a szóban forgó forma jelentős, funkcióval nem bíró elemet is magában foglal, mint amilyen egy, az említett formában jelentős szerepet játszó díszítő vagy fantázia szülte elem [C-48/09 P, Lego kocka ügy, 51-58. pontok, a térbeli megjelölés a fenti bal oldali ábrán látható].

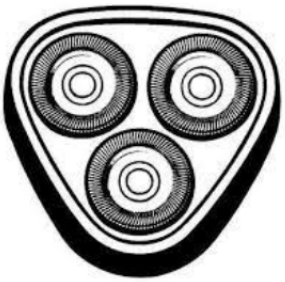

A bal oldali megjelöléssel kapcsolatos jogvita elbírálása során született meg az Európai Bíróságnak a C-299/99. számú PHILIPS/REMINGTON előzetes döntéshozatali ügyben hozott ítélete. A kérdéses védjegy egy villanyborotvát ábrázol, három darab, háromszög alakban elhelyezett rotáló körkéssel. A jogvita kapcsán az Európai Bíróság kifejtette: meg kell akadályozni, hogy a védjegyoltalom a jogosult számára monopolhelyzetet biztosítson olyan műszaki megoldásokra vagy az áru használati jellemzőire, amelyeket a fogyasztó a versenytársak áruinál is megtalálhat. A védjegy által biztosított oltalom nem terjedhet túl a megjelölések azon rendeltetésén, amely lehetővé teszi a versenytársak által kínált áruk vagy szolgáltatások más vállalkozás áruitól vagy szolgáltatásaitól való megkülönböztetését, és így nem akadályozhatja meg, hogy a versenytársak szabadon kínálhassák az említett műszaki megoldásokat vagy az említett használati jellemzőket tartalmazó árukat. A célzott műszaki hatás, ezáltal a lajstromozási akadály vagy a törlési ok akkor is fennáll, ha bizonyítottan vannak más formák is, amelyekkel ugyanaz a műszaki hatás elérhető. Az ilyen megjelöléseket

azért is ki kell zárni az oltalomból, mert nem engedhető meg, hogy bárki a védjegyjogot arra használja fel, hogy műszaki megoldásokra szerezzen vagy tartson fenn oltalmat.

A Hivatal a fent részletezett kizáró okba ütközőnek találta a jobb oldalon látható ábrás megjelölést tartalmazó védjegybejelentést, amelynek árujegyzékébe a 6. osztályba sorolt „Egyéb fémtermékek, amelyek nem tartoznak más osztályokba, így különösen iszapszűrő berendezések” tartoztak. A védjegybejelentést elutasító döntésében a Hivatal megállapította, hogy a megjelölés kizárólag olyan formai kialakításból áll, amely az iszapszűrő funkció ellátásához szükséges. A Fővárosi Törvényszék a Hivatal döntését helybenhagyó végzésében leszögezte, hogy az árujegyzékbe tartozó áruk célzott műszaki hatása az iszapszűrés. A megjelölés egy tartályformát ábrázol két be-, illetve kivezető és alul egy menetes csavarral zárható levezető nyílással. A szűrés olyan folyamat, amelyhez elengedhetetlenül szükséges a szűrendő anyag bevezetése, valamint a szűrt anyag és a kiszűrt üledék külön-külön történő eltávolítása. A bejelentett megjelölésben mindezek a funkcionalitásból adódó részletek maradéktalanul megjelennek. Az egyes alkatrészek színének, egymáshoz viszonyított arányának, a hengertest méretének pedig a bíróság nem tulajdonított egyediséget hordozó szerepet. A bíróság ugyanakkor – a Hivatallal ellentétben – ez esetben nem találta megállapíthatónak a fent részletezett kizáró okba való ütközést. Indokolásában rámutatott, önmagában az, hogy egy tárgy formája esetleg utal annak rendeltetésére, nem jelenti szükségképpen, hogy a tárgyat a rendeltetés feltüntetésére használják. A hivatali eljárás során nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy az átlagfogyasztók megítélése szerint a bejelentett megjelölés, mint térbeli forma és annak esetleges funkciója között olyan szoros és szükségszerű kapcsolat állna fenn, amely oda vezetne, hogy a forma jelentése maga a funkció [M1102761, 1.Pk.21.411/2012/3.].

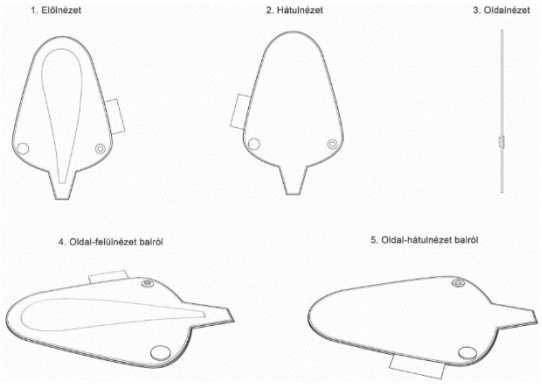

A bal oldalon látható megjelölés védjegykénti lajstromozását kérték az 5. osztályba tartozó „tisztasági betétek; intimbetétek” áru vonatkozásában. A Hivatal a védjegybejelentést elutasította, ugyanis a lajstromozni kért térbeli megjelölés egy olyan intimbetétet ábrázol több nézetből, amely a külső kialakításának (formájának) köszönhetően könnyen alkalmazkodik a női alsónemű alakjához és méretéhez, illetve a két patentnak köszönhetően megfelelően rögzíthető az alsóneműn úgy, hogy viselése közben nem mozdul el. Az intimbetétnek a megjelölésben szereplő formai kialakítása nélkülözhetetlenül szükséges a betét női fehérnemű alakjához történő illeszkedésének, illetve pontos rögzítésének a biztosítása érdekében, ezért megállapítható, hogy a megjelölés kizárólag olyan formából áll, amely az áru jellegéből következik, illetve az áru olyan formájából áll, amely a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges [M2001335].
A Fővárosi Törvényszék a Hivatal döntését helybenhagyta. Megállapította, hogy a bejelentők által hivatkozott homokóra és szárnyas kialakítású betétek általános használatú, de nem is az úgynevezett tanga alsóneműhöz illesztett betétek. Az említett ruhadarab érintett területén a szövet alakja alapvetően a megjelöléshez hasonlóan, háromszög alakú vízszintes tengely

mentén aszimmetrikus. A behajtott patentes szárnyakkal a megjelölésben leírt betét pontosan a tanga vonalát követi. Ahogyan a nedvszívó mag is ezen kialakítás mentén nem ovális vagy úgymond piskóta alakú, hanem fejre állított csepp forma, amely formát zárja körül a betét a nyúlványával együtt. A tárgyi megjelölésben szereplő intim betét egyrészt az adott testrészt kell, hogy befedje, ugyanakkor elvárás, hogy a mai divatos fehérneműből ne is látszon ki. Így adott a lehetőség, hogy a tanga alakját kövesse az adott helyen, ebből adódik az alap háromszög forma, függetlenül attól, hogy a háromszöget is lehet variábilisan ábrázolni. A fentiek értelmében a vizsgált feltétlen kizáró ok szempontjából közömbös, hogy ugyanazt a technológiai, műszaki eredményt más formával is el lehet érni, mert a versenytársak választását e tekintetben sem lehet korlátozni [3.Pk.20.528/2021/3.].

7.3. A megjelölés kizárólag olyan formából vagy egyéb jellemzőből áll, amely lényeges értéket ad az áruhoz

Ki van zárva a védjegyoltalomból a megjelölés akkor is, ha kizárólag olyan formából vagy egyéb jellemzőből áll, amely lényeges értéket ad az áruhoz [Vt. 2. § (2) bek. d) pont dc) alpont].

A fenti rendelkezés kizárja a forma lajstromozását, amennyiben az árunak a formájában megnyilvánuló esztétikai értékei olyan jelentősek, hogy a védjegy elsődleges funkciója, vagyis az, hogy meghatározott eredetre utaljon, veszít jelentőségéből. Ha ezzel szemben a szóban forgó áru kereskedelme kapcsán érintett személyek szempontjából az áru nem kizárólag az esztétikai formából áll, hanem e forma csupán egy „eleme" a termék egészének, amelynek használati értéke vagy célja más jellemzőkön nyugszik, akkor e forma lajstromozásának helyt lehet adni. Ezen értelmezés fényében a szóban forgó kizáró, illetve törlési ok mindenekelőtt a műtárgyakat és az alkalmazott művészetet érinti, valamint a kizárólag dekorációs funkcióval rendelkező árukat. Ezzel szemben nem zárja ki az olyan forma lajstromozását, amely a dekorációs funkció mellett más használati funkcióknak is megfelel, mint például egy szék vagy egy fotel [a főtanácsnok indítványa a C-205/13. sz. „Tripp Trapp" állítható gyerekszék az előzetes döntéshozatali eljárásban, 73-74. pontok].

A fenti kizáró okot úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés szerinti kizáró ok alkalmazható olyan megjelölésre, amely kizárólag olyan formából áll, amely több olyan jellemzővel bír, amelyek különböző jelentős értékeket kölcsönözhetnek az árunak. Az, ahogyan a célzott vásárlóközönség a formát észleli, a szóban forgó kizáró ok alkalmazhatóságának eldöntésénél csak az egyik értékelési elemnek minősül [C-205/13. számú, „Tripp Trapp" állítható gyerekszék ügyben előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában hozott ítélet, 36. pont].

Az áruk értékének felmérése során számításba jöhetnek még további olyan elemek, mint például az árukategória jellege, az adott forma vagy egyéb jellemző művészi értéke, a formának az érintett piacon általában fellelhető többi formához képest sajátos jellege, a hasonló árukhoz viszonyított feltűnő árkülönbség, illetve az olyan reklámstratégia kidolgozása, amely elsősorban a szóban forgó áru esztétikai jellemzőit helyezi előtérbe [C-

205/13. számú, „Tripp Trapp” állítható gyerekszék ügyben előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában hozott ítélet, 35. pont].

Egy példa az Európai Bíróság gyakorlatából:

A hangszórókon kívül a 9. osztályba tartozó, akusztikai jelek vételére, feldolgozására, ismétlésére, szabályozására vagy elosztására szolgáló elektromos és elektronikus készülékek és eszközök és a 20. osztályba tartozó hifitornyok vonatkozásában az Európai Bíróság megállapította, hogy a bal oldalon látható lajstromoztatni kívánt forma az említett áru értékének a lényegét hordozza. Az Európai Bíróság álláspontja szerint az árverési értékesítésre és a használt áruk értékesítésére vonatkozó internetes oldalak kivonataiból kitűnik, hogy e forma esztétikai jellemzői elsődlegesen ki vannak emelve, és ezt a formát a zene megjelenítésének egyfajta tiszta, karcsú és időtlen szobraként észlelik, amely észlelés e formát az értékesítés reklámozása érveként lényeges tényezővé avatja [T-508/08. számú, Hangszóró ügy].

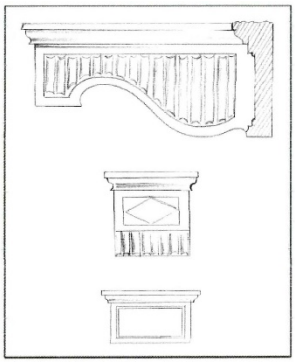

E kizáró ok alapján utasította el a Hivatal a jobb oldalon látható ábrás megjelölésre vonatkozó bejelentést a 19. osztályba tartozó „építőelemek” termékek tekintetében. Elutasító határozatában a Hivatal kifejtette, hogy a bejelentett megjelölés kizárólag az árujegyzékben szereplő „építőelemek” áruk egyik típusának formai kialakítását jeleníti meg. Az építőelemek áruk értékét – egyebek mellett – azok megjelenése, külső kialakítása, díszítése, formája biztosítja, mivel a fogyasztók az építőelemeket elsősorban azok formai kialakítása, külső megjelenése miatt vásárolják meg. A termékek külső kialakítása, formai megjelenése jelentős mértékben meghatározza és befolyásolja a fogyasztók választását és döntéseit az építőelemek vásárlása során annak ellenére, hogy a fogyasztók adott esetben az építőelemek más tulajdonságait, jellemzőit is figyelembe veszik a termékek közötti választással kapcsolatos döntéseik meghozatalakor. A lajstromozni kért megjelölés az árujegyzék 19. osztályában megjelölt „építőelemek” áruk értékének a lényegét testesíti meg, tekintettel arra, hogy a megjelölést alkotó forma esztétikai értéke önmagában képes jelentős mértékben meghatározni az említett termékek kereskedelmi értékét és a fogyasztók vásárlás során hozott, a termékek közötti választást érintő döntéseit [M1801158].

8. A KÖZRENDBE VAGY KÖZERKÖLCSBE ÜTKÖZŐ MEGJELÖLÉSEK

A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha a közrendbe vagy a közerkölcsbe ütközik [Vt. 3. § (1) bek. a) pont].

A jogi értelemben vett közrend és közerkölcs fogalma európai uniós szinten nincs egységesen definiálva, ezért a két fogalom tartalma tagállamonként eltérő lehet.

Bár a megjelölés közrendbe, illetve közerkölcsbe ütközésére vonatkozó lajstromozási akadályok a Vt. ugyanazon bekezdésében kerültek szabályozásra, azok két különböző feltétlen kizáró okot képeznek. Előfordulhat ugyanakkor, hogy ugyanazon megjelölés egyidejűleg a közrendet és a közerkölcsöt is sérti (például, ha a bejelentett megjelölést egy önkényuralmi jelkép és egy trágár mondat kombinációja alkotja).

8.1. Közrendbe ütköző megjelölések

Bár a közrend fogalmát sem az európai uniós jogszabályok, sem a hazai jogi előírások nem határozzák meg, a Kúria jogértelmezése szerint a közrend magában foglalja az ország államberendezkedésének és jogrendszerének az alkotmányban meghatározott alapvető elveit és intézményeit, az ott meghatározott alapjogokat és kötelezettségeket, valamint azokat a feltétlen érvényesülést kívánó imperatív jellegű jogi normákat, amelyek közvetlenül védik az ország társadalmi-gazdasági rendjének alapjait [BH1997. 489.].

A közrend fogalma tehát a Vt. 3. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezés alkalmazásában tartalmilag jogrendszerünk alapvető intézményeit és elveit egyaránt magában foglalja. A Fővárosi Törvényszék ugyanakkor a hivatkozott feltétlen kizáró okot érintő, a „KÖZHÁLÓ” szóvédjegy törlésére irányuló eljárásban benyújtott megváltoztatási kérelem alapján hozott végzésében kiemelte, hogy önmagában az, hogy egy szó – amely az érintett ügyben egy elektronikus úton igénybe vehető kommunikációs rendszert takar – a jogszabályokban megjelenik, nem eredményezi automatikusan azt, hogy az a közrend részévé vált volna. A bíróság döntésében hangsúlyozta, a közrend a társadalmi együttélés jogilag szabályozott rendje, azon írott és íratlan jogi és erkölcsi normák összessége, amelyeknek egy adott társadalom tagjai rendszerint önként vetik alá magukat, és amelyek megvalósulását az állam szükség esetén kényszer útján is biztosítja [Fővárosi Törvényszék 1.Pk.20.828/2007/5.].

A hivatkozott feltétlen kizáró okkal összefüggésben a Fővárosi Törvényszék a „POLICE” szóvédjegy törlésére irányuló ügyben hozott döntésében rámutatott arra, hogy nem azt kell kimutatni, hogy a megjelölés használatának kizárólagossága közérdeket sértene, hanem azt, hogy a megjelölés implicite – közvetlen jelentésénél fogva, vagy az általa keltett egyértelmű és nyilvánvaló asszociáció okán – alkalmas arra, hogy a közrendbe ütközzön [Fővárosi Törvényszék 3.Pk.25.852/2013/3.].

A kialakult joggyakorlat értelmében közrendbe ütköznek például azok a megjelölések, amelyek önkényuralmi jelképet tartalmaznak.

A tiltott önkényuralmi jelképeket a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 335. §-a határozza meg. A hivatkozott jogszabályhely értelmében, aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vöröscsillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet a köznyugalom megzavarására alkalmas – különösen az önkényuralmi

rendszerek áldozatainak emberi méltóságát vagy kegyeleti jogát sértő – módon terjeszt, nagy nyilvánosság előtt használ vagy közszemlére tesz, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt elzárással büntetendő.

Az önkényuralmi jelképek használatának tilalmáról szóló szabály ellenére oltalomképesnek találta a Hivatal a „STELLA ARTOIS N.A" színes ábrás védjegyeket [M0205952 és M0205953]. A hivatkozott védjegyek a szóelem felett üres kialakításban vörös csillagot tartalmaznak védjegyelemként. A megjelölések érdemi vizsgálatánál megállapítást nyert, hogy a vörös csillag ebben az ábrázolásban nem minősül önkényuralmi jelkép szerinti használatnak, mivel az ábra dominánsnak nem tekinthető része egyáltalán nem mutat kapcsolatot az önkényuralmi jelképpel azonosított eszmével. A Hivatal a megjelölések oltalomképességét az árujegyzékre – a 32. áruosztályra – tekintettel vizsgálta. Ennek során megállapította, hogy az árujegyzékben szereplő italok, üdítőitalok csomagolásán szereplő címke – amelyen alig észrevehető helyen egy ötágú vörös csillag kerül feltüntetésre – esetében nem áll fenn annak a veszélye, hogy ezt a fogyasztók önkényuralmi jelképnek tekintik.

Bár a Vt. alapján a megjelölések oltalomképességének vizsgálatakor az árujegyzékben szereplő termékeket és szolgáltatásokat is figyelembe kell venni, a megjelöléseknek a közrendbe ütközés miatti oltalomból való kizártsága a legtöbb esetben nem függ az árujegyzéktől.

Megjegyzendő, hogy önmagában nem számít a megjelölést a védjegyoltalomból kizáró oknak, ha a megjelölés használata jogszabályba ütközne. Ennek alapvetően két oka van: egyrészt a védjegy lajstromozására irányuló eljárás természetével, az ebben az eljárásban a Hivatal által elvégzendő vizsgálattal kevéssé egyeztethető össze olyan kérdések elbírálása, amelyek a megjelölés potenciális vagy tényleges használatára vonatkozó – védjegyjogon kívüli – jogszabályi előírásokkal függnek össze; másrészt önmagában az a körülmény, hogy valamely megjelölés használata – védjegyjogon kívüli – jogszabályi korlátozás vagy tilalom alá esik, nem indokolja a megjelölés kizárását a védjegyoltalomból. Nem ellenőrizhető a védjegy lajstromozására szolgáló eljárás keretében a megjelölés használatát érintő olyan jogszabályi előírások betartása, amelyek a védjegyjogon, a Vt. szabályozási tárgykörén kívül esnek.

A megjelölés közrendbe ütközhet akkor is, ha alkalmas lehet a Btk. 334. §-a szerinti nemzeti jelkép megsértése bűncselekmény elkövetésére. Fontos azonban, hogy az olyan megjelölések,

amelyek kizárólag magyar nemzeti jelképet tartalmaznak vagy államokat, hatóságokat, nemzetközi kormányközi szervezeteket megillető, a PUE 6ter cikkében felsorolt jelzésekből állnak vagy ilyet tartalmaznak, elsősorban nem a Vt. 3. § (1) bekezdés a) pontja alapján, hanem a Vt. 3. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt feltétlen kizáró ok alapján vannak kizárva a védjegyoltalomból, illetve a vonatkozó jogszabályi előírások értelmében csak az illetékes hatóság hozzájárulásával részesíthetők védjegyoltalomban.

8.2. Közerkölcsbe ütköző megjelölések

Az erkölcs azoknak a szabályoknak, értékeknek, magatartási és cselekvési formáknak az összessége, amelyeket egy adott kultúra közössége általánosan jónak és helyesnek tart, ezáltal pedig azok betartását általános jelleggel megköveteli. Voltaképpen tehát az erkölcs nem más, mint az ajánlott viselkedésformáknak az összessége attól függetlenül, hogy azok írott normákban vagy a szokásjogban jelennek meg. A közerkölcs pedig azon viselkedési formáknak a gyűjtőfogalma, amelyeket az adott társadalom – jelen esetben a magyar – teljes egésze, de legalább is döntő többsége magára nézve nem csak kényszerből, de belső meggyőződésből is kötelező érvényűnek ismer el.

A közerkölcs életszerű, a társadalmi környezettől el nem rugaszkodó erkölcsi mércét jelent, nem valamilyen elvont és magas szintű erkölcsi követelményt. Fontos azonban, hogy a közerkölcs, mint a társadalom széles köre által elfogadott és követett erkölcsi normák összessége idővel változhat.

A közerkölcsbe ütköző megjelölések csoportjába tartoznak például azok, amelyek durva, bántó kifejezéseket, trágárságokat, obszcén ábrákat tartalmaznak, illetve amelyek erőteljes szexuális tartalmuk miatt sértik a közízlést. Ugyancsak sérti a közerkölcsöt az, amikor elismert és tisztelt történelmi személyiségek nevét kívánják védjegyként felhasználni úgy, hogy a védjeggyel ellátott termékek és a történelmi személyiség közötti kapcsolatteremtés visszatetszést kelt. Kiemelendő, hogy a „közerkölcs” fogalma nem azonos a „közízlés” fogalmával. Egy meghatározott személyi kör számára adott esetben ízléstelennek tartott megjelölés nem szükségképpen minősül egyúttal közerkölcsbe ütközőnek is. A közerkölcsbe ütközés megítélésénél figyelembe kell venni azt is, hogy az árujegyzékben szereplő áruk és szolgáltatások milyen fogyasztói kört céloznak meg (például, ha az árujegyzék által meghatározott releváns fogyasztói kör gyermekekből áll, indokolt szigorúbb mércét alkalmazni a közerkölcsbe ütközés megítélésekor).

A Hivatal a „FAKMETAL” szómegjelölésre vonatkozó védjegybejelentést a megjelölés közerkölcsbe ütközésére hivatkozva elutasította. Határozatában rámutatott arra, hogy a megjelölésben szereplő „fak” elem – kiejtése és a szóösszetételben elfoglalt helye miatt – a magyar átlagfogyasztók által is ismert, nemi aktusra utaló angol „fuck” szitokszó magyarosan írt változata. Attól, hogy a közerkölcsbe ütköző szót, szóösszetételt vagy kifejezést az adott nyelv helyesírási szabályaitól eltérően vagy hibásan írják le, nem hárul el a közerkölcsbe ütközésre vonatkozó kizáró ok, amennyiben az adott kifejezés a fogyasztók számára

egyértelműen ugyanazt a konkrét trágár, obszcén, sértő jelentéstartalmat közvetíti, amelyet az eredeti helyesírással is közvetítene. A magyar átlagfogyasztók az angol „fuck” szó jelentését ismerik, ezért a megjelölés „fak” eleméről – az azonos kiejtés miatt – az angol „fuck” szóra asszociálnak, és ezt az asszociációt növeli a megjelölés második, „metal” eleme is. Ennélfogva a bejelentett összetett szó a rockzene olyan keményebb műfajára utal, amely esetében köztudottan nem idegen a durva, obszcén, meghökkentő, polgárpukkasztó kifejezések használata [M1301014]. A Fővárosi Törvényszék megváltoztatási kérelmet elutasító határozatában kiemelte, hogy a szóösszetétel első tagja, a „FAK” hangzásánál, illetve a „METAL” szó előtti – a kifejezésnek jelzői minőséget kölcsönző – pozíciójánál fogva az átlagos fogyasztóban az angol „fuck” kifejezést idézi fel. Ezen asszociáció létrejöttét fokozza, hogy a kérelmező zenei stílusát kifejezni hivatott megjelöléssel jelzett szolgáltatás célcsoportja, a fiatalok jól ismerik az angol nyelvet. Mindazonáltal a „fuck” kifejezés jelentése az angol nyelvet kevésbé ismerő fogyasztók számára is ismert, hiszen a nyugati kultúrába mélyen beépült, emblematikus szitokszóról van szó. A bíróság rámutatott arra, hogy a Vt. 3. § (1) bekezdés a) pontja olyan abszolút kizáró ok, amely alól a törvény nem enged kivételt, különösen olyat, mint például a leíró megjelöléseknek a szerzett megkülönböztető képességen alapuló lajstromozhatósága. Így a szóban forgó lajstromozást gátló ok szempontjából közömbös, hogy a kérelmező a megjelölést milyen értelemben használja, illetve mennyire ismert és elismert ő maga vagy a bejelentett megjelölés a célcsoport körében. Ha ugyanis a megjelölés közerkölcsbe ütközése bizonyos, s ezt a „fak/fuck” kifejezés vulgaritása önmagában megalapozza, akkor ezen a tényen nem változtathat az olyan használat sem, amely egyébként a megjelölésnek megkülönböztető képességet biztosíthatna. A bíróság hangsúlyozta, értelemszerűen nem érinti a lajstromozni kért megjelölés közerkölcsbe ütközésének megítélését az a tény, hogy a „fak-„ vagy „fa(u)ck-„ a kérelmezőtől független cégek nevében is előfordul [Fővárosi Törvényszék 3.Pk.25.786/2013/8.].

A „BUDAPESTEROTIKA” színes ábrás megjelölésre vonatkozó védjegybejelentést elutasító hivatali, illetve a megváltoztatási kérelmet elutasító bírósági döntések egybehangzóan megállapították, hogy a megjelölés domináns eleme a „Budapesterotika” összetett szó. Az „erotika” szó értelmezése szubjektív, függ az észlelőtől, valamint attól, hogy mely szolgáltatásokkal kapcsolatban szeretnék feltüntetni. A bejelentett színes ábrás megjelölés szóeleme Magyarország fővárosát, Budapestet kapcsolja össze az erotika szóval, a 35. osztályban található szolgáltatások révén pedig ez a közvetlen kapcsolat alkalmas arra, hogy Magyarország fővárosát közerkölcsöt sértő módon tüntesse fel. A közerkölcsnek nincs általánosan elfogadott definíciója, mindig a konkrét esetre kell vetíteni, hogy mi tekinthető a közfelfogással, a jóérzéssel összeegyeztethetőnek. Ellentétes a jóízléssel az ország fővárosának a nemi vággyal való azonosítása, összekapcsolása, márpedig a szavak egyszerű egymáshoz kötéséből ez a tartalom is kiolvasható. Az ábrás kialakításban sem található olyan elem, amely alkalmas lenne arra, hogy kiküszöbölje a domináns összetett szó közerkölcsöt sértő jelentését az adott szolgáltatások tekintetében [M0900975, Fővárosi Törvényszék 1.Pk.20.239/2011/3., Fővárosi Ítélőtábla 8.Pkf.26.076/2011/3.].

Egy másik ügyben a bejelentő a „KAMIONOSOK ÉS KURVÁK” szóösszetétel megjelölés lajstromozását kérte a 35., 41. és a 43. osztályokba tartozó szolgáltatások tekintetében. A Hivatal a bejelentés vizsgálata során megállapította, hogy a megjelölés nem részesíthető védjegyoltalomban, mivel használata a közerkölcsbe ütközne. A bejelentő nyilatkozatában kifejtette, hogy a védjegybejelentéssel nem az volt a szándéka, hogy a közerkölcsöt sértse, a megjelölésben szereplő szavak pedig csak foglalkozási csoportokat határoznak meg. Rámutatott arra, hogy a megjelölés által érintett szakmával kapcsolatban sokat változott a közvélemény. A prostitúció ma már adóköteles, és így törvényileg elfogadott tevékenység, foglalkozás. Utalt arra, hogy magát a bejelentett megjelölést egy konkrét rendezvény címéül szeretné használni, nevezetesen egy speciális jelmezbál, farsangi bál elnevezésére, amelyen a férfiak kamionosokra jellemző ruházatba, míg a hölgyek „kacér” ruhába, jelmezbe öltözhetnek be. A Hivatal a bejelentő nyilatkozata ellenére megállapította, hogy a megjelölés nem oltalomképes, mivel az a köznapi érintkezésben pejoratív jelzőt és rendkívül vulgáris kifejezést tartalmaz, amelynek a nyilvánosság előtti használata kifejezetten visszatetszést kelt, ezáltal erkölcsileg erősen kifogásolható cselekedetnek minősül [M0903382].

Közerkölcsbe ütközőnek találta a Hivatal a „SZENT VÉR” színes ábrás megjelölést, amelynek oltalmát a védjegybejelentő a 33. osztályba sorolt „borok” áruk, valamint a 35. osztályba tartozó „borok forgalmazása”, illetve a 39. osztályban szereplő „borok palackozása” szolgáltatások tekintetében igényelte. A Hivatal a bejelentést elutasító határozatában megállapította, hogy a megjelölés domináns elemeként tartalmazza a „SZENT VÉR” vallási kifejezést, amely Magyarországon és Európában a keresztény hívők körében ereklyeként tisztelt fogalom. A hagyomány szerint a Golgotán fölfogták és áhítattal őrizték a Krisztus oldalából folyó szent vér egy részét. Az apostolok úgy értelmezték Jézus szavait, hogy a kenyér és a bor színe alatt valóságos testét és vérét adja áldozatul, vagyis a kenyér és a bor nem más, mint a megfeszített és feltámadt Jézus testének és vérének szentségi megjelenési formája. Így a Misebor az oltáriszentség (latinul Eukarisztia) része. A „SZENT VÉR” kifejezés tehát Jézus Krisztus vérének szimbolikus elnevezése. A szentmisén a bor a megszenteléssel a katolikus tanok szerint Krisztus vérévé válik. A bor a keresztény liturgia anyagaként felmagasztosul, nem egyszerű italként, hanem mintegy lelki gyógyszerként szerepel. A Hivatal megállapította, hogy a keresztény-katolikus vallásban a „SZENT VÉR” kifejezés egy olyan magasztos fogalmat jelöl, amelynek a kereskedelmi forgalomban árujelzőként nagy mennyiségben palackozott borokon történő használata az átlagfogyasztókban okkal visszatetszést, megbotránkoztatást kelthet. A grafikus elemekkel és a felirattal kialakított jelkép láttán az európai kultúrkörben élő magyar fogyasztók egy keresztény ereklyére asszociálhatnak, mivel a tudatukban él az ehhez a keresztény szimbólumhoz társított vallási tisztelet [M1200455].

A Hivatal a közerkölcsbe ütközésre hivatkozással utasította el továbbá a „STALINSKAYA” színes ábrás megjelölésre vonatkozó védjegybejelentést a 33., 35. és a 39. osztályokba sorolt áruk és szolgáltatások tekintetében. Határozatában megállapította, hogy a lajstromozni kért „STALINSKAYA” megjelölés a kommunista diktátor, Sztálin nevét domináns módon tartalmazza. Az ismert önkényuralmi

rendszerekre emlékeztető név a társadalom jelentős részének jogos érzékenységét sértheti még akkor is, ha azzal csak árut jelölnek, reklámoznak, és nem kapcsolódik hozzá közvetlenül politikai tartalom. Sztálin neve az SZKP vezetőjeként került a köztudatba, belpolitikai győzelmét követően brutális terrorrendszert hozott létre. Cselekedetei ezért nem tartoznak a társadalom által helyesnek, követendőnek ítélt emberi magatartások közé. A pluralista társadalmak velejárója a többféle erkölcsi megítélés, azonban a demokratikus társadalom feladata a közerkölcs védelme. A Hivatal döntésében megjegyezte, a bejelentő által hivatkozott korábbi, más országok hivatalai által lefolytatott eljárások során született döntések nem tekinthetők relevánsnak az ügy elbírálása szempontjából, az ugyanis nem mérvadó, hogy az érintett megjelölést más – adott esetben jelentősen eltérő történelmi múltra visszatekintő – országokban védjegyként lajstromozták. A Hivatal határozatában kihangsúlyozta, hogy a közerkölcsbe ütközést minden védjegybejelentés esetében egyedileg, a társadalmi és történelmi összefüggések függvényében kell megítélni [M1103957].
A Hivatal döntését a Fővárosi Törvényszék helyben hagyta. Döntésében a bíróság kiemelte, hogy a közerkölcsbe vagy közrendbe ütközés kérdése mindig egy adott ország szuverenitásának hatókörébe tartozik. Ezen kizáró oknál fokozottan érvényesül, hogy egy adott országbeli fogyasztók megítélése az irányadó az eltérő kulturális, történelmi háttér miatt. Adott történelmi eseményekhez kapcsolódóan egyes országokban fokozottabb lehet az érzékenység, míg más országok esetében kevésbé szenzitív lehet akár egy esemény, akár egy történelmi szereplő megítélése [Fővárosi Törvényszék 1.Pk.23.463/2012/5.].

A joggyakorlat értelmében valamely tragikus, a társadalom szélesebb körét érintő eseménnyel kapcsolatos megjelölés is közerkölcsbe ütközőnek minősülhet. A Hivatal elutasította a „Vörös Iszap” szóösszetétel megjelölés védjegykénti lajstromozására irányuló kérelmet, mivel megállapította, hogy a megjelölés – egyebek mellett – sérti a közerkölcsöt. Határozatában a Hivatal kifejtette, hogy a „vörös iszap” kifejezés kiemelkedően súlyos emberi és környezeti katasztrófára utal, ezért az ezen a néven gyártandó és forgalomba hozandó termékek, valamint e néven nyújtott szolgáltatások – vagyis ezen esemény anyagi gyarapodás céljából való ki-, illetve felhasználása – súlyosan sérti a közerkölcsöt, a közízlést, ezért a bejelentett megjelölés valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében közerkölcsbe ütközik [M1003051]. A megváltoztatási kérelem alapján eljárt Fővárosi Törvényszék teljes egészében osztotta a Hivatalnak a megjelölés közerkölcsbe ütközése körében hozott döntését. A bíróság rámutatott arra, hogy a „közerkölcsbe ütközés” tényállása nem kívánja meg a konkrét jogszabályba ütközést, tehát az érintett törvényhely akkor is alkalmazható, ha a közerkölcsi norma nem írott formában manifesztálódik. A bíróság döntésében hangsúlyozta, a közvélemény a védjegybejelentés árujegyzékében szereplő áruknak és szolgáltatásoknak (közfogyasztású és élvezeti jellegű élelmiszerek, italok, utazásszervezés stb.) a „Vörös Iszap” megjelölés alatti forgalmazását, ajánlását olyan, pusztán marketingfogásként értékelné, amely a közízlést, illetve a közerkölcsöt súlyosan sérti [Fővárosi Törvényszék 3.Pk.23.728/2011/6.]. A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Döntésében utalt arra, hogy a megjelölésnek a bejelentés időpontjában kell megfelelnie a lajstromozási feltételeknek. Hozzátette, a „Vörös Iszap” szókapcsolatra a vörösiszap áradással járó ipari-természeti katasztrófa után három nappal bejelentett védjegyoltalmi igény nem illeszkedik az általánosan

elfogadott társadalmi elvárásokhoz, hanem éppen ellenkezőleg, visszatetszést kelthet [Fővárosi Ítélőtábla 8.Pkf.25.658/2012/6.].

A Hivatal a közerkölcsbe ütközésre hivatkozással utasította el továbbá a „NE BÁNTSD A MAGYART, MERT PÓRUL JÁRSZ!" színes ábrás megjelölésre vonatkozó védjegybejelentést a 16., 24., 25. és 41. osztályba sorolt áruk és szolgáltatások tekintetében. Határozatában megállapította, hogy a bejelentett ábrás megjelölés olyan bántó, durva felszólítást, fenyegetést tartalmaz, melynek ábrás része egy emberi koponyából (halálfej) és a keresztbe rakott lábszárcsontot jelképező fegyverek rajzos ábrájából áll. Az ábra szöveges része a magyar nyelvet beszélők számára egyértelműen közvetíti ezt a fenyegető tartalmat, az ábrás elem pedig közismert és nyelvtudástól függetlenül is érthető. A halálfej a halára, a múlandóságra utalhat, de figyelmeztető jelzés is lehet, ha valami halálos veszélyt rejt magában (pld. mérgező anyagoknál). Az ábrával kombinált szóbeli megjelölés láttán a fogyasztók egy durva felszólítással, fenyegetéssel szembesülnek, amely a társadalom többségének rosszallását válthatja ki, felnőtt fogyasztók esetében visszatetszést kelthet, gyerekek esetében akár ijedséget, félelmet is okozhat. A Hivatal döntését a Fővárosi Törvényszék helybenhagyta [M1802169 és 1.Pk.20.670/2020.3.].

9. A MEGTÉVESZTÉSRE ALKALMAS MEGJELÖLÉSEK

A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha alkalmas a fogyasztók megtévesztésére, különösen az áru, illetve a szolgáltatás fajtája, minősége, földrajzi származása vagy egyéb tulajdonsága tekintetében [Vt. 3. § (1) bek. b) pont].

A kizáró ok új megfogalmazása egyfelől az Új Védjegyjogi Irányelv 4. cikk (1) bekezdés g) pontjában foglalt szövegnek való pontosabb megfelelést célozza, másfelől pedig azt, hogy a fogyasztók megtévesztésére alkalmas megjelölések lajstromozási tilalmával kapcsolatban jelenleg is érvényesülő joggyakorlat a törvény szövegében is egyértelműen tükröződjön. A módosítás eredményeképpen a Vt. csupán példálózó jelleggel – de a korábbi szabályozással azonos módon – sorolja fel a megtévesztés lehetséges eseteit, így a hivatkozott kizáró ok alkalmazhatatlanságára a törvényben felsorolt eseteken kívüli okból (pl. személynevekre vagy időpontokra vonatkozóan) megtévesztő megjelölések esetében már nem lehet hivatkozni.

Megtévesztésre alkalmas a megjelölés akkor, ha olyan információt vagy utalást tartalmaz, amely – a megjelölésnek, illetve a megjelölés bármely elemének és az árujegyzéknek, esetleg a bejelentő személyének/állampolgárságának/székhelyének, illetve a védjegy típusának az összevetése alapján – nem felel meg a valóságnak, és ezáltal a fogyasztókat a védjeggyel ellátott áru és szolgáltatás származása vagy egyéb tulajdonsága tekintetében téves következtetésre vezetheti, tévedésbe ejtheti.

9.1. A megjelölés megtévesztésre alkalmasságának vizsgálatakor irányadó szempontok

A fogyasztók megtévesztésére alkalmasság vizsgálata védjegyjogi szempontból kizárólag a védjegyben szereplő megjelölésből és az árujegyzékből kiindulva vizsgálható. Fontos kiemelni, hogy a Hivatalnak nem tartozik a hatáskörébe a már lajstromozott védjegyek piaci megjelenés során történő tényleges használatának ellenőrzése. Előfordulhat azonban, hogy az árujelzővel ellátott termékek forgalmazásában beállt változások is jelentőséggel bírnak a tárgyalt kizáró ok szempontjából.

Lényeges szempont, hogy a Vt. 3. § (1) bekezdés b) pontja az „alkalmas a fogyasztók megtévesztésére" kifejezést használja, amelyből egyértelműen következik, hogy a hivatkozott feltétlen kizáró ok nem csupán a fogyasztó tévedésének tényleges megtörténte esetén alkalmazható, hanem akkor is, ha a megtévesztés veszélye felmerül. Ez a veszély azonban a hivatali, bírósági és európai bírósági gyakorlat alapján kellően komoly kell, hogy legyen. A megjelölés által közvetített üzenetnek kellően világosnak és pontosnak kell lennie ahhoz, hogy a megtévesztés reális veszélye felmerüljön. Amennyiben például a vizsgált árujelző nem konkrét termék- vagy szolgáltatásfajtát tartalmaz, csupán utal annak jellegére, a megtévesztés kockázata nem számottevő.

A megjelölés megtévesztésre alkalmasságának vizsgálatakor is irányadó az a védjegyjogi alapelv, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó ismeretanyagát, ítélőképességét kell alapul venni (ld. többek között az Európai Bíróság által a C-210/96. számú Gut Springenheide & Tusky előzetes döntéshozatali ügyben hozott ítéletének 31. pontját és a C-53/01-C-55/01. számú Linde & Others előzetes döntéshozatali eljárás során hozott ítéletének 41. pontját). Mindazonáltal nem tagadható, hogy bizonyos áru- és szolgáltatási fajták esetén a fogyasztók vásárlási szokásai, és ezáltal figyelmi szintje is eltérő lehet. Más jelentőséggel mérlegeljük a vásárlást például a gyorsan forgó élelmiszerek, illetve elektronikai vagy luxuscikkek esetén. Azon árukörök esetében, ahol a fogyasztói figyelem szokásosan alacsonyabb szintű, a megtévesztés nagyobb eséllyel fordulhat elő. Jelentőséggel bír továbbá az a körülmény is, hogy a megtévesztés jellege képes-e a fogyasztó ügyleti döntésének befolyásolására.

A 214 980 számon a 29. és 30. osztályok tekintetében lajstromozott „Gombóc Góliát" szóösszetétel megjelölés például utalhat ugyan az áru megjelenési formájára (gombóc) és méretére (Góliát), azonban a fogyasztó választásakor minden bizonnyal nem a termék megjelenési alakja vagy mérete a döntő szempont, sokkal inkább mérlegeli a fogyasztó a különböző élelmiszerek összetételét, minőségét, lejárati idejét, ebből következően a megjelölés nem csak a nagyméretű, gömb alakú áruk tekintetében részesülhetett védjegyoltalomban [M1402001].

Hangsúlyozni kell továbbá, hogy a fogyasztók megtévesztése mint kizáró ok általában az olyan megjelölésekkel kapcsolatban merülhet fel, amelyeknél vagy a megjelölés vagy az árujegyzék a termék valamilyen speciális származására, fajtájára vagy minőségére utal, illetve ahol a

megjelöléshez valamilyen pozitív fogyasztói előítélet, várakozás kapcsolódik, amit a védjeggyel ellátott termék vagy a szolgáltatás nem igazol [a Kúria LB-H-PJ-2007-71. számon publikált „KECSKEMÉTI” polgári ügyben hozott döntése].

Nem eredményezi a fogyasztók megtévesztését a megjelölésben foglalt olyan információ vagy utalás, amelyet a fogyasztók nem tekintenek valóságos információnak a védjeggyel ellátott áru valamely jellemzője tekintetében. Például a „RED BULL SZÁRNYAKAT AD” megjelölés nyilvánvalóan nem szó szerint értendő.

9.2. Megtévesztés az áru fajtája vagy a szolgáltatás fajtája tekintetében

Az áru fajtája szempontjából történő megtévesztés a gyakorlatban olyan esetekben merül fel, amikor a bejelentett megjelölés egy meghatározott termék fajtanevét is tartalmazza, konkrétan utal valamely árufajtára illetve annak ábrás kialakítása egy konkrét termékfajtát jelenít meg, ezáltal világosan és egyértelműen az adott árura utal, ám a megjelöléshez tartozó árujegyzékben nem ilyen áruk vagy nem csak ilyen áruk szerepelnek.

Erre példa a „Bravos Coffee” megjelölés olyan árujegyzékkel, amely a 29. és a 30. osztályba tartozó valamennyi árut felöleli. A megjelölés a „coffee” terméknév mellett felismerhetően tartalmazza a kávébab ábrázolását, így világosan és pontosan a kávéra mint árura utal, minden más termék vonatkozásában megtévesztő az áru fajtája szempontjából [M1501885].

Ehhez hasonló példa az, ahol a „LIPTON’S GREEN LABEL TEA” megjelöléshez olyan árujegyzék tartozott, amelyben a tea mellett a „kávé, kakaó és fűszerek” termékeket is feltüntették. A megjelölés csak „tea” termékekre volt oltalomképes [M9602276].

Az áruk fajtája tekintetében megvalósult a megtévesztés a „Pálinka Patika BELSŐLEG Szájon át történő alkalmazásra” színes térbeli alakzat esetében is, ezért a Hivatal a védjegybejelentést a 33. osztályba sorolt „pálinka” áruk tekintetében elutasította. A Fővárosi Törvényszék – a megváltoztatási kérelmet elutasító végzésében – kiemelte, hogy a lajstromozni kért megjelölés tárgya egy gyógyszeres üveg. A gyógyszertári készítmények ezen jellegzetes csomagolásán megszokott az alkalmazás módjáról szembetűnően tájékoztató gyógyszertári címke, amelyen az erre jellemző feliratok olvashatók jellegzetes figyelemfelkeltő piros színnel. A megjelölés szóelemei, színe és formavilága keltette összbenyomás egyértelműen a gyógyszerek világát idézi fel. Megkérdőjelezhetetlen érdek fűződik ahhoz, hogy a fogyasztók e kettőt ne keverjék össze egymással. A megjelölés tehát a szokásos mértékben tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagfogyasztó számára azt sugallja, hogy a jelzett áru gyógyszer. Ez azonban nyilvánvalóan nem igaz azokra az árukra, melyekre a Hivatal a védjegybejelentést elutasította; a pálinka legfeljebb a népi

humor szintjén értékelhető orvosságként, fogyasztásának célja és kockázata a gyógyszerek fogyasztásának céljától és kockázatától lényegesen különbözik [M1500110, 3.Pk.23.332/2015/5.].

Ugyancsak megvalósult a termék fajtája szempontjából történő megtévesztés az „F2 FULL FORCE NUTRITION" ábrás megjelölés esetében, amelyre a bejelentő az 5., 25., 29. és 35. osztályokba tartozó áruk és szolgáltatások tekintetében igényelt oltalmat. A Hivatal a védjegybejelentést az 5. áruosztályba tartozó „gyógyszerészeti és állatgyógyászati készítmények; egészségügyi készítmények gyógyászati használatra; tapaszok, kötszeranyagok; fogtömő anyagok és fogászati mintázó anyagok; fertőtlenítőszerek; kártékony állatok irtására szolgáló készítmények; gombaölő szerek (fungicidek), gyomirtó szerek (herbicidek)" áruk tekintetében a Vt. 3. § (1) bekezdés b) pontja alapján elutasította, ugyanis a megjelölés láttán a fogyasztó okkal feltételezheti, hogy a lajstromozni kért megjelölés egy táplálék-kiegészítőt vagy táplálkozással összefüggő terméket jelöl [M1403742]. A Fővárosi Törvényszék – a megváltoztatási kérelmet elutasító végzésében – kiemelte, hogy a megtévesztés lehetőségének értékelésekor nem annak van jelentősége, hogy az átlagfogyasztó a táplálékok és az ettől eltérő, vagy ezzel kifejezetten ellentétes rendeltetésű gyógyszerek, vegyszerek között általában különbséget tud-e tenni (ez nem is kétséges), hanem annak, hogy az áru kiválasztásának vagy felhasználásának szokásos körülményei között felmerülhet-e annak lehetősége, hogy az áru jellegét, rendeltetését a védjegy információi alapján ítéli meg [3.Pk.23.512/2015/4.].

Nem valósult meg az áruk fajtája szempontjából történő megtévesztés a „Gelarto Rosa" megjelölés esetében, amelyre a bejelentő – egyebek mellett – a 30. osztály betűrend szerinti jegyzékében szereplő valamennyi áru tekintetében oltalmat igényelt. A Fővárosi Törvényszék megállapította, attól nem zárhatóak el a piac szereplői, hogy árujelzőiket úgy alakítsák ki, hogy azok az árukínálatból kiragadott, az árupalettát jól jellemző vagy emblematikusnak tekintett egy-egy árura vagy szolgáltatásukra utaljanak, feltéve, hogy ezt kellő megkülönböztető képességgel teszik. A Fővárosi Törvényszék az említett ügyben arra a következtetésre jutott, hogy a „Gelarto Rosa" gelato-ra, azaz fagylaltra utaló kifejezést tartalmazó megjelölés a teljes 30. osztály vonatkozásában oltalomképes. Tekintettel arra, hogy a fogyasztók a megjelölést észlelve inkább azt a következtetést vonják le, hogy az adott termék egy fagylaltot, avagy cukrásztermékeket is forgalmazó vendéglátótól vagy élelmiszereket előállító gyártótól származik [216 678, 3.Pk.23. 420/2014/4.].

Hasonló megállapításra jutott a Fővárosi Törvényszék a „Tisza Cipő" ügyben hozott végzésében. E szerint a tárgybeli megjelölés oltalomképes a 25. osztály teljes árukörére, mivel a cipők az emberi ruházat részét képezik, tágabb értelemben véve a cipők is ruházati termékek, vagyis a megjelölés és az árujegyzékben feltüntetett áruk között olyan fogalmi átfedés van, amely kizárja a ténybeli tévedés lehetőségét. Egy szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes

és körültekintő fogyasztóról ugyanis feltételezhető az a képesség, hogy az eltérő rendeltetésű, felhasználási jellemzőjű áruk között különbséget tud tenni, s attól még, hogy egy felsőruházati terméken a Tisza Cipő feliratot látja, ne gondolja azt, hogy az áru lábbeliként funkcionál. A Törvényszék szerint a fogyasztók a megjelölést észlelve inkább azt a következtetést vonják le, hogy a régről ismert cipőgyártó immár újabb árutípusokkal bővítette termékskáláját [M1204016, 3.Pk.20. 422/2014/3.].

Nem találta megtévesztésre alkalmasnak a Hivatal az „ENGLISH GARDEN" szóösszetételt, amelyre a 25. osztályba sorolt „ruházati cikkek, cipők, kalapáruk", a 35. osztályban szereplő „reklámozás, kereskedelmi ügyletek", valamint a 41. osztályba tartozó „nevelés, szakmai képzés" áruk és szolgáltatások tekintetében igényelt a bejelentő oltalmat. Tekintettel arra, hogy az „angol kert" jelentésű megjelölés kizárólagos oltalmát attól koncepcionálisan különböző árukra és szolgáltatásokra kérte a bejelentő, a megtévesztés veszélye nem merült fel [M1300492].

A példákból látható, hogy mindig az eset összes körülményének figyelembevételével kell eldönteni, hogy a megjelölésben szereplő elnevezés kellően világosan és pontosan utal az árujegyzékben szereplő valamely termékre, ezáltal fennáll a megtévesztés reális veszélye, avagy az csupán az árukínálatból kiragadott, az árupalettát jól jellemezni képes vagy emblematikusnak tekintett egy-egy árura vagy szolgáltatásra utal.

9.3. Megtévesztés az áru vagy a szolgáltatás földrajzi származása tekintetében

A gyakorlatban legtöbbször az áru vagy a szolgáltatás földrajzi származása szerinti megtévesztés fordul elő. A bejelentők egy része olyan megjelölésekre kíván oltalmat szerezni, amely megjelölések szó- vagy ábrás elemei olyan földrajzi névre (ország, tartomány, megye, város, helység stb.) utalnak, amely területről származó termékek jó minőségükről vagy más előnyös tulajdonságukról ismertek.

A földrajzi származás tekintetében megtévesztésre alkalmas a megjelölés, ha közvetlenül vagy közvetve olyan földrajzi származásra utal, amely – figyelemmel az árujegyzékre – nem felel meg a valóságnak, és a megjelölésben szereplő földrajzi névhez olyan pozitív fogyasztói előítélet, várakozás kapcsolódik, amit a megjelöléssel ellátott termék vagy szolgáltatás nem igazol.

A földrajzi származás tekintetében történő megtévesztés vizsgálatakor az eset összes körülményeit vizsgálni kell. Így különös figyelmet kell fordítani az ismertség fokára, a kérdéses földrajzi elnevezés, az elnevezéssel megjelölt hely jellegzetességei, valamint a vonatkozó árukategória és a személyek meghatározó csoportja közötti kapcsolatra.

Közvetlen megtévesztésre alkalmasak lehetnek adott külföldi országok nevei, városnevei, vagy olyan elnevezések, amelyek alapján az átlagfogyasztó egy meghatározott országra, területre következtethet.

Megvalósult a földrajzi származás szempontjából való megtévesztés abban az esetben, amikor magyar bejelentő húsipari termékek vonatkozásában a „JARDIN DE PARIS" szóelemet tartalmazó megjelölésre kívánt oltalmat szerezni [M0005586].

Ugyancsak megvalósult a földrajzi származás szempontjából történő megtévesztés, amikor görög bejelentő dohánytermék vonatkozásában a „MONTANA" megjelölést kívánta saját javára lajstromoztatni [Fővárosi Törvényszék 3.Pk.28.130/1992/2.].

Közvetve megtévesztésre alkalmasnak minősülhet a megjelölés, ha valamely nem földrajzi jellegű eleméből az átlagfogyasztó egy meghatározott országra, területre következtethet, például LISZT FERENC, BARTÓK BÉLA nevéből az áru magyar származására.

Megvalósult a földrajzi származás szempontjából történő megtévesztés a „Vasuta Fröccs HUNGARIKUM PRÉMIUM TERMÉK" ábrás megjelölés esetében, amelyre a 33. osztályba sorolt „fröccsspriccer bor és szóda keverékkel" áruk és a 39. osztályba tartozó „szállítás, palackozási szolgáltatások" tekintetében igényelt a bejelentő oltalmat. A Hivatal a védjegybejelentést – a Vt. 3. § (1) bekezdés b) pontja alapján – elutasította, ugyanis megállapítást nyert, hogy az árujegyzék szűkítésének hiányában a megjelölés alkalmas a földrajzi származás tekintetében való megtévesztésre, mert a benne fellelhető „Hungarikum" szó alapján az árukat és szolgáltatásokat a fogyasztók magyar származásúnak vélhetik. Kiemelte a Hivatal azt is, hogy amennyiben a megjelöléssel ellátott termékek és szolgáltatások nem felelnek meg a hungarikum jogszabályban foglalt követelményeknek, úgy a megtévesztés a minőség tekintetében is fennállhat, ugyanis a fröccs nem része a Hungarikum Bizottság által hungarikummá nyilvánított nemzeti értékek gyűjteményének. Következésképpen az ezzel kapcsolatos szállítási és palackozási szolgáltatásokkal összefüggésben sem lajstromozható a „Hungarikum" kifejezés. A bejelentő által csatolt tanúsítványt a Hivatal nem találta alkalmasnak a lajstromozási akadály kiküszöbölésére, mivel az azt kiállító Premium Hungaricum Egyesület egy civil szerveződés, amely nem jogosult döntést hozni a Hungarikumok Gyűjteményébe történő felvételről [M1301087]. A Fővárosi Törvényszék – a megváltoztatási kérelmet elutasító – döntésében rámutatott arra, hogy a hatályos jogszabály alapján egy árufajta hungarikummá való nyilvánításáról a Hungarikum Bizottság dönt, így kerülhet egy-egy tipikusan magyar termék a Hungarikumok Gyűjteményébe. Ezek között jelen idő szerint bizonyosan nem szerepel a fröccs, még akkor sem, ha az esetleg már része a Magyar Értéktárnak és a Hungarikum Bizottság egy későbbi döntésével esetleg hungarikummá minősítheti azt. Ebben az esetben tehát a lajstromozni kért megjelölés bizonyosan megtévesztésre alkalmas, hiszen a fröccs egy olyan jellemzőjét sugallja, amely nem felel meg

a valóságnak. Emellett alaposnak találta a Hivatal azon álláspontját is, hogy az árujegyzéknek az áru magyar származása, illetve szolgáltatás kizárólag magyarországi nyújtása tekintetében való korlátozása indokolt, amit a kérelmező az eljárás során nem tett meg, így a jelenlegi bejelentés nem csak a fenti értelemben, de abban az értelemben is megtévesztő, hogy elméletileg nem csak magyarországi, de bármilyen származású árura alkalmazható volna a szóban forgó, a magyarság csúcsteljesítményét kifejező fogalom [3.Pk.25.164/2013/5.]. A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Kiemelte, hogy az a körülmény, hogy a hungarikum jelzőt a törvényi szabályozás folytán csak az olyan termék vagy szolgáltatás mellett lehet feltüntetni, amit a Hungarikum Bizottság alkalmasnak talált rá, hogy felvételt nyerjen a Hungarikumok Gyűjteményébe, önmagában kizárja, hogy a „Hungarikum" kifejezést magában hordozó megjelölés védjegyoltalmat kapjon. Nincs jelentősége annak sem, hogy a fröccs bekerült a Magyar Értéktárba. De az is a lajstromozás ellen hat, hogy amennyiben a fröccsöt ténylegesen hungarikummá nyilvánítják, úgy arra a versenytársaknak is szükségük lehet, amit a védjegybejelentő védjegyoltalma indokolatlanul korlátozna [8.Pkf.26.023/2014/8.].

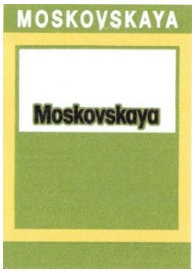

A Hivatal a „Moskovskaya” színes ábrás megjelölésre a 32. és a 33. osztályba sorolt áruk tekintetében benyújtott védjegybejelentést is elutasította arra történő hivatkozással, hogy a megjelölés a termékek földrajzi származását illetően megtéveszti a fogyasztókat. A hivatali, valamint – a megváltoztatási kérelmet elutasító – bírósági határozatok egybehangzóan megállapították, hogy az átlagos magyar fogyasztó a „MOSKOVSKAYA” kifejezést „moszkvai” jelentésűként értelmezi, így a kifejezéssel találkozva Oroszországra, orosz eredetre asszociál. Adott esetben a megjelölés megtévesztő jellegének megítélése során jelentősége van annak, hogy szoros kapcsolat feltételezhető a köztudottan híresen jó minőségű és nagy tradícióval rendelkező orosz szeszes italok, elsősorban a vodka és a pezsgő (amelyeknek ezeket a tulajdonságait a Kúria köztudomású tényként fogadta el), valamint azok orosz eredete között. Az átlagfogyasztó az Oroszországból származó alkoholos italokkal szemben magasabb elvárásokat támaszthat, ez a pozitív fogyasztói elvárás „átsugárzik” az árujegyzék további italtermékeire is [M1002594, M1002595].

A megjelölés megtévesztésre való alkalmassága az esetek többségében az árujegyzék megfelelő korlátozásával, pontosításával megszüntethető.

Például a „JARDIN DE PARIS” ügyben magyar bejelentő számára is oltalomképes a megjelölés, ha a bejelentő az árujegyzéket „Franciaországból származó termékek”-re, a „GRIGORIJ RASPUTIN” ügyben „Oroszországból származó termékek”-re korlátozza. Kizárólag Franciaországból, illetve Oroszországból származó termékek vonatkozásában ugyanis nem megtévesztő az adott országra direkt vagy indirekt módon utaló elnevezés, más országokból származó termék tekintetében viszont igen.

Nem feltétlenül megtévesztő azonban a megjelölés abban az esetben, ha a bejelentő származási országától eltérő földrajzi kifejezést, vagy más országra utaló szimbólumot tartalmaz. Oltalomképesnek bizonyult a német bejelentő által fagylalt- és jégkrém-termékek

vonatkozásában igényelt „TOGO” és „SAMOA” megjelölés (Fővárosi Törvényszék 3.Pk.20. 368/1994/4. és 3.Pk.20.611/1994/4.), valamint a német bejelentő által kölnikre, parfümökre igényelt „SUMATRA RAIN” megjelölés [A590079]. Ezekben az esetekben olyan országneveket tartalmazott a megjelölés, amelyek a világ távoli pontjain találhatók, a magyar átlagfogyasztók számára alig ismertek, velük Magyarországnak gazdasági kapcsolatai nincsenek, illetve az adott ország és az árujegyzékbe tartozó termék között semmilyen összefüggés nem áll fenn.

Ugyancsak nem állapítható meg a megtévesztő jelleg, ha a megjelölés ugyan földrajzi származást sugall, ám ilyen földrajzi név nem ismert (pl. „CHESTERBROOK”). Ugyancsak figyelemmel kell lenni a különböző nyelvekben felmerülő homonímákra (pl. a „china” angol szó kis kezdőbetűvel írva porcelánt jelent).

A megtévesztésre való alkalmasság nem állapítható meg abban az esetben sem, ha az átlagfogyasztó a megjelölés adott elemének földrajzi jelentőségével valószínűleg nincs tisztában, például a „NOKIA” szó városnév jellegével [M8700119].

Arra is figyelemmel kell lenni a kérdés vizsgálata során, hogy amennyiben a védjegy az árunak a védjegyjogosulti cég székhelye szerinti országból történő származását sugallhatja, a védjegy az áru földrajzi származása tekintetében nem alkalmas a fogyasztók megtévesztésére abból az okból, hogy a védjegyjogosulti cég az áru előállítására nem abban az országban kerít sort, amelyben a székhelye található. A védjegynek ugyanis – a földrajzi árujelzővel ellentétben – nem rendeltetése az azt hordozó áru földrajzi eredetének azonosítása. A védjegyet a fogyasztók alapvetően az azt hordozó árut piacra bocsátó vállalathoz, nem pedig a védjegyben szereplő földrajzi név által jelölt földrajzi helyhez kötik. A globalizált világgazdaság feltételei között a fogyasztók által is ismertnek tekintendő az a tény, hogy a nemzetközi piacra lépő vállalkozások termékeinek gyártása – kedvezőbb munkaerő-piaci, adójogi vagy más feltételek mellett – számos esetben nem a székhely szerinti országban történik.

Megállapította a Hivatal a megtévesztővé válás miatti megszűnést a 152 441 lajstromszámú „Kecskeméti” színes ábrás védjeggyel szemben indított megszűnés megállapítása iránti eljárásban azon az alapon, hogy a megjelölés domináns eleme a „Kecskeméti” szó, az átlagfogyasztó a védjegyet látva egyértelműen magyar, azon belül is kecskeméti származásra asszociál. A védjegy jogosultja azonban jogutódlás következtében a svájci székhelyű Hipp & Co nevű cég lett [M9702766]. A Fővárosi Törvényszék a Hivatal határozatát megváltoztatta és megállapította, hogy önmagában az a körülmény, hogy a védjegyben egy város neve szerepel, nem hordozza feltétlenül magában a megtévesztés lehetőségét csak azon az alapon, hogy a védjeggyel ellátott árut nem a szóban forgó városban állítják elő, avagy a védjegyjogosult székhelye nem a megnevezett helységben, vagy nem Magyarországon van. Ez az állítás csak annak bizonyítása után lehet megalapozott, hogy a fogyasztói ítéletek és előítéletek egyértelműen a védjegyben szereplő városhoz kötődnek. A

Fővárosi Törvényszék végzését a Fővárosi Ítélőtábla és a Kúria is helybenhagyta. A PJ-2007-71. számon publikált döntésében a bíróság rögzítette, hogy a védjegy megtévesztővé válását akkor lehet megállapítani, ha a védjegyhez valamilyen pozitív fogyasztói előítélet, várakozás kapcsolódik, amit a védjeggyel ellátott termék vagy szolgáltatás nem igazol. A megjelöléssel kapcsolatban a fogyasztók tudatában kialakult pozitív értékítélet fennállását kérelmezőnek kell igazolnia.

Napjainkban egyre nagyobb értéknek számít a piaci versenyben a jó minőségű hazai termék, amely a fogyasztók körében növekvő tudatosságban is megmutatkozik. Nem meglepő ezért, hogy a piaci szereplők gyakran tüntetik fel árujelzőik részeként vagy amellett a magyar származásra utaló jelzéseket. Különböző felmérések tanúsága szerint a hazai származás – különösen bizonyos áruk (például élelmiszerek) tekintetében – többletértéket képvisel a fogyasztók szemében.

A vidékfejlesztési miniszter 74/2012. (VII. 25.) VM rendelete az egyes önkéntes megkülönböztető megjelölések élelmiszereken történő használatáról (a továbbiakban: Magyar Termék Rendelet) hatályba lépését követően a Hivatal a rendelet szabályait is figyelembe véve folytatja gyakorlatát élelmiszer termékek esetében. Ezért amennyiben a megjelölés, amelyre védjegyoltalmat igényelnek, bármilyen módon magyar eredetre utal (ilyen értelmű kifejezést vagy nemzeti színeket, állami felségjelet tartalmaz), a Hivatal felhívja a bejelentőt, hogy az árujegyzéket szűkítse a Magyarországról származó termékekre.

Különleges esetkört jelent, amikor a bejelentett megjelölés földrajzi árujelzőt (földrajzi jelzést vagy eredetmegjelölést) tartalmaz. A Hivatal a Vt. 3. § (4) bekezdése alapján eljárva ilyen esetben akkor ad védjegyoltalmat, ha a bejelentő az árujegyzéket az adott áruosztályban megfelelően szűkíti (például a „Tokaj" eredetmegjelölést tartalmazó megjelölésre vonatkozó védjegybejelentés árujegyzékét a 33. osztályban a „Tokaj eredetmegjelölés termékleírásának megfelelő borok" árukra korlátozza). Amennyiben az adott földrajzi jelzéshez vagy eredetmegjelöléshez nem tartozik termékleírás, úgy a területi korlátozás fogadható el (pl. „Herend eredetmegjelölés területéről származó porcelán áruk"). Egyebekben a földrajzi árujelzőből álló vagy azt tartalmazó megjelöléseket a 14. pont tárgyalja részletesen.

Egy megjelöléssel szemben akár több kizáró ok is fennállhat. Erre példa az a jogeset, ahol a magyar bejelentő a „MOLOTOW" megjelölés lajstromozását kérte égetett szeszesitalok tekintetében. A Hivatal a bejelentést arra hivatkozva utasította el, hogy a megjelölés egyrészt a termék földrajzi származása tekintetében megtévesztő, hiszen köztudott, hogy Vjacseszlav Molotov szovjet-orosz politikus volt, így a vásárlók okkal következtethetnek arra, hogy a termék orosz származású. Az is közismert tény, hogy Molotov, Sztálin külügyminisztere, aktívan részt vett a sztálini korszak törvénytelenségeiben, annak egyik közvetlen végrehajtója volt. Ezen tényekre figyelemmel a megjelölés a közerkölcsöt is sérti [M9703728].

9.4. Az áruk és szolgáltatások egyéb tulajdonsága tekintetében megtévesztésre alkalmas megjelölések

A megjelölés az áruk és a szolgáltatások fajtája és földrajzi származása mellett azok egyéb tulajdonsága tekintetében is megtévesztőnek minősülhet. Az egyik gyakran előforduló eset, amikor a bejelentett megjelölés tanúsító védjegy látszatát kelti, azonban a bejelentő nem tanúsító védjegyként igényel rá oltalmat.

Ebből az okból került elutasításra például az a bejelentés, amelyben az „ENERGETIKAI TANÚSÍTVÁNY" ábrás megjelölés lajstromozását kérték a 35., a 36. osztályba, valamint a 42. osztályba tartozó szolgáltatások tekintetében. A Hivatal határozata szerint a megjelölés összhatásában a fogyasztóban tanúsító védjegy benyomását kelti, ezért csak tanúsító védjegyként lenne oltalomképes. A „TANÚSÍTÓ KÖZPONT", illetve a „TANÚSÍTVÁNY" kifejezések arra engednek következtetni, hogy a megjelölést nem a bejelentő fogja használni, hanem annak használatát bizonyos elvárások alapján másoknak kívánja engedélyezni. Ezt erősíti az árujegyzék 42. osztályában szereplő „energia audit, energetikai tanúsítás" szolgáltatás is. A fogyasztók megtévesztésének esélyét növeli, hogy a megjelölésben szerepelnek az „ORSZÁGOS" és a „KÖZPONT" szavak, melyek azt fejezik ki, hogy az adott szakterületen az egész ország területén tevékenykedő szolgáltatókat összefogó szakmai csúcsszervezet áll a megjelölés mögött. E szavak ezen felül arra utalnak, hogy az árujegyzékben meghatározott szolgáltatást, tevékenységet kizárólag a bejelentő végzi, illetve centrális szervezetként összefogja, koordinálja, felügyeli a hasonló vállalkozásokat [M1501783].

A Fővárosi Törvényszék megváltoztatási kérelmet elutasító döntésében kifejtette, hogy az „ORSZÁGOS ENERGETIKAI TANÚSÍTÓ KÖZPONT" szóösszetétel a szokásos mértékben tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó számára azt az összbenyomást kelti, hogy a védjegy jogosultja energetikai tanúsítványokkal kapcsolatos szolgáltatást nyújtó országos hatáskörű szerv, hatóság. Ez a fogyasztói tévedés különösen életszerű ebben az esetben, hiszen az átlagos fogyasztók az energetikai tanúsítványok kibocsátási rendjével, mögöttes intézményrendszerével aligha vannak tisztában [Fővárosi Törvényszék 3.Pk.23.426/2016/3.].

10. A ROSSZHISZEMŰ BEJELENTÉSEK

A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha rosszhiszeműen jelentették be lajstromozásra [Vt. 3. § (1) bek. c) pont].

A rosszhiszeműségre vonatkozó feltétlen kizáró ok a Hivatal által ex officio vizsgálandó lajstromozási akadály. Tekintettel azonban arra, hogy az esetek túlnyomó többségében a védjegybejelentés rosszhiszeműsége abban nyilvánul meg, hogy az harmadik személy számára érdeksérelmet okoz, amely érdeksérelemről a Hivatal – erre vonatkozó bizonyíték hiányában –

ritkán szerez tudomást hivatalból, a védjegybejelentési eljárás során a rosszhiszeműség megállapítására jellemzően a Vt. 3. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott feltétlen kizáró okra alapított észrevétel, illetve az észrevételt tevő által benyújtott bizonyítékok alapján kerül sor.

10.1. Releváns időpont

Bár a rosszhiszeműségre vonatkozó feltétlen kizáró ok alkalmazásához szükséges feltételek fennállását a Vt. értelmében a védjegybejelentés időpontjára nézve kell vizsgálnia a Hivatalnak, adott esetben a bejelentés benyújtását követő cselekmények és tények is hozzájárulhatnak a bejelentő bejelentéskori tudatállapotának és szándékának helyes megítéléséhez.

10.2. A rosszhiszeműség fogalma, rosszhiszeműség fennállását valószínűsítő tényezők

A Vt. a rosszhiszeműséget – a polgári jog alapelveivel összhangban – anyagi jogi fogalomként szabályozza. A védjegyeljárások háttérjogszabályaként funkcionáló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 1:3. § (1) bekezdése az alapelvi rendelkezések körében kimondja, hogy a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően kötelesek eljárni. A hivatkozott jogszabályhely (2) bekezdése értelmében a jóhiszeműség és tisztesség követelményét sérti az is, akinek a joggyakorlása szemben áll olyan korábbi magatartásával, amelyben a másik fél okkal bízhatott.

A jóhiszemű és tisztességes joggyakorlás elve etikai megalapozottságú általános és objektív zsinórmértéket fogalmaz meg a polgári jogi viszonyokban követendő eljáráshoz, és egyben a felek kölcsönös bizalmának garanciáját jelenti. A rosszhiszeműen eljáró személy a jóhiszemű joggyakorlás törvényben nevesített alapelvét sérti meg.

A kialakult joggyakorlat és jogelvek értelmében a bejelentő általában akkor jár el rosszhiszeműen, ha a védjegybejelentés benyújtásával a szándéka a védjegyoltalomból eredő kizárólagos jogokkal való visszaélés lehetőségének a megteremtésére, a védjegyoltalomnak a rendeltetésével össze nem egyeztethető célra történő felhasználására irányul.

A rosszhiszeműség megítélése szempontjából fontos körülmény lehet az, hogy a védjegybejelentő a bejelentéskor tudatában volt-e annak, hogy a megjelölés valamely más személyhez köthető, és a védjegyoltalomból eredő jogokkal – alapvetően – ezzel a személlyel szemben kívánt visszaélni, például egy későbbi jóhiszemű jogszerzés megakadályozása révén. Ennek körében jelentőséggel bírhat az, hogy a felek azonos piaci szegmensben tevékenykednek-e, az érintett felek között volt-e a bejelentés megtételét megelőzően üzleti kapcsolat, illetve tudtak-e egymás tevékenységéről, valamint az érintett piaci szegmensben más piaci szereplő által használt megjelölésekről.

A Ptk. 1:3. § (2) bekezdésében meghatározott, a korábbi magatartással szemben álló cselekedet figyelmen kívül hagyását előíró rendelkezés a Ptk. 1:3. § (1) bekezdésében foglalt általános polgári jogi alapelv tartalmát konkretizálja azáltal, hogy példát ad a jóhiszemű és tisztességes joggyakorlás elvét sértő magatartások egyik típusára. E rendelkezéssel összhangban a védjegybejelentő rosszhiszeműségére utalhat az is, ha a védjegybejelentés időpontjában tanúsított magatartása ellentétben áll olyan korábbi cselekményével, magatartásával, amelyet a másik fél ismerhetett és amelyben okkal bízhatott.

Természetes személy bejelentő esetén magának a bejelentőnek a bejelentéskori szándéka vizsgálandó a rosszhiszeműségre vonatkozó feltétlen kizáró ok körében, míg jogi személy védjegybejelentő esetében a jogi személyt érintő döntés meghozatalára, illetve intézkedés megtételére jogosult természetes személy tudatállapotának vizsgálata szükséges a rosszhiszeműség tárgyában történő döntéshozatalhoz.

A vonatkozó joggyakorlat értelmében a védjegybejelentő rosszhiszeműségének megítélésekor a korábbi megjelölés megkülönböztető képességének fokát is értékelni kell. A „Vet-Med-Labor" ügyben tett megállapítások szerint ugyanis csekély megkülönböztető képesség esetén a Vt. 3. § (1) bekezdés c) pontjának alkalmazásához a csalárd szándék erőteljesebb bizonyítása szükséges, mivel nem zárható ki annak a lehetősége, hogy a jogosult tisztességtelen szándék nélkül, véletlenszerűen választotta ugyanazt a nevet a megjelölése alapjául. Erős megkülönböztető képességgel bíró védjegy esetén ugyanakkor kevésbé valószínű, hogy véletlenszerűen alkotják meg ugyanazt a védjegyet [Fővárosi Törvényszék 1.Pk.27.245/2010/27.].

10.3. Hivatali és bírósági gyakorlat

Mivel a rosszhiszeműség védjegyjogban alkalmazandó fogalmát sem a hazai jogi szabályozás, sem az európai uniós rendelkezések nem definiálják, nem határolják körül és semmilyen módon nem írják le, a Vt. 3. § (1) bekezdés c) pontjában rögzített feltétlen kizáró ok kapcsán vizsgálandó szempontok meghatározása tekintetében kiemelkedő jelentősége van a hivatali és bírósági joggyakorlatnak.

Az Európai Bíróság a LINDT-ügyben [C-529/07. sz., 2009. június 11.] előzetes döntéshozatali eljárás során hozott ítéletében adott elsőként átfogó iránymutatást a védjegyjogi rosszhiszeműség fogalmának értelmezéséhez. A hivatkozott ítélet 39-44. pontjai a rosszhiszeműség kritériumait a következők szerint határozták meg. Annak vélelmezése, hogy a bejelentő tudomással bírt a lajstromozni kért megjelöléssel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölésnek azonos vagy a megtévesztésig hasonló termék vonatkozásában történő, harmadik fél általi használatáról, többek között e használatnak az érintett gazdasági ágazatban való általános ismertségéből is eredhet, és ezen ismertségre különösen az említett használat időtartamából lehet következtetni. Minél régebbi ugyanis e használat, annál valószínűbb, hogy a bejelentőnek a védjegybejelentés iránti kérelem benyújtása időpontjában tudomása volt a harmadik felek által használt ilyen megjelölésről. A bejelentő rosszhiszeműségének

megállapításához azonban nem elegendő önmagában azon körülmény megvalósulása, hogy a bejelentő tudja vagy tudnia kell, hogy harmadik személy régóta használ azonos vagy hasonló megjelölést a lajstromozni kért megjelöléssel azonos vagy ahhoz a megtévesztésig hasonló termék vonatkozásában. A rosszhiszeműség megítéléséhez a bejelentőnek a védjegybejelentési-kérelem benyújtása időpontjában fennálló szándékát is figyelembe kell venni. A bejelentő releváns időpontban fennálló szándéka pedig olyan szubjektív elem, amelyet az eset objektív körülményeire tekintettel kell meghatározni. A harmadik félnek valamely termék forgalmazásában való megakadályozására irányuló szándék bizonyos körülmények között a bejelentő rosszhiszeműségének jellemzője lehet. E helyzet valósul meg különösen akkor, ha utólag kiderül, hogy a bejelentő a használat szándéka nélkül, kizárólag annak érdekében kérte valamely megjelölés európai uniós védjegyként (korábban: közösségi védjegyként) történő lajstromozását, hogy valamely harmadik felet a piacra lépésben megakadályozzon.

A fent hivatkozott LINDT-ügyben tett megállapításokból az következik, hogy csak abban az esetben állapítható meg a védjegybejelentés rosszhiszeműsége, ha az érintett áruk és szolgáltatások, tehát a releváns tevékenységi körök tekintetében, illetve az érintett megjelölések között legalább hasonlóság áll fenn. Ebből következően az is elképzelhető, hogy a védjegybejelentés az árujegyzéknek csupán egy részére nézve minősül rosszhiszeműnek azon áruk és szolgáltatások tekintetében, amelyek piacán a harmadik személy – akinek a sérelmére megvalósulhat a joggal való visszaélés – érdekelt. Ilyen esetben a védjegybejelentés az árujegyzékébe tartozó egyéb árukra és szolgáltatásokra nézve nem feltétlenül minősül rosszhiszeműnek.

A 194 114 lajstromszámú „TENSEL” szóvédjegy törlésére irányuló – a Vt. 3. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt feltétlen kizáró okot érintő – ügyben megállapított tényállás szerint az ellenérdekű felek együttműködési megállapodást kötöttek, melyben elhatározták, hogy együtt dolgoznak egy elektromos stimulátor kifejlesztésében, gyártásában és forgalmazásában. A megállapodás szerint a gyártási jog kizárólag a kérelmező tulajdona, az értékesítés pedig kizárólag a jogosulté volt; ettől eltérni csak a szerződő felek közös megegyezésével lehetett. Kérelmező szerződésszegésnek minősítette azt, hogy a jogosult nem fizette ki a szerződésnek megfelelően megrendelt készülékeket, ahogyan azt is, hogy a jogosult a vele való egyeztetés nélkül működött közre egy olyan termék kifejlesztésében, amely nagymértékben hasonlított az általa gyártott készülékhez. Ez alapján a kérelmező továbbra is gyártotta a „TENSEL” készülékeket, melyeket már maga értékesített. Jogosult vitatta a szerződésszegést, majd a „TENSEL” szó védjegykénti lajstromozását kérte a Hivataltól. A kérelmező a védjegy törlése iránt kérelmet terjesztett elő, amelynek a Hivatal helyt adott. Határozata indokolásában megállapította, hogy a felek a „TENSEL” készülékek gyártását, így a megjelölés használatát együtt kezdték meg, ebből következik, hogy közösen voltak jogosultak a megjelölés használatára, azt egyiküknek sem volt joga kisajátítani. Abból a körülményből, hogy a jogosult az oltalmat a kérelmező levelének kézhezvételét követően igényelte, a Hivatal arra a következtetésre jutott, hogy csalárd szándékkal tett védjegybejelentést, amivel célja a szerződésszegés jogkövetkezményeinek az elkerülése volt, ez pedig a védjegyoltalom rendeltetésével össze nem egyeztethető, rosszhiszemű magatartás [M0702007].

A – megváltoztatási kérelmet elutasító – bírósági határozatok egyetértettek a rosszhiszemű védjegybejelentés miatti törlést elrendelő hivatali határozattal. A bíróság álláspontja szerint elsősorban azt kell vizsgálni, hogy a védjegyoltalom megszerzése sérti-e más jogát azon az indokolt hátrányon túl, amit az oltalomból folyó használati jog kizárólagossága jelent bárki számára. Ilyen jogot különösen a megjelölés közismertsége, többek általi korábbi használata, vagy valamelyik versenytárs általi korábbi, jogszerű, zavartalan alkalmazása alapozhat meg. Amennyiben bizonyos, hogy a védjegybejelentés más jogát indokolatlanul sérti, úgy tisztázni kell, hogy a védjegybejelentés időpontjában a jogosult tudott-e, avagy elvárható körültekintés mellett tudnia kellett-e erről a tényről. Az ügy összes körülményét értékelve egy ésszerű és életszerű viselkedési normához kell viszonyítani a védjegybejelentő eljárását. E viszonyítás eredményeként vonható le következtetés arra nézve, hogy a védjegybejelentő az adott körülmények között a piac szereplőitől elfogadható, körültekintő üzleti magatartást tanúsított-e, kellően gondos volt-e ahhoz, hogy kizárhassa annak lehetőségét, hogy a védjegybejelentéssel másnak indokolatlan jogsérelmet okozzon. Szükségszerű eleme e vizsgálatnak annak a magatartásnak a világos és egyértelmű meghatározása, amely a tényállástól függően az adott helyzetben jóhiszeműnek tekinthető. A konkrét ügy kapcsán a bíróság hangsúlyozta, hogy mivel a felek üzleti kapcsolatban álltak egymással, tudati viszonyaikat e szerint kell megítélni, különösen azért, mert a releváns megállapodásaikat nem módosították. Mivel a szerződésszegés esetén kívül egyik félnek sem volt joga korlátozni a másikat a szükséges terjedelmű használatban, ezért a név feletti kizárólagos jog egyikük tekintetében sem állapítható meg. A jogosult azonban anélkül tett védjegybejelentést, hogy a kérelmezővel a vitás kérdéseket tisztázta, illetve védjegyoltalmi igényéről szerződő partnerét tájékoztatta volna. Ez az eljárása pedig nem egyeztethető össze az üzleti élet tisztaságának követelményével és azt mutatja, hogy az oltalommal arra törekedett, hogy a jövőre nézve a kérelmezőt elzárja a megjelölés jogszerű használatától [Fővárosi Törvényszék 3.Pk.20.837/2010/18., Fővárosi Ítélőtábla 8.Pkf.25.497/2012/12.].

Az „AFRICANA" ügyben a Hivatal a védjegybejelentő rosszhiszeműségét – észrevétel alapján – azzal az indokkal állapította meg, hogy a bejelentő célja a védjegybejelentéssel a korábbi védjegyeivel összefüggésben fennálló használati kényszer megkerülése volt. A bejelentő jogosultja volt ugyanis az „AFRICANA" szó- és ábrás védjegyeknek. Az ügy tényállása szerint az észrevételt tevő megkereste a bejelentőt annak érdekében, hogy a hivatkozott védjegyek tekintetében védjegyátruházási- vagy védjegy licencia-szerződést kössön. Annak ellenére, hogy a bejelentő nem használta és nem is kívánta használni védjegyeit, az észrevételt tevővel való tárgyalásoktól elzárkózott, majd új védjegybejelentést tett. Az észrevételt tevő a korábbi védjegyek oltalmának használat hiánya miatti megszűnése megállapítását kérte, s mivel a jogosult nem igazolt használatot, a Hivatal megállapította az említett „AFRICANA" védjegyek oltalmának megszűnését. Védjegybejelentő korábban fennállt jogait nem tudta megőrizni a használat elmulasztása miatt, mi több meg sem kísérelte a megszűnés megállapítása iránti eljárásban a megjelölés-használat igazolását. Az új védjegybejelentés azonban arra enged következtetni, hogy a bejelentő így kívánta megkerülni a használati kényszer intézményét, amely amellett, hogy a joggal való visszaélés alapelvébe ütköző cselekménynek minősül, a védjegyjog egyik alapelvével is ellentétes [M0902930].

Gyakran merül fel a rosszhiszeműséget megalapozó indokként, hogy a bejelentő egy korábbi védjegy jó hírnevét kihasználva tisztességtelen haszonszerzésre törekszik. A korábbi védjegyek jóhírűségén alapuló, a Vt. 4. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott viszonylagos kizáró ok, illetve a Vt. 3. § (1) bekezdés c) pontja szerinti feltétlen kizáró ok között azonban fontos különbséget jelent, hogy a rosszhiszeműség megállapításához szükséges az is, hogy a bejelentő tudatában legyen annak, hogy egy olyan megjelölést kért védjegyként lajstromozni, amely mást illet, ráadásul mindezt csalárd, tisztességtelen szándékkal kell megtennie ahhoz, hogy az érintett feltétlen kizáró ok alkalmazható legyen. E feltétlen kizáró oknál tehát jelentősége van a bejelentő szubjektív tudattartalmának. Ezzel szemben a Vt. 4. § (1) bekezdés c) pontjában nevesített viszonylagos kizáró ok alkalmazásához nincs szükség annak bizonyítására, hogy a bejelentő szándéka a védjegybejelentés megtételével valamely jóhírű védjegy megkülönböztető képességének, valamint jó hírnevének a megsértésére vagy tisztességtelen kihasználására irányult, e viszonylagos kizáró ok alkalmazását ugyanis önmagában az is megalapozza, ha a lajstromozni kért megjelölés használata a jogsértés megvalósítására potenciálisan alkalmas.

A „TOTYA" szómegjelölésre vonatkozó védjegybejelentéssel szemben a Vt. 3. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozással előterjesztett észrevételt vizsgálva a Hivatal megállapította, hogy a bejelentőnek gyártóként és a korábbi védjegyjogosult kereskedelmi partnereként a védjegybejelentés időpontjában tudomása volt arról, hogy a „TOTYA" nevű terméket a korábbi védjegyjogosult vezette be a piacra és ő használta a megjelölést, ezáltal mind a fogyasztók, mind az üzleti partnerek az árujelzőt ehhez a jogosulti vállalathoz kötötték. A Hivatal döntésében rámutatott arra, hogy a szóban forgó árujelzővel ellátott kazán termékek tartós használatú fogyasztási cikkek, amelyeket a fogyasztók akár évtizedeken keresztül is használnak, így a termékről és gyártójáról szerzett ismeretek hosszú távon rögzülnek. A Hivatal a benyújtott bizonyítékok alapján megállapította, hogy a bejelentő a megjelölés korábbi védjegyjogosult általi használatáról, illetve más piaci szereplők párhuzamos használatáról tudva olyan megjelölésre kívánt kizárólagosságot biztosító oltalmat szerezni, amely az érintett kazánok piacán évtizedek óta használt és közismert árujelző volt. Tudatában volt annak, hogy a megjelölést a fogyasztók egy másik piaci szereplővel azonosítják, ahogyan azzal is, hogy a vállalat megszűnését követően a megjelöléssel több más vállalkozás is piacra lépett. Ebből következően oltalomszerzésének célja a versenytársai tevékenységének indokolatlan korlátozása vagy megakadályozása volt. Mindezek alapján a Hivatal a rosszhiszeműségre hivatkozást megalapozottnak találta és a védjegybejelentést elutasította [M1000980].
A megváltoztatási kérelmet elutasító Fővárosi Törvényszék döntésében kiemelte, hogy a Vt. 3. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott kizáró ok szempontjából nem annak van jelentősége, hogy a felek egymás között miként használták a megjelölést, hanem annak, hogy az a fogyasztók számára melyik piaci szereplőt azonosító módon jelent meg. A bíróság döntésében kifejtette, hogy a bejelentőnek a védjegybejelentés napja előtt az alkatrészgyártáson és -értékesítésen túl további érdeke nem fűződött az ügy tárgyát képező „TOTYA" elnevezésű kazánokhoz, nem is tett lépéseket annak kontrollálására, hogy az általa gyártott alkatrészekből készre szerelt kazánokat ki, milyen árujelző alatt hozza forgalomba. Utalt arra, hogy a bejelentő tevékenyen közreműködött abban, hogy az észrevételt tevő saját jogú gyártója és forgalmazója legyen a „TOTYA" kazánoknak anélkül, hogy ebben akadályozták volna. Az észrevételt tevő saját termékeinek műszaki jellemzőit és minőségét maga határozhatta meg, ezért a fogyasztók

számára a „TOTYA” megjelölés kifejezetten az észrevételt tevő termékeit jellemző minőséggel is azonosítható, és ez elegendő okot szolgáltat arra, hogy az észrevételt tevő tiltakozzon a megjelölés használatának más általi kisajátítása ellen. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a bejelentőt a védjegybejelentéssel harmadik személyek jogainak rosszhiszemű korlátozása vezette, ugyanis nem sikerült igazolnia olyan szándékot, amely az észrevételt tevő jogos igénye ellenére indokolná és jogszerűvé tehetné törekvését. A bíróság megítélése szerint a bejelentő valódi szándékát jól kifejezi a honlapján elhelyezett, fogyasztóknak szánt üzenet, amely a „TOTYA” kazánok hamisítására, bíróság előtti fellépésére vonatkozik azt sugallva, hogy a versenytársak hasonló termékei silányabb minőségű hamisítványok [Fővárosi Törvényszék 3.Pk.21.738/2014/8.].
A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság végzését helyben hagyva kiemelte, hogy a rosszhiszemű védjegybejelentés tilalma a védjegy azonosítási funkciójának az elősegítését szolgálja azon keresztül, hogy a megállapíthatóan máshoz vagy máshoz is köthető megjelölések esetén nem engedi a kizárólagos oltalom megszerzését. A megjelölés lajstromozására irányuló eljárásban annak van döntő jelentősége, hogy milyen szándék vezethette a bejelentőt a bejelentés időpontjában, kellő körültekintés mellett tudomása lehetett-e arról, hogy a megjelölés monopolizálásával harmadik személyek jogai sérülhetnek, illetve hogy mindent megtett-e ennek elkerülése, kiküszöbölése érdekében. A bíróság hangsúlyozta, a jelen ügyben nem az az elsődleges kérdés, hogy a bejelentő milyen szerepet játszott a kazángyártásban vagy azon belül milyen üzleti részesedésre tett szert, hanem az, hogy az észrevételt tevő fél ismert lehetett-e arról, hogy a kazánok terén szintén „TOTYA” megjelölés alatt folytat tevékenységet és erről tudhatott-e a védjegybejelentő. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felek a védjegybejelentés idején egymás versenytársai voltak és ezzel maguk, illetve a releváns piaci szereplők egyaránt tisztában voltak. A bíróság megítélése szerint a bejelentő alappal nem bízhatott abban, hogy a régi védjegy saját jogon történő felélesztése nem fog más piaci szereplő jogos érdekeinek sérelmével járni. Az pedig kifejezetten a védjegyjoggal ellentétes joggyakorlás irányába mutat, hogy a bejelentő csak azt követően igényelt saját magának oltalmat a megjelölésre, hogy az észrevételt tevő fél azonos áruosztály tekintetében oltalom alatt álló, azonos szóra vonatkozó védjegyét törlési kérelemmel támadta meg [Fővárosi Ítélőtábla 8.Pkf.25.439/2015/5.].

A védjegyjogi rosszhiszeműséget megalapozó magatartásnak minősül jellemzően az, ha a védjegybejelentő annak tudatában nyújtja be bejelentését, hogy harmadik személy elmulasztotta az általa használt, vagy külföldön oltalom alatt álló védjegy tekintetében a belföldi oltalom megszerzését. Az „ALDI” szóvédjegy törlésére irányuló ügy tényállása szerint a törlési kérelmet benyújtó fél egy olyan ábrás védjegy jogosultja volt, amelynek színvilága és sajátos grafikai kialakítású „A” betűje teljesen megegyezett a törölni kért védjeggyel. A kérelmező az „A” betű alatt „ALDI” feliratot tartalmazó ábrás megjelölést, valamint olyan más speciális grafikai kialakítású „A” betűt és az „ALDI” feliratot tartalmazó ábrás megjelölést kért védjegyként lajstromozni, amely a törlést kezdeményező fél később benyújtott európai uniós védjegybejelentésének tárgyát képező ábrás megjelöléssel megegyezett [M9904660]. Az ügyben a Fővárosi Ítélőtábla megállapította, hogy a bejelentő ismerte a név és az ahhoz kapcsolódó ábrák eredeti forrását, és azzal a ténnyel is tisztában volt, hogy az mást illet. Megállapítást nyert, hogy a védjegybejelentő a magyarországi lajstromozás hiányát kihasználva

kívánt védjegyoltalmat szerezni a más által külföldön jóhiszeműen használt megjelölésre. A bíróság nem fogadta el a jogosult azon érvelését, miszerint a védjegy lajstromozása nem akadályozta az ellenérdekű fél jóhiszemű magyarországi jogszerzését, álláspontja ugyanis az volt, hogy a rosszhiszeműség megállapításához már az is elegendő, ha a piacra lépés akadályozásának elvi lehetősége fennáll. A bíróság megállapította, hogy az üzletlánc elnevezéseként, illetve azzal kapcsolatban külföldön már évtizedek óta használt megjelöléshez hasonló megjelölést kért védjegyként lajstromozni a jogosult, amelyről egyébként tudta, hogy az más szellemi terméke. A bíróság döntésében rámutatott arra, hogy a jogosult a korábbi védjegy magyarországi lajstromozásának és a forgalmazásnak a hiányát kihasználva szerezte meg a védjegyoltalmat, ezért magatartása sem jóhiszeműnek, sem tisztességesnek nem tekinthető [Fővárosi Ítélőtábla 8.Pkf.25.887/2007/4.].

A kialakult joggyakorlat szerint önmagában az a körülmény, hogy egy megjelölés más országban védjegyoltalom alatt áll – az oltalmak eltérő területi hatálya miatt – nem eredményez szükségképpen rosszhiszeműséget.

A 141 988 lajstromszámú „J.PRESS” ábrás védjeggyel szemben a Vt. 3. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozva előterjesztett törlési kérelmet a Hivatal elutasította. Az ügy tényállása szerint a kérelmező hosszú ideje védjegyoltalommal rendelkezett az Amerikai Egyesült Államokban, emellett igazolt volt a piaci jelenléte Kínában, Koreában, Hongkongban, Thaiföldön és Ausztráliában is. A Hivatal határozatában megállapította, hogy önmagában e körülmény nem igazolja azt, hogy mindenki más, aki a hivatkozott országokon kívül védjegybejelentést nyújt be a kérelmezői védjegyhez hasonló vagy azzal azonos megjelölés tekintetében, automatikusan rosszhiszeműnek minősül. A határozat indokolásában a Hivatal kiemelte, hogy a védjegyjog territoriális jog, így a védjegybejelentések elbírálása során Magyarország területét, illetve a magyar fogyasztók általi percepciót kell relevánsnak tekinteni. A Hivatal kiemelten fontos körülményként értékelte azt, hogy a kérelmezői védjegy Magyarországon nem volt ismert a fogyasztók körében, ellenben a „J.PRESS” megjelöléssel ellátott árukat a magyar fogyasztók a jogosult tevékenységéhez kapcsolódóan ismerték meg. A döntésben a Hivatal hangsúlyozta, hogy önmagában az a körülmény, hogy a kérelmező megjelölése nagyfokú egyediséggel rendelkezik, amelyre tekintettel a jogosult nem nyújthatott be véletlenszerűen azonos megjelölésre vonatkozó védjegybejelentést, nem elegendő a csalárd szándék fennállásának alátámasztására, különös tekintettel arra, hogy a kérelmezői védjegy ábrás kialakítása teljes mértékben eltér a jogosulti védjegy kialakításától. A döntésben rögzítésre került, hogy általában megállapítható a csalárd szándék abban az esetben, amikor a jogosult annak érdekében kíván egy megjelölésre védjegyoltalmat szerezni, hogy a védjegyoltalomból eredő kizárólagos jogokkal a későbbiekben visszaéljen. A tárgyalt ügyben a Hivatal megállapította, hogy a jogosult a bejelentés benyújtását követően a magyar piacon a védjeggyel ellátott árukkal aktívan jelen volt, jelentős gazdasági tevékenységet fejtett ki a védjegy alatt és komoly ráfordításokat eszközölt a piaci ismertség kiépítésére. Ebből az a következtetés vonható le, hogy a védjegyjogosult a védjegyét a védjegy eredeti céljával összhangban használta saját áruinak megkülönböztetésére az oltalom területi hatályán belül. A kifejtettek értelmében a

rosszhiszeműségre alapított törlési okot a Hivatal bizonyítottság hiányában nem találta megalapozottnak [M9600534].

11. ÁLLAMI FELSÉGJELEKBŐL, ILLETVE HATÓSÁGOT VAGY NEMZETKÖZI SZERVEZETET MEGILLETŐ JELZÉSBŐL ÁLLÓ MEGJELÖLÉSEK

A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Uniós Egyezmény 6ter cikkének (1) bekezdésében felsorolt jelzések bármelyikéből áll, vagy azt tartalmazza, feltéve, hogy:

aa) az ilyen jelzést – ha nem állami zászlóról van szó – az említett 6ter cikk (3) bekezdése szerint közölték, továbbá

ab) a megjelölést – abban az esetben, ha hivatalos ellenőrzési és hitelesítési jegyből vagy fémjelzésből áll, vagy azt tartalmazza – az említett jelzésekkel hivatalosan megjelölt árukkal azonos vagy azokhoz hasonló áruk tekintetében jelentették be lajstromozásra [Vt. 3. § (2) bek. a) pont].

A PUE 6ter cikk (1) bekezdés a)-b) pontja szerint:

a) Az unió országai megállapodnak abban, hogy az illetékes hatóság engedélye nélkül az unió bármely országa címerének, zászlójának és egyéb állami jelvényének, az általuk elfogadott hivatalos ellenőrzési és hitelesítési jegyeknek és bélyegeknek, valamint ezek bármilyen címertani utánzatának lajstromozását akár gyári vagy kereskedelmi védjegyként, akár ezek alkotóelemeiként megtagadják vagy hatálytalanítják, s az ilyen védjegyek használatát megfelelő rendelkezésekkel megtiltják.
b) A fenti rendelkezéseket kell alkalmazni minden olyan nemzetközi-kormányközi szervezet címerére, zászlójára és egyéb jelvényeire, rövidítésére és nevére, amelynek az unió egy vagy több országa tagja – nem vonatkozik ez a szabály azokra a címerekre, zászlókra és egyéb jelvényekre, rövidítésekre vagy nevekre, amelyek oltalmát hatályos nemzetközi megállapodások már biztosítják.

A Kereskedelmi Világszervezet (WTO) tagállamainak jelképei ugyanilyen védelmet élveznek a TRIPS-egyezmény 2. cikk (1) bekezdése értelmében, amely előírja, hogy a WTO tagjainak meg kell felelniük a PUE 1-12. és 19. cikkeiben foglaltaknak. A PUE 6ter cikkének célja az olyan védjegyek lajstromozásának és használatának kizárása, amelyek valamilyen módon hasonlítanak az állami jelképekhez vagy a nemzetközi-kormányközi szervezetek jelképeihez, rövidítéséhez és nevéhez.

Ennek oka, hogy az ilyen lajstromozás vagy használat sértené az állam ahhoz fűződő jogát, hogy ellenőrizze szuverenitása jelképeinek használatát, emellett félrevezethetné a fogyasztókat

az áruk, illetve szolgáltatások eredete tekintetében. A származást e tekintetben úgy kell érteni, hogy az áru, illetve szolgáltatás az adott államtól származik vagy azt jóváhagyta, nem pedig úgy, hogy azt az adott állam területén állították elő.

Fontos kiemelni, hogy a PUE 6ter cikk (1) bekezdésének szövegezéséből következően a Vt. 3. § (2) bekezdés a) pontja nem alkalmazható akkor, ha a lajstromozni kért megjelölés valamely ország nevét, illetve annak rövidítését tartalmazza, ezzel szemben a nemzetközi-kormányközi szervezetek nevét, illetve annak rövidítését tartalmazó megjelölések kifogásolhatók a Vt. hivatkozott rendelkezése alapján.

A PUE 6ter cikke szerinti védelem akkor érvényesül – azaz a megjelölés a Vt. 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján akkor kizárt a védjegyoltalomból –, ha a felsorolt jelképek pontos másolatából vagy címertani utánzatából áll, illetve azokat tartalmazza.

Annak megállapításánál, hogy a megjelölés vagy annak eleme a felsorolt jelképek címertani utánzatának minősül-e, az érintett jelkép címertani leírását kell figyelembe venni, nem pedig ugyanazon jelvény geometriai leírását, amely jellegénél fogva sokkal részletesebb (lásd az Európai Bíróság C-202/08 P. és C-208/08 P. számú „RW feuille d'érable" egyesített ügyekben hozott ítéletének 48. pontját).

A címereket és más címertani jelvényeket viszonylag egyszerű leírás alapján rajzolják meg, amely az elrendezésre, az alapszínre, valamint a jelvényt alkotó különböző elemek felsorolására vonatkozóan tartalmaz adatokat (a színükre és a jelvényen belüli elhelyezkedésükre vonatkozó utalással). A címertani leírás ugyanakkor nem tartalmaz részletes adatokat a jelvény rajzára és az azt alkotó különböző elemekre vonatkozóan. Ebből következik, hogy a felsorolt jelképeket nem pontosan lemásoló megjelölés is a PUE 6ter cikke alá tartozhat, ha azt az érintett nagyközönség a jelvény utánzataként fogja fel. A bejelentés elutasításához elegendő, ha a lajstromoztatni kívánt megjelölésnek akár egyetlen eleme a PUE 6ter cikkének hatálya alá tartozó jelképet tartalmaz vagy ilyen jelképet utánoz.

Zászlók esetében gyakran előfordul, hogy azok a megjelölésben fekete-fehér színben szerepelnek. Az ilyen ábrázolás – amennyiben az kétséget kizáróan egy konkrét ország/szervezet zászlóját idézi fel – heraldikai utánzatnak minősül. Ilyen lehet például az Amerikai Egyesült Államok, Kanada vagy Nagy-Britannia zászlója, azok ugyanis – jellegzetes ábrás elemeik alapján – fekete-fehér kivitelben is egyértelműen felismerhetők.

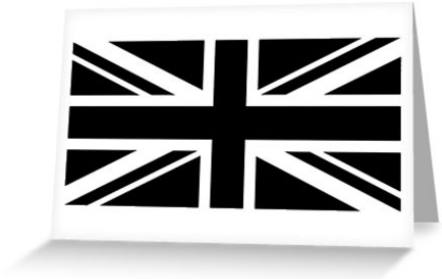

A WIPO Nemzetközi Irodája nyilvántartást vezet azokról az állami felségjelekről, illetve hatóságot vagy nemzetközi szervezetet megillető jelzésekről, amelyek a PUE 6ter cikke szerint védelmet élveznek.

A 6ter adatbázis itt érhető el.

11.1. Állami felségjelek

Állami felségjel lehet valamely állam zászlaja, lobogója, címere vagy egyéb olyan jelvénye, amely az állam szuverenitásának megtestesítője [például a nemzeti korona, az (tag)állam hivatalos pecsétje]. A Vt. 3. § (2) bekezdés a) pont aa) alpontjának szövegéből következően az állami zászlók akkor is lajstromozási akadályt képeznek, ha nem szerepelnek a 6ter adatbázisban, ezzel szemben az egyéb állami felségjelekre a PUE 6ter cikke szerinti védelem csak abban az esetben terjed ki, ha azokat a Nemzetközi Iroda útján közölték.

A PUE 6ter cikkének alkalmazási körével kapcsolatban kiemelést érdemel, hogy míg a szövetségi államokat alkotó tagállamok felségjelei az e cikk szerinti védelmet élvezhetik, a tartományok és a helyi önkormányzatok zászlóira és címereire e védelem már nem terjeszthető ki. A védjegy lajstromozása iránti eljárásban a hivatalból végzett érdemi vizsgálatnak a Vt. 3. § (2) bekezdés a) pontja körében a következőkre kell kiterjednie:

- a megjelölést alkotó, illetve a megjelölésben szereplő ábrás elem állami felségjelnek, illetve az állami felségjel címertani utánzatának minősül-e;
- az érintett állam tagja-e a PUE-nak, illetve a WTO-nak.

Mindezeknek a vizsgálata során az elbírálóknak kutatást kell végezniük a 6ter adatbázisban és az interneten (például Google képkereső, zászlók keresésére szolgáló honlap), továbbá

tanulmányozniuk kell a Világatlaszt és a releváns lexikonokat. Az egyes államok zászlójának, címerének és egyéb állami felségjeleinek a címertani leírása jellemzően megtalálható az adott állam alkotmányában, illetve alaptörvényében is.

Amennyiben a vizsgálat azzal az eredménnyel zárul, hogy a megjelölésben szereplő ábrás elem állami felségjelnek, illetve az állami felségjel címertani utánzatának minősül, a Hivatal nyilatkozattételre hívja fel a bejelentőt.

A Vt. 3. § (2) bekezdés a) pont aa) alpontjának szövegéből következően e kizáró ok alkalmazásához nincs szükség arra, hogy a bejelentés árujegyzéke bármiféle kapcsolatot mutasson azzal az állammal, amelynek felségjelét a megjelölés tartalmazza. Az Európai Bíróság által a C-202/08 P. és C-208/08 P. számú „RW feuille d'érable" egyesített ügyekben hozott ítélet 78. és 79. pontja értelmében annak sincs jelentősége, hogy a bejelentés árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozik-e.

A Vt. hivatkozott rendelkezése alapján utasította el a Hivatal a „mobil plus media" színes ábrás megjelölésre vonatkozó bejelentést, amely Svájc címerének címertani utánzatát tartalmazta. A megjelölés – annak ellenére, hogy az ábra körvonala egy mobiltelefont formált – domináns elemként jelenítette meg a piros alapon fehér keresztet, így a Nemzetközi Iroda által CH27 számon nyilvántartott svájci címer heraldikai utánzatának minősült. A bejelentő a Hivatal felhívására nem csatolta az illetékes szerv hozzájárulását a megjelölés lajstromozásához, ezért a Hivatal a bejelentést visszavontnak tekintette [M1400568].

A „SEALAND" ügyben a bejelentett megjelölés domináns pozícióban tartalmazta Norvégia zászlajának címertani utánzatát, azonban a törvényben előírt engedélyt a védjegybejelentő nem csatolta, így a Hivatal a bejelentést elutasította. A szóelem hátterét adó színes ábra egyértelműen lobogó formában jelent meg, függetlenül attól, hogy nem szabályos téglalapban került megjelenítésre. A norvég lobogó kivehető volt a megjelölés ábrájában, ezért az az illetékes állam hozzájárulása nélkül védjegyként nem volt lajstromozható [M1201529].

A Címertv. 1. §-a, 5. § (3) bekezdése, valamint 6. §-a értelmében magyar állami felségjelnek minősül a címer, a címer elkülöníthető elemei (a Szentkorona és a pajzs), a zászló és a lobogó. Ezek a felségjelek – összhangban a Címertv. 10. § (1) bekezdésével – önmagukban nem lehetnek védjegyoltalom tárgyai.

Magyarország címerének és zászlójának heraldikai leírását Magyarország Alaptörvénye tartalmazza:

Magyarország címere hegyes talpú, hasított pajzs. Első mezeje vörössel és ezüsttel hétszer vágott. Második, vörös mezejében zöld hármas halomnak arany koronás kiemelkedő középső részén ezüst kettős kereszt. A pajzson a magyar Szent Korona nyugszik.

Magyarország zászlaja három, egyenlő szélességű, sorrendben felülről piros, fehér és zöld színű, vízszintes sávból áll, amelyben a piros szín az erő, a fehér szín a hűség, a zöld szín a remény jelképe [Alaptörvény I) cikk (1)-(2) bekezdés].

A címert vagy a zászlót tartalmazó védjegy lajstromozásához szükséges engedély megadásáról – kérelemre, a védjegybejelentésben megjelölt árujegyzék szerinti áruk, szolgáltatások tekintetében feladatkörrel rendelkező miniszter véleményének kikérése után – a nemzetpolitikáért felelős miniszter dönt. A kérelem elbírálása során a nemzetpolitikáért felelős miniszter mérlegeli, hogy az áru, szolgáltatás sajátos nemzeti jellege, a kérelmező tevékenységének nemzetgazdasági jelentősége és kiviteli nagyságrendje indokolttá teszi-e a címernek vagy a zászlónak a védjegy részeként való használatát [Címertv. 10. § (1) bek.].

A címert vagy a zászlót tartalmazó védjegy és formatervezési minta oltalmának megadásához szükséges engedélyről szóló szabályokat a 37/2012. (VIII.22.) KIM rendelet tartalmazza.

Magyarország zászlaját tartalmazta a Központi Statisztikai Hivatal alábbi színes ábrás megjelölés tekintetében benyújtott védjegybejelentése, ezért annak lajstromozásához engedélyt kellett csatolni [M1100031].

Magyarország és az Európai Unió zászlaja is megjelent a bal oldali megjelölésben, ezért az csak a magyar és az uniós illetékes szervek által külön adott engedély benyújtását követően részesülhetett volna védjegyoltalomban. A bejelentő azonban a Hivatal felhívására nem nyilatkozott, ezért a bejelentést visszavontnak kellett tekinteni [M1000923].

Magyarország címere címertani utánzatának minősült a jobb oldali megjelölésben szereplő ábrázolás, mivel az a magyar állami felségjel főbb heraldikai jellegzetességeit jól felismerhetően magában foglalja [M0902605].

A Hivatal a Vt. 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján utasította el a bal oldali térbeli megjelölésre vonatkozó védjegybejelentést, tekintettel arra, hogy az Magyarország címere elkülöníthető részének, a Szent Koronának a címertani utánzatát tartalmazta és a bejelentő nem csatolta az illetékes szerv hozzájárulását [M1203553]. A bejelentő a Hivatal döntésével szemben megváltoztatási kérelmet terjesztett elő. A Fővárosi Törvényszék rögzítette, hogy a PUE a címertani utánzat használatát is kizárja, márpedig a lajstromozni kért megjelölés koronaábrázolásán egyértelműen azonosíthatók a Szent Korona főbb jellegzetességei, a félgömböt formázó négy pánt, a ferde kereszt, valamint a lecsüngő aranyláncok. Megállapította a bíróság azt is, hogy az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium – bírósági felhívásra csatolt – határozata nem felel meg a Vt. 3. § (3) bekezdése szerinti illetékes szerv hozzájárulásának, mert azt a St. Stephan's Crown borcsaláddal kapcsolatos eljárásban adta ki az illetékes hatóság, ezért ebben az eljárásban nem vehető figyelembe, a lajstromozást kizáró ok ennek ismeretében is fennáll [3.Pk.24.655/2013/6.]. A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Kiemelte, hogy az ismertetett szabályozás szerint az olyan megjelölés védjegyként való lajstromozásához, amely magában hordozza a nemzeti címer részét alkotó Szent Koronát vagy annak címertani utánzatát, szükséges a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter engedélye, ilyet azonban a bejelentő felhívás ellenére sem csatolt. Ezt nem pótolja a jogelőd számára 1996-ban a St. Stephan's Crown védjegy lajstromozása céljából kiadott engedély, mert az más megjelölésre, továbbá nem pezsgők termékekre, hanem borokra vonatkozott [8.Pkf.26.335/2014/4.].

Fontos megjegyezni, hogy a nemzeti színek védjegyelemként történő felhasználásához a Címertv. 10. § (2) bekezdése értelmében nem kell engedélyt kérni. A nemzeti színek ugyanis, ha azok nem zászló vagy lobogó formájában kerülnek felhasználásra, önmagukban nem minősülnek állami felségjelnek.

A Hivatal az alábbi megjelölések esetében úgy ítélte meg, hogy nincs szükség engedélyre a nemzeti színek védjegyelemként való használatához.

(207 061)

(187 472)

(205 766)

A hatáskörrel rendelkező szerv hozzájárulásával védjegyoltalomban részesülhet az a megjelölés, amely a (2) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott jelzésből áll, vagy azt tartalmazza [Vt. 3. § (3) bek.].

A hozzájárulás megadására hatáskörrel rendelkező szerv a megjelölésben szereplő felségjel alapján állapítható meg.

Fontos kiemelni, hogy a hozzájárulásnak kifejezetten a védjegyként (illetve a védjegy elemeként) történő lajstromozásra kell vonatkoznia, pusztán a jelzés használatára vonatkozó engedély nem alkalmas a hivatkozott lajstromozási akadály elhárításához.

Amennyiben a megjelölésben szereplő jelkép két (vagy több) különböző állam jelképének is tekinthető, a lajstromozáshoz egy hozzájárulás beszerzése elegendő.

11.2. Nemzetközi szervezeteket megillető jelzések

Nemzetközi szervezetet megillető jelzés lehet a szervezet megnevezése, nevének rövidítése, zászlaja, címere, jelvénye vagy ezek utánzata. Valamely nemzetközi szervezetet megillető jelzésből álló, illetve azt tartalmazó megjelölések azonban csak akkor nem részesülhetnek védjegyoltalomban, ha azokat az érintett szerv vagy annak valamely részes állama közölte a WIPO Nemzetközi Irodájával.

Hangsúlyozni kell, hogy a Vt. 3. § (2) bekezdés a) pontja nem alkalmazható az olyan nemzetközi szervezetet megillető jelzések esetében, amelyeket az oltalmukat biztosító

nemzetközi egyezmények szabályoznak. Ilyen például a Genfi Egyezmények alapján oltalomban részesülő vörös kereszt, vörös félhold és vörös kristály.

A nemzetközi szervezetet megillető jelzések védjegyoltalomból történő kizárása vonatkozásában az alábbi eltérések rögzítendőek.

A PUE 6ter cikk (1) bekezdés c) pontja szerint az unió országai nem kötelesek a b) pontban szereplő rendelkezések alkalmazására, ha a használat vagy lajstromozás jellege nem kelt a közvéleményben olyan vélekedést, hogy a szóban forgó szervezet és a címer, zászló, jelvény, rövidítés vagy név között kapcsolat áll fenn, illetve ha a használat vagy lajstromozás jellege nyilvánvalóan nem vezeti félre a közönséget az irányban, mintha a használó és a szervezet között kapcsolat állna fenn.

A fentiekből következően a nemzetközi szervezetet megillető jelzések – ellentétben az állami felségjelekkel – nem élveznek abszolút, az árujegyzéktől független védelmet. A védelem csak azon áruk és szolgáltatások tekintetében érvényesül, amelyek a nagyközönség számára azt sugallják, hogy kapcsolat áll fenn a bejelentő és az érintett szervezet között.

Az Európai Unió jelképei a PUE 6ter cikke szerinti védelmet élveznek. Mindezt megerősíti, hogy a jelképek az Európa Tanács mint jogosult feltüntetésével QO188 és QO189 számon szerepelnek a 6ter adatbázisban.

Az Európai Uniót a szokásos értelemben nem lehet nemzetközi szervezetnek és államok szövetségének tekinteni, hanem inkább egy nemzetek feletti szervezetnek, azaz olyan autonóm jogalanynak, amely saját szuverén jogokkal és a tagállamokétól független jogrenddel rendelkezik, amelynek maguk a tagállamok és polgáraik is az Európai Unió hatásköri területein alá vannak rendelve.

Az EU – sajátos jogi helyzete ellenére, és kizárólag a Vt. 3. § (2) bekezdés a) pontja alkalmazásában – a nemzetközi szervezetekhez hasonlónak tekintendő. Kiemelendő, hogy az EU tevékenységi területei olyan széleskörűek, hogy a lajstromozási eljárás során nagy valószínűséggel megállapítható a kapcsolat a szóban forgó áruk, szolgáltatások és az EU tevékenységei között, így az Európai Unió jelképei gyakorlatilag az árujegyzéktől független védelmet élveznek.

A nemzetközi szervezetet megillető jelzések védjegyelemként való felhasználását az érintett nemzetközi szervezet engedélyezi.

11.3. Hivatalos ellenőrzési jegyek, hitelesítési jegyek, fémjelzések

A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha hivatalos ellenőrzési és hitelesítési jegyből vagy fémjelzésből áll, vagy azt tartalmazza és az említett jelzésekkel hivatalosan megjelölt árukkal azonos vagy azokhoz hasonló áruk tekintetében jelentették be lajstromozásra [Vt. 3. § (2) bek. a) pont ab) alpont].

A Hivatalnak e körben a vizsgálatot ki kell terjesztenie a védjegybejelentés árujegyzékére, és az e tekintetben kimutatható azonosságot, illetve hasonlóságot is figyelembe kell vennie az ütközés elbírálása során. Egyebekben a korábban kifejtettek alkalmazandók azzal az eltéréssel, hogy a hivatkozott jelzések esetében a védelemnek nem feltétele, hogy azok szerepeljenek a WIPO 6ter adatbázisában (általában azonban szerepelnek benne).

Fémjel Platinatárgyakra

12. AZ OLYAN JELVÉNYBŐL, JELKÉPBŐL VAGY CÍMERBŐL ÁLLÓ VAGY EZEKET TARTALMAZÓ MEGJELÖLÉSEK, AMELYEK HASZNÁLATÁHOZ KÖZÉRDEK FŰZŐDIK

A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha olyan – a Vt. 3. § (2) bekezdés a) pontjában nem szabályozott – jelvényből, jelképből vagy címerből áll, amelynek használatához közérdek fűződik, vagy ilyen jelvényt, jelképet vagy címert tartalmaz [Vt. 3. § (2) bek. b) pont].

A Vt. 3. § (2) bekezdés b) pontja olyan jelképek, jelvények és címerek esetén alkalmazandó, amelyek nem tartoznak a PUE 6ter cikkének hatálya alá, de azok használatához közérdek fűződik.

Ilyen megjelölések lehetnek például az €-jel, a jövedéki termékeken található zárjegyek, állami kitüntetések, a Kossuth-címer, a Nemzetközi Vöröskereszt jelképei vagy az olimpiai jelkép. Ide sorolhatók az önkormányzati rendeletekben szabályozott jelképek közül a címerek, amelyek használatához egyértelműen közérdek fűződik.

A Vt. 3. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt lajstromozást gátló ok vizsgálatánál megfelelően irányadóak a Vt. 3. § (2) bekezdés a) pont aa) alpontjánál leírtak, tehát ezek a jelvények, jelképek is az árujegyzéktől független védelmet élveznek és a védelem azok címertani

utánzatára is kiterjed, ugyanakkor a védelemnek nem feltétele, hogy a jelképek szerepeljenek a 6ter adatbázisban.

A bal oldali megjelölés lajstromozására irányuló eljárásban a Hivatal megállapította, hogy az az Európai Unió hivatalos fizetőeszközének megjelölésére használt devizajel, az euró szimbólum címertani utánzatából áll, amelynek használatához közérdek fűződik, ezért az illetékes hatóság engedélye nélkül nem lajstromozható. A bejelentő ilyen engedélyt nem csatolt, ezért a Hivatal a védjegybejelentést elutasította [M0702574].

A jobb oldali színes ábrás megjelölés a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Nagyecsed város címerét tartalmazta, ezért a lajstromozásához szükség volt Nagyecsed Város Önkormányzatának hozzájárulására [M1204414].

A Nemzetközi Vöröskereszt jelképei igen gyakran fordulnak elő a bejelentett megjelölések elemeként. A Nemzetközi Vöröskereszt hivatalos jelképei jelenleg a vörös kereszt, vörös félhold és vörös kristály. Hivatalosan elismert, de nem használt jelkép az iráni vörös oroszlán és nap; Izraelben használt, de a Vöröskereszt által el nem ismert jelkép a vörös Dávid-csillag.

A Magyar Vöröskeresztről szóló 1993. évi XL. törvény 5. § (1) bekezdése szerint a Vöröskereszt szervezet ismertetőjele a fehér alapon nyugvó vörös kereszt. A (2) bekezdés rögzíti, hogy a Vöröskereszt jelvénye kör alakú, fehér mezőben nyugvó vörös kereszt, „Magyar Vöröskereszt” körfelirattal. A (3) bekezdés értelmében az (1), illetőleg a (2) bekezdések szerinti ismertetőjel, jelvény és megnevezés (a továbbiakban együtt: jelvény) mind béke, mind háború idején a Vöröskereszt szervein kívül csak a nemzetközi egyezményekben meghatározott egészségügyi alakulatok és intézmények, valamint az utóbbiak személyzetének és felszerelésének védelmére vagy megjelölésére használható. A (4) bekezdés kimondja, hogy a Vöröskereszt béke idején, kivételesen – a nemzetközi egyezményekben meghatározott célokra – engedélyezheti a jelvények, valamint annak utánzását jelentő minden jelnek vagy elnevezésnek a használatát a (3) bekezdés szerint arra nem jogosult magánszemélyek vagy szervezetek számára.

A vörös félholdról, vörös kristályról, vörös oroszlánról és napról magyar jogszabály nem rendelkezik, a genfi egyezmények értelmében valamennyi a Vöröskereszt nemzetközi szervezet hivatalosan elismert jelvénye. (A genfi egyezményeket az 1954. évi 32. törvényerejű rendelet hirdette ki, mely 1955. február 3-án lépett hatályba.)

A „HELVÉT” színes ábrás megjelölés lajstromozására irányuló eljárásban a Hivatal nyilatkozattételre hívta fel a bejelentőt, tekintettel arra, hogy a megjelölés amellett, hogy svájci származásra utalt, tartalmazta a Magyar Vöröskereszt, illetve a Nemzetközi Vöröskereszt hivatalos jelvényét, ám a bejelentő nem csatolta a Vöröskereszt hozzájárulását a megjelölés lajstromozásához. A bejelentő a felhívásra nem válaszolt, ezért a Hivatal a bejelentést visszavontnak tekintette [M1104084].

A SZIKLAKÓRHÁZ színes ábrás megjelölés lajstromozására irányuló eljárásban a bejelentő csatolta a Magyar Vöröskereszt hozzájárulását, ezért a Hivatal a megjelölést védjegyként lajstromozta [M1103391].

A 2008. évi LX. törvény által kihirdetett, az olimpiai jelkép oltalmáról szóló, Nairobiban, 1981. szeptember 26-án elfogadott szerződés 1. cikke a következőképp rendelkezik. E Szerződés minden részes állama – a 2. és 3. cikk szerinti kivételekkel – köteles elutasítani, illetve érvényteleníteni a védjegyként történő lajstromozását, valamint megfelelő intézkedésekkel megtiltani a védjegyként vagy más megjelölésként kereskedelmi célból való használatát minden olyan megjelölésnek, amely a Nemzetközi Olimpiai Bizottság Chartájában meghatározott olimpiai jelképből áll, vagy azt tartalmazza, kivéve, ha arra a Nemzetközi Olimpiai Bizottság engedélyt adott.

A fentiekből következően az olimpiai jelképet tartalmazó bejelentések csak a Nemzetközi Olimpiai Bizottság engedélyével részesülhetnek oltalomban. Amennyiben a bejelentő nem mellékeli az engedélyt a bejelentéséhez, őt a Vt. 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján nyilatkozattételre kell felhívni.

13. VALLÁSI VAGY EGYÉB MEGGYŐZŐDÉST ERŐTELJESEN KIFEJEZŐ JELKÉPET TARTALMAZÓ MEGJELÖLÉSEK

Egy plurális demokratikus társadalomban sokféle hitű és meggyőződésű ember él együtt, ezért a vallási vagy egyéb meggyőződést erőteljesen kifejező jelképek kereskedelmi használata a társadalom jelentős részének az érzékenységét sértheti. Az ilyen megjelölések védjegyként történő lajstromozásának megakadályozását célozza a Vt. 3. § (2) bekezdés c) pontja, amely az árujegyzéktől függetlenül alkalmazandó lajstromozást gátló ok.

A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha valamely vallási vagy egyéb meggyőződést erőteljesen kifejező jelképet a megjelölés összhatását meghatározó módon tartalmaz [Vt. 3. § (2) bek. c) pont].

A vallási vagy egyéb meggyőződést erőteljesen kifejező jelképek kimerítő felsorolása nem lehetséges, jellemzően ilyenek lehetnek:

– a különféle egyházak, illetve vallási szervezetek jelképei, jelvényei, szimbólumai:

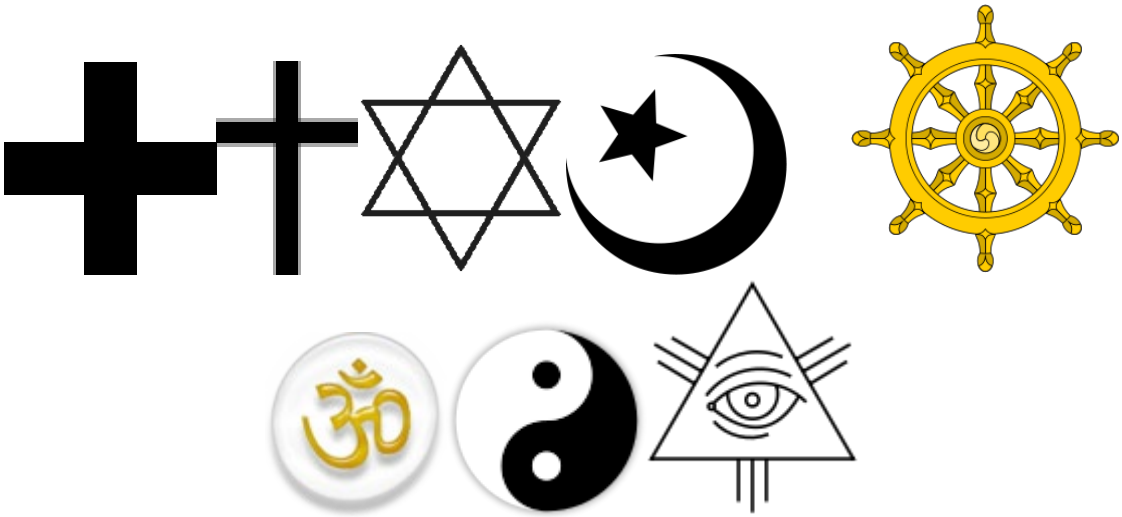

– egyes vallások kiemelkedő alakjainak a neve, szobra, egyéb ábrázolása (például Jézus, Mohamed, Buddha);
– bármely egyéb erős, széles körben ismert világnézeti meggyőződést kifejező jelkép, szimbólum.

A Vt. 2019. január 1-jétől e kizáró ok alkalmazásának köre tágabbá vált: míg korábban csupán azok a megjelölések voltak kizárva a védjegyoltalomból, amelyek *kizárólag* vallási vagy egyéb meggyőződést erőteljesen kifejező jelképből álltak, a megújított szabályozás értelmében e kizáró ok alkalmazásához a továbbiakban elegendő, ha a megjelölés ilyen jelképet *uralkodó módon tartalmaz*. A közismert és komoly szimbolikus értékkel rendelkező jelképeket tehát hiába egészíti ki a bejelentő a jelképhez képest másodlagos, alárendelt szerepben lévő egyéb elemekkel, az nem küszöböli ki a tárgyalt kizáró ok alkalmazását.

A „megjelölés összhatását meghatározó módon” kitételből következően a megjelölés védjegyként való lajstromozása nem kizárt abban az estben, ha jelentéktelen elemként vagy éppen indokolt módon, és az adott jelképet az egész megjelölés kontextusában értelmezve nem kisajátítva megjelenik benne egy vallási vagy egyéb erős jelentéssel bíró szimbólum.

A bejelentő a jobb oldalon látható „KÖNYVEK KÖNYVE” ábrás megjelölés védjegykénti lajstromozását kérte. A bejelentett megjelölés az Országos Széchényi Könyvtártól beszerzett iratok tanúsága szerint a Károli Gáspár által fordított, Tóthfalusi József lelkész által szerkesztett Képes Szent Biblia borítójának olyan formában átdolgozott másolata volt, ahol a bejelentő a Képes Szent Biblia feliratot fehér alapon elhelyezett KÖNYVEK KÖNYVE szóösszetétellel és a Szentháromságot jelképező ábrával cserélte fel. A bejelentett megjelölést összhatásában vizsgálva a Hivatal megállapította, hogy az vallási meggyőződést erőteljesen kifejező jelképből áll, tekintettel arra, hogy jelkép nem csak ábra lehet, hanem az ábrás megjelölés által kifejezett tartalom is. Ezért a Hivatal a bejelentőt nyilatkozattételre hívta fel, amelyre válasz nem érkezett, így a védjegybejelentést visszavontnak kellett tekinteni [M0300179].

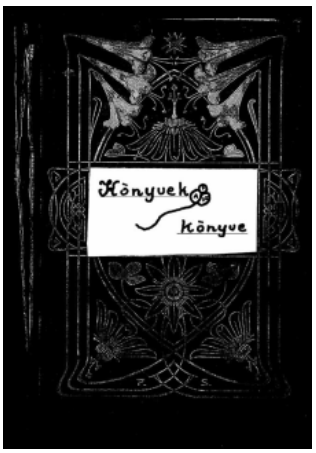

Az M0601494 ügyiratszámú védjegybejelentés tárgyát a kínai filozófiából közismert és széles körben használt jin-jang szimbólum képezte, amely a harmónia jele és a buddhista vallás meghatározó jelképe. A bejelentő a Hivatal által a Vt. 3. § (2) bekezdés c) pontja alapján kiadott nyilatkozattételi felhívására nem válaszolt, ezért a védjegybejelentést visszavontnak kellett tekinteni.

Az M2002050 ügyiratszámú védjegybejelentésben a jobb oldalt látható ábrás megjelölés oltalmát igényelték. Elutasító döntésében a Hivatal megállapította, hogy a megjelölés egy vallási meggyőződést erőteljesen kifejező jelképet tartalmaz a megjelölés összhatását meghatározó módon, tekintettel arra, hogy a megjelölés egy napba foglalt egyiptomi keresztet vagy másnéven Ankh keresztet foglal magába hangsúlyos pozícióban. A nagyméretű, fekete színű Ankh kereszt a megjelölés középpontjában, a nap szimbólum belsejében vastag fekete körvonallal szerepel, ezért az egyértelműen domináns eleme a lajstromozni kért ábrának. Az Ankh egy óegyiptomi hieroglif jel, amely egyiptomi kereszt vagy fogantyús kereszt néven is ismert. Az idők során az Ankh kereszt az élet és a halhatatlanság, a világegyetem, a hatalom, valamint az életadó víz és levegő szimbóluma lett. Az Ankh jelképet újpogány vallási és spirituális csoportok is használják sokféle hiedelem szimbólumaként, melyek az élettel és a halhatatlansággal kapcsolatosak. Figyelemmel arra, hogy az Ankh kereszt használata különböző jelentéstartalommal több vallásban is elterjedt, ezáltal vallási meggyőződést erőteljesen kifejező jelképnek minősül.

14. A VT. VAGY AZ EURÓPAI UNIÓ JOGSZABÁLYAI ALAPJÁN LAJSTROMOZOTT FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐBŐL ÁLLÓ VAGY AZT TARTALMAZÓ MEGJELÖLÉSEK

A földrajzi árujelzők olyan megjelölések, amelyek egy földrajzi megnevezést tartalmaznak (vagy egyértelműen egy meghatározott földrajzi területre utalnak), és amelyekhez többlet-jelentéstartalom járul – egyfelől a hozzájuk kötődő termékek révén, másfelől pedig az érintett termékek valamely tulajdonsága, minősége vagy hírneve és a megjelölés által felhívott földrajzi terület közötti kapcsolatnak köszönhetően. Az egyszerű származásjelzések („Made in EU", „product of China") ilyen többletelemekkel nem rendelkeznek, azok csupán egy adott termék földrajzi eredetének feltüntetését szolgálják, függetlenül az áru tulajdonságaitól.

A földrajzi árujelzőkhöz kapcsolódó iparjogvédelmi oltalom a megjelölés kizárólagos használatára való jogot jelenti, azaz a földrajzi árujelzőt jogosulatlanul használók elleni fellépést teszi lehetővé. A jogosulatlan használat jelentheti az oltalom alatt álló földrajzi árujelzőnek nem az adott földrajzi területről származó termékeken való használatát, illetve – ahol az ún. termékleírás az oltalom előfeltételét képezi – a megjelölés olyan termékeken való használatát, amelyeket nem a hatáskörrel rendelkező hatóság által jóváhagyott termékleírásnak megfelelően állítottak elő.

Az Európai Unióban az élelmiszerek és a mezőgazdasági termékek, a szőlészeti és borászati termékek, az ízesített borászati termékek, valamint a szeszesitalok földrajzi árujelzőire nézve – az 1151/2012/EU rendelet és végrehajtási rendelete, az 1308/2013/EU rendelet és végrehajtási rendelete, a 251/2014 EU rendelet és végrehajtási rendelete, valamint a 2019/787/EU rendelet alapján – kizárólagos oltalmi rendszer működik, amelynek értelmében ezekre a földrajzi árujelzőkre nézve csak uniós (az Európai Unió valamennyi tagállamára kiterjedő hatályú) oltalom igényelhető. Az uniós oltalmat élvező földrajzi árujelzők – a termékek és a földrajzi terület közötti kapcsolat erősségétől függően – kétféle kategóriát képeznek, amelyekhez kétfajta színes ábrás logó használatának lehetősége is kapcsolódik. Az oltalom alatt álló eredetmegjelölések esetében a termékek lényegében vagy kizárólag a megjelölésben szereplő földrajzi terület (régió, hely vagy kivételes esetben ország) által nyújtott környezetnek köszönhetik minőségüket vagy különleges jellemzőiket, továbbá az előállítás és a feldolgozás minden lépése az adott területen kell, hogy történjen. Az oltalom alatt álló földrajzi jelzések esetén a termék valamely tulajdonsága vagy hírneve a földrajzi származásnak tulajdonítható, és az előállítás és feldolgozás valamely lépésének az adott területen kell történnie. [Az 1151/2012/EU rendelet 5. cikke értelmében eredetmegjelölésnek vagy földrajzi jelzésnek kell tekinteni a mezőgazdasági termékeket vagy az élelmiszereket jelölő olyan hagyományos földrajzi vagy nem földrajzi elnevezéseket is, amelyek megfelelnek a rendelet által az eredetmegjelölésekkel, illetve a földrajzi jelzésekkel szemben támasztott követelményeknek. Ilyen például a görög „Feta" elnevezésű sajt, amely eredetmegjelölés annak ellenére, hogy benne földrajzi terület neve nem szerepel.]

A kétfajta megjelölés oltalmához jóváhagyott termékleírás is szükséges, amely a földrajzi terület pontos behatárolásán kívül az előállítás és feldolgozás minden lényeges követelményét (mint a megjelölés használatának előfeltételét) tartalmazza. Az uniós szintű bejegyzésről – a termelői csoportosulások által benyújtott, a tagállamok által jóváhagyott termékleírással együtt továbbított kérelmek alapján, adott esetben más tagállamok kifogásait is elbírálva – az Európai Bizottság hoz döntést.

A 2019/787/EU rendelet 2019. június 8. napjától alkalmazandó 25. cikk (1)-(2) bekezdéseivel összhangban a szeszesitalokra vonatkozó földrajzi árujelzők esetében megszűnik a párhuzamos oltalom, az ilyen földrajzi árujelzők esetében a nemzeti oltalom kizárólag átmeneti jelleggel biztosítható, amely a bejegyzésről szóló határozat meghozatalának vagy a kérelem visszavonásának időpontjában megszűnik. A 2019/787/EU rendelet 37. cikke értelmében a szeszes italoknak a 110/2008/EK rendelet III. mellékletében nyilvántartásba vett, és ezért e rendelet értelmében oltalom alatt álló földrajzi árujelzői automatikusan e rendelet szerinti oltalom alatt álló földrajzi árujelzőknek minősülnek. A Bizottság ezeket felveszi az e rendelet 33. cikkében említett nyilvántartásba.

A nem-mezőgazdasági (jellemzően ipari) termékek földrajzi árujelzőire nézve nem működik uniós oltalmi rendszer. Magyarországon a Vt. által szabályozott *sui generis* nemzeti oltalom szerezhető rájuk, amelyet a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala lajstromoz, ha a bejelentés megfelel a törvényben lefektetett feltételeknek és a megjelölés nincs kizárva az oltalomból (akár fajtanévvé válás, akár más megjelöléssel – földrajzi árujelzővel, korábbi jóhírű védjeggyel vagy növényfajták nevével – való ütközés miatt). Az ipari termékek földrajzi árujelzői oltalmának nem előfeltétele a termékleírás elkészítése, a bejelentéshez csak ún. termékjegyzéket kell csatolni.

Bár a TRIPS Megállapodás csak a borok és a szeszes italok földrajzi árujelzői esetében írja elő a magasabb oltalmi szint biztosításának kötelezettségét, az európai uniós szabályozás alapján a mezőgazdasági termékekre és az élelmiszerekre vonatkozó földrajzi árujelzők is magas szintű, a fogyasztók megtévesztésétől nem függő oltalmat élveznek. Ugyanez vonatkozik a magyar szabályozás alapján oltalom alatt álló – ipari termékekre vonatkozó – földrajzi árujelzőkre is. Ennek megfelelően jogosulatlannak minősül az oltalom alatt álló földrajzi árujelző bármilyen gazdasági célú használata, amely nem az oltalom által érintett – vagy nem a feltételeknek megfelelő – termékekre vonatkozik, illetve a földrajzi árujelzőre való bármilyen utalás vagy annak utánzása még akkor is, ha a termék valódi eredetét megjelölik. A termékekhez kapcsolódó csomagolóanyagon vagy dokumentáción nem szabad feltüntetni semmilyen olyan megjelölést, amely a termék származására nézve – a földrajzi árujelzővel visszaélve – a termék eredetéről hamis benyomást közvetít, és tartózkodni kell minden olyan kereskedelmi gyakorlattól, amely a termék valódi eredetére nézve téves képzeteket kelthet a fogyasztókban.

A földrajzi árujelzők és a védjegyek (illetve az ilyen bejelentések) konfliktusából a lajstromozás kérdésében főszabály szerint az előbbiek kerülnek ki győztesen. Ez alól kivételt jelent az a ritka eset, amikor egy földrajzi árujelző lajstromozásának az jelenti akadályát, amikor egy korábbi védjegy hírnevére és hosszú ideje tartó használatára tekintettel épp a földrajzi árujelző

használata lenne megtévesztő az érintett termékek származása vonatkozásában. Egyebekben még a jóhiszeműen bejelentett korábbi védjegyek sem képeznek lajstromozást kizáró okot a velük ütköző földrajzi árujelzőkkel összefüggésben; ilyen esetekben a jogszabályok a két megjelölés együttélését teszik lehetővé. Ha azonban egy földrajzi árujelzőt már lajstromoztak (és az uniós oltalomban részesül), az uniós szabályozás értelmében a későbbi ütköző védjegybejelentéseket minden esetben el kell utasítani (illetve lajstromozásuk esetén kérelemre törölni kell őket). Fontos megjegyezni, hogy ebben az esetben a Vt.-t a közvetlenül alkalmazandó uniós jogra tekintettel [1151/2012/EU rendelet 14. cikk (1) bekezdés, 1308/2013/EU rendelet 102. cikk (1) bekezdés, 251/2014/EU rendelet 19. cikk (1) bekezdés, 2019/787/EU rendelet 36. cikk (1) bekezdés] kell alkalmazni. Annak megállapításakor, hogy a védjegyként lajstromoztatni kívánt megjelölés ütközik-e a földrajzi árujelzővel, az árujegyzék és a földrajzi árujelzőhöz kapcsolódó termék közötti hasonlóságot, valamint az oltalom terjedelme kapcsán elmondottakat kell figyelembe venni.

A nemzeti (vagy nemzetközi), valamint az uniós oltalom alatt álló földrajzi árujelzők a Vt. alább ismertetett szabályai alapján képeznek kizáró okot a védjegy lajstromozásával szemben.

A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha

a) e törvény (Vt.) Hetedik Része alapján oltalomban részesülő földrajzi árujelző bejelentési napjánál később tett védjegybejelentésben igényelnek rá – a földrajzi árujelző által jelölt termékkel azonos típusba tartozó árukra vonatkozóan – oltalmat és használata a 109. § (2) bekezdésébe ütközne,
b) az eredetmegjelölések és földrajzi jelzések oltalmát biztosító európai uniós jogszabály alapján ki van zárva az oltalomból, vagy
c) az eredetmegjelölések és földrajzi jelzések oltalmát biztosító olyan nemzetközi megállapodás alapján, amelyben az Európai Unió vagy Magyarország részes fél, ki van zárva az oltalomból [Vt. 3. § (4) bek.].

A Vt. alapján lajstromozott földrajzi árujelzőn a Hivatal által nemzeti úton lajstromozott földrajzi árujelzőt, illetve a Nemzetközi Iroda által a Lisszaboni Megállapodás alapján lajstromozott olyan földrajzi árujelzőt kell érteni, amelynek Magyarországra kiterjedő oltalmát a Hivatal a Megállapodás szerint irányadó határidőben nem utasította el, azt elismerte vagy az elutasítást visszavonta, hiszen a Vt. 116/I. § (2) bekezdése szerint a nemzetközi lajstromozással ugyanolyan oltalom keletkezik, mint a Hivatal által történt lajstromozás alapján.

A „korábbi" jelleget megalapozó dátum kapcsán az uniós jogszabályok és a nemzetközi szerződések – az oltalom jellegéhez és keletkezéséhez igazodóan – speciális szabályokat határoznak meg, míg a Vt. a bejelentési napot tekinti irányadónak. Az uniós oltalom kapcsán a földrajzi árujelző korábbi jellegét megalapozó napnak a bejegyzés iránti kérelem Európai Bizottsághoz való továbbításának napját kell tekinteni, a nemzetközi szerződések esetében pedig az a tipikus megoldás, hogy a megkötött megállapodásban eleve szereplő földrajzi árujelzők esetében a nemzetközi szerződés hatálybalépésének napja, a később hozzáadott földrajzi árujelzők esetében a szerződésmódosítás hatálybalépésének napja az irányadó az elsőbbségi kérdések eldöntésekor.

A védjegybejelentés és a földrajzi árujelzők ütközésének meghatározása érdekében mind a nemzeti jog, mind az uniós jogszabályok a földrajziárujelző-oltalom tartalmát meghatározó rendelkezésekre utalnak. Annak meghatározásakor tehát, hogy egy védjegybejelentés konfliktusban áll-e egy korábbinak minősülő földrajzi árujelzővel, nem a védjegyjogból ismert – pl. összetéveszthetőségi – teszteket kell alkalmazni, hanem azt kell megnézni, hogy a megjelölés használata a földrajzi árujelző jogellenes használatának minősülne-e.

A nemzetközi szerződések esetében ettől eltérő (noha alapvetően rokon) megoldások is érvényesülhetnek (a tárgyalások eredményétől és a harmadik ország jogrendszerétől is függően), például van olyan megállapodás, amely szerint ütközésnek tekinthető, ha a védjegy a termékek minőségét tekintve megtévesztőnek minősül (ld. pl. az EU-Japán kereskedelmi megállapodás 27.cikkét) – erre nézve azonban mindig az adott megállapodásnak a védjegyek és földrajzi árujelzők kapcsolatát szabályozó rendelkezéseit kell áttekinteni.

A nemzeti és az uniós jogszabályok alapján oltalom alatt álló földrajzi árujelzők esetében csak olyankor állhat fenn az ütközés, amikor a védjegybejelentés árujegyzékében szereplő termékek és a földrajzi árujelző által jelölt termékek azonos típusba tartozónak tekinthetőek. Ennek alapján ex officio nem utasítható el egy védjegybejelentés akkor, ha az olyan korábbi földrajzi árujelzővel ütközik, amelyet a védjegy árujegyzékében szereplő áruktól eltérő típusba tartozó termékeken használnak.

14.1. Kutatás

Ha következtetni lehet arra, hogy a bejelentett megjelölésben szereplő kifejezés földrajzi árujelző, az elbíráló kutatást végez a rendelkezésre álló – földrajzi árujelzőket tartalmazó – adatbázisokban. Az ellenőrzést akkor is el kell végezni, ha a bejelentett megjelölés a földrajzi árujelzőnek *csak egy elemét*, illetve a földrajzi árujelzőhöz *hasonló kifejezést* tartalmaz, mert ezekben az esetekben is felmerülhet a felhívás kiadásának szükségessége. Az ellenőrzés során különösen az alábbi adatbázisokat használja a Hivatal:

- borok, pezsgők földrajzi árujelzői: **eAmbrosia;**
- ízesített borok földrajzi árujelzői: **eAmbrosia**;
- szeszes italok földrajzi árujelzői: **eAmbrosia;**
- mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi árujelzői: **eAmbrosia;**
- a Lisszaboni Megállapodás alapján lajstromozott eredetmegjelölések: **Lisbon Search;**
- a Magyar Köztársaság által kötött kétoldalú megállapodás alapján oltalomban részesülő földrajzi árujelzők:
    - Svájc: 1981. évi 27. számú törvényerejű rendelet B melléklete;
    - Portugália: 49/1986. (XI. 12.) MT rendelet „A” melléklete.

14.2. Felhívás kiadása

Felhívást a Hivatal abban az esetben ad ki, ha a földrajzi árujelző bejelentésének napja korábbi, mint a védjegybejelentés elsőbbségének napja. Amennyiben a földrajzi árujelző lajstromozására irányuló eljárás jogerősen még nem zárult le, a védjegyeljárást a Hivatal felfüggeszti.

Olyan megjelölések esetében, amelyek kizárólag földrajzi elnevezést tartalmazó földrajzi árujelzőből állnak, a Hivatal felhívást a Vt. 2. § (2) bekezdés a) pontja, valamint a Vt. 3. § (4) bekezdése alapján ad ki, ilyenkor ugyanis a megjelölés kizárólag az áruk földrajzi származására – emellett esetleg az áruk fajtájára – utaló kifejezésből áll (például: „Badacsony" szómegjelölés, „Hajdúsági torma" szóösszetétel). Amennyiben a bejelentés árujegyzékében a megjelölésben szereplő terméknéven kívül egyéb áruk is szerepelnek, ezen áruk tekintetében felmerülhet annak szükségessége, hogy a Vt. 3. § (1) bekezdés b) pontja alapján kell felhívást kiadni, ugyanis ebben az esetben a megjelölés alkalmas lehet arra, hogy az áruk fajtája tekintetében megtévessze a fogyasztókat. Amennyiben a bejelentés árujegyzékében szolgáltatások (is) szerepelnek, ezek tekintetében a felhívást értelemszerűen csak a Vt. 2. § (2) bekezdés a) pontja alapján adja ki a Hivatal, ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a bejelentést az érintett földrajzi árujelző termékleírásának megfelelően korlátozott árujegyzékkel nyújtja be a bejelentő.

A földrajzi árujelzőt elemként tartalmazó megjelölések esetében akkor ad ki a Hivatal a Vt. 3. § (4) bekezdése alapján felhívást, ha a védjegybejelentés árujegyzékében szereplő áruk azonosak vagy hasonlóak az adott földrajzi árujelző termékleírásában/termékjegyzékében szereplő árukhoz. Ha a földrajzi árujelző a megjelölésen belül egyértelműen felismerhető, akkor a felhívás kiadását nem befolyásolja az adott földrajzi árujelzőnek a megjelölésen belül elfoglalt helye, illetve mérete. Itt is kivételt képez az az eset, amikor a bejelentést az érintett földrajzi árujelző termékleírásának megfelelően korlátozott árujegyzékkel nyújtja be a bejelentő.

A következő esetekben merülhet még fel a felhívás kiadásának szükségessége:

- a megjelölés felidézi a földrajzi árujelzőt (a megjelölés láttán a fogyasztóknak a földrajzi árujelző, illetve a földrajzi árujelző termékjegyzékében/termékleírásában szereplő termék jut eszükbe):
  - a bejelentett megjelölés a földrajzi árujelző valamely lényeges elemét tartalmazza (például az „Etyek-Buda" eredetmegjelölés esetén az „Etyek" szót, az „Újfehértói meggy" földrajzi jelzés esetén az „újfehértói" kifejezést);
  - a megjelölésben azonos földrajzi származásra utaló főnév/melléknév szerepel (például a „Parád" eredetmegjelölés esetén a „parádi" kifejezés);
  - a bejelentett megjelölésben a földrajzi árujelző fordítása szerepel (például a „Tokaj" eredetmegjelölés esetén a „Tokay" kifejezés);
  - a bejelentett megjelölésben a földrajzi árujelző a helytől függetlenítő kifejezéssel kiegészítve szerepel (például „kecskeméti jellegű");

- a bejelentett megjelölés elemei félrevezető módon utalnak a földrajziárujelző-oltalommal érintett termékek konkrét származási helyének jelképére (például egy jellegzetes épületre, emlékműre, természeti képződményre);
- a bejelentett megjelölés kihasználja a földrajzi árujelző jó hírnevét.

14.3. Árujegyzék

A Hivatal minden esetben elvégzi a bejelentett megjelölés árujegyzékének vizsgálatát is, ugyanis annak függvényében kell dönteni abban a kérdésben, hogy szükséges-e a felhívás kiadása a Vt. 3. § (4) bekezdése alapján.

Ha a védjegybejelentés árujegyzékében

- szolgáltatások szerepelnek: a Hivatal nem ad ki felhívást;
- a termékleírásban/termékjegyzékben szereplő termékektől eltérő áruk szerepelnek: a Hivatal nem ad ki felhívást;
- a termékleírásban/termékjegyzékben szereplő termékekkel azonos áruk szerepelnek: a Hivatal felhívást ad ki, amelyben általában javaslatot tesz az árujegyzék korlátozására is (például „Tokaj eredetmegjelölés termékleírásának megfelelő borok", „Herend eredetmegjelölés területéről származó porcelán áruk");
- a termékleírásban/termékjegyzékben szereplő termékekhez hasonló áruk szerepelnek: a Hivatal felhívást ad ki. Amennyiben a hasonló termékek körén belül van olyan, amire a szóban forgó földrajziárujelző-oltalom kiterjed (ezt a szóban forgó földrajzi árujelző termékjegyzéke és termékleírása alapján kell megállapítani), az árujegyzéket ezekre a termékekre kell megfelelően korlátozni. Amennyiben a hasonló termékek körén belül nincs olyan, amire a szóban forgó földrajziárujelző-oltalom hatálya kiterjedne, a lajstromozást gátló akadály az árujegyzék korlátozásával sem hárítható el.

Megjegyzendő, hogy az érintett áruk hasonlóságát megszorítóan kell értelmezni, és e körben nem irányadók a védjegyjogi értelemben vett áruhasonlóság megállapításánál alkalmazandó szempontok. A hasonlóság megítélése során a következő szempontokat kell megvizsgálni:

- az érintett termékek rendelkeznek-e objektíve közös jellemzőkkel (például a termék megmunkálásának módszere, fizikai megjelenése, azonos nyersanyagok);
- a releváns vásárlóközönség szempontjából azokhoz nagyjából azonos fogyasztói szokások, magatartás kapcsolódnak-e;
- az azonos értékesítési helyeket, csatornákat, hasonló forgalmazási szabályokat.

Például hasonló árunak minősülnek:

Borok	Bor, pezsgő, szőlőmust, borecet, ízesített borok, bor alapú italok
Szeszesitalok	Szeszesital alapú italok
Hús	Húskészítmények

Friss gyümölcs	Tartósított, szárított, fagyasztott, főzött gyümölcs (Lekvár, dzsem, kompót **NEM!** Ezek esetében a felhívás azon az alapon adható ki, hogy összetevőjük lehet a friss gyümölcs.)
Friss zöldség	Tartósított, szárított, fagyasztott, főzött zöldség (Dzsem, zselé **NEM!** Ezek esetében a felhívás azon az alapon adható ki, hogy összetevőjük lehet a friss zöldség.)

14.4. Összetevőként használt termékek

Ha a mezőgazdasági termékekre és az élelmiszerekre vonatkozó földrajziárujelző-oltalom hatálya alá tartozó áruk a védjegybejelentés árujegyzékében szereplő termékek jelentős összetevőjét alkotják (azaz meghatározzák a fő termék kiválasztását), szükséges a bejelentés árujegyzékének megfelelő korlátozása (például a „Gönci" kifejezést tartalmazó bejelentés a 30. osztályba sorolt „lekvárok és kompótok" tekintetében nem lajstromozható, kizárólag az árujegyzék megfelelő korlátozása esetén: „Gönci kajszibarack földrajzi jelzés termékleírásának megfelelő kajszibarackból készült lekvárok és kompótok").

14.5. Két vagy több földrajzi árujelzőt tartalmazó megjelölés

Előfordulhatnak olyan esetek, amikor a lajstromozásra bejelentett megjelölés több földrajzi árujelzőt is tartalmaz:

- amennyiben azok *eltérő földrajzi helyre utalnak és az érintett áruk azonosak*: a lajstromozást gátló akadály árujegyzék-korlátozással sem hárítható el, hiszen a termék nem felelhet meg egyidejűleg két termékleírásnak (például a „Tokaj-Badacsony" megjelölés borok esetén);
- amennyiben *azonos földrajzi helyre utalnak és az érintett áruk eltérőek*: a lajstromozást gátló akadály az árujegyzék megfelelő korlátozásával elhárítható (például a „Gönci" kifejezést tartalmazó megjelölés oltalmát igénylik a 30. osztályba sorolt „lekvárok és kompótok", valamint a 33. osztályba tartozó „gyümölcspálinkák" áruk tekintetében, a következő korlátozás fogadható el: 30. osztály: „Gönci kajszibarack földrajzi jelzés termékleírásának megfelelő kajszibarackból készült lekvárok és kompótok", 33. osztály: „Gönci Barackpálinka eredetmegjelölés termékleírásának megfelelő barackpálinka");
- amennyiben *eltérő földrajzi helyre utalnak és az érintett áruk eltérőek*: a lajstromozást gátló akadály az árujegyzék megfelelő – az előző pontban kifejtettek alapján történő – korlátozásával elhárítható.

A Vt. 3. § (4) bekezdése alapján utasította el a Hivatal a „GOUDANA” ábrás megjelölés lajstromozását a 29. osztályba tartozó „sajt” áruk tekintetében. A Hivatal ugyanis megállapította, hogy a lajstromozni kért megjelölés tartalmazza a „Goudana" melléknevet, amely Gouda holland városból való származásra utal, ezért az a sajtok tekintetében oltalom alatt álló „Gouda Holland" földrajzi árujelző variánsának tekinthető; minthogy a megjelölés domináns elemében tartalmazza a „Gouda" földrajzi árujelzőt, ezért a fogyasztók alappal feltételezhetik, hogy az a termékleírásban előírt különleges feltételeknek megfelelő, speciális minőségű „sajt” árukat jelöl. A Hivatal határozatában kiemelte, hogy a lajstromozott földrajzi árujelzőt, illetve annak variációját tartalmazó megjelölés semmilyen körülmények között nem részesülhet védjegyoltalomban, ha az azzal ellátott – azonos körbe tartozó – termékek nem a releváns földrajzi területről származnak [M1302567].
A Fővárosi Törvényszék a Hivatal határozatával szemben előterjesztett megváltoztatási kérelmet elutasította. Kiemelte, hogy a megjelölésben a „Goudana" szóelem mint a megjelölés domináns eleme egyértelműen az ellentartott földrajzi árujelző „Gouda" szóelemére – a hollandiai Gouda város nevére – utal még akkor is, ha azt nem egészíti ki a „Holland" szóelem. A magyar fogyasztóközönség sajtok iránt érdeklődést tanúsító rétege feltehetően ismeri, ha nem is a holland várost, de a hozzá köthető sajtterméket, így a megjelölés a kérdéses áruosztályban szereplő áruk származását illetően megtévesztésre alkalmas [3.Pk.22.126/2014/5.].

A szeszes italok meghatározásáról, leírásáról, megjelenítéséről, jelöléséről, a szeszes italok elnevezésének használatáról az egyéb élelmiszerek megjelenítése és jelölése során, a szeszes italok földrajzi árujelzőinek oltalmáról, a mezőgazdasági eredetű etil-alkohol és desztillátumok használatáról az alkoholtartalmú italokban, valamint a 110/2008/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2019/787 számú EU rendeletnek a szeszes italok kategóriáit tartalmazó I. számú melléklete tartalmaz olyan megjelöléseket is, amelyek földrajzi megjelölést tartalmaznak ugyan, mégsem állnak földrajziárujelző-oltalom alatt (pl. London gin, Pastis de Marseille). A szeszesitalokkal kapcsolatosan használt hagyományos kifejezések és egyes elnevezések abban az esetben is védelmet élveznek, ha földrajzi árujelzőként nem állnak oltalom alatt. Ezek az elnevezések azonban nem tekinthetők az Európai Unió jogszabályai alapján lajstromozott földrajzi árujelzőknek, ezért az ilyen elnevezéseket tartalmazó védjegybejelentések esetében a Vt. 3. § (4) bekezdésében szabályozott kizáró ok nem alkalmazható. Vizsgálandó szempont lehet azonban, hogy a megjelölés esetleg alkalmas-e a fogyasztók megtévesztésére [Vt. 3. § (1) bek. b) pont].

15. BOROKKAL KAPCSOLATOS HAGYOMÁNYOS KIFEJEZÉST TARTALMAZÓ MEGJELÖLÉSEK

A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha a borral kapcsolatos hagyományos kifejezések oltalmát európai uniós jogszabály rendelkezései alapján vagy ennek megfeleltethető

oltalmat biztosító olyan nemzetközi megállapodás alapján, amelyben az Európai Unió részes fél, ki van zárva az oltalomból. [Vt. 3. § (5) bekezdés]

A Vt. 3. § (5) bekezdése az érintett uniós jogszabályra – nevezetesen az 1308/2013/EU rendeletre – és a releváns nemzetközi megállapodásokra utal a borokkal kapcsolatos hagyományos kifejezések oltalma kapcsán, és kimondja, hogy feltétlen kizáró okként kell figyelembe venni, ha az alkalmazandó szabályok kizárják az ütköző védjegyek lajstromozását. A nemzeti jogra való hivatkozás hiányát az indokolja, hogy az említett borral kapcsolatos hagyományos kifejezések oltalmára nézve kizárólag uniós rendszer létezik. Előfordulhat, hogy az EU nemzetközi szerződésekben ilyen (vagy lényegében hasonló) rendszer működtetéséről állapodik meg harmadik országokkal – ilyen esetben, ha a harmadik országokból származó megnevezések oltalmára vagy tanúsítására nézve az EU kötelezettséget vállalt, ezek is a potenciálisan ütköző megjelölések körét gazdagítják.

Az 1308/2013/EU rendelet 104. preambulumbekezdése értelmében bizonyos kifejezéseket hagyományosan arra használnak az Unióban, hogy az oltalom alatt álló eredetmegjelöléseket és földrajzi jelzéseket kiegészítő tájékoztatást nyújtsanak a fogyasztók számára a borok sajátosságairól és minőségéről. A belső piac működésének és a tisztességes versenynek a biztosítása, valamint a fogyasztók félrevezetésének elkerülése érdekében lehetővé kell tenni, hogy e hagyományos kifejezések az Unióban oltalomban részesüljenek.

Az 1308/2013/EU rendelet 112. cikke szerint a „hagyományos kifejezés" a tagállamokban a 92. cikk (1) bekezdésében említett termékek – azaz borok, likőrborok, pezsgők, minőségi pezsgők, illatos minőségi pezsgők, gyöngyözőborok, szén-dioxid hozzáadásával készült gyöngyözőborok, részben erjedt szőlőmust, szárított szőlőből készült borok, túlérett szőlőből készült borok – tekintetében hagyományosan használt olyan kifejezés, amely jelzi, hogy

- egy adott termék uniós vagy nemzeti jogszabály alapján oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel van ellátva; vagy
- az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott termék előállítási vagy érlelési eljárását, illetve minőségét, színét, származási helyének jellegét vagy valamely, a termék történetéhez kapcsolódó eseményt.

Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a borágazati eredetmegjelölésekre, földrajzi jelzésekre és hagyományos kifejezésekre vonatkozó oltalom iránti kérelmek, a kifogásolási eljárás, a használatra vonatkozó korlátozások, a termékleírások módosítása, az oltalom törlése, valamint a címkézés és a kiszerelés tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2019/33/EU bizottsági rendelet 23. preambulumbekezdése ugyancsak kimondja, hogy a szőlőből készült termékek leírására szolgáló hagyományos kifejezések használata az Unióban régóta bevett gyakorlat. E kifejezések az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy földrajzi jelzéssel ellátott, szőlőből készült termékek előállítási vagy érlelési módszerét, minőségét, színét, vagy a hozzá kapcsolódó helytípust vagy különleges eseményt jelölik, illetve azt jelezhetik, hogy oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy földrajzi jelzéssel ellátott, szőlőből készült termékről van szó. A tisztességes piaci verseny biztosítása és a fogyasztók megtévesztésének elkerülése érdekében ki kell alakítani az ilyen hagyományos kifejezések

oltalmára és bejegyzésére vonatkozó közös kereteket. Az oltalom csak olyan hagyományos kifejezéseknek biztosítható, amelyek széles körben ismertek és jelentős gazdasági hatást gyakorolnak a szőlőből készült termékekre, amelyek számára azokat fenntartják.

A borokkal kapcsolatos hagyományos kifejezésekre vonatkozó kutatást segíti az eAmbrosia adatbázis.

A 1308/2013/EU rendelet 113. cikk (1) bekezdése szerint az oltalom alatt álló hagyományos kifejezések kizárólag a 112. cikk (1) bekezdésében foglalt fogalommeghatározásnak megfelelően előállított termékek esetében használhatók. A 113. cikk (2) bekezdése értelmében a hagyományos kifejezések kizárólag a kérelemben megjelölt nyelven és az ott feltüntetett szőlőtermék-kategóriákban élveznek oltalmat az alábbiakkal szemben:

a) az oltalom alatt álló kifejezés bármilyen visszaélésszerű használata, még abban az esetben is, ha azt a „jellegű", „típusú", „módszerrel készített", „hasonlóan készített", „utánzat", „ízű", „-szerű" vagy ezekhez hasonló kifejezések kísérik;
b) a termék jellegére, tulajdonságaira vagy lényeges minőségi jellemzőire vonatkozó, a kiszerelésen vagy a külső csomagoláson, reklámanyagokon vagy az érintett termékekkel kapcsolatos más dokumentumokon található minden egyéb hamis vagy megtévesztő jelzés;
c) minden egyéb olyan gyakorlat, amely nagy valószínűséggel megtéveszti a fogyasztókat, különösen azáltal, hogy azt a benyomást kelti, hogy a kérdéses bor jogosult az oltalom alatt álló hagyományos kifejezésre.

A 2019/33/EU bizottsági rendelet 32. cikk (1) bekezdése értelmében az olyan hagyományos kifejezést tartalmazó vagy olyan hagyományos kifejezésből álló védjegy bejegyzését, amely nem felel meg a hagyományos kifejezés 1308/2013/EU rendelet 112. cikke szerinti meghatározásának és használati feltételeinek, illetve amely az említett rendelet VII. mellékletének II. részében felsorolt kategóriák valamelyikébe tartozó termékre vonatkozik:

a) el kell utasítani, ha a védjegy lajstromozására irányuló kérelmet a hagyományos kifejezés oltalmára vonatkozó kérelem Bizottsághoz történő benyújtását követően nyújtják be, és a hagyományos kifejezés ezt követően oltalom alá került; vagy
b) érvényteleníteni kell.

A Vt. 3. § (5) bekezdése csak abban az esetben alkalmazható, ha a szóban forgó hagyományos kifejezés bejelentésének napja korábbi, mint a védjegybejelentés elsőbbségének napja, továbbá annak Bizottság általi nyilvántartásba vétele a bejelentés vizsgálatakor már megtörtént. Amennyiben a bejelentés vizsgálatának időpontjában a hagyományos kifejezés nyilvántartásba vétele még folyamatban van, a védjegyeljárást fel kell függeszteni.

Kiemelendő, hogy a borokkal kapcsolatos hagyományos kifejezések a földrajzi árujelzőkhöz képest szűkebb körű védelmet élveznek, mivel:

– kizárólag a kérelemben megjelölt nyelvi változatban részesülnek védelemben (azaz a fordításuk nem);

- kizárólag a szőlőből készült termékek kérelemben meghatározott kategóriáinak vonatkozásában élveznek védelmet (tehát hasonló áruk esetében nincs szükség felhívás kiadására);
- kizárólag az 1308/2013/EU rendelet 113. cikk (2) bekezdésében felsorolt cselekményekkel szemben részesülnek védelemben.

Az a körülmény, hogy a megjelölésben szereplő szóelem egyúttal borokkal kapcsolatos hagyományos kifejezés is, önmagában nem feltétlenül teszi szükségessé felhívás kiadását. Ugyanis számos olyan hagyományos kifejezés létezik (például Clásico, Cream, Fino, Reserva, Château, Primeur, Classico, Fine), amelyek széles körben használtak, illetve számos jelentéssel bírnak, amelyek nem feltétlenül a borokhoz kapcsolódnak. A Hivatalnak azt kell vizsgálnia, hogy a releváns fogyasztók a megjelölésben szereplő kifejezés láttán az árujegyzékben szereplő borok minőségére vagy egyéb tulajdonságára vonatkozó várakozásokat támasztanak-e, tehát az adott esetben megvalósul-e a hagyományos kifejezéssel kapcsolatos visszaélés, illetve egyéb hamis vagy megtévesztő használat.

Tekintettel arra, hogy az 1308/2013/EU rendelet 92. cikk (1) bekezdésében felsorolt termékek (borok, likőrborok, pezsgők, minőségi pezsgők, illatos minőségi pezsgők, gyöngyözőborok, szén-dioxid hozzáadásával készült gyöngyözőborok, részben erjedt szőlőmust, szárított szőlőből készült borok, túlérett szőlőből készült borok) kivétel nélkül bor alapúak, így amennyiben a bejelentésben az oltalmat a 33. osztályba sorolt „bor” áruk tekintetében igénylik (és nem határozzák meg annak pontos típusát), szükséges a felhívás kiadása. A lajstromozási akadály az árujegyzék megfelelő korlátozásával elhárítható. Az árujegyzék szövegének megfogalmazásánál a szóban forgó hagyományos kifejezés definíciójából, illetve használatának feltételeiből kell kiindulni (például 33. osztály „borok, amelyek megfelelnek a Château hagyományos kifejezés definíciójának”).

Végül előfordulhatnak olyan esetek, amikor a védjegyoltalomra bejelentett megjelölés egyidejűleg tartalmaz borokkal kapcsolatos földrajzi árujelzőt és hagyományos kifejezést. Ilyenkor az árujegyzéket ezekre figyelemmel kell megfogalmazni. Például, ha a bejelentett megjelölés a „Villányi” és a „Siller” kifejezéseket is tartalmazza, a következő árujegyzék fogadható el: 33. osztály: „Villány eredetmegjelölés termékleírásának és a Siller hagyományos kifejezés definíciójának megfelelő borok”.

16. HAGYOMÁNYOS KÜLÖNLEGES TERMÉK ELNEVEZÉSÉT TARTALMAZÓ MEGJELÖLÉSEK

A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha a hagyományos különleges termékek bejegyzését szabályozó európai uniós jogszabály rendelkezései alapján vagy ennek megfeleltethető. A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha a hagyományos különleges termékek bejegyzését szabályozó európai uniós jogszabály rendelkezései alapján

vagy ennek megfeleltethető tanúsítást szabályozó olyan nemzetközi megállapodás alapján, amelyben az Európai Unió részes fél, ki van zárva az oltalomból [Vt. 3. § (6) bek.].

A Vt. 3. § (6) bekezdése az érintett uniós jogszabályra – nevezetesen az 1151/2012/EU rendeletre – és a releváns nemzetközi megállapodásokra utal a tanúsított hagyományos különleges tulajdonsághoz kötődő megnevezések kapcsán, és kimondja, hogy feltétlen kizáró okként kell figyelembe venni, ha az alkalmazandó szabályok kizárják az ütköző megjelölések lajstromozását. A nemzeti jogra való hivatkozás hiányát az indokolja, hogy az említett megnevezések oltalmára nézve kizárólag uniós rendszer létezik. Előfordulhat, hogy az EU nemzetközi szerződésekben ilyen (vagy lényegében hasonló) rendszer működtetéséről állapodik meg harmadik országokkal – ilyen esetben, ha a harmadik országokból származó megnevezések oltalmára vagy tanúsítására nézve az EU kötelezettséget vállalt, ezek is a potenciálisan ütköző megjelölések körét gazdagítják.

Az 1151/2012/EU rendelet 17. cikke értelmében a hagyományos különleges termékek rendszere a hagyományos előállítási módszerek és receptek megőrzése érdekében a hagyományos termékek előállítói számára segítséget nyújt termékeik forgalmazásában és abban, hogy a fogyasztókkal megismertessék hagyományos termékeik és receptjeik értéknövelő tulajdonságait.

A rendelet 18. cikk (1) bekezdése szerint hagyományos különleges termékként való bejegyzésre azok az elnevezések jogosultak, amelyek olyan terméket vagy élelmiszert jelölnek, amely:

a) az adott termékre vagy élelmiszerre jellemző *hagyományos előállítási vagy feldolgozási módszerrel* vagy *hagyományos összetétellel* készül, vagy
b) a *hagyományosan használt nyersanyagokból* vagy *összetevőkből* készül.

A 18. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy csak olyan elnevezés jegyezhető be hagyományos különleges termékként, amely:

a) az adott termék *leírására hagyományosan használt elnevezés,* vagy
b) *jelzi a termék hagyományos jellegét vagy sajátosságát*.

A rendelet 3. cikkében szereplő fogalommeghatározás értelmében:

- *„hagyományos”*: a hazai piacon a nemzedékek közötti átadást lehetővé tévő időtartam óta bizonyítottan jelen lévő termék; ez az időtartam legalább 30 év;
- *„különleges tulajdonság”*: egy termék kapcsán azon jellemző előállítási sajátosságok, amelyek az adott terméket egyértelműen megkülönböztetik az ugyanazon kategóriába tartozó többi hasonló terméktől.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a hagyományos különleges termékek neveként oltalomban részesülő megjelölések – ellentétben a földrajzi árujelzőkkel – nem igazolnak egy adott élelmiszer és egy körülhatárolt földrajzi terület közötti kapcsolatot.

A rendelet 23. cikk (1) bekezdése szerint a hagyományos különleges termékként bejegyzett elnevezést minden olyan gazdasági szereplő használhatja, amely az adott termékleírásnak megfelelő terméket forgalmaz.

A 24. cikk (1) bekezdése értelmében a bejegyzett elnevezések oltalmat élveznek bármilyen
- visszaéléssel,
- utánzással,
- félrevezető utalással vagy
- a fogyasztók megtévesztésére alkalmas gyakorlattal szemben.

A rendelet nem tartalmaz olyan kifejezett szabályt, amely a hagyományos különleges termékek elnevezései és a védjegyek kapcsolatát rendezné, ugyanis a 24. cikk (1) bekezdése csak a bejegyzett elnevezések használatára vonatkozó korlátozásokat állapít meg, a védjegyként történő lajstromozásról azonban nem szól. Ugyanakkor a Vt. 3. § (6) bekezdése az „európai uniós jogszabály rendelkezései alapján vagy ennek megfeleltethető tanúsítást szabályozó olyan nemzetközi megállapodás alapján, amelyben az Európai Unió részes fél, ki van zárva az oltalomból" fordulatot használja, ebből következően a Vt. 3. § (6) bekezdését a 3. § (4) bekezdés analógiájára kell alkalmazni, tehát el kell utasítani az olyan védjegybejelentéseket, amelyek a hagyományos különleges termékek elnevezéseit megillető oltalomba ütköznek.

Az oltalom alatt álló hagyományos különleges termékek elnevezései megtalálhatóak az eAmbrosia adatbázisban.

A Vt. 3. § (6) bekezdése csak abban az esetben alkalmazható, ha a szóban forgó hagyományos különleges termék bejelentésének napja korábbi, mint a védjegybejelentés elsőbbségének napja, továbbá annak Bizottság általi nyilvántartásba vétele a bejelentés vizsgálatakor már megtörtént. Amennyiben a bejelentés vizsgálatának időpontjában a hagyományos különleges termék nyilvántartásba vétele még folyamatban van, a védjegyeljárást fel kell függeszteni.

Kiemelendő, hogy a hagyományos különleges termékek a földrajzi árujelzőkhöz képest szűkebb körű védelmet élveznek, mivel:
- csak a visszaéléssel, utánzással, félrevezető utalással vagy a fogyasztók megtévesztésére alkalmas gyakorlattal szemben részesülnek védelemben, a hírnevük tisztességtelen kihasználásával szemben azonban nem. A Vt. 3. § (6) bekezdésének alkalmazásánál – az itt felsorolt cselekmények megvalósulásának vizsgálata során – a Hivatal a Vt. 3. § (4) bekezdésénél ismertetett szempontok megfelelő alkalmazásával jár el, vagyis különösen azt vizsgálja, hogy a megjelölés láttán a fogyasztóknak a kifejezés által védett hagyományos különleges termék jut-e eszükbe;
- kizárólag a termékleírásban megjelölt áruk tekintetében élveznek védelmet (tehát hasonló áruk esetében nem ad ki felhívást a Hivatal).

A Vt. 3. § (6) bekezdése szerinti lajstromozási akadály az árujegyzék megfelelő korlátozásával elhárítható. Például: 30. osztály: „*a Tepertős pogácsa hagyományos különleges termék*

termékleírásának megfelelő cukrászsütemények, kenyér, édes tészták, torták, kekszek és egyéb sütőipari termékek".

A hagyományos különleges termékek termékleírásai megtalálhatóak az Európai Unió Hivatalos Lapjában, amelynek releváns számai az eAmbrosia adatbázison keresztül elérhetőek.

17. KORÁBBI NÖVÉNYFAJTANÉVBŐL ÁLLÓ, ILLETVE ALAPVETŐ ELEMEIBEN KORÁBBI NÖVÉNYFAJTA-NEVET MEGJELENÍTŐ MEGJELÖLÉSEK

Nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, amely – azonos vagy közeli rokon fajba tartozó növényfajta tekintetében – olyan korábbi növényfajtanévből áll, vagy alapvető elemeiben olyan korábbi növényfajtanevet jelenít meg, amelyet

a) növényfajta-oltalmat biztosító európai uniós jogszabály,
b) a szabadalmi törvény, vagy
c) növényfajta-oltalmat biztosító olyan nemzetközi megállapodás, amelyben az Európai Unió vagy Magyarország részes fél

alapján a fajtaoltalmi lajstromba bejegyeztek [Vt. 3. § (7) bek.].

A növényfajta-oltalom a nemesített növényfajták (hibridek, vonalak, klónok stb.) jogi oltalmát biztosítja. Növényfajta-oltalomban részesülhet bármely növénytani nemzetséghez és fajhoz tartozó fajta.

A növényfajta-oltalom területi érvényessége és időtartama korlátozott, azaz az oltalom csak abban az országban, illetve nemzetközi szervezetben érvényes, ahol engedélyezték. A növényfajta-oltalom a megadásától számítva 25 évig, szőlő és fák esetén 30 évig tart.

A Vt. szövegezése alapján a növényfajta-oltalom alapja akár az erre vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó, *a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény* (a továbbiakban: Szt.), akár a közösségi növényfajta-oltalomról szóló 2100/94/EK rendelet, akár Magyarországnak vagy az EU-nak olyan nemzetközi megállapodása lehet, amely az oltalomképes növényfajtákra nézve kizárólagos jogokat biztosít. Utóbbiak közül kiemelést érdemel az új növényfajták oltalmára létesült Genfi Nemzetközi Egyezmény (UPOV-egyezmény).

A Vt. 3. § (7) bekezdésének beiktatásával a Vt. 5. § (1) bekezdés b) pontjából (amely a korábbi szerzői vagy iparjogvédelmi jogokba való ütközést szabályozza viszonylagos kizáró okként) a növényfajta nevével való ütközés eltűnik. Ez ugyanis nem kifejezetten iparjogvédelmi jogba való ütközést jelent, ráadásul nem is indokolt felszólaláshoz kötni a szabály érvényesülését: a Hivatalnak hivatalból is el kell utasítania a bejelentést, ha ez a kizáró ok fennáll. Ennek megfelelően a növényfajta nevével való ütközés a továbbiakban feltétlen kizáró okként kerül

meghatározásra, így arra felszólalás nem alapítható, a módosítás hatálybalépését követően legfeljebb észrevétel terjeszthető elő a korábbi növényfajtanévhez fűződő jogok érvényesítése érdekében. Az e kizáró ok megsértésével lajstromozott védjegy oltalmának törlése változatlanul lehetséges marad; a törlési kérelem benyújtására azonban már nem csak az ütköző növényfajta-oltalom jogosultja, illetve hasznosítója, de bárki, minden további érdek igazolása nélkül jogosulttá válik.

Amennyiben egy növényfajta nevét az alkalmazandó növényfajta-oltalmi rendszerben a fajtaoltalmi lajstromba bejegyezték – tehát a megadott növényfajta-oltalomhoz kötelezően kapcsolódó fajtamegnevezésről van szó –, ez a megnevezés önmagában is szolgálhat az olyan megjelölést tartalmazó védjegybejelentés elutasításának alapjául, amely vagy teljes egészében ebből a névből áll, vagy alapvető elemeiben ezt a nevet jeleníti meg. Ez természetszerűleg akár egy olyan ábrás védjegyet is jelenthet, amelyben domináns szöveges elemként jelenik meg a növényfajta bejegyzett neve.

Lényeges korlátozása ugyanakkor a kizáró ok érvényesülésének, hogy az csak azonos vagy közeli rokon fajba tartozó növényfajták tekintetében hivatkozható, tehát ez a kizáró ok csak a 31. áruosztályt megjelölő védjegybejelentések kapcsán bír jelentőséggel. A védjegy(bejelentés)hez kapcsolódó árujegyzék vonatkozásában a közeli rokonság megállapítása jelenthet ugyan némi nehézséget (tekintettel arra, hogy az árujegyzékben foglalt, akár növényekre utaló kategóriák sem szűkülnek jellemzően konkrét növényfajtákra), a Közösségi Növényfajta-oltalmi Hivatal módszertani útmutatójában foglaltak alapján azonban kijelenthető, hogy főszabály szerint a kizáró ok ott merülhet fel, ahol a védjegy(bejelentés) árujegyzéke az érintett növényfajtát tartalmazó *genus*-t (fajt) felöleli. Előfordulhatnak ugyan kivételek (azonos *genus*-ba tartozó növények mégsem közeli rokonok, vagy más *genus*-ba tartoznak, de mégis közeli rokonnak tekinthetők), ezeket azonban esetről esetre kell elbírálni.

A növényfajták rendszertani felépítését az alábbi ábra szemlélteti:

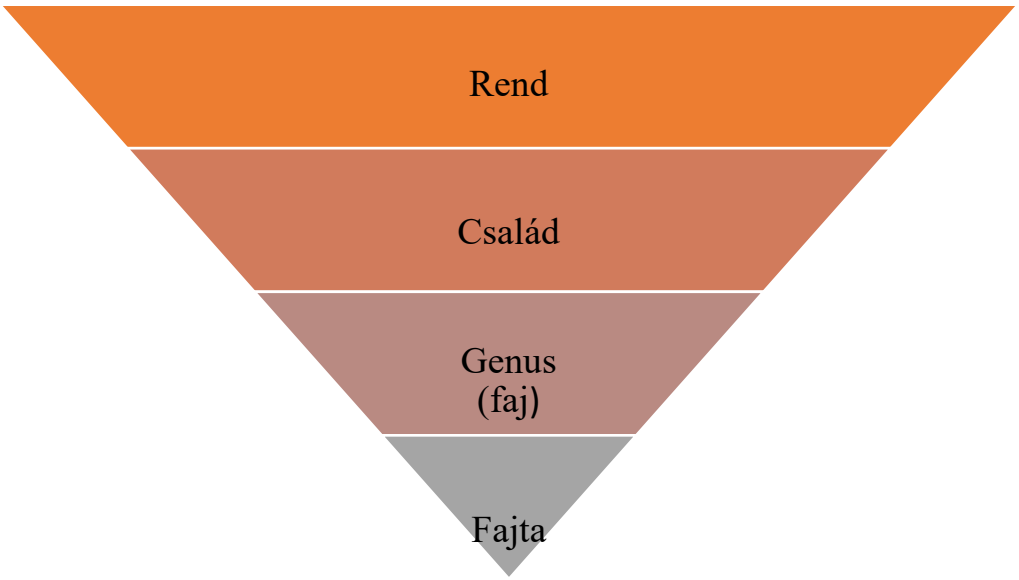

Például a „Granny Smith” almafajta rendszertani besorolása:

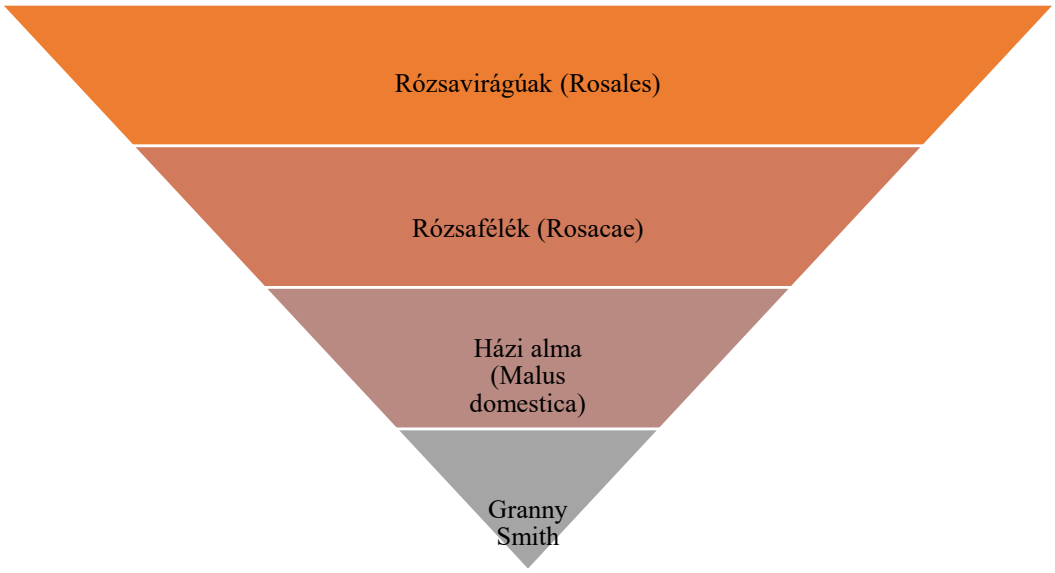

Amennyiben a megjelölés az oltalom alatt álló növényfajtanévtől távolabb eső növényfajtára utaló elemet tartalmaz, a Vt. 3. § (7) bekezdése ugyan nem, de a Vt. 3. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt feltétlen kizáró ok alkalmazható lehet, feltéve, hogy az adott elem feltüntetése miatt a bejelentett megjelölés – az árujegyzékre is figyelemmel – alkalmas a fogyasztók megtévesztésére.

Abban az esetben tehát, ha a bejelentő a 31. osztályba sorolt áruk, így különösen „élő növények; vetőmagok; friss gyümölcsök és zöldségek; friss gyógynövények; fák; gumók, palánták, magok; növények szaporítására vagy reprodukálására szolgáló anyagok; maláta” áruk tekintetében igényel a megjelölésre oltalmat, az elbírálónak ellenőriznie kell, hogy a megjelölésben alapvető elemként szereplő kifejezés növényfajta-oltalom alatt áll-e. Fontos kiemelni, hogy szintén a 31. osztályba tartozó „szárított virágok/növények; széna, szalma; élő állatok; állateledelek” áruk esetében a Vt. 3. § (7) bekezdése nem alkalmazható.

A kutatást a következő adatbázisokban kell elvégezni:

- az Szt. alapján lajstromozott, nemzeti oltalomban részesülő növényfajták adatbázisa; ezen kívül az SZTNH évente kiadja a bejelentett és megadott növényfajtákat tartalmazó Növényfajta-katalógust;
- a növényfajta-oltalmat biztosító európai uniós jogszabály alapján lajstromozott növényfajták adatbázisa;
- UPOV- egyezmény alapján oltalomban részesülő növényfajták adatbázisa; illetve az UPOV-ROM adatbázis.

Amennyiben a kutatás során megállapítást nyer, hogy a megjelölésben szereplő kifejezés növényfajta-oltalom alatt áll, az elbíráló megvizsgálja, hogy:

– A növényfajtanév lajstromozásának napja korábbi-e, mint a védjegybejelentés elsőbbségének napja. Fontos kiemelni, hogy a Vt. 3. § (7) bekezdése abban az esetben is alkalmazandó, amikor a növényfajta-oltalom az oltalmi idő lejárta folytán megszűnt, a jogosult lemondott az oltalomról, illetve az oltalom megszüntetésre került.

– Mérlegelni kell, hogy a megjelölésben szereplő, növényfajta-oltalom alatt álló kifejezés a megjelölés alapvető elemének minősül-e. Ennek meghatározásánál irányadó szempontok például a következők: a kifejezés mérete, elhelyezkedése (mennyire ragadja meg a figyelmet); a megjelölés összetettségének mértéke; a megjelölés által közvetített üzenet, a megjelölésben szereplő egyéb szóelemek.

– Össze kell vetni a bejelentés árujegyzékét az érintett növényfajta-oltalom tárgyát képező növénnyel és meg kell állapítani, hogy azok azonos vagy közeli rokon fajba tartoznak-e. Ehhez segítséget nyújthat a Közösségi Növényfajta Hivatal (CPVO) Módszertani Útmutatója.

A Hivatal felhívásában jellemzően az oltalom alatt álló növényfaja tudományos nevének *genus*-ára utal, amely főszabályként magába foglalja a közeli rokon fajokat is. Ugyanakkor szem előtt kell tartani, hogy előfordulhatnak olyan kivételes esetek, amikor az azonos *genus*-ba tartozó növények mégsem közeli rokonok, vagy más *genus*-ba tartoznak, de mégis közeli rokonnak tekinthetőek.

A Vt. 3. § (7) bekezdése szerinti lajstromozást gátló ok elhárítható azáltal, hogy a bejelentő az ütköző növényfajta-oltalom által lefedett árut, illetve árukat törli az árujegyzékből.

Olyan esetek is előfordulhatnak, amikor a bejelentett megjelölés több különböző, oltalom alatt álló növényfajta nevét tartalmazza alapvető elemként. Ebben az esetben a bejelentés árujegyzékéből valamennyi, az érintett növényfajta-oltalmak által lefedett árut törölni kell.

II. AZ ÉRDEMI VIZSGÁLAT SORÁN HASZNÁLT ADATBÁZISOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

A védjegybejelentés hivatalból végzett érdemi vizsgálata során fel kell tárni a lajstromozást gátló feltétlen kizáró okokat. A feltétlen kizáró okok vizsgálata során az elbírálóknak különböző adatbázisokat kell tanulmányozniuk, illetve egyéb eszközök igénybevételével kell az oltalomképességi feltételeket megvizsgálniuk. Az elbírálás során tipikusan az alábbi adatbázisok és segédeszközök használatával történik a vizsgálat.

1. A 6TER ADATBÁZIS

Állami felségjelek, illetve nemzetközi szervezetet megillető jelzések feltárása a 6ter adatbázisban lehetséges. Az adatbázis elnevezése a PUE *6ter* cikkének (1) bekezdésére utal, amelyen a Vt. 3. § (2) bekezdés a) pontja alapul.

A PUE 6*ter* cikkének (1) bekezdése értelmében:

a) Az unió országai megállapodnak abban, hogy az illetékes hatóság engedélye nélkül az unió bármely országa címerének, zászlójának és egyéb állami jelvényének, az általuk elfogadott hivatalos ellenőrzési és hitelesítési jegyeknek és bélyegeknek, valamint ezek bármilyen címertani utánzatának lajstromozását akár gyári vagy kereskedelmi védjegyként, akár ezek alkotóelemeiként megtagadják vagy hatálytalanítják, s az ilyen védjegyek használatát megfelelő rendelkezésekkel megtiltják.
b) A fenti *a)* alatt foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni minden olyan nemzetközi-kormányközi szervezet címerére, zászlójára és egyéb jelvényeire, rövidítésére és nevére, amelynek az unió egy vagy több országa tagja – nem vonatkozik ez a szabály azokra a címerekre, zászlókra és egyéb jelvényekre, rövidítésekre vagy nevekre, amelyek oltalmát hatályos nemzetközi megállapodások már biztosítják.

A PUE 6*ter* cikkének (3) bekezdése szerint az unió országai ezeknek a rendelkezéseknek alkalmazása érdekében megállapodnak abban, hogy a Nemzetközi Iroda útján kölcsönösen közlik azoknak az állami jelvényeknek, valamint hivatalos ellenőrző és hitelesítési jegyeknek és bélyegeknek a jegyzékét, amelyeket feltétlenül vagy meghatározott korlátok között e cikk védelme alá kívánnak helyezni, valamint ennek a jegyzéknek minden utólagos változtatását. Az unió mindegyik országa a vele közölt jegyzékeket kellő időben nyilvánosságra hozza.

Ez a közlés azonban az állami zászlók tekintetében nem kötelező.

Tekintettel arra, hogy az állami zászlót a PUE *6ter* cikke szerinti védelem akkor is megilleti, ha az érintett állam nem közölte a Szellemi Tulajdon Világszervezetének Nemzetközi Irodájával, a fenti adatbázis nem tartalmazza a Vt. 3. § (2) bekezdése a) pontjának hatálya alá tartozó valamennyi állami felségjelet, ezért e kizáró ok vizsgálata során a világatlasz, lexikon, szakkönyv vagy hasonló tárgyú internetes források használata is szükséges lehet.

2. NÖVÉNYFAJTÁK NEVEINEK ADATBÁZISAI

A növényfajta-neveket tartalmazó adatbázisokat azoknak a bejelentéseknek a vizsgálatánál érdemes használni, amelyek árujegyzékébe a 31. áruosztályba sorolt termékek tartoznak.

Az oltalmazott magyar növényfajták adatainak kutatására a Hivatal honlapján megtalálható E-KUTATÁS adatbázis, valamint a Nemzeti Élelmiszerlánc-Biztonsági Hivatal oldalán elérhető nemzeti fajtajegyzék alkalmas.

A Magyarországon érvényes növényfajta-oltalom közösségi fajtaoltalmi bejelentéssel is szerezhető. A Közösségi Fajtaoltalmi Hivatal (CPVO) által engedélyezett növényfajta-oltalmak itt kutathatók.

A nemzetközi növényfajta-bejelentések kutatására az UPOV-adatbázis áll rendelkezésre.

Amennyiben a bejelentett megjelölés szerepel az adatbázisban, meg kell vizsgálni, hogy az oltalom érvényes-e. A növényfajta-oltalom megszűnését követően a megjelölés fajtanévvé válhat, és ebben az esetben – a Vt. 3. § (7) bekezdés mellett - a Vt. 2. § (2) bekezdés a) pontja alapján sem részesülhet oltalomban.

3. INN – Nemzetközi Gyógyszer Szabadnevek Adatbázisa

Az adatbázis teljes neve „International Nonproprietary Names for Pharmaceutical Substances", amely a WHO, az Egészségügyi Világszervezet által évente megújított és közzétett lista. A listán szereplő valamennyi gyógyszernév fajtanévnek minősül, így azokra védjegyoltalom nem szerezhető. Az INN elősegíti a gyógyszerek vagy az aktív gyógyszerkészítmények azonosítását. Minden INN egyedi név, amely globálisan elismert. A nem tulajdonos nevet (non proprietary names) generikus névnek (generic name) is nevezik.

A gyógyszer-szabadnevek adatbázisa itt érhető el.

Gyógyszer-szabadnevek az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (OGYÉI) oldalán is kutathatók, amelyek listája itt található.

Az adatbázis használata elsősorban olyan védjegybejelentések vizsgálatánál szükséges, amelyek árujegyzékébe az 5. áruosztályba sorolt termékek tartoznak.

4. ISO – peszticidnevek adatbázisa

Az adatbázis teljes neve „List of Common Names for Pesticides and Other Agrochemicals", amely az ISO, a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet által összeállított lista. Az adatbázisba felvett valamennyi peszticidnév fajtanév, amelyekre védjegyoltalom nem szerezhető. Az adatbázis itt érhető el.

Az adatbázis használata elsősorban az olyan bejelentések vizsgálata során válhat szükségessé, amelyek árujegyzékébe az 1., 2. és 5. áruosztályba sorolt termékek tartoznak.

5. A Lisszaboni Megállapodás szerint lajstromozott nemzetközi földrajzi árujelzők adatbázisa

A Lisszaboni Megállapodás az eredetmegjelölések nemzetközi oltalmára létrehozott rendszer. Jelenleg 28 tagállama van. Magyarország 1966 óta részese a Lisszaboni Megállapodásnak. A Megállapodást Magyarországon az eredetmegjelölések oltalmára és nemzetközi lajstromozására vonatkozó Lisszaboni Megállapodásról szóló 1982. évi 1. törvényerejű rendelet hirdette ki.

A Lisszaboni Megállapodás alapján lajstromozott; Magyarországon is érvényes nemzetközi eredetmegjelöléseket a Lisbon Search adatbázis tartalmazza.

6. Az Európai Unió jogszabályai alapján figyelembe veendő földrajzi árujelzők adatbázisa

Az oltalom alatt álló mezőgazdasági termékek és élelmiszerek, szőlészeti-borászati termékek, ízesített borászati termékek és szeszesitalok földrajzi árujelzőinek adatait az eAmbrosia adatbázis tartalmazza.

Az európai uniós (közösségi) földrajzi árujelzőkre vonatkozó kutatás első lépéseként ki kell választani, hogy az előző bekezdésben felsorolt négy kategória közül melyiken belül kívánjuk a keresést elvégezni, ezt követően a földrajzi árujelzők a termék fajtája, illetve a származási ország alapján is kutathatók.

Az Európai Unió által kötött kétoldalú kereskedelmi megállapodások is tartalmazhatnak olyan kifejezéseket, amelyeket kizárólag a szerződő államok használhatnak. Az eAmbrosia adatbázisban e kifejezések is szerepelnek, illetve azokra az országzóna („Nem uniós országok”), illetve a konkrét ország kiválasztásával külön is lehet kutatást folytatni.

Az oltalom alatt álló hagyományos különleges termékek elnevezései szintén az eAmbrosia adatbázisban találhatóak meg.

Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a borágazati eredetmegjelölésekre, földrajzi jelzésekre és hagyományos kifejezésekre vonatkozó oltalom iránti kérelmek, a kifogásolási eljárás, a használatra vonatkozó korlátozások, a termékleírások módosítása, az oltalom törlése, valamint a címkézés és a kiszerelés tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2019/33 bizottsági rendelet egyes mellékletei tartalmazzák a hagyományos kifejezéseknek (az asztali borok esetében alkalmazott földrajzi jelzéseknek és a meghatározott termőhelyű minőségi borokra vonatkozó hagyományos egyedi kifejezéseknek) a jegyzékét. Ezek a kifejezések csak a mellékletben felsorolt, a rendeletben meghatározott feltételeknek megfelelő borok esetében alkalmazhatók. Ezekről a hagyományos kifejezésekről a tagállamok értesítik a Bizottságot, amely gondoskodik a lista közzétételéről és folyamatos frissítéséről.

A borokkal kapcsolatos hagyományos kifejezések az eAmbrosia adatbázis segítségével kutathatók.

Az európai uniós földrajzi árujelzők kutatásánál – a fentiek mellett – hasznos segédeszköz lehet az EUIPO által létrehozott GIview adatbázis is, ahol a „Keresés" kifejezésre kattintva lehet a megfelelő szűrőket beállítani.

A fenti adatbázisok használatára főként a Vt. 3. § (4)-(6) bekezdéseiben nevesített kizáró okok vizsgálatánál kerülhet sor, de a megkülönböztető képesség hiányának, illetve a földrajzi származás szempontjából történő megtévesztés eseteinek megállapításánál is hasznos segédeszközök lehetnek.

7. VILÁGATLASZ

Elsősorban a földrajzi nevek feltárására, hovatartozásuk tisztázására alkalmas, de törvényes fizetőeszközök, népcsoportok, nemzeti színek meghatározásához is felhasználható.

A kizárólag földrajzi származás feltüntetésére használt, illetve a földrajzi származás szempontjából megtévesztő megjelölések feltárására használható segédeszköz.

8. SZÓTÁRAK, LEXIKONOK, SZAKKÖNYVEK, FOLYÓIRATOK, JOGI ADATBÁZISOK

Leíró jellegű, megkülönböztető képességgel nem rendelkező védjegybejelentéseknél, valamint a megtévesztő megjelölések esetén a bizonyítékok feltárására alkalmasak, használatuk egyedi esetekben szükséges, az elbíráló belátása szerint.

9. AZ INTERNETEN ELÉRHETŐ EGYÉB ADATOK

Az internet használata a védjegyelbírálás fontos eszköze. Az interneten található külföldi, illetve magyar keresők (Google, Yahoo, Bing) alkalmazása gyakorlatilag bármelyik védjegybejelentés vizsgálatánál és mindegyik feltétlen kizáró ok vonatkozásában lehetséges.

A védjegybejelentés egyes adatainak (pl. a megjelölés, valamint az árujegyzék, a bejelentő neve stb.) valamely internetes keresőbe történő beírása a megjelölés oltalomképességét érintő fontos információkkal szolgálhat. A találatok értékelése során vizsgálni kell, hogy azok a bejelentő körül csoportosulnak-e, avagy sem, továbbá figyelembe kell venni azt is, hogy a kereső által felhozott internetes oldalak mennyiben tekinthetők hiteles forrásnak. Az interneten talált adatok felhasználása esetén az elbírálónak azt közölnie kell a bejelentővel, továbbá az aktában is rögzítenie kell (pl. az oldal releváns részének kinyomtatásával, és annak a nyilatkozattételi

felhíváshoz csatolásával), hogy pontosan hol és mikor fért hozzá a szóban forgó információkhoz.

Az internetes dokumentumokat – azok forrása alapján – két csoportra oszthatjuk:

- „Megbízható forrásoknak” tekintjük pl.: az online tudományos, szakmai kiadványok, az újságok, TV- és rádióállomások, időszakos kiadványok honlapjait, egyéb folyóiratok, újságok, TV és rádiócsatornák, akadémiai intézetek, egyetemek, nemzetközi szervezetek, állami szervezetek, és szervek, szabványügyi testületek adatbázisait, online publikációit és honlapjait, egyetemek ePrint archívumait. A cégek, szervezetek és magánszemélyek által publikált azon dokumentumok is így kezelendők, amelyek korábban papír alapon már kiadásra kerültek.
- Az „ismeretlen eredetű web site-ok” közé tartoznak a magánszemélyek, magánszervezetek (pl. klubok) honlapjai, kereskedelmi honlapok (pl. reklámok, cégek honlapja), Usenet csoportok, blogok, levelező listák és wiki oldalak e-mail archívumai.

A „megbízható forrásból származó” dokumentumok esetében a Hivatal az *ellenkező bizonyításáig* vélelmezi az ezekről a honlapokról nyert internetes dokumentumokon levő vagy azokban szereplő *dátumok helyességét és tartalmuk változatlanságát*.

Az „ismeretlen eredetű web site”-okról származó internetes dokumentumok esetén, ha azok tartalmaznak dátumot vagy erre való utalást és ez a dátum vagy a tartalom:

- *nem áll ellentmondásban* az ügy egyéb adataival és bizonyítékaival, illetőleg
- azzal kapcsolatban egyéb *kétség nem merül fel*,

akkor a Hivatal *helytállóként fogadhatja el* azt.

Ha nem állapítható meg az internetes dokumentumból a nyilvánosságra jutás dátuma vagy az nem kellőképpen pontos, vagy az ismeretlen eredetű web site-ról származó internetes dokumentum:

- nyilvánosságra jutásának dátumával vagy tartalmával kapcsolatban kétség, ellentmondás merül fel, illetve
- azt a bejelentő vagy – kontradiktórius eljárásban – a bizonyítékot benyújtó féllel szembeni ellenérdekű fél érdemben vitatja,

úgy a Hivatal vagy – kontradiktórius eljárásban – a bizonyítékot benyújtó fél a közzététel dátumát, illetőleg egy adott időpontban létező tartalmat az alábbi eszközök felhasználásával tudja alátámasztani:

- a honlap tulajdonosától további információk beszerzésével ugyanúgy, ahogyan egy papír alapú publikáció esetében járna el;
- Internet archiváló szolgáltatás (pl. az Internet Archive az általa használt Wayback Machine-on keresztül) igénybevételével;
- időbélyegző a módosításokkal kapcsolatban (pl. Wikipédia oldalai esetében);

- számítógép-alapú időbélyegzési információ, ahogy fájl jegyzékekben, vagy egyéb gyűjteményekben elérhetők, vagy ahogy az a tartalmakhoz automatikusan hozzáfűzésre kerül (fórum üzenetek, blogok esetében);
- magába az internetes közzétételbe ágyazott nyilvánosságra jutási dátum (a dátumra vonatkozó információ gyakran a web site alkotásakor használt programban van elrejtve);
- a keresőmotorok által a honlap tekintetében használt dátum index (általában későbbi dátum, mint a tényleges nyilvánosságra jutás időpontja, mivel a keresőmotornak szüksége van némi időre egy új honlap indexálásához);
- tükör site-okon elérhető információ (több honlapon fellelhető információ a nyilvánosságra hozatalról vagy annak több verziójáról);
- további információ kérése az elbíráló vagy – kontradiktórius eljárásban – a felek által a web site tulajdonosától vagy alkotójától.

Ha a fentiek alkalmazásával sem érhető el adat az internetes közlés dátumáról vagy a tartalom változatlanságáról, úgy az adott dokumentum *nem fogadható el* bizonyítékként a nyilvánosságra jutás időpontja tekintetében a bejelentés vizsgálatakor.

10. EGYEBEK

A fentiekben felsoroltak csak példálózó jelleggel adták meg az elbírálás során felhasználható eszköztárat. A védjegybejelentések vizsgálatakor bármilyen egyéb kiadvány, dokumentum, papíralapú vagy elektronikus adathordozón megtalálható tényanyag figyelembe vehető.

III. AZ ÉSZREVÉTEL

A hivatalból végzett érdemi vizsgálatot egészíti ki az észrevétel intézménye, amely harmadik személyek számára teszi lehetővé annak jelzését, hogy a bejelentés – az észrevételt tevő álláspontja szerint – valamely, a Vt.-ben meghatározott feltétlen kizáró okba ütközik. A védjegy lajstromozására irányuló eljárásban ugyanis bárki észrevételt nyújthat be a Hivatalhoz arra vonatkozóan, hogy a megjelölés valamely feltétlen kizáró ok alapján nem részesülhet védjegyoltalomban [Vt. 58. § (1)-(2) bek.].

Az észrevételt a kifogásolt feltételre kiterjedő vizsgálat során figyelembe kell venni, kivéve, ha azt olyan időben nyújtották be, hogy figyelembevétele indokolatlanul késleltetné a döntéshozatalt.

Mivel a hivatalból végzett érdemi vizsgálat a védjegybejelentés meghirdetésével lezárul, a meghirdetést követően a Hivatal csak észrevétel alapján terjesztheti ki az érdemi vizsgálatot arra, hogy a megjelölés a Vt. 2-3. §-okban meghatározott – az észrevételben megjelölt – valamely okból nincs-e kizárva a védjegyoltalomból. Ennek során a tényeket az észrevétel keretei között, az észrevételt tevő személy állításai, valamint az általa igazolt adatok alapján vizsgálja a Hivatal.

Az észrevételt a bejelentővel közölni kell, kivéve, ha azt figyelmen kívül hagyja a Hivatal arra tekintettel, hogy annak elbírálása indokolatlanul késleltetné a döntéshozatalt. Amennyiben az észrevételből világosan kitűnik, hogy az észrevételt tevő mely feltételen kizáró ok alapján tartja a bejelentett megjelölés lajstromozását aggályosnak, a Hivatal az észrevétel alapján nyilatkozattételi felhívást ad ki, amelyhez mellékletként csatolja az észrevételt tevő beadványát. Ha a Hivatal az észrevételt nyilvánvalóan megalapozatlannak találja, azt nyilatkozattételi felhívás nélkül, tájékoztató jelleggel küldi meg a bejelentőnek. Amennyiben az észrevételt tevő kiegészíti korábbi beadványát, úgy a kiegészítést és annak mellékleteit is megküldi a Hivatal – a fentiek alapján nyilatkozattételi felhívás keretében vagy tájékoztatásul – a bejelentőnek. Az egy védjegybejelentéssel kapcsolatban benyújtott több észrevételt egy eljárásban kell intézni, ez esetben – lehetőség szerint – egy nyilatkozattételi felhívásban vagy tájékoztató levélben kell azokat a bejelentő számára megküldeni.

Az eljárást befejező döntés indokolásában minden esetben ki kell térni az észrevételre, vagyis arra, hogy azt a Hivatal miért tartotta alaposnak vagy megalapozatlannak, illetve miért hagyta figyelmen kívül. Amennyiben egy védjegybejelentéssel kapcsolatban több észrevétel is érkezik, akkor azokat a kizáró okok szerint csoportosítva kell a Hivatalnak megvizsgálnia és meghoznia az eljárást befejező döntést.

Tekintettel arra, hogy az észrevétel visszavonására a Vt. alapján nincs lehetőség, a hivatali döntésben akkor is ki kell térni az észrevételben foglaltak vizsgálatára, ha az észrevételt tevő kéri a beadványában foglaltakat figyelmen kívül hagyni, vagy az észrevételét vissza kívánja vonni.

Az észrevételt tevő személy a védjegy lajstromozására irányuló eljárásban nem ügyfél, ebből következően az észrevételt tevőt a Hivatal nem hívhatja fel hiánypótlásra, illetve nyilatkozattételre, továbbá az észrevételt tevő nem élhet megváltoztatási kérelemmel a Hivatal döntésével szemben.

Tekintettel tehát arra, hogy a Hivatal az észrevételt tevőt nem hívhatja fel az esetleges hiányok pótlására, célszerű az észrevételben foglalt feltétlen kizáró okot/okokat megalapozó valamennyi bizonyítékot az észrevétellel egyidejűleg benyújtani.

Az észrevételt tevőt az észrevétel eredményéről a Hivatal – a védjegy lajstromozása tárgyában hozott döntés hivatali példánya másolatának megküldésével – értesíti [Vt. 58. § (4) bek.].

IV. KUTATÁS ÉS A VÉDJEGYBEJELENTÉS MEGHIRDETÉSE

1. KUTATÁS

A védjegybejelentési eljárás során végzett kutatás célja azoknak a korábbi védjegyeknek, illetve védjegybejelentéseknek a feltárása, amelyek jogvita esetén lajstromozást gátló okként figyelembe vehetők.

Ha a védjegybejelentés megfelel az alaki vizsgálatnál előírt feltételeknek, a Hivatal elvégzi a korábbi védjegyekre vonatkozó kutatást és a megjelölés alapján – az árujegyzékre is figyelemmel – kutatási jelentést készít [Vt. 60. § (1) bek.].

A korábbi védjegy fogalmának meghatározásával a Harmadik rész I. fejezet 1.4 alpontja foglalkozik.

1.1. Az Acsepto Szoftver

A Hivatal a kutatást a SWORD cég által kifejlesztett ACSEPTO – kutatást segítő – szoftver (a továbbiakban: ACSEPTO) alkalmazásával végzi el.

1.2. A kutatás terjedelme

Az ACSEPTO segítségével kutatható bibliográfiai adatok kiterjednek a következőkre:

- a nemzeti úton tett védjegybejelentésekre és az így lajstromozott védjegyekre;
- a nemzetközi megállapodás (Madridi Megállapodás és a Madridi Jegyzőkönyv) alapján Magyarországra kiterjedő hatállyal lajstromozott nemzetközi védjegyekre;
- a bejelentett és oltalom alatt álló európai uniós védjegyekre.

Az ACSEPTO lehetőséget teremt a bécsi osztályozás, illetve a nizzai osztályozás szerinti jelzeteknek megfelelő kutatásra.

1.3. A kutatás folyamata

Az elbíráló a kutatás tárgyát képező megjelölés adatai alapján végzi el a kutatást. A kutatás menete:

- a paraméterek előzetes beállítása (az elbíráló a megjelölés kutatásához a megfelelő paramétereket beállítja a szoftver által felajánlott beállítás, illetve a kutatandó szinonimák, az azonos vagy kapcsolódó áruosztályok, adott esetben a keresztreferenciák módosításával);

– a találati halmaz értékelése (a találati halmazt az elbíráló oly módon szűkíti, hogy kiválasztja, amelyek – megítélése szerint – a megjelöléshez a leginkább hasonlók);
– az ellenőrzés (a kutatás esetleges megismétlése a paraméterek megfelelő módosításával);
– a kutatási jelentés elkészítése.

1.4. A kutatási jelentés

A kutatási jelentésben meg kell jelölni azokat az adatokat, amelyek figyelembe vehetők a védjegybejelentésben foglalt megjelöléssel kapcsolatban az oltalomképesség feltételeinek elbírálása során [Vt. 60. § (2) bek.].

A védjegykutatás eredményét a PDF-formátumú kutatási jelentés dokumentálja. A kutatási jelentésben fel kell tüntetni, ha a kutatás az elbírálás szempontjából releváns adatokat tárt fel. Amennyiben a kutatás nem tárt fel olyan korábbi elsőbbségű védjegybejelentéseket, valamint védjegyeket, amelyeket a bejelentett megjelölés oltalomképessége vonatkozásában figyelembe lehetne venni, akkor a bejelentőt erről a tényről kell tájékoztatni. A kutatási jelentést meg kell küldeni a bejelentőnek [Vt. 60. § (3) bek.].

2. VÉDJEGYFIGYELÉS

A bejelentő, a védjegy jogosultja és a védjegylajstromba bejegyzett használó kérheti, hogy a Hivatal a kutatási jelentés másolatának megküldésével értesítse arról a későbbi védjegybejelentésről, amelynek kutatási jelentésében korábbi jogát feltüntették [Vt. 60/A. § (1) bek.].

A védjegyfigyelés írásban kérhető a Hivataltól. A kérelem benyújtható papír alapon személyesen vagy postai úton, illetve az elektronikus ügyintézés szabályainak megfelelően elektronikusan.

A kérelem naptári hónapok szerint meghatározott, egy évet meg nem haladó, a naptári év vagy félév első napján kezdődő időszakra terjeszthető elő. A védjegyfigyelést kérőnek tehát meg kell határoznia kérelmében, hogy január 1-jével, vagy július 1-jével kezdődően pontosan hány – 12 hónapnál nem több – hónapra kívánja előterjeszteni kérelmét.

A kérelemért a Díjrendeletben meghatározott díjat kell fizetni. Amennyiben a kérelmező a díjat nem fizeti meg vagy nem a jogszabályban erre feljogosított személy nyújtja be a kérelmet, a Hivatal erről tájékoztatást küld a kérelem előterjesztőjének. A Hivatal a kérelmet a díj megfizetését követően, és csak akkor teljesíti, ha a kérelmet az arra jogosult személy nyújtotta be.

Egy beadványban több védjegy tekintetében is be lehet nyújtani védjegyfigyelési kérelmet, azonban ebben az esetben mindegyik megjelölt védjegy után meg kell fizetni az előírt igazgatási szolgáltatási díjat. A Hivatal csak azt követően teljesíti a kérelemben foglaltakat, ha a kérelmező a beadványában feltüntetett valamennyi védjegy tekintetében megfizette a díjat.

Ha a védjegyfigyelési kérelem megfelel a jogszabályi előírásoknak és a kérelmező megfizette a kérelemben megjelölt hónapok és védjegyek számának megfelelően megállapított díjat, a Hivatal informatikai tevékenységéért felelős szervezeti egysége minden érintett hónap elején egy keresőprogram segítségével áttekinti azokat a kutatási jelentéseket, amelyeket a védjegybejelentéseket elbíráló ügyintézők az adott hónapban elkészítettek. A kutatás eredményéről a hivatkozott szervezeti egység minden hónap tizedik napjáig tájékoztató levelet készít, amelyet továbbít a védjegybejelentések elbírálásáért felelős főosztályra. Ez utóbbi főosztály kijelölt ügyintézője minden hónap 15. napjáig gondoskodik a védjegyfigyelés elvégzéséről szóló értesítés postázásáról a kérelmező részére.

Az értesítés elmaradása esetén a Hivatal a megfizetett díj egészét vagy a mulasztással arányos részét – kérelemre – visszatéríti. Az értesítés elmaradásának egyéb jogkövetkezménye nincs, így az nem érinti különösen a felszólalásra, illetve a belenyugvásra vonatkozó rendelkezések alkalmazását.

3. A VÉDJEGYBEJELENTÉS MEGHIRDETÉSE

A Hivatal a kutatási jelentésnek a bejelentő részére történő megküldésétől számított legalább tizenöt nap elteltével meghirdeti a védjegybejelentést, ha az megfelel az alaki és érdemi vizsgálat feltételeinek.

A meghirdetésre a bejelentésnek a Hivatal hivatalos lapjában, a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben történő közzétételével kerül sor.

A meghirdetésről a Hivatal értesíti a bejelentőt.

A meghirdetést követően a védjegybejelentés visszavonásáról, visszavontnak tekintéséről, elutasításáról, módosításáról és megosztásáról szintén hatósági tájékoztatást közöl a Hivatal.

Amíg a hivatalból végzett érdemi vizsgálat nem fejeződik be, a védjegybejelentést nem lehet meghirdetni.

Ha a bíróság a Hivatal által a védjegybejelentés érdemi vizsgálata során hozott, védjegybejelentést elutasító vagy azt visszavontnak tekintő döntést megváltoztatási kérelem alapján helyben hagyja, a védjegybejelentést nem kell meghirdetni.

Ugyancsak nem kell meghirdetni a védjegybejelentést, ha a bejelentő a védjegybejelentési kérelmet a kutatási jelentés megküldése előtt visszavonja, ahogyan akkor sem, ha az érdemi vizsgálat során hozott, a bejelentést elutasító vagy visszavontnak tekintő hivatali döntéssel szemben a bejelentő nem nyújt be megváltoztatási kérelmet.

Amennyiben a bíróság a Hivatal védjegybejelentést elutasító döntését megváltoztatja, és megállapítja, hogy a bejelentett megjelöléssel szemben nem áll fenn feltétlen kizáró ok, a Hivatalnak folytatnia kell a lajstromozási eljárást, ennek keretében pedig a kutatási jelentést a bejelentőnek meg kell küldenie és a védjegybejelentést meg kell hirdetnie a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben.

Amennyiben a bíróság a védjegybejelentést elutasító hivatali döntést hatályon kívül helyezi, az érdemi vizsgálatot a bírósági határozatban foglaltaknak megfelelően a Hivatalnak újra le kell folytatnia, és ennek alapján kell döntenie a védjegybejelentés elutasításáról, vagy a kutatási jelentés megküldéséről és a bejelentés hivatalos lapban történő meghirdetéséről.

4. A VÉDJEGY LAJSTROMOZÁSA

A meghirdetés napjától számított három hónap elteltével a Hivatal meggyőződik arról, hogy a meghirdetés időtartama alatt érkezett-e a védjegybejelentéssel szemben észrevétel vagy felszólalás. Amennyiben nem, továbbá a megjelölés és a védjegybejelentés megfelel a vizsgálat körébe tartozó valamennyi követelménynek, a Hivatal a bejelentett megjelölést védjegyként lajstromozza. A védjegy lajstromozásának napja a lajstromozásról szóló határozat keltezésének napja [Vt. 64. § (1) bek.], amely egyúttal a védjegyhasználat megkezdésére nyitva álló ötéves időszak kezdő időpontja.

A védjegyoltalom a lajstromozáskor, a védjegybejelentés napjára visszaható hatállyal keletkezik (Vt. 10. §).

A Hivatal a határozat meghozatalával egyidejűleg védjegyokiratot ad ki, melyhez hozzáfűzi a lajstromkivonatot [Vt. 64. § (3) bek.]. Elektronikus kommunikáció esetén a Hivatal a védjegyokiratot és a lajstromkivonatot a védjegy lajstromozásáról szóló határozathoz mellékletként csatolja.

A védjegy lajstromozását a Hivatal bejegyzi a védjegylajstromba, valamint arról hatósági tájékoztatást közöl a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben [Vt. 64. § (2) bek.].

HARMADIK RÉSZ: ÉRDEMI VIZSGÁLAT FELSZÓLALÁS ESETÉN

I. A VISZONYLAGOS KIZÁRÓ OKOK

1. A KORÁBBI VÉDJEGGYEL, ILLETVE KORÁBBI JÓHÍRŰ VÉDJEGGYEL AZONOS, ILLETVE AZZAL ÖSSZETÉVESZTHETŐ KÉSŐBBI ELSŐBBSÉGŰ MEGJELÖLÉSEK

1.1. Vt. 4. § (1) bekezdés a) pont

Nem részesülhet védjegyoltalomban azonos áruk, illetve szolgáltatások tekintetében a korábbi védjeggyel azonos későbbi elsőbbségű megjelölés [Vt. 4. § (1) bek. a) pont].

Az azonosság fogalmát megszorítóan kell értelmezni.

Azonosság akkor áll fenn, ha a bejelentett megjelölés és a korábbi védjegy védjegyjogilag azonos, azaz átlagon felüli figyelmet igényel a fogyasztóktól a két megjelölés megkülönböztetése. Szóvédjegyek esetében például a kis-, illetve nagybetűk, az eltérő betűméret; térbeli védjegyeknél a méretbeli különbségek, vagy ábrás védjegyek esetében az „®” jel meglétét vagy hiányát a fogyasztók feltehetőleg nem észlelik, mivel közvetlen összehasonlításra általában nincs lehetőségük, mindössze az emlékezetükben élő képre hagyatkozhatnak.

Ezen kizáró ok alkalmazásának másik feltétele, hogy a megjelölések azonossága mellett az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága is fennálljon. Fontos tehát hangsúlyozni, hogy a kizáró ok alkalmazásához a két feltétel (árujegyzék és megjelölések azonossága) együttes, kumulatív fennállása szükséges.

Az áruk, illetve szolgáltatások azonossága akkor is megállapítható, ha a bejelentett megjelölés árujegyzékét szó szerint vagy tartalmilag a korábbi védjegy árujegyzéke tartalmazza.

A lényegi azonosság megítélésében iránymutatást ad az Európai Bíróságnak a védjegyjogi irányelv értelmezése tárgyában hozott C-291/00. számú LTJ Diffusion-ügyben született előzetes döntése, amelynek 54. pontja szerint a megjelölések akkor tekinthetők azonosnak, ha az azok között fennálló eltérések olyan csekély mértékűek, hogy azok az átlagos fogyasztó figyelmét nem ragadják meg.

A bejelentő a „Moto Guzzi” szómegjelölés védjegykénti lajstromozását kérte a 25. áruosztály valamennyi áruja tekintetében. A bejelentéssel szemben felszólalást terjesztettek elő a Vt. 4. § (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján, és mindegyik kizáró ok vonatkozásában korábbi védjegyekként a „MOTO GUZZI” európai uniós szóvédjegyet, valamint a jobb oldalon látható két európai uniós ábrás védjegyet jelölték meg. Valamennyi korábbi védjegy oltalma kiterjed a 25. áruosztály egyes termékeire. A Hivatal a bejelentett megjelölés és a felszólalói szóvédjegy azonosságát döntésében megállapította, a megjelölések közötti eltérés ugyanis mindössze annyiban merül ki, hogy a teljes felszólalói szóvédjegy nagybetűkkel került kialakításra; ez a csekély eltérés azonban a fogyasztók figyelmét nem ragadja meg. A Hivatal az árujegyzékek vonatkozásában is azonosságot állapított meg, ugyanis a felszólalói védjegy árujegyzéke a védjegybejelentés árujegyzékét tartalmilag magában foglalja. Nem volt megállapítható a Vt. 4. § (1) bekezdés a) pontja szerinti azonosság a bejelentett megjelölés és a felszólaló ábrás védjegyei között, mivel azok ábrás elemeket tartalmaznak, melyek kizárják a teljes azonosság fennállását. A Vt. 4. § (1) bekezdés b) pontja szerinti összetéveszthetőség valamennyi felszólalói védjegy vonatkozásában megállapítható volt [M1802245].

A Hivatal a „KAZA Concrete” megjelölés védjegykénti lajstromozását a megjelölések közötti lényegi azonosság fennállása miatt elutasította a „Kaza Concrete” felszólalói védjegy alapján. Határozatában a Hivatal kifejtette, hogy a megjelölések közötti egyetlen különbség az, hogy a bejelentett megjelölés első szóeleme nagybetűkkel került kialakításra, míg a felszólalói védjegy első szóelemének csak az első betűje nagy – ez az eltérés azonban olyan csekély mértékűnek tekinthető, hogy a fogyasztók figyelmét nem ragadja meg. Az árujegyzékek vizsgálata körében a Hivatal megállapította, hogy a védjegybejelentés árujegyzéke a teljes 19. osztályt tartalmazza, míg a korábbi védjegy oltalma a 19. osztályba sorolt „*nem fém építőanyagok; nem fémből készült merev építési csövek; aszfalt, szurok és bitumen; nem fémből készült hordozható szerkezetek; emlékművek nem fémből*” termékekre terjed ki. A két árujegyzék egyrészt azonosságot, míg a fennmaradó termékek esetén nagymértékű hasonlóságot mutat, így a Vt. 4. § (1) bekezdés a) pontjára alapított felszólalás megalapozott volt [M1700149].

Az EUIPO Konvergencia Programjának keretein belül indult, a fekete-fehér és szürkeárnyalatos színben lajstromozott védjegyek oltalmi körét érintő tagállami jogértelmezések közelítését célzó CP4. számú közös gyakorlat eredményeként elfogadott közös gyakorlat – az elsőbbségi igények és a tényleges használat mellett – a viszonylagos kizáró okok szempontjából is fontos megállapításokat tartalmaz.

A közös gyakorlat rögzíti, hogy a védjegyjogi irányelv 4. cikk (1) bekezdés a) és b) pontjaiban meghatározott viszonylagos kizáró okok – amelyek tartalmilag a Vt. 4. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban rögzített relatív kizáró okokkal azonosak – alkalmazásának nem szükségszerű feltétele az érintett megjelölések közötti teljes azonosság fennállása, az elsőbbségi igényre vonatkozó rendelkezésekhez hasonlóan (lásd: Első rész, 4. pont) itt is elegendő a lényegi azonosság fennállása. A közös gyakorlat a lényegi azonosság fogalmát a fent említett LTJ

Diffusion ügyben [C-291/00.] hozott ítéletben rögzített kritériumoknak megfelelően határozza meg, és kifejezésre juttatja, hogy bár a szembenálló megjelöléseknek az alkalmazott színek tekintetében nem kell teljes mértékben megegyezniük egymással, a megjelölésekben szereplő színek közötti eltéréseknek elhanyagolhatónak és az átlagfogyasztók által nehezen észrevehetőnek kell lenniük.

A Hivatal a közös gyakorlatban lefektetett elveket a 2014. július 1-je után indult eljárásokban alkalmazza. A közös gyakorlatban foglalt rendelkezések nem tették szükségessé a korábbi hazai joggyakorlat módosítását, mivel a Hivatal a megjelölések azonosságára alapított viszonylagos kizáró ok alkalmazhatóságának feltételeként már a közös gyakorlat bevezetését megelőzően is a megjelölések közötti lényegi azonosság fennállását követelte meg.

1.2. Vt. 4. § (1) bekezdés b) pont

Nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, amelyet a fogyasztók összetéveszthetnek a korábbi védjeggyel a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt, ideértve azt az esetet is, amikor az összetéveszthetőség amiatt áll fenn, mert a fogyasztók a megjelölést a korábbi védjegyhez gondolati képzettársítás útján kapcsolhatják [Vt. 4. § (1) bek. b) pont].

Az Európai Bíróság a C-39/97. számú CANON ügyben megállapította, hogy az összetéveszthetőséget átfogóan, az eset összes releváns körülményének a figyelembevételével kell elbírálni.

Az összetéveszthetőségig való hasonlóság túlmutat az egyszerű hasonlóságon. Az összetéveszthetőség elvont zsinórmértéke a fogyasztókban általában kialakuló megítélés, amely inkább alapul felületes benyomáson, mint alapos elemzésen.

Az összetéveszthetőségig való hasonlóság vizsgálatánál mindig az összbenyomásból kell kiindulni. A vizsgálat során ki kell térni arra, hogy a védjegyek vizuálisan, hangzásukban, illetve fogalmilag (jelentéstartalmukban) mennyire hasonlóak.

Az összetéveszthetőség kérdésének elbírálásánál a védjegyek domináns elemeit kell összevetni egymással. Mérlegelendő továbbá, hogy az egyéb elemek (a domináns elemek hasonlósága esetén is) biztosítanak-e kellő megkülönböztetést az átlagos fogyasztó számára (BH2003. 459, Európai Bíróság C-342/97 számú Lloyd ügyben hozott döntése).

Az esetek túlnyomó többségében az átlagfogyasztót kell releváns fogyasztónak tekinteni, bizonyos esetekben azonban a releváns fogyasztók csoportját egy szűkebb személyi kör alkotja. A releváns fogyasztói kört mindig az árujegyzékre tekintettel kell meghatározni. A releváns fogyasztói kör fogalmát nem lehet megszorítóan értelmezni, mert a fogyasztó sosem teljesen tájékozatlan. Az átlagos fogyasztó jól informált, kellő körültekintéssel jár el, ritkán van lehetősége közvetlen összehasonlításra (arra a képre hagyatkozik, ami az emlékezetében él). A

releváns fogyasztói kör eltérő pl. a 25. áruosztályba tartozó ruházati termékek esetében és a 10. osztályba tartozó orvosi műszerek esetében. Emellett a releváns fogyasztók köre egy adott áruosztály tekintetében is differenciált lehet. Az 5. osztályba sorolt gyógyszerek és gyógyszerészeti készítmények szempontjából releváns fogyasztói kör például két nagy személycsoportra bontható; az egyik csoportba az orvosok és az egészségügyi szakemberek tartoznak, a másik kategóriát pedig az átlagfogyasztók alkotják [Európai Törvényszék, T-483/04., „GALZIN", 67. pont].

A gyógyszertermékek szempontjából releváns fogyasztói kör kérdéskörével foglalkozott az „ELIXOR" ügy. A védjegybejelentésben az „ELIXOR" színes ábrás megjelölés védjegyoltalmát kérték az 5., 11. és 44. osztályokban. A felszólaló felszólalását 009985557 lajstromszámú európai uniós „HELIXOR" szóvédjegyére alapította, amely az 5. áruosztályban áll oltalom alatt. A Hivatal a felszólalásnak – az árujegyzék korlátozásával – részben helyt adott, a gyógyszerekkel, gyógyítással kapcsolatos áruk tekintetében elutasította a bejelentést [M1303591].
A Fővárosi Törvényszék szerint a Hivatal a kellően feltárt tényállás alapján helytállóan döntött a védjegybejelentés részbeni elutasításáról és az árujegyzék korlátozásáról. Kifejtette, hogy az összevetett árujegyzékekben szereplő gyógyszerek és gyógyászati készítmények fogyasztója a legáltalánosabb értelemben vett fogyasztó, aki szokásos mértékben tájékozott és körültekintő, az áru kiválasztását átlagos figyelemmel végzi (C-342/97. sz., Lloyd Schuhfabrik Meyer-ügy, 26. pont). Ez abban az esetben is igaz, ha a fogyasztó egyébként orvosi, gyógyszerészi instrukciók alapján hozza meg a döntéseit. Helyesen utalt a felszólaló arra a gyakorlatra is, mely a szokásosnál szigorúbban ítéli meg az összetéveszthetőséget az ilyen áruk fogyasztásának fokozott kockázata miatt. Mindezekre tekintettel a Fővárosi Törvényszék a megváltoztatási kérelmet elutasította [3.Pk.24.191/2015/4.]
A Fővárosi Ítélőtábla döntése szerint a törvényszék helyesen jutott arra a megállapításra, hogy a Vt. 4. § (1) bekezdés b) pontja kizárja az árujegyzékben feltüntetett gyógyítással kapcsolatos áruk és szolgáltatások tekintetében a megjelölés védjegyként történő oltalmazhatóságát. Osztotta, hogy a szembeállított árujelzők nem különíthetők el egymástól biztonságosan, így reális annak a veszélye, hogy a fogyasztók összetévesszék a megjelöléseket. Egyetértett az elsőfokon eljárt bírósággal abban, hogy a gyógyszerek és gyógyászati készítmények esetén a nagyobb mértékű kockázatra tekintettel a védjegyjogi gyakorlat az összetéveszthetőség megítélésénél szigorúbb elvárásokat támaszt. Mindezekre figyelemmel a fellebbezést elutasította és az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta [8.Pkf.26.599/2016/6.].

A megjelölések összetéveszthetőségének vizsgálatát tehát a releváns fogyasztói kör szempontjából kell elvégezni.

Szómegjelölések összetéveszthetőségének megállapításához vizsgálni kell továbbá

- a szótagok számát (SURFONAL-SURPOTAL);
- a magánhangzók egyezését (NIKE-MIKE);
- a mássalhangzók egyezését (MAKID-MEKOD);

- a szótagok egyezését (INVAC-NIVAC);
- a szavak kezdetét (PRODAX-PROMAC);
- a szavak végződését (FIMAL-DYMAL);
- a hangsúlyt (NILE-MIELE);
- a kiejtést (CHINOIN-KIOTIN).

A szóvédjegyek összetéveszthetőségig való hasonlóságának vizsgálatánál különösen fontos a szavak jelentésének, illetve jelentéstartalmának vizsgálata. Ebben a körben jelentősége van annak, hogy a védjegyek felismerhetően magyar, illetve idegen nyelvű kifejezéseket tartalmaznak-e.

Ábrás megjelölések és szómegjelölések, valamint szóelemet is tartalmazó ábrás megjelölések összetéveszthetőségig való hasonlóságának vizsgálatánál a szavak esetleges értelmét, írott képét, vonalvezetését, a színek használatát, az ábrás elemek és a szóelemek védjegyen belüli dominanciáját, illetve az elemek egymáshoz viszonyított elrendezését kell vizsgálni.

Az EUIPO Konvergencia Programjának keretein belül indult CP5. számú projekt eredményeként kidolgozott közös gyakorlat rögzíti, hogy milyen hatással bír az összetéveszthetőség megítélésére, ha az ellentartott megjelölések megegyező eleme nem rendelkezik megkülönböztető képességgel, vagy csak csekély megkülönböztető képességgel bír. A közös gyakorlat főbb megállapításai a következők:

- az összetéveszthetőség értékelésének keretében vizsgálni kell egyrészt a korábbi védjegy egészének megkülönböztető képességét, másrészt elemezni kell a korábbi és későbbi elsőbbségű megjelölés egyes elemeinek megkülönböztető képességét is, kiemelt figyelmet fordítva a megjelölések ütköző részeire;
- a vizsgálat szempontjai megegyeznek a védjegybejelentés során a megkülönböztető képesség megítélésekor alkalmazott kritériumokkal, azzal a különbséggel, hogy az összetéveszthetőségről való döntés szempontjából a megkülönböztető képesség foka is jelentőséggel bír;
- amennyiben az ellentartott megjelölések megegyező eleme csekély megkülönböztető képességgel rendelkezik, a vizsgálatnak az eltérő elemek által a megjelölések összbenyomására gyakorolt hatásra kell koncentrálnia;
- a csekély megkülönböztető képességgel rendelkező elemben való egyezés önmagában nem eredményez összetéveszthetőséget; az összetéveszthetőség akkor állapítható meg, ha a megjelölések egyéb, nem ütköző elemei kisebb mértékű vagy hasonlóan csekély megkülönböztető képességgel rendelkeznek, vagy azok vizuális hatása jelentéktelen és a megjelölések hasonló összbenyomást keltenek;
- ha az érintett megjelölések megegyező elemei nem rendelkeznek megkülönböztető képességgel, akkor a vizsgálatnak az eltérő elemek által a megjelölések összbenyomására gyakorolt hatásra kell koncentrálnia;
- ha a megjelölésekben kizárólag a megkülönböztető képességgel nem rendelkező elemek egyeznek meg, az nem vezethet az összetéveszthetőség megállapításához, amennyiben azonban egyéb hasonló elemeket is tartalmaznak, az összetéveszthetőség

megállapítható, ha a megjelölések az összbenyomás szempontjából azonosak vagy nagymértékben hasonlók.

A Hivatal a közös gyakorlatban lefektetett elveket a 2014. december 1-je után indult eljárásokban alkalmazza. Tekintettel arra, hogy a közös gyakorlatban foglalt rendelkezések a Hivatal joggyakorlatában kialakított elvekkel összhangban állnak, a közös gyakorlat végrehajtása nem igényelte a korábbi hazai joggyakorlat módosítását.

A „BRINGAEXPO” ügyben a „BRINGAEXPO” megjelölés védjegykénti lajstromozását kérték a 35. és 41. osztályba sorolt egyes áruk és szolgáltatások tekintetében. A bejelentéssel szemben felszólalást nyújtottak be a 221 875 lajstromszámú „BRINGAEXPO” színes ábrás védjegyre alapítva, amely a 41. osztály egyes szolgáltatásai vonatkozásában áll oltalom alatt. A Hivatal vizsgálata során megállapította, hogy a „BRINGAEXPO” szó kerékpárokkal, illetve kerékpározással összefüggésben szervezett kiállításra, vásárra, rendezvényre, illetve az annak keretében nyújtott szolgáltatásokra utal, ezért az a védjegybejelentés árujegyzékében szereplő áruk és szolgáltatások tekintetében nem rendelkezik megkülönböztető képességgel. Erre tekintettel a lajstromozni kért megjelölést színes ábrás elemek, illetve a megjelölés sajátos kialakítása, elemeinek elrendezése ruházza fel megkülönböztető erővel. Ezt figyelembe véve a Hivatal megállapította, hogy a lajstromozni kért megjelölés és a felszólalói védjegy színvilága, a szóelemek jellegzetes ábrás kialakítása, valamint az egyes elemek megjelölésen belüli elrendezése vizuális szempontból olyan mértékű eltérést mutat, amely kellő elhatárolást biztosít a megjelölések között, és a megjelölést védjegyként lajstromozta [M1603791].

A „Bankkalkulátor” ügyben a „bankkalkulátor.hu A Netrisk.hu pénzügyi összehasonlító oldala” színes ábrás megjelölés oltalmát igényelték a 35., 36. és 38. osztályok egyes szolgáltatásai tekintetében. A bejelentéssel szemben felszólalást nyújtottak be a 224 488 lajstromszámú „Bankkalkulátor” színes ábrás védjegyre alapítva, amely a 35., 36. és 42. osztályokba sorolt egyes szolgáltatások tekintetében áll oltalom alatt. A Hivatal vizsgálata során megállapította, hogy a „bankkalkulátor” szó a bejelentett megjelölés, valamint a felszólalói védjegy esetében az árujegyzékben szereplő szolgáltatások tekintetében nem rendelkezik megkülönböztető képességgel, ugyanis az érintett szolgáltatások fajtáját, jellemzőjét írja le. Erre tekintettel a bejelentett megjelölés esetében az egyéb szóelemek, valamint a megjelölés sajátos kialakítása, elemeinek elrendezése; a felszólalói védjegy esetében pedig annak grafikai kialakítása biztosítja a megkülönböztető képességet. Ezek vizuális összevetése során pedig megállapítható, hogy azok olyan mértékű eltérést mutatnak, amely kellő elhatárolást biztosít a szembenálló megjelölések között, ezért a Hivatal a bejelentett megjelölést védjegyként lajstromozta [M1802525].

Amennyiben a Hivatal a vizsgálat során megállapítja, hogy a megjelölések hasonlóak, azt követően kerül(het) sor az árujegyzékek összevetésére.

Az árujegyzékek hasonlóságánál nem csak azt kell vizsgálni, hogy a védjegyek árujegyzékébe tartozó termékek, illetve szolgáltatások azonos osztályba vannak-e besorolva, hanem felhasználási, rendeltetési szempontból való hasonlóságukat is figyelembe kell venni. (Az árujegyzékekkel részletesebben a Második Rész IV. fejezetének 3.1. pontja foglalkozik.)

A „TrollFoci" ügyben a „TrollFoci" szómegjelölés védjegykénti lajstromozását kérték a 35., 41. és 42. osztályba tartozó egyes termékek és szolgáltatások körében. A bejelentéssel szemben felszólalást nyújtottak be a 215 778 lajstromszámú „TROLLFOCl MENNYEI BAJNOKSÁG" nemzeti ábrás védjegyre alapítva, mely a 25., 28., 38. és 41. osztályban szereplő egyes áruk és szolgáltatások körében áll oltalom alatt. A Hivatal a felszólalásnak részben helyt adott és a védjegybejelentést a 41. osztályba tartozó szolgáltatások tekintetében elutasította, a 35. és a 42. osztály vonatkozásában pedig védjegyként lajstromozta [M1503655].
A Fővárosi Törvényszék a megváltoztatási kérelemnek részben helyt adott. Megállapítása szerint a megjelölés és a védjegy hasonlósága az áruhasonlóság vizsgálata szempontjából annyiban jelentőséggel bírt, hogy a gyakorlat szerint a szolgáltatások vagy áruk közti alacsonyabb szintű hasonlóságot ellensúlyozhatja a megjelölések közti nagyobb fokú hasonlóság, és fordítva (EUB C-342/97. számú, Lloyd Schuhfabrik Meyer ügyben hozott döntésének 19. pontja). Márpedig az adott esetben a védjegy és a megjelölés nagyfokú hasonlósága állapítható meg, hiszen a lajstromozni kért szómegjelölés azonos a védjegy keltette összbenyomást domináló "TROLLFOCI" fantáziaszóval. A bíróság szerint a felszólaló helyesen ismertette az áruhasonlóság vizsgálatának az EUB C-39/97. számú, Canon ügyben hozott döntésében kifejtett kritériumait, helytállóan utalt arra, hogy e jogértelmezés szerint az egymást kiegészítő, feltételező áruk és szolgáltatások védjegyjogi értelemben hasonlónak minősülnek. Ilyen kapcsolat a lajstromozni kért megjelölés árujegyzékében szereplő 35. osztályba tartozó meghatározott szolgáltatások, és az ellentartott védjegy oltalmával érintett 16. és 41. osztályokba sorolt áruk tekintetében fennáll. A kérelmező a 35. osztályban jellemzően olyan szolgáltatásokra igényelt védjegyoltalmat, amelyek az online tartalomszolgáltatás piacának és még általánosabban az internetes médiapiacnak jellemző elemei. Ezek egészülnek ki a szerencsejátékkal és sporttal kapcsolatos szolgáltatásokkal. A védjegy árujegyzékében szereplő 16. osztályban ezzel szemben a papír alapú, tehát az offline médiapiac jellegzetes árui és azokat kiegészítő áruféleségek szerepelnek. Továbbá a védjegy oltalom alatt áll a 41. osztályba sorolt szórakoztatás; sport- és kulturális tevékenységek körében is. Az üzleti életben elterjedt, és a szokásos mértékben tájékozott fogyasztó (EUB C-342/97. számú, Lloyd Schuhfabrik Meyer ügyben hozott döntésének 26. pontja) számára jól ismert kereskedelmi gyakorlat, hogy a nyomtatott médiumoknak jellemzően online verziója is van és fordítva. Ezáltal a kérdéses szolgáltatások és áruk azonos rendeltetésűnek tekinthetők, amelyek azonos piaci igényeket (online és offline sportlapok, magazinok és ezekhez kapcsolódó fogadások) szolgálnak ki. Ilyen módon a vizsgált szolgáltatások kiegészítik egymást, tehát védjegyjogi értelemben hasonlónak minősíthetők. Az összetéveszthetőséget erősíti a megjelölés és a védjegy fentiekben hangsúlyozott nagyobb fokú hasonlósága, és kelti a fogyasztókban azt a

benyomást, hogy az ütköző megjelölések egyazon vállalkozás online és offline szolgáltatásait/áruit jelzik. Ezért a megjelölés védjegyoltalmát a 35. osztályban is akadályozza az ellentartott védjegy oltalma a Vt. 4. § (1) bekezdés b) pontja alapján. Nem állítható azonban ugyanez a 42. osztályba sorolt számítástechnikai hardver és szoftvertervezés és fejlesztés; tudományos és műszaki szolgáltatások, valamint az idetartozó tervezői és kutatói tevékenység szolgáltatásokról. Ezek ugyanis csak technikai alapon állnak kapcsolatban az online tartalomszolgáltatással, azoktól alapvetőn eltérő fogyasztói igényeket szolgálnak ki, védjegyjogi értelemben vett hasonlóságuk nem állapítható meg. E részében tehát a megváltoztatási kérelmet el kellett utasítani [3.Pk.21.726/2017/3.].

A Fővárosi Törvényszék 3.Pk.24.594/2015/9. számú határozatában kifejtett álláspontja szerint azonban a lajstromozást gátló ok alkalmazása szempontjából nincsen jelentősége annak, hogy a felek ténylegesen milyen jellegű, rendeltetésű áruk körében használják, vagy kívánják használni az ütköztetett megjelöléseket. E körben kizárólag az vizsgálandó, hogy a lajstromozni kért megjelölés bejelentéskori ábrázolását és az ellentartott védjegy lajstrom szerinti ábrázolását összevetve kimutatható-e olyan mértékű hasonlóság, amely a szokásos mértékben tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztót összetévesztésre vezetheti. Irrelevánsak tehát a bejelentőnek a felek piaci pozícióival, termékeinek vitamintartalmával, ezek jellegével és indikációival kapcsolatos érvelései, mert nem a jelzett termékek, hanem az összevetett megjelölések közti különbségeket kell értékelni, mégpedig az árujegyzékben szereplő áruk felől.

Azonos megállapítást tett a bíróság a 3.Pk.25.551/2015/8. számú végzésében, ahol kifejtette: súlytalan a felek eltérő tevékenységével, piaci versenyének hiányával kapcsolatos érvelés is, mert a kérdéses kizáró ok alkalmazása körében kizárólag a lajstromozni kért megjelölés és ez ellentartott védjegyek árujegyzékében szereplő szolgáltatások kerülnek összehasonlításra, függetlenül attól, hogy azokat aktuálisan nyújtják-e a felek. Az ellentartott védjegyek tényleges használatának kérdése nem ebben a kontextusban, hanem a Vt. 4. § (3) bekezdése alapján merülhet fel.

A kizáró ok alkalmazhatóságának tehát – erre irányuló kérelemre – előkérdése lehet a korábbi védjegy tényleges használata. A tényleges használatnak ez esetben az árujegyzékben szereplő árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban kell megvalósulnia. (A tényleges használattal részletesebben az Első Rész II. fejezetének 2.3.1. pontja foglalkozik.)

Az Európai Bíróság a C-39/97. számú CANON ügyben az áruk és a védjegyek közötti kölcsönhatásra is rámutatott. Az ítélet szerint az összetéveszthetőség megállapításánál mérlegelni kell a védjegyek hasonlósága, valamint az azokkal megjelölt áruk hasonlósága közötti kölcsönhatást. Ennek megfelelően az áruk közötti kisebb mértékű hasonlóságot a védjegyek közötti nagyobb mértékű hasonlóság kiegyenlítheti és fordítva (interdependencia elve). A védjegybejelentés elutasítható, ha a védjeggyel megjelölni kívánt áruk vagy szolgáltatások csak kismértékben hasonlítanak egymáshoz, de a védjegyek közötti hasonlóság nagyfokú, különösen, ha a korábbi védjegy megkülönböztető képessége, főként pedig, ha hírneve, ismertsége erős.

A Vt. 4. § (1) bekezdés b) pontja kimondja, hogy az összetéveszthetőség magában foglalja azt az esetet is, amikor a fogyasztók a megjelölést gondolati képzettársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a korábbi védjegyhez. A korábbi szabályozás asszociációra vonatkozó értelmező rendelkezésének hatályon kívül helyezésével és az asszociációnak a Vt. 4. § (1) bekezdésében történő beültetésével elkerülhetővé válik az a félreérthető és helytelen gyakorlat, amikor az asszociációra történő hivatkozás önálló jogcímként történik. A Vt. tehát egyértelműen szabályozza, hogy a gondolati képzettársítás vizsgálatának kizárólag az összetéveszthetőség keretein belül van helye, azonban a Hivatal az asszociáción alapuló összetéveszthetőséget kizárólag abban az esetben vizsgálja, amennyiben a felszólaló ennek fennállása vonatkozásában nyilatkozatot terjesztett elő.

Az EU Bírósága C-251/95. számú Puma-SABEL ügyben hozott ítéletének 18. pontja kimondja, hogy a gondolati képzettársítás nem alternatívája az összetéveszthetőségnek, csupán arra szolgál, hogy annak terjedelmét meghatározza. Az összetéveszthetőség megállapítása a gondolati képzettársítás útján oly módon értelmezendő, hogy a fogyasztóközönség puszta képzettársítása két védjegy között, azok hasonló jelentéstani tartalmából eredően, önmagában még nem elegendő alap arra a következtetésre, hogy fennáll az összetéveszthetőség valószínűsége. Az összetéveszthetőség valószínűségét az összes releváns körülmény egyidejű figyelembevételével kell vizsgálni, ugyanis az átlagos fogyasztó egységében szemléli az adott védjegyet, és nem kezdi el elemezni annak különböző alkotóelemeit.

A védjegyjogi összetéveszthetőség kritériumait az Európai Bíróság a C-39/97. számú Canon/Metro-Goldwyn-Mayer ügyben hozott ítéletében is elemezte. Az ítélet megállapításai szerint nem zárja ki az összetéveszthetőség fennállását önmagában az, ha a fogyasztók észlelése szerint az áruk és szolgáltatások előállítási helye különböző. Ezzel ellentétben, nem állhat fenn ilyen összetéveszthetőség, ahol a fogyasztók nem hiszik azt, hogy az áruk és szolgáltatások ugyanattól, vagy gazdaságilag egymáshoz kötött vállalkozásoktól származnak.

A C-425/98. számú Marca Mode CV vs. Adidas AG, Adidas Benelux BV ügyben az EU Bírósága egyértelműen kimondta, hogy a szigorúan vett gondolati képzettársítás (amikor a két megjelölést nem téveszti össze a fogyasztó, mégis hasonlónak minősíthetők, mert a későbbi megjelölés emlékezteti a fogyasztókat egy általuk már korábbról ismert védjegyre) nem része az összetéveszthetőségnek.

A védjegyek összetéveszthetőségig való hasonlóságának elbírálása szempontjából releváns körülmény lehet az is, hogy a korábbi védjegy a jogosult hasonló védjegyeiből álló védjegycsalád tagja. Bár a hatályos hazai és közösségi joganyag nem tartalmazza a védjegycsalád fogalmát, mint önálló jogi kategóriát, az Európai Bíróság a C-234/06. P. számú BAINBRIDGE ügyben meghatározta azokat a feltételeket, melyek fennállása esetén a védjegycsalád intézményéhez kapcsolódó széles körű jogi oltalom a védjegycsaládhoz tartozó egyes védjegyeket megilletheti. Az első ilyen feltétel az, hogy az erre hivatkozó fél több olyan védjegy jogosultja legyen, amelyek egy megkülönböztető képességgel bíró, közös elemmel rendelkeznek. Ezen túlmenően további követelmény, hogy a korábbi védjegyek jogosultja e közös elemmel bíró védjegyekkel ténylegesen is jelen legyen a piacon. A harmadik feltétel,

hogy a fogyasztók a közös elemet látva egy termékcsaládra, egy piaci szereplőre asszociáljanak. A Hivatal tehát adott megjelölés védjegycsaládhoz tartozását az összetéveszthetőség körében értékeli releváns szempontként.

Az eset összes körülményei alapján dönthető el, hogy a fenti szempontok szerinti vizsgálat az összetéveszthetőség megállapítását megalapozza vagy kizárja.

Az előzőket támasztja alá a Fővárosi Törvényszék „T" ügyben hozott végzése. A védjegybejelentő a „T" ábrás megjelölés lajstromozását kérte a 18., 24., 25. áruosztályba tartozó termékek tekintetében. A Hivatal megállapította, hogy a bejelentett megjelölés árujegyzékének 18. és 25. osztályába tartozó termékek szinte szó szerint megegyeznek a felszólaló 175 067 lajstromszámú védjegye árujegyzékének azonos osztályában megadott termékekkel [M0202572]. A 24. áruosztályba tartozó lakástextil áruk esetében pedig a termékek felhasználási célja, illetve értékesítési csatornái olyan mértékben hasonlóak a ruházati termékekhez, hogy a hasonlóság a termékek eltérő osztályba sorolása ellenére is megállapítható. A Bíróság a Hivatal álláspontját osztotta és megállapította, hogy a 18. és 25. áruosztályban – lévén, hogy a védjegyek a teljes fejezetcímet tartalmazzák – áruazonosság állapítható meg. Az ágy- és asztalneműk, lakástextilek termékek pedig értékesítési helyük és a megcélzott fogyasztói réteg tekintetében is hasonlónak minősülnek a 25. osztályban felsorolt ruházati termékekhez [1.Pk.20.265/2012/9].

THEFACESHOP

Szintén a megjelölések hasonlóságát állapította meg a Fővárosi Törvényszék a „THEFACESHOP" ügyben. A Hivatal az összetéveszthetőség vizsgálatakor az összbenyomásból indult ki. A vizsgált megjelölések domináns elemeiként a „THEFACESHOP" szómegjelölést és a „THE BODY SHOP" szóösszetételt azonosította. Álláspontja szerint a megjelölések vizuálisan kisebb, fonetikailag nagyobb fokú hasonlóságot mutatnak. Konceptuális szempontból azonban magas fokú hasonlóságot állapított meg a Hivatal. Kifejtette, hogy a „BODY" (test) és a „FACE" (arc) kifejezések önálló angol szavak, általánosan ismert jelentéssel bírnak, az alapszókincs részei, így jelentésük az angol nyelvet csak felületesen ismerő átlagfogyasztók számára is nyilvánvaló. A testre és testrészekre utaló jelentések összefüggenek, és a termékek kozmetikai felhasználási körére is utalnak. Ez a jelentésbeli kapcsolat a fonetikai hasonlóságot tovább erősíti. Az árujegyzékeket összevetve a Hivatal megállapította, hogy a 3. és a 35. osztály tekintetében részben azonosság, részben hasonlóság áll fenn [M1400046].
A Fővárosi Törvényszék a Hivatal döntését helytállónak találta, és a megváltoztatási kérelmet elutasította. Kiemelte, hogy az ellentartott védjegyek megkülönböztető képességét nem az egyes szóelemek, hanem az ezek összetételével előálló jelentésbeli feszültség adja, annak váratlansága és egyedisége, ahogy az (emberi) testre utaló kifejezés („BODY"), és az ettől idegen jelentésű, kereskedelmi egységet leíró szóelem („SHOP") jelzős szerkezetbe kerül, és e

szerkezetet határozott névelő („THE”) nyomatékosítja. Az ellentartott védjegyeknek tehát a szóelemeknek a jelentésüktől idegen, abból nem következő társítása biztosít megkülönböztető képességet. Vagyis itt nem az egyes szóelemeknek, hanem annak a koncepciónak van összbenyomást meghatározó szerepe, amely alapján a szavak egymás mellé kerülnek. A lajstromozni kért megjelölés pontosan ugyanezt a koncepciót sajátítja el azáltal, hogy itt is az (emberi) testre utaló kifejezés („FACE”) és a kereskedelmi egységet leíró szóelem („SHOP”) kerül jelzős szerkezetbe, mely szókapcsolatot itt is határozott névelő („THE”) nyomatékosítja. A szóelemek száma, sorrendje, valamint az első és az utolsó szóelemek azonossága okán vizuális és fonetikai alapú hasonlóság állapítható meg. Ezt az egybe-, illetve különírásban mutatkozó különbség, valamint a középső szóelemek írásképi és hangzásbeli eltérése csökkenti. Az így előálló közepes mértékű formális hasonlóságot azonban az összetéveszthetőség szintjére emeli a szóösszetételeket létrehozó koncepció azonossága. Az adott esetben tehát nem formális, hanem asszociációs összetéveszthetőségről van szó [3.Pk.23.372/2015/5.].

Nem került viszont megállapításra az összetéveszthetőségig való hasonlóság a DALLAS/PALLAS ügyben. Mind a Hivatal, mind a bíróság azon a véleményen volt, hogy a nagymértékű formai hasonlóság ellenére a két szó jelentéstartalma annyira eltérő, hogy általános ismertségük miatt a fogyasztók nem tévesztik össze a megjelöléseket. Az egyik védjegy esetében ugyanis egy amerikai nagyvárosra, a másikban pedig a görög mitológiában szereplő istenalakra fog gondolni a vásárló. A megjelölések konceptuális eltérése miatt az áruazonosság ellenére sem volt megállapítható az összetéveszthetőség [Fővárosi Törvényszék 3. Pk. 25.027/1999/10.].

Szintén nem találta a Hivatal megalapozottnak a felszólalást a „BIMBO” ügyben. A Hivatal megállapította, hogy a bejelentett megjelölés és az ellentartott felszólalói védjegyek között kimutatható jelentős vizuális és konceptuális eltérések – a fonetikai és az árujegyzékek hasonlósága ellenére – kellő elhatárolást biztosítanak a megjelölések között, és egyértelművé teszik a releváns fogyasztók számára azt, hogy a szembenálló megjelölésekkel ellátott termékek és szolgáltatások nem ugyanattól a cégtől származnak [A1157975].

A Hivatal az „AI” ügyben lefolytatott törlési eljárásban a gondolati képzettársítással összefüggésben megállapította, hogy e törlési ok olyan speciális esete az összetéveszthetőségnek, amelyet akkor is alkalmazni lehet, ha adott esetben a hagyományos vizsgálat alapján nem állapítható meg a megjelölések közötti összetéveszthetőség, hiszen vizuálisan,

fonetikailag és konceptuálisan is eltérőek a védjegyek, azonban mindezek ellenére a fogyasztók tudatában a gondolati képzettársítás folytán összekapcsolódik a két védjegy. Ez a körülmény önmagában alkalmas lehet arra, hogy megalapozza az összetéveszthetőséget.
A konkrét esetben a hagyományos összevetés során arra az eredményre jutott a Hivatal, hogy a védjegyek között az összetéveszthetőség nagymértékben fennáll, emellett a védjegyek közötti asszociációs kapcsolat is megvalósul [M1102647].

A Hivatal a „PULI" ügyben megállapította az összetéveszthetőség veszélyét, ami a felszólaló korábbi elsőbbségű „PUMA" védjegye és a lajstromozni kért megjelölés tekintetében az egyértelmű asszociációs kapcsolat alapján állt fenn. A megjelölések vizuális, és fonetikai elemeinek hasonlósága önmagában nem feltétlenül eredményezik az összetéveszthetőséget, mivel a szóelemek mind tartalmukban, mind kiejtésükben eltérőek voltak, az ugyancsak hangsúlyos ábrás elemek pedig – a szóelemekkel összhangban – jól felismerhetően különböző állatokat ábrázoltak. Azonban a megjelölések összbenyomása és a fogyasztók irányába közvetített üzenet olyan asszociatív kapcsolatot eredményezett, amely az összetéveszthetőség veszélyével járt. A bejelentésben alkalmazott hasonló koncepció olyan benyomást kelt a fogyasztóban, mintha a két megjelölés – és használóik – között kapcsolat állna fenn. Ennek eredményeként a későbbi bejelentés a felszólaló „PUMA" védjegyének az azonosításra szolgáló funkcióját használja, amelyet a fogyasztók, annak sajátos koncepciója okán, a felszólalóhoz kötnek [M0403387].

A bejelentő a bal oldalon látható „CRAZY BULL" ábrás megjelölés védjegykénti lajstromozását kérte az 5., 10. és 25. osztályok egyes árui vonatkozásában. A felszólaló a Vt. 4. § (1) bekezdés b) és c) pontjai alapján felszólalást terjesztett elő a jobb oldalon látható, összesen öt darab „Red Bull" ábrás védjegyre hivatkozva. A Hivatal a gondolati képzettársítás körében megállapította, hogy a bejelentett megjelölés és a felszólaló védjegyei között fennáll az összetéveszthetőségig való hasonlóság, ugyanis – bár az egyik szóelem jelentése eltérő – a fogyasztók közöttük könnyen kapcsolatot teremthetnek, mivel a megjelölések koncepciója azonos: valamennyi megjelölés bikához kötődik. Az eset összes körülményét mérlegelve relevanciával bírt az a tény is, hogy a felszólaló „Red Bull" megjelöléssel forgalmazott termékei mellett „Bull" megjelöléssel is megjelent a piacon újabb termékei tekintetében. Ez erősítheti a fogyasztókban azt a képzetet, hogy a felszólaló egy olyan védjegycsaládot kíván létrehozni, amelyben termékeit, szolgáltatásait a „Bull", azaz „bika" kifejezés különböző változataival jelzi. Mindezekből következően a fogyasztók okkal gondolhatják, hogy a bejelentett „CRAZY BULL" megjelölés a felszólalóhoz kötődik, vagyis fennáll a veszélye annak, hogy a bejelentett

megjelölés alatt forgalomba hozott termékeket a felszólalóhoz kötik, azt gondolják, hogy a felszólaló áruját vásárolják meg. A Hivatal az árujegyzékek vizsgálata körében megállapította, hogy négy felszólalói védjegy oltalma a bejelentett megjelölésben érintett áruosztályokra is kiterjed, és az egyes termékek között olyan nagyfokú hasonlóság állapítható meg, amely miatt a fogyasztók a bejelentett megjelölést a felszólalóhoz kötnék gondolati képzettársítás útján – tekintettel arra is, hogy azokat az üzletek azonos részlegén, egymás közelében találnák meg –, értékesítési jellemzőik tehát hasonlóak [M1903696].

1.3. Vt. 4. § (1) bekezdés c) pont

Léteznek olyan védjegyek, amelyeknek ismertsége, reputációja jóval meghaladja az átlagos védjegyek ismertségét. Ilyen védjegy lehet például a COCA - COLA, GOOGLE, FERRARI stb. Az ilyen védjegyek védelmét erősíti a Vt. abban a tekintetben, hogy belföldön – európai uniós védjegy esetén – az Európai Unióban megszerzett reputációjuk lehetséges sérelme, illetve kihasználása esetén az árujegyzékben szereplő áruk vagy szolgáltatások hasonlóságától függetlenül kizárja a későbbi megjelölés oltalmát.

Nem részesülhet védjegyoltalomban a belföldön vagy – európai uniós védjegy esetén – az Európai Unióban jóhírnevet élvező korábbi védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló, későbbi elsőbbségű védjegybejelentés szerinti megjelölés, függetlenül attól, hogy az árujegyzékében szereplő áruk vagy szolgáltatások azonosak vagy hasonlóak-e azokhoz az árukhoz vagy szolgáltatásokhoz, amelyek tekintetében a korábbi védjegyet lajstromozták, ha a megjelölés alapos ok nélkül történő használata a jóhírű védjegy megkülönböztető képességét vagy hírnevét sértené vagy tisztességtelenül kihasználná [Vt. 4. § (1) bek. c) pont].

E kizáró ok alkalmazásának tehát három feltétele van:

- a korábbi védjegy jóhírnevet élvez;
- a megjelölések azonosak vagy hasonlóak;
- a bejelentett megjelölés – alapos ok nélkül történő – használata a jóhírű védjegy megkülönböztető képességét vagy hírnevét sértené vagy tisztességtelenül kihasználná.

Valamely védjegy jó hírnevének a fennállását nem lehet köztudomású ténynek tekinteni, azt a Hivatal előtti eljárásban az arra hivatkozó félnek bizonyítania kell.

Az irányadó nemzeti és európai uniós joggyakorlat értelmében a korábbi védjegy jó hírnevét mindig esetenként, az ügy összes körülményei alapján kell megítélni. A védjegy jóhírűségének egyik indikátora lehet ugyanakkor az, ha a védjeggyel ellátott árukhoz és szolgáltatásokhoz az érintett fogyasztói kör pozitív értékítélete kapcsolódik [Fővárosi Törvényszék 3.Pk.23.355/2009/4., DÖRMI]. A jóhírű védjegyhez ugyanis olyan – gazdasági előnyszerzés alapjául szolgáló – pozitív fogyasztói várakozás és pozitív értéktartalom fűződik, amely a védjegy árujegyzékén túlterjeszkedő, széleskörű védjegyoltalom biztosítását teszi szükségessé.

Ami a Vt. 4. § (1) bekezdés b) illetve c) pontjainak viszonyát illeti, az Európai Bíróság a C-292/00. számú Davidoff-ügyben előzetes döntéshozatali eljárás keretében hozott ítéletében

rögzítette azt az egyébként korábban már alkalmazott gyakorlatot, miszerint a jóhírűség olyan körülmény, amelyet azonos vagy hasonló áruk esetében is figyelembe kell venni az összetéveszthetőség vizsgálatánál. Ilyen esetben a jóhírűség következtében a korábbi védjegyben szereplő megjelölést olyannak kell tekinteni, amely erős megkülönböztető képességgel rendelkezik [24-26. pont].

A kontradiktórius eljárásokban kiemelten fontos az, hogy a Hivatal kizárólag a felek nyilatkozataiban előadott tények, körülmények és érvek alapján hozza meg döntését, az eljárás során tehát nem terjeszkedhet túl a felek beadványaiban foglaltakon. Ebből következően a Hivatal a korábbi védjegy jóhírűségét kizárólag abban az esetben értékeli, ha ezt a felszólaló/kérelmező beadványában kifejezetten kéri.

Az Európai Bíróság a C-375/97. számú CHEVY ügyben részletesen kifejtette, hogy a jóhírűség vizsgálatánál milyen szempontokat kell figyelembe venni. Az Európai Bíróság véleménye szerint a jóhírűség megállapításánál nem az a feltétel, hogy a védjegy a közönség meghatározott százaléka által váljon ismertté. A szükséges ismeret fokát azzal lehet megállapítani, hogy a korábbi védjegy ismert-e a védjegy által felölelt áruk és szolgáltatások vonatkozásában érintett közönség jelentős része előtt. A tekintetben, hogy a védjegy mennyiben volt ismert a közönség jelentős része előtt, a nemzeti bíróságoknak az eset valamennyi lényeges körülményét figyelembe kell venniük, így különösen a védjegy piaci részesedését, a védjegy használatának időtartamát és a védjegy bevezetésére fordított összegek nagyságát. Azt is kifejti az Európai Bíróság, hogy a védjegynek a tagállamban kell jóhírnevet élveznie, azonban nem szükséges, hogy a tagállam teljes területén jóhírű legyen, és elegendő, ha csak annak lényeges részén az. Annak érdekében, hogy a lajstromozott védjegy a nem hasonló árukra vagy szolgáltatásokra kiterjedően is oltalmat élvezzen, a védjegy által felölelt áruk és szolgáltatások vonatkozásában érintett közönség jelentős része által ismertnek kell lennie.

Az Európai Bíróság által a védjegyjogi irányelv értelmezése tárgyában C-301/07. számon a Pago-ügyben hozott döntése alapján egy európai uniós védjegyet (korábban: közösségi védjegyet) a jó hírnévhez kapcsolódó oltalom akkor illeti meg, ha a védjegyet az általa jelölt árukkal vagy szolgáltatásokkal érintett vásárlóközönség jelentős része az Európai Unió (korábban: Európai Közösség) területének jelentős részében ismeri.

Az Európai Bíróság által a védjegyjogi irányelv értelmezése tárgyában a C-125/14. számú – magyar vonatkozású – Iron & Smith-ügyben kifejtette, hogy amennyiben az Európai Unióban jóhírű közösségi védjegy a felszólalással érintett tagállam közönsége tekintetében nem tett szert jóhírnévre, az európai uniós védjegy jogosultját abban az esetben illetheti meg a kiterjedtebb oltalom, amennyiben bizonyítani tudja védjegye megkülönböztető képességének vagy jóhírnevének tényleges és aktuális sérelmét, illetve az ilyen sérelem jövőbeli bekövetkezésének komoly veszélyét.

A megjelölés és a jóhírű védjegyek közötti azonosság, illetve hasonlóság kérdését illetően iránymutatást nyújt az Európai Bíróság C-408/01. számú Adidas-ügyben előzetes döntéshozatali eljárásban hozott döntése. Az összefoglalás 2. pontja szerint a szóban forgó

kizáró ok alkalmazásának nem feltétele, hogy a megjelölés és a jóhírű védjegy az összetéveszthetőségig hasonló legyen. Elegendő, ha a hasonlóság olyan mértékű, hogy annak alapján a releváns fogyasztók a megjelölés és a védjegy között kapcsolatot teremtenek.

Az eljárás során a korábbi jog jogosultját terheli annak bizonyítása is, hogy a jóhírű védjegy megkülönböztető képességét vagy hírnevét sértené vagy tisztességtelenül kihasználná a későbbi elsőbbségű megjelölés.

A fent említett kapcsolat vizsgálatát, valamint a jóhírű védjegy megkülönböztető képességének vagy hírnevének sérelmét vagy tisztességtelen kihasználását az Európai Bíróság C-252/07. számú Intel-ügyben előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélete fejtette ki részletesebben. Ez alapján a jóhírű védjegy sérelmének három típusa különböztethető meg: a megkülönböztető képesség sérelme (az ún. felhígulás); a jóhírnév sérelme; valamint a megkülönböztető képesség vagy a jóhírnév tisztességtelen kihasználása (27. pont). Minél erőteljesebben és közvetlenebbül idézi fel a megjelölés a jóhírű védjegyet, annál nagyobb annak a kockázata, hogy a megjelölés aktuális vagy jövőbeli használata sérti vagy tisztességtelenül kihasználja a jóhírű védjegy megkülönböztető képességét, vagy jóhírnevét (67. pont). A jóhírű védjegy sérelmének fennállását vagy az ilyen sérelem jövőbeli bekövetkezésének komoly veszélyét is az adott ügy minden lényeges elemét figyelembe véve, átfogóan kell vizsgálni (68. pont).

Ebből következik, hogy annak bizonyítása, hogy a későbbi védjegy használata sérti vagy sértheti a korábbi védjegy megkülönböztető képességét, feltételezi annak bizonyítását, hogy a későbbi védjegy használata következtében megváltozott az átlagos fogyasztó gazdasági magatartása azon áruk vagy szolgáltatások esetében, amelyek vonatkozásában a korábbi védjegyet lajstromozták, vagy ilyen változás jövőbeli bekövetkezésének komoly veszélye áll fenn. Annak értékelése szempontjából, hogy a későbbi védjegy használata sérti vagy sértheti-e a későbbi védjegy megkülönböztető képességét, közömbös viszont az, hogy a későbbi védjegy jogosultjának származik-e tényleges kereskedelmi haszna a korábbi védjegy megkülönböztető képességéből [C-252/07. sz. Intel-ügy 77-78. pont].

A korábbi védjegy jogosultjának azonban nem kell bizonyítania a védjegye tényleges és aktuális sérelmének fennállását. Ugyanis amennyiben előrelátható, hogy a későbbi védjegy jogosultja általi használatból ilyen sérelem következik, akkor a korábbi védjegy jogosultját nem lehet arra kötelezni, hogy megvárja a sérelem tényleges megvalósulását ahhoz, hogy megtilthassa az említett használatot. A korábbi védjegy jogosultjának azonban bizonyítania kell azon tények fennállását, amelyek alapján az ilyen sérelem jövőbeli bekövetkezésének komoly veszélyére lehet következtetni. [C-252/07. sz. Intel-ügy 71. pont]. Ilyen megállapításra lehet jutni többek között valószínűségi elemzésből eredő logikai következtetések alapján, valamint figyelembe véve az érintett kereskedelmi ágazat szokásos gyakorlatát, illetve az adott ügyre vonatkozó bármely más körülményt [T-181/05. sz. CITI-ügy 78. pont].

Minél inkább egyedi a korábbi védjegy, az azzal azonos vagy ahhoz hasonló későbbi védjegy használata annál inkább sértheti annak megkülönböztető képességét. [C-252/07. sz. Intel-ügy 74. pont].

A felszólalói „IPHONE” szóvédjegy igazolt jóhírneve ellenére sem tartotta megalapozottnak a Hivatal a 9., 38., 42. és 45. osztályba sorolt áruk és szolgáltatások tekintetében bejelentett „monifone” szómegjelöléssel szemben benyújtott felszólalást. Az eljárás során a Hivatal megállapította, hogy a bejelentett „monifone” megjelölés a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő releváns fogyasztó képzetében nem idézi fel a jóhírű felszólalói védjegyet, a bejelentett megjelölés használata a jóhírű védjegy megkülönböztető képességét vagy hírnevét nem sértené, illetve nem használná ki. Önmagában az a körülmény, hogy a bejelentett „monifone” megjelölésben szerepel a „fone” szóelem, illetve az azt megelőző „moni” tag utolsó betűje az „i”, ezáltal a megjelölésből az „ifone” kifejezés is kiolvasható, még nem eredményezi azt, hogy a megjelölés láttán a fogyasztók a jóhírű felszólalói védjegyre gondolnának. A fogyasztók ugyanis a bejelentett szómegjelölést egészében érzékelik, nem kezdik azt el elemeire bontani, de még ha szótagolják is a megjelölést, azt – a magyar helyesírás szabályainak megfelelően – „mo-ni-fo-ne” szótagokra bontva teszik, továbbá a megjelölés közepén található „i” betűt semmiképpen nem fogják az angol nyelv szabályai szerint „áj”-nak ejteni. A Hivatal döntésében azt is kiemelte, hogy a felszólaló javára oltalom alatt álló, jó hírnevet élvező „IPHONE” szóvédjegy nem szolgálhat alapul arra, hogy a felszólaló az érintett árujegyzék tekintetében egyébként leíró jellegű, mindössze az áruk és szolgáltatások fajtájára, jellemzőjére utaló „PHONE” kifejezést kisajátítsa és ezáltal mindenki mást elzárjon annak használatától [M1800858].

Abban az esetben teszi csak lehetővé a törvény a megjelölés lajstromozásának elutasítását/a védjegy törlését korábbi jóhírű védjegyre tekintettel, ha annak használata a jóhírű védjegy megkülönböztető képességét vagy hírnevét úgy sértené vagy használná ki, hogy a későbbi megjelölés használatára nincsen alapos ok.

Az alapos ok fogalmát a törvény és a miniszteri indokolás nem határozza meg, azt mindig a konkrét ügyben, az eset összes körülményére figyelemmel kell megvizsgálni.

A későbbi megjelölés alapos okkal való használata kizárja a jóhírű védjegy fokozott védelmét, és így szükségtelenné teszi annak megállapítását, hogy e használat sérti vagy tisztességtelenül kihasználja a védjegy jóhírnevét, vagy megkülönböztető képességét. A használatra való alapos ok hiányában azonban ez utóbbi tényezőket is vizsgálni kell, és e feltételek megvalósulása esetén a jóhírű védjegynek a törvényben előírt fokozott védelmet kell adni.

A Kúria „MERCI” ügyben hozott Pfv.IV.21.491/2011/3. számú jogerős végzésében foglalt megállapítás szerint a használat akkor tekinthető alapos ok nélkülinek, ha annak nincs semmilyen előzménye.

Fontos kiemelni azonban, hogy a jóhírű védjegyek oltalmi köre sem korlátlan. A Fővárosi Törvényszék „MERCI” ügyben hozott jogerős végzésében foglalt megállapítások szerint a Vt. 4. §-a (1) bekezdésének c) pontja a jóhírnévvel bíró védjegyet nem általánosságban és korlátlanul védi. Ezen jogszabályhely a védjegy megkülönböztető képességének sérelmével, jóhírnevének sérelmével, illetve jó hírnevének vagy megkülönböztető képességének

tisztességtelen kihasználásával szemben biztosít védelmet. Lehetséges, hogy az ütköző védjegyeket olyan áruk és szolgáltatások vonatkozásában lajstromozták, amelyek érintett vásárlóközönségei nem fedik egymást. Még ha azon áruk és szolgáltatások vásárlóközönségei, amelyek vonatkozásában az ütköző védjegyeket lajstromozták, azonosak is, vagy bizonyos mértékben átfedik egymást, lehetséges, hogy az említett áruk vagy szolgáltatások annyira különbözőek, hogy a későbbi védjegy az érintett vásárlóközönség képzetében nem képes felidézni a korábbi védjegyet [1.Pk.23.682/2009/12.].

A Hivatal a „BOSS" ügyben megállapította, hogy a bejelentett színes térbeli megjelölés és a felszólalói „BOSS", „HUGO BOSS" védjegyek között olyan nagyfokú a hasonlóság, hogy a megjelölés a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő releváns fogyasztó képzetében felidézi a jó hírű felszólalói védjegyeket, és ezáltal tisztességtelen piaci előnyhöz juttatná a bejelentőt, mivel a fogyasztók a piacra bevezetett, jól csengő név miatt vásárolnák meg a bejelentő áruit. Ezért fennáll annak a kockázata, hogy a megjelölés aktuális vagy jövőbeli használata sérti vagy tisztességtelenül kihasználja a jóhírű védjegy megkülönböztető képességét vagy jóhírnevét. A felszólaló a bejelentő részére nem adott engedélyt a megjelölés használatára, és a bejelentő semmiféle bizonyítékot, de még nyilatkozatot sem terjesztett elő arra vonatkozóan, hogy a felszólalói megjelölések jóhírnevének kihasználása alapos okkal történt volna [M0902416].

Hasonló megállapításra jutott a Hivatal a „P.Ágo" ügyben, és megállapította, hogy a bejelentett színes ábrás megjelölés és a felszólaló európai uniós „PAGO" szóvédjegyei között olyan fokú hasonlóság áll fenn, amely folytán fennáll annak a kockázata, hogy a bejelentő a felszólaló védjegyeinek nyomdokába lépve próbálna részesülni azok elismertségéből, valamint kihasználná a felszólaló által a védjegyek imázsának kialakítása és fenntartása érdekében eszközölt üzleti ráfordításokat [M1602200].

A FRUTELLA/NUTELLA ügyben a Vt. 4. § (1) bekezdés b) és c) pontjai együttesen kerültek értékelésre [M1204573].
A Fővárosi Törvényszék egyetértett a Hivatallal abban, hogy a megjelölés és a védjegy között nincs olyan fokú formális hasonlóság, amely a fogyasztókat tévedésre vezethetné. Az ellentartott védjegy egy nagyon speciális árutípus, a mogyorókrémek körében ismert, és kétség kívül jóhírű, azonban az átlagos fogyasztó a „NUTELLÁ"-t kifejezetten a mogyorókrémmel és nem más áruval azonosítja. A termék specialitása okán fennáll annak a reális esélye, hogy ha a lajstromozni kért megjelölést ilyen árun érzékeli a fogyasztó, akkor azt a felszólalóhoz fogja kötni. A mogyoró és mogyorókrém áruk esetében, de csakis ezen áruféleségek tekintetében tehát érvényesül a megjelöléseknek a Canon-ítéletben kifejtett összetéveszthetőségét fokozó hatása, mégpedig olyan módon, hogy az összetéveszthetőség szintjét el nem érő formális hasonlóság asszociációs alapú összetéveszthetőséggé emelkedik. A Vt. 4. §-a (1) bekezdésének c) pontja szerint vizsgálva az ellentartott védjegyet, maga a bejelentő sem vitatta, hogy a felszólalói védjegy jóhírű, ez azonban a kifejtettek szerint egy speciális árutípushoz

kapcsolódik, melynek konzekvenciáját a fenti kizáró ok körében vonta le a bíróság. További azonosság, vagy hasonlóság hiányában ez a kizáró ok sem akadályozza a lajstromozni kért megjelölés védjegyoltalmát. Mindezekre tekintettel a bíróság a Hivatal határozatát megváltoztatta és a 31. áruosztályba sorolt mogyoró, mogyorókrém áruk tekintetében a védjegybejelentést elutasította [3.Pk.23.092/2014/5.].

A bejelentő a „EUROPEAN TOURISTER" szómegjelölés lajstromozását kérte a 18., 25. és 33. osztályok egyes árui tekintetében. A felszólaló a Vt. 4. § (1) bekezdés b) és c) pontjai alapján felszólalást terjesztett elő a védjegybejelentéssel szemben, hivatkozva „AMERICAN TOURISTER" szóvédjegyeire, valamint a jobb oldalon látható „AMERICAN TOURISTER" ábrás védjegyeire. A Hivatal vizsgálata során a felszólaló által előterjesztett bizonyítékok alapján megállapította, hogy a felszólalói védjegyek az intenzív, földrajzilag kiterjedt használat következtében jó hírnevet élveznek mind Magyarország, mind az Európai Unió területének jelentős része tekintetében a 18. osztályba sorolt „*utazótáskák, bőröndök, poggyászok, útitáskák, kofferek, útikofferek, táskák, illetve nesszeszerek*" termékek tekintetében. A Hivatal szintén megállapította, hogy a védjegyek és a megjelölés között nagyfokú hasonlóság áll fenn, amely megalapozza az összetéveszthetőséget. A viszonylagos kizáró ok harmadik konjunktív feltételeként a Hivatal megvizsgálta a felszólaló állítását, mely szerint a bejelentett megjelölés használata a felszólalói védjegyek megkülönböztető képességét sérti, illetve azok jó hírnevét tisztességtelenül kihasználja. A Hivatal e körben megállapította, hogy fennáll a veszélye annak, hogy a lajstromozni kért megjelölés a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő releváns fogyasztó képzetében felidézi a jóhírű felszólalói védjegyeket, és a fogyasztók a lajstromozni kért megjelöléssel ellátott, 18. osztályba tartozó termékekről azt feltételezhetik, hogy azok a felszólalói társaság termékei. A bejelentett megjelölést a releváns fogyasztói körbe tartozó vásárlók a felszólaló által a piacra bevezetett jól csengő, jóhírű védjegyek alapján könnyebben megjegyezhetik, illetve az azzal ellátott termékeket jó minőségűnek vélhetik. Következésképpen fennáll annak a kockázata, hogy a lajstromozni kért megjelölés aktuális vagy jövőbeli használata folytán gyengül a felszólalói védjegyek megkülönböztető ereje, illetve a bejelentett megjelölés használata tisztességtelenül kihasználja a jó hírű felszólalói védjegyek hírnevét. A jóhírnév tisztességtelen kihasználásának veszélyét a 25. osztály termékei tekintetében is megállapította a Hivatal a felszólalói védjegyek jóhírűségére tekintettel, azonban a 33. osztály árui esetében – hivatkozva a Fővárosi Törvényszék MERCI ügyben hozott döntésére – nem, ezen termékek ugyanis már nagyfokú eltérést mutatnak a felszólalói védjegyek árujegyzékéhez viszonyítva [M1602848].

1.4. A korábbi védjegy fogalma

A Vt. 4. § (1) bekezdésében szabályozott kizáró okok alkalmazásához szükséges meghatározni a korábbi védjegy fogalmát.

Korábbi védjegy:

a) minden olyan
   aa) e törvény alapján lajstromozott védjegy, ideértve a nemzetközi megállapodás alapján Magyarországra kiterjedő hatállyal lajstromozott védjegyet is,
   ab) a 2017/1001/EU európai parlamenti és a tanácsi rendelet (továbbiakban: európai uniós védjegyrendelet) alapján lajstromozott európai uniós védjegy,
   amelynek bejelentési napja vagy – ha ennek helye van – igényelt elsőbbségi napja korábbi, mint a védjegy lajstromozására irányuló bejelentése;

b) az (1) bekezdés a) és b) pontjának alkalmazásában az a megjelölés, amely az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Uniós Egyezmény 6bis cikke alapján – lajstromozásától függetlenül – a védjegy bejelentési napján vagy elsőbbségi napján belföldön közismertnek minősül;

c) az olyan európai uniós védjegy, amelynek tekintetében az európai uniós védjegyrendelet alapján az a) pont aa) alpontjában említett védjegy szenioritását érvényesen igényelték, akkor is, ha ez utóbbi védjegy oltalma lemondás vagy az oltalmi idő megújítás nélküli lejárta miatt megszűnt;

d) az a) és c) pontban említett védjegy lajstromozására irányuló bejelentés, feltéve, hogy annak alapján a védjegyet lajstromozzák,

azzal, hogy ahol e törvény korábbi vagy későbbi védjegyet említ, az időbeli sorrend kapcsán az e bekezdésben meghatározott rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni [Vt. 4. § (2) bek.].

A Magyarországot megjelölő nemzetközi védjegy, illetve az európai uniós védjegy ugyanolyan korábbi védjegynek minősül, mint a Hivatal által a Vt. alapján lajstromozott védjegy. Az európai uniós védjegyek csak a 2004. május 1-je – Magyarországnak az Európai Unióhoz történő csatlakozása – után benyújtott védjegybejelentésekkel szemben képeznek lajstromozást gátló akadályt.

Korábbi védjegyen – a megjelölés lajstromozásától függően – a korábbi védjegybejelentést is érteni kell.

A korábbi védjegy fogalomkörébe beleértendő a korábbi elsőbbséggel bejelentett megjelölés, feltéve, hogy utóbb oltalomban részesül. Amennyiben az eljárás a védjegybejelentés jogerős

elutasításával zárul, úgy az a továbbiakban nem képez lajstromozást gátló akadályt későbbi bejelentésekkel szemben.

A Vt. szerint korábbi védjegy tehát az, amelyet korábbi elsőbbséggel jelentettek be lajstromozásra, valamint a 4. § (1) bekezdés a) és b) pontjai vonatkozásában az a megjelölés is, amely a Párizsi Uniós Egyezmény alapján – lajstromozástól függetlenül – korábban vált belföldön közismert védjeggyé. A törvény a 4. § (1) bekezdés a) és b) pontjára való kifejezett utalással egyértelművé teszi az eltérést a közismert és a jóhírű védjegy oltalma között, és a közismert védjegyek korábbi védjegyként való figyelembevételét csak az azonos, illetve hasonló áruk és szolgáltatások tekintetében engedi meg.

A jóhírű védjegy mindig lajstromozott. A védjegynek mindig a releváns fogyasztói körben kell jóhírűnek lennie.

A közismert védjegy nem feltétlenül lajstromozott. A közismertség megállapításához – szemben a jóhírűséggel – általában jóval szélesebb körű ismertséget kell igazolni.

A WIPO által 2000-ben a közismert védjegyek oltalmának tárgyában született ajánlás (joint recommendation) 2. cikke ad iránymutatást arra nézve, hogy milyen szempontokat kell figyelembe venni a védjegy közismertségének vizsgálatánál.

Ezek a következők lehetnek:

a) a védjegy ismertségének mértéke a releváns fogyasztók körében;
b) a védjegy használatának időtartama, intenzitása, földrajzi kiterjedése;
c) a védjegy népszerűsítésének időtartama, intenzitása, földrajzi kiterjedtsége (reklámozás, kiállításokon, vásárokon való részvétel);
d) a védjegy lajstromozása/bejelentése óta eltelt időtartam, illetve az a földrajzi terület, ahol a védjegyet bejelentették;
e) a védjeggyel összefüggő jogérvényesítésre vonatkozó adatok;
f) a védjegy értéke.

A joint recommendation megtalálható a WIPO honlapján.

2. MÁS SZEMÉLYISÉGI, SZERZŐI, SZERZŐI JOGHOZ KAPCSOLÓDÓ VAGY IPARJOGVÉDELMI JOGÁBA ÜTKÖZŐ MEGJELÖLÉSEK

2.1. Vt. 5. § (1) bekezdés a) pont

Nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, amely másnak személyiségi – különösen névhez, képmáshoz fűződő – jogát sértené [Vt. 5. § (1) bek. a) pont].

A hivatkozott rendelkezés bármely korábbi fennálló személyiségi jog sérelmét – a megsértett jog típusától függetlenül – a védjegy lajstromozását kizáró okként határozza meg. A tárgyalt jogszabályhely ún. keretrendelkezés, amelyet a személyiségi jogokat meghatározó és védelmező jogszabályok, elsősorban a Ptk. tölt meg tartalommal.

A Ptk. 2:42. § (2) bekezdése értelmében az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy nem sért személyiségi jogot az a magatartás, amelyhez az érintett hozzájárult. Ez utóbbi rendelkezés arra utal, hogy a jogellenességet a megsértett személyiségi jog jogosultjának beleegyezése kizárhatja.

2.1.1. A természetes személyek névviselési joga

A Ptk. 2:43. § *f)* pontja személyiségi jogként ismeri el – egyebek mellett – a névviselés jogát. A hivatkozott jogszabályhely kimondja, hogy a személyiségi jogok sérelmét jelenti a névviseléshez való jog megsértése.

A Fővárosi Törvényszék a Vt. 5. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt kizáró okot érintő döntésében rámutatott arra, hogy a Ptk. nem vette át az 1959-es Ptk. 77. § (4) bekezdésében rögzített, a jogtalanságra vonatkozó törvényi tényállási elemet, helyette a 2:42. § (3) bekezdése azt mondja ki, hogy nem sért személyiségi jogot az a magatartás, amelyhez az érintett hozzájárult. A Ptk. más, jogellenséget kizáró tényt e körben nem nevesít. Ebből egyrészt az következik, hogy a név használata csak akkor nem jogellenes, ha az a jogosult engedélyén alapul; másrészt pedig, hogy a védjegybejelentőnek a lajstromozni kért megjelölésen fennálló vélt vagy valós szerzői joga a felszólaló névviselési jogának érvényesítése szempontjából érdektelen, az nem lehet a név használatára jogosító körülmény [Fővárosi Törvényszék 3.Pk.20.353/2016/10.].

A jogosult célja a névviseléssel az, hogy magát másoktól elkülönítésre alkalmas módon megjelölje, s ekként biztosítsa, hogy a név alapján csakis őt lehessen felismerni. A természetes személyeket megillető névviselési jog sérelmének megállapítása függ a név gyakoriságától, az érintett személy ismertségétől, illetve attól is, hogy az érintett személyt miről ismerik fel. A Fővárosi Ítélőtábla a névviselési joggal kapcsolatban rávilágított arra is, hogy önmagában az, hogy ugyanazon vezetéknév alapján több személy is felléphetne, nem jelenti azt, hogy önállóan nem lehet fellépni a névhez való személyiségi jog védelmében, hiszen ugyanazon jognak egyidejűleg több jogosultja is lehet [Fővárosi Ítélőtábla 8.Pf.21.381/2007/4.].

A jobb oldalon látható színes ábrás megjelölésre vonatkozó védjegybejelentés ügyében előterjesztett felülvizsgálati kérelem tárgyában hozott döntésében a Kúria kiemelte, hogy a családi név viseléséhez fűződő jog jellegéből értelemszerűen következik, hogy a családi név más által való használatához nem elegendő a család egyik tagjának a hozzájárulása. A Kúria a családi név és a kereskedelmi név kapcsolatát illetően rámutatott arra, hogy a családi név önállósult kereskedelmi névvé válásához jelentősebb időtartam és az érintett család tagjai részéről erre irányuló szándék vagy a más által való névhasználat huzamosabb ideig való tűrése szükséges. A konkrét ügyben azonban a Kúria döntése szerint a bejelentői név használata, illetve annak időtartama alapján a felszólaló részéről a családi név önállósult kereskedelmi névként történő használata nem volt megállapítható [Kúria Pfv.IV.20.999/2016/5.].

Fontos megjegyezni, hogy a védjegyoltalom fennállása vagy annak hiánya nem képezi akadályát annak, hogy egy adott személy a saját családnevét a jóhiszeműség és tisztesség követelményével összhangban használja [Vt. 15. § (1) bek. a) pont].

2.1.2. A felvett név védelme

A Ptk. 2:49. § (1) bekezdése értelmében irodalmi, művészeti, tudományos vagy közéleti szerepléssel járó tevékenységet felvett névvel is lehet folytatni, ha ez nem jár mások lényeges jogi érdekének sérelmével.

A Fővárosi Törvényszék a „HENNA” szómegjelölés lajstromozására irányuló eljárásban a névviselési jog sérelmére hivatkozó felszólalás tárgyában hozott döntésében kiemelte, hogy a nyilvánosság előtti rendszeres megjelenés megalapozza a felszólaló felvett nevéhez (művésznevéhez) fűződő névviselési jogot. Hozzátette, a felvett név viseléséhez való jog fennállásának megítélése szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a névviselési jogára hivatkozó fél mekkora érdeklődésre számot tartó műfajban tevékenykedik, hányszor lépett fel az utóbbi években, és annak sem, hogy a zenebarát közönség mekkora része érdeklődik művészete iránt. A bíróság álláspontja szerint a nevet szerzett felszólaló névviselési jogát sérti az, hogy a védjegybejelentők erre a („HENNA”) névre kizárólagos használatai jogot kívánnak szerezni, így a megjelölés nem részesíthető védjegyoltalomban [3.Pk.25.249/2015/5.].

2.1.3. A jogi személyek névviselési joga

A Ptk. 3:1. § (3) bekezdése értelmében a jogi személyek ugyanolyan személyiségi jogvédelmet élveznek, mint a természetes személyek, feltéve, hogy az érintett személyiségi jog a jellegénél fogva nem kizárólag az embert illetheti meg.

Mivel a névviselési jog védelmére vonatkozó szabályok – a Ptk. 2:49. §-a [1959-es Ptk. 77. § (2) bek. és (4) bek. második mondat] kivételével – jellegüknél fogva nem csak a természetes

személyekre vonatkoznak, a névviselés védelmét biztosító rendelkezéseket a jogi személyekre is alkalmazni kell.

Az 1959-es Ptk. 77. § (3) bekezdése a jogi személyek kapcsán rögzítette az ún. névkizárólagosság elvét: a jogi személy nevének különböznie kell azoknak a korábban nyilvántartásba vett jogi személyeknek a nevétől, amelyek hasonló működési körben és azonos területen tevékenykednek. Ehhez képest a Ptk. 3:6. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a jogi személy nevének olyan mértékben kell különböznie a korábban nyilvántartásba vett más jogi személy elnevezésétől, hogy azzal ne legyen összetéveszthető. Ebből következően a 2014. március 15-e, azaz a Ptk. hatálybalépése után indult védjegyeljárásokban a Vt. 5. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott viszonylagos kizáró ok nem csak az azonos területen és hasonló működési körben tevékenykedő, hanem mindazon jogi személyek esetében alkalmazható, amelyek nevei összetéveszthetők egymással. Az új szabályozás ugyanakkor nem írja felül azt a korábban kialakított joggyakorlati elvet, miszerint egy vállalkozás névhez való jogának sérelme kizárólag abban az esetben állapítható meg, amennyiben a cég tényleges gazdasági tevékenységet fejt ki az érintett áruk vagy szolgáltatások körében [Kúria Pfv.IV.21.442/2010/6.].

A Ptk. szövegéből és a bírói gyakorlatból (BH 1985/436., EBH 1999/95.) is kitűnik, hogy a névviselési jog sérelmét jelentheti nem csupán a jogi személy nevével azonos, hanem az ahhoz hasonló – összetévesztésre alkalmas – név jogtalan használata is. A névkizárólagosság követelményének megfelelő cégnévről tehát akkor beszélhetünk, ha az egyediesítésre, eltérő jelleg megjelenítésére alkalmas, azaz az összetéveszthetőség elkerülhető. A hasonló cégnevek között egyértelmű különbözőség akkor állapítható meg, ha átlagos figyelem mellett is első látásra vagy hallásra egyértelműen kizárható az összetéveszthetőség. A cégkizárólagosság követelménye a rövidített cégnévvel kapcsolatban is érvényesül.

2.1.4. A képmáshoz és hangfelvételhez való jog védelme

A Ptk. 2:43. § *g)* pontja [1959-es Ptk. 80. § (1) bek.] szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog megsértése is.

Az adott személy képmásával kapcsolatos visszaélés a védjegybejelentés során megvalósulhat a személy képmásának ábrás megjelölésként való bejelentésével, vagy valamely megjelölés elemeként történő felhasználásával. A képmással való visszaélés nem csupán fényképfelvétel jogosulatlan felhasználása révén, hanem egyéb számítástechnikai, nyomdai vagy grafikai úton előállított másolás útján is megvalósulhat.

A Ptk. 2:48. § (1) bekezdése szerint a képmás elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges. Megjegyzendő, hogy az 1959-es Ptk. 80. § (2) bekezdése kizárólag a képmás nyilvánosságra hozatalához követelte meg a képmás jogosultjának hozzájárulását.

A személyiségi jogok sérelmét a konkrét ügy körülményei alapján kell megítélni. Ebből a szempontból jelentősége van annak, hogy a személyiségi jogainak sérelmére hivatkozó fél természetes személy vagy jogi személy, ugyanis magánszemélyek esetében az árujegyzéktől függetlenül is megállapítható a személyiségi jogok sérelme, míg jogi személy személyhez fűződő joga sérelmének vizsgálatakor figyelembe kell venni azt is, hogy az érintett személy milyen területen fejt ki tevékenységet.

A 187 682 lajstromszámú „HOTEL ARBORÉTUM" védjegy ellen indított törlési eljárásban a Hivatal megállapította, hogy a kérelmezői cégnév vezérszava lényegileg azonos a támadott védjeggyel, tekintve, hogy annak „HOTEL ARBORÉTUM" szóelemei azonosak a vezérszóval, a védjegy ábrás elemei pedig a megjelölés megkülönböztető képességét nem érintik. A Hivatal nem tudta elfogadni a jogosult arra vonatkozó érvelését, hogy a kérelmezőt nem illeti meg a névhez fűződő jog védelme, mivel a kérelmező nem tett meg mindent annak kizárólagossá tétele érdekében. Határozatában a Hivatal kihangsúlyozta, hogy sem a Ptk.-ban, sem a Vt.-ben nem szerepel olyan feltétel, amely szerint csak az léphet fel a névhez való jog sérelme esetén, aki a névre korábban védjegyoltalmat szerzett [M0502245].

2.1.5. A kegyeleti jogok védelme

A Ptk. 2:50. § (1) bekezdése állapítja meg a kegyeleti jog tartalmát, illetve érvényesítésének jogszabályi feltételeit.

A személyiségi jogok gyűjtőfogalmába tartoznak az ún. kegyeleti jogok is. A hivatkozott jogszabályhely értelmében meghalt ember emlékének megsértése miatt bírósághoz fordulhat a hozzátartozó vagy az, akit az elhunyt végrendeleti juttatásban részesített.

A személyiségi jogok – így a névviseléshez fűződő jog is – a jogosult természetes személy halálával megszűnnek. A Ptk. hivatkozott rendelkezése értelmében a meghalt személyt megillető névviselési jogot az erre jogszabály által feljogosított hozzátartozók kegyeleti jogként érvényesíthetik.

A Ptk. 8:1. § 2. pontja szerint hozzátartozó a közeli hozzátartozó (házastárs, egyeneságbeli rokon, örökbefogadott, mostoha- és nevelt gyermek, örökbefogadó-, mostoha- és nevelőszülő, testvér), az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, illetve a testvér házastára.

A Hivatal a „STOWASSER J. TÁROGATÓ” ábrás megjelölésre vonatkozó védjegybejelentéssel szemben benyújtott és – egyebek mellett – a kegyeleti jog megsértésére alapított felszólalás megalapozatlanságát megállapító döntésében rámutatott arra, hogy a meghalt személy emléke számos formában sérthető: ide sorolható minden olyan magatartás, amely a halott életében az illető személyiségi jogait sérthetné. A Hivatal döntésében kiemelte, az a tény, hogy a bejelentő két elhunyt személy családnevét is tartalmazó megjelölést kívánt védjegyként lajstromoztatni – egyéb tényállási elemek hiányában – önmagában nem kelt az érintett személyekre nézve olyan negatív képzetet, amely alapján a kegyeleti jog sérelme megállapítható lenne. A konkrét ügyben a felszólalóknak kellett volna olyan tényállási elemek megvalósulását igazolniuk, amelyek alátámasztották volna, hogy a bejelentett megjelölés lajstromozása alkalmas arra, hogy az idősebb vagy ifjabb Stowasser János rendkívüli hangszergyártási teljesítményét csorbítsa, illetve nevükhöz és tevékenységükhöz fűződő ismertségüket és jóhírnevüket, ezáltal e személyek emlékét sértse [M1300120].

A Fővárosi Törvényszék a megváltoztatási kérelmet elutasító döntésében kiemelte, hogy önmagában az ismert családnév védjegyként történő lajstromozása nem ütközik kegyeleti jogba. Pusztán azzal, hogy az érintett fogyasztói réteg – amely adott esetben nem az átlagfogyasztókat jelöli, hiszen a védjegybejelentés árujegyzékében szereplő tárogatók piaca egy szűk körre korlátozódik – észleli a megjelölést, a kegyeleti jog sérelme nem valósul meg. A bíróság megítélése szerint a „STOWASSER J. TÁROGATÓ” megjelölésnek tárogatókon történő feltüntetése önmagában nem sérti néhai idősebb és ifjabb Stowasser János emlékét. Az oltalomképesség a bejelentésben igényelt áruk tekintetében vizsgálandó és az igényelt megjelölésnek hangszereken történő használata önmagában nem sérti a néhaiak emlékét, mert hangszereiket annak idején maguk is ellátták családnevükkel, márpedig nem ütközhet személyiségi jogba, amihez a jogosult is hozzájárult. Jóhírnév sértő akkor lehetne a megjelölés, ha az önmagában pl. az ismert család munkájára vonatkozó negatív minősítést valósítana meg, azaz a megjelölés (és nem a termék) láttán a fogyasztók idősebb és ifjabb Stowasser János munkájára vonatkozó negatív minősítéssel találkoznának. A meghalt személy emlékének, jóhírnevének megsértése akkor állapítható meg, ha az oltalmazni kért megjelölés az érintett szolgáltatások és áruk tekintetében bizonyíthatóan emléket, jóhírnevet sértő. Ilyennek minősülhet például az, ha olyan áruk, illetve szolgáltatások tekintetében igénylik a védjegyoltalmat, amelyek esetében a megjelölés feltüntetése személyiségi jogot sértő módon valósul meg (pl. toalettpapíron). A konkrét ügyben azonban a bíróság megítélése szerint a kegyeleti jog megsértését megvalósító többlettényállási elem nem merült fel [Fővárosi Törvényszék 1.Pk.25.385/2016/6.].

2.2. Vt. 5. § (1) bekezdés b) pont

Nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, amely más korábbi szerzői, szerzői joghoz kapcsolódó vagy iparjogvédelmi jogába ütközne [Vt. 5. § (1) bek. b) pont].

E rendelkezés alapján olyan megjelölések vannak kizárva a védjegyoltalomból, amelyek egésze vagy valamely eleme más javára szerzői jogi védelem, a szerzői joghoz kapcsolódó jogok (a szerzői joggal szomszédos jogok és az adatbázisok előállítóinak védelmét szolgáló jogok) által garantált védelem vagy iparjogvédelmi oltalom alatt áll.

Az Szjt. 1. § (2) bekezdése alapján szerzői jogi védelem alá tartozik – függetlenül attól, hogy a törvény megnevezi-e – az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása.

Az Szjt. 16. § (2) bekezdése alapján a szerző engedélye szükséges a mű sajátos címének felhasználásához, míg a 16. § (3) bekezdése értelmében a szerzőt megilleti a műben szereplő jellegzetes és eredeti alak kereskedelmi hasznosításának és az ilyen hasznosítás engedélyezésének kizárólagos joga is.

Az Szjt. 31. § (1) és (2) bekezdése alapján a szerzői jogok a szerző életében és halálától számított hetven éven át részesülnek védelemben. A hetvenéves védelmi időt a szerző halálát követő év első napjától, szerzőtársak esetében az utoljára elhunyt szerzőtárs halálát követő év első napjától kell számítani.

A szerzői jogra történő hivatkozás esetében legalább három körülményt meg kell vizsgálni. Elsőként azt kell igazolni, hogy létezik egy mű, amely eléri azt a szintet, ahol már szerzői jogi védelemben részesülhet. Meg kell állapítani, hogy a szerzőség kit illet meg, ugyanis az érintett viszonylagos kizáró okra csak az hivatkozhat, aki az érintett joggal rendelkezik. Végül azt is alá kell támasztani, hogy az adott körülmények között konkrétan miként valósul meg a szerzői jog sérelme.

A szerzői jog kapcsán fontos arra is kitérni, hogy szemben az iparjogvédelmi jogokkal, nem egy hatóság konstitutív döntése hozza létre a jogot. A szerzői jogi védelem az érintett mű létrejöttétől kezdődően áll fenn. Erre tekintettel a szerzői jog jogosultjának elsőként azt kell bizonyítania, hogy a jogai fennállnak, lévén, hogy e jogok fennállását közhiteles nyilvántartás nem tanúsítja. A szerzői jog fennállásának alátámasztására elsősorban a Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleménye lehet alkalmas.

Szerzői jogba ütközés címén elutasította a Hivatal a magyar bejelentő által a „HARRY POTTER” szóösszetétel megjelölés tekintetében benyújtott védjegybejelentést. A hivatali határozat szerint a megjelölés azonos a J.K. Rowling Magyarországon is általánosan ismert könyvsorozatában szereplő jellegzetes és eredeti alakkal, így a bejelentett megjelölés az angol írónő korábbi szerzői jogaiba ütközik [M0101455].

Szintén szerzői jogba ütközőnek találta a Hivatal a „TOSI TRANS” színes ábrás védjegyet, ezért azt az erre irányuló kérelem alapján a keletkezésére visszaható hatállyal törölte. A Hivatal határozatában kifejtette, hogy a támadott ábrás védjegy és az ahhoz hasonló ábrás megjelölések a bírósági gyakorlat szerint szerzői műnek

minősülnek, ezért szerzői jogi védelemben részesülnek. A Hivatal megállapította, hogy a meghallgatott tanúk, illetve a CD-n rendelkezésre bocsátott adatok alapján egyértelműen bebizonyosodott, hogy a kérelmező minősül a szerzőnek. Olyan bizonyíték pedig nem merült fel az eljárás során, amely azt támasztotta volna alá, hogy a logó keletkezésének időszakában a kérelmező munkaviszonyban állt volna, ezért a kérelmezőt illetik meg a szerzői jogok vagyoni elemeihez kapcsolódó jogosultságok is. Ugyancsak nem került benyújtásra olyan írásos megállapodás sem, amelyben a szerző a jogokat átruházta volna valamely más személyre. A Hivatal megállapítása szerint a szerzői jogi védelem alatt álló mű és a védjegy között szinte teljes mértékű az egyezőség. Mivel pedig a jogosult nem rendelkezett a szerző engedélyével a védjegybejelentés benyújtásához, a törlési kérelem e jogcím tekintetében megalapozottnak bizonyult [M0902530].
A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság megváltoztatási kérelmet elutasító végzését helyben hagyó döntésében hangsúlyozta, hogy adott esetben az a releváns kérdés, hogy az adott szerzői mű tekintetében született-e írásbeli megállapodás, azonban az eljárás során kétely nélkül beigazolódott, hogy ilyenre nem került sor [Fővárosi Ítélőtábla 8.Pkf.25.228/2013/6.].

A Fővárosi Törvényszék a „P.BOX" megjelölés lajstromozását elrendelő hivatali határozatot megváltoztató döntésében kiemelte, hogy a hanglemez az Szjt. 7. § (1) bekezdése szerint gyűjteményes műnek tekinthető és a szerkesztő feltüntetésének, valamint az erre vonatkozó külön megállapodás hiányában a mű címéhez kapcsolódó szerzői jogok az alkotókat egymás között egyenlő arányban illetik meg. A bíróság kiemelte, hogy a konkrét esetben a védjegy eredeti bejelentője és az egyik felszólaló is szerzőként került feltüntetésre az albumon, jogaikat azonban csak együttesen gyakorolhatják. Ezért a védjegy eredeti bejelentője által a többi szerző – köztük az egyik felszólaló – engedélye nélkül tett védjegybejelentés mások szerzői jogát sértette [M0900372, Fővárosi Törvényszék 3.Pk.21.756/2011/13., Fővárosi Ítélőtábla 8.Pkf.26.181/2012/4., Kúria Pfv.IV.20.544/2013/4.].

A Vt. módosított szövege értelmében 2019. január 1-jétől kezdődően nem csak a szerzői jogi jogosultak, hanem a szerzői joghoz kapcsolódó szomszédos jogok jogosultjai (előadóművészek, hangfelvétel- és film előállítók, rádió- és televízió-szervezetek), illetve az adatbázis előállítók is érvényesíthetik korábbi jogaikat a Vt. 5. § (1) bekezdés b) pontja alapján, amennyiben a védjegybejelentést (lajstromozott védjegyet) sérelmesnek tartják.

Az olyan hasznos tevékenységet végzők teljesítményeit, amelynek során jellemzően szerzői alkotások felhasználására (elsősorban rögzítésére, terjesztésére, sugárzására, előadására) kerül sor, nem tekinthetjük szerzői műnek, de mivel e teljesítmények sajátos értéket képviselnek mind a jogosultak, mind a társadalom számára, az azokhoz fűződő jogosultságok elismerése és az érvényesítésükhöz szükséges jogszabályi feltételek megteremtése indokolt.

A védjegy lajstromozására, illetve törlésére irányuló eljárás során a szerzői joghoz kapcsolódó jogának sérelmére hivatkozó félnek bizonyítania kell, hogy ő olyan szomszédos jogi teljesítmény (előadás, hangfelvétel, műsor, film) jogosultja, illetve olyan adatbázis előállítója, amely a védjegybejelentés időpontjához képest korábbtól fogva élvez védelmet az Szjt.-ben foglalt rendelkezések alapján. Ezen túlmenően a jogosultnak pontosan meg kell határoznia és

bizonyítékokkal alá kell támasztania azt is, hogy a lajstromozni kért megjelölés, illetve annak használata miként sérti a szerzői joghoz kapcsolódó korábbi jogait.

A szerzői jogon és a szerzői joghoz kapcsolódó jogokon kívül a Vt. 5. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a más iparjogvédelmi jogába ütköző megjelölések sem részesülhetnek védjegyoltalomban.

Bár az iparjogvédelmi jog kategóriájába tartoznak a védjegyoltalomból és a földrajziárujelző-oltalomból eredő jogok is, mivel e két oltalmi forma tekintetében a Vt. külön viszonylagos kizáró okokat nevesít, a kialakult joggyakorlat értelmében a védjegyoltalomhoz, illetve a földrajziárujelző-oltalomhoz kapcsolódó jogokat a Vt. 5. § (1) bekezdés b) pontja körében nem lehet érvényesíteni.

A térbeli, illetve az ábrás megjelölések esetében kizáró ok lehet a más személyt megillető korábbi formatervezésiminta-oltalom.

A baloldalon látható, 189 650 lajstromszámú kekszformát megjelenítő színes térbeli védjegy esetében például megállapítható volt, hogy az a jobb oldalon látható DM062096 lajstromszámú, nemzetközi úton lajstromozott formatervezési minta oltalmába ütközik [M0500193]. Az ügyben hozott bírósági döntések megerősítették a Hivatal arra vonatkozó megállapítását, miszerint a védjegyek és a formatervezési minták közötti ütközés kérdését a formatervezési mintára vonatkozó szabályok és szempontok alapján kell elbírálni [Fővárosi Törvényszék 3.Pk.25.047/2009/5., Fővárosi Ítélőtábla 8.Pkf.26.709/2010/4.].

A formatervezésiminta-oltalomba való ütközés akkor állapítható meg, ha a bejelentett megjelölés használata mintaoltalom bitorlásnak minősülne.

Az Fmtv. 23. § (1) bekezdése szerint a mintaoltalom bitorlását követi el, aki az oltalom alatt álló mintát jogosulatlanul hasznosítja.

A mintaoltalom tartalmáról az Fmtv. 16. §-a rendelkezik. A hivatkozott jogszabályhely (1) bekezdése szerint a mintaoltalom alapján a mintaoltalom jogosultjának kizárólagos joga van a minta hasznosítására, a (2) bekezdés értelmében pedig a kizárólagos hasznosítási jog alapján a mintaoltalom jogosultja bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül hasznosítja a mintát.

A mintaoltalom terjedelmét az Fmtv. 20. §-a állapítja meg, amelynek (1) bekezdése szerint a mintaoltalom terjedelmét a termék egészének vagy részének megjelenését befolyásoló, a mintaoltalmi lajstromban elhelyezett fényképből, rajzból vagy más grafikai ábrázolásból és – ha van ilyen – a változtató nyilatkozatból megállapítható külső jellegzetességek határozzák meg. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a mintaoltalom kiterjed mindazokra a mintákra, amelyek a tájékozott használóra nem tesznek eltérő összbenyomást. A (3) bekezdés alapján pedig a mintaoltalom terjedelmének megállapításakor figyelembe kell venni azt, hogy a szerző – különösen a termék természetére és az ipari, illetve kézműipari ágazat sajátosságaira

tekintettel – milyen alkotói szabadságfokkal alakíthatta ki a mintát. Minél kisebb alkotói szabadságfok állt ugyanis az alkotó rendelkezésére, annál nagyobb jelentőségűek az apró eltérések is. Bizonyos mintáknál az áru jellegéből következően, illetve a célzott műszaki hatás elérésére való alkalmasság követelményéből adódóan a formai kialakítás lehetőségeinek száma erősen korlátozott.

A bejelentett megjelölésnek a formatervezési minta oltalmába történő ütközésének kérdését a mintaoltalom alatt álló termék tájékozott használója szempontjából kell megvizsgálni, amely fogyasztói kör némileg eltér a védjegyjogi szempontból az árujegyzékbe tartozó áruk által meghatározott releváns fogyasztónak minősülő személyi körtől. Védjegyjogi megközelítésben a védjegybejelentés árujegyzékébe tartozó áruk szempontjából releváns fogyasztóknak az átlagfogyasztók számítanak, akik átlagosan tájékozottnak tekinthetők. Ezzel szemben a mintaoltalmi-jogi gyakorlatban az ütköző mintákat a tájékozott használók nézőpontjából kell összevetni, akik az átlagfogyasztókhoz képest jobban informáltak, az informáltság szintje azonban esetükben sem éri el a szakértelmet.

Az összbenyomás megítélésekor – a fentiekkel összhangban – figyelembe kell venni, hogy a tájékozott használó a vásárláskor az átlagfogyasztónál nagyobb figyelmet fordít a termék megvizsgálására, illetve a döntés meghozatalára. Ennélfogva már csekélyebb különbségek is elegendők lehetnek ahhoz, hogy az érintett termékekről eltérő összbenyomás alakuljon ki a releváns fogyasztókban. Amennyiben az adott terméknek nem kell speciális technikai követelményeknek megfelelnie, és megállapítható, hogy a vizsgált forma a piacon általánosan alkalmazott, már a formában megjelenő apróbb különbségek is alkalmasak lehetnek arra, hogy a tájékozott használóra eltérő összbenyomást tegyenek.

3. MÁS ÁLTAL KORÁBBTÓL FOGVA LAJSTROMOZÁS NÉLKÜL TÉNYLEGESEN HASZNÁLT MEGJELÖLÉS

Nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, ha annak használatát egy olyan megjelölés alapján, amelyet korábban gazdasági tevékenység körében, lajstromozás nélkül ténylegesen használtak belföldön, a korábbi használó más jogszabály alapján megtilthatná [Vt. 5. § (2) bek. a) pont].

Annak megítélésekor, hogy a használat korábbinak számít-e, a védjegybejelentés elsőbbségét kell figyelembe venni [Vt. 5. § (3) bek.].

Ez a rendelkezés azoknak az érdekeit védi, akik ténylegesen használnak egy megjelölést gazdasági tevékenységük körében, azonban azt nem jelentették be védjegykénti lajstromozás céljából.

A Vt. 5. § (2) bekezdés a) pontjának új szövege egyrészt egyértelművé teszi, hogy a lajstromozás nélküli használatnak a támadott védjegybejelentés bejelentési vagy elsőbbségi

napjánál kell korábbinak lennie, másrészt annak gazdasági tevékenység körében kell megvalósulnia. E rendelkezés alapján akkor kizárt a védjegybejelentésbe foglalt megjelölés lajstromozása, ha a bejelentés megtételére a megjelölést belföldön korábbtól fogva használó személy hozzájárulása nélkül kerül sor és – szemben a korábbi joggyakorlat által alkalmazott „jogszabályba ütköző" használat zsinórmértékének előírásával – a megjelölés használatát a korábbi használó valamilyen jogcímen megtilthatja.

Mindezek alapján az érintett jogszabályi rendelkezés alkalmazásának két konjunktív feltétele van:

1. Az első feltétel az, hogy a megjelölést az arra hivatkozó fél korábbtól fogva, gazdasági tevékenység körében, ténylegesen használja belföldön, amelynek a bizonyításához szükséges mértéket és időtartamot az árujegyzékbe sorolt áruk és szolgáltatások, illetve a megjelölt védjegyjogon kívüli jogszabály rendelkezéseinek figyelembevételével kell megítélni. A Hivatal a bizonyítékok vizsgálatát a következő szempontok alapján végzi el:
   - a bizonyíték keltezése vagy a rajta szereplő egyéb információ alapján megállapítható-e, hogy a támadott bejelentés napjánál korábban keletkezett;
   - szerepel-e rajta a felszólaló/kérelmező neve, azaz a felszólaló/kérelmező által megvalósított használatot igazol (átengedett használatra e kizáró ok esetében nem lehet hivatkozni);
   - szerepel-e a megjelölés – aminek használatára a fél hivatkozik – a bizonyítékon;
   - a használat intenzitása – mind térben, mind pedig időben – megfelelő-e, figyelemmel az érintett árukra, illetve szolgáltatásokra.

2. A második feltétel pedig, hogy a megjelölés használatát a korábbi használó más jogszabály alapján megtilthatná.

2019. január 1-jét követően a Vt. a korábbi rendelkezésekhez képest pontosabb megközelítést alkalmaz a lajstromozás nélküli korábbi használatra alapított viszonylagos kizáró ok szabályozását illetően. A Vt. módosítást megelőző szövege alapján akkor volt helye a Vt. 5. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt viszonylagos kizáró ok alkalmazásának, ha az ilyen használat jogszabályba ütközött: felszólalás vagy törlési kérelem benyújtásakor az arra hivatkozó félnek meg kellett jelölnie azt a jogszabályt, amelybe a később bejelentett megjelölés használata ütközött (volna). A Vt. szövegének módosítása ellenére ez a kötelezettség továbbra is fennáll, a vonatkozó normaszöveg azonban pontosabbá vált: a lajstromozás elleni felszólalás vagy a védjegy törlésének lehetősége akkor áll fenn, ha valamely védjegyjogon kívüli jogszabály lehetőséget biztosít a korábbi használónak az ütköző megjelölés használatának megtiltására.
A döntő kérdés tehát az, hogy a kérelemben megjelölt jogcím feljogosítaná-e a korábbi használót a bejelentett megjelölés használatának megtiltására – ennek megítéléséhez pedig a hivatkozott jogszabályhely tartalmát és az ahhoz fűződő joggyakorlatot kell figyelembe venni. A védjegyjogon kívüli jogszabály tekintetében a Vt. nem tartalmaz megkötést, így e viszonylagos kizáró ok körében a felszólaló vagy a kérelmező elvileg bármilyen jogszabályra hivatkozhat.

Bár a Hivatalnak nincs hatásköre a védjegyjogon kívüli jogszabályban meghatározott jogsértés megállapítására, a Vt. 5. § (2) bekezdés a) pontja alkalmazásához feltételesen meg kell vizsgálnia, hogy az adott bejelentői magatartás elvileg alkalmas-e az adott jogszabályi rendelkezés megsértésére.

A Kúria a Pfv.IV.22.868/2001. számú döntésében kimondta, hogy a Vt. 5. § (2) bekezdés a) pontja a védjegyoltalomból való kizártság körében annak megállapítását is szükségesnek tartja, hogy a megjelölésnek a korábbi használó hozzájárulása nélkül történő használata jogszabályba ütközőnek minősüljön. Ezen feltétel megvalósulásához azonban a hatályos rendelkezések értelmében nem szükséges, hogy a jogszabálysértést (külön e tárgyban indított bírósági eljárás keretében meghozott) jogerős ítélet kimondja, hanem csak annak elvi megállapítása szükséges, hogy a hozzájárulás nélkül történő használat jogszabályba ütközne. A Tpvt. szabályaiba való ütközést tehát a Hivatalnak vizsgálnia kell a törvény előírásainál fogva, annak elvi megállapítása nélkülözhetetlen az 5. § (2) bekezdés a) pontja alapján alkalmazandó kizáró ok megállapításához.

A Vt. 5. § (2) bekezdés a) pontjának 2019. január 1-jétől hatályos szövege nem a megjelölések azonosságát helyezi a tárgyalt viszonylagos kizáró ok fókuszpontjába, hanem annak vizsgálatát, hogy a korábban használt megjelöléshez tapadó jogosultságokat sértené-e a bejelentett megjelölés használata a piacon. Ebből következően a kizáró okra történő hivatkozás eredményes lehet akkor is, ha a megjelölések között lényegi azonosság nem áll fenn.

A Vt. 5. § (2) bekezdés a) pontjával összefüggésben a legyakrabban megjelölt védjegyjogon kívüli jogszabály a Tpvt.

A Tpvt. 2. §-a szerint tilos gazdasági tevékenységet tisztességtelenül – különösen a megrendelők, vevők, igénybevevők és felhasználók (a továbbiakban együtt: üzletfelek), illetve a versenytársak törvényes érdekeit sértő vagy veszélyeztető módon, vagy az üzleti tisztesség követelményeibe ütközően – folytatni.

A Fővárosi Törvényszék megállapította, hogy a Tpvt. 2. §-a, mint generálklauzula olyan piaci magatartásokat tilalmaz, amelyekre nem olvasható rá e törvény különös tényállásainak (Tpvt. 3-9. §) egyike sem, hanem azoktól különböző természetűek, mégis tisztességtelennek tekinthetők és ezért a Tpvt. 86. §-a szerint polgári jogi igények alkalmazása lehet indokolt. Értelemszerűen ugyanaz a használat nem minősíthető tisztességtelen piaci magatartásnak egyszerre a generálklauzula, és a törvény valamelyik különös tényállása alapján [3.Pk.25.744/2014/9.].

A „SAVARIA TÉRKŐ” szóösszetétel lajstromozására irányuló eljárásban a Fővárosi Törvényszék a Vt. 5. § (2) bekezdés a) pontjára alapított felszólalás vizsgálata során megállapította, hogy a Hivatal tévesen hagyta figyelmen kívül a felszólaló arra vonatkozó érvelését, hogy a tárgyi bejelentés elsőbbségét megelőző több mint egy évtizedben folyamatosan alakított ki egy olyan termékcsaládot, amelynek tagjait jelenkori és ókori

városneveknek megfelelő fantázianevekkel illette [M11003373]. A koncepció lényegét és kivitelezését a felszólaló által becsatolt bizonyítékok dokumentálták. Tény, hogy a lajstromozni kért megjelölés a felszólaló által tartósabban használt egyik korábbi terméknévvel sem azonos, és azokhoz nem is hasonló. Ez kizárja a Tpvt. 6. §-a szerinti jellegbitorlás lehetőségét. A Tpvt. 2. §-a szerinti generálklauzula ugyanakkor ilyen speciális tényállást nem tartalmaz, így az asszociáción alapuló imázstranszfer e rendelkezés alapján tekinthető tilalmazottnak. Ebből következően a „SAVARIA" megjelölésnek térkövek körében való használata a Tpvt. 2. §-a alapján a felszólaló engedélyétől függ; az engedély nélküli használat tisztességtelen piaci magatartásnak minősül [Pk.22.343/2016/6.].

A Tpvt. 2. §-a tiltja az asszociáción alapuló imázstranszfert. A nem hasonló megjelölések tekintetében pedig abból adódik az asszociáción alapuló imázstranszfer, hogy a felszólaló által kialakított és hosszú idő alatt fejlesztett, meghatározott koncepcióba illeszkedik a bejelentett megjelölés, amelynek árujegyzékébe a felszólaló által használt termékkör tartozik. Ebből következően a Tpvt. 2. §-a alapján a felszólaló engedélyétől függ az általa korábbtól fogva használt termékeihez köthető megnevezés használata azonos vagy nagymértékben hasonló termékek kapcsán, ezáltal annak engedély nélküli használata tisztességtelen piaci magatartásnak minősül és ennek alapján a bejelentés kizárt a védjegyoltalomból.

A Tpvt. 6. §-a szerint tilos az árut, szolgáltatást a versenytárs hozzájárulása nélkül olyan jellegzetes külsővel, csomagolással, megjelöléssel – ideértve az eredetmegjelölést is – vagy elnevezéssel előállítani vagy forgalomba hozni, reklámozni, továbbá olyan nevet, megjelölést vagy árujelzőt használni, amelyről a versenytársat, illetőleg annak áruját szokták felismerni.

A fent idézett törvényhely alkalmazásának együttes feltételei, hogy a felek versenytársak legyenek, a versenytárs szolgáltatása, áruja a piacon már ismert legyen, a megjelölés olyan legyen, amely alapján a fogyasztók a versenytárs áruját, szolgáltatását fel szokták ismerni, illetve, hogy az elnevezés használatára a versenytárs hozzájárulása hiányában kerüljön sor. Versenytársnak általában az érintett piacon működő vállalkozás vagy az a vállalkozás minősül, amely potenciálisan a piacra léphet. A korábbi tényleges használat csak abban az esetben képez kizáró okot a későbbi védjegybejelentéssel szemben, ha azt – figyelembe véve az árujegyzékbe sorolt áru és szolgáltatás piacának jellemzőit – olyan mértékben használták, hogy annak eredményeképpen a fogyasztó a védjegyet látva a korábbi használóra asszociálhat. Olyan termékek vagy szolgáltatások esetében, amikor a releváns fogyasztói kört az átlagfogyasztók képezik, ezt csak földrajzilag kiterjedt, hosszú ideig fennálló és intenzív megjelölés használat útján lehet elérni.

A Fővárosi Törvényszék a „P HOTEL PALACE HÉVÍZ Palace Wellness Apartman" ábrás megjelölés lajstromozására irányuló eljárás során megállapította, hogy a használat mértékével kapcsolatos követelmények csak annyiban relevánsak, amennyiben a Vt. 5. § (2) bekezdés a) pontja szerinti jogellenességet a Tpvt. 6. §-a alapján vizsgáljuk. Ugyanis csak a tisztességtelen piaci magatartás ezen speciális esetében van jelentősége annak, hogy a tényleges használat eléri-e azt a mértéket, amely alapján a

fogyasztók a felszólalóval vagy szolgáltatásaival azonosíthatják a lajstromozni kért megjelölést. Ez a joggyakorlat szerint időben és térben kiterjedt, intenzív és a fogyasztók széles körét elérő használat igazolását kívánja. A felszólaló által dokumentált használat ezt a szintet nyilvánvalóan nem éri el. Ez azonban nem jelenti, hogy a kizáró ok alkalmazásában a Tpvt. 2. §-a szerinti tilalom megsértéséből eredő esetleges jogviszony ne volna vizsgálható, hiszen ennek nem tényállási eleme a megjelölés felszólalóra utaló jellegzetessége. A bíróság álláspontja szerint a lajstromozni kért megjelölésnek a felszólaló engedélye nélküli használata a Tpvt. 2. §-ába ütközik. Megállapítható volt, hogy a bejelentő a felszólalónak versenytársa a vendéglátás piacán. A felek egyazon épületben nyújtották szállásadással kapcsolatos szolgáltatásaikat, a fogyasztók a felszólaló apartmanjához is a bejelentő szálloda szolgáltatásához tartozó portán keresztül juthatnak el. Ebben a helyzetben a versenytársakat fokozott felelősség terheli a tekintetben, hogy szolgáltatásaik elhatárolását illetően világos és egyértelmű helyzetet teremtsenek az átlagos fogyasztók számára. A lajstromozni kért megjelölésnek tehát önmagában olyannak kell lennie, amely a sajátosan összekapcsolt, mégis különböző szolgáltatások között egyértelmű elhatárolási alapot ad a szokásos mértékben tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő (átlagos) fogyasztó számára. A felszólaló választott üzleti nevét már több helyen meghirdette a Hévízi Turisztikai Nonprofit Kft. prospektusában, booking.com internetes szállásfoglaló oldalon, e név alatt számos bankkal kötött üzleti szerződést. Gazdasági tevékenységét tehát bizonyítottan a védjegybejelentés napja előtt megkezdte a védjegyben szereplő szóösszetétel használatával. Erre tekintettel a felszólalónak, mint a bejelentő versenytársának a gazdasági érdekeit mindenképpen sérti az általa használt megjelölés védjegykénti bejelentése, mert ez azt is jelenti, hogy a már invesztált vállalkozásának elnevezését a továbbiakban törvényes módon nem használhatja. Ez pedig a Tpvt. 2. §-ába ütköző tisztességtelen piaci magatartásnak minősíthető. Ugyanezen tilalomba ütközik a lajstromozni kért megjelölés használata azáltal is, hogy indokolatlan piaci zavart teremt a felek szolgáltatásait illetően, amely a felhasználóknak a szolgáltatás eredetének egyértelmű azonosításához, illetve megkülönböztetéséhez fűződő érdekét sérti [M1501366, 3.Pk.25.256/2016/8.].

Törölte a Hivatal a „REBECCA” szóvédjegyet, mivel az ellenérdekű fél igazolta, hogy ilyen néven alakult meg és működött folyamatosan a jogosulti védjegybejelentést már évekkel megelőzően. Az eljárás során becsatolt nagyszámú okirati bizonyítékkal igazolásra került az a tény is, hogy az ellenérdekű fél a védjegy árujegyzékébe tartozó ruházati termékeket hozott forgalomba ilyen megjelöléssel a védjegybejelentést megelőzően, illetve azt követően is folyamatosan forgalmazza e termékeket. Erre tekintettel a Hivatal döntése értelmében a jogosulti védjegyhasználat az ellenérdekű fél engedélye nélkül a Tptv. 6. §-ába ütközne [M9604245].

Nem került viszont törlésre a Vt. 5. § (2) bekezdés a) pontja alapján támadott „OZIRIS” szóvédjegy. Az eljárás során megállapítást nyert, hogy az ellenérdekű fél a védjegy bejelentési napjánál korábban ténylegesen használta a megjelölést, de ez a használat a jogosulttal kötött, a megjelöléssel ellátott termékek magyarországi forgalmazásáról szóló szerződés alapján történt. A jogosult engedélyével történő használat pedig nem saját jogú használat, ezért az nem eredményezheti a jogosulti védjegy törlését [M9700157].

A Tpvt. 8. §-a szerint tilos a gazdasági versenyben az üzletfeleket megtéveszteni.

A „RE-CORD" színes ábrás védjegybejelentéssel szemben benyújtott felszólalásában a felszólaló a jogszabályba ütközés körében a Tpvt. 2. §-át, a 8. § (1) bekezdését, valamint a 8. § (2) bekezdés a) pontját jelölte meg. A Tpvt. 8. § (1) bekezdését vizsgálva a Hivatal arra a következtetésre jutott, hogy a megjelölés folyamatos, több éven át tartó használata során a felszólaló jelentős szakmai és anyagi ráfordításokat eszközölt a márka felépítése érdekében, és a megjelöléssel ellátott termékekhez egy megszokott minőség is kapcsolódott. Így felmerülhet az üzletfelek megtévesztésének lehetősége olyan módon, hogy a megjelölés láttán a felszólaló termékét idézik fel. Tekintettel arra, hogy a termékek gyártói különbözőek voltak, az azonos megjelölés mögött eltérő termékösszetétel is állhat, amely magában hordozhatja a megtévesztés lehetőségét. A kifejtettek alapján a Hivatal a Tpvt. 8. § (1) bekezdésére való hivatkozást megalapozottnak találta [M1203305].

A bejelentő az „ICOMIX" szómegjelölés védjegykénti lajstromozását kérte a 2. és 16. osztályok egyes árui tekintetében. A felszólaló a Vt. 5. § (2) bekezdés a) pontja alapján felszólalást terjesztett elő a védjegybejelentéssel szemben, hivatkozva az „ICOMIX" megjelölésre, melyet 2008 óta használ papíráruk, irodaszerek és utángyártott kellékanyagok termékkörben. A Hivatal vizsgálata során megállapította, hogy a felszólaló által előterjesztett bizonyítékok (például közbeszerzési keretmegállapodások, közbeszerzési eljárásokra vonatkozó dokumentáció, valamint a kapcsolódó értékesítési számlák) megfelelően alátámasztották a megjelölés kereskedelmi forgalomban történő, védjegybejelentést megelőző használatát. A Hivatal a megjelölések lényegi azonosságának vizsgálata körében megállapította, hogy az kétséget kizáróan fennáll, ugyanis a két szómegjelölés teljes azonosságot mutat. A felszólaló a jogszabályba ütközés körében a Tpvt. 6. §-ára hivatkozott – a Hivatal az erre irányuló vizsgálata körében rögzítette, hogy a bejelentő és a felszólaló annak ellenére versenytársaknak minősülnek a bejelentés árujegyzéke által meghatározott piaci szektorban, hogy a bejelentő ténylegesen nincs jelen a piacon, ugyanis a kialakult joggyakorlat értelmében a versenytársi minőség a potenciálisan piacra lépő piaci szereplők viszonylatában is fennállhat. A bejelentő előadása szerint a megjelölést még semmilyen formában nem használta, a lajstromozást követően pedig a képregények célkorosztálya által használt irodai termékeket kíván forgalmazni a megjelölés alatt, míg a felszólaló papírárukat, irodaszereket és utángyártott kellékanyagokat forgalmaz, amelyet az eljárás során benyújtott bizonyítékok is alátámasztottak. Ezen előadások alapján a versenytársi minőség kétséget kizáróan megállapítható volt a felszólaló és a bejelentő tekintetében a 16. osztályba tartozó áruk által meghatározott piaci szektorban. A versenytársi hozzájárulás hiányára enged következtetni maga a felszólalás benyújtásának a ténye, a felszólaló erre vonatkozó nyilatkozata, illetve az, hogy a felek egyike sem tett olyan nyilatkozatot vagy szolgáltatott olyan bizonyítékot, amely ennek ellenkezőjét támasztaná alá. Mindezek alapján a Hivatal a felszólalást a 16. áruosztály vonatkozásában megalapozottnak

találta, a 2. áruosztály tekintetében azonban nem, tekintettel arra, hogy a felszólaló által előterjesztett valamennyi bizonyíték a 16. osztályhoz volt köthető [M1900232].

4. KORÁBBI EREDETMEGJELÖLÉS, FÖLDRAJZI JELZŐ

Nem részesülhet védjegyoltalomban az a megjelölés, amelynek használatát az eredetmegjelölések és földrajzi jelzések oltalmát biztosító európai uniós vagy nemzeti jogszabályok alapján a földrajzi árujelző oltalmából fakadó jogokat gyakorolni jogosult személy megtilthatná, feltéve, hogy az eredetmegjelölés vagy földrajzi jelzés lajstromozására irányuló bejelentést korábban tették meg és az eredetmegjelölést, vagy a földrajzi jelzést utóbb lajstromozzák [Vt. 5. § (2) bek. b) pont].

Annak megítélésekor, hogy az eredetmegjelölés vagy földrajzi jelzés lajstromozására irányuló bejelentés korábbinak számít-e, a védjegybejelentés elsőbbségét kell figyelembe venni [Vt. 5. § (3) bek.].

A Vt. 2019. január 1-jével hatályba lépő módosításának eredményeként a viszonylagos kizáró okok köre kibővült a földrajzi árujelzőkre vonatkozó hivatkozott relatív lajstromozási akadállyal, megerősítve ezáltal a földrajzi árujelzők jogszerű használóit megillető jogosultságokat.

Fontos kiemelni, hogy a védjegybejelentés meghirdetését követően a földrajziárujelző-oltalom jogosultjai akkor is felszólalhatnak a bejelentett megjelölés lajstromozásával szemben, ha a hivatalból végzett érdemi vizsgálat során a földrajzi árujelzőkre vonatkozó feltétlen kizáró ok alapján [Vt. 3. § (4) bek.] a Hivatal nem adott ki felhívást.

A viszonylagos kizáró okok körében a fellépés lehetősége – szemben a Vt. 3. § (4) bekezdése alapján hivatalból, illetve észrevétel útján kifogásolható bejelentésekkel – szélesebb körben áll fenn, ugyanis bármilyen ütközés feljogosítja a földrajzi árujelzőt használni jogosult személyeket arra, hogy felszólaljanak a védjegy lajstromozása ellen (a már lajstromozott védjegyekkel szemben pedig törlési eljárás indítható erre a kizáró okra való hivatkozással is). A védjegyjogi szabályozás tehát az olyan esetekben, ahol a védjegy árujegyzéke és a földrajzi árujelzővel ellátott terméktípus eltér, a földrajzi árujelző oltalmából fakadó jogokat gyakorolni jogosult személyre telepíti a lajstromozás elleni – felszólalás útján való – fellépés lehetőségét.

A felszólalás benyújtására az a személyi kör jogosult, akik a földrajzi árujelző oltalmából fakadó jogokat gyakorolni jogosultak, azaz akiknek jogérvényesítési joguk is van. Ez a jogosultság – az alkalmazandó földrajziárujelző-oltalmi rendszertől függően – alapulhat a Vt.-n vagy uniós jogszabályon is, és azt a közösséget (és annak tagjait) illeti meg, amelynek tagjai a földrajzi árujelző használatára jogosultak. Tekintettel arra, hogy a nemzetközi szerződések alapján oltalomban részesített földrajzi árujelzők jogosultjai is az uniós (vagy nemzeti) oltalmi rendszerek alapján léphetnek fel a jogosulatlan használat ellen, a kizáró okra való hivatkozás

természetesen a harmadik országokból származó, nemzetközi megállapodásban szereplő földrajzi árujelzők jogosultjait is megilleti.

A Vt. 5. § (2) bekezdés b) pontjára alapított felszólalás, illetve törlési kérelem esetén a kérelem benyújtójának bizonyítékokkal kell alátámasztania azt, hogy az általa megjelölt földrajzi árujelző oltalmából fakadó jogok gyakorlására a vonatkozó jogszabályok értelmében jogosult.

A felszólalás benyújtására jogosult személyek abban az esetben léphetnek fel a védjegy lajstromozása ellen, ha a védjegybejelentésben szereplő megjelölés használata ellen bitorlás jogcímén is felléphetnének. A bitorlásnak minősülő cselekmények a földrajzi árujelzők oltalmát szabályozó jogszabályok határozzák meg [Vt. 109. § (2) bekezdés, 1308/2013/EU rendelet 103. cikk (2) bekezdés, 251/2014/EU rendelet 20. cikk (2) bekezdés, 2019/787/EU rendelet 21. cikk (2) bekezdés, 1151/2012/EU rendelet 13. cikk (1) bekezdés].

A Magyarország területére kiterjedő nemzeti földrajziárujelző-oltalom terjedelmét meghatározó rendelkezés értelmében [Vt. 109. § (2) bek.] a kizárólagos használati jog alapján a jogosultak bármelyike felléphet bárkivel szemben, aki a kereskedelmi forgalomban

a) az oltalom alatt álló földrajzi árujelzőt vagy az azzal összetéveszthető megnevezést nem az annak megfelelő földrajzi területről származó termékeken használja;
b) az oltalom alatt álló földrajzi árujelzőt a termékjegyzékben nem szereplő, de azokhoz hasonló termékeken használja, és ezáltal sérti vagy kihasználja az oltalom alatt álló földrajzi árujelző hírnevét;
c) bármilyen módon utánozza vagy arra utaló módon használja az oltalom alatt álló földrajzi árujelzőt, még akkor is, ha feltünteti a termék valóságos eredetét, vagy ha a megnevezést fordításban vagy különböző kiegészítésekkel használja;
d) bármilyen – a termék származásával, eredetével, jellegével és lényeges tulajdonságaival kapcsolatos – egyéb hamis vagy megtévesztő megjelölést használ, bárhol (pl. a csomagoláson, a hirdetésben, a termékre vonatkozó iratban) legyen is az feltüntetve;
e) bármely egyéb, a termék valóságos földrajzi származásával kapcsolatban a fogyasztókat megtévesztő cselekményt valósít meg.

A Vt. 109. § (2) bekezdése – és a vonatkozó uniós jogszabályok szövege – alapján egyértelmű, hogy a bitorlás megállapításának nem minden esetben feltétele az, hogy a megjelölés a földrajziárujelző-oltalommal érintett termékekkel azonos típusba tartozó terméken szerepeljen (pl. a földrajzi árujelző hírnevének kihasználását érintő bitorlási tényállás esetében).

A földrajzi árujelző hírnevének kihasználása esetén a felszólalónak (illetve a kérelmezőnek) kell igazolnia azt, hogy az általa megjelölt földrajzi árujelző jó hírnevet élvez és a bejelentett megjelölés (támadott védjegy) használata azt sérti, illetve tisztességtelenül kihasználja. Ezeknek a körülményeknek az értékelésénél a Hivatal megfelelően alkalmazza a védjegybejelentések vizsgálata során kialakított szempontokat, értelemszerűen szem előtt tartva a két oltalmi forma funkciója tekintetében kimutatható eltéréseket. A földrajzi árujelzőknek ugyanis az a szerepe, hogy a termékeknek egy meghatározott földrajzi területről való származását és ebből eredő különleges minőségét jelezzék, nem pedig az, hogy az áruknak a

kereskedelmi (azaz egy adott gazdasági szereplőtől való) származását azonosítsák. Ebből következően egy olyan védjegybejelentéssel szemben benyújtott felszólalás, illetve védjeggyel szemben előterjesztett törlési kérelem, amelynek árujegyzéke a megjelölésben szereplő földrajzi árujelző termékleírásával, illetve termékjegyzékével összhangban került meghatározásra, nem lehet eredményes.

A sikeres felszólalás előfeltétele, hogy a földrajzi árujelző lajstromozására irányuló bejelentés korábbi legyen, mint a védjegy bejelentési vagy elsőbbségi napja, amely a következők szerint határozható meg:

- a nemzeti jogszabályok alapján oltalomban részesülő földrajzi árujelzők esetében a Vt. a bejelentési napot tekinti irányadónak;
- az uniós oltalomban részesülő földrajzi árujelzők esetében a földrajzi árujelző korábbi jellegét megalapozó napnak a bejegyzés iránti kérelem Európai Bizottsághoz való továbbításának napját kell tekinteni;
- a nemzetközi szerződések esetében az a tipikus megoldás, hogy a megkötött megállapodásban eleve szereplő földrajzi árujelzők esetében a nemzetközi szerződés hatálybalépésének napja, a később hozzáadott földrajzi árujelzők esetében a szerződésmódosítás hatálybalépésének napja az irányadó az elsőbbségi kérdések eldöntésekor.

Amennyiben a felszólaló olyan földrajzi árujelzőre alapítja felszólalását, amelynek lajstromozása iránt az eljárás folyamatban van, a felszólalás csak akkor lehet eredményes, ha a földrajzi árujelző utóbb lajstromozásra kerül. A felszólaló által megjelölt földrajzi árujelző lajstromozására irányuló eljárás tárgyában hozott döntés a védjegy lajstromozására irányuló eljárás szempontjából olyan előkérdésnek minősül, amelynek hiányában a bejelentett megjelölés oltalomképességének kérdésében megalapozott döntés nem hozható. Erre tekintettel a lajstromozásról szóló hivatali vagy a bejegyzésről szóló bizottsági döntés meghozataláig a védjegy lajstromozására irányuló eljárás, illetve a törlési eljárás felfüggesztésének van helye.

5. A KÉPVISELŐ VAGY AZ ÜGYNÖK JOGOSULATLAN BEJELENTÉSE

A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha azt egy védjegy jogosultjának képviselője, illetve ügynöke – a jogosult engedélye nélkül – saját nevében jelentette be lajstromozásra, kivéve, ha a képviselő vagy az ügynök igazolja, hogy eljárása helyénvaló volt [Vt. 6. §]. E kizáró ok alapján nem csak a belföldön vagy az EU-ban oltalom alatt álló, hanem bármely lajtromozott védjegy, illetve akár lajstromozás nélküli védjegy (pl. közismert védjegy) alapján is felléphet e jog jogosultja az ügynöke vagy képviselője nem helyénvaló eljárása nyomán tett bejelentés vagy lajstromozott védjegy ellen.

A Vt. 6. §-a eredetileg a PUE 6septies cikkének (1) és (2) bekezdéséből származik. A PUE 6septies cikkének (1) bekezdése értelmében, ha az unió valamelyik országában érvényes védjegy tulajdonosának ügynöke vagy képviselője egy vagy több országban a szóban forgó védjegy lajstromozását a tulajdonos engedélye nélkül saját nevére kéri, a tulajdonos a bejelentés

ellen felszólalhat vagy a lajstromozás törlését követelheti vagy – amennyiben ezt az ország jogszabályai lehetővé teszik – követelheti az említett lajstromozás javára történő átruházását, hacsak az ügynök vagy képviselő cselekményét nem igazolja.

A PUE 6septies cikkének (2) bekezdése alapján, a védjegytulajdonos – a fenti (1) bekezdésben foglaltak fenntartásával – jogosult felszólalni az ellen, hogy ügynöke vagy képviselője a védjegyet engedély nélkül használja.

A fenti bekezdésekkel összhangban a Vt. 14. §-a az Irányelv vonatkozó rendelkezései értelmében állapítja meg a védjegyjogosult rendelkezésére álló fellépési lehetőségeket. Ennek megfelelően a védjegyjogosult felléphet a képviselő vagy ügynök jogosulatlan védjegyhasználatával szemben és kérheti a védjegy részére történő átruházását is – kivéve, ha a képviselő vagy az ügynök igazolja, hogy eljárása helyénvaló volt.

Ugyanerről rendelkezik a Vt. 19. § (5) bekezdése is azzal a kiegészítéssel, hogy a jogosult követelheti a védjegyoltalmi igény vagy a védjegyoltalom átruházását.

A Védjegytörvény 6. §-a feljogosítja a védjegyjogosultat arra, hogy a képviselő, vagy az ügynök védjegybejelentésével szemben felszólalást, vagy törlés iránti kérelmet nyújtson be, feltéve, hogy teljesülnek a következő kumulatív követelmények:

- a védjegybejelentő a védjegy jogosultjának képviselője vagy ügynöke;
- a védjegybejelentés benyújtása a képviselő vagy ügynök nevében történik;
- a védjegybejelentést a védjegyjogosult hozzájárulása nélkül nyújtották be;
- az ügynök vagy képviselő nem igazolja, hogy eljárása helyénvaló volt;
- a megjelölések, illetve az áruk és szolgáltatások azonosak vagy lényegileg azonosak.

A gyakorlatban nehézséget okozhat az, hogy a jogosulatlan bejelentést megtevő személy képviselőnek, illetve ügynöknek minősül-e. A képviselet alapvető szabályait a Ptk. Hatodik Könyv, Első Rész, I. Cím, III. Fejezet tartalmazza. A képviseleti jog jogszabályon, bírósági vagy hatósági határozaton, létesítő okiraton vagy meghatalmazáson alapulhat.

A védjegybejelentések intézése során a bejelentőket legtöbbször hivatásos képviselők (ügyvédek vagy szabadalmi ügyvivők) képviselik. Az ügyvédek és a szabadalmi ügyvivők minden esetben meghatalmazás alapján, mindig a képviselt ügyfél helyett és annak nevében járnak el. A képviselő jogosulatlan bejelentésére az ügyvédek vagy szabadalmi ügyvivők esetében gyakorlatilag sohasem kerül sor, mindazonáltal, ha a képviselő megbízója megjelölését a saját nevében kívánja lajstromoztatni, a bejelentést a Hivatal – felszólalás alapján – elutasítja. A képviseletre vonatkozó rendelkezések alkalmazandók a disztribútorra is.

Az ügynöki minőség megállapítása érdekében az esetek túlnyomó többségében a kereskedelmi ügynöki szerződéseket, illetve a felek között létrejött ún. „vegyes szerződések” ezzel összefüggő kikötéseit kell megvizsgálni. Az önálló kereskedelmi ügynöki szerződésről szóló 2000. évi CXVIII. törvény 1. § (2)-(4) bekezdései szerint e törvény alkalmazásában kereskedelmi ügynök az, aki díjazás ellenében állandó jellegű megbízás alapján áruk

adásvételét vagy az árukra vonatkozó más szerződést közvetít, ideértve azt is, ha a szerződés – akár a megbízó nevében, akár saját nevében a megbízó javára való – megkötésére is jogosult. Önállónak az a kereskedelmi ügynök minősül, aki nem munkaviszony alapján végez kereskedelmi ügynöki tevékenységet. Önálló kereskedelmi ügynöki tevékenység csak kereskedelmi ügynöki szerződés alapján végezhető. Nem minősül önálló kereskedelmi ügynöknek az, akinek a más nevében történő szerződéskötéshez való joga jogszabályon alapul. A védjegyjogosult vevője vagy ügyfele önmagában nem számít ügynöknek vagy képviselőnek a Vt. 6. §-a értelmében. Ugyanígy a felszólaló/kérelmező társaságának jogi képviselője vagy vezetője sem tekinthető a Vt. értelmében vett ügynöknek vagy képviselőnek, mivel ezek a személyek nem a felszólaló/kérelmező üzleti partnerei.

A Fővárosi Ítélőtábla a 8.Pkf.25.216/2009/6. számú „JOSEPHINE" ügyben hozott jogerős végzése – a Vt. 6. §-ával kapcsolatban – kimondta, hogy „a védjegytörvény alkalmazása szempontjából az ügynöki, illetve képviselői viszonyt egy lazább gazdasági kapcsolat is megalapozhatja, az elsőfokú bíróság által felhívott, az ügynök fogalmát meghatározó törvény, valamint a Polgári Törvénykönyv megbízásra vonatkozó szabályai csak kiindulási alapul szolgálnak a Vt. 6. §-ának alkalmazása során, a felek tényleges gazdasági kapcsolatát minden esetben egyedileg kell vizsgálni". A Kúria az említett üggyel kapcsolatos Pfv.IV.21.105/2009/4. számú döntésében a Fővárosi Ítélőtábla jogerős végzését megerősítve külön kiemelte, hogy „(…) a Vt. alkalmazása szempontjából a képviselő, illetve az ügynök fogalma nem szűkíthető le valamely gondossági kötelmet (is) magában foglaló, a szerződéses partner érdekében eljáró, konkrétan nevesített polgári jogi jogviszony alanyára".

Ha egy külföldi cég nem kíván Magyarországon ténylegesen gazdasági tevékenységet folytatni, leányvállalatot alapítani, akkor termékeit egy magyarországi ügynök közbeiktatásával hozza forgalomba belföldön.

Előfordul olyan eset is, amikor belföldi cég bíz meg egy ügynököt a termékei értékesítésével. Megtörténhet, hogy az ügynök a megbízóval fennálló kereskedelmi, üzleti kapcsolatai során felhasználja a megszerzett ismereteket, tapasztalatokat, vagy a felek közötti viszony egy idő után megromlik, illetve a megbízó jobb feltételek mellett egy másik ügynököt bíz meg termékei forgalmazásával. Ekkor a korábbi ügynök azért, hogy piaci pozícióit megtartsa, bejelenti védjegyoltalomra azt a megjelölést, amellyel a megbízó termékei vannak ellátva. Az is előfordulhat, hogy az ügynök már a szerződés megkötésekor védjegybejelentést tesz a saját nevében a megbízás és a megbízó megtartása végett. Az ilyen ügynökök jogszerűtlen oltalomszerzésének megakadályozását szolgálja a fenti kizáró ok.

Fontos megjegyezni, hogy az ügynök, képviselő - megbízó jogviszonynak a védjegybejelentés benyújtásának időpontját megelőzően kell létrejönnie. Nincs jelentősége annak, hogy ezen időpont után az ügynök tárgyalásokat kezdett a megbízóval vagy egyoldalú kezdeményezéseket tett azzal a céllal, hogy a megbízó ügynöke vagy képviselője legyen.

Felszólalás esetén, illetve a törlési eljárásban általában elegendő annak kijelentése, hogy a bejelentésre, lajstromozásra a jogosult engedélye nélkül került sor. A felszólalónak, illetve

kérelmezőnek nem kell bizonyítékot szolgáltatni arra vonatkozóan, hogy az ügynök, illetve képviselő nem jogosult a védjegybejelentés benyújtására. A felszólalótól, kérelmezőtől nem várható el „negatív" jellegű tény bizonyítása, hiszen ezekben az esetekben a bizonyítási teher megfordul és a képviselőnek/ügynöknek kell azt bizonyítania, hogy a bejelentés benyújtása, illetve a lajstromozás engedéllyel történt.

A felszólalás vagy törlés alapjául szolgáló védjegynek korábbinak kell lennie, mint a védjegybejelentésnek. Ezért a releváns időpontként a támadott védjegybejelentés bejelentési vagy elsőbbségi napját kell figyelembe kell. Mindazonáltal, még ha a felek közötti megállapodást hivatalosan a bejelentés benyújtásának időpontja után kötötték is meg, azonban a benyújtott bizonyítékokból arra lehet következtetni, hogy a felek már a szerződés aláírása előtt kereskedelmi kapcsolatban álltak egymással, úgy arra lehet következtetni, hogy a védjegybejelentő a felszólaló/kérelmező képviselőjeként/ügynökeként, forgalmazójaként vagy használóként tevékenykedett.

Az áruk és szolgáltatások tekintetében hangsúlyozandó, hogy a Vt. 6. §-ában foglalt rendelkezéseket nem csak abban az esetben kell alkalmazni, ha az érintett védjegyek, valamint az áruk és szolgáltatások azonosak, hanem akkor is, ha az árujegyzék kisebb módosításokkal és kiegészítésekkel hasonló az ütköző árukkal és szolgáltatásokkal. Az eltérő osztályokba sorolt árukra nézve ezen kizáró okra alapított felszólalás vagy törlési kérelem nem megalapozott.

A Hivatalnál 184 668 lajstromszám alatt oltalom alatt állt a „PROLONG" ábrás védjegy, amellyel szemben a kérelmező a védjegy törlése iránt kérelmet terjesztett elő. A Hivatal az ügynöki minőség tekintetében megállapította, hogy a jogosult a kérelmező jogelődjének az ügynöke volt. A jogutódlási iratok tartalma szerint a kérelmező kifejezetten a szellemi tulajdonjogok vonatkozásában vált jogutóddá, míg az ügynöki minőség olyan kötelmi jellegű jogviszonyból következik, amely nem közvetlenül kapcsolódik a szellemi tulajdonjoghoz. Ennek folytán a kérelmező a Vt. 6. §-ára alapított törlési okra, mint a korábbi akadályozó jog jogosultja, nem hivatkozhatott [M0404290].

A hivatkozott viszonylagos kizáró okkal összefüggésben, a „DOR-TAK" védjegy törlési ügyben a Hivatal megállapította, hogy az ügynöki vagy képviselői jogviszonyt egy, a klasszikus értelemben vett ügynöki szerződésnél lazább gazdasági kapcsolat is megalapozhatja [M9804419].
A Fővárosi Törvényszék megváltoztatási kérelmét elutasító végzésében kifejtette, hogy bár a Vt. 6. §-a nem definiálja az ügynök fogalmát, de azt tágan kell értelmezni. A lényegi tartalma az, hogy az adott személy kereskedelmi ügyletet köt vagy közvetít, és az ilyen minőséget az sem zárja ki, hogy a hozzákerült terméket sajátjaként forgalmazza. A felek tényleges gazdasági kapcsolatát minden esetben egyedileg kell vizsgálni. Jelen esetben a védjegyjogosult jogelődje a védjeggyel jelzett termékeket tartós kereskedelmi kapcsolat keretében 2009-ig a kérelmezőtől vásárolta és értékesítette a magyar piacon. A védjegyjogosult nyilatkozatát, miszerint a tárgyi védjegy oltalmát át kívánja ruházni a kérelmezői cégre, a bíróság önmagában nem találta a védjegybejelentés helyénvalósága igazolásához elégségesnek. A kérelmező alappal sérelmezte,

hogy a védjegyjogosult olyan megjelölésre igényelt védjegyoltalmat, mely a kérelmező fél saját neveként, illetőleg az általa forgalmazott termékek márkaneveként ismert. Mindezeket értékelve a bíróság az ügynöki minőség fennállását megállapíthatónak találta [1.Pk.23.384/2011/11.]. A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta [8. Pkf.25.539/2012/6], a Kúria a jogerős végzést hatályában fenntartotta [Pfv. IV.20.025/2013/7.].

Abban az esetben, ha a képviselő vagy az ügynök igazolja, hogy az eljárása helyénvaló volt, nincs kizárva az ily módon tett megjelölés a védjegyoltalomból.

A „helyénvaló eljárás" igazolásának elfogadása felmerülhet például akkor, ha a képviselő vagy az ügynök azért tesz védjegybejelentést, hogy a megbízója piaci érdekeit védje a megjelölést jogosulatlanul használókkal szemben, és a javára így lajstromozott védjegyet a későbbiekben nem használja fel jogosulatlan előnyszerzés végett a megbízójával szemben.

Ami a rosszhiszeműség [Vt. 3. § (1) bek. c)] és a képviselő/ügynök jogosulatlan bejelentése [Vt. 6. §] mint kizáró ok viszonyát illeti megállapítható, hogy a Vt. 6. §-ában szabályozott kizáró ok nem a rosszhiszeműség speciális esete. A rosszhiszemű védjegybejelentést a Vt. a feltétlen kizáró okok csoportjába sorolja, tehát annak alapján bárki nyújthat be észrevételt, illetve törlési kérelmet. Ezzel szemben képviselő/ügynök jogosulatlan bejelentése a viszonylagos kizáró okok közé tartozik, tehát annak alapján csak a korábbi akadályozó jog jogosultja nyújthat be felszólalást, illetve törlési kérelmet. A rosszhiszemű védjegybejelentések egyik gyakori esete, hogy a bejelentő a megjelölés jogosultjával fennálló üzleti kapcsolat ideje alatt, vagy annak megszűnését követően jelenti be a megjelölést a saját nevében lajstromozásra a másik fél tudta és beleegyezése nélkül, azonban a bejelentő rosszhiszeműsége ilyen kapcsolat hiányában is megállapítható. Ezzel szemben Vt. 6. §-ában szabályozott kizáró ok megállapításának elengedhetetlen feltétele a felek közötti képviselői, ügynöki vagy disztribútori jogviszony igazolása, ugyanakkor a bejelentő szándéka e kizáró ok megállapítása szempontjából irreleváns.

6. A HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

A Vt. 4. §, illetve a Vt. 5. § (1) és (2) bekezdés a) pontja alapján nincs kizárva a védjegyoltalomból a megjelölés, illetve a 4. § és az 5. § (1) és (2) bekezdés a) pontjában foglalt kizáró okok ellenére védjegyként lajstromozott megjelölés nem törölhető, ha annak lajstromozásához a korábbi akadályozó jog jogosultja hozzájárul [Vt. 7. §].

A hozzájáruló nyilatkozat olyan címzett jognyilatkozat, amelyben egy akadályozó korábbi jog jogosultja hozzájárul egy későbbi megjelölés védjegykénti lajstromozásához, továbbá egy lajstromozott védjegy oltalmának fenntartásához.

A hozzájárulás érvényességéhez a nyilatkozat közokiratba [Pp. 323.§], vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalása [Pp. 325.§] szükséges. A hozzájáruló nyilatkozat a Ptk.-nak a

szerződés tévedés, megtévesztés, illetve fenyegetés miatti megtámadására vonatkozó rendelkezései [Ptk. 6:90, 6:91. § és 6:89. §] szerint támadható meg.

A hozzájáruló nyilatkozat elfogadásának feltételei:

- a korábbi jog jogosultjától származzon;
- ne tartalmazzon iratellenességet a nyilatkozó szándéka tekintetében;
- jelölje meg egyértelműen, mely megjelölés lajstromozásához adták;
- ne tartalmazzon felfüggesztő vagy bontó feltételt, korlátozott időbeli hatályt;
- kifejezetten a lajstromozáshoz és ne csupán a megjelölés használatához járuljon hozzá;
- tartalmazza egyértelműen, hogy a későbbi bejelentés teljes vagy korlátozott árujegyzékkel történő lajstromozásához adták.

A hozzájáruló nyilatkozat nem vonható vissza. Ha a korábbi akadályozó jog jogosultja megadja a hozzájárulást egy későbbi védjegy lajstromozásához, utólag nem gondolhatja meg magát, ezen nyilatkozatához véglegesen kötve van. A hozzájáruló nyilatkozat megadása kizárólag a korábbi akadályozó jog jogosultjának döntésén alapul, semmilyen más módon nem lehet azt tőle kikényszeríteni. Amennyiben a korábbi akadályozó jog jogosultja ilyen nyilatkozatot nem kíván adni, az bírói ítélettel sem pótolható.

Abban az esetben, ha a korábbi akadályozó jog jogosultja hozzájáruló nyilatkozatot ad, majd ezt követően a bejelentéssel szemben felszólalást vagy törlési kérelmet nyújt be, úgy a felszólalást, illetve a törlési kérelmet el kell utasítani a Vt. 7. § alapján.

Hangsúlyozni kell, hogy a feltétlen kizáró ok nem hárítható el hozzájáruló nyilatkozattal. Nem vezetett eredményre az erre való törekvés abban az ügyben, amelyben a kérelmező az „OXFORD" megjelölés oltalomképességét a 9. és a 16. osztályba tartozó áruk tekintetében Oxford város által kiállított „hozzájáruló nyilatkozattal" kívánta bizonyítani. Megkülönböztető képesség hiányában (a megjelölés kizárólag a termék származási helyét jelöli) nincs jelentősége annak, hogy Oxford városa a védjegykénti lajstromozás ellen nem emelt kifogást [Kúria Pkf. IV. 25002/1999.].

A „CADILLAC ATS" megjelölésre vonatkozó bejelentéssel kapcsolatban érkezett felszólalás során a felszólalói vállalkozás ügyvezető igazgatója cégszerűen aláírt angol nyelvű nyilatkozatában a „CADILLAC ATS" védjegybejelentés lajstromozásához az igényelt árujegyzék teljes terjedelmében hozzájárult, ezáltal a lajstromozást gátló ok elhárult [M1001567].

Egy másik ügyben a bejelentő a „CHAMBORD" ábrás megjelölés lajstromozását kérte a Hivataltól a 33. osztályba tartozó desztillált szeszes italok tekintetében. A Hivatal a védjegybejelentést felszólalás ellenére lajstromozta, tekintettel arra, hogy a bejelentő a felszólaló befolyása alá tartozó cégtől engedélyt kapott a közöttük létrejött megállapodásra tekintettel, amely nem csak a megállapodás mellékletében felsorolt védjegybejelentésekre vonatkozott, hanem bármely jövőbeli védjegybejelentés tekintetében is hozzájáruló nyilatkozatot tartalmaz [M1001196].

A Fővárosi Törvényszék részben osztotta a Hivatal álláspontját, mivel nézete szerint a bejelentő a hozzájárulással érintett megjelölések körét a megállapodás mellékletében feltüntetett védjegyek és megjelölések, illetve azok variációjaként határozta meg. Azonban a bíróság végzése értelmében a megjelölés a mellékletben szereplő megjelölések variációjaként nem minősíthető [1.Pk.22.137/2012/6].

A Fővárosi Ítélőtábla részben értett egyet az elsőfokú bíróság megállapításaival, mivel ugyan az eljárás tárgyát képező ábrás megjelölés nem szerepel a megállapodás mellékletében, azonban megítélése szerint a megjelölés minősíthető a korábbi védjegyek modernizált, minimalista változatának; ezért a megjelölés elfogadható olyan változatként, a design olyan variációjaként, amire vonatkoztatható a hozzájárulás [8.Pkf.28.011/2012/4]. A Kúria a jogerős végzést hatályában fenntartotta [Pfv.IV.21.287/2013/4].

II. ÉRDEMI VIZSGÁLAT FELSZÓLALÁS ESETÉN

A viszonylagos kizáró okok vonatkozásában a Hivatal a bejelentés érdemi vizsgálatát csak felszólalás alapján végzi el.

A felszólalás irányulhat a védjegybejelentés teljes árujegyzékére, de az lehet részleges is, azaz a felszólaló felszólalásában azt is kérheti, hogy a Hivatal a védjegybejelentés árujegyzékében szereplő meghatározott áruk és szolgáltatások tekintetében végezze el a hivatkozott viszonylagos kizáró ok/okok vizsgálatát.

A felszólalás elbírálása a védjegy lajstromozására irányuló eljárás keretei között történik, azaz nem beszélhetünk a lajstromozási eljárástól elkülönülő felszólalási eljárásról. Ennek megfelelően a védjegy lajstromozására irányuló eljárást felszólalás esetén is a védjegybejelentést részben vagy egészben elutasító, vagy a megjelölést védjegyként – árujegyzék-korlátozással vagy az igényelt árujegyzék egészére vonatkozó – lajstromozó döntés zárhatja le érdemben.

1. A FELSZÓLALÁS BENYÚJTÁSÁRA NYITVA ÁLLÓ HATÁRIDŐ

A felszólalás benyújtására a védjegybejelentés meghirdetésének napjától számított három hónapon belül van lehetőség [Vt. 61/B. § (1) bek.].

A felszólalás benyújtására nyitva álló határidő törvényi határidő, amely nem hosszabbítható meg. Elmulasztásának jogkövetkezményei külön figyelmeztetés nélkül is bekövetkeznek. A felszólalás benyújtására előírt határidő elmulasztása esetén kizárt az igazolás lehetősége. [Vt. 41. § (1) bek., Vt. 42. § (5) bek. c) pont].

1.1. Az idő előtti „felszólalás”

Az idő előtt benyújtott "felszólalás" tárgyú kérelem nem tekinthető érvényesen benyújtott felszólalásnak. A Hivatal az ilyen beadvány előterjesztőjének tájékoztató levelet küld, amelyben – tájékoztatva őt a felszólalás benyújtására vonatkozó rendelkezésekről – arra hívja fel a figyelmét, hogy a beadványa nem tekinthető felszólalásnak, mivel azt a védjegybejelentés meghirdetését megelőzően nyújtotta be.

1.2. Az elkésett „felszólalás”

Ha a Hivatal azt észleli, hogy a felszólalást elkésetten nyújtották be, a felszólalót nyilatkozattételre, illetve annak igazolására hívja fel, hogy a felszólalást a törvényben előírt határidőn belül nyújtotta-e be [Vt. 41. § (4) bek.].

Védjegyügyekben a postán küldött beadvány előterjesztési ideje főszabály szerint a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához való beérkezés napja. Azt, hogy a felszólalást határidőn belül nyújtották be, a Vt. 61/B. § (2) bekezdése alapján kell elbírálni, ennek megfelelően a felszólalást határidőben beérkezettnek kell tekinteni, ha azt ajánlott küldeményként a felszólalási határidő lejárta előtt postára adták, kivéve, ha a beadvány a határidő lejártát követő két hónap eltelte után érkezett be..

Ha a felszólaló nem igazolja, hogy a felszólalását határidőben nyújtotta be, beadványát a Hivatal nem tekinti felszólalásnak és a megjelölést – amennyiben a bejelentést egyéb kizáró ok fennállása miatt nem kell elutasítani – védjegyként lajstromozza, minderről pedig tájékoztatja a felszólalást elkésetten előterjesztő személyt.

Abban az esetben, ha a védjegy lajstromozása kérdésében hozott döntést már postázták, a Hivatal tájékoztató levelet küld a felszólalást elkésetten előterjesztő személynek, melyben közli, hogy a bejelentett megjelölést védjegyként lajstromozta. Abban az esetben pedig, ha a postán benyújtott felszólalás a felszólalási határidő lejártát követő két hónapon belül, de már a lajstromozó döntés postázását követően érkezik a Hivatalhoz, a Hivatal a lajstromozó döntését visszavonja és folytatja az eljárást a felszólalás vizsgálatával.

2. A FELSZÓLALÁS BENYÚJTÁSÁRA JOGOSULTAK KÖRE

A bejelentett megjelölés védjegyként való lajstromozásával szemben felszólalhat:

- a korábbi védjegy jogosultja és a használati szerződés alapján használati joggal bíró használója;
- a korábbi személyiségi – különösen névhez, képmáshoz fűződő – jog jogosultja, korábbi szerzői, szerzői joghoz kapcsolódó vagy iparjogvédelmi jog jogosultja;
- az iparjogvédelmi jog esetében a hasznosítási szerződés alapján hasznosítási joggal bíró hasznosító, szerzői jogi jogosultság esetében a felhasználási szerződés alapján felhasználásra jogosult személy;
- a ténylegesen használt, de nem lajstromozott megjelölések alapján a korábbi használó;
- az eredetmegjelölés vagy földrajzi jelzés oltalmából fakadó jogokat gyakorolni jogosult személy;
- az a jogosult, akinek az engedélye nélkül a képviselő, illetve az ügynök saját nevében jelentette be a megjelölést lajstromozásra [Vt. 61/B. § (1) bek. a)-d) pontok].

A Hivatal a felszólalás benyújtására való jogosultság kérdését a felszólalás benyújtásának napjára vonatkozóan, hivatalból vizsgálja. Annak megítélésekor, hogy az akadályozó jog vagy a használat korábbinak számít-e, a védjegybejelentés elsőbbségét kell figyelembe venni.

A felszólalást előterjesztő félnek a felszólalás benyújtásakor, de legkésőbb a felszólalás előterjesztésére nyitva álló három hónapos határidő lejártáig igazolnia kell, hogy a felszólalás jogalapjaként megjelölt korábbi jog jogosultja, vagy annak a védjegylajstromba bejegyzett

használója. Abban az esetben, ha a felszólaló a felszólalás benyújtásának időpontjában még nem jogosultja a felszólalás jogalapjaként megjelölt korábbi jognak, akkor tekinthető csak a felszólalás benyújtására jogosultnak, ha igazolja, hogy a felszólalás előterjesztésére rendelkezésre álló három hónapos határidő utolsó napjáig a korábbi jog megszerzését eredményező szerződés (vagy egyéb jogi aktus) érvényesen létrejött.

Megjegyzendő, hogy a felszólalást előterjesztő fél kizárólag akkor tekinthető a felszólalás benyújtására jogosultnak, ha a felszólalási határidő lejártának napjáig legalább a kérelmet előterjesztették a jogutódlás tudomásulvétele iránt. Ilyen esetben a védjegy lajstromozására irányuló eljárást a jogutódlás tudomásulvétele iránti kérelem jogerős elbírálásáig fel kell függeszteni.

A felszólaló a védjegy lajstromozására irányuló eljárásban – a felszólalás tárgyában – ügyfélként vesz részt (Vt. 61/C. §).

3. A FELSZÓLALÁS ALAKI KÖVETELMÉNYEI

A védjegybejelentéssel szemben benyújtott felszólalással kapcsolatos eljárásban az ügyfeleknek beadványaikat és azok mellékleteit elektronikus kapcsolattartás esetén egy példányban, egyéb esetben eggyel több példányban kell benyújtaniuk a Hivatalhoz, mint ahány ellenérdekű fél az eljárásban részt vesz; ha több félnek közös képviselője van, részükre együttesen egy példányt kell számításba venni. Ha az ügyfél a beadványát vagy annak mellékleteit az előírtnál kevesebb példányban nyújtotta be, a hiánypótlás elmaradása esetén a felszólalást visszavontnak kell tekinteni, a bejelentő nyilatkozatát pedig be nem nyújtottnak kell tekinteni [Vt. 40. § (3a) bek.].

A felszólalásban meg kell jelölni az annak alapjául szolgáló okot (a felszólalás okát), azt részletesen indokolni kell, és mellékelni kell az alapul szolgáló bizonyítékokat. A felszólalás alapjául szolgáló okot a felszólalónak lehetőleg a jogszabályhely és a korábbi jogok feltüntetésével kell megjelölnie [Vt. 61/B. § (3) bek.].

A felszólalás okaként olyan egyértelműen, világosan meghatározott korábbi jog vehető figyelembe, amely alapján a védjegybejelentés elutasításra kerülhet.

Amennyiben a felszólalás benyújtására előírt határidő lejártáig nem jelölték meg pontosan a felszólalás okát, illetve azt, hogy a felszólalást melyik védjegybejelentéssel szemben nyújtották be (az ügyszám feltüntetésével), a Hivatal tájékoztató levélben közli a beadvány benyújtójával, hogy a beadványa nem tekinthető felszólalásnak.

Ha a felszólalás okát nem jelölik meg teljesen egyértelműen (például, ha a felszólalás alapjául jogszabályhely-csoportot jelölnek meg, holott a felszólalási ok(ok) a konkrét bekezdésen belüli

pontokban szerepel(nek), és a kérelem szövegében pl. kizárólag az összetéveszthetőség kérdésére tér ki a felszólaló), a Hivatal hiánypótlást ad ki a felszólalás jogalapjának tisztázása érdekében. Amennyiben a felszólaló a Hivatal felhívására nem válaszol vagy a hiányokat nem pótolja, a Hivatal a felszólalást visszavontnak tekinti [Vt. 61/B. § (5) bek.].

Amennyiben a felszólaló a felszólalásban a Vt. 4. § (1) bekezdés b) pontjában rögzített kizáró okra hivatkozik, egyidejűleg utal korábbi védjegyének jóhírűségére is, de a felszólalás tartalma alapján nem állapítható meg egyértelműen az, hogy a felszólaló a felszólalását a Vt. 4. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott viszonylagos kizáró okra is alapítani kívánja-e, úgy a felszólalót e körben nyilatkozattételre kell felhívni.

A felszólalás benyújtására előírt határidő elteltét követően a felszólalás alapjául szolgáló okként nem jelölhető meg olyan ok, amelyet az említett határidőn belül nem jelöltek meg a felszólalás okaként. Az így megjelölt okot a Hivatal az eljárást befejező határozatának meghozatalakor nem veszi figyelembe.

A felszólalás részletes indokolásaként a felszólalási űrlap erre vonatkozó rovatában szereplő néhány mondat is elfogadható, a felszólalónak kell mérlegelnie, hogy milyen részletességgel kívánja alátámasztani a felszólalást.

Ha a felszólalás benyújtásakor a felszólaló utal rá, hogy további érvelést, illetve bizonyítékokat kíván előterjeszteni, azt a Hivatal úgy tekinti, hogy a felszólalás még nem tartalmazza a részletes indokolást és az összes bizonyítékot, ezért ezek pótlására fogja felhívni a felszólalót.

Amennyiben a felszólalást tartalmazó beadványban feltétlen kizáró okot is megjelölnek, a beadvány feltétlen kizáró okot érintő részét a Hivatal észrevételként, a viszonylagos kizáró okokra vonatkozó részét pedig felszólalásként kezeli [Vt. 61/D. § (8) bek.].

A Hivatal elsőként az észrevételben megjelölt feltétlen kizáró ok vonatkozásában hívja fel nyilatkozattételre a bejelentőt, tekintettel arra, hogy amennyiben a hivatkozott feltétlen kizáró ok/okok alapján a védjegybejelentés elutasítható, úgy a felszólalás érdemi vizsgálatának lefolytatása szükségtelen.

Amennyiben a bejelentő válasznyilatkozatában foglaltakat is figyelembe véve a Hivatal úgy ítéli meg, hogy az észrevételben hivatkozott feltétlen kizáró okok nem képeznek lajstromozást gátló akadályt, úgy a Hivatal megkezdi a felszólalás alaki és érdemi vizsgálatát, majd a felszólalás tárgyában is nyilatkozattételre hívja fel a bejelentőt. A felszólalás tárgyában tartott szóbeli tárgyalás az észrevételben megjelölt feltétlen kizáró ok vizsgálatára akkor sem terjedhet ki, ha az észrevétel a felszólalótól származik. Az észrevételt tevő személy – észrevétele kapcsán – ügyféli jogokat azon a tárgyaláson sem gyakorolhat, amelyet az ugyanazzal a védjegybejelentéssel szemben benyújtott felszólalása tárgyában tartanak, továbbá az észrevétellel kapcsolatban felmerült költségeit nem érvényesítheti. Fontos, hogy a védjegybejelentés tárgyában hozott döntés az észrevételben hivatkozott kizáró okokra vonatkozó indokolást is tartalmazza.

Ha a Hivatal a feltétlen kizáró ok(ok)ra vonatkozó vizsgálat során az észrevételt tevő által előadottakat megalapozottnak találja, ez alapján a védjegybejelentést elutasítja, vagy azt a felhívásra adott válasz hiányában visszavontnak tekinti. Ezekben az esetekben a felszólalást érdemben nem kell a Hivatalnak megvizsgálnia.

A felszólalásért a díjrendeletben meghatározott díjat kell fizetni a felszólalás benyújtásától számított egy hónapon belül [Vt. 61/B. § (4) bek.]. Az aktuális díjtáblázat itt érhető el.

Ha a felszólalás nem felel meg az előbbiekben ismertetett feltételeknek, a felszólalót hiánypótlásra kell felhívni. Ha pedig a felszólalás díját nem fizette meg a felszólaló, figyelmeztetni kell a törvényben megszabott határidőben történő teljesítésre. Ezek elmaradása esetén a felszólalást visszavontnak kell tekinteni [Vt. 61/B. § (5) bek.].

Ha több korábbi jog különböző jogosultjai egy közös beadványban nyújtanak be felszólalást, a beadvány nem minősül egy felszólalásnak. Ilyen esetben a beadványt annyi felszólalásnak kell tekinteni, ahány különböző jog alapján kérik a bejelentett megjelölés lajstromozására irányuló kérelem elutasítását. Ennek megfelelő módon kell a felszólalás díját is megállapítani.

Több felszólaló egy beadványban benyújtott felszólalása akkor minősül egy felszólalásnak, ha a felszólalóknak a felszólalásban megjelölt korábbi védjegy vagy védjegybejelentés vonatkozásában közös jogosultságuk áll fenn.

Ha a korábbi akadályozó jognak több jogosultja van, akik külön beadványban nyújtanak be felszólalást a védjegybejelentéssel szemben, a felszólalások számát ebben az esetben sem a beadványok száma határozza meg. Ilyen esetben tehát több különálló beadvány is egy felszólalásnak minősül.

Ha a korábbi védjegy jogosultja és a használati szerződés alapján használati joggal bíró használója – akár egy, akár több külön beadványban – egyaránt felszólalást nyújt be, azokat a Hivatal külön felszólalásoknak tekinti.

4. A FELSZÓLALÁS ÉRDEMI ELINTÉZÉSE

Felszólalás esetén a felek számára – együttes kérelmük alapján – egy alkalommal legalább kettő, de legfeljebb hat hónapos határidőt kell biztosítani egyezségkötésre. Ez alatt az időszak alatt az eljárás szünetel. Ha a felek a határidő lejártáig nem kérik az eljárás folytatását, a felszólalást visszavontnak kell tekinteni, és a védjegy lajstromozására irányuló eljárást folytatni kell [Vt. 61/D. § (1) bek.].

A felszólalás benyújtását követően tehát a felszólaló és a bejelentő közösen kérheti a Hivataltól, hogy a felek közötti egyeztetésekre tekintettel átmenetileg szakítsa meg a felszólalás vizsgálatát. A közös kérelem az eljárást befejező döntés meghozataláig bármikor előterjeszthető.

Amennyiben a felek – akár közösen, akár az egyik vagy mindkét fél önállóan – a szünetelés kezdő időpontjától számított hat hónapon belül nem közlik a Hivatallal a közöttük létrejött egyezségüket, vagy nem kérik az eljárás folytatását, a Hivatal a hatodik hónap utolsó napjának lejártát követően a felszólalást visszavontnak tekinti és folytatja a lajstromozási eljárást.

A felek közös kérelme nem minősül határidő-hosszabbítási kérelemnek, ezért e kérelemért nem kell leróni a határidő-hosszabbítás igazgatási szolgáltatási díját sem. Az eljárás szünetelését a felek csak egy alkalommal kérhetik. Amennyiben a kérelmükben nem a szünetelés maximális – hat hónapos – időtartamát jelölik meg, annak meghosszabbítására utólag nincs lehetőség, illetve a fennmaradó időtartam tekintetében újabb szünetelés iránti kérelem sem terjeszthető elő.

Az egyezségkötésre biztosított legalább kettő, illetve legfeljebb hat hónapos határidő nem érinti az ügyfélnek a határidő meghosszabbításának kérelmezéséhez való jogát.

A Hivatal a felszólalással kapcsolatban nyilatkozattételre hívja fel a bejelentőt, majd írásbeli előkészítés után dönt a védjegy lajstromozásának kérdésében. Az eljárást befejező végzés és az egyezséget jóváhagyó határozat tárgyaláson kívül is meghozható [Vt. 61/D. § (1a) bek.].

A Hivatal az írásbeli előkészítést követően szóbeli tárgyalást tart, ha a tényállás tisztázásához szükség van a bejelentő és a felszólaló együttes meghallgatására, vagy ha a felek ezt kellő időben egybehangzóan kérik [Vt. 61/D. § (2) bek.].

Nem szükséges, hogy a felek a tárgyalás kitűzése iránt együttes kérelmet terjesszenek elő, a felek kérelme egybehangzónak tekinthető, ha akár közös, akár külön beadványban egyértelműen kinyilvánítják a szóbeli tárgyalás tartására irányuló kérelmüket. Annak eldöntése, hogy a kérelem "kellő időben" érkezett-e, a Hivatal mérlegelési jogkörébe tartozik, illetve ezt mindig a konkrét ügy egyedi körülményeire figyelemmel kell megítélni. Tekintettel kell lenni arra is, hogy a Vt. e rendelkezésének célja az eljárás indokolatlan elhúzódásának, illetve az eljárással való visszaéléseknek a megakadályozása, összhangban az Ákr. 6. § (2) bekezdésével is, amelynek értelmében az ügyfél magatartása – egyebek mellett – nem irányulhat a döntéshozatal indokolatlan késleltetésére.

A tárgyalás tartására irányuló kérelem nem minősül kellő időben érkezettnek különösen, ha

- annak megtételére a félnek már az eljárás korábbi stádiumában módja lett volna;
- ha a becsatolt iratok alapján is elbírálható felszólalás ügyében a hivatali ügydöntő határozat tervezete már elkészült;
- a Hivatal a tényállást kellően feltárta, a lajstromozás tárgyában érdemi döntést hozna, és bármelyik fél ezt követően terjeszti elő beadványát.

A szóbeli tárgyalás kitűzésére és menetére vonatkozóan ld. az Ötödik rész III. fejezetét.

Ha a felszólalás korábbi védjeggyel való ütközésen alapul, a bejelentő kellő időben előterjesztett kérelmére a Hivatal – feltéve, hogy a 18. § (1)-(3) bekezdésében a korábbi védjegy tényleges használatának megkezdésére előírt ötéves időszak a védjegybejelentés bejelentési napján vagy igényelt elsőbbség esetén elsőbbségi napján már eltelt – a felszólalót felhívja annak bizonyítására, hogy

- saját védjegyét a védjegybejelentés bejelentési napját vagy igényelt elsőbbség esetén elsőbbségi napját megelőző ötéves időszakban a 18. § előírásainak megfelelően ténylegesen használta, vagy
- a használat elmaradása kellőképpen igazolható [Vt. 61/E. §].

A bejelentőnek a védjegyhasználat igazolására vonatkozóan egyértelmű kérelmet kell előterjesztenie a Hivatalhoz. A bejelentői nyilatkozatban mellékesen szereplő, a felszólalói védjegy használatát megkérdőjelező egyszerű utalásokat (például „egyébként a felszólaló nem is használta a védjegyét Magyarországon”) a Hivatal nem tekinti a védjegyhasználat igazolására vonatkozó kérelemnek. Az elbírálóknak esetileg, az adott ügy összes releváns körülményének a figyelembevételével kell eldönteniük, hogy a védjegyhasználat igazolására vonatkozó bejelentői szándék megállapítható-e.

A védjegyhasználat igazolására irányuló kérelem különösen akkor nem minősül kellő időben előterjesztettnek, ha a bejelentő elsőként a szóbeli tárgyaláson, illetve – szóbeli tárgyalás tartása nélkül történő döntéshozatal esetén – a hivatali határozat elkészültét követően kéri, hogy a Hivatal hívja fel a felszólalót annak bizonyítására, hogy saját korábbi védjegyét a Vt. hivatkozott rendelkezéseinek megfelelően használta.

A "kellő idő" megítélésénél irányadó általános szempontokat ld. a Vt. 61/D. § (2) bekezdéséhez tartozó magyarázatnál.

A védjegybejelentés nem utasítható el olyan felszólalás alapján, amellyel kapcsolatban a védjegy használatának bizonyítása sikertelen volt. Ha a korábbi védjegy jogosultja a védjegyet csak az árujegyzékben szereplő áruk vagy szolgáltatások egy részével összefüggésben használta az előírtaknak megfelelően, a felszólalás elbírálása szempontjából úgy kell tekinteni, mintha a védjegyet csak ezekre az árukra vagy szolgáltatásokra nézve lajstromozták volna.

A védjegybejelentés nem utasítható el olyan korábbi védjegyre alapított felszólalás alapján, amelynek oltalma a védjegybejelentés benyújtásának napján már nem áll fenn.

Ha a felszólaló a használat igazolására vonatkozó felhívásra nem válaszol, a felszólalást visszavontnak kell tekinteni.

Felszólalás tárgyában helye van egyezségnek [Vt. 61/F. §].

Ha az egyezségi kísérlet eredményre vezet, a Hivatal határozatba foglalja és jóváhagyja a felek egyezségét, feltéve, hogy az

- megfelel az Alaptörvénynek és a jogszabályoknak;
- kiterjed a teljesítési határidőre és az eljárási költség viselésére [Ákr. 83. §].

Ha a felszólaló a felszólalási határidő lejárta előtt vonja vissza a felszólalását, a Hivatal a bejelentőnek a felszólalásról való értesítését mellőzi.

A Hivatal a felszólalás benyújtására nyitva álló három hónapos határidő leteltét minden esetben kivárja az eljárást befejező döntés meghozatalával, amelyben kitér – egyebek mellett – arra, hogy felszólalás érkezett a Hivatalhoz, amelyet a felszólaló a felszólalási határidő lejárta előtt visszavont.

Abban az esetben, ha a felszólaló a felszólalását azt követően vonja vissza, hogy azt a Hivatal már nyilatkozattételre megküldte a bejelentőnek, a Hivatal a bejelentett megjelölést – további felszólalás hiányában – védjegyként lajstromozza, lajstromozó határozatában pedig tudomásul veszi a felszólalás visszavonását.

5. AZ ELJÁRÁS FELFÜGGESZTÉSE TÖBB FELSZÓLALÁS ESETÉN

Főszabályként az egy védjegybejelentéssel szemben benyújtott több felszólalást egy eljárásban kell elintézni [Vt. 61/G. § (1) bek].

Egy védjegybejelentéssel szemben benyújtott több felszólalás esetén egyes felszólalások tekintetében az eljárás kivételesen felfüggeszthető [Vt. 61/G. § (2) bek.]. Ilyenkor célszerű a kevésbé megalapozottnak látszó felszólalások tekintetében felfüggeszteni az eljárást.

Az egyes felszólalások felfüggesztéséről való döntés a Hivatal mérlegelési jogkörébe tartozik, és erről mindig a konkrét ügy összes körülményének a figyelembevételével kell dönteni.

Az eljárás felfüggesztésének mérlegelése során érvényesíteni kell azt az eljárási alapelvet, hogy a hatóság a hatékonyság érdekében úgy szervezi meg a tevékenységét, hogy az az eljárás valamennyi résztvevőjének a legkevesebb költséget okozza, és – a tényállás tisztázására vonatkozó követelmények sérelme nélkül, a fejlett technológiák alkalmazásával – az eljárás a lehető leggyorsabban lezárható legyen [Ákr. 4. §].

Az eljárást ilyen esetben felfüggesztő határozat megváltoztatása külön nem kérhető a bíróságtól, az csak a védjegy lajstromozása kérdésében hozott eljárást befejező döntéssel szemben benyújtott megváltoztatási kérelemben támadható meg. Az eljárást ilyen esetben felfüggesztő végzés – szükség szerint – meghatározza a felszólalónak az eljárás felfüggesztéséig felmerülő költségeit.

Ha a védjegy lajstromozására irányuló eljárás a bejelentést elutasító határozat jogerőre emelkedésével fejeződik be, a felszólalást, amellyel kapcsolatban az eljárást felfüggesztették, visszavontnak kell tekinteni. Ellenkező esetben az eljárást folytatni kell azon felszólalás tekintetében, amellyel kapcsolatban az eljárást korábban felfüggesztették [Vt. 61/G. § (3) bek].

6. ÉRDEMI DÖNTÉS FELSZÓLALÁS ESETÉN

6.1. Döntés a megjelölés oltalomképessége tárgyában

Felszólalás esetén a védjegybejelentés vizsgálata arra terjed ki, hogy a megjelölés nincs-e kizárva az oltalomból a felszólalásban megjelölt viszonylagos kizáró ok vagy okok alapján.

Felszólalás benyújtása esetén kell csak a Hivatalnak vizsgálnia valamely viszonylagos kizáró ok fennállását és döntenie a bejelentett megjelölés lajstromozásáról, vagy a bejelentés részben vagy egészben történő elutasításáról.

Amennyiben a felszólalás csak az árujegyzék egy részére irányult és a megjelölt viszonylagos kizáró ok alapján az árujegyzék felszólalással érintett részében a megjelölés ki van zárva az oltalomból, illetve olyan felszólalás esetén, amely ugyan minden áru- és szolgáltatási osztályra egyaránt kiterjed, azonban a felszólalásban megjelölt kizáró ok csak az árujegyzék egy része tekintetében alkalmazható, a Hivatal a megjelölést az árujegyzék korlátozásával lajstromozza, pontosan megadva az oltalomban részesíthető áruknak és szolgáltatásoknak a körét.

Mivel a felszólalás a lajstromozási eljárás része, több felszólalás benyújtása esetén is egyetlen eljárást befejező döntést hoz a Hivatal, amelyben a bejelentett megjelölés oltalomképességének tárgyában történő döntéshozatal körében rendelkezik valamennyi benyújtott felszólalásról, illetve a felszólalásokban megjelölt valamennyi viszonylagos kizáró okról.

6.2. Döntés a költségviselésről

Az eljárást befejező döntésben kell rendelkezni a költségekről is.

A felszólalás kapcsán felmerülő költségek viselésére a vesztes felet kell kötelezni [Vt. 61/H. § (3) bek.]. A Hivatal a költségviselés megállapítása során alkalmazza az Ákr. rendelkezéseit, melyek értelmében eljárási költség mindaz a költség, ami az eljárás során felmerül [Ákr. 124.§]. Az eljárási költség összegét az azt alátámasztó bizonyítékok figyelembevételével kell megállapítani [Ákr. 129. § (2) bek.]. Ilyen bizonyítékként szolgálhat bármely dokumentáció – például számlamásolat, megbízási szerződés, munkaidő-kimutatás –, amely alkalmas az eljárásnyertes félnél felmerült költségek összegének alátámasztására. Amennyiben a felek költségigényüket az eljárás során jelezték, azonban annak összege vonatkozásában nyilatkozatot nem terjesztettek elő, a Hivatal az érdemi döntés meghozatala előtt

nyilatkozattételi felhívást bocsát ki erre vonatkozóan [Vt. 61/H. § (3) bek.], a nyilatkozat elmaradása esetén a rendelkezésre álló adatok alapján hozza meg döntését (azaz a bejelentő javára nem állapít meg költségtérítést, a felszólaló javára pedig csak a lerótt díj összegét állapítja meg). A felszólalás tárgyában kitűzött szóbeli tárgyalás esetén a Hivatal a költségigényre vonatkozóan hiánypótlási felhívást nem bocsát ki, hanem a tárgyalás kitűzéséről szóló értesítésben tájékoztatja a feleket arról, hogy költségigényüket legkésőbb a tárgyaláson előterjeszthetik.

A Hivatal a képviselő munkadíjának összegét indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett képviseleti tevékenységgel. Ennek során a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és szabadalmi ügyvivői költségekről szóló rendelkezések megfelelő alkalmazásával jár el [Vt. 46/C. § (3) bek.].

A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint az ügyvéd által képviselt fél ügyvédi költségként a) a fél és az ügyvéd között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj, valamint b) a fél által ügyvédje részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegét számíthatja fel. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint az (1) bekezdés alapján felszámított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság döntését indokolni köteles.

A bírósági eljárásban megállapítható szabadalmi ügyvivői költségekről és a pártfogó szabadalmi ügyvivő részére megállapítható díjról és költségtérítésről szóló 24/2004. (VI. 30.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint a szabadalmi ügyvivő által képviselt fél szabadalmi ügyvivői költségként a) a fél és a szabadalmi ügyvivő között létrejött szabadalmi ügyvivői megbízási szerződésben kikötött munkadíj, valamint b) a fél által a szabadalmi ügyvivő részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegét számíthatja fel. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése szerint az (1) bekezdés alapján felszámított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett szabadalmi ügyvivői tevékenységgel. A bíróság az eltérést indokolni köteles.

Amennyiben a Hivatal az eljárásnyertes fél költségigényét eltúlzottnak találja – különös tekintettel a benyújtott iratok és bizonyítékok terjedelmére, valamint az azok áttanulmányozásához szükséges idő mennyiségére – a fenti rendelkezések alapján annak összegét mérsékli.

Ha a határozat a kérelemnek részben ad helyt, a hatóság az eljárási költség arányos viselésére kötelezi a kérelmező ügyfelet és az ellenérdekű ügyfelet [Ákr. 126. § (3) bek.].

Részleges eljárásnyertesség esetén – vagyis, ha az adott kérelemnek a Hivatal csak részben ad helyt – az az elv érvényesül, hogy az eljárásban részt vevő felek számára megítélt költségeknek az eljárásnyertesség arányához kell igazodniuk.

Az eljárásnyertesség arányának megállapításakor abból kell kiindulni, hogy az adott kérelem milyen arányban éri el célját, vagyis a támadott védjegybejelentés a felszólaláshoz viszonyítva milyen mértékben kerül elutasításra. Ha a kérelem maradéktalanul teljesül (például a védjegybejelentést a Hivatal elutasítja vagy a kérelemnek megfelelően az árujegyzék egy része tekintetében lajstromozza), akkor a bejelentő a vesztes fél és viseli a felszólaló igazolt költségeit. Az eljárásnyertesség mértékét tehát mindig annak függvényében állapítja meg a Hivatal, hogy a felszólalás az árujegyzék mekkora hányada tekintetében bizonyult eredményesnek. Az eljárásnyertesség arányának a megállapításánál nincs jelentősége annak, hogy a felszólaló hány felszólalási okot jelölt meg és azok közül hányat talált a Hivatal megalapozottnak.

Amennyiben a negatív döntés csak az árujegyzék egy részét érinti, általában azt kell figyelembe venni, hogy az érintett rész az árujegyzék egészéhez képest hozzávetőlegesen milyen arányt képvisel. Az arány megítélésére nem csupán az osztályok száma, hanem egy osztályon belül az egyes kifejezések törlése is hatással lehet. Amennyiben az arányok tisztán megállapíthatók, és az arányosított költségviselés nem vezetne nyilvánvalóan méltánytalan eredményre, akkor a költségek viselését is ennek megfelelően kell meghatározni, amit a lenti példa szemléltet.

Ha az eljárásnyertesség aránya pontosan nem határozható meg, vagy annak mértéke jelentősen nem különbözik, akkor mindkét fél a saját költségeit viseli. Kivételt képez ez alól a felszólalás igazgatási szolgáltatási díja, amelyet a felszólaló részleges eljárásnyertessége esetén is teljes mértékben a védjegybejelentő visel.

A költségek arányosítására szolgálhat például, ha a bejelentést három áruosztály tekintetében tették és a felszólalás a teljes bejelentés ellen irányul, de csak két osztály tekintetében sikeres. Ilyenkor a felszólaló eljárásnyertességének aránya 2/3, a bejelentőé pedig 1/3. Az eljárásnyertesség arányát nem érinti az, hogy az adott kérelem hány jogcímen, illetve védjegyen alapul, és ezek közül valamennyi hivatkozás sikeres-e.

A költségekről részleges eljárásnyertesség esetén is az igazolt költségek megtérítésére vonatkozó költségigények alapulvételével kell dönteni. Az adott fél javára az általa igényelt és igazolt költségeknek a saját eljárásnyertessége alapján irányadó részét kell megítélni.

A példa konkrét számokkal is folytatható. Ha a fenti bejelentés esetében a felszólaló a felszólalás díján túlmenően 300 000 Ft igazolt költségének, a bejelentő pedig 90 000 Ft igazolt költségének megtérítését kéri, a költségigények tárgyában a következők szerint kell dönteni:

- A felszólaló eljárásnyertességének aránya: 2/3. A felszólalás díjának megtérítése a díj egésze tekintetében indokolt, mivel a felszólalás díját akkor is teljes egészében meg kellett volna fizetni, ha a bejelentés elutasítását csupán két áruosztály tekintetében kérik. Ezen felül 200 000 Ft egyéb eljárási költség, összesen tehát 264 000 Ft ítélhető meg a felszólaló számára.

- A bejelentő eljárásnyertességének aránya: 1/3. Számára 30 000 forint összegű költség ítélhető meg.

- A fenti két fizetési kötelezettség összesítése alapján a bejelentőt 234 000 Ft összegű költség megtérítésére kell kötelezni a felszólaló javára.

A felszólalás díját [61/B. § (4) bek.] a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala – kérelemre – az iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló jogszabályban meghatározott mértékben és feltételekkel visszatéríti, ha

a) a védjegybejelentést a 61. § (4) bekezdése alapján elutasítják;
b) a védjegybejelentést a 61. § (5) bekezdése alapján visszavontnak kell tekinteni;
c) a bejelentő a védjegybejelentést visszavonja [50. § (6) bek.];
d) a felszólalást a 61/G. § (3) bekezdése alapján visszavontnak kell tekinteni [Vt. 61/H. § (4) bek.].

A Vt. 61/H. § (4) bekezdésében meghatározott esetekben a Hivatal a felszólalás díjának kétharmadát téríti vissza a felszólaló kérelmére [Díjrendelet 24. § (4) bek.].

A fenti esetek bármelyikének fennállása esetén a felszólaló a bejelentővel szemben csak a felszólalási díj 1/3-át érvényesítheti költségigényként, tekintettel arra, hogy a díj fennmaradó részét a felszólaló a Hivataltól visszaigényelheti.

NEGYEDIK RÉSZ: AZ EGYÜTTES ÉS A TANÚSÍTÓ VÉDJEGY

I. AZ EGYÜTTES VÉDJEGY

A Párizsi Uniós Egyezmény (PUE) 7bis cikke is már rendelkezett az együttes védjegyről. A hivatkozott cikk értelmében az unió országai kötelezik magukat, hogy olyan egyesülések együttes védjegyeit, amelyek fennállása a származási ország jogszabályaival nem ellenkezik, akkor is elfogadják lajstromozásra és oltalomban részesítik, ha ezeknek az egyesüléseknek ipari vagy kereskedelmi telepük nincsen.

1. AZ EGYÜTTES VÉDJEGYEK FOGALMA ÉS JELLEGE

Az együttes védjegy olyan különleges védjegyfajta, amelyet a védjegybejelentésben ilyenként jelölnek meg, és amely alkalmas arra, hogy valamely egyesület, köztestület, vagy egyesülés tagjainak áruit vagy szolgáltatásait mások áruitól vagy szolgáltatásaitól megkülönböztesse [Vt. 96. § (1) bek.].

Az együttes védjegy speciális jellege abban rejlik, hogy nem egy individuális vállalkozás termékeit, hanem minden esetben egy csoport áruit vagy szolgáltatásait azonosítja. Tehát az együttes védjegy bizonyos áruk és szolgáltatások kereskedelmi származását jelzi azzal, hogy a fogyasztót tájékoztatja arról, hogy az áruk előállítója, illetve a szolgáltatások nyújtója egy adott szervezethez tartozik és jogosult a védjegy használatára.

A védjegybejelentőnek kell eldöntenie azt, hogy a bejelentett megjelölést együttes vagy individuális védjegyként kéri-e lajstromozni. Ugyanaz a megjelölés bejelenthető individuális védjegyként, illetve – az együttes védjegyekre vonatkozó jogszabályi feltételek teljesülése esetén – együttes védjegyként is. Az együttes és az individuális védjegyekre vonatkozó szabályok eltérései nem a lajstromozni kért megjelöléshez kapcsolódnak, hanem olyan jellemzőkhöz, mint a védjegy jogosultja, vagy a használat feltételei.

2. AZ EGYÜTTES VÉDJEGY JOGOSULTJA

Az együttes védjegy lajstromozása kollektív jogosultságot eredményez. A bejelentői kör tekintetében a Vt. a személyegyesülések közül kizárólag az egyesületet, köztestületet, illetve az egyesülést jelöli meg [Vt. 96. § (4) bek.]. Tehát együttes védjegyre nem szerezhet oltalmat természetes személy, illetve a felsorolt típusokba nem sorolható jogi személy.

3. PÉLDÁK EGYÜTTES VÉDJEGYRE

Jogosult: Magyar Pénzváltók Országos Egyesülete
Lajstromszám: 186 243

Jogosult: VOLÁN Egyesülés
Lajstromszám: 125 514

4. AZ EGYÜTTES VÉDJEGY LAJSTROMOZÁSÁRA IRÁNYULÓ ELJÁRÁS

Az individuális védjegyként való lajstromozás iránt benyújtott védjegybejelentéshez képest a Vt. többletkövetelményt állapít meg az együttes védjegyekre vonatkozó bejelentési kérelem mellékletei tekintetében, lévén, hogy megköveteli szabályzat csatolását. A szabályzat nélkülözhetetlen tartalmi elemei a következők:

- a védjegyjogosult egyesület, köztestület vagy egyesülés elnevezése, székhelye;
- használatra jogosult tagok adatai;
- a tagság feltételei;
- a védjegy használatának feltételei;
- a használat ellenőrzésére vonatkozó előírások;
- a jogosulatlan védjegyhasználattal szembeni fellépés rendje.

A szabályzatot a védjegybejelentési kérelmet benyújtó egyesület, köztestület vagy egyesülés viszonylag szabadon, saját érdekeinek megfelelően alakíthatja ki. A Hivatal a szabályzat érdemi vizsgálata során elsősorban a Vt.-ben meghatározott kötelező tartalmi elemek meglétét ellenőrzi. A szabályzatban foglalt rendelkezések tartalmi elemzése – akár gazdasági, akár egyéb megfontolások mentén – nem feladata a Hivatalnak. A Hivatal a szabályzat tartalmát ugyanakkor értékeli a hivatalból végzett érdemi vizsgálat körében a feltétlen kizáró okok fennállása tárgyában való döntéshozatal során, továbbá a Hivatal megvizsgálja, hogy a szabályzat jogszabályba, közrendbe, vagy közerkölcsbe ütközik-e, mely esetekben szintén nem fogadható el.

Abban az esetben, ha a bejelentő nem nyújtja be az együttes védjegybejelentési kérelmével egyidejűleg a védjegy használatára vonatkozó szabályzatot, vagy az nem felel meg a szabályzatra vonatkozó jogszabályi előírásoknak, a Hivatal a bejelentőt a kifogás természete szerint hiánypótlásra vagy nyilatkozattételre hívja fel. Amennyiben a bejelentő a megadott határidőn belül a felhívásnak nem tesz eleget, a védjegybejelentést visszavontnak tekinti a Hivatal. A bejelentést el kell utasítani, ha a bejelentés a hiánypótlás, vagy a nyilatkozattétel ellenére sem elégíti ki a jogszabályban meghatározott követelményeket.

A szabályzatot – és annak módosításait – az együttes védjegyre vonatkozó lajstrombejegyzéshez mellékelni kell.

5. Sajátosságok a feltétlen kizáró okok tekintetében

Az együttes védjegynek az általános szabályok szerint lajstromozott (individuális) védjeggyel szemben támasztott követelményeknek is meg kell felelnie, azaz alaki szempontból nem szenvedhet hiányosságban, nem ütközhet feltétlen és – felszólalás esetén – viszonylagos kizáró okokba sem, továbbá észrevétel is előterjeszthető az együttes védjegybejelentéssel szemben [Vt. 102. §]. Tehát az együttes védjegyek individuális védjegyekhez képest speciális jellege nem eredményez felmentést a védjegyekkel szemben támasztott általános követelmények alól. Az alábbi feltétlen kizáró okok fennállását azonban kizárólag együttes védjegybejelentések esetében kell vizsgálnia a Hivatalnak:

- az együttes védjegyként bejelentett megjelölés alkalmas a fogyasztók megtévesztésére jellegét vagy jelentőségét illetően, különösen, ha a fogyasztók másnak tekinthetnék, mint együttes védjegynek;
- az együttes védjegy használatára vonatkozó szabályzat közrendbe, közerkölcsbe vagy jogszabályba ütköző előírást tartalmaz.

Utóbbi kizáró ok azokra az esetekre vonatkozhat, amikor maga a megjelölés ugyan nem ütközik közrendbe, közerkölcsbe vagy jogszabályba, de a védjegy használatára vonatkozó szabályzat igen. Ez megvalósulhat például azáltal, hogy a szabályzatba nem, vallás, vagy faj alapján megkülönböztető szabályokat foglalnak. A védjegybejelentés elutasítására kerül sor, ha például a szabályzatban olyan rendelkezés szerepel, amely megtiltja a nőknek a védjegy használatát, akkor is, ha a védjegy maga nem ütközik közrendbe, közerkölcsbe vagy jogszabályba. Mindazonáltal e feltétlen kizáró ok elhárítható, ha a szabályzatot a közrendbe, közerkölcsbe, jogszabályba ütköző rendelkezés elhagyása érdekében módosítják.

Az együttes védjegyek esetében is kérhető a lajstromozási eljárás gyorsított vagy különlegesen gyorsított lefolytatása.

6. AZ EGYÜTTES VÉDJEGYOLTALOM ÁTRUHÁZÁSA

Az általános szabályok szerint lajstromozott védjegy átruházásához képest a Vt. 98. §-a szigorúbb szabályokat állapít meg az együttes védjegyek átruházása tekintetében, lévén, hogy ez utóbbi esetben kötelező az írásbeliség, és az átruházás hatályosulásának feltétele a védjegylajstromba történő bejegyzés (ami ezáltal konstitutív jelleget ölt). A szigorúbb szabályok indoka egyrészt az, hogy e különleges védjegyfajtánál a közhitelű nyilvántartásból megismerhető legyen a jogutódlás ténye, másrészt a bejelentési kötelezettséggel lehetővé váljon, hogy a Hivatal az együttes védjegy jogosultjával szembeni követelményeknek érvényt szerezzen. Amennyiben a jogutód nem felel meg a Vt. 96. § szakaszában rögzített feltételeknek, a Hivatal a jogutódlás tudomásulvételére irányuló kérelmet elutasítja.

7. AZ OLTALOM MEGSZŰNÉSE

Az együttes védjegy jogosultja köteles monitorozni a védjegy használatára vonatkozó előírások betartását. Az együttes védjegy törlésére adhat okot, ha e kötelezettségét a védjegyjogosult elmulasztja.

A védjegy megszűnésének megállapítását lehet kérni továbbá abban az esetben, ha utólag merül fel a védjegykénti lajstromozás akadályát képező valamely kizáró ok. Ilyen tipikus eset az, amikor a védjegyszabályzatot utólag úgy módosítják, hogy az már nem felel meg a Vt. 96. § (3) bekezdésében rögzített követelményeknek [Vt. 99. §].

8. AZ EGYÜTTES VÉDJEGY OLTALMÁBÓL FOLYÓ JOGOK ÉRVÉNYESÍTÉSE

Az együttes védjegy bitorlása esetén elsősorban a védjegyjogosult egyesület, egyesülés vagy köztestület léphet fel a bitorlóval szemben. A védjegyjogosult engedélyével azonban a használatra jogosultak is indíthatnak bitorlási pert. A használó saját nevében, a védjegyjogosult hozzájárulása nélkül akkor indíthat pert védjegybitorlás miatt, ha a védjegyjogosultat előzetesen a per megindítására felhívta, és a védjegyjogosult a felhívástól számított harminc napon belül nem indított védjegybitorlási pert. A jogosulatlan használattal szembeni fellépés rendjét a szabályzatnak tartalmaznia kell [Vt. 100. §].

II. A TANÚSÍTÓ VÉDJEGY

1. A TANÚSÍTÓ VÉDJEGYEK FOGALMA ÉS JELLEGE

A tanúsító védjegy olyan védjegy, amelyet a védjegybejelentésben ilyenként jelölnek meg, és amely alkalmas arra, hogy a védjegyjogosult által az anyagösszetétel, az áruk gyártási módja vagy a szolgáltatásnyújtás módja, illetve a minőség, pontosság, vagy egyéb jellemző tekintetében tanúsított árukat vagy szolgáltatásokat megkülönböztesse az ilyen tanúsítással nem rendelkező más áruktól vagy szolgáltatásoktól [Vt. 101. § (1) bek.].

2. A TANÚSÍTÓ VÉDJEGY JOGOSULTJA

A tanúsító védjegyet az különbözteti meg az együttes védjegytől, hogy míg az együttes védjegy használata tagsági viszonyon alapul, a tanúsító védjegy nem feltételez szervezetben való tagságot, hanem egy szervezet – a védjegy jogosultja – tanúsítja az áru vagy szolgáltatás minőségét, pontosságát, vagy egyéb jellemzőjét.

A tanúsító személyének és működésének teljesen függetlennek kell lennie azoktól a vállalkozásoktól, akiknek áruit vagy szolgáltatásait tanúsítja. Ennek biztosítása érdekében a Vt. több garanciális jellegű szabályt állapít meg. Így például nem szerezhet oltalmat tanúsító védjegyre az árujegyzékbe tartozó termék előállításában, forgalomba hozatalában, importjában vagy a szolgáltatás nyújtásában érintett vállalkozás. A jogosulti körből a Vt. kizárja azokat is, akik a jogosulttal a védjegy árujegyzékében szereplő bármely áru vagy szolgáltatás tekintetében tartós jogviszonyban állnak, vagy akiktől a jogosult a Tpvt. értelmében nem tekinthető függetlennek.

A védjegy jogosultja a tanúsító védjegyet maga nem használhatja, a tanúsító védjegy használata tehát a jogosult személyén kívül, de az ő engedélye alapján valósul meg. Az engedélyezés pedig a minőségi, pontossági, vagy egyéb követelményeknek történő megfelelés esetén valósulhat meg.

3. A TANÚSÍTÓ VÉDJEGY LAJSTROMOZÁSÁRA IRÁNYULÓ ELJÁRÁS

A tanúsító védjegyre vonatkozó bejelentésnek szintén tartalmaznia kell a használatra vonatkozó előírásokat tartalmazó szabályzatot, melynek kötelező kellékei a következők:

- a védjegyjogosult elnevezése, székhelye;
- az áru vagy szolgáltatás minőségi követelményeinek leírása;
- a minőség tanúsításának szabályai;
- a védjegyhasználat feltételei;

- a védjegyhasználat ellenőrzésére vonatkozó előírások;
- a jogosulatlan védjegyhasználattal szembeni fellépés rendje [Vt. 101. § (4)-(5) bek.].

Szemben az együttes védjegyeknél ismertetett kellékekkel, a tanúsító védjegyek tekintetében nem követelmény a védjegy használatára jogosult tagok felsorolása a szabályzatban.

A Hivatal a tanúsító védjegybejelentéshez mellékelt szabályzatot abból a szempontból vizsgálja meg, hogy az tartalmazza-e a Vt.-ben meghatározott kellékeket, illetve nem ütközik-e a közrendbe, közerkölcsbe, illetve nem sérti-e a jogszabályokat.

Abban az esetben, ha a bejelentő nem nyújtja be a tanúsító védjegybejelentési kérelmével egyidejűleg a védjegy használatára vonatkozó szabályzatot, vagy az nem felel meg a szabályzatra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek, a bejelentőt fel kell hívni a hiányok pótlására, vagy nyilatkozattételre. Amennyiben a bejelentő a megadott határidőn belül a hiányokat nem pótolja, a védjegybejelentést visszavontnak tekinti a Hivatal. A bejelentést el kell utasítani, ha a bejelentés a hiánypótlás vagy a nyilatkozattétel ellenére sem elégíti ki a jogszabályban meghatározott követelményeket.

A tanúsító védjegyek esetében is hivatalból kell elvégeznie a Hivatalnak a feltétlen kizáró okok vizsgálatát, míg a viszonylagos kizáró okok felszólalás benyújtása esetén vizsgálhatók. Észrevétel a tanúsító védjegybejelentéssel szemben is előterjeszthető.

A tanúsító védjegy esetében is lehetőség van a lajstromozásra irányuló eljárás gyorsított vagy különleges gyorsított lefolytatására.

A Vt. a tanúsító védjegyek tekintetében alkalmazni rendeli az együttes védjegyek vonatkozásában megállapított szabályokat, különösen a szabályzat, a bejelentési kérelem, a lajstromozás, a használat, az oltalom megszűnése és az oltalmából eredő jogok érvényesítése tekintetében [Vt. 101. § (6)-(6a) bek.].

A tanúsító védjegy tényleges használatát megvalósítja az, ha a tanúsító védjegyet bármely használatra feljogosított személy ténylegesen használja [Vt. 101. § (6a) bek.].

4. A TANÚSÍTÓ VÉDJEGY OLTALMÁNAK MEGSZŰNÉSE

A tanúsító védjegyet törölni kell akkor is, ha a bejelentést arra nem jogosult nyújtotta be, továbbá az oltalom megszűnik akkor is, ha a védjegyjogosult utóbb nem felel meg a Vt.-ben rögzített követelményeknek [Vt. 101. § (7) bek.].

1. ábra

2. ábra

A fent látható tanúsító védjegyek törlése iránt kérelmet terjesztettek elő a Vt. 101. § (2) bekezdés a) és b) pontjára, illetve a Vt. 3. § (1) bekezdés b) és c) pontjára hivatkozva. A kérelmező sérelmezte, hogy a védjegyjogosulti társaság üzletrészeinek tulajdonosai az árujegyzékben szereplő áruk előállítói és forgalmazói. Álláspontja szerint a védjegyjogosult nem független saját tagjaitól, így a tanúsító védjegyeket a Vt. 101. § (7) bekezdése alapján törölni kell. A kérelmező az eljárás egy későbbi szakaszában a felek által megkötött egyezségre hivatkozva törlési kérelmeit visszavonta.

A Hivatal a törlési kérelmek visszavonását tudomásul vette, ugyanakkor a Vt. 74. § (2) bekezdésére hivatkozással a törlési eljárást hivatalból folytatta és a tanúsító védjegyeket a keletkezésére visszaható hatállyal törölte. Döntésében kiemelte, hogy az eljárás hivatalból történő folytatása esetén a Hivatal a kérelem keretei között, a felek által korábban tett nyilatkozatok és állítások figyelembevételével jár el. A Hivatal a megjelölt törlési okok közül a Vt. 101. § (2) bekezdésére történt hivatkozást találta megalapozottnak. Kifejtette, hogy a Vt. hivatkozott rendelkezésében előírt követelmény alapmotívuma nem más, minthogy a tanúsító védjegy jogosultja teljes mértékben független legyen azoktól a piaci szereplőktől, akiknek az áruját vagy szolgáltatását a későbbiekben tanúsítja és lehetővé teszi számukra a védjegy használatát. Ebben az esetben a jogosultnak versenyjogilag kell függetlennek lennie a piaci szereplőktől. A jelenlegi védjegyjogosultat, illetve annak jogelődjét, mint jogi személyt konkrét piaci szereplők hozták létre, olyan szereplők, akik a becsatolt iratok alapján igazoltan a későbbiekben elnyerték a tanúsító védjegy használatára való jogosultságot. Ez az a körülmény, amely önmagában ellentétes a tanúsító védjegy alapgondolatával. Az, hogy a társaság esetlegesen nem profitorientált, önmagában nem alkalmas annak kiküszöbölésére, hogy a tanúsító védjegy adta reputációból a tagok is részesülhessenek. A tagok befolyása a jogosult cég működésére igazolt volt. Az az érv, hogy a cégben a tanúsítás folyamata teljesen független a tagoktól, nem garancia a függetlenség tényének alátámasztására, mert a tanúsító védjegy szabályzata folyamatosan változtatható. Mindaddig, amíg a kötelező kellékek a szabályzatban szerepelnek, addig a jogosultnak egyéb kérdésekben változtatási lehetősége van. A Hivatal ugyanakkor a szabályzat szakmai, érdemi tartalmát nem vizsgálhatja. Ezért nem alkalmas a szabályzatnak a hivatali jóváhagyása arra, hogy az garanciális szabályként működjön, mert a jogi személy bármikor megváltoztathatja a tagjai befolyása alapján a szabályzatát oly módon, hogy az a függetlenséget alááshassa vagy megszüntethesse [M1200711, M0900988].

A tanúsító védjegy jogosultja által előterjesztett megváltoztatási kérelmet elbíráló Fővárosi Törvényszék rámutatott arra, hogy az eljárásban a Hivatal részéről az vizsgálandó, hogy a tanúsító védjegy jogosultja független vagy nem független attól a vállalkozástól, amely az árujegyzékben szereplő árut előállítja, forgalomba hozza, az országba behozza vagy az árujegyzékben szereplő szolgáltatást nyújtja. A függetlenség kérdését azonban nem a szavak általánosan elfogadott jelentése, hanem a Vt. 101. § (2) bekezdés b) pontjában szereplő utalás

folytán kifejezetten a Tpvt. szabályai alapján kell elbírálni. A bíróság megítélése szerint ezen körülmények vizsgálatának hiányában a Hivatal nem juthatott volna arra a döntésre, hogy a tanúsító védjegyet a keletkezésére visszaható hatállyal törli. Ennek ellenére a bíróság nem találta szükségesnek a Hivatal határozatának hatályon kívül helyezését. Kiemelte, a védjegy törlése esetén a védjegybejelentés időpontjára vonatkozóan kell vizsgálni a törlési kérelemben foglaltak megalapozottságát. A bíróság megállapította, hogy a hivatkozott időpontra vonatkozó bizonyíték nem áll rendelkezésre, az eljárás speciális jellegére tekintettel pedig további bizonyításra nincs lehetőség. Ebből azonban az is következik, hogy a Hivatal nincs abban a helyzetben, hogy a Tpvt. 15. §-ában és 23. §-ában foglaltakat érdemben vizsgálni tudja, ezért a határozat hatályon kívül helyezése szükségtelen. Az ugyanakkor a bíróság álláspontja szerint megállapítható, hogy a meglévő bizonyítékok alapján a védjegy törlését elrendelő határozat nem lett volna hozható, mert nem álltak rendelkezésre azok az adatok, amelyek alapján megalapozottan állást lehetne foglalni abban a kérdésben, hogy a Vt. 101. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott feltételek fennálltak-e. Mindezekre tekintettel a bíróság a hivatali határozatok tanúsító védjegyek törlését elrendelő részét megváltoztatta [Fővárosi Törvényszék 1.Pk.21.797/2017/3. és 1.Pk.21.798/2017/3.].

III. AZ EGYÜTTES ÉS TANÚSÍTÓ VÉDJEGY BEJELENTÉSÉNEK DÍJA

Az együttes és tanúsító védjegyek után fizetendő bejelentési igazgatási szolgáltatási díj összege ahhoz igazodik, hogy a nizzai osztályozás szerint hány osztályba tartoznak azok az áruk, illetve szolgáltatások, amelyek tekintetében a bejelentett megjelölés védjegyoltalmát igénylik.

A bejelentési díj megfizetésére – a bejelentési naptól számított – egy hónapos határidő áll a bejelentő rendelkezésére.

Az aktuális díjtáblázat itt érhető el.

ÖTÖDIK RÉSZ: TÖRLÉS ÉS AZ OLTALOM MEGSZŰNÉSÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA

I. A VÉDJEGYTÖRLÉSI ELJÁRÁS

A védjegyoltalom megszűnése bekövetkezhet a védjegyjogosult elhatározása alapján (lemondás, oltalmi idő lejárta), illetve a védjegyjogosult elhatározásától függetlenül (törlés, megszűnés megállapítása).

A törlési eljárás során a Hivatal azt vizsgálja, hogy a védjegy bejelentésének napján fennállt-e olyan ok, aminek következtében a védjegybejelentést el kellett volna utasítani. Ez magyarázza a védjegy törlésének a bejelentés napjára visszaható hatályát. A törlési okok között megtalálhatóak a feltétlen és a viszonylagos lajstromozást gátló okok, azonban ezek mellett egyéb okok is felmerülhetnek. A törlési eljárás kérelemre induló kontradiktórius eljárás, a kérelmet bármikor be lehet nyújtani a Hivatalhoz, a Vt. erre vonatkozóan nem állapít meg határidőt.

1. A VÉDJEGY TÖRLÉSÉNEK OKAI

A védjegyet törölni kell, ha a védjegyoltalom tárgya nem felelt meg a Vt. 8. § a) pontjában meghatározott feltételeknek [Vt. 33. § (1) bek. a) pont].

Ilyen feltétel, ha a védjegyet valamely feltétlen vagy viszonylagos kizáró ok fennállása ellenére lajstromozták.

Minden feltétlen és viszonylagos kizáró ok egyben törlési okként is szerepel a Vt.-ben. Amennyiben tehát egy megjelölés annak ellenére került lajstromozásra, hogy azzal szemben bármilyen feltétlen vagy viszonylagos kizáró ok állt fenn, ezen kizáró okok – mint törlési okok – alapján a védjegy törlése kezdeményezhető.

A Vt. a feltétlen és a viszonylagos kizáró okok mellett egyéb törlési okokat is ismer, ugyanis kimondja, hogy a védjegyet törölni kell, ha a védjegyoltalom tárgyát képező megjelölés különbözik attól, vagy az árujegyzék bővebb annál, mint amit az elismert bejelentési napon benyújtott, illetve – megosztás esetén – mint amit a megosztott bejelentés tartalmazott [Vt. 33. § (1) bek. b) pont].

A védjegy lajstromozására irányuló eljárásban nem lehet az elismert bejelentési napon benyújtott megjelölést megváltoztatni, illetve nem lehet az árujegyzéket bővítő értelemben módosítani. Ha a lajstromozási eljárás során a bejelentett megjelölést megváltoztatták, illetve a

védjegy bővebb árujegyzékkel került lajstromozásra az elismert bejelentési napon benyújtott árujegyzékhez képest, a védjegy törlése ezen az alapon is kezdeményezhető. Ha a bejelentett megjelölést változtatták meg, a védjegyet teljes egészében törölni kell, míg az árujegyzék bővítése esetén a törlés az elismert bejelentési napon benyújtott árujegyzékhez képest bővebb részt érinti [Vt. 62. § (1) bek.].

A megjelölés megváltoztatásának tilalmába ütközés miatt került sor a „Norma" ábrás védjegy törlésére. A védjegybejelentés iratainak tanulmányozása során megállapítható volt, hogy a bejelentési kérelem első oldalán a „Norma" szómegjelölés szerepelt és ezzel összhangban a megjelölés típusaként a „szó, szóösszetétel, jelmondat" kategória került feltüntetésre. A kérelem második oldalán a megjelölés típusának megadásánál ugyanakkor a „szó a közönségestől eltérő írásmóddal" típus került bejelölésre. Az ábrás megjelölés lenyomata az iktatócédula tanúsága szerint az elismert bejelentési napon nem került benyújtásra, emellett a bejelentési kérelem egyik pontjánál sem utalt a bejelentő arra, hogy ábrás megjelölést kíván oltalom alá helyezni.
A „szó a közönségestől eltérő írásmóddal" és az „ábrás" megjelölés-típusok között az alapvető különbség az, hogy a „szó a közönségestől eltérő írásmóddal" típus olyan megjelölések esetén alkalmazható, amelyek a hagyományos tipográfiától eltérő betűtípus mellett egyéb grafikai elemeket nem tartalmaznak. Ezzel szemben a megjelölés típusa akkor minősül „ábrás"-nak, ha az grafikai elemeket tartalmaz, emellett szóelemek is szerepelhetnek a megjelölésben. A törlési eljárás során megállapítható volt, hogy a támadott „Norma" védjegy a szóelem mellett tartalmazott olyan grafikai elemeket – úgymint stilizált virág (vagy forgó) kialakítás, – amely alapján az „ábrás" megjelölésnek minősült. Az ügy iratai alapján megállapítható volt, hogy a védjegybejelentő a bejelentési eljárás egy későbbi szakaszában nyújtotta be az ábrás megjelölés lenyomatát, amellyel végül a védjegy lajstromozásra került. Mindezek alapján megállapítást nyert, hogy az oltalom tárgyát képező megjelölés különbözik attól, mint amit az elismert bejelentési napon benyújtott védjegybejelentés tartalmazott, ezért a Hivatal a védjegyet törölte [M1403331].

A kialakult bírósági gyakorlat szerint nem minősül a megjelölés megváltoztatásának, ha a megjelölés elemeit – a megjelölés egységének biztosítása érdekében – a bejelentő utólag a megjelölés megkülönböztető képességét nem érintő keretezéssel látja el.

Ha a védjegy törlésének feltételei csak az árujegyzékben meghatározott áruk, illetve szolgáltatások egy része tekintetében állnak fenn, a védjegyoltalmat megfelelően korlátozni kell [Vt. 33. § (3) bek.].

A védjegyet akkor is törölni kell, ha a nemzetközi védjegybejelentést a Madridi Megállapodás, illetve a Megállapodáshoz fűzött Jegyzőkönyv alapján arra nem jogosult személy nyújtotta be.

Ez a törlési ok az olyan nemzetközi védjegyek törlését teszi lehetővé, ahol olyan személy szerzett védjegyre oltalmat, aki erre a Madridi Megállapodás és a Madridi Jegyzőkönyv alapján nem rendelkezett jogosultsággal [Vt. 33. § (1) bek. c) pont].

2. A TÖRLÉS TÖRVÉNY ÁLTALI KIZÁRTSÁGA

Bizonyos esetekben a Vt. nem teszi lehetővé a védjegy törlését. Ezek az esetek a következők:

1. A védjegy nem törölhető, ha a kérelmező olyan korábbi védjegyével ütközik, amelynek használata a törlési kérelem benyújtásakor nem felelt meg a 18. § előírásainak. [Vt. 33. § (2) bek. a) pont].

A törlési eljárás során a Hivatal a kérelmező korábbi védjegyének a használatát kizárólag a jogosult erre irányuló kérelme esetén vizsgálja, hivatalból nem.

Ha a törlési kérelem a kérelmező korábbi védjegyével való ütközésen alapul, a későbbi védjegy jogosultjának kellő időben előterjesztett kérelmére a Hivatal – feltéve, hogy a törlési kérelem benyújtásakor a korábbi védjegy lajstromozásától számított ötéves időszak eltelt – a kérelmezőt felhívja annak bizonyítására, hogy

a) saját védjegyét a törlési kérelem benyújtásának napját megelőző ötéves időszakban a törlési kérelemben említett, a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal és szolgáltatásokkal összefüggésben a 18. § előírásainak megfelelően ténylegesen használta, vagy
b) a használat elmaradása kellőképpen igazolható [Vt. 73. § (2) bek.].

Ha a korábbi védjegy tényleges használatának megkezdésére a 18. § (1)-(3) bekezdésében előírt ötéves időszak a későbbi védjegy bejelentési napján vagy – igényelt elsőbbség esetén – elsőbbségi napján már eltelt, a kérelmezőnek a (2) bekezdésben foglaltakon túl azt is bizonyítania kell, hogy

a) saját védjegyét a későbbi védjegybejelentés bejelentési napját vagy elsőbbségi napját megelőző ötéves időszakban a 18. § előírásainak megfelelően ténylegesen használta, vagy
b) a használat elmaradása kellőképpen igazolható [Vt. 73. § (2a) bek.].

A használat bizonyítékai és a kimentési okok tekintetében a Harmadik rész II. fejezet 4. pontjában ismertetett gyakorlatot kell megfelelően alkalmazni.

2. A védjegy nem törölhető, ha a kérelmező olyan korábbi védjegyével ütközik, amelynek oltalma a törlési kérelem benyújtásakor már nem áll fenn. [Vt. 33. § (2) bekezdés a) pont]

Korábban a Vt. nem tartalmazott olyan kifejezett rendelkezést, amely egyértelművé tette volna, hogy egy korábbi védjegyre hivatkozva csak akkor kérhető egy későbbi védjegy törlése, ha a korábbi védjegy oltalma a törlési kérelem előterjesztésének időpontjában is fennállt. Abban az esetben azonban, ha a törlési kérelem előterjesztésének időpontjában a törlés jogalapjaként megjelölt korábbi védjegy oltalma már nem áll fenn, sem kizárólagos jogok párhuzamos fennállásáról, sem a törlést kérelmező fél tényleges jogsérelméről nem beszélhetünk.

3. Nem törölhető a védjegy az ún. belenyugvás esetében sem, azaz akkor, ha a törölni kért védjegy olyan korábbi kérelmezői védjeggyel, nem lajstromozott megjelöléssel vagy egyéb joggal ütközik, amelynek jogosultja tudott a későbbi védjegy lajstromozásáról, és egymást követő öt éven át tűrte annak használatát, kivéve, ha a későbbi védjegy jogosultja rosszhiszeműen járt el [Vt. 33. § (2) bek. b) pont].

A későbbi védjegy jogosultja viszont nem léphet fel a korábbi jog jogosultjával szemben, és nem kérheti saját védjegyére történő hivatkozással a korábbi védjegy törlését akkor sem, ha vele szemben a belenyugvás szabályai alapján már nem lehet fellépni. Későbbi elsőbbségű jogok alapján sohasem lehet korábbi védjegyekkel szemben fellépni. Hangsúlyozni kell, hogy a belenyugvás szabályai csak a jóhiszeműen lajstromozott védjegyekre vonatkoznak, rosszhiszemű jogszerzőkkel szemben időkorlátozás nélkül fel lehet lépni.

4. A korábbi védjegyre alapított törlési kérelem akkor sem teljesíthető, ha az alábbi okok bármelyike miatt a későbbi védjegy bejelentésének vagy elsőbbségének napján nem lett volna teljesíthető:

a) a korábbi védjegy, amely a 2. § (2) bekezdés *a)-c)* pontja alapján törölhető lett volna, még nem szerzett megkülönböztető képességet a 2. § (3) bekezdése szerint;
b) a törlési kérelem a 4. § (1) bekezdés *b)* pontján alapul, és a korábbi védjegy megkülönböztető képessége még nem volt elegendő annak alátámasztására, hogy a 4. § (1) bekezdés *b)* pontjának értelmében vett összetéveszthetőség fennáll;
c) a törlési kérelem a 4. § (1) bekezdés *c)* pontján alapul, és a korábbi védjegy még nem tett szert a 4. § (1) bekezdés *c)* pontja szerinti jóhírnévre [Vt. 33. § (2a) bek.]. E rendelkezések Vt.-be történő beillesztésének indoka a jogbiztonság garantálása és a jogszerűen szerzett védjegyjogok védelme, azaz, hogy a már oltalom alatt álló védjegyeket csak olyan korábbi védjegyekre hivatkozva lehessen törölni, amelyek oltalomképessége a későbbi védjegy elsőbbségi időpontjában sem kérdőjelezhető meg, illetve amelyek eleget tesznek az érintett törlési ok alkalmazásához szükséges egyéb speciális követelményeknek (pl. jóhírűség).

A fenti rendelkezések deklarált célja a jogbiztonság garantálása és a jogszerűen szerzett védjegyjogok védelme azon lehetőség kizárásával, hogy a jogosultak olyan korábbi védjegyeik alapján kérjék a későbbi védjegyek törlését, amelyek tekintetében az oltalomra olyan időpontban tettek szert, amikor fennállt a lehetőség a védjegy oltalmának megszüntetésére, illetve amikor a korábbi védjegyhez kapcsolódó oltalomból eredő jogok

– meghatározott feltételek fennállásának hiányában – még nem voltak érvényesíthetők a későbbi védjeggyel szemben.

5. A 2. § (2) bekezdés a)-c) pontja alapján nem törölhető a védjegy, ha használata révén a törlésre irányuló kérelem benyújtásának napját megelőzően megkülönböztető képességet szerzett [Vt. 33. § (2b) bek.].

A Vt. e rendelkezés beiktatásával világossá teszi, hogy azok a védjegyek, amelyek csupán a bejelentési (illetve elsőbbségi) napjukat követően szereztek megkülönböztető képességet nem törölhetőek akkor, ha a megkülönböztetővé válás a törlési kérelem benyújtásának napját megelőzően történt.

6. A törlési kérelmet elutasító jogerős határozat kizárja, hogy azonos ténybeli alapon ugyanannak a védjegynek a törlése iránt bárki újabb eljárást indítson [Vt. 33. § (4) bek.].

A védjegy törlését kizárja tehát az ítélt dolog, a *res iudicata* esete is.

7. A védjegy törlését kizárja végül az az eset is, amikor a kérelmező vagy annak jogelődje a későbbi védjegy lajstromozásához hozzájáruló nyilatkozatot (consentet) adott [Vt. 7. §]. (A hozzájáruló nyilatkozatról lásd az Harmadik rész I. fejezet 6. alpontot.)

3. A TÖRLÉSI ELJÁRÁS SORÁN ALKALMAZANDÓ JOGSZABÁLY

A törlési eljárás során a Vt. általános szabályait (VII. fejezet) és a törlési eljárás speciális szabályait kell alkalmazni. Azokban a kérdésekben, amelyeket sem a törlési eljárásra vonatkozó speciális szabályok, sem a Vt. általános szabályai nem rendeznek, az Ákr. megfelelő rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Vt. átmeneti rendelkezései alapján a Vt.-nek a 2018. évi LXVII. törvénnyel megállapított rendelkezéseit főszabály szerint a 2019. január 1-jén vagy azt követően indult eljárásokban kell alkalmazni [Vt. 120/B. § (1) bek.].

A 2019. január 1-jét megelőző bejelentési nappal lajstromozott védjegy törlésének és az ilyen védjegyoltalom megszűnése megállapításának feltételeire a Vt.-nek a 2018. december 31-én hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a 2019. január 1-jétől hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni akkor, ha az e rendelkezések hatálybalépését megelőző bejelentési nappal lajstromozott védjegyet a hatálybalépést követően megújítják. Az így megújított védjegy törlése esetén a védjegyoltalom az előző oltalmi idő lejártának napjára

visszaható hatállyal szűnik meg. Az eltérés nem alkalmazható akkor, ha a védjegy törlésének feltételei a Vt. 2018. december 31-én hatályos szabályai szerint fennálltak [Vt. 120/B. § (2) bek.].

2019. január 1-től induló eljárások			
A támadott védjegy bejelentési napja	*2018. dec. 31. (vagy korábbi)*	*2019. jan. 1. (vagy későbbi)*	*2019. jan. 1. után megújított*
A törlés okai (anyagi jogi szabályok)	2018. dec. 31-én hatályos Vt.	2019. jan. 1-től hatályos Vt.	2019. jan. 1-től hatályos Vt.

Az európai uniós védjegy mint korábbi védjegy viszonylagos kizáró okként akkor vehető figyelembe, ha a védjegybejelentést a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál vagy a Magyarországot megjelölő bejelentést 2004. május 1-jét követő bejelentési nappal tették, illetve, ha a védjegyet ilyen bejelentési nappal lajstromozták [Vt. 119. § (2) bek.].

4. A TÖRLÉSI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA

4.1. A védjegy törlésének kérelmezője

A védjegy törlését – a viszonylagos kizáró okok kivételével – bárki kérheti [Vt. 72. § (1) bek.].

A viszonylagos kizáró okok ellenére lajstromozott védjegy törlését csak a korábbi akadályozó jog vagy jogok jogosultja kérheti [Vt. 72. § (2) bek.].

Akadályozó jog jogosultja lehet

- a korábbi védjegy jogosultja, illetve a használati szerződés alapján használati joggal bíró használója;
- a korábbi személyiségi – különösen névhez, képmáshoz fűződő – jog jogosultja;
- korábbi szerzői, szerzői joghoz kapcsolódó vagy iparjogvédelmi jog jogosultja, továbbá iparjogvédelmi jog esetében a hasznosítási szerződés alapján hasznosítási joggal bíró hasznosító, szerzői jogi jogosultság esetében a felhasználási szerződés alapján felhasználásra jogosult személy;
- ténylegesen használt, de nem lajstromozott megjelölések alapján a korábbi használó;
- az eredetmegjelölés vagy földrajzi jelzés oltalmából fakadó jogokat gyakorolni jogosult személy;
- az a jogosult, akinek az engedélye nélkül a képviselő, illetve az ügynök saját nevében jelentette be a megjelölést lajstromozásra.

A védjegy jogosultja saját védjegyével szemben törlési eljárást nem indíthat. Amennyiben a védjegyjogosult a védjegyoltalmat fenntartani nem kívánja, arról a Hivatalhoz intézett írásbeli

nyilatkozattal lemondhat – akár az árujegyzék egy részének tekintetében is, illetve a védjegy oltalma a védjegyjogosult akaratából megszűnhet oly módon is, hogy a jogosult az oltalmi idő lejáratakor nem újítja meg védjegyének oltalmát [Vt. 30. § (1) bek. a)-b) pontok, 32. §].

4.2. A törlési kérelem benyújtása és intézése

A törlési eljárás a Hivatalhoz benyújtott törlési kérelemmel indul meg [Vt. 74. § (1) bek.].

Az egy védjegy ellen irányuló több törlési kérelmet lehetőség szerint egy eljárásban kell elintézni [Vt. 74. § (1) bek.]. A Vt. idézett rendelkezésének célja, hogy a törlési eljárás gyors és hatékony befejezését, a támadott védjegy jogi helyzetének mielőbbi rendezését szolgálja. A Hivatal az egy védjeggyel szemben benyújtott törlési kérelmeket főszabály szerint egy eljárásban intézi el, és csak kivételesen indokolt esetben kerül sor a törlési kérelmek elkülönített tárgyalására (például abban az esetben, ha a szóbeli tárgyalás kitűzését követően nyújtanak be a védjeggyel szemben egy újabb törlési kérelmet). Ugyancsak indokolt lehet a törlési kérelmek külön eljárásban történő intézése, ha az egyik kérelem kapcsán a kérelmező vagy a védjegyjogosult kéri, hogy a Hivatal a törlési eljárást gyorsítottan folytassa le, hiszen ebben az esetben a hiánypótlásra és a nyilatkozattételre rövidebb (tizenöt napos) határidő is kitűzhető, továbbá szóbeli tárgyalás tartása sem kötelező.

4.3. A törlési kérelem kellékei

A törlési eljárásban az ügyfeleknek beadványaikat és azok mellékleteit eggyel több példányban kell benyújtaniuk a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához, mint ahány ellenérdekű fél az eljárásban részt vesz; ha több félnek közös képviselője van, részükre együttesen egy példányt kell számításba venni. Ha az ügyfél a beadványát vagy annak mellékleteit az előírtnál kevesebb példányban nyújtotta be, a hiánypótlás elmaradása esetén a törlési kérelmet visszavontnak kell tekinteni, a jogosult nyilatkozatát pedig be nem nyújtottnak kell tekinteni. Elektronikus kapcsolattartás esetén a beadványokat és azok mellékleteit értelemszerűen csak egy példányban kell benyújtani [Vt. 40. § (3a) bek.].

A kérelemben meg kell jelölni a Vt.-ben meghatározott, alább felsorolt adatokat, a törlés alapjául szolgáló okokat és – ha a kérelem nem a védjegy teljes egészében való törlését célozza – az árujegyzéknek azt a részét, amelynek tekintetében a védjegy törlését kérik [Vt. 72. § (3) bek.].

A törlési kérelemben a következő adatokat kell feltüntetni:

- a természetes személy kérelmező és – képviselet esetén – képviselő nevét és lakcímét, továbbá – elektronikus úton történő kapcsolattartás esetén – az ilyen módon kapcsolatot tartó természetes személy születési helyét és idejét, valamint anyja nevét;
- a nem természetes személy kérelmező és – képviselet esetén – képviselő nevét, székhelyét, továbbá elektronikus úton történő kapcsolattartás esetén adószámát; továbbá

- nem elektronikus úton történő kapcsolattartás esetén a kérelmező vagy képviselője aláírását [Vt. 38. § (2b) bek.].

A törlés alapjául szolgáló okokat lehetőleg a jogszabályhely és – viszonylagos kizáró okokra alapított törlési kérelem esetén – a korábbi jogok feltüntetésével kell megjelölni. Viszonylagos kizáró okra alapított kérelem esetén a törlés okaként olyan egyértelműen, világosan meghatározott korábbi jog vehető figyelembe, amely alapján a védjegy törlésre kerülhet. A törlési kérelemhez mellékelni kell az annak alapjául szolgáló okirati bizonyítékokat, ugyanis a törlési eljárás során a bizonyítási teher a kérelmezőn van, neki kell igazolnia a kérelmében megjelölt törlési okok fennállását.

Amennyiben a kérelmező törlési kérelmében a Vt. 8. §-át jelöli meg (amely visszautal a 2-7. §-okra) és a kérelem tartalma alapján nem állapítható meg egyértelműen, hogy a kérelmező a Vt.-ben meghatározott feltétlen és viszonylagos kizáró okok közül melyikre alapítja törlési kérelmét, a kérelmezőt e tekintetben hiánypótlásra kell felhívni.

Amennyiben a kérelmező a kérelemben a Vt. 4. § (1) bekezdés b) pontjában rögzített kizáró okra hivatkozik, egyidejűleg utal korábbi védjegyének jóhírűségére is, de a kérelem tartalma alapján nem állapítható meg egyértelműen az, hogy kíván-e a Vt. 4. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott viszonylagos kizáró okra hivatkozni, úgy a kérelmezőt e körben nyilatkozattételre kell felhívni.

A törlési kérelem benyújtását követő egy hónapon belül meg kell fizetni a díjrendeletben meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat [Vt. 72. § (4) bek.].

4.4. A törlési kérelem benyújtását követő vizsgálat (megengedhetőség)

Ha a törlési kérelem nem felel meg a törvényben előírt feltételeknek, a kérelmezőt hiánypótlásra kell felhívni; ha pedig a kérelem díját nem fizette meg, figyelmeztetni kell a törvényben meghatározott határidőben történő pótlásra [Vt. 72. § (5) bek.].

Azt, hogy a törlési kérelem megfelel-e a törvényben előírt feltételeknek, nemcsak a kellékek szintjén, hanem tartalmilag is vizsgálnia kell a Hivatalnak. Így ellenőrizni kell, hogy a kérelmező nem saját védjegyének törlését kérte-e, a törlési kérelem jogalapjaként megjelölt viszonylagos kizáró ok vonatkozásában feltüntetett korábbi jognak a kérelmező-e a jogosultja, a törlési kérelem ténybeli alapja nem azonos-e egy már jogerősen elutasított kérelemmel, nem több védjegy törlésére vonatkozik-e a kérelem. Ez utóbbi esetben a kérelmet valamennyi ügyben iktatni kell, és a kérelmezőt minden egyes ügyben fel kell hívni a törlési kérelem díjának megfizetésére, valamint arra, hogy a kérelmet és annak mellékleteit a Vt.-ben előírt példányszámban nyújtsa be. Ellenőrizni kell továbbá, hogy törvényes törlési jogalapokat jelölt-e meg a kérelmező, hogy van-e minden megjelölt törlési ok mellett okirati bizonyíték, ahol ez nélkülözhetetlen, illetve, hogy ténylegesen benyújtásra kerültek-e a kérelemben hivatkozott dokumentumok. Világosnak kell lennie, hogy melyik dokumentum melyik jogalaphoz tartozik.

Ki kell tűnnie a kérelemből, hogy a védjegy részleges vagy teljes terjedelmű törlését kéri-e a kérelmező.

Amennyiben a Hivatal a törlési kérelem benyújtását követő vizsgálat során hiányosságot észlel, a kérelmezőt hiánypótlásra hívja fel, illetve figyelmezteti a törlési eljárás díjának megfizetésére.

4.5. A törlési eljárás írásbeli előkészítő szakasza

A Hivatal a törlési eljárás írásbeli előkészítő szakaszában a törlési kérelmet megküldi a védjegyjogosult részére és nyilatkozattételre hívja fel [Vt. 73. § (1) bek.]. A Hivatal a jogosult nyilatkozatának beérkezését, illetve – amennyiben a jogosult nem nyilatkozik – a jogosult részére kitűzött nyilatkozattételi határidő elteltét követően felhívást intéz a kérelmezőhöz arra vonatkozóan, hogy az eredeti törlési kérelmében megjelölt okokon kívül kíván-e további okokat megjelölni. A kérelmező számára kitűzött határidő elteltét követően a törlés alapjául szolgáló okként nem jelölhető meg olyan ok, amelyet az említett határidőn belül nem jelöltek meg a törlés okaként. Az így megjelölt okot az eljárást befejező határozat meghozatalakor figyelmen kívül kell hagyni. A Hivatal a felhíváshoz mellékeli a jogosult által benyújtott válasznyilatkozatot. Amennyiben a kérelmező a kitűzött határidőn belül újabb törlési okot jelöl meg, a Hivatal azzal összefüggésben ismét nyilatkozattételre hívja fel a védjegyjogosultat.

Ha a kérelmező nem jelöl meg újabb törlési okot, a Hivatal az eljárás írásbeli előkészítő szakaszát lezárja, és intézkedik a szóbeli tárgyalás kitűzéséről, ahol majd határoz a védjegy törléséről, a védjegyoltalom korlátozásáról vagy a kérelem elutasításáról.

4.6. A gyorsított törlési eljárás

A törlési eljárást bármelyik fél kérelmére gyorsítottan kell lefolytatni. A gyorsított törlési eljárás feltételhez kötött. Elrendelhető, ha a felek bármelyike igazolja, hogy a védjegy bitorlása miatt pert indítottak és a per a kérelem benyújtásakor folyamatban van vagy a keresetlevél benyújtását megelőzően ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztettek elő és ezt igazolják, feltéve, hogy az ideiglenes intézkedés iránti kérelem a gyorsított eljárással kapcsolatos kérelem előterjesztéséig nem került jogerősen elutasításra. A gyorsított törlési eljárás elrendelésének azonban nem feltétele, hogy a bitorlási pert a bíróság a törlési eljárásra tekintettel fel is függessze [Vt. 73/A. § (1) bek.].

A gyorsított eljárás iránti kérelemért külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni a kérelem benyújtásától számított egy hónapon belül [Vt. 73/A. § (2) bek.].

A gyorsított törlési eljárás díja a Díjrendelet szerint a törlési eljárás díjának megfelelő összeg, tehát ebben az esetben le kell róni egyrészt a törlési eljárás díját, valamint ezen felül a gyorsított eljárás díját (azaz összesen a törlési eljárás díjának kétszeresét). Az igazgatási szolgáltatási díjat célszerű minden esetben minél hamarabb befizetni, ugyanis a Hivatal a vizsgálatot csupán ezt követően tudja érdemben megkezdeni.

Ha a kérelem nem felel meg a Vt.-ben meghatározott követelményeknek, a gyorsított eljárást kérő felet hiánypótlásra, illetve nyilatkozattételre kell felhívni. A gyorsított eljárás iránti kérelmet el kell utasítani, ha az a hiánypótlás, illetve a nyilatkozat ellenére sem elégíti ki a törvényben meghatározott követelményeket. A gyorsított eljárás iránti kérelmet visszavontnak kell tekinteni, ha az azt előterjesztő fél a felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol [Vt. 73/A. § (3) bek.].

Ha a gyorsított eljárást kérő fél nem fizeti meg a kérelem díját, figyelmeztetni kell a törvényben megszabott határidőben történő hiánypótlásra. Ennek elmaradása esetén a gyorsított eljárás iránti kérelmet visszavontnak kell tekinteni [Vt. 73/A. § (4) bek.].

A gyorsított eljárásra irányuló kérelem vizsgálatára az általános szabályok irányadók. Amennyiben a kérelmező nem jelöli meg pontosan, hogy a bitorlási per mely védjegy ellen indult vagy nem nyújtja be a perindítást alátámasztó bizonyítékokat, a Hivatal nyilatkozattételi vagy hiánypótlási felhívást ad ki. Ha a válasz ellenére a Hivatal úgy találja, hogy a gyorsított eljárás megindítására előírt feltételek nem állnak fenn, a kérelmet elutasítja. Abban az esetben, ha a kérelmező a felhívásra nem válaszol, a kérelmet visszavontnak kell tekinteni. Ugyanez az eset, ha a kérelmező a gyorsított eljárás díját határidőn belül nem fizeti meg. Abban az esetben, ha a kérelmező a törlési kérelmében az eljárás gyorsított lefolytatását kéri, ugyanakkor csak egyszeres díjat fizet meg a befizetés rendeltetésének a feltüntetése nélkül, a Hivatal a lerótt összeget automatikusan a törlési eljárás díjaként könyveli el és a gyorsított eljárás iránti kérelmet a befizetési határidő eredménytelen elteltét követően visszavontnak tekinti. Fontos kiemelni, hogy ebben az esetben a visszavontnak tekintés kizárólag a gyorsított eljárásra irányuló kérelmet érinti, a törlési kérelmet nem. Így ebben az esetben a Hivatal az általános szabályok szerint folytatja le az eljárást.

Gyorsított eljárás esetén – a Vt. 41. §-ban és a Vt. 73. §-ban foglaltaktól eltérően –

a) hiánypótlásra, illetve nyilatkozattételre tizenöt napos határidő is kitűzhető;
b) határidő-hosszabbítás csak különösen indokolt esetben adható;
c) a Hivatal csak akkor tart szóbeli tárgyalást, ha a tényállás tisztázásához szükség van a felek együttes meghallgatására, vagy bármelyik fél ezt kellő időben kéri [Vt. 73/A. § (6) bek.].

Ha a Hivatal a gyorsított eljárásra irányuló kérelmet megalapozottnak találja, külön végzésben elrendeli a törlési eljárás gyorsítottként történő lefolytatását. A törlési eljárás menete az általános szabályok szerint alakul, azonban a hiánypótlásra, nyilatkozattételre rövidebb – tizenöt napos - határidő is kitűzhető, határidő-hosszabbítás csak különösen indokolt esetben adható, továbbá szóbeli tárgyalás tartására csak kivételes esetben kerül sor.

5. A TÖRLÉSI ELJÁRÁS EREDMÉNYEKÉNT MEGHOZHATÓ DÖNTÉSEK

5.1. A törlési kérelem visszavonása, visszavontnak tekintése, visszautasítása, az eljárás okafogyottá válása és az egyezség

5.1.1. Visszavontnak tekintés

Ha a törlési kérelem nem felel meg a törvényben előírt feltételeknek, a Hivatal hiánypótlási felhívást bocsát ki a kérelmező részére, a díj meg nem fizetése esetén pedig figyelmezteti ennek törvényi határidőn belül történő pótlására. Amennyiben a kérelmező a hiánypótlást nem teljesíti, illetve a díjat nem fizeti be, a Hivatal a törlési kérelmet visszavontnak tekinti [Vt. 72. § (5) bek.].

5.1.2. Visszautasítás

A hatóság a kérelmet visszautasítja, ha

a) az eljárás megindításának jogszabályban meghatározott feltétele hiányzik, és e törvény ahhoz más jogkövetkezményt nem fűz, vagy
b) az ugyanazon jog érvényesítésére irányuló kérelmet a bíróság vagy a hatóság már érdemben elbírálta, és a kérelem tartalma, valamint az irányadó jogi szabályozás nem változott [Ákr. 46. § (1) bek.].

Előfordulhatnak olyan esetek, amikor a kérelmező válaszol ugyan a Hivatal által kiadott hiánypótlási felhívásra, azonban a törlési kérelem a hiánypótlás ellenére sem felel meg a Vt.-ben meghatározott követelményeknek (például a kérelmező továbbra is olyan korábbi védjegyekre hivatkozik, amelynek nem ő a jogosultja, illetve használója, vagy amelyek oltalma a törlési kérelem benyújtásakor már nem áll fenn; fennáll a res iudicata esete stb.). Ilyen esetekben a Hivatal a törlési kérelmet végzéssel visszautasítja.

Amennyiben a Hivatal az eljárás későbbi szakaszában észleli, hogy a törlési kérelem visszautasításának lett volna helye, az eljárást végzéssel megszünteti [Ákr. 47. § (1) bek. a) pont].

5.1.3. Visszavonás

A kérelmező a törlési kérelmet az eljárást befejező döntés meghozataláig visszavonhatja.

A törlési kérelem visszavonása esetén a Hivatal a törlési eljárást végzéssel megszünteti [Ákr. 47. § (1) bek. e) pont].

A törlési kérelem visszavonása esetén az eljárást – viszonylagos kizáró okra alapított kérelmet kivéve – hivatalból folytatni lehet. Ez a szabály a köz érdekében alkalmazható. A fenti szabályt azonban nem lehet kiterjesztő módon értelmezni. A Hivatal ilyen esetekben is a kérelem keretei között, a felek által korábban tett nyilatkozatok és állítások figyelembevételével jár el. Az

eljárást hivatalból tehát csak a kérelemmel kapcsolatban a Hivatal tudomására jutott adatok körében lehet folytatni. Sem a törlési okok, sem a bizonyítékok köre nem bővíthető [Vt. 74. § (2) bek.].

5.1.4. Az eljárás okafogyottá válása

Ha a Hivatal az eljárás során hivatalból vagy valamelyik fél jelzése alapján észleli, hogy a törlési eljárás okafogyottá vált, az eljárást végzéssel megszünteti [Ákr. 47. § (1) bek. c) pont].

Példaként említhető az eljárás okafogyottá válására, amennyiben a jogosult a védjegyről a keletkezés napjára visszaható hatállyal lemond, vagy ha a törlési kérelemben megjelölt korábbi védjegy oltalma megszűnik, azonban a kérelmező a törlési kérelmet nem vonja vissza.

5.1.5. Az egyezség

A viszonylagos kizáró okokra alapított törlési kérelem alapján indult eljárás során egyezség kötésének van helye [Vt. 74. § (2) bek.].

A felek az egyezséget az eljárást befejező döntés meghozatalát megelőzően terjeszthetik elő; az egyezséget jóváhagyó végzés tárgyaláson kívül is meghozható [Vt. 73. § (1) bek.].

A törlési kérelemről a döntés meghozható szóbeli tárgyaláson, illetve tárgyalás tartása nélkül is.

5.2. A törlési eljárásban meghozható érdemi döntések

A törlési kérelemről a döntést főszabály szerint szóbeli tárgyaláson kell meghozni, de bizonyos esetekben meghozható tárgyalás tartása nélkül is.

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a védjegy törlése iránti kérelemmel kapcsolatban nyilatkozattételre hívja fel a védjegyjogosultat; majd írásbeli előkészítés után szóbeli tárgyalás alapján határoz a védjegy törléséről, a védjegyoltalom korlátozásáról vagy a kérelem elutasításáról. Ha a védjegyjogosult a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának felhívására határidőben nem nyilatkozik, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a rendelkezésére álló adatok alapján, szóbeli tárgyalás megtartása nélkül dönt. Az eljárást befejező végzés vagy az egyezséget jóváhagyó határozat tárgyaláson kívül is meghozható [Vt. 73. § (1) bek.].

A szóbeli tárgyalás kitűzésére és menetére vonatkozóan ld. az Ötödik rész III. fejezetét.

Amennyiben a Hivatal a törlési kérelmet megalapozottnak találja, annak helyt ad, és a védjegyet a védjegybejelentés napjára visszaható hatállyal törli. Abban az esetben, ha a törlési kérelem kizárólag a védjegy árujegyzékének egy része ellen irányult és a törlési kérelemnek a Hivatal helyt ad, úgy a védjegy árujegyzékét megfelelően korlátozza.

Amennyiben a Hivatal a törlési kérelmet – a kérelmezői érveléssel szemben – csupán az árujegyzék egy része tekintetében találja megalapozottnak, úgy a kérelemnek részben ad helyt, a védjegy oltalmát pedig a védjegybejelentés napjára visszaható hatállyal korlátozza. Szintén részben ad helyt a Hivatal a törlési kérelemnek abban az esetben, ha a védjegyet – vagy annak törlési kérelemmel érintett részét – a kérelemnek megfelelően törli ugyan, de a kérelmező által megjelölt törlési okoknak mindössze egy részét találja megalapozottnak. Az ezirányú döntés jelentősége elsősorban a költségviselés iránti igények megítélése során mutatkozik meg.

Amennyiben a Hivatal a törlési kérelmet nem találja megalapozottnak, azt elutasítja, és a támadott védjegy oltalmának hatályát változatlan tartalommal fenntartja.

A védjegy törlését vagy a védjegyoltalom korlátozását be kell jegyezni a védjegylajstromba, és arról hatósági tájékoztatást kell közölni a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben [Vt. 74. § (4) bek.].

5.3. Döntés a költségviselésről

Az eljárást befejező döntésben kell rendelkezni a költségekről is.

A törlési eljárás költségeinek viselésére a vesztes felet kell kötelezni. Ha a védjegyjogosult a törlési eljárásra okot nem adott és a védjegyoltalomról – legalább az árujegyzék érintett része vonatkozásában – a bejelentés napjára visszaható hatállyal, a nyilatkozattételre kitűzött határidő lejárta előtt lemond, az eljárási költséget a kérelmező viseli [Vt. 74. § (3) bek.].

A Vt. előbbiekben idézett rendelkezésének hatálya nem terjed ki a védjegyjogosult oldalán felmerült költségekre, így a Vt. 74. § (3) bekezdése alapján a Hivatal a jogosult részére nem állapít meg költségigényt. A 2011. január 1-jétől hatályos szabály célja, hogy az abban említett esetben a kérelmező maga viselje az eljárás során felmerült költségeit, azokat ne háríthassa át a jogosultra.

A törlési eljárásban való költségviselés vonatkozásában egyebekben ld. a Harmadik rész II. fejezet 6.2. alpontjában ismertetett gyakorlatot.

II. A VÉDJEGYOLTALOM MEGSZŰNÉSÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ ELJÁRÁSOK

A védjegyoltalom megszűnésének megállapítására irányuló eljárások során a védjegy lajstromozását követően felmerült megszűnési okok fennállását vizsgálja a Hivatal.

A megszűnés megállapítására irányuló eljárásokat a Vt. a megszűnés módja szerint nevesíti a következőképpen:

- megszűnés megállapítására irányuló eljárás a használat hiánya miatt;
- megszűnés megállapítására irányuló eljárás a megjelölés megkülönböztető képességének elvesztése vagy megtévesztővé válása miatt [Vt. 34-35. §].

A törlési eljáráshoz hasonlóan a bizonyítási teher – a használat hiánya miatti megszűnés megállapítására irányuló eljárás kivételével – a kérelmezőt terheli, neki kell bizonyítania, hogy a védjegyoltalom megszűnésének jogalapja fennáll.

A megszűnés megállapítására irányuló eljárásokat előbb a közös vonások ismertetésével, eltérő vonásaikat pedig az egyes megszűnési módok szerinti eljárásoknál mutatjuk be.

A megszűnés megállapítására irányuló eljárások túlnyomó része használat hiánya miatt indul, ezért ott a vonatkozó joggyakorlat részletesebb ismertetésre kerül.

A megszűnés megállapítására irányuló eljárások – a törlési eljáráshoz hasonlóan – ellenérdekű felek részvételével folyó, ún. kontradiktórius eljárások. A törlési eljárással szemben, a megszűnés megállapítására irányuló eljárásban a kérelmező – a védjegyjogosult kivételével – bárki lehet. Ez egyben azt is jelenti, hogy a kérelmezőnek az eljárás megindításához fűződő jogi érdekét sem valószínűsítenie, sem bizonyítania nem kell.

A védjegyoltalom megszűnésének megállapítására irányuló eljárások – akárcsak a törlési eljárás – kérelemre indulnak. A törlési eljárással szemben a megszűnés megállapítására irányuló eljárásokban a megszűnés időpontja nem a védjegy bejelentésének napja, hanem ennél későbbi időpont (az eljárás megindításának napja, illetve az a nap, amelyen a kérelem benyújtására okot adó körülmény bekövetkezett).

1. A VÉDJEGYOLTALOM MEGSZŰNÉSÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ ELJÁRÁSOK SORÁN ALKALMAZANDÓ JOGSZABÁLY

A Vt. átmeneti rendelkezései alapján a Vt.-nek a 2018. évi LXVII. törvénnyel megállapított rendelkezéseit főszabály szerint a 2019. január 1-jén vagy azt követően indult eljárásokban kell alkalmazni [Vt. 120/B. § (1) bek.].

A 2019. január 1-jét megelőző bejelentési nappal lajstromozott védjegy törlésének és az ilyen védjegyoltalom megszűnése megállapításának feltételeire a Vt.-nek a 2018. december 31-én hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a 2019. január 1-jétől hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni akkor, ha az e rendelkezések hatálybalépését megelőző bejelentési nappal lajstromozott védjegyet a hatálybalépést követően megújítják [Vt. 120/B.§ (2) bek.].

2019. január 1-től induló eljárások			
A támadott védjegy bejelentési napja	*2018. dec. 31. (vagy korábbi)*	*2019. jan. 1. (vagy későbbi)*	*2019. jan. 1. után megújított*
A megszűnés feltételei (anyagi jogi szabályok)	2018. dec. 31-én hatályos Vt.	2019. jan. 1-től hatályos Vt.	2019. jan. 1-től hatályos Vt.

2. A VÉDJEGYOLTALOM MEGSZŰNÉSE HASZNÁLAT HIÁNYA MIATT

Számos védjegyeljárásban kerülhet sor a védjegy használatának vizsgálatára, így – adott esetben – a védjegybejelentési eljárás során a felszólaló védjegye, illetve törlési eljárásban a kérelmező védjegye használatának a vizsgálatára. A Hivatal gyakorlatában arra törekszik, hogy ezen eljárásokban is igazodjon az elvárt használat mértéke a jogfenntartó használathoz.

Egyedül a védjegy használat hiánya miatti megszűnésének megállapítására irányuló eljárásnak a sajátossága – szemben az említett egyéb eljárásokkal –, hogy a használat elmulasztásának a jogkövetkezménye a védjegyoltalom megszűnése.

A védjegyhez használati kötelezettség kapcsolódik [Vt. 18. §]. A védjegy csak abban az esetben tölti be gazdasági rendeltetését, ha ténylegesen használják az árujegyzékbe foglalt áruk, illetve szolgáltatások vonatkozásában. A védjegy oltalmának megszűnését kell megállapítani, ha a jogosult a védjegy tényleges használatát elmulasztotta, és a védjegyoltalom fennmaradása sérti valakinek az érdekét, amennyiben kérik a megszűnés megállapítását.

A védjegy oltalma a használat hiánya miatt megszűnhet teljeskörűen, a védjegy teljes árujegyzékére nézve, illetve az árujegyzékbe foglalt áruk vagy szolgáltatások egy része tekintetében, attól függően, hogy a jogosult a védjegy használatát az árujegyzék egésze vagy csak az abban meghatározott áruk és szolgáltatások egy része tekintetében mulasztotta el [Vt. 34. § (1) bek.].

2.1. A védjegyhasználati módok

A védjegyhasználati módokat a Vt. nem taxatíve, hanem példálózóan sorolja fel. A védjegy tényleges használatának kell tekinteni ezek alapján különösen

- a megjelölés elhelyezését az árun vagy csomagolásán;
- a megjelölést hordozó áru forgalomba hozatalát, eladásra való felkínálását, valamint forgalomba hozatal vagy eladásra felkínálás céljából történő raktáron tartását;
- szolgáltatás nyújtását vagy annak felajánlását a megjelölés alatt;
- a megjelölést hordozó áruknak az országba történő behozatalát vagy onnan történő kivitelét;
- a megjelölés használatát az üzleti iratokon vagy a reklámozásban;
- a megjelölés kereskedelmi névként vagy vállalkozás neveként, illetve kereskedelmi név vagy vállalkozás neve részeként való használatát [Vt. 12. § (3) bek.].

A védjegy tényleges használatának a joggyakorlatban kialakított mértékét, amely lehetővé teszi a védjegyjogosult számára a védjegyoltalom fenntartását, jogfenntartó használatnak szokás nevezni.

A védjegy tényleges belföldi használatának minősülnek a következők is:

1. A védjegy olyan alakban történő használata, amely a lajstromozott alaktól csak a megkülönböztető képességet nem érintő elemekben tér el, függetlenül attól, hogy a védjegyet a védjegyjogosult javára a használt alakban is lajstromozták-e [Vt. 18. § (4) bek. a) pont].

Főszabályként a védjegyet a lajstromozott alakban kell használni. Gyakran előfordul azonban, hogy a jogosult a védjegyet a lajstromozott alaktól eltérő formában használja. A Vt. 18. § (4) bekezdés a) pontjának rendelkezése alapján az eltérő alakban történő használat csak akkor tekinthető jogfenntartó használatnak, ha az adott alak a lajstromozott alaktól csak a megkülönböztető képességet nem érintő elemekben tér el. A Vt. kifejezetten rögzíti, nincs jelentősége annak, hogy a védjegyet a jogosult esetleg a használt alakban is lajstromoztatta. Az utóbbi kitétel az Európai Unió Bíróságának a C-553/11. számú *Proti* ügyben hozott ítéletében tett megállapításai nyomán került be az Irányelvbe, illetve a Vt.-be.

A C-553/11. számú *Proti* ügyben hozott ítéletében az Európai Unió Bírósága rögzítette, hogy amikor a 2008/95/EK irányelv nem követeli meg, hogy szigorúan megegyezzen a kereskedelemben használt alak a védjegy lajstromozott alakjával, annak lehetővé tételét célozza, hogy a jogosult a megjelölés kereskedelmi célú hasznosítása során alkalmazhassa annak variációit, amelyek a megjelölés megkülönböztető képességének módosítása nélkül lehetővé teszik annak az érintett áruk vagy szolgáltatások forgalmazása és promóciója által támasztott követelményekhez való igazodását. Ezen rendeltetés sérülne, ha a lajstromozott védjegy használatának megállapításához egy olyan, további feltétel kerülne előírásra, mely szerint azon eltérő alak, amelyben e védjegyet használják, nem lehet maga is lajstromozott védjegy. Valamely védjegy újabb alakjainak lajstromozása ugyanis adott esetben lehetővé teszi a védjegy imázsában esetlegesen bekövetkező változások megelőzését, ezzel a fejlődő piac valós körülményeihez való igazodást (20-22. pont).

Az eljárás során tehát a Hivatalnak azt kell vizsgálnia, vajon az eltérés érinti-e a védjegyben foglalt megjelölés megkülönböztető képességét. Szóvédjegy nem lajstromozott ábrás elemekkel kibővített használata általában jogfenntartó használatnak minősül, kivéve, ha a többletelemek a szó felismerhetőségét, olvashatóságát lényegesen rontják.

Bár a megkülönböztető képességgel nem rendelkező megjelölésekre nem lehet védjegyoltalmat szerezni, azonban ilyen megjelölések a részét képezhetik több elemből álló védjegyeknek. Erre tekintettel, ha a védjegyjogosult a védjegyet olyan formában használja, amely a lajstromozott alaktól csak a megkülönböztető képességgel nem rendelkező elemekben tér el, ez a védjegy lajstromozott formában történő használatának minősül. Ilyen eset lehet például, ha a védjegy elemként egy megkülönböztető képességgel rendelkező szóelem mellett tartalmazza a jogosult cégformáját.

Nem minősül azonban a fentiek szerinti igazolt használatnak, ha a jogosult a megkülönböztető képességgel rendelkező elemet átalakította, esetleg elhagyta a használat során.

Például a „MATCH" ábrás védjegy esetében a megjelölésnek eltérő betűtípussal és eltérő ábrás elemekkel való használatát az SZTNH nem tekintette a védjegy igazolt használatának [A525307].

2. A védjegy tényleges használatának minősül a védjegy elhelyezése a belföldön lévő árun vagy annak csomagolásán, kizárólag az országból történő kivitel céljából [Vt. 18. § (4) bek. b) pont].

Tényleges belföldi védjegyhasználatnak minősül e rendelkezés alapján az is, amikor a védjegyet belföldön helyezik el a terméken vagy a csomagoláson, de utána a terméket kiviszik az országból, így az belföldön egyáltalán nem kerül forgalomba.

Az exportra való belföldi termelés és az export jogi kockázatát növelné, ha ez a használati mód nem minősülne jogfenntartó használatnak, hiszen indokolatlanul hátrányos helyzetbe hozná az olyan védjegyjogosultakat, akik a védjeggyel ellátott árut belföldön nem forgalmazzák, illetve a szolgáltatást belföldön nem nyújtják, mivel tevékenységük az exportra koncentrálódik.

3. A védjegynek a védjegyjogosult engedélyével történő használatát a jogosult részéről történő használatnak kell tekinteni [Vt. 18. § (5) bek.].

A védjegy tényleges használatának minősül, ha a védjegyet a jogosulttal kötött védjegyhasználati szerződés alapján a licenciavevő használta. A Hivatal gyakorlata szerint nem

feltétel, hogy az adott védjegyhasználati jogosultság a védjegylajstromban feljegyzésre kerüljön. Ezt a használatot, amely a használati szerződés alapján a jogosult engedélyével történik, jogosulti használatnak kell tekinteni a védjegy tényleges használatának vizsgálatakor.

2.2. A védjegy tényleges használata és a használat elmulasztása

Ha a védjegyjogosult a lajstromozás napjától számított öt éven belül nem kezdte meg belföldön a védjegy tényleges használatát az árujegyzékben szereplő árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban, vagy ha az ilyen használatot öt éven át megszakítás nélkül elmulasztotta, a védjegyre alkalmazni kell az e törvényben előírt jogkövetkezményeket, kivéve, ha a védjegyjogosult a használat elmaradását kellőképpen igazolja [Vt. 18. § (1) bek.].

A Vt.-ben előírt jogkövetkezmények a következők:

- a nem használt védjegy nem képezhet lajstromozási akadályt;
- a nem használt védjegyre nem lehet védjegybitorlási perben hivatkozni;
- a védjegy megszűnése megállapításának van helye;
- a nem használt védjegy nem képezheti későbbi védjegy törlésének alapját;
- a nem használt védjegyre nem lehet felszólalásban alappal hivatkozni.

2.2.1. A lajstromozás napja

A védjegy lajstromozásának napja a lajstromozásról szóló határozat keltezésének napja [Vt. 64. § (1) bek.].

Különleges gyorsított eljárás során lajstromozott védjegy tekintetében lajstromozás napjának azt a napot kell tekinteni,

a) amely a három hónapos felszólalási időszak lejártát követi, vagy
b) – felszólalás esetén – amelyen a felszólalást jogerősen elbíráló határozatot meghozták [Vt. 18. § (2) bek.].

Magyarországra kiterjedő hatállyal lajstromozott nemzetközi védjegy tekintetében a lajstromozás napjának – esettől függően – a 76/P. § (5), (5c), (5d) vagy (5e) bekezdésében meghatározott lajstromozási napot kell tekinteni [Vt. 18. § (3) bek.].

A védjegylajstromban fel kell tüntetni a 18. § (1) bekezdésében meghatározott ötéves időszak 18. § (1)-(3) bekezdései szerint meghatározott kezdő napját [Vt. 47. § (2) bek. o) pont].

A védjegy tényleges használatának a lajstromozás napjától – és nem a bejelentés elsőbbségi napjától vagy bármely más egyéb időponttól – kezdődő számítását az indokolja, hogy a lajstromozás napjáig a bejelentő nem lehet biztos abban, hogy megjelölése védjegyoltalom alá kerül-e, ezért nem várható el tőle a lajstromozás napjánál korábbi használat. A lajstromozással ez a függő jogi helyzet megszűnik, ettől az időponttól a védjegyjogosult kizárólagos jogokkal rendelkezik védjegye vonatkozásában, így a használat megkezdése már elvárható tőle.

2.2.2. A használat hiánya miatti megszűnés megállapításának kizártsága

A védjegyoltalomnak a használat hiánya miatti megszűnése nem állapítható meg, ha a 18. § (1)-(3) bekezdésében meghatározott időtartam elteltét követően, de a használat hiánya miatti megszűnés megállapítása iránti kérelem benyújtását megelőzően megkezdik, illetve folytatják a tényleges védjegyhasználatot. E rendelkezés nem alkalmazható, ha a védjegyjogosult a tényleges védjegyhasználatot a kérelem benyújtását megelőző – de legkorábban a használat elmulasztásának öt éves időtartama lejártakor kezdődő – három hónapos időszakban csupán azt követően kezdi meg, illetve folytatja, hogy értesül arról: a használat hiánya miatt a megszűnés megállapítását kérhetik [Vt. 34. § (2) bek.].

A védjegyoltalom használat hiánya miatt megszűnésére irányuló eljárásban vizsgált használati időszak a kérelem benyújtásától visszafelé számolt ötéves időtartam.

Amennyiben a védjegy lajstromozásának napja és a kérelem benyújtása között öt évnél rövidebb időszak telik el, a kérelmet – mint idő előttit – az Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pontja alapján vissza kell utasítani.

Öt évnél régebben lajstromozott védjegy esetében is a kérelem benyújtásától visszafelé számított ötéves időtartam alatti használat vizsgálandó. A Vt. 34. § (2) bekezdésének rendelkezései alapján egyértelmű, hogy az ennél az időpontnál korábbi használati cselekményeknek, illetve a használat elmulasztásának az eljárásban nincs jelentősége.

Ha a használat tényleges, általában nincs jelentősége annak, hogy a tényleges használatot a jogosult az eljárásban figyelembe vett ötéves időszakon belül mikor kezdi meg. Önmagában az a tény, hogy pl. az ötéves időszak utolsó félévében kezdődik a tényleges használat, még nem ad alapot a használat hiánya miatti megszűnésre.

Megállapítható viszont a védjegy használat hiánya miatti megszűnése, ha a védjegyjogosult a tényleges használatot a kérelem benyújtását megelőző – de legkorábban a használat elmulasztásának öt éves időtartama lejártakor kezdődő – három hónapban azt követően kezdi meg, illetve folytatja, hogy értesült arról, hogy a védjegyével szemben használat hiánya miatti megszűnés megállapítását kérhetik.

Ebben az esetben az előző érvelés már nem alkalmazható, hiszen a jogosult csak azután kezdi meg, illetve folytatja a tényleges védjegyhasználatot, miután értesült róla, hogy a védjegye használat hiánya miatti megszűnésének megállapítását kérhetik. E rendelkezés a forgalom biztonságát kívánja növelni azáltal, hogy nem engedi meg, hogy a védjegyjogosult csupán taktikai célból, a használat hiánya miatti megszűnés elkerülése érdekében kezdje meg, illetve folytassa a védjegy tényleges használatát. Ugyanakkor a későbbi kérelmező sem tarthatja tartósan bizonytalanságban a védjegyjogosultat afelől, vajon kérelmezni fogják-e a megszűnés megállapítását. Három hónap elegendő a kérelem benyújtására. Amennyiben ennyi idő eltelte után kérik a védjegy használat hiánya miatti megszűnését, de megállapítható a támadott védjegy

használata, az általános szabályok irányadók, tehát a tényleges használatra tekintettel a használat hiányát már nem lehet megállapítani.

Nem állapítható meg a védjegyoltalom használat hiánya miatti megszűnése, ha a jogosult a használat elmaradását kellőképpen igazolja [Vt. 18. § (1) bek.].

Bár a védjegy tényleges használatát igazolni nem tudja, a védjegyjogosult eredményesen hivatkozhat olyan okra (kimentési ok), amellyel a használat elmaradását kellőképpen igazolja. Az ilyen okok körét a joggyakorlatnak kell kialakítania. Mivel saját kötelezettségszegésére (a használat elmulasztására) jogok szerzése vagy fenntartása érdekében senki nem hivatkozhat, csak olyan okok jöhetnek szóba, amelyek a védjegyjogosultat objektíve akadályozták a védjegy tényleges használatában, illetve e használat megkezdésében. Ilyen ok lehet különösen egy országot sújtó embargó, természeti katasztrófa, a természetes személy védjegyjogosult elhúzódó krónikus betegsége, a védjegyjogosultsággal vagy a jogosultság változásával kapcsolatos elhúzódó jogvita, illetve a hatósági eljárás elhúzódása olyan esetben, amikor a termék forgalmazása engedélyhez kötött (pl. gyógyszerek, élelmiszerek esetén stb.).

2.3. A védjegyhasználat vizsgálata

A védjegyoltalom használat hiánya miatti megszűnésére irányuló eljárásban a Hivatal megvizsgálja a védjegyjogosult által benyújtott használati bizonyítékokat, illetve az általa közölt kimentési okokat és ennek alapján

- a kérelmet elutasítja, a védjegyoltalmat teljes egészében fenntartja;
- a kérelemnek részben helyt ad és a védjegyoltalmat részben fenntartja, azaz azon árukra, illetve szolgáltatásokra korlátozza, amelyek tekintetében a védjegyjogosult a védjegy tényleges használatát vagy amelyekkel kapcsolatban kimentési ok fennállását igazolta.

A jogfenntartó használat megállapításához a Hivatal – a felek által benyújtott bizonyítékok, illetve nyilatkozatok alapján – az alábbi körülményeket vizsgálja:

- a releváns ötéves időtartamra vonatkoznak-e a bizonyítékok;
- magyarországi használatot, illetve Magyarországról történő exportot igazolnak-e;
- az oltalom alatt álló megjelölésre, illetve attól csupán a megkülönböztető képességet nem érintő elemekben eltérő megjelölésre vonatkoznak-e;
- az árujegyzékben szereplő árukra, illetve szolgáltatásokra vonatkoznak-e;
- a védjegyhasználat időbeli és területi kiterjedését, mennyiségét, intenzitását, volumenét, értékét stb.

A tényleges használat megítélésének kérdésében az Európai Bíróság – többek között – a C-40/01. számú *Ansul*-ügyben a védjegyjogi irányelv értelmezése tárgyában előzetes döntéshozatali eljárás keretében született ítéletében adott iránymutatást. A döntés 36. pontja szerint tényleges használat alatt olyan használatot kell érteni, amelyik nem szimbolikus, valamint nem csupán abból a célból történik, hogy a védjegy által biztosított jogokat fenntartsa. Olyan használat szükséges, amely megfelel a védjegy alapvető funkciójának, nevezetesen, hogy

a fogyasztó vagy végső felhasználó számára garantálja egy áru vagy szolgáltatás eredetének azonosságát, s ezáltal lehetővé tegye számára, hogy ezt az árut vagy szolgáltatást az összetévesztés veszélye nélkül egyéb eredetű áruktól vagy szolgáltatásoktól megkülönböztesse. Az ítélet 37. pontja megállapítja továbbá, hogy a védjegy használatának olyan áruk és szolgáltatások tekintetében kell történnie, amelyeket már forgalmaznak, vagy amelyek forgalmazását a vevők megszerzése céljából különösen reklámkampányokban készítik elő, s amely forgalmazás a közvetlen jövőben várható.

A tényleges használat kapcsán az Európai Bíróság C-149/11. számú *Leno*-ügyben előzetes döntéshozatali eljárásban született ítéletének 40. pontjában megállapította, hogy a közösségi védjegyrendelet célja olyan jogi feltételek kialakítása, amelyek lehetővé teszik, hogy a vállalkozások a Közösség méretéhez igazíthassák tevékenységüket és azt akadály nélkül gyakorolhassák. A közösségi védjegy biztosítja a jogosultja számára, hogy áruit vagy szolgáltatásait a Közösségben azonos módon azonosítsa, a határok tekintetbe vétele nélkül. Azon vállalkozások, amelyek védjegyeiknek nem kívánnak közösségi szintű oltalmat biztosítani, választhatják a nemzeti védjegyek használatát, anélkül, hogy kötelesek lennének védjegyeiket közösségi védjegyként bejelenteni. Az ítélet 44. pontja alapján a korábbi védjegy Közösségen belüli tényleges használatának megítélésekor az egyes tagállamok területi határait figyelmen kívül kell hagyni. Az ítélet 50. pontja alapján nem kizárt, hogy bizonyos körülmények fennállása esetén az árujegyzékben szereplő áruk vagy szolgáltatások tekintetében lajstromozott közösségi védjegy piaca ténylegesen kizárólag egy tagállam területére korlátozódjon. Egy ilyen eset fennállása esetén az ezen a területen megvalósuló közösségi védjegyhasználat egyidejűleg megfelelhet a közösségi védjegy és a nemzeti védjegy tényleges használatára vonatkozó feltételeknek. Az ítélet 54. pontja szerint bár észszerű elvárni, hogy valamely közösségi védjegyet a nemzeti védjegyekhez képest nagyobb területen használjanak, nem szükséges, hogy ezen használat földrajzilag kiterjedt legyen, mivel a tényleges használat megítélése függ az érintett piacon a szóban forgó áru vagy szolgáltatás tulajdonságaitól is. Az eljáró hatóságnak a vizsgálata során az ügy összes körülményére tekintettel mérlegelni szükséges a szóban forgó piac jellegzetességeit, a védjegy árujegyzékében szereplő áruk vagy szolgáltatások természetét, a használat területi kiterjedtségét és mennyiségi jelentőségét, a használat gyakoriságát és rendszerességét, valamint, hogy a védjegyet alapvető rendeltetésének megfelelően használják-e, illetve az árujegyzékben szereplő áruk vagy szolgáltatások tekintetében a védjegy piaci részesedést teremt vagy tart-e fenn.

A használat igazolására alkalmas dokumentumok köre a támadott védjegy árujegyzékének és a használat módjának függvényében eltérő lehet.

Az üzleti iratok és a reklámozás (hirdetés stb.) önálló használati módként való elismerése a magyar Vt. sajátossága, amelyek vizsgálatánál az Európai Bíróság gyakorlatát is figyelembe kell venni. Egy évtizedek óta oltalom alatt álló védjegy használatának igazolására általában nem alkalmas kizárólag néhány helyi hirdetés.

A „MANPOWER” ügyben a Hivatal a védjegy oltalmát használat hiánya miatt megszűntnek nyilvánította, ugyanis a védjegyjogosult nem rendelkezett magyarországi levelezési címmel, kapcsolattal és azt állította, hogy az általa bemutatott négyoldalas prospektus került terjesztésre egyéni terjesztők útján például metróállomások bejáratánál, kijáratánál. Ebben a tekintetben ugyan nyomdai számlát felmutatott, de nem volt megállapítható, hogy egyértelműen a konkrét magyar nyelvű prospektus nyomtatásáról volt szó. Ugyancsak nem bizonyította a védjegyjogosult, hogy az állítólagos terjesztés megtörtént volna, s ha igen, mikor. Erre tekintettel a Hivatal megállapította a védjegy használat hiánya miatti megszűnését [A591200].

A hirdetések során a védjegynek egyértelműen szerepelnie kell, olyan módon, hogy a védjegy árujegyzékében foglalt áruk megismerhetők legyenek a nagyközönség számára. Az „ASPEN” védjegy ügyében a Hivatal előtt bemutatásra kerültek olyan hirdetések, amelyek napilapokban jelentek meg. Bár a támadott, dohányárukra vonatkozó védjegy csomagolási ábrája egyértelműen látható volt a közzétett reklámokon, a közzétett reklámok semmiféle szöveget nem tartalmaztak, így nem volt világos, hogy a fogyasztó megismerhette-e, hogy milyen terméket kínál ezzel a megjelöléssel a védjegyjogosult. A védjegyjogosult által bemutatott fénykép alapján, amelyen egy dohánybolt vagy hasonló profilú üzlet kirakata volt látható, nem volt egyértelműen megállapítható, hogy a felvétel Magyarországon készült-e, és ha igen, akkor az ötéves időszakon belül. Önmagában az, hogy több kartonon kivehető volt az „ASPEN” megjelölés, mindössze azt bizonyította, hogy ilyen terméke van a jogosultnak, azonban az országban történő, meghatározott időszakon belüli használatot nem igazolta [A365244].

A „MP MILIPOL” nemzetközi ábrás védjeggyel szemben indult használat hiánya miatti megszűnés megállapítása iránti eljárásban a Fővárosi Ítélőtábla megállapította, hogy a védjegyhasználatnak az oltalommal érintett területen és az árujegyzékben szereplő áruosztályokban kell megvalósulnia. A használatnak aktív gazdasági tevékenységen alapuló piaci jelenlétet kell eredményeznie az adott területen. Ehhez önmagában nem elégséges, hogy a jogosult „milipol.com" domain név alatt működő honlapja az internet sajátosságából eredően bárhonnan, így Magyarországról is elérhető. A párizsi és katari szakirányú kiállítások résztvevői körének és kapcsolati kiterjedtségének sincs ügydöntő jelentősége, mint ahogy nem igazol magyarországi védjegyhasználatot az sem, hogy a rendezvényeket magyar érdeklődők is látogatják. Irreleváns az is, hogy a jogosult milyen marketingtechnikát alkalmaz. Jelentősége annak van, hogy kimutatható-e tényleges Magyarországra irányuló szolgáltatás felajánlás vagy ténylegesen nyújtott szolgáltatás, a gazdasági életben való aktív részvétel [8.Pkf.26.560/2013/7.]. A Kúria a másodfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartva megállapította, hogy a használat „területi kiterjedtsége” csak egyike a vizsgálható szempontoknak. A védjegyoltalom territoriális jellegére tekintettel azonban nem állítható, hogy a védjegyhasználat megítélése során a használattal érintett földrajzi terület, mint vizsgálati szempont mellőzhető. Az interneten való elérhetőség önmagában a védjegy egy adott országban megvalósult tényleges használatának igazolására nem alkalmas. Annak elfogadása, hogy az internet sajátossága folytán a honlapon való elérhetőség a védjegy tényleges használatát a védjegyoltalommal érintett bármely országban megállapíthatóvá teszi, a védjegy tényleges használatának követelményére vonatkozó szabály kiüresedéséhez vezetne [Pfv.IV.21.182/2014/5.].

A védjegy árujegyzékében szereplő termékek és szolgáltatások tekintetében külön-külön kell vizsgálni, illetve meghatározni, hogy a jogosulti használat elégséges-e a védjegy tényleges használatának igazolására.

A védjegyhasználat megítélésénél az árujegyzékben szereplő áru vagy szolgáltatás jellegéből kell kiindulni. Más követelmények érvényesülnek a használat gyakoriságára, mennyiségére, összértékére például egyrészt gépjárművek, gépi nagyberendezések vagy luxuscikkek, másrészt fémtömegcikkek, élelmiszerek, dohányáruk vagy nagy forgalmú számítástechnikai cikkek esetén.

Előfordul, hogy az árujegyzékben szereplő egyes árumegnevezések tekintetében a jogfenntartó használat megállapítható, míg más megnevezések esetében nem. Az árujegyzékben foglalt minden egyes – nizzai osztályozás szerinti – áru-, illetve szolgáltatás-megnevezésnél meg kell vizsgálni, hogy a védjegy konkrét terméken vagy termékeken való használata az árujegyzék mely áruit fedi. A rész és egész viszonya szerint – vagyis amennyiben a termék, amelyen a védjegy tényleges használata megvalósult, az árujegyzékben szereplő megnevezés fogalmi körébe tartozik – a használatot el kell ismerni. Például gyógyszer védjegyeknél – etikai, fogyasztóvédelmi és közegészségügyi okokból – tipikus, hogy a védjegyet csak meghatározott indikációs (terápiás) területre alkalmazott gyógyszer vonatkozásában használják ténylegesen, és kizárt, hogy „termékcsaládként" többféle terméken is használják (mint ami pl. a kozmetikumok esetében gyakori). Ilyen esetben konkrét gyógyszerre való alkalmazás esetében is elismeri a Hivatal a használatot (pl. „gyógyszerek vagy embergyógyászati gyógyszerek" árukra), mivel a nizzai osztályozás alkalmazásában az oltalmat általánosságban „gyógyszerek" vonatkozásában is lehet igényelni. Ha azonban a megnevezés a nizzai osztály szerint túl tág ahhoz, hogy egyetlen osztályba tartozzon, és több osztályba sorolja (pl. háztartási gépek), a megnevezés alá tartozó termékeket csak abban az osztályban lehet értelmezni és figyelembe venni, amelyben a védjegy lajstromozva van (pl. az elektromos vasalók a 8. áruosztályba, a porszívók a 7. áruosztályba, a háztartási hűtőgépek a 11. áruosztályba tartoznak). Ha a védjegy használatát pl. a 11. áruosztályban vizsgáljuk és tényleges használat hűtőgépekre nem igazolható, nem hivatkozhat arra a jogosult, hogy ő háztartási gépekre, nevezetesen elektromos vasalókra használta ténylegesen a védjegyet és mivel mindkét áru a háztartási gépek fogalomkörébe tartozik, ezáltal a háztartási hűtőgépek tekintetében is igazoltnak kell venni a használatot.

Az „ANIMAL" nemzetközi szóvédjeggyel szemben indult használat hiánya miatti megszűnés megállapítása iránti eljárásban a Fővárosi Törvényszék megállapította, hogy a pusztán áruosztályokra bontott vizsgálat túlzott általánosítás, mert ha adott áruosztályba sorolt egy-egy kiragadott áruféleség tekintetében a tényleges használat bizonyított is, ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy ugyanez igaz az azonos áruosztályban lévő más árukra is, különösen akkor, ha ezek értékesítési jellemzői különböznek azon áruétól, melynek vonatkozásában a használat kellően dokumentált volt. Az igaz, hogy egy-egy áruosztályon belül az egyes áruféleségek rendeltetésük, funkciójuk és értékesítési jellemzőik alapján esetleg rokoníthatók, ezáltal csoportokat képezhetnek, ami miatt az adott csoportba tartozó meghatározott áruféleség

körében megvalósuló használat szükségképpen kihat a csoportba tartozó másik árura is. Az azonban indoklást kíván, hogy ez a szükségszerűség miért áll fenn, és pontosan rögzítendők azok a szempontok, megfontolások is, amelyek mentén egy adott áruosztályon belül ilyen árucsoportok alkothatók [3.Pk.22.214/2014/6.].

Az EUIPO Konvergencia Programjának keretein belül indult, a fekete-fehér és szürkeárnyalatos védjegyek oltalmi körét érintő CP4. számú közös gyakorlat – az Európai Bíróság T-152/11. számú „MAD" ügyben hozott ítéletében foglaltakra hivatkozva – kimondja, hogy a védjegy tényleges használata megvalósul, ha a védjegy lajstromozott és ténylegesen használt alakjában

- a szöveges/ábrás elemek megegyeznek, és ezek egyben a fő megkülönböztető elemek;
- az árnyalatok kontrasztja megfelelő;
- a szín vagy színkombinációk önmagukban nem rendelkeznek megkülönböztető jelleggel;
- a szín nem minősül a megjelölés összhatását, és így a megkülönböztető képességét meghatározó fő elemek egyikének.

Ennek értelmében amennyiben egy védjegy megkülönböztető képességgel rendelkező szöveges és/vagy ábrás elemet tartalmaz, főszabály szerint a színbeli különbség nem minősül a megkülönböztető képességet érintő eltérésnek.

A Hivatal a közös gyakorlat rendelkezéseit a 2014. július 1-je után indult eljárásokban alkalmazza. Tekintettel arra, hogy a közös gyakorlatban megfogalmazott rendelkezések a Hivatal joggyakorlatában kialakított elvekkel összhangban állnak, a közös gyakorlat implementációja nem igényelte a hazai joggyakorlat módosítását.

Az EUIPO Konvergencia Programjának keretein belül indult, a védjegy lajstromozott formától eltérő alakban történő használatát érintő CP8. számú közös gyakorlat eredményeként kidolgozott közös közlemény meghatározza azokat az általános elveket, melyek alapján értékelni lehet a használat azon eseteit, melyekben a védjegy használata nem teljesen a lajstromozott alakkal azonos formában történik.

Annak értékelése során, hogy a használt megjelölés a lajstromozott formája elfogadható változatának minősül-e, a következő lépések szerinti vizsgálatot kell elvégezni:

1. lépés: a lajstromozott megjelölést megkülönböztető és vizuálisan domináns elemeinek figyelembevételével kell értékelni;
2. lépés: értékelni kell a használt megjelölésben megjelenő eltéréseket és a változások hatását.

Az egyetlen elemből álló megjelölés esetében maga a megjelölés hordozza megkülönböztető képességet. A több elemből álló megjelölés esetében ez az értékelés az elemek megkülönböztető és vizuálisan domináns jellegének elemzését követeli meg, az egyes elemek

belső tulajdonságai és a megjelölés elrendezésén belüli viszonylagos helyzetük, valamint kölcsönhatásaik alapján.

A lajstromozott megjelölés megkülönböztető képességéhez hozzájáruló elemek azonosítását és a megkülönböztető képességük mértékének meghatározását követően meg kell vizsgálni, hogy jelen vannak-e és/vagy módosulnak-e a használt megjelölésben, a két megjelölés közvetlen (azaz egymás melletti) összehasonlítása alapján.

Ezen a ponton értékelni kell a hozzáadott, mellőzött vagy módosított elemeket a megjelölés elrendezésén belüli különböző elemek belső tulajdonságai és egymáshoz viszonyított helyzete, valamint kölcsönhatásai alapján. A megjelölések által keltett összbenyomást is figyelembe kell venni.

A módosítások hatását illetően figyelembe kell venni a lajstromozott megjelölés megkülönböztető képességének többé-kevésbé magas fokát. Az átlagos megkülönböztető képességgel rendelkező megjelöléseket általában kevésbé fogják befolyásolni a változások. Ezzel szemben a csekély megkülönböztető képességgel rendelkező megjelölések (rendszerint olyan megjelölések, amelyek főként vagy kizárólag csekély megkülönböztető képességgel rendelkező elemekből állnak) megkülönböztető képessége általában nagyobb valószínűséggel változik meg.

A közös gyakorlat rögzíti, hogy a megjelölések más kereskedelmi megjelölésekkel együtt megvalósított használata (pl. almárkával és/vagy cégnévvel együtt) nem tartozik a „lajstromozott megjelölés megkülönböztető képessége módosításának” körébe. Ha több megjelölést együtt használnak, de egymástól függetlenek maradnak, és megkülönböztető funkciójukat különálló megjelölésekként töltik be, még csak fel sem merül az a kérdés, hogy a lajstromozott megjelölés megkülönböztető képessége megváltozott-e.

Azt, hogy a megjelöléseket önállóan vagy egy és ugyanazon megjelölés részeként érzékelik-e, átfogó értékelés alapján kell meghatározni, különböző tényezők figyelembevételével, mint például:

- maguknak a megjelölésnek a jellemzői (domináns és megkülönböztető elemek; ezek pozíciója; eltérő méret, betűtípus vagy szín használata; szintaktikai vagy nyelvtani kapcsolatok megléte vagy hiánya stb.);
- a megjelölések megjelenítésének módja a használat bizonyítékainak keretében és a használat kontextusa (az érintett kereskedelmi ágazat, a megjelölések jellege, azaz cégnevek, cégvédjegyek, termékcsoport-azonosítók, almárkák stb.);
- annak bizonyítására alkalmas konkrét bizonyítékok, hogy a megjelöléseket a fogyasztók önállóan érzékelik.

3. A VÉDJEGYOLTALOM MEGSZŰNÉSE A MEGJELÖLÉS MEGKÜLÖNBÖZTETŐ KÉPESSÉGÉNEK ELVESZTÉSE MIATT

A védjegyoltalom megszűnik, ha a megjelölés a védjegyjogosult magatartása vagy mulasztása következtében azoknak az áruknak vagy szolgáltatásoknak az üzleti forgalomban szokásos nevévé vált, amelyekre lajstromozták [Vt. 35. § (1) bek. a) pont].

A védjegyoltalom a megkülönböztető képesség elvesztése miatt teljeskörűen vagy az árujegyzékben meghatározott egyes áruk, illetve szolgáltatások tekintetében részlegesen szűnik meg, attól függően, hogy a megszűnési ok az árujegyzék egészét, vagy csak az áruk, illetve szolgáltatások egy részét érinti [Vt. 35. § (2) bek.].

Ahogy a megkülönböztető képességet meg lehet szerezni, úgy el is lehet veszíteni, abban az esetben, ha a megjelölés fajtanévvé válik. A védjegyjogosult érdeke, hogy fellépjen azokkal szemben, akik védjegyét jogosulatlanul használják, mivel így háríthatja el, hogy védjegye elveszítse a megkülönböztető képességét. A jogosult magatartása, ami miatt a megjelölés elveszíti a megkülönböztető képességet olyan passzív magatartást, azaz mulasztást is jelenthet, amely abban nyilvánul meg, hogy a jogosult nem él a rendelkezésére álló eszközökkel a védjegy devalválódásának, generikussá válásának megakadályozására. A védjegy megkülönböztető képességének elvesztése megelőzhető például olyan módon, hogy a jogosult intenzív reklámtevékenysége keretében a fogyasztókat fokozottabban tájékoztatja arról, hogy a megjelölés védjegyoltalom alatt áll és fellép a védjegyét fajtanévként használókkal szemben.

Szóvédjegy esetén vizsgálni kell, hogy a fajtanévvé válás mind kiejtés, mind írásmód alapján bekövetkezett-e. Gyakori a köznevesülés például az anyagnevek esetében (teflon, nejlon). A megkülönböztető képesség elvesztésének sorsára jutott többek között a „PATYOLAT" kifejezés, amely valaha a mosodai szolgáltatásokra oltalom alatt állt, ám később az általános nyelvhasználat része lett.

Ha a védjegynek szótárban, lexikonban, enciklopédiában vagy más kézikönyvben – nyomtatott vagy elektronikus formában – való megjelenítése azt a benyomást kelti, hogy a védjegy az árujegyzékben szereplő áru vagy szolgáltatás fajtaneve, a kiadó a védjegyjogosult kérésére köteles haladéktalanul – nyomtatott művek esetén legkésőbb a következő kiadás alkalmával – feltüntetni, hogy a védjegyet lajstromozták [Vt. 13. §].

4. A VÉDJEGYOLTALOM MEGSZŰNÉSE A MEGJELÖLÉS MEGTÉVESZTŐVÉ VÁLÁSA MIATT

A védjegyoltalom megszűnik, ha a védjegy – a védjegyjogosult általi vagy a védjegyjogosult engedélyével történő használat következtében – megtévesztővé vált, különösen az áruk vagy a

szolgáltatások jellegét, minőségét vagy földrajzi származását illetően [Vt. 35. § (1) bek. b) pont].

A védjegyoltalomból kizártak azok a megjelölések, amelyek alkalmasak a fogyasztók megtévesztésére. Előfordulhat azonban, hogy a megjelölés a bejelentés napján még nem minősül megtévesztőnek, és csak a lajstromozás után, a használat során válik megtévesztővé. Tekintettel arra, hogy a védjegyet licencszerződés alapján használó személy védjegyhasználata a jogosult általi használatnak minősül, ezért a védjegy megtévesztővé válása a használó magatartása folytán is bekövetkezhet.

Oltalomképes például francia bejelentő részére sajt termékek vonatkozásában az olyan megjelölés, amely valamilyen Franciaországra utaló szimbólumot, vagy valamely franciaországi földrajzi helyet tartalmaz elemként. Ha azonban jogutódlást követően a védjegy jogosultja magyar cég lesz, és az új jogosult a megjelölés alatt hoz forgalomba a védjegy árujegyzékébe tartozó nem Franciaországból származó árukat, a védjegy megtévesztővé válik az áru földrajzi származása tekintetében. A fogyasztók ugyanis azt gondolhatják, hogy francia terméket vásárolnak, holott a termék már nem szükségszerűen francia eredetű lesz. Az árujegyzék megfelelő korlátozásával (pl. „Franciaországból származó … áruk”) a megtévesztés elhárítható. A jogosult az eljárás során önként is korlátozhatja az árujegyzéket ilyen módon.

A védjegyoltalom a megjelölés megtévesztővé válása miatt teljeskörűen vagy az árujegyzékben meghatározott egyes áruk, illetve szolgáltatások tekintetében részlegesen szűnik meg, attól függően, hogy a megszűnési ok az árujegyzék egészét, vagy csak az áruk, illetve szolgáltatások egy részét érinti [Vt. 35. § (2) bek.].

Nem állapította meg a Hivatal a megtévesztővé válás miatti megszűnést a 175 478 lajstromszámú „DR. MICHAELS” színes ábrás védjegy ügyben. A megjelölés a 3. osztályba sorolt kozmetikai cikkek és az 5. osztályba sorolt gyógyszerészeti használatra szánt kenőcsök tekintetében áll oltalom alatt 2003 óta. A kérelmező arra hivatkozással kérte a védjegyoltalom megszűnésének megállapítását, hogy az árujelző alatt a védjegy jogosultja az eredetileg forgalmazott, pikkelysömör kezelésére alkalmas krém helyett újabban egy gyógyhatással nem rendelkező kozmetikai terméket kezdett forgalmazni, amely a fogyasztók megtévesztéséhez vezet. A korábbi védjegyjogosult, aki az eredeti kenőcs kifejlesztőjével volt azonos, a védjegyet a magyarországi forgalmazóra ruházta át, azonban később jogvita alakult ki közöttük, és többé nem szállított az eredeti termékekből. Így történt, hogy a magyarországi forgalmazó, és egyben új védjegyjogosult kifejlesztett egy saját termékcsaládot, amelyet azonos megjelöléssel hozott forgalomba. Tekintettel azonban arra, hogy sem maga a megjelölés, sem az árujegyzék nem tartalmazott külön utalást a pikkelysömör elleni gyógyhatásra, a megszűnés megállapítási eljárásban nem képezhette vizsgálat tárgyát az a körülmény, hogy az újabb készítmény alkalmas-e az adott betegség kezelésére. Ezért a Hivatal a megszűnés megállapítása iránti kérelmet elutasította. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a védjegyjogosult piaci magatartása adott esetben ne eredményezhetné a fogyasztók megtévesztését, azonban ennek a megítélése egy tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat

megállapítására irányuló versenyfelügyeleti eljárás keretében a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozik. A Hivatal kizárólag a megjelölést és az az alatt forgalmazott termékek összhangját vizsgálhatja [M0201644].

5. A VÉDJEGYOLTALOM MEGSZŰNÉSE A VÉDJEGYJOGOSULT JOGUTÓD NÉLKÜLI MEGSZŰNÉSE MIATT

A 2018. évi LXVII. törvény 94. § 5. pontja 2019. január 1-jével hatályon kívül helyezte a Vt. 30. § (1) bekezdés f) pontját. Ugyanakkor a Vt. fenti törvénnyel beiktatott 120/B. § (2) bekezdése kimondja, hogy a 2019. január 1-jét megelőző bejelentési nappal lajstromozott védjegy törlésének és az ilyen védjegyoltalom megszűnése megállapításának feltételeire a Vt.-nek a 2018. december 31-én hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a 2019. január 1-jétől hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni akkor, ha az e rendelkezések hatálybalépését megelőző bejelentési nappal lajstromozott védjegyet a hatálybalépést követően megújítják.

A fentiekből következően a 2019. január 1-jét megelőző bejelentési nappal lajstromozott védjegyek esetében mindaddig kérni lehet a védjegyoltalomnak a védjegyjogosult jogutód nélküli megszűnése miatti megszűnésének megállapítását, amíg azokat 2019. január 1-jét követően meg nem újítják. Ilyen esetekben magára az eljárásra a Vt.-nek az eljárás megindításának napján hatályos eljárási szabályait kell alkalmazni, ugyanakkor a megszűnés feltételeire nézve a 2018. december 31-én hatályos anyagi jogi rendelkezések az irányadóak.

A 2018. december 31-én hatályos Vt. 30. § (1) bekezdés f) pontja szerint a védjegyoltalom megszűnik, ha a védjegyjogosult jogi személy vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnt.

A védjegyoltalom megszűnésének napja ebben az esetben a jogosulti cég jogutód nélküli megszűnésének napja lesz.

A védjegyjogosult megszűnése esetén a védjegyoltalom értelemszerűen minden esetben teljeskörűen szűnik meg, a részleges megszűnés ebben az esetben fogalmilag kizárt.

A védjegyoltalomnak a védjegyjogosult jogutód nélküli megszűnése miatti megszűnésének megállapítására irányuló eljárás költségeit mindig a kérelmező viseli.

A védjegyoltalomnak a védjegyjogosult jogutód nélküli megszűnése miatti megszűnése tárgyában hozott határozatot a Hivatal tárgyaláson kívül hozza meg.

6. A MEGSZŰNÉS MEGÁLLAPÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA

6.1. A megszűnés megállapítása iránti eljárások kérelmezője

A védjegyoltalom megszűnésének megállapítását a védjegy használatának hiánya miatt a Vt. 18. és 34. §-ok alapján, a megjelölés megkülönböztető képességének elvesztése, illetve megtévesztővé válása miatt a Vt. 35. § alapján a védjegyjogosulttal szemben bárki kérheti [Vt. 75. § (1) bek.].

A megszűnés-megállapítási eljárásokban is irányadó az a szabály, hogy a védjegy jogosultja nem kérheti saját védjegyoltalma megszűnésének megállapítását.

6.2. A kérelem benyújtása

A megszűnés megállapítása iránti eljárás a Hivatalhoz benyújtott kérelemmel indul meg.

Az egy védjegy ellen irányuló több megszűnés megállapítására irányuló kérelmet, valamint a törlési és a megszűnés megállapítására irányuló kérelmeket lehetőség szerint egy eljárásban kell elintézni [Vt. 76. § (2) bek.].

A Vt. idézett rendelkezésének célja, hogy egy adott védjeggyel szemben benyújtott megszűnés megállapítására irányuló és törlési eljárások gyors és hatékony befejezését, a támadott védjegy jogi helyzetének mielőbbi rendezését szolgálja. A Hivatal az egy védjeggyel szemben benyújtott kérelmeket főszabály szerint egy eljárásban intézi el, és csak indokolt esetben kerül sor a kérelmek elkülönített tárgyalására (például abban az esetben, ha a szóbeli tárgyalás kitűzését követően nyújtanak be a védjeggyel szemben egy újabb megszűnés megállapítási vagy törlési kérelmet). Ugyancsak indokolt lehet a megszűnés megállapítása iránti és törlési kérelmek külön eljárásban történő intézése, ha a törlési kérelem kapcsán a kérelmező vagy a védjegyjogosult kéri, hogy a Hivatal a törlési eljárást gyorsítottan folytassa le, hiszen ebben az esetben a hiánypótlásra és a nyilatkozattételre rövidebb (tizenöt napos) határidő is kitűzhető, továbbá szóbeli tárgyalás tartása sem kötelező.

6.3. A megszűnés megállapítására irányuló kérelem kellékei

A megszűnés megállapítása iránti eljárásban az ügyfeleknek beadványaikat és azok mellékleteit eggyel több példányban kell benyújtaniuk a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához, mint ahány ellenérdekű fél az eljárásban részt vesz; ha több félnek közös képviselője van, részükre együttesen egy példányt kell számításba venni. Ha az ügyfél a beadványát vagy annak mellékleteit az előírtnál kevesebb példányban nyújtotta be, a hiánypótlás elmaradása esetén a megszűnés megállapítása iránti kérelmet visszavontnak kell tekinteni, a jogosult nyilatkozatát

pedig be nem nyújtottnak kell tekinteni. Elektronikus kapcsolattartás esetén a beadványokat és azok mellékleteit csak egy példányban kell benyújtani [Vt. 40. § (3a) bek.].

A kérelemnek tartalmaznia kell a Vt.-ben meghatározott alábbi adatokat; a megszűnés okait; ha a védjegyoltalom megszűnésének megállapítását az eljárás megindításának napjánál korábbi időpontra visszaható hatállyal kérik, az erre történő utalást; és – ha a kérelem nem a védjegy teljes egészében való megszűnésének megállapítását célozza – az árujegyzéknek azt a részét, amelynek tekintetében a védjegy megszűnésének megállapítását kérik [Vt. 75. § (2) bek.].

A megszűnés megállapítása iránti kérelemben a következő adatokat kell feltüntetni:

- a természetes személy kérelmező és – képviselet esetén – képviselő nevét és lakcímét, továbbá – elektronikus úton történő kapcsolattartás esetén – az ilyen módon kapcsolatot tartó természetes személy születési helyét és idejét, valamint anyja nevét;
- a nem természetes személy kérelmező és – képviselet esetén – képviselő nevét, székhelyét, továbbá elektronikus úton történő kapcsolattartás esetén adószámát; továbbá
- nem elektronikus úton történő kapcsolattartás esetén a kérelmező vagy képviselője aláírását [Vt. 38. § (2b) bek.].

A védjegy megszűnése megállapításának alapjául szolgáló okot a jogszabályhely feltüntetésével kell megjelölni. A megszűnés megállapításának okaként olyan egyértelműen, világosan meghatározott ok vehető figyelembe, amely alapján a védjegy megszűnése megállapítható. A megszűnés megállapítása iránti kérelemhez mellékelni kell az annak alapjául szolgáló okirati bizonyítékokat, kivéve a használat hiánya miatti megszűnés megállapítására irányuló eljárásoknál, mivel ott a bizonyítási teher a jogosulton van.

Ha a kérelmező a kérelmében két vagy több megszűnési okot jelöl meg (pl. használat hiánya és a védjegy megtévesztővé válása miatt is kéri a védjegy megszűnésének megállapítását), ezek önálló kérelmeknek minősülnek (tehát külön-külön meg kell fizetni a kérelmekre előírt igazgatási szolgáltatási díjat), amelyeket rendszerint egy eljárásban intéz el a Hivatal.

A védjegyoltalom megszűnik, ha

- a védjegyjogosult a védjegy tényleges használatát elmulasztotta (18. §, 34. §), a megszűnés megállapítására irányuló eljárás megindításának napjára visszaható hatállyal;
- a védjegy elveszítette megkülönböztető képességét vagy megtévesztővé vált (35. §), a megszűnés megállapítására irányuló eljárás megindításának napjára visszaható hatállyal [Vt. 30. § (1) bek. d) és e) pont].

A felek bármelyikének kérelmére a megszűnés olyan, még korábbi időpontra visszaható hatállyal is megállapítható, amelyen a megszűnés megállapítására irányuló kérelem benyújtására okot adó körülmény bekövetkezett, feltéve, hogy a megszűnés megállapításának feltételei mind a megjelölt korábbi időpontban, mind a megszűnés megállapítására irányuló kérelem benyújtásának időpontjában fennálltak [Vt. 30. § (2) bek.].

A (2) bekezdés alkalmazásában a megszűnés megállapítására irányuló kérelem benyújtására okot adó körülmény bekövetkezése időpontjának – az ellenkező bizonyításáig – a kérelmező későbbi, ütköző védjegybejelentésének elsőbbségi időpontját kell tekinteni, feltéve, hogy a kérelmező tett ilyen védjegybejelentést [Vt. 30. § (3) bek.].

A Vt. tehát egy megdönthető vélelmet állít fel arra nézve, hogy – ha van ilyen – a kérelmező későbbi védjegybejelentésének napját kell a védjegyoltalom megszűnésének megállapítására irányuló kérelem benyújtására okot adó körülmény bekövetkezése időpontjának tekinteni akkor, ha a kérelmező nem a kérelem előterjesztésének időpontjára vonatkoztatva kéri a védjegyoltalom utólagos megszüntetését.

A megszűnés megállapítása iránti kérelem benyújtását követő két hónapon belül meg kell fizetni a díjrendeletben meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat [Vt. 75. § (3) bek.].

A hatályos díjtáblázat itt érhető el.

A használat hiánya miatti megszűnés megállapítására irányuló kérelmet elutasító jogerős határozat kizárja, hogy azonos ténybeli alapon ugyanazzal a védjeggyel kapcsolatban bárki újabb eljárást indítson a használat hiánya miatti megszűnés megállapítása iránt [Vt. 34. § (3) bek.]

A megjelölés megkülönböztető képességének elvesztése vagy megtévesztővé válása miatti megszűnés megállapítására irányuló kérelmet elutasító jogerős határozat kizárja, hogy azonos ténybeli alapon ugyanazzal a védjeggyel kapcsolatban bárki újabb eljárást indítson a védjegyoltalom megszűnésének megállapítása iránt [Vt. 35. § (3) bek.].

6.4. A megszűnés megállapítása iránti kérelem benyújtását követő vizsgálata (megengedhetőség)

Ha a megszűnés megállapítása iránti kérelem nem felel meg a törvényben előírt feltételeknek, a kérelmezőt hiánypótlásra kell felhívni; ha pedig a kérelem díját nem fizette meg, figyelmeztetni kell a törvényben meghatározott határidőben történő pótlásra [Vt. 75. § (4) bek.].

Azt, hogy a megszűnés megállapítására irányuló kérelem megfelel-e a törvényben előírt feltételeknek, nemcsak a kellékek szintjén, hanem tartalmilag is vizsgálnia kell a Hivatalnak. Így ellenőrizni kell, hogy a kérelmező nem saját védjegye megszűnésének megállapítását kérte-e, hogy a kérelem ténybeli alapja nem azonos-e egy már jogerősen elutasított kérelemmel, hogy nem több védjegy megszűnésének megállapítására vonatkozik-e a kérelem. Ellenőrizni kell továbbá, hogy törvényes megszűnési jogalapokat jelölt-e meg a kérelmező, hogy van-e a megjelölt megszűnési ok mellett okirati bizonyíték, ahol ez nélkülözhetetlen, illetve, hogy ténylegesen benyújtásra kerültek-e a kérelemben hivatkozott dokumentumok. Világosnak kell lennie, hogy melyik dokumentum melyik jogalaphoz tartozik. Ki kell tűnnie a kérelemből, hogy

a védjegyoltalom teljeskörű megszűnésének megállapítását vagy annak csak a korlátozását kéri a kérelmező.

Amennyiben a Hivatal a megszűnés megállapítása iránti kérelem benyújtását követő vizsgálat során hiányosságot észlel, a kérelmezőt hiánypótlásra hívja fel, illetve figyelmezteti az eljárás díjának megfizetésére.

6.5. A kérelem visszavonása, visszavontnak tekintése, visszautasítása és az eljárás okafogyottá válása

6.5.1. Visszavontnak tekintés

Ha a megszűnés megállapítása iránti kérelem nem felel meg a törvényben előírt feltételeknek, a Hivatal hiánypótlási felhívást bocsát ki a kérelmező részére, a díj meg nem fizetése esetén pedig figyelmezteti ennek törvényi határidőn belül történő pótlására. Amennyiben a kérelmező a hiánypótlást nem teljesíti, illetve a díjat nem fizeti be, a Hivatal a megszűnés megállapítása iránti kérelmet visszavontnak tekinti [Vt. 75. § (4) bek.].

6.5.2. Visszautasítás

A hatóság a kérelmet visszautasítja, ha

a) az eljárás megindításának jogszabályban meghatározott feltétele hiányzik, és e törvény ahhoz más jogkövetkezményt nem fűz, vagy
b) az ugyanazon jog érvényesítésére irányuló kérelmet a bíróság vagy a hatóság már érdemben elbírálta, és a kérelem tartalma, valamint az irányadó jogi szabályozás nem változott [Ákr. 46. § (1) bek.].

Előfordulhatnak olyan esetek, amikor a kérelmező válaszol ugyan a Hivatal által kiadott hiánypótlási felhívásra, azonban a megszűnés megállapítása iránti kérelem a hiánypótlás ellenére sem felel meg a Vt.-ben meghatározott követelményeknek (például a támadott védjegy lajstromozásától számított öt év még nem telt el, a res iudicata esete áll fenn stb.). Ilyen esetekben a Hivatal a kérelmet végzéssel visszautasítja.

Amennyiben a Hivatal az eljárás későbbi szakaszában észleli, hogy a megszűnés megállapítása iránti kérelem visszautasításának lett volna helye, az eljárást végzéssel megszünteti [Ákr. 47. § (1) bek. a) pont].

6.5.3. Visszavonás

A kérelmező – a védjegyoltalom megszűnésének megállapításáról, korlátozásáról vagy a kérelem elutasításáról szóló határozat meghozataláig – visszavonhatja a megszűnés megállapítására irányuló kérelmet.

A kérelem visszavonása esetén a Hivatal a megszűnés megállapítása iránti eljárást végzéssel megszünteti [Ákr. 47. § (1) bek. e) pont].

A megszűnés megállapítására irányuló kérelem visszavonása esetén az eljárást hivatalból folytatni lehet. Ez a szabály a köz érdekében kerülhet alkalmazásra. A fenti szabályt azonban nem lehet kiterjesztő módon értelmezni. A Hivatal ilyen esetekben is a kérelem keretei között, a felek által korábban tett nyilatkozatok és állítások figyelembevételével jár el. Az eljárást hivatalból tehát csak a kérelemmel kapcsolatban a Hivatal tudomására jutott adatok körében lehet folytatni. Sem a megszűnési okok, sem a bizonyítékok köre nem bővíthető [Vt. 76. § (3) bek.].

6.5.4. Az eljárás okafogyottá válása

Ha a Hivatal az eljárás során hivatalból vagy valamelyik fél jelzése alapján észleli, hogy a megszűnés megállapítása iránti eljárás okafogyottá vált, az eljárást végzéssel megszünteti [Ákr. 47. § (1) bek. c) pont].

Példaként említhető az eljárás okafogyottá válására a védjegyoltalomról történő lemondás.

6.6. A megszűnés megállapítása iránti eljárásban meghozható érdemi döntések

A megszűnés megállapítása iránti kérelemről a döntést főszabály szerint szóbeli tárgyaláson kell meghozni, de bizonyos esetekben meghozható tárgyalás tartása nélkül is.

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a megszűnés megállapítása iránti kérelemmel kapcsolatban nyilatkozattételre hívja fel a védjegyjogosultat, majd – ha a védjegyjogosult a felhívásra határidőben nyilatkozik – írásbeli előkészítés után szóbeli tárgyalás alapján határoz a védjegyoltalom használat hiánya, megkülönböztető képesség elvesztése, illetve megtévesztővé válás miatti megszűnésének - teljes körű vagy részleges - megállapításáról vagy a kérelem elutasításáról. Ha a védjegyjogosult a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának felhívására határidőben nem nyilatkozik, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a rendelkezésére álló adatok alapján, szóbeli tárgyalás megtartása nélkül dönt. Az eljárást befejező végzés tárgyaláson kívül is meghozható. A tárgyalás folyamán hozott döntések kihirdetésére, írásba foglalására és kézbesítésére a 73. § (5)-(7) bekezdését alkalmazni kell [Vt. 76. § (1) bek.].

A szóbeli tárgyalás kitűzésére és menetére vonatkozóan ld. az Ötödik rész III. fejezetét.

Amennyiben a Hivatal a megszűnés megállapítása iránti kérelmet megalapozottnak találja, annak helyt ad, és a védjegyet a kérelem benyújtásának napjára vagy a kérelmező által megjelölt korábbi időpontra visszaható hatállyal megszünteti. Abban az esetben, ha a kérelem kizárólag a védjegy árujegyzékének egy része ellen irányult és a kérelemnek a Hivatal helyt ad, úgy a védjegy árujegyzékét megfelelően korlátozza.

Amennyiben a Hivatal a kérelmet – a kérelmezői érveléssel szemben – csupán az árujegyzék egy része tekintetében találja megalapozottnak, úgy a kérelemnek részben ad helyt, a védjegy oltalmát pedig a kérelem benyújtásának napjára vagy a kérelmező által megjelölt korábbi időpontra visszaható hatállyal korlátozza.

Amennyiben a Hivatal a kérelmet nem találja megalapozottnak, azt elutasítja, és a támadott védjegy oltalmának hatályát változatlan tartalommal fenntartja.

A védjegyoltalomnak a használat hiánya, a megkülönböztető képesség elvesztése, a megtévesztővé válás miatti teljes körű vagy részleges megszűnését be kell jegyezni a védjegylajstromba, és arról hatósági tájékoztatást kell közölni a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala hivatalos lapjában [Vt. 76. § (5) bek.].

6.7. Döntés a költségviselésről

Az eljárást befejező döntésben kell rendelkezni a költségekről is.

A megszűnés megállapítására irányuló eljárás költségeinek viselésére a vesztes felet kell kötelezni. Ha a védjegyjogosult az oltalom megszűnésének megállapítására irányuló eljárásra okot nem adott és a védjegyoltalomról – legalább az árujegyzék érintett része vonatkozásában – a bejelentés napjára visszaható hatállyal, az (1) bekezdés szerinti nyilatkozattételre kitűzött határidő lejárta előtt lemond, az eljárási költséget a kérelmező viseli. [Vt. 76. § (4) bek.].

A Vt. előbbiekben idézett rendelkezésének hatálya nem terjed ki a védjegyjogosult oldalán felmerült költségekre, így a Vt. 76. § (4) bekezdése alapján a Hivatal a jogosult részére nem állapít meg költségigényt. A szabály célja, hogy az abban említett esetben a kérelmező maga viselje az eljárás során felmerült költségeit, azokat ne háríthassa át a jogosultra.

A megszűnés megállapítására irányuló eljárásban való költségviselés vonatkozásában egyebekben ld. a Harmadik rész II. fejezet 6.2. alpontjában ismertetett gyakorlatot.

III. SZÓBELI TÁRGYALÁS A SZELLEMI TULAJDON NEMZETI HIVATALA ELŐTT

A tárgyaláson az ellenérdekű feleknek a kontradiktórius eljárás – azaz a felszólalás, törlés és megszűnés megállapítása – keretében lehetőségük van álláspontjuk kifejtésére és egyéb érdemi nyilatkozataik megtételére.

1. A TÁRGYALÁS ELŐKÉSZÍTÉSE, AZ ELJÁRÓ TANÁCS KIJELÖLÉSE

A Hivatal az írásbeli előkészítő szakasz lezárultát követően a szóbeli tárgyalás napját kitűzi, melyekről a feleket írásban értesíti.

A Hivatal háromtagú tanácsban jár el a tárgyaláson és hoz határozatot a törlési eljárásban és a megszűnés megállapítására irányuló eljárásban. Ha a védjegy lajstromozására irányuló eljárásban a megjelölés lajstromozásával szemben benyújtott felszólalás tárgyában tárgyalást kell tartani, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala háromtagú tanácsban jár el a tárgyaláson és hozza meg határozatát. A tanács szótöbbséggel dönt [Vt. 39. § (2) bek.].

A tanács elnökét és a tanács előadó tagját a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály vezetője jelöli ki. A tanács harmadik tagját – a szavazó tanácstagot – a Jogi és Nemzetközi Főosztály vezetője jelöli ki. A tanács elnöke az illetékes védjegy osztály vezetője, vagy a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály valamelyik vezető beosztású munkatársa. Előadó tanácstagként általában az illetékes Védjegy Osztály jogász munkatársai, szavazó tanácstagként az Iparjogvédelmi Jogi Osztály jogász munkatársai járnak el.

2. A TÁRGYALÁS VEZETÉSE, RENDFENNTARTÁS, JEGYZŐKÖNYV

A tárgyaláson a tanács mindhárom tagjának mindvégig jelen kell lennie. A tárgyalást a tanács elnöke vezeti. A jogszabályi keretek között az elnök határozza meg azoknak a cselekményeknek a sorrendjét, amelyeket a tárgyaláson teljesíteni kell.

A tárgyalás nyilvános. A két félnek és a hallgatóságnak – amennyire lehetséges – egymástól elkülönülve kell helyet foglalniuk a tárgyalóteremben.

A tárgyalás rendjének fenntartásáról az elnök gondoskodik. Biztosítania kell, hogy a felek minden, a döntést befolyásoló kérdésben kifejthessék álláspontjukat, ugyanakkor a megtárgyalandó kérelmek körébe nem tartozó előadásaikat el kell hárítania.

A jegyzőkönyv tartalmazza:

- a készítés helyét, idejét;
- a résztvevő személyek azonosításához szükséges adatokat;
- a nyilatkozatok lényegét;
- a tényállás tisztázásával összefüggő ténymegállapításokat;
- a jogokra és kötelezettségekre való figyelmeztetést [Ákr. 78. § (2)-(3) bek.].

A Hivatal a szóbeli tárgyalásról hangfelvételt készít, amelyet digitálisan archivál. A szóbeli tárgyalásról a hangfelvétel alapján 8 napon belül írott jegyzőkönyv készül, melyet a tanács elnöke ír alá, és azt a Hivatal legkésőbb a határozat megküldésével együtt kézbesít a felek számára. A hangfelvétel rögzítését az elnök végzi.

3. A FELEK JELENLÉTE, A TÁRGYALÁS ELMULASZTÁSÁNAK KÖVETKEZMÉNYEI

A tárgyalás megnyitása után az elnök megállapítja, hogy a felek személyesen, vagy képviselőik útján megjelentek-e.

A tárgyaláson megjelenteknek alá kell írniuk a jelenléti ívet, ezzel igazolva jelenlétüket. Személyi adataikat személyazonosító igazolványuk, illetve képviselet esetén ügyvédi vagy ügyvédjelölti igazolványuk alapján kell megállapítani. A jelenléti íven nevük mellett azt is fel kell tüntetni, hogy milyen minőségükben vesznek részt a tárgyaláson.

Ha valamelyik fél a tárgyaláson nem jelent meg, meg kell állapítani, hogy a tárgyalásra a szabályszerű értesítése megtörtént-e.

Amennyiben a tárgyalásról szóló értesítés bármelyik fél részére nem volt szabályszerű, a tárgyalást el kell halasztani, és új tárgyalásra határnapot hivatalból kell kitűzni.

Ha az értesítés szabályszerű volt, és ennek ellenére a felek vagy bármelyikük nem jelent meg, az a tárgyalás megtartásának nem akadálya. Ebben az esetben a tanács a rendelkezésre álló adatok alapján hozza meg döntését.

Ha a felszólaló nem jelenik meg a tárgyaláson, és előzetesen nem kérte annak távollétében történő megtartását sem, a felszólalást visszavontnak kell tekinteni [Vt. 61/D. § (7) bek. b) pont].

A Vt. 42. § (4) bekezdése szerint, ha az ügyfél nem jelent meg a szóbeli tárgyaláson, de utóbb igazolási kérelemmel él, és a tanács helyt ad a kérelemnek, akkor az elmulasztott határnapon megtartott tárgyalást a szükséges keretben meg kell ismételni. Az új tárgyalás eredményéhez képest az elmulasztott tárgyalás alapján hozott döntés hatályban tartása, illetve teljes vagy részben történő visszavonása kérdésében is határozni kell.

4. A TÁRGYALÁS MENETE

A tárgyalást az elnök nyitja meg.

A tárgyalás megnyitását követően az előadó tanácstag az előkészítő szakaszban keletkezett iratok alapján megtartja az iratismertetést. Ennek keretében a szükséges mértékben ismerteti az érintett védjegybejelentés, illetve védjegy lajstromadatait; a felszólalást, a védjegy törlésére, illetve megszűnésének megállapítására irányuló kérelmet; a bejelentőnek, illetve a védjegyjogosultnak a törlési, illetve a megszűnés megállapítása iránti kérelemre tett nyilatkozatát, valamint a beterjesztett egyéb nyilatkozatok tartalmát.

Ezt követően az elnök megkérdezi a felszólalót, illetve a kérelmezőt, hogy a korábban írásban benyújtott kérelmét fenntartja-e. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a felszólaló és a kérelmező az álláspontját kifejtse. Ezt követően az elnök lehetőséget ad a bejelentőnek, illetve a védjegyjogosultnak arra, hogy az elhangzottakra válaszolhasson, előadhassa védekezését.

A Hivatal döntését csak olyan tényekre és bizonyítékokra alapozhatja, amelyekkel kapcsolatban az ügyfélnek módjában állt nyilatkozatot tenni, figyelmen kívül hagyhatja azonban azokat a nyilatkozatokat vagy bizonyítékokat, amelyeket az ügyfél nem kellő időben terjesztett elő [Vt. 40. § (3) bek.].

A közigazgatási hatósági eljárásban az ügyfél köteles jóhiszeműen eljárni [Ákr. 6. § (1)-(2) bek.].

Az ügyfél magatartása nem irányulhat a hatóság megtévesztésére vagy a döntéshozatal, illetve a végrehajtás indokolatlan késleltetésére.

A szóbeli tárgyaláson előadott új nyilatkozatokat és bizonyítási indítványokat főszabály szerint a Hivatal nem tekinti kellő időben előterjesztettnek (hiszen azokat még az írásbeli előkészítés során kell a Hivatal rendelkezésére bocsátani). A Hivatal kivételesen olyan nyilatkozatokat és bizonyítékokat is figyelembe vehet, amelyeket a fél a szóbeli tárgyaláson terjeszt elő elsőként, ilyenkor azonban mindig igazolni kell, hogy a nyilatkozat, illetve a bizonyíték előterjesztése az eljárás korábbi szakaszában nem volt lehetséges. A Hivatal figyelmen kívül hagyhatja azonban azokat a nyilatkozatokat vagy bizonyítékokat, amelyeket az ügyfél nem kellő időben terjesztett elő.

A tárgyalás során csatolt dokumentumok benyújtásának tényét rögzíteni kell a jegyzőkönyvben és a tárgyalást követően iktatni, digitalizálni kell.

A tanács bármelyik tagja kérdést intézhet a felekhez.

Lényeges, hogy tisztázásra kerüljenek azok a körülmények, amelyek alapján a tanács eldöntheti, hogy az egyes bizonyítékokat figyelembe lehet-e venni az adott kérelem

alátámasztására, és világossá kell válnia, hogy a bizonyíték milyen módon támasztja alá az adott kérelmet.

Az elnök a tárgyalás bármely szakaszában szünetet rendelhet el, akár a felek kérésére, akár hivatalból.

Hatósági eljárásban olyan bizonyíték használható fel, amely alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére. A hatóság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani. A hatóság szabadon választja meg a bizonyítás módját, és a rendelkezésre álló bizonyítékokat szabad meggyőződése szerint értékeli. Törvény vagy kormányrendelet közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján, meghatározott ügyekben kötelezővé teheti valamely okirat vagy más irat bizonyítási eszközként történő alkalmazását [Ákr. 62. § (2)-(5) bek.].

A hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.

A tanács az érdemi döntés alapjául szolgáló tényállást a bizonyítékok alapján állapítja meg. Az Ákr. rendelkezéseinek megfelelően szabad bizonyítási rendszer érvényesül, nincsenek kötelezően alkalmazandó bizonyítási eszközök és a Vt. azt sem írja elő, hogy a Hivatal a döntését kizárólag meghatározott bizonyítási eszközökre alapozhatja.

5. TANÚMEGHALLGATÁS

Ha a bizonyításhoz tanúvallomásra, illetve szakértő véleményére van szükség, őket is meghallgatja a tanács a szóbeli tárgyaláson (Ákr. 66-67. §).

A felek a tanúkhoz, szakértőkhöz és egymáshoz is kérdéseket intézhetnek, az elnök engedélyével.

Védjegyügyekben leginkább a tanúmeghallgatás indítványozása fordul elő, ezért ezt indokolt részletesebben bemutatni. A tanúk meghallgatása során az Ákr. 66-67. §-ának vonatkozó rendelkezései irányadók.

Amennyiben a Hivatal a tényállás feltárása érdekében a tanúmeghallgatást szükségesnek tartja, a tanút a tárgyalásra megidézi. Ha az ügy körülményei az ügyiratokból világosan megállapíthatók, a Hivatal a tanúmeghallgatást indítványozó felet értesíti arról, hogy a tanúkat nem idézi, azonban a fél – amennyiben elengedhetetlennek tartja meghallgatásukat – gondoskodhat a tárgyaláson történő megjelenésükről.

A vallomástételi akadályok tekintetében az Ákr.-ben foglalt abszolút és relatív akadályok irányadók. A tanú esetleges elfogultsága – pl. az egyik ügyfél munkavállalója vagy családtagja

– önmagában nem jelent vallomástételi akadályt, azt a tanúvallomás figyelembevételekor kell mérlegelni.

A tanúmeghallgatás kezdetén meg kell állapítani a tanú személyazonosságát, és nyilatkoztatni kell az ügyfelekkel fennálló kapcsolatáról. A tanút figyelmeztetni kell továbbá jogairól és kötelességeiről, különösen a hamis tanúzás következményeiről. A tanúhoz főszabály szerint – a felek és a tanácstagok indítványára – a tanács elnöke intéz kérdéseket. Engedélyezni lehet azonban, hogy a felek közvetlenül is tegyenek fel kérdéseket. A feltett kérdéseket és a tanú válaszát a tanácselnök hangfelvételen rögzíti.

6. A TÁRGYALÁS ELHALASZTÁSA ÉS A FOLYTATÓLAGOS TÁRGYALÁS

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a feleknek a kitűzött határnap előtt legkésőbb három nappal előterjesztett, indokolt közös kérelmére a tárgyalást elhalasztja. Később előterjesztett közös kérelemre a tárgyalás kivételesen fontos okból halasztható el [Vt. 73. § (4a) bek.].

A kitűzött tárgyalás elhalasztásának főszabályként a felek közös kérelmére van helye. A feleknek a kérelmüket indokolniuk kell, tehát elő kell adniuk azokat a körülményeket, amelyekre tekintettel a tárgyalás elhalasztását kérik. A Hivatalnak a kérelem elbírálása során azt kell vizsgálnia, hogy a felek a tárgyalás elhalasztását méltányolható okból kérik-e.

A Hivatal a kitűzött tárgyalást hivatalból - a tárgyalást megelőzően vagy a tárgyaláson - a tárgyalás megtartása nélkül csak fontos vagy a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala érdekkörében felmerült okból, az ok megjelölésével halaszthatja el [Vt. 73. § (4b) bek.].

A tárgyalás elhalasztására a Hivatal érdekkörében felmerült ok miatt is sor kerülhet, akár a tárgyalást megelőzően, akár pedig a tárgyaláson. A tárgyalás elhalasztásáról rendelkező végzésében a Hivatalnak mindig meg kell jelölnie a halasztás okát. Erre példa lehet, amikor a kialakult pandémiás helyzetben a járványügyi korlátozások nem teszik lehetővé a szóbeli tárgyalás megtartását.

A tárgyalás elhalasztása esetén a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala az új tárgyalási határnap kitűzéséről egyidejűleg intézkedik [Vt. 73. § (4c) bek.].
Ha a tárgyalás a rendelkezésre álló időben nem fejezhető be, vagy a felmerült kérdések és/vagy új bizonyítékok áttanulmányozásához hosszabb időre van szükség, az elnök a tárgyalást elhalasztja, egyúttal a felek meghallgatása után vagy utólag hivatalból kitűzi a folytatólagos tárgyalás következő határnapját. Az erre vonatkozó végzést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

A folytatólagos tárgyaláson a tanácsnak lehetőleg azonos személyi összetételben kell eljárnia. Ha ez nem biztosítható, a tárgyalás megnyitása után az ügyet és az addigi eljárás eredményét ismertetni kell.

A folytatólagos tárgyalás lefolytatására egyebekben a tárgyalás kapcsán korábban ismertetett szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

7. A KÖLTSÉGIGÉNYEK ELŐTERJESZTÉSE, A TÁRGYALÁS BEREKESZTÉSE

Ha a tanács a bizonyítást elegendőnek találja a tényállás feltárásához és a felek érdemben mást előadni nem kívánnak, az elnök felhívja a felek figyelmét arra, hogy költségtérítési igényük bejelentésére és annak igazolására legkésőbb az eljárásnak ebben a szakaszában van lehetőségük, amelyről a Hivatal a tárgyalás kitűzéséről szóló értesítésben is figyelmezteti a feleket.

A költségigényre vonatkozó nyilatkozattételi felhívást követően az elnök a tárgyalást berekeszti, egyben bejelenti, hogy a tanács visszavonul és zárt tanácskozás keretében hozza meg az ügydöntő határozatot.

8. A DÖNTÉS KIHIRDETÉSE

A tárgyalás folyamán hozott végzéseket és a határozatot a tárgyalás napján ki kell hirdetni és a kihirdetést csak a határozatra nézve és csak akkor lehet – legfeljebb nyolc napra – elhalasztani, ha ez az ügy bonyolultsága miatt feltétlenül szükséges. A kihirdetés határnapját ilyen esetben nyomban ki kell tűzni és a határozatot a kihirdetés napjáig írásba is kell foglalni. Az írásba foglalt határozatot a kihirdetéskor jelen lévő feleknek nyomban, a meg nem jelent felek részére pedig a kihirdetéstől számított három napon belül kézbesíteni kell [Vt. 61/D. § (4) bek.; Vt. 73. § (5) bek.].

A döntés kihirdetése a rendelkező rész és az indokolás rövid ismertetéséből áll [Vt. 61/D. § (5) bek.; Vt. 73. § (6) bek.].

A döntést – kivéve, ha annak kihirdetését a Hivatal elhalasztotta – annak meghozatalától számított legkésőbb tizenöt napon belül kell írásba foglalni és az írásba foglalást követő tizenöt napon belül kézbesíteni kell [Vt. 61/D. § (6) bek.; Vt. 73. § (7) bek.].

HATODIK RÉSZ: A NEMZETKÖZI VÉDJEGYEKKEL KAPCSOLATOS ELJÁRÁSOK

I. A MADRIDI RENDSZER SAJÁTOSSÁGAI

1. A MADRIDI RENDSZER KIALAKULÁSA

A 19. század végén felmerült, hogy az 1883-ban megkötött Párizsi Uniós Egyezmény (a továbbiakban: PUE) mellék-egyezményeként jöjjön létre olyan nemzetközi egyezmény, amely megkönnyíti a részes államok entitásai számára a belföldön megszerzett védjegyoltalmuk nemzetközi kiterjesztését, azaz egyes külföldi államokban a védjegyoltalom lajstromozással való megszerzését.

A védjegyek nemzetközi lajstromozását célzó Madridi védjegy-lajstromozási rendszer (a továbbiakban: Madridi Rendszer) két nemzetközi egyezményt foglal magában: a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodást (a továbbiakban: Megállapodás) és a védjegyek nemzetközi lajstromozására vonatkozó Madridi Megállapodáshoz kapcsolódó Jegyzőkönyvet (a továbbiakban: Jegyzőkönyv).

A Megállapodást 1891-ben kötötték, melynek Magyarország 1909 óta részese. Az egyezményt 55 ország írta alá. A Megállapodást kiegészítette, korszerűsítette az 1989-ben aláírt Jegyzőkönyv, melynek Magyarország 1997 óta részese. Az egyezménynek jelenleg 108 tagja van, amely összesen 124 országot fed le, azonban tagjainak száma folyamatosan bővül.

A Megállapodás és a Jegyzőkönyv párhuzamos, egymástól független egyezmények, melyeknek tagjai elkülönültek, de átfedésben vannak. Ebből következően mindaddig, ameddig a Megállapodásnak voltak olyan tagjai, amelyek nem csatlakoztak a Jegyzőkönyvhöz, a Madridi Unió tagjai három csoportot alkottak: államok, amelyek csak a Megállapodásnak tagjai, államok és szervezetek, amelyek csak a Jegyzőkönyvnek tagjai, és azok az államok, amelyek mindkét egyezményhez csatlakoztak. Ennek eredményeként felmerült a kérdés, hogy melyik egyezmény alkalmazandó azon tagok vonatkozásában, amelyek mind a Megállapodást, mind a Jegyzőkönyvet ratifikálták.

2008. szeptember 1-jét megelőzően a Jegyzőkönyv 9sexies cikkének (1) bekezdése a Megállapodás fenntartását célozta azáltal, hogy kimondta: ha egy adott nemzetközi bejelentés vagy egy adott nemzetközi lajstromozás vonatkozásában a származási hivatal olyan állam hivatala, amely tagja mind a Jegyzőkönyvnek, mind a Megállapodásnak, a Jegyzőkönyv rendelkezései nem hatályosak azon államok tekintetében, amelyek ugyancsak részesei mindkét egyezménynek.

A szóban forgó cikk (2) bekezdése ugyanakkor lehetővé tette, hogy a Madridi Unió Közgyűlése háromnegyedes többséggel hatályon kívül helyezze az (1) bekezdést, vagy korlátozza annak terjedelmét a Jegyzőkönyv hatálybalépésétől számított tíz év elteltét követően, de semmiképpen sem attól a naptól számított öt év letelte előtt, amelyen a Megállapodás tagországainak többsége a Jegyzőkönyv tagjává vált.

E felhatalmazással összhangban a Szellemi Tulajdon Világszervezetében részes tagállamok közgyűléseinek negyvenharmadik üléssorozatán (Genf, 2007. szeptember 24. - október 3.) a Madridi Unió Közgyűlése módosította a Jegyzőkönyv 9sexies cikkének címét és szövegét, és a változás hatályba lépésének napját 2008. szeptember 1-jében határozta meg. A változás lényege, hogy a Megállapodás fenntartása helyett a kapcsolatokat azon tagállamok között, amelyek tagjai mind a Jegyzőkönyvnek, mind a Madridi Megállapodásnak, a Jegyzőkönyv rendelkezései határozzák meg.

Algéria 2015. október 31-i hatállyal csatlakozott a Jegyzőkönyvhöz, melynek következtében nincs több olyan állam, amely csak a Megállapodásnak lenne tagja. Ennek eredményeként ezentúl egységesen valamennyi nemzetközi védjegybejelentésre a Jegyzőkönyv szabályai az irányadók, a Megállapodás elvesztette gyakorlati jelentőségét – bár hatályában fennmaradt.

A Madridi Unió Közgyűlése ötvenedik üléssorozatán (Genf, 2016. október 3-11.) 2016. október 11-i hatállyal „befagyasztotta" a Megállapodás 14(1) és (2)(a) cikkeinek alkalmazását. A döntés következtében az alábbi főbb változások következtek be a Madridi Rendszerben:

- új szerződő felek nem ratifikálhatják önmagában a Megállapodást, de csatlakozhatnak egyidejűleg a Jegyzőkönyvhöz és a Megállapodáshoz;
- azok az államok, amelyek a Jegyzőkönyv tagjai, csatlakozhatnak a Megállapodáshoz;
- nemzetközi védjegybejelentés a Megállapodás alapján nem nyújtható be;
- a Megállapodás alapján nem folytatnak további tevékenységet, ideértve az utólagos területkiterjesztést;
- a Jegyzőkönyv 9sexies cikke (1) bekezdésének (b) pontja továbbra is kölcsönösen alkalmazandó azon tagállamok között, amelyek mind a Megállapodásnak, mind a Jegyzőkönyvnek tagjai; és
- a Madridi Unió Közgyűlése továbbra is hatáskörrel rendelkezik a Megállapodás végrehajtására vonatkozó minden kérdésben, és bármikor visszavonhatja a Megállapodás 14(1) és (2)(a) cikkének befagyasztásáról szóló határozatát.

A Megállapodás „befagyasztása" következtében tehát a Madridi Rendszer egyegyezményes rendszerré alakult, így indokolatlanná vált a korábbi szerkezeti elkülönítés.

A PUE mellékegyezményei közül több olyan nemzetközi egyezmény is van, amelyek a Szellemi Tulajdon Világszervezete (angolul: WIPO, franciául: OMPI, a továbbiakban: WIPO) keretében jöttek létre, illetve amelyek fejlesztésének és végrehajtásának a WIPO a letéteményese. Ezek az egyezmények a Madridi Rendszer működését is segítik, akár azzal,

hogy a Nemzetközi Iroda[1] tevékenységének bizonyos vonatkozásait szabályozzák, akár azzal, hogy az egyes tagállamok nemzeti védjegyjogainak harmonizálását segítik elő.

Ilyen egyezmények:

- a Nizzai Megállapodás[2];
- a Bécsi Megállapodás[3];
- a Védjegyjogi Szerződés[4].

2. A NEMZETKÖZI VÉDJEGYBEJELENTÉSEKRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

A nemzetközi védjegybejelentés a Vt. alkalmazásában – a Vt. meghatározása szerint – az 1891. évi április hó 14-én kelt, a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodás, valamint a Megállapodáshoz kapcsolódó, 1989. évi június hó 27-én kelt Jegyzőkönyv alapján tett védjegybejelentés.

A Megállapodás „befagyasztása" következtében azonban a Megállapodás alapján 2016. október 11-i hatállyal nem nyújtható be nemzetközi védjegybejelentés, a Megállapodás így gyakorlati jelentőségét elveszítette, de hatályában fennmaradt.

A Madridi Rendszerben való tagság alapján komoly szerep hárul a Hivatalra a nemzetközi védjegyügyek intézésében. Ezen ügyek megfelelő kezelését segítik elő a Vt. Negyedik Részének X/B-X/C. fejezeteiben elhelyezett illeszkedési szabályok.

Ahol a Vt. a Jegyzőkönyv alkalmazására utal, azon a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodáshoz és az ahhoz kapcsolódó Jegyzőkönyvhöz kapcsolódó Közös Végrehajtási Szabályzat (a továbbiakban: KVSZ) alkalmazását is érteni kell.

A nemzetközi védjegybejelentések tekintetében a Jegyzőkönyv eltérő rendelkezése hiányában a Vt. rendelkezéseit kell – az illeszkedési szabályokat tartalmazó X/B-X/C. fejezetekben foglalt eltérésekkel – megfelelően alkalmazni.

Az irányadó jogszabályok körét a Vt. 38. § (1) bekezdése szerint – a Vt.-ben meghatározott eltérésekkel – az Ákr. egészíti ki.

---

[1] International Bureau, székhelye: Genf

[2] A védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, 1957. június 15-én kötött, Stockholmban 1967. július 14-én és Genfben 1977. május 13-án felülvizsgált, és Genfben 1979. szeptember 28-án módosított Nizzai Megállapodás

[3] Vienna Agreement Establishing an International Classification of the Figurative Elements of Marks in 1973, amended in 1985. Magyarország aláírta, de nem ratifikálta

[4] Singapore Treaty on the Law of Trademarks in 2006, date of entry into force in 2009. Magyarország aláírta, de nem ratifikálta

Ez egyben azt is jelenti, hogy a Vt. azon rendelkezései, amelyekben a rendezett jogviszonyokat a nemzetközi szabályok szabályozzák, értelemszerűen nem kerülnek alkalmazásra.

Az illeszkedési szabályok nem ismétlik meg a nemzetközi szabályok rendelkezéseit, hanem azokat a rendelkezéseket tartalmazzák, amelyek a nemzetközi szabályoknak a Vt. rendelkezéseivel való összhangba hozását biztosítják (pl. a felszólalási határidő kezdőnapjának meghatározását), továbbá olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek a Vt.-nek a nemzeti védjegy lajstromozása iránti eljárásra vonatkozó rendelkezéseitől való eltéréseket rendezik (pl. a Vt. 76/O.§-a meghatározza a Magyarországot megjelölő bejelentés meghirdetésére vonatkozó szabályokat).

A Módszertani Útmutatónak a nemzeti védjegyügyekre vonatkozó részei megfelelően irányadók a nemzetközi védjegyügyekre is, az e fejezetben foglalt eltérésekkel.

2.1. Munkamegosztás és együttműködés a Nemzetközi Iroda és a nemzeti, illetve regionális hivatalok között

A Madridi Rendszer egyedülálló sajátossága az, hogy a védjegyek nemzetközi lajstromozása folyamatos együttműködést feltételez és igényel a Nemzetközi Iroda és a tagállamok nemzeti hatóságai, illetve a regionális intézmények (például: EUIPO, OAPI) között.

Az együttműködés lényege:

- a nemzetközi védjegybejelentés benyújtása előtt a megjelölés előzetes nemzeti lajstromozása vagy bejelentése;
- a nemzetközi bejelentésnek a Nemzetközi Irodához való továbbítására kizárólag a nemzeti hivatal (illetve adott esetben a regionális intézmények) jogosult;
- a Nemzetközi Iroda elvégzi a nemzetközi védjegybejelentés alaki vizsgálatát, amelynek alapján a bejelentést lajstromozza vagy elutasítja;
- a nemzetközi lajstromozás után történhet a megjelölés érdemi vizsgálata mindazon államoknál, illetve regionális szervezeteknél, amelyekre a lajstromozás területi hatálya kiterjed;
- a nemzetközi lajstromozás adataiban, illetve státuszában utólag bekövetkezett változásokat a Nemzetközi Iroda feljegyzi a nemzetközi védjegylajstromba.

A hatásköröket tekintve:

- a nemzetközi lajstromot kizárólag a Nemzetközi Iroda vezeti, az abban nem rögzíthető tényekről és körülményekről a nemzeti Hivatal kiegészítő lajstromot vezet;
- a Nemzetközi Iroda megküldi a Hivatalnak azokat a – módosításokra vonatkozó – értesítéseket, amelyeket a bejelentő, a származási Hivatal, vagy valamelyik érdekelt Hivatal kezdeményezésére jegyez fel és tesz közzé, és e változásokat közzéteszi a hivatalos lapjában;

- a nemzetközi szerződésben foglalt jogosítványai keretében a Nemzetközi Iroda végzi el az alaki vizsgálatot;
- ez azonban nem zárja ki, hogy egyes alaki feltételeket – saját jog alapján – a nemzeti hivatal, illetve a regionális intézmény vizsgáljon (pl. árujegyzék, bizonyos nyilatkozatok, együttes, tanúsító védjegynél az előírt szabályzat);
- a Nemzetközi Iroda sohasem végez érdemi vizsgálatot (sem feltétlen, sem viszonylagos lajstromozást gátló okok tekintetében);
- a Nemzetközi Iroda nem „felettes" vagy „ellenőrző" szerve a nemzeti hivataloknak, viszont ellenőrzi azt, hogy e hivatalok által a Nemzetközi Irodával közölt tények, illetve a közlés alakiságai megfelelnek-e a nemzetközi előírásoknak, különösen a Megállapodás és a Jegyzőkönyv Közös Végrehajtási Szabályzatának;
- a Nemzetközi Iroda védjegyügyekben sohasem vesz részt jogviták rendezésében, illetve nem ad véleményt ezek rendezéséhez;
- a nemzeti hivatalok, illetve a regionális intézmények a nemzetközi védjegybejelentések továbbítása, továbbá az elutasítások alakiságai stb. tekintetében a nemzetközi előírások keretei között járnak el.

A hatályos nemzetközi szabályok szerint a nemzetközi védjegybejelentést a Nemzetközi Irodához csak a nemzeti (regionális) hivatal továbbíthatja. A Jegyzőkönyv, a Közös Végrehajtási Szabályzat, valamint az adminisztratív utasítások viszont feljogosítják az ügyfeleket, hogy többféle változás tudomásulvételét közvetlenül, – saját nemzeti hivataluk igénybevétele nélkül – kérhessék a Nemzetközi Irodától.

2.2. Magyarország és a Madridi Rendszer

Magyarország 1909-ben csatlakozott a Madridi Megállapodáshoz, míg a Madridi Jegyzőkönyvnek 1997-től részese.

A magyar védjegytörvény és a Madridi Rendszer közötti illeszkedési szabályok csak az 1997. évi XI. törvényt módosító és kiegészítő 2003. évi CII. törvénnyel kerültek be a védjegytörvénybe, a Vt. Negyedik Részeként. Mivel e rendelkezések nagy része a tételes joggal addig nem támogatott hazai gyakorlaton alapul, számos rendelkezést a 2004. május 1. előtti nemzetközi védjegybejelentésekre is alkalmazni kell. Az illeszkedési szabályok ugyanis nem szakítottak a hatályba lépésük előtti gyakorlattal, hanem kodifikálták, illetve továbbfejlesztették az addigi gyakorlatot.

Az egyes iparjogvédelmi törvények módosításáról szóló 2018. évi LXVII. törvény a védjegyek nemzetközi lajstromozására vonatkozó rendelkezéseket az egyegyezményes rendszernek megfelelően módosította és egyszerűsítette.

A Vt. egyéb fejezeteinek rendelkezéseit a Madridi Rendszer szabályai, valamint a Vt. Negyedik Részének rendelkezései figyelembevételével kell alkalmazni, azaz az e fejezetben foglaltak

szerint kell értelmezni (az illeszkedési szabályok között számos fogalom-meghatározás szerepel), vagy adott esetben figyelmen kívül hagyni. (Pl. a Vt. 50. § (5) bekezdésének az idegen nyelven benyújtott árujegyzékre vonatkozó rendelkezéseit nem lehet alkalmazni a Madridi Rendszer jogszabályainak azon eltérő rendelkezései miatt, amelyek lehetővé teszik a védjegybejelentések francia vagy angol nyelven való benyújtását. A nemzetközi védjegyek magyarországi oltalmával kapcsolatos bármely védjegyügy nyelve a Hivatal előtt a magyar, míg az árujegyzékek a döntések rendelkező részében az eredeti nyelven szerepelnek.)

A Vt. Negyedik Része egyfelől a Nemzetközi Iroda és a bejelentő közötti, másfelől a Nemzetközi Iroda és a tagállamok nemzeti hivatalai közötti kapcsolat tekintetében tartalmaz rendelkezéseket. A Madridi Rendszerre vonatkozó illeszkedési szabályoknak nem célja a nemzetközi szabályozásban megtalálható rendelkezéseknek a Vt.-ben történő megismétlése vagy egységes szerkezetbe foglalása.

A Madridi Rendszer a védjegyek nemzetközi lajstromozását egyszerű és gyors eljárásban teszi lehetővé. Nemzetközi lajstromozás iránti kérelmet a Madridi Rendszer tagországainak valamelyikében a nemzetközi egyezményben foglalt feltételek szerinti bejelentők nyújthatnak be a származási országban lajstromozott vagy bejelentés alatt álló megjelölésükre alapítva a származási hivatalnál. E hivatal – Magyarországon a Hivatal – a kérelmet a Vt.-ben, különösen a X/C. fejezetben meghatározott eljárás után a Nemzetközi Irodához továbbítja. A kérelem alapján a Nemzetközi Iroda elvégzi a nemzetközi védjegybejelentés alaki vizsgálatát, a bejelentést nemzetközi védjegyként lajstromozza, vagy a bejelentést elutasítja. A Nemzetközi Iroda ezt követően a lajstromozott nemzetközi védjegyet hivatalos lapjában (Gazette of International Marks) közzéteszi.

A nemzetközi lajstromozás kifejezést a nemzetközi egyezmények a magyar védjegytörvénytől eltérő értelemben használják. A nemzetközi lajstromozás hatálya a közzététel után a gyakorlatban nem több, mint a nemzetközi védjegybejelentés bejelentési napjának elismerése, valamint a nemzetközi egyezményben előírt alaki vizsgálat lefolytatásának igazolása. A nemzetközi lajstromozás annyiban eredményezi az adott nemzetközi védjegy magyarországi oltalmát, amilyen mértékben az oltalmat a Hivatal a Vt. (különösen annak X/C. fejezete) szerint lefolytatott eljárása eredményeképpen elismeri. Amennyiben a Hivatal nem ad ki ideiglenes elutasítást az erre nyitva álló 12 hónapos határidőben belül, ezen határidő elteltét követő napon az oltalom elismerése „hallgatólagosan” is megtörténik (12 hónap plusz egy nappal).

Ugyancsak az ügyfelek érdekét szolgálja a Közös Végrehajtási Szabályzat 2011-től kötelező azon változása, amely szerint a nemzeti hivataloknak és regionális intézményeknek az oltalomelismerő nyilatkozatot (Statement of Grant of Protection) minden ügyben meg kell küldeniük az ügyfélnek, a Nemzetközi Iroda útján. (Az oltalom elismerése korábban hallgatólagosan is történhetett).

Lehetőség van ún. utólagos területkiterjesztésre is, amellyel külön kérelemre utólag is bővíthető azoknak az országoknak a köre, amelyekre kiterjedően a bejelentő a nemzetközi lajstromozással oltalmat kíván szerezni. Utólagos területkiterjesztés lehetséges olyan tagállamra is, ahol a

nemzetközi védjegy eltérő árujegyzékkel már bejelentésre került, az árujegyzék további részével kapcsolatban, feltéve, hogy a származási országban lajstromozott védjegy vagy védjegybejelentés árujegyzékében a területi kiterjesztésben megjelölt áruk és/vagy szolgáltatások szerepelnek.

2.3. Védjegyfüggőség, központi megtámadás

A Madridi Rendszer csak olyan nemzetközi lajstromozást tesz lehetővé, amely a megjelölésnek a származási országban való bejelentésén vagy védjegyként való lajstromozásán alapul. A lajstromozott nemzetközi védjegy oltalma a nemzetközi lajstromozástól számított 5 éven belül függ a nemzeti védjegy/védjegybejelentés sorsától, így a nemzeti oltalom korlátozása vagy megszűnése közvetlenül kihat a lajstromozott nemzetközi védjegy oltalmára (védjegyfüggőség).

Az ezen ötéves időszak alatt indult, a nemzetközi lajstromozás alapját képező származási országbeli védjegybejelentés, vagy lajstromozott védjegy oltalmának megszüntetésére indított eljárást központi megtámadásnak nevezzük. (Fontos kiemelni, hogy az 5 éves időtartam számításakor az eljárást megindító aktus időpontja az irányadó, nem az eljárást befejező jogerős döntés. Így például egy törlési eljárás esetén a védjegyfüggőség abban az esetben is fennáll, ha a törlési kérelem az 5 éves függőségi időszakon belül érkezett, az eljárás azonban a 6. évben zárul le.)

A központi megtámadás következtében a jogosult olyan országokban is elveszítheti a már megszerzett védjegyoltalmat, ahol a központi megtámadás során érvényesített kizáró ok nem áll fenn.

Amennyiben a nemzetközi védjegy bejelentésének napjától még nem telt el 5 év és a nemzeti védjegybejelentést részben vagy egészben elutasították, visszavonták, a nemzeti védjegy oltalmáról lemondtak, vagy a védjegyet törölték, illetve a védjegy oltalma megszűnt, e tényről a Hivatal tájékoztatja a Nemzetközi Irodát. Az 5 éves időszak elteltét követően a nemzetközi védjegy függetlenedik a nemzeti védjegy sorsától.

A fentiek orvoslására a nemzetközi jogszabályok lehetővé teszik az ún. átalakítás (lásd. 2.4) lehetőségét azokban az országokban, ahol a törlési, vagy megszűnési ok nem állt fenn. Az átalakításra a nemzeti bejelentési eljárás szabályait kell alkalmazni azzal, hogy az így megszerezhető oltalom megőrzi a korábban megszűnt nemzetközi védjegy eredeti elsőbbségi napját.

2.4. A nemzetközi lajstromozás átalakítása nemzeti védjegybejelentéssé

A Jegyzőkönyv 9quinquies cikke alapján központi megtámadás esetén lehetőség van a nemzetközi lajstromozás nemzeti védjegybejelentésekké történő átalakítására azokban az országokban, ahol a törlési vagy megszűnési ok nem áll fenn.

Az átalakítási kérelmet a nemzetközi lajstromozás törlésének napjától számított három hónapon belül kell benyújtani a Hivatalhoz.

Az eljárásra a nemzeti védjegy-lajstromozási eljárás szabályait kell alkalmazni, a Vt. 76/U. § rendelkezései szerinti eltéréssel.

Az átalakításra irányuló kérelem benyújtását követő négy hónapon belül be kell nyújtani az árujegyzék magyar nyelvű fordítását, valamint két hónapon belül meg kell fizetni a bejelentési díjnak külön jogszabályban meghatározott kedvezményes mértékét kitevő átalakítási díjat. Az átalakítási díj megfizetésének hiánya, vagy idegen nyelven benyújtott árujegyzék esetén a bejelentőt figyelmeztetni kell a hiányok pótlására. Ezek elmaradása esetén az átalakításra irányuló kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

Az aktuális díjtáblázat itt érhető el.

Egyebekben az átalakításra irányuló kérelem tekintetében a VII-IX. fejezetek rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Amennyiben a nemzetközi lajstromozást a Hivatal számára a nemzetközi védjegybejelentéssel szemben az ideiglenes elutasításra nyitva álló határidő elteltét követő napot követően törlik, az átalakításra irányuló kérelem alapján a Hivatal a megjelölést érdemi vizsgálat lefolytatása nélkül védjegyként lajstromozza. Ebben az esetben a lajstromozás napjának az ideiglenes elutasításra nyitva álló határidő elteltét követő napot kell tekinteni.

Ilyen kérelemben egy olyan megszűnt nemzetközi védjegy oltalmának átalakítását kérik, amellyel kapcsolatban az adott Hivatal korábban már lefolytatta az érdemi vizsgálatot és nem adott ki ideiglenes elutasítást.

Ugyancsak érdemi vizsgálat nélkül kell lajstromozni azt a megjelölést, amelynek vizsgálatánál a nemzeti Hivatal kiadott ideiglenes elutasítást, de ezt utóbb visszavonta, illetve, ahol a végleges elutasításban a nemzetközi védjegy oltalmát csak részben utasította el.

Ebben az esetben a lajstromozás napjának az ideiglenes elutasítást visszavonó határozat keltezésének, illetve a bejelentést részlegesen elutasító határozat keltezésének napját kell tekinteni.

3. A HIVATAL ÚTJÁN BENYÚJTOTT BEJELENTÉSEK

2015. október 31-i hatállyal Algéria is csatlakozott a Jegyzőkönyvhöz, melynek következtében nincs több olyan állam, amely csak a Megállapodásnak lenne tagja. Ennek következtében egységesen valamennyi nemzetközi védjegybejelentésre a Jegyzőkönyv szabályai az irányadók.

Algéria rég várt csatlakozása jelentősen leegyszerűsítette a nemzeti védjegybejelentések ügyvitelét, melynek folytán a bejelentés egységesen, egyetlen formanyomtatvány (MM2) kitöltésével nyújtható be.

A nemzetközi rendszer alapvetően zárt: bejelentés csak a tagállamok területéről tehető, és csak a tagállamok területére igényelhető. Nemzetközi bejelentés iránti kérelmet a Jegyzőkönyvet aláíró tagok valamelyikében honos bejelentők nyújthatnak be a saját tagországbeli nemzeti hivatalnál.

A bejelentés csak olyan országokat, illetve regionális intézményeket jelölhet meg, amelyek a nemzetközi védjegybejelentés időpontjában a Madridi Rendszer részesei. A szerződő felek naprakész listája megtekinthető a Nemzetközi Iroda honlapján, illetve a Nemzetközi Iroda által rendszeresített bejelentési formanyomtatványokon.

A nemzetközi védjegybejelentés továbbítására irányuló eljárás három szakaszra tagolódik. Az első szakasz a bejelentési kérelem és formanyomtatvány származási országhoz való benyújtása és alaki vizsgálata. A második szakasz a bejelentés WIPO-hoz való beérkezésétől a bejelentés nemzetközi lajstromozásáig tart. Ez nem több, mint a nemzetközi védjegybejelentés bejelentési napjának elismerése, valamint a nemzetközi egyezményben előírt alaki vizsgálat lefolytatásának igazolása, amely nem jelenti az oltalom megadását. A harmadik szakaszban azoknak a tagállamoknak és regionális intézményeknek a hivatalai, amelyek tekintetében az oltalom kiterjesztését kérték elvégzik a bejelentés érdemi vizsgálatát.

3.1. A továbbítási kérelem

Magyarországon a nemzetközi védjegybejelentést a Nemzetközi Iroda által előírt idegen nyelvű MM2 formanyomtatványon – a Hivatalnál kell benyújtani, azzal a magyar nyelvű kérelemmel egyidejűleg, hogy azt a Hivatal továbbítsa a Nemzetközi Irodához. A továbbítás iránti kérelem jogszabályban előírt mértékű díját egyidejűleg le kell róni.

A Vt. a továbbítási kérelmet a nemzetközi bejelentés részének tekinti. A továbbítás iránti kérelem nincs alakszerűséghez kötve, általában a francia vagy angol nyelven kitöltött, két példányban benyújtott bejelentési nyomtatvány kísérőlevele.

A kérelemnek alkalmasnak kell lennie a megfelelő formanyomtatványon mellékelt nemzetközi védjegybejelentés, illetve a Magyarországon bejelentett/lajstromozott nemzeti védjegy adatainak azonosítására.

Nemzetközi védjegybejelentésenként külön – külön továbbítási kérelmet kell benyújtani, mivel egy formanyomtatványon csak egy nemzetközi védjegybejelentést lehet benyújtani a Nemzetközi Irodához. A továbbítási díj is kérelmenként fizetendő.

Egy nemzetközi védjegybejelentésben azonos bejelentő(k) azonos megjelölésére vonatkozó több, eltérő árujegyzékű és elsőbbségű, Magyarországon benyújtott bejelentésre, illetve védjegyre alapítva nyújthat(nak) be nemzetközi bejelentési kérelmet. (Pl. Egyazon bejelentő javára azonos megjelölésre vonatkozó, 2001-ben az 1. áruosztályban, 2002-ben a 2. áruosztályban és 2003-ban a 3. áruosztályban lajstromozott akár 3 nemzeti védjegy alapján akár egyetlen olyan nemzetközi védjegybejelentés benyújtása lehetséges, amelynek árujegyzéke az 1., 2. és 3. áruosztály áruira egészben vagy részben kiterjed.)

A származási hivatal – hatósági jogköréből adódóan – a továbbításra kerülő adatokat ellenőrzi és a Nemzetközi Iroda részére igazolja, hogy azok a nemzeti védjegy/védjegybejelentés aktuális adataival megegyeznek, illetve azokkal összeegyeztethetők. A Hivatal a kérelem továbbítása során a következő adatok valódiságát igazolja aláírásával:

- a nemzetközi bejelentés bejelentője és a nemzeti bejelentés/védjegy jogosultja azonos személy, azonos címadatokkal;
- a nemzetközi bejelentésben feltüntetett megjelölés/védjegy azonos a hivatkozott nemzeti megjelöléssel, vagy nemzeti védjeggyel;
- a nemzetközi bejelentésben feltüntetett árujegyzék azonos a jelenlegi nemzeti bejelentésben/védjegyben szereplő árujegyzékkel vagy legalábbis nem bővebb annál. A nemzetközi védjegybejelentés továbbítása előtt a Hivatal nyilvántartási rendszerének adatai alapján ellenőrzi, hogy a benyújtott nemzetközi védjegybejelentés a fentieknek megfelel-e.

Fontos kihangsúlyozni, hogy a Nemzetközi Iroda nem fogadja el a nemzeti védjegy árujegyzékében, az egyes áruosztályok fejezetcímei után feltüntetett „***az osztály betűrend szerinti jegyzékében szereplő valamennyi áru***” kitételt. Amennyiben a bejelentő igényli, hogy a nemzeti védjegybejelentés/védjegy árujegyzékében szereplő áruk és/vagy szolgáltatások a nemzetközi védjegybejelentés árujegyzékében is szerepeljenek tételesen, akkor a nizzai osztályozás hatályos kiadványában – az igényelt osztályokban –, a feltüntetett árukat és/vagy szolgáltatásokat egyesével kell megadni a fejezetcímet követően. A nizzai osztályozásban szereplő átvett kerek zárójeles, nagykötőjellel végződő szövegrészt is tartalmazó megnevezéseket helyes szórendben kell megadni, vagyis a kerek zárójelben feltüntetett szövegrész a zárójel előtti szöveg elé kell, hogy kerüljön, a számkódokat nem kell megadni. Amennyiben a bejelentő nem ad tételes felsorolást, a fejezetcím kifejezései szó szerint értendők. Az árujegyzékben az áruk/szolgáltatások számkódját nem kell megadni, továbbá az áruk/szolgáltatások megnevezését a vesszők után kis kezdőbetűvel szükséges feltüntetni.

A Jegyzőkönyv hivatalos nyelve az angol, a francia és a spanyol. Bár elvileg mindhárom nyelv használata megengedett, a Hivatal spanyol nyelven nem fogad bejelentéseket.

A Hivatalhoz benyújtott védjegybejelentés, valamint az általa lajstromozott védjegy jogosultja tehát a Hivatal, mint származási hivatal útján – a Jegyzőkönyv alapján – nemzetközi védjegybejelentést tehet az MM2 jelű formanyomtatvány kitöltésével.

A Jegyzőkönyv alapján nem csupán a Hivatal által lajstromozott nemzeti védjegy alapján, hanem szabályszerűen benyújtott, elismert bejelentési nappal rendelkező, folyamatban levő nemzeti védjegybejelentésre alapozva is lehet nemzetközi védjegybejelentést tenni.

A nemzetközi védjegybejelentés benyújtásakor a folyamatban lévő nemzeti védjegybejelentésnek elismert bejelentési nappal kell rendelkeznie. Amennyiben a többi adat is megfelelő és megfizették a továbbítási kérelem díját, a kérelem továbbítható a Nemzetközi Irodához.

3.2. A kérelem vizsgálata

A Hivatal annak a nemzetközi védjegybejelentésnek a továbbítására rendelkezik hatáskörrel, amelynek esetében a bejelentő

a) belföldön valóságos és működő ipari vagy kereskedelmi telephellyel rendelkezik;
b) lakóhelye belföldön van; vagy
c) magyar állampolgár.

A Hivatal felhívására a bejelentő köteles igazolni, hogy a nemzetközi védjegybejelentés benyújtására jogosult. Ennek elmaradása esetén a Hivatal a nemzetközi bejelentés továbbítására irányuló kérelmet elutasítja.

A kérelem vizsgálata esetén el kell dönteni, hogy az adott bejelentő tekintetében a Hivatal származási hivatalnak minősül-e. Nemzetközi védjegybejelentés megtételére csak olyan nemzeti védjegy vagy szabályszerű nemzeti védjegybejelentés alapján biztosít lehetőséget a Jegyzőkönyv, amelynél a jogosult a fenti felsorolásban foglalt feltételek valamelyikének megfelel. Ha egyiknek sem felel meg, a továbbítási kérelmet el kell utasítani.

A Hivatal a bejelentő által közölt adatok valódiságát nem vizsgálja, csupán összeveti a származási országbeli védjegybejelentés vagy védjegy adataival.

Amennyiben a nemzetközi bejelentésben a bejelentő nem magyarországi címet ad meg, a nyomtatványon meg kell még jelölnie a működő magyarországi ipari vagy kereskedelmi telephelyét vagy magyarországi lakóhelyét.

Több bejelentő esetén valamennyi bejelentőre érvényesülnie kell annak a követelménynek, hogy Magyarország elfogadható legyen származási országként.

A nemzetközi védjegybejelentést a Hivatalnál, mint származási hivatalnál a Jegyzőkönyvben előírt alaki követelményeknek megfelelően, az előírt módon és – a bejelentő választása szerint – angol vagy francia nyelven kell benyújtani.

Ha a bejelentés nem felel meg a Vt. 76/K.§-a (1) bekezdésének a)-c) és f) pontjaiban foglalt követelményeknek, a Hivatal felhívja a bejelentőt a hiányok pótlására. Ennek során a bejelentőt figyelmeztetni kell arra, hogy ha a kérelem benyújtását követő két hónapon belül a bejelentés nem érkezik be a Nemzetközi Irodához, a nemzetközi lajstromozás napja nem a kérelem benyújtásának a napja, hanem a Nemzetközi Irodához történő beérkezés napja lesz.

Ez a szabály a következő esetekben érvényesül:

- a bejelentés nem tartalmazza a nemzeti védjegy lajstromszámát vagy ügyszámát;
- a bejelentés nem tartalmazza a továbbításra irányuló kérelmet, a bejelentő azonosítására alkalmas adatokat, a megjelölést, valamint az árujegyzéket;
- a bejelentés adatai nem egyeznek meg a nemzeti védjegy védjegylajstromban szereplő adataival;
- a bejelentés nem tartalmazza a bejelentő, valamint a képviselője aláírását.

Ha a bejelentő a felhívás ellenére a hiányokat nem pótolja, a Hivatal a nemzetközi védjegybejelentés továbbítására irányuló kérelmet elutasítja.

Ha a bejelentés nem tartalmazza azon országok/regionális intézmények megjelölését, amelyek területére az oltalom kiterjesztését igénylik, illetve a bejelentést nem a Jegyzőkönyvben előírt nyelven nyújtották be, a Hivatal felhívja a bejelentőt a hiányok pótlására. Ennek elmaradása esetén a nemzetközi bejelentést a bejelentő által benyújtott formában kell továbbítani a Nemzetközi Irodához.

Ha a nemzetközi bejelentés, illetve az utólagos területkiterjesztés az EU-ra is vonatkozik, csatolni lehet az MM17 jelű formanyomtatványt, amelyben az esetlegesen Magyarországon, illetve más országokban fennálló szenioritási adatokat lehet közölni a Nemzetközi Iroda útján az EUIPO-val. Amennyiben a bejelentő a nemzetközi védjegybejelentésben az Amerikai Egyesült Államokat is megjelöli, úgy az MM2 formanyomtatványhoz kötelezően mellékelni kell az MM18 nyomtatványt (Declaration of intention to use the mark – United States of America).

Az MM17 és MM18 formanyomtatvány megtalálható a Nemzetközi Iroda honlapján.

MAGYARORSZÁG, MINT SZÁRMAZÁSI ORSZÁG

ELŐFELTÉTEL
Származási hivatalnál (nemzeti hivatal/regionális intézmény) benyújtott védjegybejelentés vagy a származási hivatal által lajstromozott védjegy

↓

A NEMZETKÖZI VÉDJEGYBEJELENTÉS
A nemzetközi védjegybejelentés iránti kérelmet és a kapcsolódó formanyomtatványokat a bejelentő benyújtja a nemzeti hivatalhoz

↓

MAGYARORSZÁG, MINT SZÁRMAZÁSI HIVATAL
Ellenőrzi a kérelmet és a formanyomtatvány(oka)t a Vt. X/C. fejezete szerint (pl.: a nemzetközi védjegybejelentés adatai megegyeznek-e a nemzeti védjegy/ védjegybejelentés adataival), majd azt továbbítja a Nemzetközi Iroda felé

↓

NEMZETKÖZI IRODA
Elvégzi az alaki vizsgálatot, ezt követően „lajstromozza" a védjegybejelentést
Hivatalos lapjában (Gazette of International Marks) közzéteszi a nemzetközi védjegyet
Értesíti a megjelölt tagállamokat

↓

A MEGJELÖLT TAGÁLLAM LEFOLYTATJA A NEMZETI ELJÁRÁST

3.3. A továbbítási kérelem díja és a nemzetközi díjak megfizetésének szabályai

A nemzetközi bejelentésért a tagállam nemzeti hivatala előtt továbbítási díjat, továbbá a WIPO-nak nemzetközi díjat kell fizetni, amely meghatározott összegű alapdíjat, továbbá a megjelölt országok/regionális intézmények (ahol a bejelentő oltalmat kíván szerezni) után fizetendő díjkiegészítést foglal magában. Ez a díj az áruosztályok számától függően is változhat. A Nemzetközi Iroda aktuális díjszabásáról tájékozódni a WIPO díjkalkulációs felületén lehet.

A Hivatal nem továbbítja a nemzetközi védjegybejelentés díját a Nemzetközi Irodához, azokat közvetlenül a Nemzetközi Irodához kell megfizetni, a KVSZ VIII. fejezetében előírt határidőn belül és a megszabott módon.

A Hivatalnak fizetendő továbbítási díj a nemzetközi védjegybejelentés benyújtásának napján esedékes. Ha a díjat az esedékességet követő egy hónapon belül nem fizetik meg, a nemzetközi védjegybejelentés továbbítására irányuló kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

A továbbítási díjat a Nemzetközi Irodához továbbítandó nyomtatványok száma szerint külön-külön kell megfizetni (kivéve a nemzetközi védjegybejelentéshez kapcsolódó formanyomtatványokat – MM2, MM17, MM18 –, mivel ezen nyomtatványok esetében egyszeri továbbítási díj fizetendő).

A nemzetközi bejelentés továbbítását követően a Hivatal határozatban tájékoztatja a bejelentőt a továbbítás tényéről, valamint felhívja a bejelentő figyelmét a nemzetközi díj megfizetésével kapcsolatos tudnivalókra. A határozatban foglalt nemzetközi védjegybejelentési díj kizárólag tájékoztató jellegű, összege a Nemzetközi Iroda díjkalkulátorának bejelentés időpontjában érvényes díjszabása alapján kerül meghatározásra.

A Nemzetközi Iroda is értesíti a nemzetközi bejelentőt/ képviselőjét a nemzetközi bejelentés beérkeztéről, valamint a nemzetközi védjegybejelentési díj végösszegéről és befizetési határidejéről.

3.4. A nemzetközi védjegylajstrom vezetésével kapcsolatos szabályok

A Hivatal útján benyújtott nemzetközi védjegybejelentés esetén a nemzeti védjegylajstromban fel kell tüntetni a nemzetközi lajstromozás napját és számát.

4. A NEMZETKÖZI LAJSTROMOZÁSBÓL EREDŐ OLTALOM UTÓLAGOS KITERJESZTÉSE A HIVATAL ÚTJÁN

4.1. A kérelem benyújtása

A nemzetközi védjegy jogosultja a nemzetközi lajstromozást követően a nemzetközi védjegy oltalmát bármikor kiterjesztheti bármely olyan, a Jegyzőkönyvben résztvevő országra/regionális intézményre, amelyre vonatkozóan eredetileg – a nemzetközi bejelentés megtételekor – nem kérte az oltalmat. A nemzetközi védjegy lajstromozását megelőzően azonban az utólagos területkiterjesztési kérelem nem továbbítható.

Az utólagos kiterjesztésre az MM4 jelű formanyomtatványt kell használni. A nemzetközi bejelentésekkel ellentétben, a Hivatal igénybevétele nem kötelező. Az utólagos területkiterjesztés iránti kérelem közvetlenül a Nemzetközi Irodánál nyújtható be, illetve a továbbítás történhet a származási Hivatal útján is.

A formanyomtatvány megtalálható a Nemzetközi Iroda honlapján.

A Hivatalon keresztül továbbított utólagos területkiterjesztési kérelem elbírálója ellenőrzi, hogy az utólag megjelölt ország/regionális intézmény megjelölhető-e a nemzetközi védjegybejelentés továbbításakor. A tagállamok naprakész jegyzéke (a csatlakozás napjának feltüntetésével) a Nemzetközi Iroda honlapján található.

Az oltalom utólagos kiterjesztésére irányuló kérelmet a Jegyzőkönyvben előírt alaki követelményeknek megfelelően, a Jegyzőkönyvben előírt módon és nyelven kell benyújtani.

A Hivatal a kérelem továbbítását megelőzően megvizsgálja, hogy a nemzetközi bejelentés lajstromozott védjegyen alapult-e. Amennyiben a nemzetközi bejelentés alapja nemzeti bejelentés volt, úgy a lajstromozás tényét az utólagos megjelölés továbbításakor igazolja a Nemzetközi Iroda részére. A nemzeti alapbejelentés lajstromozása előtt a Hivatal nem továbbítja az utólagos területkiterjesztési kérelmet.

A Hivatal aláírásával igazolja az utólagos megjelölési kérelem beérkezésének a napját, ami – hiánytalan kérelem esetén – az utólag megjelölt szerződő felek vonatkozásában megegyezik a bejelentés napjával.

Az utólagos megjelölés bejelentési napja (nemzetközi lajstromozásának kelte) az a nap, amikor a Hivatal, mint származási hivatal kézhez kapta az utólagos kiterjesztést, feltéve, hogy a Nemzetközi Iroda az azt követő két hónapon belül az utólagos területkiterjesztés iránti kérelmet megkapja. Ha az utólagos kiterjesztés ezen határidőn túl érkezik meg, az utólagos kiterjesztés napja az a nap, amikor azt a Nemzetközi Iroda ténylegesen kézhez kapja.

A Hivatal az oltalom utólagos kiterjesztésére irányuló kérelem továbbítását megelőzően megvizsgálja, hogy

- benyújtották-e a továbbításra irányuló kérelmet;
- az oltalom utólagos kiterjesztésére irányuló kérelem tartalmazza-e a jogosult, illetve képviselője aláírását;
- az oltalom utólagos kiterjesztésére irányuló kérelmet az előírt módon nyújtották-e be.

Ha a továbbításra irányuló kérelem nem tartalmazza a továbbításra irányuló kérelmet vagy a jogosult, illetve képviselője aláírását, a Hivatal felhívja a kérelmezőt a hiányok pótlására. Ennek során figyelmezteti a kérelmezőt arra, hogy ha a kérelem benyújtását követő két hónapon belül a bejelentés nem érkezik be a Nemzetközi Irodához, az utólagos területkiterjesztés napja nem a kérelem benyújtásának a napja, hanem a Nemzetközi Irodához történő beérkezés napja lesz.

Ha a kérelmező a felhívás ellenére a hiányokat nem pótolja, a Hivatal a nemzetközi védjegybejelentés továbbítására irányuló kérelmet elutasítja.

Ha az oltalom utólagos területkiterjesztésére irányuló kérelmet nem a Jegyzőkönyvben előírt módon nyújtották be, a Hivatal felhívja a kérelmezőt a hiányok pótlására. Ennek elmaradása esetén az oltalom utólagos kiterjesztésére irányuló kérelmet a kérelmező által benyújtott formában kell továbbítani a Nemzetközi Irodához.

Az utólagos területkiterjesztésre vonatkozó továbbítási kérelem díja és nemzetközi díja tekintetében megfelelően irányadóak a továbbítási kérelem díja és a nemzetközi díjak megfizetésének szabályai (lásd 3.3. pont) azzal az eltéréssel, hogy az alapdíj összege eltérő.

Az oltalom utólagos kiterjesztésére irányuló kérelem tekintetében megfelelően alkalmazni kell a Hivatal, mint származási Hivatal útján benyújtott bejelentésekre vonatkozó, a Vt. 76/J-Vt. 76/L. §-ában foglalt rendelkezéseket.

4.2. A nemzetközi védjegybejelentéssel vagy a nemzetközi lajstromozásból eredő oltalommal kapcsolatos változásoknál alkalmazandó szabályok

A fentiekben tárgyalt rendelkezéseket megfelelően kell alkalmazni, ha a nemzetközi védjegybejelentéssel vagy a nemzetközi lajstromozásból eredő oltalommal kapcsolatos változásnak a nemzetközi lajstromba való bejegyzése iránt a Jegyzőkönyv alapján kötelezően, egyéb esetben saját döntés alapján a Hivatal útján terjesztik elő a kérelmet. Így a nemzetközi lajstromba való változásbejegyzési kérelmekre egyaránt a fentiekben kifejtett rendelkezések irányadók.

5. A NEMZETKÖZI VÉDJEGY LAJSTROMOZÁSÁT KÖVETŐ ELJÁRÁSOK

5.1. Módosítások

A módosítás feljegyzését kérheti a bejelentő/jogosult, illetve jogutódlás esetén az új jogosult az alábbiakban megfogalmazottak szerint.

A Nemzetközi Iroda által vezetett nemzetközi lajstromban történő módosítások majdnem mindegyike benyújtható a jogosult által közvetlenül, vagy a származási Hivatal, illetve egy érdekelt Hivatal útján történő továbbítással. Amennyiben a jogosult a továbbítás útján való benyújtás mellett dönt, a Hivatal – hatósági funkciójából adódóan – igazolja a kérelem beérkezésének az időpontját, illetve – szükség esetén – az egyéb adatok valódiságáról is meggyőződik.

A Nemzetközi Iroda a nemzetközi lajstromba az alábbi változásokat jegyzi be:

- a nemzetközi védjegy átruházását (MM5);
- a nemzetközi lajstromozás jogosultja nevének vagy címének változását (MM9);
- képviselő megbízását a nemzetközi lajstromozás jogosultja által, és minden egyéb, a képviselőre vonatkozó adatot (MM10, MM12);
- a nemzetközi lajstromozásban felsorolt áruk vagy szolgáltatások korlátozását, az összes vagy néhány Szerződő Félre vonatkozóan (MM6);
- a nemzetközi lajstromozást érintő bármely lemondást, törlést, az összes vagy néhány Szerződő Félre vonatkozóan (MM7, MM8);
- a használati engedélyt (MM13, MM14, MM15);
- a nemzetközi lajstromozás tárgyát képező védjegyhez fűződő jogokat érintő, a KVSZ-ben meghatározott bármely egyéb tényt is.

A módosítás feljegyzése iránti kérelmet minden esetben a Nemzetközi Iroda által rendszeresített formanyomtatványon kell benyújtani. A formanyomtatványok itt érhetőek el.

5.1.1. Jogutódlás

A nemzetközi védjegy jogutódlása érintheti a teljes árujegyzéket, vagy meghatározott árukat és szolgáltatásokat. Hasonlóan az árujegyzékhez a jogutódlás végbe mehet az összes megjelölt ország/regionális intézmény, vagy azok meghatározott része tekintetében.

A Jegyzőkönyv nem tesz különbséget a jogutódlás egyes fajtái között azok jogcíme vagy terjedelme alapján, egységesen jogutódlásként kezeli azokat.

Nemzetközi védjegy jogutódlása kizárólag olyan átvevő (*transferee*) javára jegyezhető fel a nemzetközi lajstromba, aki jogosult nemzetközi védjegybejelentés megtételére, tehát legalább

egy tagország/regionális intézmény vonatkozásában rendelkezik valóságos és működő ipari vagy kereskedelmi teleppel vagy lakóhellyel/székhellyel vagy azon állam polgára.

Több átvevő feljegyzésére csak abban az esetben kerülhet sor, ha valamennyien jogosultak nemzetközi bejelentést tenni.

A jogutódlás feljegyzését a Nemzetközi Iroda erre rendszeresített formanyomtatványán lehet igényelni (MM5). Mind az átruházó (holder), mind az átvevő saját nemzeti hivatala útján, de az átruházó akár közvetlenül a Nemzetközi Irodánál is kérheti a jogutódlás feljegyzését.

A formanyomtatvány megtalálható a Nemzetközi Iroda honlapján.

Ha a jogutódlás feljegyzésére vonatkozó kérelem továbbítására a Hivatalon keresztül kerül sor, a Hivatal minden esetben megvizsgálja, hogy:

- az átruházó vagy az átvevő nemzeti hivatalaként jogosult-e eljárni;
- az átvevő nemzetközi védjegybejelentés megtételére jogosult;
- a továbbítási kérelemből egyértelműen megállapítható-e a kérelem tárgya és összhangban van-e a kitöltött űrlappal;
- megfizették-e a Hivatalnak a továbbítási díjat;
- csatoltak-e jogutódlást igazoló megfelelő iratot;
- aláírta-e a kérelmező a kérelmet.

A jogutódlás feljegyzése mellett a kérelmezőnek lehetősége van képviselő megjelölésére is. Amennyiben a jogutódlás feljegyzésével egyidejűleg az átvevő képviselőt is meg kíván nevezni, úgy az 5. pontban az átvevő aláírása képviseleti meghatalmazás csatolásával kiváltható.

Ha a jogutódlás valamennyi megjelölt országot/regionális intézményt érinti, a jogutódlás által érintett árujegyzék megszüntetésre kerül az eredeti védjegyen. A jogutódlás által érintett rész külön nemzetközi védjegyként kerül feljegyzésre, az eredeti lajstromszám egy betűvel egészül ki. Az ilyen módon keletkezett védjegy további teljes, illetve részleges átruházások tárgya lehet. Amennyiben a nemzetközi védjegy oltalmának részleges átruházását kérik, úgy a Nemzetközi Iroda, átruházásonként A-tól induló betűjellel egészíti ki a nemzetközi lajstromszámot. (Például: 218017 nemzetközi védjegy első részleges átruházása esetén 2108017A, második részleges átruházása esetén 2108017B.) Részleges átruházás lehetséges az országok megosztásával, és lehetséges azonos országokon belüli árujegyzék-megosztással is.

Amennyiben azonos személy lesz ismét a jogosultja több részleges átruházás következtében keletkezett védjegynek, úgy a Nemzetközi Iroda az azonos jogosult tulajdonában levő több védjegyet kérelemre egyesíti.

Az egyesítés iránti kérelem közvetlenül és a Hivatalon keresztül egyaránt benyújtható a Nemzetközi Irodához. Ha az egyesítés feljegyzésére vonatkozó kérelem továbbítására a Hivatalon keresztül kerül sor, a Hivatal minden esetben megvizsgálja, hogy:

- a Hivatal illetékes-e eljárni érdekelt Hivatalként;
- a továbbítási kérelemből egyértelműen megállapítható-e a kérelem tárgya;
- aláírta-e a kérelmező a kérelmet;
- megfizették-e a Hivatalnak a továbbítási díjat.

A megjelölt országok/regionális intézmények hivatalai kinyilatkoztathatják, miszerint a jogutódlás a megjelölt ország/regionális intézmény területén nem hatályos. (Erre okot adhat például, ha az átvevő a megjelölt ország nemzeti joga alapján nem szerezhet védjegyoltalmat.) Az ilyen tárgyú kinyilatkoztatás megtételére a jogutódlásról szóló értesítés megküldésétől számított 18 hónapon belül van lehetősége a hivataloknak.

A jogutódlás feljegyzése díjköteles, az aktuális díjszabásról itt tájékozódhat.

5.1.2. A jogosult nevében és/vagy címében történt változás feljegyzése

A jogosult nevében és/vagy címében történő változás feljegyzését minden esetben a Nemzetközi Iroda által rendszeresített formanyomtatványon kell kérni (MM9). A változás bejegyzése iránti kérelem a jogosult által közvetlenül a Nemzetközi Irodánál nyújtható be, vagy a továbbítás történhet a származási Hivatal útján is.

A formanyomtatvány megtalálható a Nemzetközi Iroda honlapján.

Az MM9 formanyomtatvány a jogosult jogi személyiségében, nevében vagy címében bekövetkezett változás feljegyzésére szolgál, nem használható azonban abban az esetben, ha a változás a tulajdonjog átruházásából származik. (Ebben az esetben az MM5 formanyomtatvány használandó.)

A Hivatal, mint származási Hivatal vállalja a kérelem továbbítását a Nemzetközi Iroda részére és közreműködik a hiányok pótlásában, ha a jogosult igényli a Hivatal közreműködését.

Amennyiben a jogosult nevében és/vagy címében történt változás feljegyzésére vonatkozó kérelem továbbítására a Hivatalon keresztül kerül sor, a Hivatal minden esetben megvizsgálja, hogy:

- származási Hivatalként illetékes-e eljárni;
- a továbbítási kérelemből egyértelműen megállapítható-e a kérelem tárgya és összhangban van-e a kitöltött űrlappal;
- a kérelmező aláírta-e a kérelmet;
- megfizették-e a Hivatal részére a továbbítási díjat.

A Nemzetközi Iroda a módosítást feljegyzi, erről értesíti a megjelölt feleket, a jogosultat és a Hivatalt, amennyiben a kérelem benyújtására nem közvetlenül került sor. A korlátozást azzal a nappal jegyzi fel és hirdeti meg a hivatalos lapjában, amelyen azt hiánytalanul megkapta, kivéve, ha a kérelmező olyan értelmű nyilatkozatot tesz, hogy a feljegyzésre egy másik módosítást megelőzően vagy azt követően kerüljön sor.

Egyetlen kérelem több nemzetközi védjegyre is vonatkozhat ugyanazon jogosult nevében. Elegendő, ha valamennyi érintett nemzetközi védjegy lajstromszámát jelzi a formanyomtatványon. A kérelem benyújtására kizárólag a nemzetközi lajstromozást követően van lehetőség.

A jogosult nevében/vagy címében történő változás feljegyzése mellett a kérelmezőnek lehetősége van képviselő megjelölésére is. Amennyiben a képviselő személyében nem állt be változás, a formanyomtatvány erre vonatkozó része üresen hagyandó.

A Hivatalon keresztül benyújtott formanyomtatványt a jogosult (vagy a feljegyzett képviselő) aláírásával kell ellátni. Amennyiben a jogosult nevében és/vagy címében történő változás feljegyzésével egyidejűleg a jogosult (új) képviselőt is meg kíván nevezni, úgy a 6. pontban a jogosult aláírása képviseleti meghatalmazás csatolásával kiváltható.

A jogosult nevében és/vagy címében történő változás feljegyzése díjköteles, az aktuális díjszabásról itt tájékozódhat.

5.1.3. A képviselő nevében és/vagy címében történt változás feljegyzése

A képviselő nevében és/vagy címében történt változás feljegyzését a Nemzetközi Iroda erre rendszeresített formanyomtatványán lehet igényelni (MM10). A változás bejegyzése iránti kérelem közvetlenül a Nemzetközi Irodánál benyújtható, azonban a továbbítás történhet a származási Hivatal útján is.

A formanyomtatvány megtalálható a Nemzetközi Iroda honlapján.

Az MM10 formanyomtatvány kizárólag a már feljegyzett képviselő nevében és/vagy címében történt változás feljegyzésére szolgál, nem használható új képviselő megnevezésére. (Új képviselő megnevezésére az MM12 formanyomtatvány alkalmazandó.)

Amennyiben a képviselő nevében és/vagy címében történt változás feljegyzésére vonatkozó kérelem továbbítására a Hivatalon keresztül kerül sor, a Hivatal minden esetben megvizsgálja, hogy:

- származási Hivatalként illetékes-e eljárni;
- a továbbítási kérelemből egyértelműen megállapítható-e a kérelem tárgya és összhangban van-e a kitöltött űrlappal;
- aláírta-e a kérelmező a kérelmet;

- felsorolta-e az általa képviselt valamennyi védjegyet;
- megfizették-e a Hivatal részére a továbbítási díjat.

Egyetlen kérelem több nemzetközi védjegyre is vonatkozhat. Nem elegendő azonban a képviselő nevére történő utalás, valamennyi érintett nemzetközi védjegy lajstromszámát jelezni kell a formanyomtatványon. A kérelem benyújtására kizárólag a nemzetközi lajstromozást követően van lehetőség.

A képviselő nevében és/vagy címében történt változás feljegyzése díjmentes.

5.1.4. A képviseleti megbízás feljegyzése – képviseletváltozás

A nemzetközi eljárás során a bejelentő/jogosult képviselőt bízhat meg, aki a Hivatal és a Nemzetközi Iroda előtt őt az adott nemzetközi eljárás során képviseli. Ilyen esetben a továbbítási kérelem mellékleteként képviseleti meghatalmazást is csatolni kell. (A meghatalmazás a Hivatalnál marad.) A Vt. 76/K. § (1) bekezdés f) pontjával összhangban az űrlapot és a Hivatalnál maradó példányt a képviselőnek alá kell írnia.

A képviseleti megbízás feljegyzését a Nemzetközi Iroda erre rendszeresített formanyomtatványán lehet igényelni (MM12). A kérelem közvetlenül a Nemzetközi Irodánál benyújtható, illetve a továbbítás történhet a származási Hivatal útján is.

A formanyomtatvány megtalálható a Nemzetközi Iroda honlapján.

Ha az utólagos területkiterjesztés vagy változás feljegyzésére vonatkozó kérelem továbbítására a Hivatal útján kerül sor, a képviselő megbízása megvalósulhat azáltal, hogy az adott űrlapon a képviseletre vonatkozó adatokat közlik. A Nemzetközi Iroda mindig azt a személyt tekinti képviselőnek, akit az utolsóként feljegyezni kért kérelemben megjelöltek, így a képviseletváltozás feljegyzése is megvalósul azáltal, hogy a benyújtott űrlapon az új képviselő adatai szerepelnek.

Ha több képviselőt is megneveznek, a Nemzetközi Iroda sorrendben az elsőt tekinti képviselőnek. Jogutódlás esetén – amennyiben az átvevő a kérelemben nem jelöl meg képviselőt – a Nemzetközi Iroda úgy tekinti, hogy az eljárás képviselő bevonása nélkül folyik mindaddig, amíg képviselő megbízására nem kerül sor.

Amennyiben egy utólagos területkiterjesztésre vagy változás feljegyzésére vonatkozó kérelmet közvetlenül juttatnak el a Nemzetközi Irodához, a képviseleti megbízás feljegyzését csak külön kísérőlevélben lehet kérni. A kísérőlevélnek egyértelműen tartalmaznia kell a képviselő adatait, a megbízó adatait és azt, hogy a képviseleti megbízás mely védjegyekkel kapcsolatban áll fenn. A kérelmet a képviselő, a jogosult és a bejelentő egyaránt benyújthatja, a bejelentő vagy jogosult aláírása szükséges.

A Hivatalon keresztül benyújtott formanyomtatványt a jogosult aláírásával kell ellátni. A jogosult eredeti aláírása képviseleti meghatalmazással nem váltható ki.

A képviseleti megbízás feljegyzése díjmentes. A Hivatalon keresztül benyújtott formanyomtatvány továbbításáért továbbítási díjat kell fizetni.

5.1.5. Az oltalmi kör szűkítésére irányuló kérelem

A jogosult kérheti a nemzetközi védjegy oltalmi körének szűkítését az alábbiak szerint:

- az árujegyzék korlátozását, amely hatással lehet egyes vagy valamennyi megjelölt országra [MM6, korlátozás (*limitation*)];
- az oltalomról való lemondást egyes, de nem valamennyi megjelölt ország tekintetében, az árujegyzék egésze tekintetében [MM7, lemondás (*renunciation*)];
- a nemzetközi lajstromozás törlését az összes megjelölt ország tekintetében, az árujegyzék egy részének vagy egészének tekintetében [MM8, törlés (*cancellation*)].

A korlátozás feljegyzése nem eredményezi az érintett áruk és szolgáltatások eltávolítását a nemzetközi lajstromból. A korlátozás eredményeként azonban a nemzetközi lajstromozás már nem nyújt oltalmat az érintett országok/regionális intézmények tekintetében a korlátozással érintett áruk és/vagy szolgáltatások vonatkozásában. Hiába kerül azonban feljegyzésre a korlátozás valamennyi megjelölt ország/regionális intézmény tekintetében, a korlátozással érintett árujegyzék utólagos területkiterjesztés tárgya lehet.

Hasonlóan a korlátozáshoz, a lemondással érintett országok/regionális intézmények is utólagos területkiterjesztés tárgyai lehetnek.

Ezzel szemben a törlés folytán a törléssel érintett áruk és szolgáltatások véglegesen törlésre kerülnek a nemzetközi lajstromból. Amennyiben a törlés az árujegyzék egészét érinti, a nemzetközi lajstromban a korábban megjelölt tagállamok, valamint az áruk/szolgáltatások nem láthatóak. Az árujegyzék teljes törlése esetén tehát nincs lehetőség utólagos területkiterjesztés iránti kérelem benyújtására. Amennyiben a jogosult ismét oltalmat kíván szerezni, azt kizárólag egy új nemzetközi védjegybejelentés útján van módja megtenni. Az árujegyzék részleges törlése esetén az érintett áruk és/vagy szolgáltatások eltávolításra kerülnek a nemzetközi lajstromból. Részleges árujegyzék törlése esetén a jogosult nem nyújthat be utólagos területkiterjesztési kérelmet a törléssel érintett áruk és/vagy szolgáltatások tekintetében.

5.1.5.1. Korlátozás

A bejelentő/jogosult kérheti megjelölése oltalmának szűkítését valamennyi megjelölt ország/regionális intézmény vonatkozásában, vagy csak azok egy része vonatkozásában, az árujegyzék korlátozásával.

A korlátozás következtében a védjegy oltalma a továbbiakban korlátozottan áll fenn. A megjelölt országok/regionális intézmények azon körénél, amelyekre a korlátozás nem terjedt ki, továbbra is az addigi árujegyzék érvényes.

A korlátozás feljegyzését a Nemzetközi Iroda erre rendszeresített formanyomtatványán lehet igényelni (MM6). A kérelem közvetlenül a Nemzetközi Irodánál benyújtható, vagy a továbbítás történhet a származási Hivatal útján is.

A formanyomtatvány megtalálható a Nemzetközi Iroda honlapján.

Az MM6 jelű nyomtatványon benyújtott korlátozás nem akadályozza, hogy a jogosult utólagosan megjelölje a korlátozással érintett árukat és/vagy szolgáltatásokat vagy országokat/regionális intézményeket. Az utólagos kiterjesztés viszont ki van zárva, ha az oltalmi kör szűkítését törlés formájában az MM8 formanyomtatványon nyújtották be.

Ha a korlátozás feljegyzésére vonatkozó kérelem továbbítására a Hivatalon keresztül kerül sor, a Hivatal minden esetben megvizsgálja, hogy:

- származási Hivatalként illetékes-e eljárni;
- a továbbítási kérelemből egyértelműen megállapítható-e a kérelem tárgya és összhangban van-e a kitöltött űrlappal;
- aláírta-e a kérelmező a kérelmet,
- megfizették-e a Hivatalnak a továbbítási díjat.

A korlátozás feljegyzése mellett a kérelmezőnek lehetősége van képviselő megjelölésére is. Amennyiben a képviselő személyében nem állt be változás, a formanyomtatvány erre vonatkozó része üresen hagyandó.

A Hivatalon keresztül benyújtott formanyomtatványt a jogosult (vagy a feljegyzett képviselő) aláírásával kell ellátni. Amennyiben a korlátozás feljegyzésével egyidejűleg a jogosult (új) képviselőt is meg kíván nevezni, úgy a 3. pontban a jogosult aláírása képviseleti meghatalmazás csatolásával kiváltható.

A megjelölt országok/regionális intézmények hivatalai kinyilatkoztathatják, miszerint az árujegyzék korlátozás a megjelölt ország/regionális intézmény területén nem hatályos. (Erre okot adhat például, ha az árujegyzék-korlátozás inkább bővítésnek tekinthető.) Az ilyen tárgyú kinyilatkoztatás megtételére a korlátozásról szóló értesítés megküldésétől számított 18 hónapon belül van lehetősége a hivataloknak.

A korlátozás feljegyzése díjköteles, az aktuális díjszabásról itt tájékozódhat.

5.1.5.2. Lemondás

A kérelmező lemondhat az árujegyzékben foglalt valamennyi áru/szolgáltatás oltalmáról néhány – de nem valamennyi – megjelölt ország/regionális intézmény vonatkozásában.

A lemondás következtében – az adott megjelölt országok/regionális intézmények tekintetében – a védjegy oltalma megszűnik. A megjelölt országok/regionális intézmények azon körénél azonban, amelyekre a lemondás nem terjedt ki, továbbra is érvényes az eredeti árujegyzék.

Az MM7 jelű nyomtatványon benyújtott lemondás nem akadályozza, hogy a jogosult utólagosan megjelölje a lemondással érintett országokat/regionális intézményeket. Az utólagos kiterjesztés viszont ki van zárva, ha az oltalmi kör szűkítését törlés formájában az MM8 formanyomtatványon nyújtották be.

A lemondás feljegyzését a Nemzetközi Iroda erre rendszeresített formanyomtatványán lehet igényelni (MM7). A kérelem közvetlenül vagy a Nemzetközi Irodánál nyújtható be, vagy a továbbítás történhet a Szerződő Fél Hivatala útján is.

A formanyomtatvány megtalálható a Nemzetközi Iroda honlapján.

Ha a lemondás feljegyzésére vonatkozó kérelem továbbítására a Hivatalon keresztül kerül sor, a Hivatal minden esetben megvizsgálja, hogy:

- származási Hivatalként vagy érdekelt Hivatalként illetékes-e eljárni;
- a továbbítási kérelemből egyértelműen megállapítható-e a kérelem tárgya és összhangban van-e a kitöltött űrlappal;
- aláírta-e a kérelmező a kérelmet;
- megfizették-e a Hivatalnak a továbbítási díjat.

A lemondás feljegyzése mellett a kérelmezőnek lehetősége van képviselő megjelölésére is. Amennyiben a képviselő személyében nem állt be változás, a formanyomtatvány erre vonatkozó része üresen hagyandó.

A Hivatalon keresztül benyújtott formanyomtatványt a jogosult (vagy a feljegyzett képviselő) aláírásával kell ellátni. Amennyiben a lemondás feljegyzésével egyidejűleg a jogosult (új) képviselőt is meg kíván nevezni, úgy a 3. pontban a jogosult aláírása képviseleti meghatalmazás csatolásával kiváltható.

A lemondás feljegyzése díjmentes.

5.1.5.3. Törlés

Törlés következtében a védjegy oltalma az összes megjelölt ország/regionális intézmény tekintetében egészében vagy részben megszűnik. Részleges megszűnés esetén a későbbiekben a nemzetközi védjegy oltalma az utólag megjelölt felekre is csak a fennmaradó árujegyzék tekintetében terjeszthető ki.

Törlés feljegyzését a Nemzetközi Iroda erre rendszeresített formanyomtatványán lehet igényelni (MM8). A kérelem közvetlenül a Nemzetközi Irodánál benyújtható, a továbbítás történhet a származási Hivatal útján is.

A formanyomtatvány megtalálható a Nemzetközi Iroda honlapján.

Amennyiben az érvénytelenítés feljegyzésére vonatkozó kérelem továbbítására a Hivatalon keresztül kerül sor, a Hivatal minden esetben megvizsgálja, hogy:

- jogosult-e eljárni;
- a továbbítási kérelemből egyértelműen megállapítható-e a kérelem tárgya és összhangban van-e a kitöltött űrlappal;
- aláírta-e a kérelmező a kérelmet;
- megfizették-e a Hivatalnak a továbbítási díjat.

A törlés feljegyzése mellett a kérelmezőnek lehetősége van képviselő megjelölésére is. Amennyiben a képviselő személyében nem állt be változás, a formanyomtatvány erre vonatkozó része üresen hagyandó.

A Hivatalon keresztül benyújtott formanyomtatványt a jogosult (vagy a feljegyzett képviselő) aláírásával kell ellátni. Amennyiben a törlés feljegyzésével egyidejűleg a jogosult (új) képviselőt is meg kíván nevezni, úgy a 3. pontban a jogosult aláírása képviseleti meghatalmazás csatolásával kiváltható.

A törlés feljegyzése díjmentes.

5.1.6. Javítások a nemzetközi lajstromban

A jogosult, a származási Hivatal és az érdekelt Hivatal egyaránt kezdeményezheti, hogy a nemzetközi védjegylajstromban keletkezett hibát a Nemzetközi Iroda kijavítsa. Ilyen korrekciót a Nemzetközi Iroda önállóan is kezdeményezhet.

Ha a hiba abból ered, hogy a Hivatalnál benyújtott űrlap és a Nemzetközi Irodához eljuttatott űrlap adatai eltérnek egymástól, a javítást csak a Hivatal kezdeményezheti. Amennyiben a hiba a megjelölt feleket vagy az árujegyzéket érinti, a Hivatalnál található másodpéldánnyal kell igazolni az eltérést.

A Hivatal kérheti a hiba javítását abban az esetben is, ha a Nemzetközi Iroda által feljegyzett adat – amit egy szerződő fél hivatala vagy a jogosult kér feljegyezni – Magyarország vonatkozásában eltér a vezetett lajstromállapottól. Ebben az esetben a releváns tények ismertetése szükséges. A Hivatal által jelzett hibát kilenc hónapon belül lehet korrigálni a Nemzetközi Iroda előtt.

Ha a Nemzetközi Iroda meggyőződik arról, hogy a hiba valóban fennáll, kijavítja a helytelen adatot, erről értesíti valamennyi érdekelt Hivatalt és a jogosultat.

A bejelentő/jogosult, vagy a képviselője által történt hibát nem lehet kijavítani.

A javítás iránti kérelmet a Nemzetközi Iroda által rendszeresített MM21 formanyomtatványon lehet benyújtani, ami elérhető a WIPO oldalán.

5.2. A nemzetközi védjegy megújítása

A nemzetközi védjegy megújítása iránti kérelmet a Nemzetközi Iroda erre rendszeresített formanyomtatványán lehet benyújtani (MM11) vagy a Nemzetközi Iroda E-Renewal internetes felületén keresztül. A kérelem közvetlenül a Nemzetközi Irodánál nyújtható be.

A formanyomtatvány megtalálható a Nemzetközi Iroda honlapján.

A nemzetközi védjegy megújítása a nemzetközi bejelentési naptól számított tíz évenként esedékes.

Az oltalom megújítására a lejárat előtti 6 hónaptól a lejáratot követő 6 hónapon belül van lehetőség. A kérelemnek a lejárat utáni benyújtása esetén pótdíjat kell fizetni.

A jogosultnak lehetősége van továbbá az „e-renewal", azaz elektronikus úton való megújítási szolgáltatás igénybevételére, ahol azonnali befizetés is lehetséges.

A megújítási eljárás – a bejelentéshez hasonló módon – egységes, azaz egy kérelem alapján az oltalmat valamennyi országra nézve meg lehet újítani, amelyre nézve a nemzetközi védjegy oltalma kiterjed.

A megújítási kérelemben a védjegy lajstromállapotán (az árujegyzék, megjelölt országok) csak szűkítő értelemben lehet változtatni. Amennyiben a Magyarországot megjelölő nemzetközi védjegybejelentés oltalmát Magyarországon nem ismerték el, akkor a megújítás hatálya Magyarországra nem terjed ki. Amennyiben az oltalmat Magyarországon elismerték vagy a megújítás esedékességekor a bejelentési eljárás folyamatban van, úgy a megújítás hatálya Magyarországra is kiterjed.

6. MAGYARORSZÁGOT MEGJELÖLŐ BEJELENTÉSEK

6.1. A nemzetközi lajstromozás hatályának elismerése

Magyarország, mint a Jegyzőkönyvben részes szerződő fél vonatkozásában nemzetközi védjegyoltalmat szerezhet bármely olyan, a szerződésben részes másik fél joghatósága alá tartozó természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, amely a Jegyzőkönyv alapján nemzetközi védjegybejelentés megtételére jogosult. Ezt a feltételt a bejelentő származási hivatala ellenőrzi, ennek vizsgálatát a Hivatal nem folytatja le az oltalom elismerése iránti eljárásban.

A Magyarországot megjelölő bejelentés nemzetközi lajstromozásának a (Jegyzőkönyv 3. cikkének (4) bekezdése alapján meghatározott napjától), illetve a nemzetközi lajstromból eredő oltalom utólagos kiterjesztésének (a Jegyzőkönyv 3ter cikkének (2) bekezdése alapján meghatározott napjától) ugyanaz a hatálya, mint a Hivatalhoz szabályszerűen benyújtott védjegybejelentésnek.

A Magyarországot megjelölő bejelentés alapján történő nemzetközi lajstromozással – a fentiekben megjelölt naptól kezdődően – ugyanolyan hatályú oltalom keletkezik, mint a Vt. 64. §-a szerinti lajstromozással, amennyiben a Hivatal a Jegyzőkönyv 5. cikkének (1) és (2) bekezdése alapján a megjelölés Magyarországra kiterjedő oltalmát nem utasítja el, vagy az ideiglenes elutasítást visszavonja.

A Jegyzőkönyv 5. cikkének (5) bekezdése szerint az a hivatal, amely egy adott nemzetközi lajstromozásra vonatkozóan nem közölt a Nemzetközi Irodával sem ideiglenes, sem végleges elutasítást az (1) és (2) bekezdés szerint, e nemzetközi lajstromozás tekintetében elveszíti az (1) bekezdés szerinti oltalom elutasítási jog érvényesítésének lehetőségét.

Mivel a Hivatal célja az ügyek hatékony és gyors elintézése, Magyarország nem élt a Jegyzőkönyv 5. cikk (2) bekezdésében foglalt 18 hónapos elutasítási határidő lehetőségével, így a 12 hónapos határidő minden egyes, Magyarországot megjelölő nemzetközi védjegybejelentésre vonatkozik. Ha a Hivatal a nemzetközi védjegy magyarországi oltalmát elismeri, azaz azt nem utasítja el véglegesen vagy az ideiglenes elutasítást visszavonja, a nemzetközi védjegy oltalma a Hivatal által lajstromozott nemzeti védjegy oltalmával azonos hatályú lesz.

A Magyarországot megjelölő bejelentésekre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell, ha a nemzetközi lajstromozásból eredő oltalomnak a Magyarországra való utólagos kiterjesztését kérik.

6.2. A Magyarországot megjelölő nemzetközi bejelentés meghirdetése

A Nemzetközi Iroda miután megvizsgálta a nemzetközi védjegybejelentés árujegyzékét, és elvégezte az alaki vizsgálatot (beleértve a díjfizetést), meghirdeti a nemzetközi bejelentést a Közlönyben (*Gazette of International Marks*). Ezt követően lajstromozza a bejelentést, majd értesíti a nemzetközi bejelentésről a megjelölt tagállamokat. Az SZTNH heti rendszerességgel a nemzetközi védjegybejelentéseket elektronikus formában kapja meg.

A Nemzetközi Iroda által történő lajstromozás nem azonos a nemzeti eljárásban végzett lajstromozással: ebben az esetben a lajstromozás nem jelenti az oltalom megadását. Ez a nemzetközi védjegybejelentés bejelentési napjának elismerését jelenti.

A Magyarországot megjelölő bejelentés nemzetközi lajstromozását követően a Hivatal is megtekinthetővé teszi annak közzétett tartalmát, és hozzáférést biztosít a nemzetközi lajstromnak a bejelentésre vonatkozó bejegyzéseihez.

A Magyarországot megjelölő nemzetközi védjegybejelentések adatai a Hivatal egységes nyilvántartási rendszerébe is átültetésre kerülnek.

A Vt. 76/O. § (1) bekezdése értelmében a Magyarországot megjelölő bejelentés meghirdetésére a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben a nemzetközi védjegybejelentés következő adatainak közlésével kerül sor:

- a megjelölés;
- a bejelentés nemzetközi lajstromszáma;
- a Nemzetközi Iroda hivatalos lapjában történő közzététel napja; valamint
- a közzétételt tartalmazó lap száma.

A Hivatal – a Vt.-ben előírt kötelező adatokon túl – meghirdeti a nemzetközi védjegybejelentés árujegyzékében foglalt osztályok jelzeteit (sorszámát).

A Vt. 76/O. § (2) bekezdése alapján a Hivatal a Magyarországot megjelölő bejelentést az (1) bekezdés szerint a nemzetközi lajstromozásról szóló értesítést követően hirdeti meg.

A Hivatal a Magyarországot megjelölő bejelentést a nemzetközi lajstromozásról szóló értesítést (*date of notification*) követő harmadik hónap folyamán hirdeti meg.

A meghirdetés – az Ügyvitelfejlesztési Osztálytól kapott adatok alapján – az Átvevőhivatali és Hatósági Publikációs Osztály feladata. A Hivatal abban az esetben is meghirdeti a nemzetközi védjegybejelentést, amennyiben a védjegybejelentéssel szemben – feltétlen kizáró ok alapján – ideiglenes elutasítást ad ki. A Hivatal csupán azoknak a Magyarországot megjelölő, a Nemzetközi Iroda által lajstromozott és meghirdetett nemzetközi védjegybejelentéseknek a meghirdetését mellőzi, amelyekről időközben a jogosult lemondott vagy a lajstromozás egyéb okból érvénytelenné vált.

6.3. Érdemi vizsgálat hivatalból és kutatás

A Vt. 76/P. § (1) bekezdése kimondja, hogy a Hivatal a Magyarországot megjelölő bejelentés tekintetében elkészíti a Vt. 60. § szerinti kutatási jelentést, és elvégzi a 61. § szerinti érdemi vizsgálatot.

A feltétlen kizáró okokra történő érdemi vizsgálatot, a korábbi jogokra való kutatást és a kutatási jelentés elkészítését a nemzetközi lajstromozásról történő értesítés megküldésének időpontjától számított három hónapon belül el kell végezni.

A Hivatal ***interim status of a mark*** intézkedésben értesíti a bejelentőt, a Nemzetközi Iroda útján a felszólalás benyújtására nyitva álló három hónapos törvényi határidőről, valamint az észrevétel benyújtásának határidejéről. A Hivatal ezzel az intézkedéssel jelzi, hogy a hivatalból végzett érdemi vizsgálat lezárult, de a nemzetközi védjegybejelentéssel szemben felszólalást, valamint észrevételt lehet benyújtani. A Hivatal a védjegybejelentés ideiglenes státuszát jelző intézkedéssel együtt kutatási jelentést küld a bejelentőnek a Nemzetközi Iroda útján. Ezt követően a Hivatal – amennyiben a védjegybejelentéssel szemben feltétlen kizáró ok merül fel – ideiglenes elutasítást küld a bejelentőnek a Nemzetközi Iroda útján.

A Nemzetközi Iroda a fenti intézkedéseket feljegyzi a nemzetközi lajstromába és közzéteszi a Közlönyében.

A Magyarországot megjelölő bejelentés tekintetében a 61/B. § (1) bekezdésének alkalmazásában a felszólalás határidejét a 76/O. § (1) bekezdése alapján történő meghirdetés napjától kell számítani.

Ha a nemzetközi védjegybejelentés nem felel meg a hivatalból történő érdemi vizsgálat alapján vizsgált követelményeknek, erről a Jegyzőkönyvben meghatározott módon és határidőn belül – Magyarország esetében 12 hónapon belül – értesíteni kell a Nemzetközi Irodát (ideiglenes elutasítás). Az értesítésben a bejelentő számára nyitva álló nyilatkozattételre legalább három hónapos határidőt kell kitűzni, amely a lejárat előtt előterjesztett kérelemre meghosszabbítható.

Az ideiglenes elutasításban a Hivatal többek között tájékoztatja a bejelentőt a Vt. 44. §-ában rögzített képviseleti szabályokról, valamint a Hivatal előtti eljárás nyelvéről (magyar).
Az elutasítás nem váltja ki az oltalom hatályának beálltát megakadályozó joghatást, ha a Hivatal 12 hónapon túl értesíti a Nemzetközi Irodát az ideiglenes elutasításról. Ennek ellenére a Nemzetközi Iroda a bejelentőt értesíti arról, hogy a megjelöléssel szemben a Hivatal elkésett ideiglenes elutasítást adott ki.

Amennyiben az ideiglenes elutasítás nem felel meg az előírt követelményeknek, a Nemzetközi Iroda hiánypótlásra szólítja fel a Hivatalt két hónapos határidő kitűzésével. Ha a hiány pótlására határidőben nem kerül sor, a Nemzetközi Iroda az ideiglenes elutasítást úgy tekinti, mintha a Hivatal nem adott volna ki ideiglenes elutasítást. Mindazonáltal értesíti a bejelentőt arról, hogy a megjelöléssel szemben a Hivatal „hiányos” ideiglenes elutasítást adott ki.

Abban az esetben, ha az ideiglenes elutasítás a bejelentésnek csak egy részére terjed ki, az elutasításra nyitva álló egy éves határidő letelte után az elutasítással nem érintett árukra, illetve szolgáltatásokra vonatkozóan már nem lehet az oltalmat megtagadni. Az árujegyzék azon része tekintetében, amelyre az ideiglenes elutasítás nem vonatkozott, a lajstromozás napja az a nap lesz, amikor az eljárás – a bejelentés egészére vonatkozóan – lezárul.

A jogosult az ideiglenes elutasításra adott magyar nyelvű válasznyilatkozatát közvetlenül a Hivatalnak küldi meg és – székhelyétől, állampolgárságától függően – képviselőt bíz meg.

Ha a bejelentő a felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol, a Hivatal értesíti a Nemzetközi Irodát arról, hogy a megjelölés Magyarországra kiterjedő oltalmát elutasítja (végleges elutasítás) vagy részben ismeri el (oltalom részleges elismerése).

A Vt. 45. § (1) bekezdése értelmében a védjegyeljárások magyar nyelven folynak. A Hivatal az elutasításról magyar nyelvű döntést hoz, amelyet közvetlenül a bejelentőnek küld meg. A határozat jogerőre emelkedését követően angol vagy francia nyelvű levélben a KVSZ 18ter (3) bekezdése alapján (*Confirmation of Total Provisional Refusal/ Confirmation de refus provisoire total*) tájékoztatja a Nemzetközi Irodát.

Abban az esetben, amennyiben a Hivatal részleges ideiglenes elutasítást adott ki, úgy a magyar nyelvű határozat jogerőre emelkedését követően – a KVSZ 18ter (2) bekezdése értelmében – angol vagy francia nyelvű levélben tájékoztatja a Nemzetközi Irodát arról, hogy mely áruk, illetve szolgáltatások tekintetében ismerte el az oltalmat (*Statement of Total or Partial Grant of Protection Following a Provisional Refusal / Déclaration d'octroi total ou partiel de la protection faisant suite à un refus provisoire*).

A Vt. 76/P. § (5b) bekezdése alapján, ha a bejelentő a felhívásra válaszol, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala folytatja az érdemi vizsgálatot, és annak alapján határoz a védjegy lajstromozásának kérdésében. Ha ennek alapján a védjegybejelentés elutasításának [61. § (4) bek., 61/H. § (2) bek.] van helye, a Hivatal az erről szóló döntés jogerőre emelkedését követően értesíti a Nemzetközi Irodát arról, hogy a megjelölés Magyarországra kiterjedő oltalmát elutasítja (végleges elutasítás).

A bejelentő válasznyilatkozata alapján a Hivatal, a magyar nyelvű határozat jogerőre emelkedését követően a KVSZ 18ter (2), vagy 18ter (3) bekezdése szerinti értesítést küld a Nemzetközi Irodának.

6.4. Nemzeti lajstromozás helyébe lépő nemzetközi lajstromozás (replacement)

A nemzeti lajstromozás helyébe lépő nemzetközi lajstromozás intézménye a Jegyzőkönyv 4bis cikkében foglaltakból eredeztethető.

A fenti rendelkezés kimondja, hogy ha egy védjegyet, amely valamely Szerződő Fél hivatalánál nemzeti vagy regionális lajstromozás tárgyát képezi, nemzetközileg is lajstromoznak, és mindkét lajstromozás ugyanazon személy nevére történt, a nemzetközi lajstromozás a nemzeti vagy regionális lajstromozás helyébe lép, az utóbbi révén szerzett jogok sérelme nélkül, feltéve, hogy

(i) a nemzetközi lajstromozásból eredő oltalom kiterjed az említett Szerződő Félre, a 3ter cikk (1), illetve (2) bekezdése szerint;
(ii) a nemzeti vagy regionális lajstromban felsorolt valamennyi árut és szolgáltatást feltüntetik a nemzetközi lajstromban is az említett Szerződő Fél vonatkozásában;
(iii) az ilyen kiterjesztés a nemzeti vagy regionális lajstromozás napja után lép hatályba.

Az (1) bekezdésben említett hivatal, kérelemre, köteles a nemzetközi lajstromozást saját lajstromába bejegyezni.

Annak érdekében, hogy a nemzetközi lajstromozás a nemzeti lajstromozás helyébe lépjen, a következő feltételeknek kell megfelelni:

- mind a nemzeti, mind a nemzetközi védjegy ugyanazon személy javára áll oltalom alatt;
- a nemzetközi védjegynek azonosnak kell lennie a nemzeti védjeggyel;
- a nemzetközi védjegy kiterjed a szóban forgó Szerződő Félre;
- a nemzetközi lajstromozás adott Szerződő Félre történő kiterjesztése a nemzeti lajstromozás napját követően lép hatályba;
- a nemzeti védjegy árujegyzékében szereplő áruk és szolgáltatások megegyeznek a nemzetközi védjegy árujegyzékében szereplő árukkal és szolgáltatásokkal a Szerződő Fél vonatkozásában.

Fontos megjegyezni, hogy a Magyarországot megjelölő bejelentések esetében a nemzetközi védjegy árujegyzékének nem kell teljesen azonosnak lennie a nemzeti védjegy árujegyzékével, az tágabb lehet, de szűkebb nem. A korábbi elsőbbségű nemzeti védjegy árujegyzéke vagy megegyezik a nemzetközi védjegy árujegyzékével, vagy annál szűkebb is lehet. A nemzetközi védjegyben használt kifejezéseknek – legalábbis jelentésükben – egyenértékűnek kell lenniük.

A nemzeti lajstromozás helyébe lépő nemzetközi lajstromozás iránti kérelem benyújtásakor a nemzeti védjegy oltalom alatt áll, a nemzetközi védjegy esetében ennek a feltételnek nem kell teljesülnie, a kérelmet a nemzetközi védjegy oltalmának elismerését megelőzően, még bejelentési stádiumban, be lehet nyújtani.

A nemzeti lajstromozás helyébe lépő nemzetközi lajstromozás iránti kérelmet a jogosult a nemzetközi lajstromozást követően bármikor benyújthatja a Hivatalhoz.

A kérelmet a Hivatal alaki szempontból megvizsgálja, hogy

- a védjegyek azonosak-e;
- a nemzeti védjegy árujegyzékében szereplő áruk megegyeznek-e a nemzetközi védjegy árujegyzékében szereplő árukkal; továbbá, hogy
- a felek azonosak-e mind a nemzeti, mind a nemzetközi védjegy esetében. Emellett további feltétel, hogy a nemzeti védjegy lajstromozási napja korábbi legyen a nemzetközi védjegy lajstromozási napjánál.

Ha a megjelölt Szerződő Fél Hivatala bejegyezte lajstromába a jogosult kérelmét, úgy azt követően a korábbi nemzeti védjegy helyébe a nemzetközi lajstromozás lép. Erről a Hivatalnak értesítenie kell a Nemzetközi Irodát. Az ilyen értesítésben fel kell tüntetni a nemzeti lajstromozás helyébe lépő nemzetközi védjegy lajstromszámát, a nemzeti védjegy bejelentési napját és ügyszámát, a védjegy lajstromszámát és lajstromozási napját és elsőbbségi napját (ha van ilyen), a nemzetközi lajstromozás magyarországi oltalma elismerésének dátumát, valamint ha a nemzetközi lajstromozás csak az árujegyzékben szereplő egyes áruk és szolgáltatások tekintetében lépett a nemzeti lajstromozás helyébe, a szóban forgó árukat és szolgáltatásokat.

A Nemzetközi Iroda az értesítés kézhezvételének napján rögzíti a nemzetközi lajstromban az értesítésben szereplő adatokat, és erről megfelelően értesíti a jogosultat is. A WIPO a nemzeti lajstromozás helyébe lépő nemzetközi lajstromozás tényét közzéteszi a Közlönyében (*Gazette*) is.

A Vt. 76/P. § (8) bekezdése alapján a Hivatal – a 48. § megfelelő alkalmazásával – bejegyzi a védjegylajstromba, hogy a Jegyzőkönyv 4bis cikke alapján a nemzetközi lajstromozás a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala által lajstromozott védjegy helyébe lépett.

A nemzeti védjegy adatai – a „replacement" védjegylajstromba történő bejegyzést követően is – feltüntetésre kerülnek a lajstromban, mindaddig, amíg a jogosult megújítja védjegyét. Más szóval fennáll egy párhuzamos időszak, amíg a nemzeti és a nemzetközi védjegy együtt él.

6.5. Észrevétel

A nemzeti védjegyek lajstromozására irányuló eljáráshoz hasonlóan a nemzetközi védjegyek lajstromozására irányuló eljárásban is bárki észrevételt nyújthat be arra vonatkozóan, hogy a megjelölés a Vt. 2-3. §-aiban meghatározott feltétlen kizáró ok alapján nem részesülhet védjegyoltalomban.

Az észrevételt a nemzeti védjegy lajstromozására irányuló eljárásban leírtakhoz hasonló módon a kifogásolt feltételre kiterjedő vizsgálat során figyelembe kell venni. A Hivatal az észrevételt ideiglenes elutasítás formájában a Nemzetközi Irodán keresztül közli a bejelentővel. A Hivatal az észrevételt tevő beadványát főként adatvédelmi okokból nem küldi meg a Nemzetközi Iroda részére az ideiglenes elutasítás mellékleteként.

Az észrevételt tevő személy a nemzetközi védjegyeljárásban sem válik ügyféllé, így a Hivatal nem hívhatja fel hiánypótlásra, vagy nyilatkozattételre, azonban az észrevétel eredményéről – az oltalom elismerése tárgyában hozott döntés hivatali példánya másolatának megküldésével – értesíteni kell.

Az ideiglenes elutasítás az észrevétel alapján is csak az ideiglenes elutasítás kiadására nyitva álló 12 hónapos határidőn belül adható ki. Amennyiben az észrevételt a hivatalból végzett érdemi vizsgálat alapján kiadott ideiglenes elutasítást követően nyújtják be, a Hivatal újabb nyilatkozattételi felhívást küld a bejelentőnek a Nemzetközi Irodán keresztül a 12 hónapos határidőn belül.

6.6. Felszólalás

A Magyarországot megjelölő bejelentés tekintetében a Vt. 4-6. §-aiban meghatározott viszonylagos kizáró okokra alapított felszólalás három hónapos határidejét a nemzetközi bejelentésnek a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben történő meghirdetési napjától kell számítani.

A felszólalás(ok)ról értesíteni kell a bejelentőt a Nemzetközi Iroda útján (ideiglenes elutasítás), és a nyilatkozattételre legalább három hónapos határidőt kell kitűzni, amely a lejárat előtt előterjesztett kérelemre meghosszabbítható.

A felszólalás alapján kiadott ideiglenes elutasítás tartalmazza

- a Vt.-ben szereplő felszólalás alapját képező jogszabályhelyeket;
- azon áruk és szolgáltatások listáját, amelyekre a felszólaló alapította felszólalását;
- a felszólaló által megjelölt korábbi védjegye(ke)t vagy védjegybejelentés(eke)t;
- a Vt. vonatkozó rendelkezését angol, vagy francia nyelven.

Az ideiglenes elutasításban tájékoztatni kell a bejelentőt a Vt. 44. §-ában rögzített képviseleti szabályokról.

A felszólalásra nyitva álló három hónapos időszak egy rögzített időtartam, amely független a feltétlen kizáró ok alapján zajló hivatali vizsgálattól. Mindazonáltal a felszólalási eljárás megindulása függ az abszolút ok alapján végzett vizsgálat eredményétől. Amennyiben a bejelentést mind abszolút okból, mind felszólalás alapján vizsgálni szükséges, a Hivatal elsőként az abszolút kizáró okot/okokat vizsgálja meg. A felszólalás vizsgálatára ilyenkor a feltétlen kizáró okból végzett hivatali vizsgálat elvégzését követően kerül sor. A Hivatal az eljárás ekképpen történő lefolytatásáról minden esetben tájékoztatja a felszólalót.

Ha a feltétlen kizáró ok alapján kiadott ideiglenes elutasítás a védjegybejelentés elutasításához vezet valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében, úgy a Hivatal a felszólalásról érdemben nem

dönt, tekintettel arra, hogy a feltétlen kizáró ok alapján történő elutasítás következtében a felszólalás elbírálása okafogyottá válik.

Amennyiben a felszólalás „idő előtti”, az ideiglenes elutasítást nem kell kiadni. A Hivatal ilyen esetben tájékoztatót küld a beadvány előterjesztőjének, amelyben – tájékoztatva őt a felszólalás benyújtására vonatkozó rendelkezésekről – arra hívja fel a figyelmét, hogy a beadványa nem tekinthető felszólalásnak, mivel azt a védjegybejelentés meghirdetését megelőzően nyújtotta be. Ezek után, ha a felszólalást a felszólalásra nyitva álló határidőn belül benyújtják újra, a felszólaló kérheti, hogy az idő előtt benyújtott beadványát a Hivatal a felszólalás iratai között vegye figyelembe.

Ha a felszólaló a felszólalást a felszólalásra nyitva álló határidő előtt visszavonja, a Hivatal nem ad ki ideiglenes elutasítást.

Ha a felszólalást a felszólalási határidő leteltét követően, de az ideiglenes elutasítás kiadása előtt vonják vissza (és egyéb felszólalás nincs), a Hivatal nem értesíti a bejelentőt a visszavont felszólalásról, hanem oltalomelismerő nyilatkozatot *(Statement of Grant of Protection*) küld részére a Nemzetközi Irodán keresztül.

Ha a felszólaló felszólalását az ideiglenes elutasításban kitűzött határidő lejárta előtt visszavonja (és egyéb felszólalás nincs), akkor haladéktalanul értesíti a Hivatal a bejelentőt az ideiglenes elutasítás visszavonásáról.

A Hivatal a felszólalás visszavonása esetén is magyar nyelvű határozatban dönt a védjegybejelentés oltalmának elismeréséről. A döntés jogerőre emelkedését követően a Hivatal – a KVSZ 18*ter* (2) bekezdése szerinti – angol, illetve francia nyelvű levélben tájékoztatja a Nemzetközi Irodát az oltalom elismeréséről (*Statement of Total or Partial Grant of Protection Following a Provisional Refusal / Déclaration d'octroi total ou partiel de la protection faisant suite à un refus provisoire*).

A felszólalót az eljárást befejező döntésről – az oltalom elismeréséről hozott döntés hivatali példánya másolatának megküldésével – tájékoztatni kell.

Ha a bejelentő olyan felhívásra nem válaszol a kitűzött határidőben, amelyet a Hivatal kizárólag felszólalás alapján adott ki, a Hivatal a rendelkezésre álló adatok alapján határoz a védjegy lajstromozásának kérdésében, és ennek megfelelő – végleges elutasításról szóló vagy az (5e) bekezdés szerinti – értesítést küld a Nemzetközi Irodának.

6.7. A felszólalás kapcsán felmerülő költségigény

Abban az esetben, ha a bejelentő a nemzetközi védjegybejelentés meghirdetése előtt vonja vissza a bejelentését, de erről csak a meghirdetés után értesül a Hivatal, akkor a felszólalás igazgatási szolgáltatási díját a Hivatal kérelemre teljes összegben visszatéríti (esedékessé nem vált díj). A bejelentő ebben az esetben nem tekinthető vesztes félnek.

6.8. A nemzetközi védjegy magyarországi oltalmának elismerése

A Vt-nek a 2003. évi CII. törvénnyel való módosítása, illetve kiegészítése előtt a joggyakorlatnak kellett megválaszolnia azt a kérdést, hogy mely nap tekinthető a Vt. szerinti lajstromozás napjának nemzetközi védjegybejelentések esetében. A nehézséget az okozta, hogy eltérő vagy nem minden esetben azonos a nemzetközi egyezményekben lajstromozásnak nevezett aktus, illetve a Vt. szerinti lajstromozás hatálya.

Ez az eltérés a nemzeti védjegy lajstromozására irányuló, illetve a nemzetközi védjegy oltalmának elismerésére irányuló eljárás eltéréseire vezethető vissza.

A Nemzetközi Iroda a nemzetközi bejelentési eljárás során elvégzi a bejelentés alaki vizsgálatát (ideértve az árujegyzék vizsgálatát) és amennyiben a bejelentés megfelel a nemzetközi szabályokban írt feltételeknek, e vizsgálat lefolytatása után a nemzetközi védjegybejelentést nemzetközi védjegyként lajstromozza, valamint meghirdeti a hivatalos lapjában.

A nemzetközi védjegy oltalmának magyarországi elismerésére irányuló eljárásban is a Nemzetközi Iroda által adott nemzetközi lajstromszámot kell használni, így a hivatali ügyszám egy nagy „A” betűjelből és a nemzetközi lajstromszámból áll.

Nemzetközi védjegyügyekben a Hivatal a következő módokon ismeri el a nemzetközi védjegybejelentés magyarországi oltalmát:

A Vt. 76/P. § (5c) bekezdése alapján, ha a Hivatal nem ad ki ideiglenes elutasítást és az (5d) bekezdés alapján sem küld értesítést a Nemzetközi Irodának, a lajstromozás napjának az ideiglenes elutasításra nyitva álló határidő elteltét követő napot kell tekinteni. Ebben az esetben az oltalom elismerése 12 hónap plusz egy nappal „hallgatólagosan” is megtörténik.

A Vt. 76/P. § (5d) bekezdése értelmében, ha a Hivatal az ideiglenes elutasításra nyitva álló határidő lejárta előtt úgy találja, hogy nincs helye ideiglenes elutasítás kiadásának, haladéktalanul értesíti a Nemzetközi Irodát az oltalom elismeréséről. A lajstromozás napjának az oltalom elismeréséről szóló értesítés keltezésének napját kell tekinteni.

A fenti rendelkezés az ügyfelek érdekét szolgálja a KVSZ 18*ter* (1) bekezdése alapján. A rendelkezés 2011. januártól kötelező változása értelmében a nemzeti hivataloknak az oltalomelismerő nyilatkozatot a KVSZ alapján (*Statement of Grant of Protection / Déclaration*

d'octroi total de la protection) meg kell küldeniük a bejelentőnek a Nemzetközi Iroda útján, amennyiben a bejelentéssel szemben feltétlen kizáró ok nem merült fel és felszólalással sem éltek a bejelentéssel szemben.

A Vt. 76/P. § (5e) bekezdése kimondja, hogy ha a Hivatal az ideiglenes elutasítást az érdemi vizsgálatot követően egészben vagy részben visszavonja, a visszavonásról szóló döntés jogerőre emelkedését követően értesíti a Nemzetközi Irodát az oltalom egészben vagy részben történő elismeréséről. A lajstromozás napjának a visszavonásról szóló döntés keltezésének napját kell tekinteni. A Hivatal a magyar nyelvű határozat jogerőre emelkedését követően a bejelentés nyelvétől függően angol, vagy francia nyelven (*Statement of Total or Partial Grant of Protection Following a Provisional Refusal / Déclaration d'octroi total ou partiel de la protection faisant suite à un refus provisoire*) értesíti a bejelentőt a Nemzetközi Irodán keresztül.

A magyarországi oltalom elismerésének napja határozza meg:

- a nemzetközi védjegy-lajstromozási eljárás befejezésének időpontját a magyarországi oltalom tekintetében;
- a fenti oltalommal kapcsolatban indítható törlési, megtévesztővé válás miatti megszűnés, valamint a megkülönböztető képesség elvesztése miatti megszűnési eljárás legkorábbi időpontját;
- a használat hiánya miatti megszűnési eljárás tekintetében a Vt. 18. §-ában meghatározott öt éves határidő kezdő időpontját.

MAGYARORSZÁG, MINT MEGJELÖLT ORSZÁG

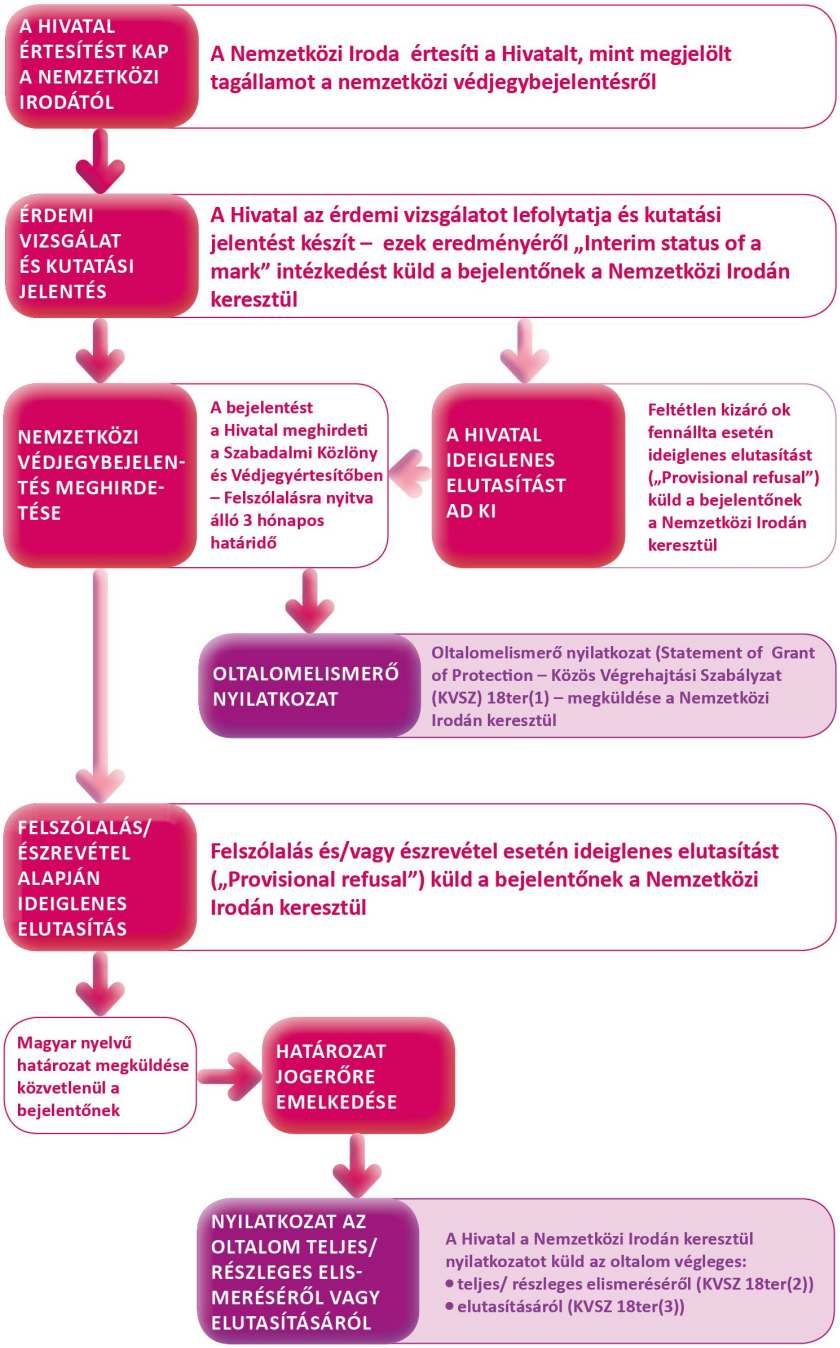

7. ÁTRUHÁZÁS ÉS HASZNÁLATI ENGEDÉLY HATÁLYÁNAK ELUTASÍTÁSA

A Vt. 76/R. § (1) bekezdése értelmében, ha a nemzetközi lajstromozásból eredő, a Magyarország területére kiterjedő oltalom tekintetében a nemzetközi lajstromba bejegyzett átruházás, illetve használati engedély tárgyában a Hivatal úgy találja, hogy az átruházás, illetve a használati engedély – részben vagy egészben – a Vt. rendelkezéseibe ütközik, erről a Jegyzőkönyvben meghatározott módon és határidőn belül – a Nemzetközi Iroda útján – értesíti a bejelentőt.

A Vt. 76/R. § (2) bekezdése alapján a változás hatályának elutasításáról szóló értesítésben meg kell jelölni az elutasítás okait, illetve terjedelmét.

A Vt. 19. § (4) bekezdése is úgy fogalmaz, hogy a védjegyoltalom átruházására irányuló szerződés semmis, ha az átruházás a fogyasztók megtévesztését eredményezheti. Hasonlóképp fogalmaz a Vt. a használati szerződésekkel kapcsolatban; a Vt. 23. § (2) bekezdése értelmében semmis a használati szerződés, ha annak teljesítése a fogyasztók megtévesztését eredményezhetné.

A KVSZ 27. szabályának (4) bekezdése rendelkezik a jogosult változásának hatálytalanságáról. A KVSZ rendelkezése értelmében a Hivatalnak 18 hónap áll rendelkezésére az elutasításra attól a naptól számítva, hogy a Nemzetközi Iroda értesítette a megjelölt tagállamot a változásról.

A Magyarországot érintő, a nemzetközi lajstromba bejegyzett átruházás, illetve használati engedély tárgyában az eljárásra az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztály illetékes.

8. A NEMZETKÖZI VÉDJEGY ÉRVÉNYTELENÍTÉSE

A Vt. 76/S. §-a alapján a nemzetközi védjegynek a Jegyzőkönyv 5. cikkének (6) bekezdésében szabályozott érvénytelenítésén a Vt. alkalmazásában a védjegy törlését és a védjegyoltalom megszűnésének megállapítását kell érteni.

A Jegyzőkönyv 5. cikkének (6) bekezdése alapján valamely Szerződő Fél illetékes hatósága a nemzetközi lajstromozás érvénytelenítését a Szerződő Fél területén csak akkor mondhatja ki, ha a nemzetközi lajstromozás jogosultjának módot adott arra, hogy jogait kellő időben érvényesíthesse. Az érvénytelenítést a Nemzetközi Irodával közölni kell.

A nemzetközi védjegy érvénytelenítésére megfelelően alkalmazni kell a KVSZ 19. szabályában (Érvénytelenítés a megjelölt Szerződő Felek területén) foglalt rendelkezéseket is.

Ez a rendelkezés összhangba hozza a nemzetközi egyezmény és a Vt. eltérő szóhasználatát. A Vt. 30. §-a a megszűnés kifejezést kettős értelemben, egyrészt valamennyi megszűnési módra vonatkoztatva, másrészt a megszűnés megállapítása iránti eljárásokban vizsgált módokra korlátozva használja. Az érvénytelenítés kifejezés tehát több, a Vt.-ben meghatározott megszűnési mód gyűjtőfogalma.

Amennyiben az ilyen eljárásokban hozott jogerős döntés a nemzetközi védjegy magyarországi oltalmában való változást eredményez, e változásról a Hivatal értesíti a Nemzetközi Irodát, aki az érvénytelenítés tényét bejegyzi a nemzetközi lajstromba és erről tájékoztatja a jogosultat.

9. KIEGÉSZÍTŐ LAJSTROM

A Nemzetközi Iroda a nemzetközi védjegyekről vezetett lajstromába nem rögzít minden változást.

A Vt. 76/T. §-a értelmében a Hivatal a Magyarországot megjelölő bejelentések tekintetében kiegészítő lajstromot vezet, amelybe a nemzetközi lajstromba a nemzetközi szabályok szerint be nem jegyezhető tényeket és körülményeket kell bejegyezni. Ilyen tények különösen a következők:

- a nemzetközi védjegy oltalma magyarországi elismerésének napja;
- a nemzetközi védjegy magyarországi oltalma megszűnésének napja, amennyiben a megszűnés a Hivatal előtti eljárás eredményeképpen történt;
- alhasználati engedély (allicencia);
- magyarországi védjegyoltalomról történő lemondás esetén az oltalom visszaható hatályú megszűnése.

A kiegészítő lajstrom intézményét az egyes iparjogvédelmi és szerzői jogi törvények módosításáról szóló 2003. évi CII. törvény vezette be. Kiegészítő lajstromra azért van szükség, mert többféle olyan jogi tény vagy körülmény létezik, amelyek a Vt. alapján a védjegylajstromba bejegyezhetőek, ám a nemzetközi egyezmények alapján nem jegyezhetők fel a nemzetközi lajstromba. A Vt. alkalmazásában ezen tények, illetve körülmények egy része az adott tény visszamenő hatályára vonatkozik (pl. lemondás vagy megszűnés megállapítása), másik része pedig a Vt. szerint feljegyezhető, a nemzetközi szabályok szerint viszont nem (pl. allicencia).

A kiegészítő lajstrom célja, hogy valamennyi adat, amely a Vt. szerint a magyar védjegylajstromba bejegyezhető, nemzetközi védjegyoltalom esetén is, a nemzetközi védjegylajstrom kiegészítéseként, bejegyezhető legyen.

Ténytől, illetve körülménytől függően, a kiegészítő lajstromba való bejegyzés alapjául szolgáló döntést vagy a Nemzetközi Védjegy Osztály vagy az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztály hozza meg.

A kiegészítő lajstrom vezetése az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztály hatáskörébe tartozó feladat.